Isaac Asimov

FUNDAȚIA RENĂSCUTĂ

PREMIILE HUGO ȘI NEBULA

ISAAC ASIMOV

Fundaţia Renăscută

FORWARD THE FOUNDATION

Traducere:
EMILIAN BAZAC

Coperta:
DAN ALEXANDRU IONESCU

Versiunea 2.0 standard RIF1

Nemira
1995

Iată cartea pe care fanii lui Isaac Asimov au aşteptat-o ani întregi: a şaptea şi ultima a ciclului Fundaţiei, cea care, întorcându-se în trecut, închide cercul şi istoriceşte până la capăt viaţa întemeietorului psihoistoriei, Hari Seldon. O carte despre intrigile şi primejdiile pe care marele savant le-a înfruntat pentru a impune şi consolida singurul instrument capabil să salveze civilizaţia umană – Fundaţia, o carte despre adevăratul Hari Seldon, dincolo de legenda ţesută în viitorul pe care el însuşi l-a modelat.

* * *

„N-aş fi reuşit să scriu această carte acum patruzeci de ani (şi nici măcar cu treizeci, douăzeci sau chiar zece ani în urmă). Abia acum sunt capabil să ofer cititorilor mei imaginea lui Hari Seldon în cei mai fertili şi cruciali ani ai vieţii sale… Pentru că, de-a lungul timpului, Seldon a devenit propriul meu alter ego… în primele cărţi Hari Seldon a fost un personaj de legendă; în *Fundaţia renăscută* este real.” (Isaac Asimov)

Isaac Asimov

Fundaţia Renăscută

FORWARD THE FOUNDATION

Traducere: Emilian Bazac

Coperta: Dan Alexandru Ionescu

Ediţia: Nemira, 1995

Versiunea 2.0 standard RIF1

De ce *Fundaţia Renăscută*?

Pentru că s-au scurs aproape cincizeci şi trei de ani de când au început să apară cu regularitate, într-o ciudată revistă de peste Ocean, intitulată *Astounding Science-Fiction*, povestirile care, mai târziu, au alcătuit volumul *Fundaţia*. Pentru că cincizeci şi trei de ani reprezintă o viaţă de om şi tot cincizeci şi trei de ani reprezintă, adeseori, mai multe vieţi de carte sf. Pentru că această carte, a cărei traducere abia aţi deschis-o, a văzut lumina tiparului în aprilie 1993, la puţin timp după dispariţia lui Isaac Asimov. Pentru că, citind-o veţi face un nou pelerinaj în trecut, în trecutul Fundaţiei şi în tinereţea lui Hari Seldon, legendarul întemeietor al psihoistoriei, părintele viitorului. Pentru că, astfel neobositul Asimov a împlinit fabuloasa poveste citită cu o mereu renăscută uimire de alte şi alte generaţii de tineri, în toate limbile Pământului. Şi în româneşte. Pentru că *Nemira*, renunţând la traducerea fidelă a titlului original, pe care-l puteţi vedea în pagina a patra, a dorit să aducă un modest omagiu autorului trecut în eternitate şi operei sale abia pornită în căutarea eternităţii. Pentru că *Fundaţia renaşte* mereu, în alte minţi, în alte cărţi…

Cititorilor mei fideli

Partea întâi –
Eto Demerzel

DEMERZEL, ETO – ... Nimeni nu se îndoieşte că atâta timp cât Eto Demerzel a fost prim-ministru el a condus de fapt destinul Imperiului şi nu Cleon I, Împăratul. În rândul istoricilor există însă controverse referitoare la caracterul guvernării sale. Interpretarea clasică este că Demerzel face parte din lungul şir de opresori puternici şi nemiloşi care au condus Imperiul Galactic în ultimul secol de dinaintea Prăbuşirii. Însă s-au făcut auzite şi păreri revizioniste, care insistă că guvernarea sa, deşi despotică, a fost binefăcătoare. În acest sens, se pune foarte mult accentul pe relaţia cu Hari Seldon (deşi existenţa acestei relaţii rămâne în continuare un mister), mai ales ţinând cont de neobişnuita întâmplare care l-a avut ca erou pe Laskin Joranum. Ascensiunea meteorică a lui Joranum...

ENCICLOPEDIA GALACTICA[1]

1

— Hari, îţi spun încă o dată, făcu Yugo Amaryl, prietenul tău Demerzel este în mare încurcătură.

Accentuase foarte uşor cuvântul „prietenul”, cu un inconfundabil aer de dezgust.

Hari Seldon sesiză tonul dezagreabil, dar nu îl luă în seamă. Ridică privirea de la tricomputer şi spuse:

— Iar eu îţi spun încă o dată, Yugo, că asta-i o prostie.

Apoi adăugă cu o urmă de iritare:

— Ce tot insişti, nu vezi că-mi iroseşti timpul?

— Nu ţi-l irosesc, ceea ce-ţi spun eu cred că este important.

---

[1] Toate citatele reproduse aici din Enciclopedia Galactica sunt extrase din Ediţia cu nr. 116, publicată în 1020 Era Fundaţiei de către Casa de Editură Enciclopedia Galactica, Terminus, cu acordul autorilor. *(n.aut.)*

Amaryl se aşeză sfidător. Era un gest care voia să arate că nu se va da bătut cu una, cu două. Venise şi nu se va da bătut cu una, cu două.

Cu opt ani în urmă, nu fusese altceva decât un amărât de miner în Sectorul Dahl, ocupând nivelul cel mai de jos posibil al ierarhiei sociale. Seldon îl ridicase din acea poziţie, îl făcuse matematician şi intelectual… mai mult, îl făcuse psihoistoric.

Nu putea uita, nici măcar un singur minut, cine fusese, cine era acum şi cui datora ceea ce obţinuse. Asta însemna că dacă trebuia să fie aspru cu Hari – pentru binele acestuia – nu se va lăsa oprit de sentimentele de respect şi dragoste sau de vreun interes personal privitor la propria-i carieră. Se simţea dator faţă de Seldon, şi *trebuia* să fie sincer.

— Ascultă Hari, spuse el tăind brusc aerul cu mâna stângă, dintr-un motiv care scapă înţelegerii mele, se pare că îl aprobi pe Demerzel în tot ceea ce face. Eu nu gândesc la fel ca tine. Toţi cei pe care-i respect au o părere proastă despre el. Toţi, în afară de tine. Mie nu-mi pasă ce se întâmplă cu persoana lui, dar atâta vreme cât am senzaţia că *ţie* îţi pasă, sunt obligat să îţi atrag atenţia.

Atât pasiunea care se făcea simţită în gândurile lui Yugo, cât şi gândul că îngrijorarea lui era inutilă, îl făcură pe Seldon să zâmbească. Îi era drag acest Yugo Amaryl… mai mult decât drag. Yugo era unul dintre cei patru pe care-i întâlnise în timp ce fugea prin întreg Trantorul, ascunzându-se: Eto Demerzel, Dors Venabili, Yugo Amaryl, şi Raych. Patru, şi până acum nu întâlnise vreo altă fiinţă pe măsura lor.

Fiecare îi era indispensabil în felul lui. De exemplu, Yugo Amaryl înţelesese repede principiile psihoistoriei, şi avea o puternică imaginaţie, cu care explora noi domenii. Seldon se simţea în siguranţă gândindu-se că dacă i se întâmpla ceva înainte de punerea la punct a matematicilor destinate psihoistoriei – cât de încet mergea totul, şi cât de uriaşe erau obstacolele – măcar va rămâne o minte înzestrată care să continue cercetarea.

— Îmi cer scuze, Yugo. Nu voiam să dau impresia că eşti nedorit aici sau că nu îmi pasă de ceea ce eşti atât de nerăbdător să îmi comunici. Numai că vezi tu, slujba mea, problemele pe care le am din cauză că mă aflu în fruntea unui departament…

Veni rândul lui Amaryl să zâmbească şi să îşi reprime un hohot de râs.

— Îmi pare rău, Hari, spuse el. N-ar fi trebuit să râd, dar natura nu te-a înzestrat cu nicio aptitudune pentru a putea face faţă poziţiei pe care o ocupi aici.

— Asta o ştiu şi eu, dar va trebui să mă descurc. Trebuie să dau impresia că fac ceva inofensiv şi nu există nimic – *nimic* – mai inofensiv decât a conduce Departamentul de Matematică la Universitatea Streeling. Îmi pot umple ziua cu tot felul de îndatoriri neimportante, astfel încât nimeni să nu simtă nevoia de a şti sau de a întreba despre situaţia cercetărilor noastre în domeniul psihoistoriei. Însă necazul este că, umplându-mi ziua cu probleme neimportante, nu mai găsesc suficient timp pentru ca să…

Ochii săi se plimbară pe deasupra biroului, la materialele care trebuiau prelucrate şi înregistrate. Doar el şi Amaryl aveau codul de acces. Mai mult, chiar dacă cineva s-ar fi împiedicat din întâmplare de aceste informaţii, nu le-ar fi înţeles, pentru că fuseseră încifrate într-un simbolism propriu, cunoscut doar de ei doi.

— Când vei ajunge într-o fază mai avansată cu îndatoririle tale la departament, spuse Amaryl, vei începe să împarţi responsabilităţile şi vei avea mai mult timp la dispoziţie.

— Sper, făcu neîncrezător Seldon. Dar ce lucru important voiai să-mi spui în legătură cu Demerzel?

— Nu voiam decât să te anunţ că Demerzel, Primul Ministru al marelui nostru Împărat, pune la cale o insurecţie.

Seldon se încruntă:

— Ce interes ar avea să facă una ca asta?

— Nu am spus că are vreun interes. Am spus că o face – conştient sau nu – şi primeşte un ajutor considerabil din

partea unora dintre duşmanii săi politici. Eu unul, n-am nimic împotrivă. Cred că, în condiţii ideale, mi-ar conveni să-l văd dat afară din Palat, din Trantor, ba chiar din Imperiu. Însă, după cum am mai spus, tu ai o părere bună despre el, aşa că te avertizez. Am remarcat că nu urmăreşti cu atenţia cuvenită cursul actual al evenimentelor politice.

— Sunt lucruri mai importante de făcut, motivă Seldon cu blândeţe.

— Cum ar fi psihoistoria. Sunt de acord. Dar cum crezi tu că vom avea vreo şansă să ducem psihoistoria la bun sfârşit dacă rămânem ignoranţi în problemele politicii? Mă refer la politica actuală. Acum – *acum* – este momentul în care prezentul pregăteşte viitorul. Nu putem studia doar trecutul. Ştim astăzi ce s-a întâmplat în trecut. Însă rezultatele nu le putem verifica decât confruntându-le cu prezentul şi cu viitorul apropiat.

— Am impresia că nu aud pentru prima oară argumentul ăsta, spuse Seldon.

— Şi îl vei mai auzi de multe ori. Nu cred că are vreun rost să îl justific.

Seldon oftă, se lăsă pe spate în scaun, şi îl privi pe Amaryl. Zâmbi. Tânărul din faţa sa era foarte abraziv în anumite momente, dar lua psihoistoria în serios… iar asta compensa totul.

Amaryl mai purta încă semnele anilor de minerit: umeri largi şi conformaţie musculoasă proprii unuia care muncise din greu. Nu-şi permisese să-şi piardă condiţia fizică. Şi bine făcuse, pentru că îi dădea şi lui Seldon putere să reziste impulsului de a petrece tot timpul la birou. Seldon nu avea forţa fizică impresionantă a lui Amaryl, dar îşi păstrase talentele de Twister[2] – cu toate că împlinise de curând patruzeci de ani şi vârsta avea să-şi spună odată şi-odată cuvântul. Însă, deocamdată, se putea menţine în formă.

---

[2] Twist (răsucire, îndoire – în lb. engleză) reprezintă, în cazul de faţă, o tehnică de autoapărare cu procedee asemănătoare celor din Aikido. Cunoscătorul şi practicantul tehnicii Twist este numit Twister *(n.t.)*

Mulţumită antrenamentelor zilnice, talia îi era încă zveltă, picioarele şi mâinile puternice.

— Grija asta pentru Demerzel, reluă el, nu se datorează doar faptului că este prieten cu mine; sunt sigur că ai şi alte motive.

— Da, şi nu sunt greu de ghicit. Atâta vreme cât eşti prieten cu Demerzel, poziţia ta la Universitate este sigură şi îţi poţi continua cercetările.

— Aha! Iată deci că *am* un motiv să fiu prieten cu el. Un motiv care nu scapă nici măcar înţelegerii tale.

— Ai un interes să fii *în relaţii bune* cu el. Asta aş înţelege. Dar prietenia… mi se pare ciudat. Totuşi… dacă Demerzel şi-ar pierde puterea, atunci lăsând la o parte efectul pe care l-ar avea acest lucru asupra poziţiei tale, Cleon însuşi va fi obligat să conducă Imperiul, şi panta declinului se va accentua. Anarhia ne-ar putea cuprinde înainte să desluşim toate implicaţiile psihoistoriei, înainte de a da posibilitatea ştiinţei să salveze întreaga omenire.

— Înţeleg… Dar să ştii că eu, sincer să fiu, nu cred că vom definitiva psihoistoria la timp pentru a preveni Prăbuşirea.

— Chiar dacă nu vom putea împiedica Prăbuşirea, am putea atenua efectele, nu-i aşa?

— Probabil că da.

— Deci, iată explicaţia. Cu cât vom avea mai mult timp pentru a lucra în linişte, cu atât va fi mai mare şansa de a împiedica Prăbuşirea sau măcar de a-i atenua efectele. Aceasta este situaţia. Deci, ca să revenim, salvarea lui Demerzel s-ar putea să fie necesară, chiar dacă nouă… pardon, *mie* nu îmi place.

— Şi cu toate acestea, chiar adineauri ai spus că ţi-ar conveni să-l vezi dat afară din Palat, din Trantor, şi din Imperiu.

— Am spus „în condiţii ideale”. Dar noi nu trăim în condiţii ideale şi avem nevoie de acest Prim Ministru, chiar dacă este un instrument al represiunii şi despotismului.

— Înţeleg. Dar de ce crezi că Imperiul se va dezintegra atât de repede dacă îl pierde pe Demerzel?

— Psihoistoria.

— O foloseşti deja pentru a face predicţii? N-am reuşit nici măcar să-i construim un schelet. Ce fel de predicţii poţi face cu ajutorul ei?

— Este vorba de intuiţie, Hari.

— *Întotdeauna* intervine intuiţia. Dar noi vrem mai mult, nu? Căutăm un procedeu matematic care să ne dea probabilităţile unei anumite evoluţii viitoare, în funcţie de diverse condiţii. Dacă intuiţia ar fi suficientă pentru a ne dirija, nu am mai avea deloc nevoie de psihoistorie.

— Nu vorbesc de una sau de cealaltă în mod exclusiv, Hari. Vorbesc de amândouă: o combinaţie, care s-ar putea dovedi mai eficientă decât fiecare în parte… cel puţin, până la definitivarea psihoistoriei.

— *Dacă* vom reuşi vreodată să o definitivăm, spuse Seldon. Dar spune-mi, de unde vine pericolul ăsta pentru Demerzel? Ce anume îl poate atinge sau înlătura? Este vorba de înlăturarea lui Demerzel, nu-i aşa?

— Da, încuviinţă Amaryl şi o expresie întunecată i se aşternu pe faţă.

— Atunci, spune-mi. Fie-ţi milă de ignoranţa mea.

Amaryl se îmbujoră:

— Mă supraapreciezi, Hari. Sunt sigur că ai auzit de Jo-Jo Joranum.

— Bineînţeles. Este un demagog… Ia stai, de unde vine? Din Nishaya, nu? O lume insignifiantă. Acolo se cresc capre, din câte îmi aduc aminte. Au brânză de foarte bună calitate.

— Exact. Totuşi, nu este doar un demagog. Conduce un grup puternic, care capătă din ce în ce mai multă influenţă. Din câte declară, scopul lui este să ajungă la dreptate socială şi la o mai mare implicare politică a poporului.

— Da, spuse Seldon. Asta am auzit şi eu. Sloganul lui este: „Guvernul aparţine poporului.”

— Nu chiar, Hari. Spune: „Guvernul *este* poporul.”

Seldon dădu din cap, aprobator:

— Păi, să ştii că şi mie îmi place ideea asta.

— Şi mie. Aş fi cu totul de partea ei… dacă Joranum ar fi sincer. Dar nu este, se serveşte de ea ca de o trambulină. Pentru el, sloganul este o cale, nu un scop. Vrea să scape de Demerzel. După aceea, îi va fi uşor să îl manipuleze pe Cleon. Apoi va lua tronul pentru sine, şi *el* va fi poporul. Chiar tu mi-ai spus că astfel de întâmplări s-au petrecut de nenumărate ori în istoria Imperiului… iar în zilele noastre, Imperiul este mai slăbit şi mai instabil ca niciodată. O suflare care în trecut de-abia l-ar fi clătinat, acum l-ar putea distruge. Imperiul se va zbuciuma în război civil, nu-şi va reveni niciodată, iar noi nu avem încă psihoistoria, care să ne înveţe ce trebuie făcut.

— Da, acum te înţeleg, dar sunt sigur că Demerzel nu poate fi înlăturat cu atât de mare uşurinţă.

— Habar n-ai cât de puternic devine Joranum pe zi ce trece.

— Nu contează cât de puternic devine.

Umbra unui gând trecu pe deasupra sprâncenelor lui Seldon:

— Mă întreb cum de i-au dat părinţii numele de Jo-Jo. Numele ăsta are ceva pueril în el.

— Părinţii nu sunt vinovaţi cu nimic. Numele lui adevărat este Laskin, un nume foarte răspândit pe Nishaya. El şi-a ales prenumele de Jo-Jo, inspirat probabil de prima silabă a numelui.

— Cu atât mai ridicol, nu crezi?

— Nu, nu cred. Ceata care îl urmează strigă neîncetat: „Jo… Jo… Jo… Jo.” Este hipnotic.

Seldon dădu să se întoarcă la tricomputerul său pentru a pune la punct simularea multidimensională pe care o gândea:

— Ei bine, vom trăi şi vom vedea.

— Cum poţi fi atât de nepăsător? Îţi spun că pericolul este iminent.

— Nu, nu este.

Ochii lui Seldon căpătară luciri de oţel, vocea îi deveni deodată aspră:

— Nu eşti în posesia tuturor datelor.

— Şi ce anume nu cunosc?

— Vom discuta altă dată despre asta. Deocamdată mergi şi continuă-ţi munca. Lasă-mă pe mine să-mi fac griji pentru Demerzel şi pentru situaţia existentă în Imperiu.

Amaryl strânse buzele, dar obişnuinţa de a-l asculta pe Seldon era puternică:

— Da, Hari.

Totuşi, nu atotputernică. Ajunse la uşă, se întoarse, şi spuse:

— Faci o greşeală, Hari.

Seldon zâmbi uşor:

— Nu cred, dar ţi-am auzit avertismentul şi voi ţine cont de el. Sunt sigur însă că totul va fi bine.

După ce Amaryl dispăru pe uşă, zâmbetul lui Seldon se topi… *Oare* totul va fi bine?

2

Dar Seldon, deşi nu uită de avertismentul lui Amaryl, nu se mai gândi la el cu foarte mare insistenţă. A patruzecea aniversare venise şi trecuse… cu obişnuitele implicaţii psihologice.

Patruzeci! De-acum nu mai era tânăr. Viaţa nu se mai întindea înaintea sa ca o câmpie vastă şi neexplorată, cu orizontul pierdut în depărtare. Se afla de opt ani pe Trantor, şi timpul trecuse repede. Peste încă opt ani va avea aproape cincizeci. Bătrâneţea, ameninţătoare, va fi atunci aproape.

Şi încă nu reuşise să facă măcar un început decent în psihoistorie! Yugo Amaryl vorbea cu înflăcărare despre legi şi rezolva ecuaţii făcând ipoteze îndrăzneţe, bazându-se pe intuiţie. Dar cum puteai să verifici acele ipoteze? Psihoistoria nu era, deocamdată, o ştiinţă experimentală. Studiul complet al psihoistoriei va necesita experimente în care vor fi implicaţi oameni din nenumărate lumi, pe parcursul a câteva secole… va presupune, de asemenea, o lipsă totală de responsabilitate etică.

Problema părea imposibil de rezolvat şi îşi pierdu cheful, astfel încât la sfârşitul zilei se îndreptă morocănos spre casă.

În mod normal, o plimbare prin campus îi readucea invariabil buna dispoziţie. Cupola de deasupra Universităţii Streeling era înaltă, şi campusul îi dădea senzaţia că se afla sub cerul liber, fără a fi nevoit să suporte vremea capricioasă cu care luase cunoştinţă în vizita sa (singura, dealtfel) la Palatul Imperial. Erau copaci, pajişti, alei, se simţea aproape ca pe campusul vechiului său colegiu din Helicon, lumea pe care se născuse.

Acestei zile i se rezervase iluzia că este noroasă. Lumina soarelui (nu soarele, desigur, doar *lumina* soarelui) apărea şi dispărea la intervale neregulate. Şi era un pic răcoare, doar un pic.

Seldon avea impresia că zilele răcoroase erau ceva mai frecvente decât altădată. Se economisea energia? Creştea oare ineficienţa? Sau (şi gândul îl făcu să se încrunte în sinea sa) începea să îmbătrânească şi sângele i se subţia? Îşi înfundă mâinile în buzunarele vestei şi strânse umerii.

De obicei, nu era atent la traseul pe care mergea. Corpul său cunoştea perfect drumul de la birouri la camera în care îşi avea computerul, şi de acolo la apartament şi înapoi. În general mergea cu gândurile în altă parte, dar astăzi atenţia îi fu agresată de un sunet. Un sunet fără înţeles.

„Jo... Jo... Jo... Jo...”

Se auzea slab şi în depărtare, dar îi aducea aminte de ceva. Aha, avertismentul lui Amaryl. Venise aici, în campus?

Fără ca Seldon să ia o decizie conştientă, picioarele sale schimbară direcţia şi îl conduseră, urcând o pantă uşoară, spre Stadionul Universităţii, folosit pentru antrenamente, sport, şi conferinţe studenţeşti.

În mijlocul Stadionului se strânsese un grup nu foarte mare de studenţi, vociferând cu înflăcărare. Pe platformă se afla un individ pe care nu îl recunoscu. Avea o voce puternică, şi un ritm legănat.

Însă nu era Joranum. Îl văzuse de câteva ori pe Joranum, la holoviziune. De când cu avertismentul lui Amaryl, fusese ceva mai atent. Joranum era masiv şi zâmbea cu un fel de camaraderie maliţioasă. Avea păr des, de culoarea nisipului, şi ochii de un albastru deschis.

Vorbitorul era scund, brunet, subţirel, cu gura mare şi zgomotos. Seldon nu acordă atenţie discursului, deşi auzi fraza „să trecem puterea din mâna unui singur om în mâinile celor mulţi”, la care mulţimea de voci răspunse cu un strigăt.

Bun, gândi Seldon, şi cum are de gând să facă asta? În primul rând, este sincer?

Acum se afla la marginea mulţimii şi privi în jur după cineva cunoscut. Îl descoperi pe Finangelos, student la matematică. Un băiat de treabă, brunet, cu părul creţ şi abundent.

— Finangelos! îl strigă el.

Finangelos se holbă preţ de o clipă, ca şi cum ar fi fost incapabil să-l recunoască pe Seldon dacă acesta nu avea o tastatură la vârful degetelor.

— Profesore Seldon, spuse el apropiindu-se iute. Aţi venit să-l ascultaţi pe tipul ăsta?

— N-am venit decât ca să mă lămuresc ce era cu gălăgia asta. Cine e tipul?

— Se numeşte Namarti, Profesore. Vorbeşte în numele lui Jo-Jo.

— M-am prins, spuse Seldon ascultând din nou ovaţiile.

Acestea păreau să izbucnească ori de câte ori vorbitorul sublinia o idee importantă.

— Dar cine este acest Namarti? întrebă Seldon. Nu-mi aduc aminte să fi auzit de el până acum. Din ce departament face parte?

— Nu este membru al Universităţii, Profesore. Este unul dintre oamenii lui Jo-Jo.

— Dacă nu este membru al Universităţii, nu are dreptul să vorbească aici fără permis. Crezi că are permis?

— Nu ştiu, Profesore.

— Bine, hai să aflăm.

Seldon dădu să intre în mulţime, dar Finangelos îl prinse de mânecă:

— Lăsaţi-o baltă, Profesore. A venit cu gorilele.

În spatele vorbitorului stăteau şase tineri, la distanţă unul de altul: picioare depărtate, braţele încrucişate la piept, încruntaţi.

— Gorile?

— În caz că cineva are chef de scandal…

— Atunci, cu siguranţă nu este membru al Universităţii. Şi chiar dacă ar avea permis, nu ar avea voie să-şi aducă ceea ce tu numeşti „gorile”… Finangelos, cheamă ofiţerii de securitate ai Universităţii. Ar fi trebuit să fie deja aici, fără să-i cheme cineva.

— Bănuiesc că nu vor să aibă necazuri, murmură Finangelos. Vă rog, Profesore, nu vă amestecaţi. Dacă vreţi să aduc ofiţerii de securitate, o voi face, dar aşteptaţi până vin cu ei aici.

— Poate reuşesc să-i opresc pe ăştia înainte de venirea ofiţerilor.

Îşi făcu drum prin mulţime. Nu era greu. Unii dintre cei prezenţi îl recunoscură, şi toţi puteau remarca însemnul de profesor prins pe umăr. Ajuns la platformă, puse mâinile pe ea şi sări icnind uşor. Se gândi, cu amărăciune, că în urmă cu zece ani ar fi putut face acelaşi lucru cu o singură mână şi fără a icni.

Se ridică la verticală. Vorbitorul îşi întrerupsese discursul, privindu-l cu ochi prudenţi şi reci ca gheaţa.

— Vă rog să-mi arătaţi permisul de a vă adresa studenţilor, domnule, spuse calm Seldon.

— Cine eşti dumneata? răcni vorbitorul.

— Sunt membru al acestei Universităţi, spuse Seldon la fel de tare. Permisul dumneavoastră, domnule?

— Nu-ţi recunosc dreptul de a mă interoga în această problemă.

Tinerii din spatele vorbitorului se strânseră mai aproape.

— Dacă nu aveţi permis, vă sfătuiesc să părăsiţi imediat domeniul Universităţii.

— Şi dacă nu vreau?

— Nu aveţi de ales, ofiţerii de securitate ai Universităţii sunt pe drum.

Se întoarse spre mulţime şi spuse cu voce tare:

— Studenţi, avem dreptul de a vorbi şi de a ne aduna liber în acest campus. Însă acest drept ne poate fi retras dacă permitem celor din afară, fără permis, să ţină conferinţe neautorizate…

O mână grea îi căzu pe umăr şi făcu o grimasă. Se întoarse şi se trezi faţă-n faţă cu unul dintre tinerii pe care Finangelos îi numise „gorile”.

Omul spuse, cu un accent greoi pe care Seldon nu reuşi să îl identifice pe loc:

— Cară-te de-aici… *repede*.

— La ce bun? spuse Seldon. Ofiţerii de securitate vor sosi dintr-un minut într-altul.

— În acest caz, spuse Namarti cu un rânjet sălbatic, se va declanşa o răzmeriţă. Pe noi nu ne sperie aşa ceva.

— Sunt sigur, spuse Seldon. Ţi-ar plăcea ţie, dar nu va fi nicio răzmeriţă. Veţi pleca în linişte, cu toţii.

Se întoarse din nou spre studenţi, scuturându-se de mâna care îl prinsese de umăr:

— Vom avea noi grijă de acest lucru, nu-i aşa?

— Este Profesorul Seldon! strigă cineva din mulţime. Să nu-l loviţi, că-i om cumsecade.

Seldon sesiză ambivalenţa din mulţime. Ştia că unii dintre ei ar fi fost încântaţi – aşa, din principiu – de ideea unei ciocniri cu ofiţerii de securitate. Pe de altă parte, probabil că se aflau acolo unii care-l plăceau pe el personal şi alţii care nu îl cunoşteau, dar nu ar fi fost de acord ca un cadru universitar să fie agresat.

Răsună o voce de femeie:

— Fii atent, Profesore!

Seldon oftă şi îşi îndreptă privirea spre tinerii masivi din faţa sa. Cu toată dibăcia sa de Twister, nu era sigur că se va putea descurca. Nu ştia dacă reflexele îi erau suficient de prompte, muşchii suficient de puternici.

Un bătăuş se apropie de el, mult prea sigur pe sine, desigur. Nu mergea repede, ceea ce îi dădu lui Seldon răgazul de timp necesar. Gorila înainta cu braţul ridicat provocator, simplificând mult situaţia.

Seldon prinse braţul, se roti, se aplecă, mai întâi cu braţul ridicat, apoi coborându-l (cu un icnet – de ce-o fi fost nevoie să icnească?), şi gorila zbură prin aer, propulsată în parte de propriul său avânt. Ateriză, cu o bufnitură, pe marginea exterioară a platformei. Se alesese cu umărul drept dizlocat.

Audienţa, luată prin surprindere de evoluţia neaşteptată a situaţiei, scoase un strigăt înfiorat. O mândrie instituţională puse deodată stăpânire pe mulţime.

— Aranjează-i, Profule! strigă o voce izolată.

I se alăturară altele.

Seldon îşi netezi părul spre spate, încercând să nu pufăie. Împinse cu piciorul gorila suferindă, făcând-o să cadă de pe platformă.

— Se mai oferă cineva? întrebă el pe un ton agreabil. Sau plecaţi în linişte?

Namarti şi cei cinci bătăuşi ai săi stăteau nehotărâţi. Seldon le spuse:

— Vă previn! Mulţimea este acum de partea mea. Dacă năvăliţi cu toţii asupra mea, vă vor face bucăţele… Bun, cine urmează? Haideţi. Pe rând, câte unul.

La ultimele cuvinte ridicase vocea, făcând cu degetele semne însoţite de „Haideţi! Veniţi!”. Mulţimea urla, excitată.

Namarti rămăsese locului, flegmatic. Seldon făcu un salt şi ajunse în spatele lui, prinzându-i gâtul în strânsoarea de oţel a braţului. Studenţii se căţărară pe platformă, strigând: „Pe rând! Pe rând!”, interpunându-se între Seldon şi bodyguarzi.

Seldon crescu presiunea asupra traheii celuilalt şi îi şopti la ureche:

— Namarti, să ştii că mă pricep la aşa ceva. Am o îndelungată experienţă. Dacă faci vreo mişcare şi încerci să scapi, îţi distrug laringele şi n-ai să mai scoţi niciodată

altceva decât şoapte. Dacă ţii la vocea ta, fă cum îţi spun. Îţi dau drumul şi le spui gorilelor tale să plece. Dacă spui altceva, vor fi ultimele cuvinte pe care le vei rosti în mod normal. Şi dacă te vei întoarce vreodată în acest campus, s-a zis cu blândeţea! Atunci voi termina cu tine.

Slăbi puţin strânsoarea. Namarti spuse cu voce înăbuşită:

— Plecaţi. Cu toţii.

Îşi luară rapid tălpăşiţa, ajutându-şi camaradul suferind.

Când sosiră ofiţerii de securitate, câteva momente mai târziu, Seldon le spuse:

— Îmi pare rău, domnilor. Alarmă falsă.

Părăsi Stadionul şi îşi reluă drumul spre casă, supărat pe sine. Dezvăluise o faţetă a sa de care n-ar fi dorit să se afle. Era Hari Seldon, matematicianul, nu Hari Seldon, Twisterul sadic.

În plus, gândi el cu amărăciune, Dors va afla de întâmplare. De fapt, mai bine să-i spună cu gura lui. Nu trebuia ca incidentul să pară mai grav decât fusese în realitate.

În orice caz, nu va fi deloc încântată.

3

Într-adevăr. Nu era.

Îl aştepta în uşa apartamentului, într-o poziţie relaxată, cu mâna pe şold, arătând la fel ca atunci când o întâlnise pentru prima oară, tot la această Universitate, cu opt ani în urmă: zveltă, forme plăcute, păr roşcat-auriu aranjat în bucle... foarte frumoasă în ochii lui, dar nu foarte frumoasă în sens obiectiv. Deşi, după primele zile ale prieteniei lor, nu mai reuşise vreodată să o privească în mod obiectiv.

Dors Venabili! Pe multe alte lumi, şi chiar pe multe sectoare ale Trantorului, ar fi fost normal să fie numită Dors Seldon. Dar dintotdeauna apreciase că acest lucru ar marca-o ca pe o posesiune, iar el nu dorea aşa ceva, deşi

obiceiul era respectat încă din vremurile imemoriale ale trecutului pre-Imperial.

Dors spuse blând şi cu o clătinare tristă a capului, care de-abia îi mişcă buclele părului:

— Am auzit, Hari. Spune-mi, *ce* să mă fac cu tine?

— Ce spui de un sărut?

— Poate, dar numai după ce discutăm puţin. Intră.

Uşa se închise în urma lor.

— Ştii, dragă, spuse Dors, trebuie să mă ocup de curs şi de cercetare. Încă nu am terminat cu îngrozitoarea istorie a Regatului Trantor, despre care îmi spui ca este esenţială pentru propria ta cercetare. Să le las pe toate baltă şi să merg mereu împreună cu tine, pentru a te proteja? Să ştii că *asta* este de fapt sarcina mea. Acum mai mult ca niciodată, din moment ce faci progrese cu psihoistoria.

— Progrese, zici? Aş vrea eu! Dar nu e cazul să-ţi faci probleme în privinţa mea.

— Serios? L-am trimis pe Raych să te caute. Întârziaseşi şi eram îngrijorată. De obicei mă anunţi când lucrezi până mai târziu. Îmi pare rău dacă apar ca un paznic, Hari, dar chiar *sunt* paznicul tău.

— Nu te-ai gândit, Paznic Dors, că din când în când îmi place şi mie să mai scap din lesă?

— Şi dacă păţeşti ceva, ce îi spun lui Demerzel?

— Am sosit prea târziu pentru cină? Ai dat deja comanda la bucătărie?

— Nu. Te aşteptam pe tine. Din moment ce tot eşti aici, fă tu comanda. Când vine vorba de mâncare, eşti mult mai pretenţios decât mine. Şi nu schimba subiectul!

— Raych nu ţi-a spus că n-am păţit nimic? Aşa că ce rost mai are să discutăm?

— Când a dat de tine, erai stăpân pe situaţie. S-a întors înaintea ta, dar nu cu mult. N-am auzit detaliile. Spune-mi… Ce anume făceai?

Seldon ridică din umeri:

— Era vorba de o întrunire ilegală, Dors, şi a trebuit să-i împrăştii. Dacă nu interveneam, Universitatea putea intra în nişte încurcături inutile.

— Şi tocmai *tu* trebuia să te ocupi de asta? Hari, nu mai eşti Twister. Eşti…

— Bătrân? interveni el rapid.

— Pentru un Twister, da. Ai patruzeci de ani. Cum te simţi?

— Păi… un pic mai înţepenit.

— Îmi dau seama. Şi într-una din zilele astea, pe când ai să faci pe tânărul atlet heliconian, ai să-ţi rupi vreo coastă… Acum povesteşte-mi.

— Ei bine, ţi-am mai spus cum m-a avertizat Amaryl că Demerzel are probleme din cauza demagogiei lui Jo-Jo Joranum.

— Jo-Jo. Da, ştiu asta. Spune-mi ceea ce *nu* ştiu. Spune-mi ce s-a întâmplat astăzi.

— Era un miting pe Stadion. Un partizan de-al lui Jo-Jo, pe nume Namarti, vorbea mulţimii.

— Namarti este Gambol Deen Namarti, mâna dreaptă a lui Joranum.

— Foarte bine, văd că ştii mai multe decât mine. În orice caz, vorbea unei mulţimi destul de numeroase, nu avea permis şi cred că spera să provoace un fel de răzmeriţă. Ei încurajează revoltele, iar dacă s-ar lua unele măsuri mai drastice asupra Universităţii, chiar şi temporar, l-ar putea acuza pe Demerzel de distrugerea libertăţii academice. Bănuiesc că dau vina pe el pentru orice. Aşa că i-am oprit… I-am dat afară, fără scandal.

— Pari mândru de tine!

— De ce nu? M-am descurcat bine, pentru un tip de patruzeci de ani.

— Asta ai vrut? Să vezi de ce anume mai eşti în stare la patruzeci de ani?

Seldon comandă meniul pentru cină, îngândurat. Spuse:

— Nu. Eram într-adevăr îngrijorat ca nu cumva Universitatea să aibă necazuri inutile. Şi eram îngrijorat din cauza lui Demerzel. Mă tem că avertismentul lui Yugo m-a impresionat mai mult decât mi-am dorit. A fost o prostie din partea mea, Dors. Ştiu că Demerzel îşi poate purta şi singur

de grijă. Nu-i pot explica asta lui Yugo, sau altcuiva în afară de tine.

Inspiră adânc:

— Este uimitor cât de bine mă simt că pot discuta măcar cu tine despre acest lucru. Eu ştiu, tu ştii, Demerzel ştie, dar nimeni altcineva nu ştie – dintre cei pe care-i cunosc eu, cel puţin – că Demerzel este de neatins.

Dors se îndreptă spre un panou aflat pe perete, atinse un contact şi acea parte a apartamentului destinat luării mesei fu luminată blând, cu o strălucire de culoarea piersicii. Se aşezară la masă, care era deja aranjată cu faţă de masă, pahare, farfurii şi tacâmuri. În timp ce stăteau, cina începu să sosească – la acest moment al serii nu aşteptai niciodată prea mult – şi Seldon primi totul, deloc impresionat. Se obişnuise de multă vreme cu poziţia socială care îl scutea de mesele luate în comun, la cantinele facultăţii.

Savură aromele de care se bucuraseră în timpul şederii în Mycogen – *singurul* lucru pe care nu îl detestaseră în acel sector straniu dominat de masculi, pătruns de religie, venerând trecutul.

— Cum adică, „de neatins”? întrebă încet Dors.

— Haide dragă, doar ştii că poate afecta emoţiile. Sper că n-ai uitat. Dacă Joranum devine cu adevărat periculos, ar putea fi…

Făcu un gest vag cu mâinile:

— … „lucrat”; făcut să-şi schimbe părerea.

Dors nu părea în largul ei şi masa continuă într-o tăcere neobişnuită. De-abia după ce farfuriile, tacâmurile, şi restul, dispărură alunecând pe un tobogan aflat în centrul mesei (care apoi fu acoperit automat), Dors spuse:

— Nu sunt sigură că-mi face plăcere să vorbesc despre asta, Hari, dar nu te pot lăsa să te amăgeşti cu propria ta inocenţă.

— Inocenţă? se încruntă el.

— Da. N-am vorbit niciodată despre asta. N-am crezut că va fi cazul să discutăm, dar Demerzel are puncte slabe.

Nu este de neatins. Poate fi lovit, iar Joranum reprezintă într-adevăr un pericol pentru el.

— Vorbeşti serios?

— Bineînţeles. Tu nu înţelegi roboţii… cel puţin, nu ai cum înţelege un robot de complexitatea lui Demerzel. Eu însă, pot.

4

Din nou linişte, dar numai din cauză că gândurile sunt tăcute. Cele ale lui Seldon erau foarte tumultoase.

Şi totuşi, era adevărat. Se părea că soţia sa avea o nefirească înţelegere pentru roboţi. De-a lungul anilor, îşi făcuse atâtea probleme în legătură cu această capacitate a lui Dors, încât sfârşise prin a se da bătut, ascunzând totul în ungherele minţii sale. Dacă n-ar fi fost Eto Demerzel – un robot – nu ar fi întâlnit-o niciodată pe Dors. Dors *lucra* pentru Demerzel; Demerzel îi „repartizase” lui Dors cazul „Hari”, cu opt ani în urmă, pentru a-i asigura protecţia în timpul fugii prin diversele sectoare ale Trantorului. Deşi acum era soţia lui, camaradul lui, „jumătatea” lui, Hari se mai întreba din când în când în legătură cu strania legătură dintre Dors şi robotul Demerzel. Era singura parte a vieţii lui Dors în care Hari se simţea cu adevărat străin – şi intrus. Iar asta îi aduse în minte cea mai dureroasă întrebare dintre toate: Dors rămăsese cu el pentru că *îl iubea* sau pentru că trebuise să asculte ordinele lui Demerzel? I-ar fi plăcut să creadă în prima variantă… şi totuşi…

Viaţa sa cu Dors Venabili era o viaţă fericită, dar acest lucru avea un preţ, o condiţie. Condiţia era cu atât mai severă cu cât nu rezultase în urma unei discuţii sau unui acord, ci în urma unei înţelegeri tacite.

Seldon ştia că găsise la Dors tot ceea ce şi-ar fi dorit de la o nevastă. Este adevărat, nu avea copii, dar nu se aşteptase niciodată să aibă şi, ca să fie sincer, nici nu îşi dorise foarte tare. Îl avea pe Raych, pe care îl iubea ca pe

un fiu, de parcă acesta ar fi moştenit întreaga zestre genetică seldoniană.

Simplul fapt că Dors îl făcuse să se gândească la această problemă era parcă de natură a încălca acordul care îi făcuse să trăiască până acum în pace şi bună înţelegere, şi simţi o uşoară nemulţumire, dar care creştea din ce în ce mai mult.

Însă, într-un târziu, reuşi să-şi alunge din nou aceste gânduri şi întrebări. Învăţase să accepte rolul ei de protector. Va face la fel şi pe mai departe. La urma urmelor, Dors cu *el* împărţea casa, masa, şi patul… nu cu Eto Demerzel.

Vocea lui Dors îl scoase din reverie:

— Am spus… Eşti îmbufnat, Hari?

Tresări uşor, dându-şi seama că Dors repetase o întrebare, că el se afundase din ce în ce mai mult în sine, îndepărtându-se de ea:

— Scuză-mă, dragă. Nu sunt îmbufnat… prea tare. Mă întrebam însă cum ar trebui să răspund afirmaţiei tale.

— Referitoare la roboţi?

Cuvântul fusese pronunţat calm.

— Ai spus că ştiu mai puţine lucruri decât tine în legătură cu roboţii. Cum ar trebui să-ţi răspund?

Făcu o pauză, apoi adăugă încet (ştiind că îşi asuma un risc):

— N-am spus asta ca să te jignesc.

— N-am spus că nu *ştii* despre roboţi. Dacă mă citezi, măcar fă-o exact. Am spus că nu *înţelegi* roboţii. Sunt sigură că ştii foarte multe, poate mai multe decât mine, dar a şti nu înseamnă neapărat a înţelege.

— Dors, vorbeşti deliberat în paradoxuri, ca să mă necăjeşti. Un paradox se naşte dintr-o ambiguitate care provoacă stupoare, intenţionat sau nu. Nu-mi place aşa ceva nici în ştiinţă şi nici în conversaţiile obişnuite. Poate doar atunci când se fac glume, ceea ce nu este cazul acum.

Dors râse în felul ei special, încet, ca şi cum amuzamentul era prea preţios pentru a fi risipit cu largheţe:

— După toate aparenţele, paradoxul te-a necăjit şi te-a făcut mai pompos. Şi când eşti pompos, eşti întodeauna nostim. Totuşi, am să-ţi explic. Nu am avut intenţia să te necăjesc.

Se întinse să îl mângâie uşor pe mână şi Seldon, spre surpriza – şi jena – sa, descoperi că încleştase pumnii.

— Vorbeşti foarte mult despre psihoistorie, spuse Dors. Cel puţin, cu mine. Ştiai asta?

Seldon îşi drese glasul:

— Da, în privinţa asta depind foarte mult de tine. Proiectul este secret – prin însăşi natura sa. Psihoistoria nu va da rezultate decât dacă oamenii pe care îi afectează nu cunosc nimic despre ea. Nu pot vorbi decât cu Yugo şi cu tine. Yugo se lasă cu totul în voia intuiţiei. Este un tânăr strălucit, dar se avântă nebuneşte în întuneric, iar eu trebuie să joc rolul de supraveghetor prudent, trăgându-l mereu înapoi. Dar şi eu am, la rândul meu, gânduri trăsnite… şi îmi este de mare ajutor să mi le aud spuse cu voce tare, chiar şi atunci…

Aici zâmbi şi continuă:

— … când îmi dau foarte bine seama că nu înţelegi nicio iotă din vorbele mele.

— Ştiu că eu sunt placa ta rezonantă şi nu mă deranjează… *Serios* că nu mă deranjează, Hari, deci nu încerca să-ţi schimbi obiceiul. E normal să nu îţi înţeleg matematicile. Eu sunt istoric… şi nici măcar nu studiez istoria ştiinţei. Timpul meu este acum ocupat cu studiul influenţelor modificărilor economice asupra evoluţiei politice…

— Da, şi în privinţa asta, *eu* sunt placa ta de rezonanţă, sau n-ai observat? Va veni o vreme când voi avea nevoie de acest studiu pentru psihoistorie, deci bănuiesc că îmi vei fi un ajutor indispensabil.

— Bun! Acum, după ce ne-am lămurit asupra motivului pentru care ai rămas împreună cu mine – ştiam eu că nu pentru frumuseţea mea – dă-mi voie să-ţi explic că din când în când, în momentele în care discuţia ta deviază de la aspectele strict matematice, am senzaţia că înţeleg ce vrei

să spui. Mi-ai explicat, de multe ori, ceea ce tu numeşti necesitatea de minimalism. Cred că am înţeles-o. Prin aceasta vrei să spui că…

— Ştiu ce vreau să spun.

Dors păru ofensată:

— Nu-ţi mai da atâtea aere, Hari, te rog. Nu încerc să-ţi explic ţie ce voiai să spui. Încerc să-mi explic *mie*. Dacă zici că eşti placa mea rezonantă, poartă-te în consecinţă. Fiecare este, pe rând, placa rezonantă a celuilalt. Mi se pare corect, nu?

— Da, dar nu mi se pare corect să mă acuzi că-mi dau aere, atunci când fac şi eu o mică…

— Gata! Taci din gură!… Mi-ai spus că minimalismul are o importanţă esenţială în psihoistoria practică; în arta transformării unei evoluţii nedorite într-o evoluţie dorită sau măcar într-una ceva mai puţin neplăcută. Ai spus că modificarea trebuie să fie cât mai prudentă şi mai apropiată de minimalitate…

— Da, spuse Seldon nerăbdător, şi asta din cauză că…

— *Nu*, Hari. *Eu* încerc să explic. Ştim amândoi că *tu* înţelegi. Minimalismul este necesar pentru că orice schimbare are efecte secundare, care nu pot fi întotdeauna prevăzute. Dacă schimbarea este prea mare şi efectele secundare prea numeroase, atunci este aproape sigur că rezultatul va fi departe de ceea ce ai plănuit.

— Corect, spuse Seldon. Intervine în esenţă un efect haotic. Problema este dacă există vreo modificare suficient de mică încât să permită prezicerea rezultatului, în limite rezonabile, desigur, sau dacă nu cumva istoria omenirii este inevitabil şi iremediabil haotică, în toate privinţele. Iată ceea ce m-a făcut la început să cred că psihoistoria nu era…

— Ştiu, dar nu m-ai lăsat să-mi termin ideea. Nu se pune problema dacă o schimbare este suficient de mică. Esenţa este că orice schimbare mai mare decât cea minimă *implică* efecte haotice. Minimul cerut poate fi zero, dar dacă nu este zero, atunci este totuşi foarte mic – şi este, într-

adevăr, o mare problemă găsirea lui. Din câte mi-am dat eu seama, asta ai vrut să spui prin necesitatea de minimalism.

— Mai mult sau mai puţin, spuse Seldon. Desigur, ca întotdeauna, problema poate fi exprimată mai compact şi mai riguros în limbajul matematicilor. Ascultă, să-ţi explic…

— Scuteşte-mă, spuse Dors. Având în vedere că ştii acest lucru, ar trebui să-ţi dai seama că este valabil şi pentru Demerzel, nu numai pentru psihoistorie. Ştii dar nu înţelegi, pentru că, după toate aparenţele, nu te-ai gândit să faci legătura între Regulile Psihoistoriei şi Legile Roboticii.

La care Seldon replică anemic:

— Acum *chiar* că nu-mi dau seama unde vrei să ajungi.

— Şi acţiunile lui trebuie să fie minime, nu, Hari? Prima Lege a Roboticii spune că robotul nu poate face rău unei fiinţe umane. Asta este legea esenţială a unui robot, dar Demerzel este un robot foarte neobişnuit, iar pentru el, Legea Zero reprezintă o realitate care are prioritate faţă de Prima Lege. Legea Zero spune că un robot nu poate face rău omenirii ca întreg. Asta îi impune lui Demerzel restricţii asemănătoare celor pe care le ai tu atunci când lucrezi cu psihoistoria. Înţelegi?

— Înţeleg.

— Sper. Deşi Demerzel are capacitatea de a „lucra” minţile, el trebuie să facă acest lucru fără să determine efecte secundare pe care nu le doreşte. Şi, având în vedere că este Primul Ministru al Împăratului, efectele secundare pe care trebuie să le ia în calcul sunt, într-adevăr, numeroase.

— Şi care este legătura cu cazul de faţă?

— Gândeşte-te! Tu nu poţi spune nimănui – în afară de mine, desigur – că Demerzel este un robot, din cauză că te-a „lucrat” astfel încât să nu poţi face acest lucru. Dar cât de mult te-a „lucrat”? Vrei să spui oamenilor că este robot? Vrei să-i ruinezi puterile, când depinzi de el pentru protecţie, pentru sprijin financiar, pentru influenţa exercitată în mod discret în favoarea ta? Bineînţeles că nu. Schimbarea pe care a trebuit să o facă a fost foarte mică,

doar atât cât să te împiedice să-l desconspiri într-un moment de exaltare sau de neatenţie. O schimbare atât de mică încât nu are efecte secundare. Iată, în principiu, cum încearcă Demerzel să conducă Imperiul.

— Şi cazul lui Joranum?

— Este evident diferit faţă de al tău. Din diverse motive, este foarte pornit împotriva lui Demerzel. Fără îndoială, Demerzel ar putea schimba situaţia, dar numai cu preţul unei schimbări considerabile în structura mentală a lui Joranum, iar asta ar putea duce la rezultate pe care nu le poate prevedea. Decât să-şi asume riscul modificării lui Joranum, inducând astfel efecte secundare care i-ar putea afecta pe ceilalţi şi, probabil, ar putea face rău omenirii, trebuie să-l lase pe Joranum în pace până când va găsi o modificare – o modificare *mică* – pentru a salva situaţia fără a face nimănui rău. Iată de ce Yugo are dreptate şi Demerzel este vulnerabil.

Seldon ascultase, dar nu răspunse. Se cufundă în gânduri. Trecură câteva minute, înainte să spună:

— Dacă Demerzel nu poate face nimic în această problemă, atunci trebuie să fac eu.

— Dacă el nu poate face nimic, ce poţi face tu?

— Eu nu sunt în aceeaşi situaţie ca şi el. Eu nu sunt oprit de Legile Roboticii. Nu trebuie să-mi bat prea mult capul cu minimalismul… Şi pentru început, trebuie să mă întâlnesc cu Demerzel.

Dors părea uşor îngrijorată:

— Chiar trebuie? Nu ar fi înţelept să atragi atenţia asupra legăturii dintre voi doi.

— A sosit momentul în care nu mai are rost să ne prefacem că nu avem nicio legătură unul cu altul. Bineînţeles că n-am de gând să anunţ la holoviziune întâlnirea cu el. Dar trebuie să-l văd.

5

Seldon resimţea trecerea timpului, cu o furie copleşitoare. Cu opt ani în urmă, când sosise pentru prima oară pe Trantor, putea acţiona foarte prompt. Nu avea de renunţat decât la o cameră de hotel. Putea călători, după bunul plac, prin toate sectoarele Trantorului.

Acum avea pe cap şedinţele departamentale, trebuia să ia decizii, să rezolve probleme. Nu mai putea trage repede o fugă pentru a-l vedea pe Demerzel... şi chiar dacă ar fi putut, Demerzel avea şi el propriul lui program, foarte încărcat. Nu era uşor de găsit un timp liber în care să se întâlnească amândoi.

Nu îi era uşor nici cu Dors, care îi spunea clătinând din cap:

— Nu ştiu ce ai de gând să faci, Hari.

Răspunsul veni puţin iritat:

— Nici eu nu ştiu ce am de gând să fac, Dors. Sper să mă lămuresc după întâlnirea cu Demerzel.

— Îţi va spune că prima ta grijă este să avansezi cu psihoistoria.

— Poate. Mă voi lămuri atunci.

Şi apoi, imediat ce reuşi să aranjeze o întâlnire cu Primul Ministru, peste opt zile, primi un mesaj în biroul de la departament. Pe afişajul din perete străluceau litere în stil arhaic, în concordanţă deplină cu mesajul pe care îl purtau: ÎL IMPLOR PE PROFESORUL SELDON SĂ ÎMI ACORDE O AUDIENŢĂ.

Seldon rămase surprins. Nici măcar Împăratului nu i se mai adresau fraze atât de demodat formulate.

De asemenea, nici semnătura nu era tipărită, aşa cum se făcea de obicei, pentru claritate. Era scrisă de mână, cu litere înflorite, foarte citeaţă, şi totuşi avea parfumul unei opere de artist medieval. Semnătura era: LASKIN JORANUM... Deci Jo-Jo implora o audienţă!

Seldon râse în sinea sa. Intenţia acelei formulări demodate îi era acum clară. Făcea dintr-o banală cerere un mijloc de stimulare a curiozităţii. Seldon nu avea niciun chef

să îl întâlnească pe acest om… mai bine zis, *în mod normal* nu ar fi avut. Dar ce rost aveau arhaismul şi înfloriturile? Dorea să afle.

Puse secretara să stabilească data şi locul întâlnirii. În biroul său, nu în apartament. O conversaţie oficială, nimic particular.

Şi va avea loc înaintea proiectatei întâlniri cu Demerzel.

— Nu mă surprinde, Hari, spuse Dors. I-ai doborât doi oameni, unul dintre ei fiind mâna sa dreaptă; ai stricat un miting ţinut în numele său; şi l-ai ridiculizat, prin persoana reprezentanţilor săi. Vrea să te privească mai îndeaproape; cred că ar fi bine să fiu şi eu de faţă.

Seldon dădu din cap:

— Lasă, mai bine îl iau pe Raych. Ştie toate şmecheriile pe care le ştiu şi eu. În plus, este un tânăr de douăzeci de ani, puternic şi activ. Dar sunt sigur că nu voi avea nevoie de protecţie.

— De unde ştii?

— Joranum vine să mă întâlnească pe domeniul Universităţii. Vom fi înconjuraţi de mult tineret. Eu sunt destul de popular printre studenţi; bănuiesc ca Joranum este genul de om care-şi face temele şi ştie că pe teritoriul meu voi fi în siguranţă. Am certitudinea că va fi deosebit de politicos… prietenos la culme.

— Hmf, pufni Dors strâmbând uşor din colţul unei buze.

— Şi cumplit de periculos, îşi termină Seldon spusele.

6

Păstrând o figură neutră, Hari Seldon înclină capul doar atât cât cerea o politeţe decentă. Îşi făcuse timp, mai înainte, pentru a examina mai multe holograme înfăţişându-l pe Joranum, dar, aşa cum se întâmplă adeseori, realitatea nu seamănă niciodată perfect cu holograma. Diferenţa, gândi Seldon, constă probabil în reacţia observatorului faţă de „lucrul real”.

Joranum era un bărbat înalt – cel puţin tot atât de înalt ca şi Seldon, dar mai lat în toate celelalte aspecte fizice. Acest lucru nu se datora unei constituţii musculoase deoarece, fără a fi cu adevărat gras, dădea impresia de „moale”. O faţă rotundă, cap mare acoperit cu păr nu atât blond cât, mai degrabă, de culoarea nisipului, ochi albastru-deschis. Părea înconjurat de o aură de calm, iar pe faţă avea întipărit un semi-zâmbet care crea iluzia de prietenie deşi, în acelaşi timp, arăta clar că era doar o iluzie.

Avea o voce profundă şi aflată sub un strict control, o voce de orator:

— Profesore Seldon, sunt încântat să te întâlnesc. Foarte amabil din partea ta că ai acceptat această întâlnire. Sper să nu te simţi jignit pentru faptul că am adus cu mine un însoţitor, mâna mea dreaptă, chiar dacă nu am convenit în prealabil asupra acestui lucru. Se numeşte Gambol Deen Namarti… observi, are trei nume. Cred că l-ai mai întâlnit.

— Da, într-adevăr. Îmi aduc bine aminte de incident.

Seldon îl privi pe Namarti cu o undă de sarcasm. Acesta avea o înălţime medie, siluetă slăbuţă, ten palid, păr negru, gură lată. Nu avea pe figură tentativa de zâmbet a lui Joranum, sau vreo altă expresie demnă de luat în seamă, cu excepţia unui aer de prudenţă.

— Prietenul meu, Dr. Namarti – are doctoratul în literatura antică – a venit din proprie iniţiativă, spuse Joranum accentuându-şi puţin zâmbetul, pentru a-şi cere scuze.

Joranum îi aruncă lui Namarti o privire rapidă… iar Namarti, strângând din buze la început, spuse apoi cu o voce incoloră:

— Îmi pare rău, Profesore, pentru ceea ce s-a întâmplat pe Stadion. Nu cunoşteam foarte bine regulile stricte sub care se desfăşoară întrunirile în Universitate şi mi-am cam pierdut controlul, datorită entuziasmului.

— Este de înţeles, spuse Joranum. În plus, nici nu avea cum să ştie cine erai dumneata. Cred că acum putem uita cu totul acest incident.

— Vă asigur, domnilor, spuse Seldon, că nu ţin absolut deloc să îmi mai aduc aminte de el. Acesta este fiul meu, Raych, aşa că vedeţi, şi eu am un însoţitor.

Raych îşi lăsase să-i crească o mustaţă neagră şi stufoasă – semnul virilităţii dahlite. Nu o avusese cu opt ani în urmă, când îl întâlnise pe Seldon. Pe atunci era un copil al străzii, zdrenţăros şi înfometat. Era scund, dar suplu şi viguros. Împrumutase o expresie mândră, pentru a adăuga câţiva centimetri spirituali la statura fizică.

— Bună dimineaţa, tinere, spuse Joranum.

— Bună dimineaţa, domnule, spuse Raych.

— Vă rog să luaţi loc, domnilor, spuse Seldon. Vă pot oferi ceva de mâncare sau de băut?

Joranum ridică palmele, într-un refuz politicos:

— Nu, domnule. Nu ne aflăm la o întrunire mondenă.

Se aşeză în locul indicat:

— Deşi sper că, pe viitor, vom avea multe astfel de întâlniri.

— Dacă este o vizită de lucru, atunci hai să începem.

— Profesore Seldon, am aflat de micul incident, pe care cu atâta amabilitate ai fost de acord să-l uităm, şi m-am întrebat pentru ce ţi-ai asumat riscul de a face ceea ce ai făcut. A fost un risc, trebuie să recunoşti.

— Nu, eu nu am considerat că îmi asum un risc.

— Eu da. Aşa că mi-am permis libertatea de a afla tot ceea ce se poate în legătură cu dumneata, Profesore Seldon. Eşti un bărbat interesant. Am descoperit că vii din Helicon.

— Da, acolo m-am născut. Documentele sunt clare în privinţa asta.

— Şi te afli aici, pe Trantor, de opt ani.

— Acest lucru este înregistrat, de asemenea, în arhivele publice.

— Încă de la început ai câştigat faimă susţinând acea lucrare referitoare la… cum îi spui?… Psihoistorie?

Seldon clătină foarte uşor din cap. De câte ori nu regretase acea indiscreţie! Desigur, pe atunci nu avea cum să-şi dea seama că era o indiscreţie.

— Un entuziasm al tinereţii, spuse el. N-a dus la niciun rezultat.

— Chiar aşa?

Joranum privi împrejur, cu un aer de plăcută surprindere:

— Şi totuşi, iată-te aici, în fruntea Departamentului de Matematică la una dintre cele mai mari Universităţi de pe Trantor. La numai patruzeci de ani, am impresia… Apropo, eu am patruzeci şi doi de ani, deci nu te consider deloc a fi în vârstă. Pentru a ocupa poziţia aceasta, trebuie să fii un matematician foarte competent.

Seldon ridică din umeri:

— În privinţa asta, eu nu mă pronunţ.

— Sau trebuie să ai prieteni puternici.

— Cu toţii dorim să avem prieteni puternici, domnule Joranum, dar nu cred că vei găsi aşa ceva pe-aici. Profesorii universitari au rareori prieteni puternici. De fapt, rareori au vreun prieten, de orice fel.

Zâmbi.

La fel şi Joranum.

— Profesore Seldon, nu crezi că Împăratul ar putea fi totuşi considerat un prieten puternic?

— Ba da, cu siguranţă, dar ce legătură găseşti între el şi mine?

— Am impresia că Împăratul îţi este prieten.

— Cred că documentele sunt clare în această privinţă, domnule Joranum. Acum opt ani am avut o audienţă la Maiestatea Sa Imperială. A durat o oră, sau poate ceva mai puţin, şi în acel interval nu am descoperit vreun semn de mare prietenie. De atunci nu am mai vorbit cu el şi nici nu l-am mai văzut… decât la holoviziune, desigur.

— Dar, Profesore, pentru a avea un prieten puternic în persoana Împăratului nu este neapărat necesar să-l vezi sau să vorbeşti cu el. Este suficient să te întâlneşti sau să vorbeşti cu Eto Demerzel, Primul Ministru al Împăratului. Protectorul tău este Demerzel şi, din acest motiv, putem spune că şi Împăratul te protejează.

— Ai găsit pe undeva, prin documente, dovezi pentru presupusa protecţie de care m-aş bucura din partea Primului Ministru Demerzel? Sau ceva din care să poţi deduce acest lucru?

— De ce să mai cotrobăi prin arihive, când se ştie foarte bine că între voi doi există o legătură? Ştii şi dumneata, ştiu şi eu. Hai s-o luăm ca pe un fapt dovedit, şi să continuăm. Te rog, spuse el ridicând mâinile, nu te obosi să-mi aduci argumente că nu-i aşa. Ar fi o pierdere de timp.

— De fapt, spuse Seldon, aveam de gând să te întreb care crezi că ar fi motivul pentru care ar vrea să mă protejeze. În ce scop?

— Profesore! Vrei să mă jigneşti? Crezi că sunt chiar atât de naiv? Adineauri am vorbit despre psihoistoria ta, pe care o vrea Demerzel.

— Iar eu ţi-am spus că psihoistoria a fost un entuziasm al tinereţii, care nu a dus la nimic.

— Profesore, dumneata poţi să-mi spui ce vrei. Eu nu sunt obligat să cred ceea ce îmi spui. Uite, dau cărţile pe faţă. Am citit lucrarea ta originală şi am încercat să o înţeleg cu ajutorul unor matematicieni din echipa mea. Ei îmi spun că este un vis mult prea îndrăzneţ, absolut imposibil…

— Şi sunt foarte de acord, cu ei, spuse Seldon.

— Dar am senzaţia că Demerzel aşteaptă ca psihoistoria să avanseze şi să fie aplicată. Şi dacă el poate aştepta, la fel pot şi eu. Ţi-ar fi mai de folos, Profesore Seldon, ca cel care aşteaptă să fiu eu.

— De ce?

— Pentru că Demerzel nu va rezista în postul său. Opinia publică este din ce în ce mai mult împotriva lui. S-ar putea ca Împăratul să se sature de un Prim Ministru nepopular, care ameninţă să doboare şi tronul o dată cu căderea lui. Îl va înlocui. S-ar putea ca preferinţele Împăratului să se aplece asupra umilei mele persoane. Şi vei avea în continuare nevoie de un protector, cineva care să aibă grijă ca tu să lucrezi în linişte, să primeşti fonduri generoase pentru echipament şi asistenţi.

— Iar acel protector vei fi tu?

— Desigur… pentru acelaşi motiv ca şi Demerzel. Doresc o tehnică psihoistorică valabilă, cu care să pot conduce Imperiul în mod mult mai eficient.

Seldon dădu din cap gânditor, aşteptă un moment, apoi spuse:

— Dar în acest caz, domnule Joranum, de ce trebuie să-mi mai fac probleme? Sunt un biet intelectual, trăiesc o viaţă liniştită, implicat în activităţi matematice şi pedagogice inofensive. Îmi spui că Demerzel este actualul meu protector şi că tu vei fi viitorul meu protector. În cazul ăsta, îmi pot vedea liniştit de treabă. Tu şi cu Primul Ministru, n-aveţi decât să vă luptaţi între voi. Indiferent cine câştigă, eu voi rămâne cu un protector… cel puţin, aşa trag concluzia din cele ce mi-ai spus.

Zâmbetul ţeapăn al lui Joranum păru să pălească puţin. Namarti îşi întoarse figura mohorâtă spre Joranum şi dădu să spună ceva, dar Joranum făcu un gest de-abia perceptibil. Namarti tuşi şi tăcu din gură.

— Doctore Seldon, spuse Joranum. Eşti patriot?

— Cum să nu, desigur. Imperiul a oferit omenirii pace – sau în orice caz, aproape-pace – timp de milenii şi a încurajat-o să progreseze încontinuu.

— Într-adevăr… dar de vreo două secole încoace, progresul înregistrează un ritm din ce în ce mai scăzut.

Seldon ridică din umeri:

— N-am acordat prea mare atenţie acestor chestiuni.

— Nici nu-ţi trebuie cine ştie ce spirit de observaţie. Ştii că, din punct de vedere politic, ultimele două secole au fost pline de frământări. Domniile Imperiale au fost scurte, iar uneori au fost scurtate şi mai mult, prin asasinate…

— Fie şi numai menţionarea acestui lucru, interveni Seldon, este aproape o trădare. Aş prefera să nu…

— Poftim! Vezi, nu te mai simţi deloc în siguranţă.

Joranum se lăsă pe spate în scaun:

— Imperiul decade. Eu sunt dispus s-o spun deschis. Cei care mi se alătură o fac pentru că ştiu foarte bine acest lucru. Avem nevoie ca la mâna dreaptă a Împăratului să

stea cineva care poate conduce Imperiul. Care este în stare să înăbuşe rebeliunile ce par să apară pretutindeni, să conducă armata aşa cum trebuie, să dirijeze economia…

Seldon îl opri, ridicând nerăbdător braţul:

— Iar acela care poate face toate acestea eşti tu, nu-i aşa?

— Intenţionez să fiu. Nu e o treabă uşoară, şi mă îndoiesc că se vor oferi mulţi voluntari… e şi normal. Oricum, este cert că Demerzel nu poate face faţă. Sub conducerea lui, declinul Imperiului se accelerează. În ritmul ăsta, în curând se va dezintegra.

— Dar tu poţi opri declinul?

— Da, Dr. Seldon. Cu ajutorul tău. Cu psihoistoria.

— Poate că şi Demerzel ar putea evita prăbuşirea cu ajutorul psihoistoriei… *dacă psihoistoria ar exista*.

— Există, spuse calm Joranum. Să nu ne prefacem că nu există. Însă existenţa ei nu îl ajută deloc pe Demerzel. Psihoistoria este doar o unealtă. Are nevoie de o minte care să o înţeleagă şi de un braţ care să o mânuiască.

— Să înţeleg că tu ai mintea şi braţul?

— Da. Îmi cunosc calităţile. Vreau psihoistoria.

Seldon dădu din cap:

— Oricât de mult ai vrea-o, eu nu o am.

— Ba o *ai*. Nu mai discut pe tema asta.

Joranum se dădu mai aproape, ca şi cum ar fi dorit să-şi insinueze vocea în urechea lui Seldon, evitând transmiterea ei pe calea aerului:

— Spui că eşti patriot. Trebuie să-l înlocuiesc pe Demerzel, pentru a evita prăbuşirea Imperiului. Totuşi, maniera în care s-ar produce această înlocuire ar putea prin ea însăşi să slăbească iremediabil Imperiul. Iar eu nu îmi doresc aşa ceva. *Tu* mă poţi sfătui cum să-mi ating scopul în mod subtil, fără piedici, violenţe sau distrugeri… pentru binele Imperiului.

— Nu pot, spuse Seldon. Nu am ceea ce *mă acuzi* tu că am. Aş vrea să fiu de ajutor, dar nu pot.

Joranum se ridică deodată în picioare:

— Bine, deci ştii care sunt intenţiile mele şi ce vreau de la dumneata. Mai gândeşte-te… gândeşte-te la Imperiu. Poate crezi că Demerzel – acest spoliator al tuturor planetelor omenirii – are dreptul la prietenia ta. Ai grijă! Ceea ce faci tu ar putea zdruncina chiar fundaţia Imperiului. Îţi cer să mă ajuţi, în numele cvadrilioanelor de fiinţe umane ce umplu Galaxia. Gândeşte-te la Imperiu!

Vocea sa scăzuse până la nivelul unei şoapte puternice, plină de pasiune. Seldon aproape că se simţi scuturat de un fior, şi spuse:

— Întotdeauna mă voi gândi la Imperiu.

— Bun, altceva nici nu-ţi cer deocamdată, spuse Joranum. Îţi mulţumesc că ai avut amabilitatea de a mă primi în vizită.

Seldon îi privi pe Joranum şi pe însoţitorul său cum se ridică şi se îndreaptă să plece. Uşa biroului se deschise alunecând fără zgomot, şi cei doi bărbaţi ieşiră.

Se încruntă. Era ceva care îl deranja… şi nu ştia prea bine ce anume.

7

Ochii negri ai lui Namarti rămaseră fixaţi asupra lui Joranum. Stăteau în biroul lor din Sectorul Streeling. Nu era un sediu foarte pretenţios; mişcarea era cam slabă în Streeling, dar în curând vor deveni din ce în ce mai puternici.

Era uimitor cum lua amploare mişcarea! Începuse cu trei ani în urmă, de la zero; astăzi tentaculele ei se întindeau – în unele locuri erau mai viguroase decât în altele, desigur – pe întreg Trantorul. Lumile din Provincie rămăseseră, deocamdată, aproape neatinse. Demerzel se străduise din răsputeri să le satisfacă cerinţele, dar tocmai *aici* fusese greşeala lui. Rebeliunile erau cu adevărat periculoase doar pe *Trantor*. În restul lumilor, puteau fi stăpânite. Însă cele de aici îl puteau răsturna pe Demerzel. Ciudat că nu-şi dăduse seama de acest lucru, dar Joranum

susţinuse întotdeauna că reputaţia lui Demerzel era mult exagerată, că s-ar dovedi o simplă găoace goală pe dinăuntru dacă cineva ar îndrăzni să-l înfrunte, şi că Împăratul l-ar distruge rapid dacă şi-ar simţi siguranţa în pericol.

Cel puţin până acum, toate predicţiile lui Joranum se adeveriseră. Nu fusese niciodată împiedicat în drumul său decât de piedici minore, cum ar fi recentul miting de la Universitatea Streeling, în care îşi băgase nasul individul ăla, Seldon.

Poate că acesta fusese motivul pentru care Joranum insistase să se întâlnească cu Seldon. „Trebuie să fii atent, trebuie să ai grijă de toate, chiar dacă uneori este vorba doar de o banală bătătură.” Joranum dădea impresia unui personaj infailibil şi Namarti era obligat să admită că imaginea unui neîntrerupt şir de succese era cea mai bună metodă pentru a asigura continuarea succeselor. Oamenii aveau tendinţa să evite umilinţa eşecului alăturându-se părţii cu cele mai mari şanse de reuşită, deşi uneori făceau aceasta împotriva propriilor convingeri.

Dar această întrevedere cu Seldon fusese oare un succes, sau numai o a doua bătătură care venise să se alăture celei dintâi? Namarti nu apreciase deloc faptul că fusese târât până acolo ca să-şi ceară umil scuze şi nu considera că gestul folosise la ceva.

Joranum stătea nemişcat, tăcut, evident pierdut în gânduri, rozându-şi unghia degetului mare, ca şi cum încerca să sugă vreun fel de hrană mentală.

— Jo-Jo, încercă Namarti.

Era unul dintre puţinii oameni care i se puteau adresa lui Joranum cu diminutivul strigat la nesfârşit de către mulţimi, în adunările publice. Joranum căuta să-şi atragă dragostea mulţimii şi în acest mod (printre altele), dar, în particular, cerea respect de la orice persoană. Excepţie nu făceau decât cei mai buni prieteni, care fuseseră alături de el încă de la început.

— Jo-Jo, spuse din nou Namarti.

Joranum ridică privirea:

— Da, G.D., ce s-a întâmplat?

Părea puţin iritat.

— Jo-Jo, ce facem cu tipul ăsta, Seldon?

— Ce să facem? Deocamdată nimic. S-ar putea să ni se alăture.

— Pentru ce să mai aşteptăm? Putem face presiuni asupra lui. Tragem câteva sfori la Universitate, şi-i facem viaţa mizerabilă.

— Nu-nu. Până acum, Demerzel ne-a lăsat să ne vedem de treabă. Nesăbuitul, are prea multă încredere în el. Însă ar fi o cumplită greşeală să-l forţăm să acţioneze înainte de a fi noi gata. O mişcare brutală împotriva lui Seldon l-ar putea convinge să acţioneze. Bănuiesc că Seldon reprezintă o piesă esenţială în planurile lui Demerzel.

— Din cauza psihoistoriei de care aţi discutat?

— Într-adevăr.

— Ce este psihoistoria? N-am auzit de ea până acum.

— Puţini au auzit. Este o analiză matematică asupra societăţii umane, cu scopul de a prezice viitorul.

Namarti se încruntă şi simţi cum trupul i se îndepărtează încet, instinctiv, de Joranum. Ce era asta? Vreo glumă de-a lui Joranum? Trebuia să râdă? Namarti nu reuşea niciodată să-şi dea seama când sau de ce aşteptau ceilalţi ca el să râdă. Nu simţise niciodată nevoia de a râde.

— Să prezică viitorul? spuse el. Cum?

— Aaa! Dacă aş şti, ce nevoie aş mai avea de Seldon?

— Sincer să fiu, Jo-Jo, eu nu cred. Cum să prezici viitorul? Asta-i treabă de ghicitor!

— Ştiu, dar după ce Seldon ăsta ţi-a spart mitingul, am pus să se afle cât mai multe despre el. În toate privinţele. Cu opt ani în urmă, a venit pe Trantor şi a susţinut o lucrare despre psihoistorie, la o conferinţă a matematicienilor. După care, chestia a murit. Nimeni nu a mai făcut referire la ea. Nici măcar Seldon.

— Deci, se pare că n-a fost nimic de capul ei.

— O, nu, dimpotrivă. Dacă s-ar fi stins încetul cu încetul, dacă ar fi fost ridiculizată, aş fi zis şi eu că nu era nimic de capul ei. Dar din cauză că a dispărut aşa, complet şi dintr-o

dată, cred că a fost pusă sub cel mai strict secret. Poate tocmai din cauza asta Demerzel n-a făcut nimic pentru a ne opri. Poate că nu este condus de un nesăbuit exces de încredere; poate ca face uz de psihoistorie şi intenţionează să profite din plin, la momentul potrivit. Dacă aşa stau lucrurile, şi dacă nu reuşim noi înşine să ne folosim de psihoistorie, am putea fi sortiţi eşecului.

— Seldon pretinde că psihoistoria nu există.

— Tu n-ai face la fel, dacă ai fi în locul lui?

— Eu sunt totuşi de părere că ar trebui să facem presiuni asupra lui.

— Ar fi inutil, G.D. N-ai auzit niciodată povestea cu Toporul lui Venn?

— Nu.

— Dacă te-ai fi născut pe Nishaya, ai fi auzit. Este un basm faimos, de pe meleagurile mele natale. Pe scurt, Venn era un tăietor de lemne care avea un topor vrăjit. Cu o singură lovitură putea doborî orice copac. Toporul era extrem de preţios, dar Venn n-a făcut niciodată efortul de a-l ascunde. Şi cu toate acestea, niciodată nu a fost furat. Ştii de ce? Pentru că nimeni în afară de Venn nu îl putea ridica sau mânui. Ei bine, în momentul de faţă nimeni în afară de Seldon nu se poate folosi de psihoistorie. Dacă ni se alătură doar din cauză că îl forţăm, nu vom putea fi niciodată siguri de loialitatea lui. Ar putea determina un curs al evenimentelor care la început să pară în favoarea noastră. Însă acest curs ar putea fi manevrat în mod subtil astfel încât, după o vreme, ne-am trezi brusc distruşi. Nu, trebuie să ni se alăture de bună voie, şi trebuie să lucreze dorind să ne vadă pe noi învingători.

— Dar cum îl putem convinge?

— Prin fiul său. Raych, parcă aşa îl chema. Nu l-ai observat?

— Nu în mod special.

— G.D., G.D., trebuie să observi *totul*, altfel rişti să-ţi scape clemente esenţiale. În ochii tânărului se putea vedea că mă ascultă cu inima. A fost impresionat. Mi-am dat seama. Îmi dau perfect seama când îi impresionez pe

ceilalţi. Ştiu când zdruncin nişte convingeri şi aduc pe cineva în pragul schimbării opiniilor.

Joranum zâmbi. Nu era tocmai zâmbetul simpatic, pseudoprietenos, pe care îl arbora atunci când apărea în public. Era un zâmbet sincer de data aceasta – rece, într-un fel, ameninţător. Spuse:

— Să vedem ce putem face cu Raych, şi dacă, prin el, îl putem convinge pe Seldon.

8

După plecarea celor doi politicieni, Raych îl privi pe Hari, trecându-şi degetele peste mustaţă. Îi făcea mare plăcere să şi-o mângâie. Aici, în Sectorul Streeling, existau câţiva bărbaţi care purtau mustaţă. Dar mustăţile lor erau anemice, de culoare incertă, vrednice de tot dispreţul... chiar şi cele brunete. Majoritatea bărbaţilor nu purtau deloc mustaţă şi suportau să stea cu buza superioară dezgolită. Nici Hari nu purta, de exemplu, dar, întâmplător, asta era în avantajul lui. Datorită culorii părului său, o mustaţă l-ar fi transformat într-o caricatură.

Îl privi cu atenţie, aşteptând să iasă din oceanul de gânduri în care se cufundase. Apoi, nu mai putu să reziste:

— Tată!

Seldon ridică privirea:

— Ce?

Părea un pic deranjat din cauză că fusese întrerupt din gânduri. Cel puţin, asta era impresia lui Raych.

— Nu cred că ai făcut bine că te-ai întâlnit cu gagii ăia doi, spuse Raych.

— Serios? De ce?

— Ei bine, gagiul ăla mărunţel, nu mai ştiu cum îl cheamă, a fost cel căruia i-ai făcut necazuri, pe Stadion. Mai mult ca sigur că nu i-a plăcut.

— Dar şi-a cerut scuze.

— N-a fost sincer. Însă celălalt gagiu, Joranum, ăla poate fi într-adevăr periculos. Dacă ar fi venit cu arme?

— Ce? Aici, în Universitate? În biroul meu? În niciun caz! Aici nu suntem în Billibotton. Şi, în plus, dacă ar fi încercat ceva, i-aş fi doborât pe amândoi odată. Fără probleme.

— Nu ştiu ce să zic, tată, spuse Raych privind neîncrezător. Ştii, vârsta…

— Opreşte-te, monstru nerecunoscător ce eşti! spuse Seldon ridicând un deget ameninţător. O să spui exact ce-mi spune maică-ta şi îmi ajunge cicăleala ei. *Nu* îmbătrânesc… sau, cel puţin, nu *chiar* atât de tare. În plus, te aveam împreună cu mine, iar tu eşti un Twister aproape la fel de bun ca şi mine.

Raych strâmbă din nas:

— Twistu' nu-i mare scofală!

(Da, nu avea niciun rost! Raych se auzi vorbind şi îşi dădu seama că, deşi ieşise de opt ani din mocirla din Dahl, încă nu reuşea să se controleze, folosind din când în când accentul dahlit care îl marcase cu putere ca pe un membru al clasei inferioare. Mai mult, era scund, şi din când în când se simţea de-a dreptul pipernicit… Dar avea mustaţă, şi nimeni nu îndrăznise să-i vorbească de două ori pe un ton dispreţuitor.)

— Ce-ai de gând să faci în privinţa lui Joranum?

— Nimic, deocamdată.

— Uite, tată, eu l-am văzut de vreo două ori pe Joranum la Holoviziunea Trantoriană. Ba chiar i-am înregistrat pe bandă unele discursuri… Toată lumea vorbeşte despre el, aşa că m-am gândit să văd şi eu ce are de zis. Şi, ştii, ceea ce spune are sens. Nu-mi place de el, nu am încredere în el, dar ceea ce spuse *are* un sens. Vrea ca toate sectoarele să aibă drepturi şi şanse egale… nu-i nimic rău în asta, nu-i aşa?

— Desigur. Toţi oamenii civilizaţi sunt de aceeaşi părere.

— Şi atunci, de ce nu *avem* treaba asta? Împăratul nu simte la fel? Demerzel?

— Împăratul şi Primul Ministru trebuie să se ocupe de un întreg Imperiu. Nu-şi pot concentra toate eforturile doar asupra Trantorului. Lui Joranum îi este uşor să vorbească

despre egalitate. El nu are nicio responsabilitate. Însă dacă ar trebui să guverneze, ar descoperi că eforturile îi vor fi în mare parte diminuate de un Imperiu cu douăzeci şi cinci de milioane de planete. Mai mult, sectoarele îi vor pune mereu beţe în roate. Fiecare doreşte multă egalitate pentru sine... dar nu chiar atât de multă egalitate şi pentru ceilalţi. Spune-mi, Raych, crezi că lui Joranum i-ar trebui dată o şansă de a guverna, numai pentru a arăta ce poate face?

Raych ridică din umeri:

— Nu ştiu. Mă întreb şi eu. Dar dacă ar fi încercat să-ţi facă vreun rău, aş fi fost la gâtul lui înainte de a apuca să înainteze cu doi centimetri.

— Deci, loialitatea ta faţă de mine depăşeşte grija faţă de Imperiu.

— Sigur. Tu eşti tatăl meu.

Seldon îl privi cu drag pe Raych, dar în spatele acelei priviri simţi o undă de incertitudine. Cât de departe putea merge influenţa aproape hipnotică a lui Joranum?

9

Hari Seldon se lăsă pe spate în scaun. Spătarul se dădu înapoi permiţându-i o poziţie semi-culcată. Îşi puse mâinile sub cap, cu privirea pierdută. Respiraţia îi era de-abia perceptibilă.

Dors Venabili se afla în celălalt capăt al camerei. Proiectorul era oprit, iar microfilmele la locul lor. Trecuse printr-o perioadă foarte încărcată, în care îşi revizuise părerile despre Incidentul Florina din istoria timpurie a Trantorului. Acum îşi permitea câteva momente de calm, în care putea face speculaţii asupra gândurilor lui Seldon.

Psihoistoria, mai mult ca sigur. Probabil că îşi va petrece restul zilelor încercând să descopere vreo scurtătură pentru a ajunge la capătul acestei tehnici matematice semihaotice, va muri nevăzând-o definitivată şi, cu inima sfâşiată din cauza neîmplinirii, va lăsa această sarcină în seama altora

(lui Amaryl, dacă nu cumva treaba asta îl va da şi pe el gata).

Şi totuşi, psihoistoria îi va da un sens vieţii. Va trăi mai mult dacă va fi preocupat în întregime de psihoistorie… iar asta o mulţumea. Ştia că într-o zi îl va pierde, şi descoperi că acest gând o tulbura puternic. La început, când avea o sarcină simplă, aceea de a-l proteja – pe el şi ceea ce ştia el – împotriva pericolelor, nu şi-ar fi imaginat că un asemenea gând ar putea-o tulbura.

De când devenise asta o problemă personală? Cum putea fi atât de intimă? Era ceva în legătură cu acest bărbat, ceva care o făcea să nu se simtă bine atunci când el nu era prin preajma ei. Chiar şi atunci când ştia că bărbatul este în siguranţă, deci ordinele adânc înrădăcinate în ea nu o determinau să acţioneze. Ce anume era? Siguranţa lui reprezenta singurul lucru asupra căruia i se ordonase să vegheze. Când şi cum se insinuase restul?

Vorbise despre asta cu Demerzel, mult timp înainte, atunci când sentimentul devenise de neconfundat.

El o privise cu seriozitate şi spusese: „Dors, tu eşti complexă, iar răspunsurile nu sunt simple. Au existat în viaţa mea câteva persoane a căror prezenţă mă făcea să gândesc mai uşor, să dau răspunsurile cu mai multă promptitudine. Am încercat să îmi explic uşurinţa reacţiilor în prezenţa lor şi dificultatea reacţiilor în momentul dispariţiei lor definitive, pentru a-mi da seama dacă pe ansamblu am câştigat sau am pierdut. Şi un lucru a devenit evident: plăcerea *companiei lor* a depăşit regretul *dispariţiei lor*. Deci, pe ansamblu, experienţa ta de acum reprezintă un avantaj.”

Hari va muri odată şi-odată, gândi ea. Cu fiecare zi ce trece, moartea lui se apropie, iar eu nu trebuie să mă mai gândesc la asta.

Pentru a scăpa de gândul neplăcut, se hotărî în cele din urmă să-l întrerupă:

— La ce te gândeşti, Hari?

— Ce?

Seldon reuşi să-şi focalizeze privirea cu un aparent efort.

— La psihoistorie, bănuiesc, spuse ea. Probabil că iarăşi ai ajuns într-un punct mort.

— Nu, dragă. Nu mă gândeam deloc la aşa ceva.

Râse, pe neaşteptate:

— Vrei să ştii la ce mă gândeam?... La păr!

— La păr? Al cui păr?

— În momentul de faţă, la al tău.

O privi cu drag.

— E ceva în neregulă cu el? întrebă Dors. Să-l vopsesc în altă culoare? Sau poate că, după atâţia ani, ar trebui să fie cărunt.

— Ei! Cine are nevoie de fire albe în părul *tău*... Dar asta m-a condus la alte lucruri. De exemplu, la Nishaya.

— Nishaya? Ce-i asta?

— N-a făcut niciodată parte din Regatul pre-Imperial al Trantorului, deci nu mă surprinde că n-ai auzit de ea. Este o lume, una mică. Izolată. Neimportantă. Neluată în seamă. Eu mai ştiu câte ceva despre ea, dar numai din cauză că m-am deranjat să aflu. Din douăzeci şi cinci de milioane de lumi, foarte puţine reuşesc cu adevărat să se menţină mai tot timpul în atenţie, însă mă îndoiesc că există vreuna la fel de insignifiantă ca Nishaya. Ceea ce, dacă înţelegi, are o foarte mare însemnătate.

Dors puse deoparte materialul de studiu şi spuse:

— Ce-i cu predilecţia asta a ta pentru paradoxuri, pe care întotdeauna mi-ai spus că le deteşti? Ce-i cu însemnătatea insignifianţei?

— O, paradoxurile nu mă deranjează... atunci când le formulez *eu*. Vezi tu, Joranum vine de pe Nishaya.

— Aha, deci la Joranum te gândeai de fapt.

— Da. Am vizionat unele dintre discursurile lui... la insistenţele lui Raych. Nu au prea mult sens, dar efectul general poate fi aproape hipnotic. Raych este foarte impresionat de el.

— Hari, presupun că orice persoană cu origini dahlite ar fi. Apelurile neîncetate ale lui Joranum la egalitatea

sectoarelor sunt în mod natural pe placul minerilor oprimaţi. Îţi aduci aminte de vizita în Dahl?

— Îmi aduc foarte bine aminte, şi bineînţeles că îl înţeleg pe băiat. Pe mine mă intrigă faptul că Joranum vine de pe Nishaya.

Dors ridică din umeri:

— Ei bine, Joranum trebuie sa vină de undeva. Nishaya, ca orice altă lume, mai trimite oameni afară din când în când, chiar şi pe Trantor.

— Da, dar după cum am spus, am făcut nişte cercetări asupra Nishayei. Am reuşit chiar să stabilesc un contact hiperspaţial cu un oficial nu foarte important – cu costul unei mari cantităţi de credite pe care, ca să rămân cu conştiinţa curată, nu le-am trecut în contul departamentului.

— Şi ai găsit ceva care să merite cheltuiala?

— Cred că da. Ştii, Joranum spune întotdeauna mici povestioare, pentru a scoate în evidenţă unele idei. Povestioarele sunt legende auzite pe planeta lui, Nishaya. Îi sunt de mare ajutor aici, pe Trantor, întrucât îi permit să treacă drept un om din popor, cu o filosofie sănătoasă şi bazată pe experienţă. Discursurile lui sunt împănate cu astfel de poveşti. Joranum apare ca provenind dintr-o lume mică, crescut şi educat într-o fermă izolată, înconjurată de natura nedomesticită. Oamenilor le place aşa ceva, mai ales trantorienilor, care mai degrabă ar prefera să moară decât să se găsească în mijlocul naturii sălbatice, dar care totuşi adoră să viseze la astfel de aventuri.

— Bun, şi unde vrei să ajungi?

— Partea ciudată este că persoana de pe Nishaya cu care am vorbit nu cunoştea nici una dintre povestioarele lui Joranum.

— Nu este relevant, Hari. O fi ea o lume mică, dar este totuşi o lume. Ceea ce este răspândit în regiunea natală a lui Joranum poate să nu fie răspândit în regiunea din care provine oficialul tău.

— Nu, nu. Basmele populare sunt răspândite pe întreaga planetă, într-o formă sau alta. Dar lăsând la o

parte acest lucru, am avut mari probleme încercând să-l înţeleg pe individ. Vorbea Galactica Standard cu un accent foarte puternic. Am mai vorbit cu câţiva de-acolo – aşa, ca să verific – şi toţi aveau acelaşi accent.

— Şi ce-i cu asta?

— Joranum nu are acest accent. Trantoriana lui este foarte bună. De fapt, este mult mai bună decât a mea. Eu mi-am păstrat accentul heliconian asupra lui „r”. El nu şi-a păstrat accentul. Conform documentelor, a venit pe Trantor la nouăsprezece ani. După părerea mea, este imposibil să-ţi petreci primii nouăsprezece ani din viaţă vorbind acea versiune barbară a Galacticii Standard pe care o vorbesc cei de pe Nishaya, după care să vii pe Trantor şi să-ţi pierzi accentul. Oricât de mult ar fi stat aici, ar fi rămas o urmă a accentului… Uită-te la Raych cum îşi mai pierde din când în când controlul şi începe să vorbească în felul lui.

— Şi ce deduci din toate astea?

— Deduc că Joranum nu a venit deloc de pe Nishaya. De fapt, a ales să pretindă că vine din Nishaya deoarece este atât de retrasă şi de izolată încât nimănui nu îi va trece prin cap să o verifice. Cred că a făcut o cercetare computerizată foarte amănunţită pentru a găsi lumea care să îi reducă la maximum şansele de a fi prins cu minciuna.

— Dar este ridicol, Hari. Pentru ce să pretindă că vine dintr-o lume cu care nu are nicio legătură? Ar însemna un foarte mare efort de falsificare a documentelor oficiale.

— Şi probabil că exact asta a şi făcut. Are probabil destui adepţi în serviciile publice, ca să o poată face. Probabil că nicio altă persoană nu a depus atâtea eforturi în direcţia falsificării actelor, iar adepţii lui sunt prea fanatici pentru a-l da de gol.

— Şi totuşi… De ce?

— Deoarece, după părerea mea, Joranum nu vrea ca oamenii să afle de unde provine el de fapt.

— De ce? Toate lumile Imperiului sunt egale, atât prin lege cât şi prin obiceiuri.

— Ştiu şi eu? Aceste teorii ideale se pare că nu sunt niciodată transpuse în realitate.

— Şi atunci, de unde vine? Ai vreo idee?

— Da. Ceea ce ne aduce din nou la problema părului.

— Ce-i cu părul?

— Stăteam acolo, faţă-n faţă cu Joranum, mă uitam la el şi nu mă simţeam în largul meu, fără să ştiu de ce. Apoi, în final, mi-am dat seama că din cauza părului său nu mă simţeam eu bine. Era ceva în legătură cu el… o aparenţă de prospeţime, de strălucire… o *perfecţiune* pe care nu o mai văzusem niciodată până atunci. După care mi-am dat seama. Părul lui era implantat artificial şi cu mare grijă pe un scalp care în mod normal nu ar trebui să aibă habar de aşa ceva.

— *Nu ar trebui?*

Dors miji ochii. Era clar că înţelesese şi ea, dintr-o dată:

— Vrei să spui că…

— Da, *asta* vreau să spun. Vine din acel sector care trăieşte în trecut, dominat de mitologie. Din Sectorul Mycogen. Asta se străduie el din răsputeri să ascundă.

10

Dors Venabili reflectă calm la această problemă. Era singurul ei mod de a gândi: calm. Înflăcăratele izbucniri emoţionale nu o caracterizau.

Închise ochii pentru a se concentra. Au trecut opt ani de când a vizitat Mycogenul, împreună cu Hari. N-au stat multă vreme acolo. Nu găseai nimic demn de admiraţie… în afară de mâncare.

Imaginile se succedau, una după alta. Societatea, severă, puritană, care punea bărbatul în centrul preocupărilor ei; glorificarea trecutului; înlăturarea completă a părului de pe corp, un proces dureros, auto-impus, pentru a diferi cu ceva faţă de restul oamenilor astfel încât „să ştie cine sunt”; legendele lor; amintirile (sau plăsmuirile) unei perioade în care cârmuiseră Galaxia… când aveau o durată de viaţă foarte mare, când existau roboţi.

Deschise ochii şi spuse:

— De ce, Hari?

— De ce ce, dragă?

— De ce să pretindă că nu vine din Mycogen?

Credea – ba nu, ştia *sigur* – că Hari nu îşi va aduce aminte de Mycogen mai în detaliu decât ea. Dar mintea lui era mai bună decât a ei şi, cu siguranţă, diferită. Mintea ei doar îşi aducea aminte şi trăgea concluziile evidente, în maniera unei deducţii matematice. Mintea lui făcea salturi neaşteptate. Lui Seldon îi plăcea să pretindă că numai asistentul său, Yugo Amaryl, era condus de intuiţie. Dar ea nu se lăsa păcălită. Lui Seldon îi plăcea să pozeze în matematicianul naiv, care privea lumea prin ochii mereu întrebători, dar nici asta nu era de natură a o păcăli.

— De ce să pretindă că nu vine din Mycogen? repetă ea.

Seldon rămăsese nemişcat, cu acea privire pierdută, introspectivă, pe care Dors o asocia întotdeauna cu încercarea lui de a stoarce încă un strop de utilitate şi valabilitate din conceptele psihoistoriei.

În cele din urmă, Seldon spuse:

— Este o societate aspră, care pune multe îngrădiri. Întotdeauna vor exista indivizi iritaţi de maniera de a li se dicta fiecare acţiune şi fiecare gând. Întotdeauna vor exista indivizi care nu vor fi de acord să se lase sufocaţi, ca şi ceilalţi, şi vor aspira la libertăţile mai mari oferite de lumea de dincolo, mai realistă. Este uşor de înţeles.

— Şi se vor strădui să se acopere cu păr artificial?

— Nu, în general nu. Majoritatea Evadaţilor – aşa îi numesc mycogenienii pe cei care dezertează – poartă o perucă. Este mult mai simplu, dar mult mai puţin eficient. Evadaţii serioşi îşi implantează păr artificial, aşa mi s-a spus. Operaţia este dificilă şi scumpă, dar aproape că nu se observă. Deşi am auzit cu mult timp în urmă, este prima oară când dau peste un astfel de caz. Am petrecut câţiva ani studiind toate cele opt sute de sectoare ale Trantorului, încercând să descopăr legile fundamentale şi matematicile psihoistoriei. Din păcate, nu am ajuns la cine ştie ce rezultate, însă am învăţat câteva lucruri.

— Dar pentru ce trebuie Evadaţii să ascundă faptul că provin din Mycogen? Din câte ştiu eu, nimeni nu-i persecută pentru aşa ceva.

— Nu, într-adevăr. De fapt, nu există o impresie generală cum că mycogenienii ar fi inferiori. Este ceva mult mai rău. Mycogenienii *nu sunt luaţi în serios*. Sunt inteligenţi – toată lumea admite asta – bine educaţi, distinşi, cultivaţi, maeştri în arta culinară, nemaipomeniţi în capacitatea lor de a menţine prosperitatea sectorului Mycogen… însă nimeni nu îi ia în serios. Credinţele lor sunt pentru oamenii din afara Mycogenului ridicole, comice, incredibil de absurde. Mycogenienii Evadaţi nu sunt consideraţi altfel. O încercare mycogeniană de a ajunge la putere în guvern s-ar trezi în final zdrobită de râsete. Să fii temut, este o nimica toată. Să fii dispreţuit, te poţi obişnui şi cu asta. Dar să se râdă de tine… e ceva fatal. Joranum vrea să fie Prim Ministru, aşa că trebuie să aibă păr, şi, ca să fie în siguranţă, trebuie să se creadă că a fost crescut pe o lume obscură, cât mai îndepărtată de Mycogen.

— Dar există atâţia oameni cu chelie naturală!

— Niciodată nu sunt complet lipsiţi de păr, aşa cum sunt obligaţi mycogenienii. În Provincie, n-ar avea mare importanţă, însă mycogenienii reprezintă pentru Provincie un cuvânt destul de vag. Mycogenienii trăiesc într-o puternică izolare artificială, şi extrem de rar dai peste vreunul care să fi părăsit Trantorul. Însă aici, pe Trantor, lucrurile stau cu totul altfel. Oamenii, chiar dacă au chelie, mai rămân totuşi cu câteva fire de păr care arată că nu sunt mycogenieni, sau au păr pe faţă. Cei foarte puţini care sunt complet spâni – în general, din cauza unei boli – sunt ghinionişti. Bănuiesc că trebuie să facă rost de un certificat medical pentru a dovedi că nu sunt mycogenieni.

Dors spuse, încruntându-se uşor:

— Şi ne ajută asta cu ceva?

— Nu sunt sigur.

— Ai putea face cunoscut faptul că este mycogenian?

— Nu sunt sigur că este un lucru uşor. Probabil că şi-a acoperit bine urmele, şi chiar dacă ar fi posibil…

— Da?

Seldon ridică din umeri:

— Nu vreau să dau ocazia unor manifestări de intoleranţă. Situaţia socială pe Trantor e şi aşa destul de rea. N-are rost să ne asumăm riscul unor pasiuni dezlănţuite, pe care nici eu şi nici altcineva nu le-ar putea ţine după aceea sub control. Dacă va trebui să recurg la asta, nu o voi face decât atunci când nu voi mai avea de ales.

— Deci şi tu vrei minimalism.

— Desigur.

— Şi atunci, *ce* vei face?

— Am fixat o întâlnire cu Demerzel. Poate ştie el ce să facă.

Dors îl privi cu severitate:

— Hari, vezi că s-ar putea să intri într-o capcană. Nu cumva te aştepţi ca Demerzel să rezolve toate problemele în locul tău?

— Nu, dar poate că o va rezolva pe aceasta.

— Şi dacă nu poate?

— Atunci va trebui să mă gândesc la altceva, nu-i aşa?

— Cum ar fi?

O expresie de suferinţă traversă figura lui Seldon:

— Dors, nu ştiu. Acum nu e cazul să cazi în extrema cealaltă şi să te aştepţi ca *eu* să rezolv toate problemele.

11

Eto Demerzel era rareori văzut de ceilalţi oameni, cu excepţia Împăratului Cleon. Politica lui de a sta retras se datora mai multor motive. Unul dintre ele era faptul că înfăţişarea sa se modifica foarte puţin o dată cu trecerea timpului.

Hari Seldon nu îl mai văzuse de câţiva ani. Ultima ocazie când vorbiseră în particular se pierdea undeva, departe, în perioada când era foarte nou pe Trantor.

În lumina recentei şi neliniştitoarei întâlniri dintre Seldon şi Joranum, atât Seldon cât şi Demerzel apreciară că ar fi foarte bine să nu atragă atenţia asupra relaţiei lor. O vizită a lui Hari Seldon la biroul Primului Ministru, în Palatul Imperial, nu era de natură a trece neobservată, astfel încât pentru motive de securitate hotărâră să se întâlnească într-un apartament mic dar luxos, din Hotelul Sfârşitul Cupolei, imediat în afara domeniilor Palatului.

Vederea lui Demerzel îi reîmprospătă, dureros, amintirea zilelor de odinioară. Simplul fapt că Demerzel era neschimbat făcea durerea şi mai acută. Faţa sa avea aceleaşi trăsături regulate şi puternice. Era la fel de înalt şi robust. Părul, nu se schimbase nici el: negru, cu o tentă de blond. Nu era frumos, dar avea o distincţie gravă. Părea imaginea ideală a unui Prim Ministru Imperial. Înfăţişarea sa, gândi Seldon, îi dădea jumătate din puterea pe care o avea asupra Împăratului, deci asupra Curţii Imperiale, deci asupra Imperiului.

Demerzel înaintă spre el. Un zâmbet lejer îi curba buzele, fără a modifica însă în vreun fel înfăţişarea gravă.

— Hari, spuse el. Îmi face plăcere să te văd. Mi-a fost un pic teamă că te vei răzgândi şi vei anula întâlnirea.

— Mie mi-a fost teamă că *tu* vei face asta, domnule Prim Ministru.

— Eto… dacă nu vrei să mi te adresezi cu „Daneel”.

— Nu pot. Nu-mi vine. Ştii foarte bine asta.

— Spune-mi, totuşi. Mi-ar plăcea mult să aud.

Seldon şovăi, de parcă nu-i venea să creadă că buzele sale puteau forma cuvintele, sau că sunetele puteau fi emise de coardele vocale.

— Daneel, spuse el în cele din urmă.

— R. Daneel Olivaw, spuse Demerzel. Da. Vom lua masa împreună, Hari. Astfel, nu voi fi obligat să mănânc, ceea ce pentru mine este o uşurare.

— Bucuros, deşi de obicei nu-mi place să stau la masă cu cineva şi să mănânc de unul singur. Sunt sigur că o înghiţitură sau două…

— Bine, ca să-ţi fac pe plac…

— Totuşi, spuse Seldon, mă întreb dacă este înţelept să petrecem prea mult timp împreună.

— Este. Ordine Imperiale. Maiestatea Sa Imperială doreşte acest lucru.

— De ce, Daneel?

— Peste doi ani se va ţine din nou Convenţia Decenală… Pari surprins. Ai uitat?

— Nu chiar. Dar nu m-am mai gândit la ea.

— Nu intenţionezi să participi? La ultima ai făcut senzaţie.

— Da. Cu psihoistoria. Ce mai senzaţie!

— Ai atras atenţia Împăratului. Niciun alt matematician nu a reşit acest lucru.

— *Tu* ai fost atras la început, nu Împăratul, după care a trebuit să fug pentru a sta departe de atenţia Imperială, până când te-am asigurat că am reuşit să fac primul pas în cercetarea mea privind psihoistoria. După aceea, mi-ai permis să rămân într-un anonimat sigur.

— Să fii în fruntea unui prestigios Departament de Matematici nu este deloc anonimat.

— Ba da, este, pentru că disimulează psihoistoria.

— Aha, iată că vine mâncarea. Hai să purtăm, pentru o vreme, o discuţie amicală normală. Ce mai face Dors?

— Minunat. O adevărată soţie. Mă persecută neîncetat cu grijile ei. Toată ziua se preocupă de securitatea mea.

— Asta îi este misiunea.

— Da, şi nu scapă nicio ocazie pentru a-mi aduce aminte. Vorbind serios, nu cred că-ţi voi fi vreodată suficient de recunoscător pentru că ne-ai adus împreună.

— Mă bucur, Hari, dar, ca să fiu sincer, nu prevăzusem o căsătorie fericită între voi doi, în niciun caz pentru Dors…

— Îţi mulţumesc totuşi pentru cadou, chiar dacă nu te-ai aşteptat la un astfel de final.

— Sunt încântat, dar vei descoperi că este un cadou care poate avea consecinţe neprevăzute… la fel ca şi prietenia mea.

Seldon nu reuşi să dea nicio replică. La un semn al lui Demerzel, îşi concentră atenţia asupra mâncării.

După o vreme, făcu un semn înspre bucăţica de peşte înfiptă în furculiţă şi spuse:

— Nu recunosc organismul, dar sunt sigur că este o delicatesă mycogeniană.

— Da, într-adevăr. Ştiu că îţi plac bucatele mycogeniene.

— Este scuza mycogenienilor pentru existenţă. Singura lor scuză. Însă ei au o semnificaţie aparte pentru tine. Nu trebuie să uit asta.

— Semnificaţia aparte nu mai există. Cu multă, multă vreme în urmă, strămoşii lor au populat planeta Aurora. Durata lor de viaţă depăşea trei sute de ani, şi erau stăpânii celor cincizeci de Lumi ale Galaxiei. Eu am fost proiectat şi produs de către un Auroran. Nu uit asta; îmi aduc aminte mai precis – şi cu mai puţine distorsiuni – decât oricare dintre descendenţii lor mycogenieni. Însă, cu multă, multă vreme în urmă, i-am părăsit. Hotărârea mea în privinţa a ceea ce este bine pentru omenire a fost luată şi de atunci încoace am acţionat conform acestei decizii, în măsura posibilităţilor mele.

Seldon spuse, dintr-o data alarmat:

— Dacă ne spionează cineva?

Demerzel păru amuzat de idee:

— Dacă abia acum te-ai gândit la asta, află că este mult prea târziu. Dar nu te teme, am luat măsurile de precauţie necesare. Suntem într-un cerc destul de intim. Iar cei care te văd acum, nu sunt surprinşi. Sunt bine-cunoscut drept un matematician amator, cu ambiţii mari dar prea puţin înzestrat. Asta este o sursă de amuzament pentru cei de la Curte care nu mă prea agreează. Nimeni de aici nu va fi surprins, crezând că-mi pregătesc terenul pentru apropiata Convenţie Decenală. Chiar voiam să te consult în legătură cu Convenţia.

— Nu ştiu dacă pot fi de vreun ajutor. La Convenţie, nu aş avea decât un singur subiect… însă *nu pot* vorbi despre el. Dacă voi participa, o voi face doar ca membru al auditoriului. Nu intenţionez să prezint vreo lucrare.

— Înţeleg. Totuşi, dacă îţi va face plăcere să auzi un lucru curios, Maiestatea Sa Imperială îşi aduce aminte de tine.

— Din cauză că ai avut tu grijă, bănuiesc.

— Nu. Nu am întreprins nimic în direcţia asta. Totuşi, Maiestatea Sa Imperială mă surprinde din când în când. Este conştient de apropiata Convenţie şi se pare că îşi aduce aminte de discursul tău la cea precedentă. Se interesează în continuare de psihoistorie şi, trebuie să te avertizez că s-ar putea să ai surprize. Nu ar fi imposibil să ceară să te vadă. Curtea, cu siguranţă, va considera asta ca pe o mare onoare... să fii solicitat de Împărat pentru o audienţă, de două ori în viaţă!

— Glumeşti. La ce ar folosi dacă m-aş întâlni cu Împăratul?

— În orice caz, dacă afli că eşti chemat într-o audienţă, nu poţi refuza... Ce mai fac tinerii tăi protejaţi, Yugo şi Raych?

— Sunt convins că ştii. Bănuiesc că mă supraveghezi îndeaproape.

— Da, te supraveghez, dar nu în toate aspectele vieţii tale, ci doar în acelea care sunt legate de securitatea ta. Mă tem că îndatoririle mele îmi ocupă foarte mult timp, şi nu sunt atotvăzător.

— Dors nu-ţi trimite rapoarte?

— Ba da, dar numai în caz de criză. Nu are chef să joace rolul spionului în probleme neesenţiale.

Zâmbi din nou.

— Băieţii mei fac bine, mormăi Seldon. Cu Yugo este din ce în ce mai greu de lucrat. Probabil are impresia că îi pun frâne. Cât despre Raych, este un hoţoman adorabil... întotdeauna a fost. Mi-a câştigat inima atunci când era un derbedeu amărât hoinărind pe străzi şi, mai surprinzător, a cucerit-o pe Dors. Cred cu sinceritate, Daneel, că dacă Dors s-ar sătura de mine şi ar dori să mă părăsească, ar rămâne totuşi, din dragoste pentru Raych.

Demerzel dădu din cap iar Seldon continuă, posomorât:

— Dacă Rashelle din Wye nu l-ar fi considerat adorabil, nu aş mai fi fost astăzi aici. Aş fi fost omorât, pulverizat…

Scutură din umeri, tulburat:

— Mă trec fiorii când mă gândesc la ce s-a petrecut atunci, Daneel. A fost un eveniment atât de imprevizibil! Cum ar fi putut ajuta psihoistoria în vreun fel?

— Nu tu mi-ai spus că, în cel mai bun caz, psihoistoria nu poate oferi decât probabilităţi, trebuind să lucreze cu numere foarte mari, şi nu cu indivizi?

— Dar dacă respectivul individ este de o importanţă crucială…

— După părerea mea, vei decoperi că niciun individ nu este cu adevărat crucial. Nici chiar eu… sau tu…

— Poate că ai dreptate. Îmi dau seama că, deşi lucrez cu ipotezele acestea, mă gândesc totuşi la mine ca fiind de o importanţă crucială, într-un egoism supranormal care transcende orice raţiune… Şi tu eşti crucial, de asemenea, motiv pentru care am venit aici să discut cu tine… cât mai sincer posibil. Trebuie să ştiu.

— Ce să ştii?

Resturile fuseseră debarasate de un ajutor de ospătar, iar iluminarea camerei slăbi; pereţii parcă se apropiară, dând senzaţia unei puternice intimităţi.

— Joranum, spuse Seldon.

Aruncase scurt cuvântul, ca şi cum simpla pronunţare a numelui era suficientă.

— A, da.

— Îl ştii?

— Desigur. Cum aş putea să *nu* îl ştiu?

— Ei bine, vreau să aflu şi eu mai multe despre el.

— Ce anume vrei să afli?

— Haide, Daneel, nu face glume cu mine. Este periculos?

— Bineînţeles că este periculos. Mai ai vreun dubiu?

— Vreau să spun, periculos pentru tine? Pentru poziţia ta de Prim Ministru?

— La asta mă şi referisem. Iată de ce este periculos.

— Şi accepţi situaţia asta?

Demerzel se aplecă, punând cotul pe masă:

— Hari, unele lucruri se întâmplă fără a-mi cere mie permisiunea. Hai să facem un pic de filosofie. Maiestatea Sa Imperială, Cleon, Primul cu acest Nume, se află pe tron de optsprezece ani, şi în toată această perioadă eu am fost Şeful Său de Stat Major, apoi Prim Ministru. Şi ţine cont că în ultimii ani de domnie ai tatălui Său, am avut cam aceeaşi funcţie. Trebuie să recunoşti că e o perioadă îndelungată, iar Prim Miniştrii rareori rămân atât de mult la putere.

— Tu nu eşti un Prim Ministru obişnuit, Daneel, şi o ştii foarte bine. *Trebuie* să rămâi la putere până când definitivez psihoistoria. Nu zâmbi. Este adevărat. Atunci când ne-am întâlnit prima oară, acum opt ani, mi-ai spus că Imperiul se afla într-o stare de decădere şi declin. Ţi-ai schimbat părerea?

— Nu, desigur.

— De fapt, declinul este chiar mai accentuat acum, nu-i aşa?

— Da, aşa este, deşi mă străduiesc să îl împiedic.

— Şi fără tine, ce se va întâmpla? Joranum aţâţă Imperiul împotriva ta.

— Trantorul, Hari. Provinciile sunt deocamdată solide şi destul de mulţumite de acţiunile mele, chiar şi în condiţiile unei economii în declin şi a unui comerţ din ce în ce mai redus.

— Dar *Trantorul* contează. Trantorul – lumea Imperială în care trăim, capitala Imperiului, nucleul, centrul administrativ – te poate înlătura. Nu-ţi poţi păstra postul dacă Trantorul zice nu.

— Sunt de acord cu tine.

— Iar dacă tu pleci, cine va avea grijă de Provincii şi cine va frâna grăbirea declinului, alunecarea rapidă a Imperiului în anarhie?

— Da, desigur, ceea ce spui tu este posibil să se întâmple.

— Deci trebuie să faci ceva în privinţa asta. Yugo este convins că te afli într-un pericol foarte mare şi că nu-ţi vei putea păstra postul. Aşa îi spune lui intuiţia. Dors spune

acelaşi lucru, exprimându-l în termenii celor Trei Legi ale… ale…

— Roboticii, interveni Daneel.

— Tânărul Raych pare atras de doctrinele lui Joranum. Este ceva normal, înţelegi, fiind de origine dahlită. Iar eu… eu sunt neliniştit, aşa că am venit la tine ca să îmi redai liniştea. Te rog, spune-mi că stăpâneşti bine situaţia.

— Aş face-o, dacă aş putea. Însă din păcate nu te pot linişti. *Sunt* în pericol.

— Şi nu faci nimic?

— Nu. Depun eforturi pentru a atenua nemulţumirile şi a toci tăişul mesajului lui Joranum. Dacă nu aş fi depus aceste eforturi, probabil că acum aş fi fost deja dat afară din post. Dar ceea ce fac nu este suficient.

Seldon şovăi. În cele din urmă spuse:

— Cred că Joranum provine de fapt din Mycogen.

— Serios?

— Asta este *părerea* mea. M-am gândit că ne-am putea folosi de asta împotriva lui, însă nu îndrăznesc să dau frâu liber forţelor intoleranţei.

— Asta dovedeşte înţelepciune. Multe lucruri pot fi făcute, dar cu efecte secundare nedorite. Vezi tu, Hari, eu nu mă tem să părăsesc postul – dacă aş putea găsi un succesor care să continue după aceleaşi principii ca şi mine pentru a reduce la maxim declinul. Pe de altă parte, dacă Joranum îmi succede, părerea mea este că acest lucru va fi fatal.

— Atunci, orice am face pentru a-l opri ar avea justificare.

— Nu chiar. Anarhia poate pune stăpânire pe Imperiu chiar dacă Joranum este distrus şi eu rămân. În consecinţă, nu trebuie să întreprind ceva care l-ar distruge pe Joranum şi mi-ar permite mie să-mi păstrez postul, decât dacă astfel ar putea fi împiedicată Prăbuşirea Imperiului. Încă nu am reuşit ceva care să-l distrugă pe Joranum şi să evite în acelaşi timp anarhia.

— Minimalism, şopti Seldon.

— Poftim?

— Dors mi-a explicat că eşti constrâns de minimalism.
— Într-adevăr.
— Deci, Daneel, vizita mea aici este un eşec.
— Adică ai venit aici pentru a căpăta încredere şi nu ai căpătat-o.
— Mă tem că da.
— Dar şi eu am dorit să te văd, tot pentru a căpăta încredere.
— De la mine?
— De la psihoistorie, care ar trebui să ne arate calea spre un viitor ceva mai luminos.
Seldon oftă adânc:
— Daneel, psihoistoria nu a ajuns în stadiul ăsta.
Primul Ministru îl privi cu gravitate:
— Hari, ai avut opt ani la dispoziţie.
— Chiar după opt, sau opt sute de ani, psihoistoria este posibil să nu ajungă în stadiul ăsta. Este o problemă căreia nu îi văd capătul.
— Nu mă aşteptam ca metoda să fi fost adusă la perfecţiune, spuse Demerzel, dar poate ai o schiţă, un schelet, un principiu după care te poţi ghida. Imperfect, poate, dar mai bun decât o presupunere la nimereală.
— Nu te pot ajuta mai mult decât aş fi putut-o face cu opt ani în urmă, spuse trist Seldon. Deci, iată care este problema: Tu trebuie să rămâi la putere iar Joranum trebuie eliminat astfel încât stabilitatea Imperiului să se menţină cât mai mult timp posibil, iar eu să am o şansă rezonabilă de a duce psihoistoria la bun sfârşit. Însă acest lucru nu se poate realiza decât dacă am psihoistoria. Aşa este?
— Aşa se pare, Hari.
— Atunci ne învârtim inutil într-un cerc, iar Imperiul va fi distrus.
— Numai dacă nu intervine cumva ceva neprevăzut. Numai dacă nu cumva ai tu grijă să se întâmple ceva neprevăzut.
— Eu? Cum aş putea, fără psihoistorie?
— Nu ştiu, Hari.
Seldon se ridică să plece… copleşit de desperare.

12

Câteva zile după aceea, Seldon îşi neglijă îndatoririle departamentale, lucrând la computer şi adunând date.

Nu erau multe computere capabile să prelucreze informaţiile primite zilnic din douăzeci şi cinci de milioane de lumi. Erau câteva în clădirile Imperiale, unde se dovedeau absolut necesare. Unele dintre capitalele mai mari din Provincii aveau şi ele asemenea computere, deşi majoritatea erau satisfăcute de hiperconectarea la Agenţia Centrală de Ştiri a Trantorului.

Un computer aflat la un important Departament de Matematică putea fi modificat, dacă era suficient de evoluat, şi transformat într-o sursă de ştiri independentă. Hari Seldon chiar asta făcuse cu computerul său. La urma urmelor, îi era necesar în cercetarea sa psihoistorică, deşi computerul fusese achiziţionat invocându-se alte motive.

În mod ideal, computerul trebuia să raporteze orice eveniment care ieşea din sfera obişnuitului, pe oricare lume a Imperiului. O lumină de avertizare, codificată şi discretă, ieşea atunci în evidenţă şi Seldon o putea descoperi cu uşurinţă. Însă rareori apărea o astfel de lumină, pentru că definiţia pentru evenimentul „care ieşea din sfera obişnuitului” era puternic restrictivă şi se limita la transformări rare, la scară mare.

Altfel, ar fi trebuit să suni în diferite lumi la întâmplare – nu în toate cele douăzeci şi cinci de milioane, desigur, dar măcar în câteva zeci. Asta era o sarcină descurajantă şi chiar epuizantă, pentru că nu existau lumi care să nu-şi aibă relativ minorele catastrofe zilnice. O erupţie vulcanică aici, o inundaţie acolo, un colaps economic şi, desigur, revolte. În ultima mie de ani nu existase zi în care să nu se fi produs revolte în cel puţin o sută de lumi diferite.

Normal, astfel de lucruri nu trebuiau luate în seamă. Nu avea rost să-ţi faci probleme din cauza revoltelor, nici din cauza erupţiilor vulcanice, întrucât ambele reprezentau lucruri constante în lumile locuite. Dimpotrivă, dacă trecea o zi în care să nu se fi raportat o revoltă undeva, *acesta* era

un semn că se întâmpla ceva atât de neobişnuit încât era cazul să te cuprindă îngrijorarea.

Îngrijorarea era un lucru pe care Seldon nu reuşea să-l simtă. Provinciile, cu toate dezordinile şi nenorocirile, erau ca un mare ocean într-o zi calmă: valuri line şi deloc înalte – însă nimic mai mult. Nu găsi nicio dovadă cum că situaţia generală indica clar un declin în ultimii opt ani, sau chiar optzeci de ani. Şi totuşi Demerzel a spus că declinul era în plin proces, iar el punea zilnic degetul pe pulsul Imperiului, simţindu-l într-o manieră pe care Seldon nu era capabil să o imite – poate doar atunci când va avea la dispoziţie puterea îndrumătoare a psihoistoriei.

S-ar putea ca declinul să fie atât de lent încât să nu se observe decât atunci când va atinge un punct crucial – asemănător unei case care îmbătrâneşte încetul cu încetul şi se deteriorează, nearătând vreun semn al deteriorării până când, într-o noapte, acoperişul se prăbuşeşte.

Când se va prăbuşi acoperişul? Asta era problema, iar Seldon nu avea niciun răspuns la ea.

Din când în când, Seldon investiga însuşi Trantorul. Aici, ştirile erau întotdeauna mult mai importante. În primul rând, Trantorul, cu cele patruzeci de miliarde de locuitori, era cea mai populată lume din galaxie. În al doilea rând, cele opt sute de sectoare ale sale formau ele însele un mini-Imperiu. În al treilea rând, erau de urmărit plictisitoarele schimbări în funcţiile guvernului şi acţiunile familiei Imperiale.

Însă ceea ce îi sări lui Seldon în ochi ţinea de Sectorul Dahl. În alegerile pentru Consiliul Sectorului Dahl câştigaseră şi cinci Joranumiţi. Era pentru prima oară, spunea comentariul, când Joranumiţii puseseră mâna pe funcţii administrative.

Nimic de mirare! Joranumiţii aveau o adevărată fortăreaţă aici, în Sectorul Dahl, mai mult decât în oricare alt sector. Dar Seldon îl consideră drept un indiciu îngrijorător referitor la ascensiunea demagogului. Înregistră acel reportaj pe un micro-cip şi îl luă cu el acasă, seara.

Când îşi făcu intrarea, Raych ridică privirea din computer şi simţi nevoia să se explice:

— O ajut pe mama la un material de care are nevoie.

— Dar cu lucrarea ta, ce se întâmplă?

— Am terminat-o.

— Bun… Acum uită-te la ăsta.

Îi arătă lui Raych cipul, înainte de a-l introduce în microproiector.

Raych privi la reportajul cu pricina, care parcă plutea în aer înaintea ochilor săi, şi spuse:

— Da, ştiu.

— Ştii?

— Desigur. De obicei sunt la curent cu tot ce se întâmplă în Dahl. Ştii, e sectorul meu natal…

— Şi ce părere ai?

— Nu mă surprinde. Pe tine da? Restul Trantorului îi tratează pe dahliţi ca pe nişte gunoaie. De ce să nu adere la opiniile lui Joranum?

— Deci eşti şi tu de partea lor?

— Ei bine…

Figura lui Raych se încreţi, gânditoare:

— Trebuie să recunosc că unele lucruri pe care le spune sunt foarte pe placul meu. Spune că vrea egalitate pentru toţi oamenii. Ce e rău în asta?

— Nimic rău… dacă este şi el convins. Dacă este sincer. Dacă nu se foloseşte de asta pentru a acumula voturi.

— Este adevărat, tată, dar majoritatea dahliţilor probabil că îşi spun: Ce avem de pierdut? Acum nu avem egalitate, deşi legile spun că avem.

— E greu să transpui în legi egalitatea oamenilor.

— Asta nu te răcoreşte când transpiri muncind de-ţi dai sufletul.

Seldon gândea rapid. Se tot gândea, de când dăduse peste acest reportaj.

— Raych, spuse el, n-ai mai fost în Dahl de când mama ta şi cu mine te-am luat de-acolo, nu-i aşa?

— Ba sigur că am mai fost. Am fost cu tine în vizită, acum cinci ani.

— Da, da…

Seldon dădu din mână, ca pentru a da subiectul la o parte:

— … dar vizita aia nu contează. Am stat la un hotel de intersector, care nu avea nimic dahlit în el şi, din câte îmi amintesc, Dors nu te-a lăsat deloc să umbli singur pe străzi. La urma urmelor, nu aveai decât cincisprezece ani. Cum ţi-ar place să faci acum o vizită în Dahl, singur, fără să-ţi mai poarte altcineva de grijă? Ai douăzeci de ani împliniţi.

Raych chicoti:

— Mama n-o să-mi dea voie niciodată.

— Nu spun că mi-ar face plăcere să mă confrunt cu ea în privinţa asta, dar de fapt n-am de gând să-i cer permisiunea. Întrebarea este: Eşti dispus să faci asta pentru mine?

— Din curiozitate? Sigur. Mi-ar plăcea să văd ce s-a mai întâmplat prin vechile locuri.

— Te poţi rupe de la studiile tale?

— Sigur. O săptămână sau un pic mai mult, n-o să se simtă. De altfel, îmi poţi înregistra lecţiile şi le recuperez atunci când mă întorc. Pot obţine o învoire. La urma urmelor, taică-meu e membru al facultăţii – dacă nu cumva ai fost concediat.

— Nu n-am fost. Însă să ştii că nu mă gândeam să-ţi iei o mică vacanţă pentru distracţie.

— M-ar fi mirat. Cred că habar n-ai ce-i aia vacanţă pentru distracţii, tată. Sunt surprins că ţi-a trecut prin cap că o vacanţă poate fi folosită şi pentru aşa ceva.

— Nu fi impertinent. Când ajungi acolo, vreau să te întâlneşti cu Laskin Joranum.

Raych tresări, surprins:

— Şi cum să fac? Habar n-am de un’ să-l iau.

— Va fi în Dahl. I s-a cerut să vorbească la Consiliul Sectorului Dahl, împreună cu noii membrii Joranumiţi. Vom afla data exactă şi, cu câteva zile mai înainte, vei pleca acolo.

— Şi cum fac să mă-ntâlnesc cu el, tată? Nu-mi închipui că uşile lui sunt deschise pentru oricine.

— Nici eu nu cred, dar mă bazez pe tine că te vei descurca. Când aveai doisprezece ani, te descurcai de minune. Sper că isteţimea nu ţi s-a tocit prea tare în anii din urmă.

Raych zâmbi:

— Sper că nu. Dar, presupunând că mă întâlnesc cu el, ce fac?

— Ei bine, încerci să afli cât mai multe lucruri. Ce plănuieşte el de fapt. Care sunt adevăratele lui gânduri.

— Şi crezi ca o să-mi spună mie?

— Nu m-ar mira. Ai darul ăsta de a inspira încredere, şnapanule. Uite, am să-ţi spun.

Şi discutară. De mai multe ori.

Seldon era sfâşiat de gânduri. Nu ştia prea sigur la ce rezultat va ajunge, dar nu îndrăznea să se consulte cu Yugo Amaryl sau cu Demerzel sau (mai ales) cu Dors. Ei l-ar putea opri. I-ar putea dovedi că ideea era şubredă, iar el nu voia o astfel de demonstraţie. Planul lui părea singura soluţie pentru salvare şi nu dorea să-i fie blocat.

Dar exista, totuşi, o soluţie? După părerea lui Seldon, Raych era singurul care putea câştiga încrederea lui Joranum, dar era oare Raych omul potrivit? Era dahlit, îl simpatiza pe Joranum. Până unde putea avea încredere în el?

Oribil! Raych era *fiul său*... şi Seldon nu mai avusese până atunci motive să nu aibă încredere în Raych.

13

Dacă Seldon avea îndoieli referitoare la eficacitatea planului său, dacă se temea că va declanşa precipitarea evenimentelor într-o direcţie iremediabil greşită, dacă era copleşit de îndoială în privinţa încrederii pe care trebuia să i-o acorde lui Raych, despre care nu ştia dacă îşi va îndeplini aşa cum trebuie misiunea, în schimb nu avea nicio îndoială – nici una – referitoare la modul în care va

reacţiona Dors atunci când o va pune în faţa faptului împlinit.

Şi, se poate spune că nu s-a înşelat.

Ba da, într-un fel *s-a înşelat* totuşi, pentru că Dors nu a ridicat vocea cuprinsă de groază, aşa cum se gândise el că va face, pregătindu-se să o înfrunte.

Dar de unde era el să ştie? Ea nu era ca celelalte femei şi nu o văzuse niciodată cu adevărat mânioasă. Probabil că aşa era felul ei.

Avea ochi de gheaţă şi în vocea joasă simţi o dezamăgire amară:

— L-ai trimis în Dahl? Singur?

Calm. Ca un interogatoriu.

Auzindu-i vocea calmă, Seldon fu cuprins de un fior. Apoi spuse, ferm:

— Trebuia. Era obligatoriu.

— Fă-mă să înţeleg. L-ai trimis în bârlogul hoţilor, în spelunca aia plină de asasini, în locul ăla care adună tot ce este criminal pe lume?

— Dors! Mă enervezi când te aud vorbind astfel. Numai un bigot ar folosi stereotipurile astea.

— Negi că Dahl ar fi aşa cum l-am descris?

— Bineînţeles. În Dahl există criminali şi derbedei. Ştiu asta foarte bine. Amândoi ştim. Dar nu toţi oamenii din Dahl sunt aşa. Criminali şi derbedei există în toate sectoarele, chiar şi în Sectorul Imperial, chiar şi în Streeling.

— Dar nu tot atât de mulţi, nu-i aşa? Unu nu este egal cu zece. Deşi în toate lumile există criminali, Dahl este printre cele mai rele. Ai computerul. Verifică statisticile.

— Nu e cazul. Dahl este cel mai sărac sector de pe Trantor şi există o corelaţie strânsă între sărăcie, mizerie şi crimă. Îţi garantez.

— Îmi *garantezi*! Şi l-ai trimis singur? Puteai să fi plecat tu cu el sau să mă fi trimis pe mine, sau să fi rugat câţiva colegi să-l însoţească. Nici unul nu ar fi avut ceva împotrivă să întrerupă puţin cursurile, sunt sigură.

— Misiunea în care l-am trimis cere ca el să fie singur.

— Ce misiune?

Dar Seldon se cufundă în tăcere, încăpăţânat.

— Aici am ajuns? spuse Dors. Nu mai ai încredere în mine?

— Este un joc. Nu îndrăznesc să mai las şi pe altcineva în afară de mine să-şi asume riscul. Nu te pot implica pe tine sau pe altcineva.

— Dar nu tu îţi asumi riscul, ci sărmanul Raych.

— Nu-şi asumă niciun risc, spuse iritat Seldon. Are douăzeci de ani, e tânăr, viguros, şi tare ca un copac… şi nu mă refer la puieţii pe care-i avem aici, în sera de pe Trantor. Mă refer la un copac solid şi sănătos din pădurile heliconiene. În plus, este Twister, spre deosebire de dahliţi.

— Tu şi Twistul tău, spuse Dors fără a muia vreun pic atitudinea rece. Crezi că soluţionează totul. Dahliţii poartă cuţite. Toţi. Şi blastere, sunt sigură.

— Despre blastere, nu ştiu ce să spun. Legile sunt foarte stricte în privinţa lor. Cât despre cuţite, sunt sigur că şi Raych poartă unul. Poartă cuţit chiar şi aici, în campus, unde legile îi interzic cu desăvârşire. Crezi că o să renunţe la el în Dahl?

Dors nu mai spuse nimic.

Seldon tăcu şi el câteva minute, apoi decise că venise vremea să o mai îmbuneze.

— Uite ce e, spuse el, am să-ţi dezvălui ceva. Sper că se va întâlni cu Joranum, care în curând va vizita Sectorul Dahl. Mai mult nu-ţi spun.

— Da? Şi ce te aştepţi să facă Raych? Să-l umple de regrete amare pentru că duce o politică necinstită şi să-l trimită înapoi în Mycogen?

— Ei! Fii serioasă. Dacă adopţi atitudinea asta sarcastică, nu mai are rost să discutăm.

Îşi mută privirea de la ea, prin fereastră, fixând cerul gri-albăstrui de sub cupolă.

— Mă aştept de la el…

Şi vocea sa tremură o clipă…

— … să salveze Imperiul.

— Eee, asta da! E o chestie mult mai simplă.

Vocea lui Seldon se aspri:

— Asta *aştept* de la el. Tu nu ai nicio soluţie. Nici Demerzel nu are. El n-a spus decât că soluţia trebuie s-o găsesc eu. Asta mă chinui să obţin, şi am nevoie de Raych în Dahl. De altfel, ştii că are darul de a inspira încredere. Cu noi a reuşit; sunt sigur că va reuşi şi cu Joranum. Dacă am dreptate, totul va fi bine.

Dors mări puţin ochii:

— Acum ai de gând să-mi spui că ai fost îndrumat de psihoistorie?

— Nu. N-am să te mint. N-am ajuns în stadiul în care psihoistoria ne poate ajuta în vreun fel, dar Yugo vorbeşte mereu de intuiţie… şi uite că şi eu am intuiţie.

— Intuiţie! Ce-i aia? Defineşte-o!

— Simplu. Intuiţia este arta – specifică minţii umane – de a găsi răspunsul corect plecând de la informaţii incomplete sau chiar false.

— Şi tu ai găsit răspunsul!

— Da, spuse Seldon cu o convingere fermă.

Dar în sinea sa era atacat de gânduri pe care nu i le putea împărtăşi lui Dors. Dacă Raych şi-a pierdut farmecul personal? Sau, mai rău, dacă va conştientiza mult prea puternic faptul că este dahlit?

14

Billibotton era Billibotton: mizerabilul, puturosul, întunecatul, întortocheatul Billibotton. Descompunerea ieşea la iveală peste tot, însă era plin de o vitalitate pe care Raych ştia că nu o va găsi nicăieri altundeva pe Trantor. Probabil nicăieri altundeva în Imperiu. Însă el nu prea cunoştea nimic, din experienţă proprie, despre alte lumi în afară de Trantor.

Văzuse ultima oară Billibottonul pe când avea doisprezece ani, dar chiar şi oamenii păreau aceiaşi: un amestec de umilinţă şi lipsă de respect; plini de o mândrie artificială, mormăindu-şi mereu nemulţumirea; bărbaţii scoşi în evidenţă de mustăţile lor negre şi stufoase, femeile

de rochiile lor din pânză grosolană care arătau acum mult mai murdare în ochii lui Raych (era şi normal, nu mai avea aceiaşi ochi ca la doisprezece ani).

Cum puteau femeile să atragă bărbaţii cu rochii ca alea? Ce întrebare tâmpită! Chiar şi la doisprezece ani ştia foarte bine cât de repede şi uşor puteau fi date jos.

Deci, iată-l acolo, pierdut în gânduri şi amintiri, mergând pe străzi, trecând pe lângă vitrinele magazinelor, încercând să recunoască vreun loc sau altul, întrebându-se dacă mai putea recunoaşte pe cineva acum, după ce trecuseră opt ani. Poate vreunul dintre prietenii din copilărie... şi îşi dădu seama, încurcat, că deşi îşi amintea unele dintre poreclele cu care se strigau, nu-şi aducea aminte numele adevărate.

De fapt, golurile din memoria sa erau enorme. Nu că opt ani ar fi fost un interval chiar atât de lung, dar reprezentau două cincimi din viaţa unui tânăr de douăzeci de ani, iar de când plecase din Billibotton totul fusese atât de diferit, încât vechile amintiri păliseră ca un vis neclar.

Însă mirosurile rămăseseră. Se opri în faţa unei brutării, mică şi murdară, adulmecând glazura de nucă de cocos care se simţea în aer. Nicăieri altundeva nu mai dăduse peste un astfel de miros. Chiar şi atunci când se oprise pe undeva să cumpere tarte cu glazură de nucă de cocos, chiar şi atunci când erau lăudate ca fiind „în stil dahlit”, nu erau decât slabe imitaţii, nimic mai mult.

Se simţi puternic încolţit de tentaţie. Ei bine, de ce nu? Avea suficiente credite, iar Dors nu mai era acolo ca să strâmbe din nas şi să se întrebe cât de curat – sau, mai degrabă, *ne*curat – era locul. Ehe! Când avea el doisprezece ani, cine stătea să-şi facă probleme din cauza *curăţeniei*?

Dugheana era întunecată şi ochii lui Raych avură nevoie de ceva timp pentru a se obişnui. Erau câteva mese scunde, cu câte două scaune şubrede. Acolo, oamenii puteau servi o masă frugală. Probabil o moka şi câteva tarte. La una dintre mese stătea un tânăr, cu o cană goală în faţă. Purta un tricou care la origini fusese alb.

Brutarul (sau, cine ştie, un ospătar) îşi făcu apariţia dintr-o cameră din spate şi spuse morocănos:

— Ce să-ţi dau?

— O coco-tartă.

Vorbise la fel de morocănos. (Dacă s-ar fi comportat politicos, ar fi însemnat că nu era billibottonian.) Folosise termenul pe care şi-l aducea aminte de pe vremuri.

Termenul era folosit şi acum, deoarece ospătarul îi aduse ceea ce comandase, *în mână* (nu tu farfurie, nu tu… ceva!). Puştiul Raych nu s-ar fi sinchisit, însă bărbatul Raych se simţi puţin descumpănit.

— Ţi-o fac pachet?

— Nu, spuse Raych. O mănânc aici.

Plăti, îi luă ospătarului coco-tarta din mână şi muşcă din plin, coborând pe jumătate pleoapele. În copilărie, rareori avusese plăcerea asta – uneori şterpelise creditele necesare pentru a-şi cumpăra una; alteori căpăta o muşcătură de la vreun prieten ocazional mai bogat; cel mai adesea fura câte o coco-tartă, când nimeni nu era atent. Acum îşi putea cumpăra oricâte dorea.

— Ei! se auzi o voce.

Raych deschise ochii. Era bărbatul de la masă, care se aplecase înspre el.

— Ce-i bubule, vorbeşti cu mine? întrebă domol Raych.

— Da. Ce cauţi tu p’acilea?

— Halesc o coco-tartă. Da’ dă ce-ntrebi?

Automat, îşi însuşise felul de a vorbi al celor din Billibotton. Fără nicio greutate.

— Ce cauţi tu pân’ Billibotton?

— M-am născut aici. Am crescut aici. Într-o casă. Nu ca tine, pă stradă.

Insulta ieşise de la sine, de parcă nu plecase niciodată de acasă.

— Ai, lasă-mă! Eş’ prea bine-mbrăcat pentru un billibottonez. Ca boierii! Puţi a parfum.

Şi ridică degetul mic în sus, vrând parcă să spună: Ca o cucoană.

— Da’ tu nu te uiţi la tine, ce duhoare împrăştii? Eu am fost prin lume.

— Prin lume? *O-la-laa.*

Alţi doi bărbaţi intrară în brutărie. Raych se încruntă uşor, pentru că nu era sigur dacă fuseseră chemaţi sau nu. Bărbatul de la masă spuse spre noii-veniţi:

— Gagiu' ăsta a fost pân' lume. Zice că-i billibottonez.

Unul dintre cei doi nou-veniţi lăsă să curgă un salut în bătaie de joc şi rânji fără nicio urmă de amabilitate. Avea dinţi decoloraţi.

— Măi-măi! făcu el. Da' întotdeauna-i o plăcere să te întâlneşti cu un billibottonez care a fost pân' lume. Aşa au şi ei o şansă să-i ajute pă concetăţenii lor nenorocoşi. Cu credite, dă exemplu. Întotdeauna poţi să dai un credit sau două la săraci, ce zici?

— Câţi ai, domne? spuse celălalt renunţând la rânjet.

— Hei! spuse bărbatul din spatele tejghelei. Ia căraţi-vă din magazinu' meu. N-am chef dă necazuri.

— Nu vor fi necazuri, spuse Raych. Eu plec.

Dădu să plece, dar bărbatul de la masă, care stătea aşezat, îi puse piciorul în cale:

— Nu te căra, gagiule. Îţi vom duce lipsa.

(Bărbatul din spatele tejghelei, temându-se de ce era mai rău, dispăru în spate.)

Raych zâmbi.

— Băi ăştia, spuse el. Când eram mai dămult în Billibotton, cu bătrânii mei, au venit zece gagii ca să ne oprească. Zece. I-am numărat. A trebuit să avem grijă dă ei.

— I-auzi! făcu cel de la masă. Bătrânu' tău a avut grijă dă zece?

— Bătrânu'? Neah! Nu-şi pierdea el timpu' cu d-astea. Bătrâna s-a ocupat dă ei. Şi io-s mai bun dăcât ea. Şi voi nu'steţi decât trei. Aşa că fiţi buni şi daţi-vă la o parte.

— Sigur. Da' lasă-ţi aici toate creditele. Şi ceva din ţoale.

Bărbatul de la masă se ridică în picioare. Ţinea un cuţit în mână.

— Aha! spuse Raych. Deci vreţi să mă faceţi să-mi pierd timpu'.

Luă ultima înghiţitură din coco-tartă, şi se întoarse pe jumătate. Apoi, mai repede ca gândul, se ţinu bine de masă, piciorul drept ţâşni şi vârful pantofului lovi cu precizie în pântecul bărbatului cu cuţitul.

Acesta căzu cu un icnet. Masa se ridică, împingându-l pe al doilea bărbat în perete, şi ţintuindu-l acolo. Braţul drept al lui Raych se mişcă fulgerător. Tăişul palmei lovi laringele celui de-al treilea, care tuşi şi se prăbuşi.

Totul durase două secunde. Acum Raych stătea nemişcat, cu câte un cuţit în fiecare mână:

— Are vreunu’ dântre voi chef să facă vreo mişcare?

Ei îl priviră, însă rămaseră locului.

— În cazul ăsta, spuse Raych, eu am să plec acum.

Dar ospătarul, care se retrăsese în camera din spate, chemase probabil ajutor, deoarece intrară încă trei oameni în dugheană. Ospătarul ţipă strident:

— Scandalagii. Peste tot numa’ scandalagii.

Noii-veniţi erau îmbrăcaţi la fel, în uniforme… Însă Raych nu mai văzuse astfel de uniforme. Pantaloni băgaţi în ghete, tricou larg de culoare verde, centură şi pălărie ciudată, de formă semi-sferică, pe undeva comică, aşezată pe creştetul capului. Pe umărul stâng al fiecărui tricou erau imprimate literele: G.J.

Aveau o înfăţişare dahlită, dar era ceva în neregulă cu mustăţile. Erau negre şi dese, dar retezate cu grijă la nivelul buzei, împiedicate să crească prea mult. Raych îşi permise – în sinea sa – un surâs dispreţuitor. Le lipsea vigoarea mustăţii sale stufoase, dar trebuia să recunoască faptul că arătau curate şi îngrijite.

Şeful acestor trei bărbaţi spuse:

— Sunt Caporalul Quinber. Ce s-a întâmplat aici?

Billibottonienii căzuţi se căzniră să se ridice în picioare, evident de frică. Unul stătea în continuare încovoiat, altul îşi freca gâtul, iar al treilea dădea impresia că îi fusese dizlocat unul dintre umeri.

Caporalul îi studie cu un ochi de filosof, în timp ce cei doi oameni ai săi blocară uşa. Se întoarse spre Raych – singurul care părea neatins:

— Băiete, eşti billibottonian?

— Aici m-am născut şi am crescut, dar în ultimii opt ani am trăit în altă parte.

Renunţă la accentul billibottonian, dar acesta mai era încă acolo, cam tot atât cât exista şi în cuvintele caporalului. Mai existau şi alte zone în Dahl în afară de Billibotton. Unele dintre ele cultivau aspiraţia spre relaţii amicale între oameni.

— Sunteţi ofiţeri de securitate? întrebă Raych. Nu-mi aduc aminte de uniformele pe care le…

— Nu suntem ofiţeri de securitate. În Billibotton nu prea întâlneşti ofiţeri de securitate. Noi facem parte din Garda Joranumită, şi păstrăm liniştea aici. Pe ăştia trei îi cunoaştem, i-am avertizat să aibă grijă ce fac. Ne vom ocupa de ei mai târziu. Însă problema noastră eşti *tu*, amice. Numele. Numărul de identificare.

Raych le spuse.

— Şi ce s-a întâmplat aici?

Raych le spuse.

— Cu ce treburi ai venit?

— Uite ce e, spuse Raych. Aveţi dreptul să mă chestionaţi? Dacă nu sunteţi ofiţeri de securitate…

— Ascultă, spuse caporalul cu o voce dură, nu ne întreba tu pe noi ce drepturi avem. Aici suntem în Billibotton şi avem tot dreptul, pentru că ni-l luăm singuri. Spui că i-ai bătut pe ăştia trei, şi te cred. Dar pe noi nu ne poţi bate. Noi avem voie să purtăm blastere…

Acestea fiind zise, caporalul scoase încet la iveală un blaster:

— Acum spune-mi cu ce treburi ai venit aici.

Raych oftă. Dacă s-ar fi dus direct la un hotel de sector, aşa cum ar fi trebuit… Dacă nu s-ar fi oprit, lăsându-se învins de nostalgia pentru Billibotton şi coco-tarte…

— Am venit să discut o problemă importantă cu domnul Joranum, spuse el, şi din moment ce se pare că faceţi parte din organi…

— Să discuţi cu Şeful?

— Da, Caporale.

— Cu două cuţite asupra ta?

— Pentru auto-apărare. Când aş fi discutat cu domnul Joranum, nu le-aş fi avut asupra mea.

— Aşa deci! Te arestăm, domnule. O să lămurim noi totul. S-ar putea să fie nevoie de timp, dar ne vom lămuri.

— Dar nu aveţi dreptul. Nu sunteţi constituiţi legal…

— Ascultă, plânge-te altcuiva. Până una-alta, eşti al nostru.

Cuţitele fură confiscate, iar Raych se trezi arestat.

15

Cleon nu mai era monarhul tânăr şi frumos care apărea în holograme. Oglinda îi spunea cu totul altceva. Ultima sa zi de naştere fusese sărbătorită cu pompa şi ritualurile obişnuite, însă era cea de-a patruzecea.

Împăratul nu vedea nimic rău în a avea patruzeci de ani. Sănătatea îi era perfectă. Câştigase în greutate, dar nu mult. Figura sa ar fi arătat probabil mai în vârstă dacă nu ar fi fost micro-operaţiile estetice periodice, dar din cauza asta avea o faţă parcă dată cu smalţ.

Se afla pe tron de optsprezece ani – deja una dintre cele mai lungi domnii din acest secol – şi simţea că nimic nu avea motiv să-l împiedice a domni încă patruzeci de ani, realizând poate cea mai lungă domnie din istoria Imperiului.

Cleon se privi din nou în oglindă şi se gândi că ar fi arătat poate ceva mai bine dacă nu s-ar fi folosit şi cea de-a treia dimensiune.

Să-l luăm de exemplu pe Demerzel – credinciosul, eficientul, indispensabilul, *nesuferitul* Demerzel. La el, nicio schimbare. Îşi păstrase înfăţişarea şi, din câte ştia, Demerzel nu făcuse nicio micro-operaţie estetică. Desigur, Demerzel era atât de discret în privinţa tuturor lucrurilor! Şi nu fusese niciodată *tânăr*. Nu arătase tânăr pe vremea când îl servea pe tatăl lui Cleon. Nici acum nu arăta tânăr. Era mai bine să pari bătrân de la început, pentru ca după aceea să nu-ţi mai schimbi înfăţişarea?

Schimbarea!

Îşi aduse aminte că îl chemase pe Demerzel cu un scop, nu ca să stea acolo şi să se uite cum meditează Împăratul. Demerzel ar putea considera acest lucru ca pe un semn de bătrâneţe.

— Demerzel, spuse el.

— Sire?

— Individul ăsta, Joranum. M-am săturat să tot aud de el.

— Nu aveţi motive să-i daţi prea mare atenţie, Sire. Este unul dintre acele fenomene care apar efemer în centrul atenţiei mass-mediei.

— Dar ăsta *nu* dispare.

— Uneori durează mai mult, Sire.

— Ce crezi despre el, Demerzel?

— Este periculos, însă şi-a câştigat o oarecare popularitate. Popularitatea este cea care amplifică pericolul.

— Tu îl găseşti periculos, eu îl găsesc enervant. Ce mai aşteptăm? Nu poate fi închis, sau executat sau... mai ştiu eu ce?

— Sire, situaţia politică pe Trantor este delicată...

— Întotdeauna este delicată. Când mi-ai spus tu că *nu* este delicată?

— Trăim vremuri delicate, Sire. Nu ar avea niciun rost să facem o mişcare dură împotriva lui, care ar putea astfel să exacerbeze pericolul.

— Mie nu-mi place. Poate că n-am citit prea mult – un Împărat nu prea are timp să citească – dar, în orice caz, îmi cunosc istoria Imperială. În ultimele două secole au mai existat cazuri cu indivizi din ăştia, populişti li se spune, care au pus mâna pe putere. De fiecare dată, Împăratul a fost transformat într-o marionetă. Eu *nu* vreau să ajung o marionetă, Demerzel.

— Ar fi ceva de neimaginat, Sire.

— Nu va fi deloc de neimaginat, dacă stai şi nu faci nimic.

— Intenţionez să iau măsuri, Sire. Dar trebuie să fiu prudent.

— Uite că am auzit însă de un individ care, el cel puţin, nu este atât de prudent. Cam cu o lună în urmă, un profesor – un *profesor* – a oprit o potenţială revoltă Joranumită, de unul singur. A intrat în ei şi i-a trimis acasă.

— Într-adevăr, Sire. Cum se face că aţi auzit de el?

— Este un profesor care prezintă interes pentru mine. Cum se face însă că nu mi-ai vorbit până acum de el?

Demerzel spuse, aproape servil:

— Credeţi că ar fi bine să vă deranjez cu toate detaliile nesemnificative care ajung pe biroul meu?

— Nesemnificativ? Tipul ăsta este Hari Seldon.

— Într-adevăr, aşa îl cheamă.

— Şi numele lui îmi este cunoscut. Nu el a prezentat o lucrare, cu câţiva ani în urmă, la ultima Convenţie Decenală? O lucrare care ne-a interesat?

— Ba da, Sire.

Cleon părea mulţumit de sine însuşi:

— După cum vezi, *am* totuşi o memorie. Nu trebuie să depind în toate privinţele de echipa mea. I-am acordat o audienţă şi l-am întrebat pe acest Seldon în legătură cu lucrarea sa, nu-i aşa?

— Memoria voastră nu are nicio fisură, Sire.

— Ce s-a întâmplat cu ideea lui? Era despre un aparat cu care se pot face predicţii. Memoria mea fără fisură nu îşi aduce aminte cum se numea.

— Psihoistorie, Sire. Nu era chiar un aparat. Era o teorie care putea da metode de a prezice tendinţele generale ale omenirii în viitor.

— Şi ce s-a întâmplat cu ea?

— Nimic, Sire. După cum am explicat la momentul respectiv, ideea s-a dovedit imposibil de pus în practică. O idee interesantă, dar inutilă.

— Şi totuşi, uite că este capabil să acţioneze pentru a opri o potenţială revoltă. Ar fi îndrăznit să facă aşa ceva dacă n-ar fi ştiut dinainte că va reuşi? Asta nu-i o dovadă că… cum îi spune?… psihoistoria lui dă rezultate?

— Nu este decât o dovadă că Hari Seldon a acţionat pripit, Sire. Chiar dacă teoria psihoistorică ar putea fi aplicată în practică, nu ar putea da soluţii referitoare la o singură persoană sau la o singură acţiune.

— Nu tu eşti matematicianul, Demerzel. *El* este. Cred că a sosit vremea să-i mai pun nişte întrebări. De fapt, nu peste multă vreme va avea din nou loc Convenţia Decenală.

— Ar fi inutil…

— Demerzel, *doresc* acest lucru. Ocupă-te!

— Da, Sire.

16

Raych asculta cu o nelinişte teribilă, pe care se străduia să nu şi-o arate. Stătea într-o celulă improvizată, în furnicarul din Billibotton. Fusese dus acolo pe nişte alei pe care nu şi le mai amintea. (*El*, care pe vremuri putea cutreiera aceleaşi alei fără posibilitatea de a se rătăci, scăpând de orice urmăritor.)

Omul care era cu el, îmbrăcat de asemenea în verdele Gărzii Joranumite, era fie un misionar, fie un educator, fie un fel de teolog ratat. În orice caz, se recomandase cu numele de Sander Nee şi debitase un lung mesaj (pe care evident îl învăţase pe de rost), cu un puternic accent dahlit:

— Dacă oamenii din Dahl doresc să se bucure de egalitate, atunci trebuie să se dovedească demni de ea. Legi bune, un comportament liniştit, distracţii cuviincioase, toate acestea sunt necesare. Agresivitatea şi portul cuţitelor sunt acuzaţii pe care ceilalţi ni le aduc pentru a-şi justifica intoleranţa. Trebuie să avem o vorbire curată şi…

— Sunt de acord cu tine, Gardian Nee, îl întrerupse Raych. Întru totul de acord… Dar eu trebuie să mă întâlnesc cu domnul Joranum.

Gardianul dădu încet din cap:

— Nu se poate, dacă nu ai vreo programare, vreun permis, ceva…

— Uite ce e, eu sunt fiul unui important profesor de la Universitatea Streeling… un profesor de matematică.

— Nu cunosc niciun profesor… parcă spuneai că eşti din Dahl.

— Ba sigur că sunt din Dahl. Nu ţi-ai dat seama, după felul în care vorbesc?

— Şi tatăl tău este profesor la o universitate mare? Nu sună prea plauzibil.

— Ei bine, este tatăl meu adoptiv.

Gardianul se gândi puţin şi dădu din cap:

— Cunoşti pe cineva în Dahl?

— Pe Mama Rittah. Ea mă cunoaşte.

(Era foarte bătrână, pe vremea când ea îl cunoştea. Acum probabil că e senilă… poate chiar murise.)

— N-am auzit de ea.

(Cine altcineva? Nu cunoscuse vreodată pe cineva care să poată penetra în conştiinţa nebuloasă a bărbatului din faţa sa. Cel mai bun prieten al său fusese un alt puşti, pe nume Smoodgie… în sfârşit, nu ştia să fi avut un alt nume. Chiar şi în desperarea sa, Raych nu se vedea întrebând: „Cunoşti pe cineva numit Smoodgie?”)

— Yugo Amaryl, spuse el în cele din urmă.

O luminiţă slabă păru să se aprindă în ochii lui Nee:

— Cine?

— Yugo Amaryl, spuse Raych plin de speranţă. Lucrează pentru tatăl meu adoptiv, la Universitate.

— Şi el este dahlit? La Universitatea aia sunt numai dahliţi?

— Doar el şi cu mine. El era miner.

— Şi ce face la Universitate?

— Tatăl meu l-a scos din mină, acum opt ani.

— Bine… am să trimit pe cineva.

Raych trebuia să aştepte. Chiar dacă ar fi evadat, unde să se ducă printre aleile încâlcite ale Billibottonului, fără să fie prins imediat?

Trecură douăzeci de minute înainte ca Nee să se întoarcă împreună cu caporalul care îl arestase pe Raych.

Raych simţi o undă de speranţă; caporalul avea – aşa era de presupus – ceva mai mult creier.

— Cine este dahlitul pe care îl cunoşti? întrebă caporalul.

— Yugo Amaryl, Caporale, un miner pe care tatăl meu l-a descoperit aici, în Dahl, cu opt ani în urmă, şi l-a luat împreună cu el la Universitatea Streeling.

— Pentru ce a făcut una ca asta?

— Tatăl meu a considerat că Yugo putea face lucruri mai importante decât mineritul, Caporale.

— Ca de exemplu?…

— Matematici. El…

Caporalul întinse mâna, oprindu-l:

— În ce mină lucra?

Raych stătu un moment pe gânduri:

— Pe atunci eram doar un puşti, dar cred că era C-2.

— Destul de aproape. C-3.

— Deci îl cunoşti, Caporale?

— Nu personal, dar povestea lui este faimoasă în mine, unde am lucrat şi eu. De altfel, s-ar putea ca tot aşa să fi auzit şi tu. Ai vreo dovadă că îl cunoşti cu adevărat pe Yugo Amaryl?

— Uite. Să-ţi spun cum facem. Eu scriu pe o bucăţică de hârtie numele meu şi numele tatălui meu. După care mai scriu încă un cuvânt. Ia legătura – în ce fel doreşti – cu vreun oficial din grupul domnului Joranum – domnul Joranum va sosi mâine în Dahl – şi citeşte-i numele meu, numele tatălui meu, şi cuvântul de sub ele. Dacă nu se întâmplă nimic, atunci probabil că aici îmi vor putrezi oasele, dar eu nu cred să nu se întâmple nimic. De fapt, sunt sigur că mă vor scoate imediat de aici, iar tu vei fi promovat pentru că ai transmis informaţia. Dacă refuzi să faci ce ţi-am spus, când vor afla că sunt aici – şi vor afla – vei intra în mare belea. În plus, dacă ştii că Yugo Amaryl a plecat de aici cu un matematician valoros, gândeşte-te că acelaşi matematician valoros este tatăl meu. Numele lui este Hari Seldon.

Figura caporalului arăta clar că numele nu îi era cunoscut.

— Şi care este cuvântul pe care vrei să-l scrii? întrebă el.

— Psihoistorie.

Caporalul se încruntă:

— Ce-i aia?

— Nu contează. Transmite-l şi vei vedea ce se întâmplă.

Caporalul îi dădu o foiţă de hârtie, smulsă dintr-un carneţel:

— În regulă. Scrie şi vom vedea ce se întâmplă.

Raych îşi dădu seama că tremura. Voia foarte mult să afle ce se va întâmpla. Totul depindea de persoana cu care va lua caporalul legătura şi de vraja pe care o putea purta cuvântul.

17

Seldon privi cum se formează picăturile pe scutul transparent care înconjura automobilul Imperial şi se simţi pătruns de un sentiment insuportabil de nostalgie.

În cei opt ani de când se afla pe Trantor, aceasta era a doua oară când trebuia să se întâlnească cu Împăratul, în singura zonă deschisă a planetei… şi vremea era la fel de urâtă ca şi prima dată. Atunci, la scurtă vreme după sosirea pe Trantor, vremea rea îl iritase doar. Nu i se părea ceva neobişnuit. Acasă, pe Helicon, furtunile nu erau rare, mai ales în zona în care se născuse el.

Însă în ultimii opt ani trăise pe o planetă cu fenomene meteorologice iluzorii. Furtunile constau din înnorări computerizate, la intervale neregulate, cu ploi liniştite şi slabe în timpul orelor de somn. Vânturile dezlănţuite fuseseră înlocuite de adieri calde, şi nu existau canicule sau îngheţuri extreme… doar nişte mici modificări de temperatură, care te făceau să te deschei din când în când la nasturele de sus al cămăşii sau să pui pe tine o vestă

uşoară. Şi auzise oameni care protestau chiar şi din cauza acestor mici modificări de temperatură.

Dar acum Hari zărea ploaia tristă, adevărată, căzând din cerul rece – de mulţi ani nu mai văzuse aşa ceva – şi îi plăcea; era un lucru autentic. Îi aducea aminte de Helicon, de tinereţea sa, de zilele lipsite de griji, şi se întrebă dacă nu l-ar putea convinge cumva pe şofer să o ia spre Palat pe drumul cel mai lung.

Imposibil! Împăratul dorea să-l întâlnească, iar călătoria era destul de lungă atunci când se făcea cu automobilul, deşi se mergea în linie dreaptă şi nu se intersecta cu traficul obişnuit. Împăratul, desigur, nu era dispus să aştepte.

Era un Cleon diferit faţă de cel cu care se întâlnise cu opt ani în urmă. Pusese pe el vreo cinci kilograme şi figura îi căpătase o expresie de proastă dispoziţie. Pielea de pe obraji şi din jurul ochilor fusese ajustată şi Hari observa acum rezultatul prea multor micro-operaţii estetice. Într-un fel, lui Seldon îi părea rău pentru Cleon… oricât de multă putere ar fi avut în Imperiu, Împăratul era neputincios în faţa trecerii timpului.

Încă o dată, Cleon îl primi pe Hari Seldon singur… în aceeaşi cameră bogat mobilată în care se produsese şi prima întâlnire. Aşa cum cerea protocolul, Seldon aşteptă ca celălalt să i se adreseze.

După o scurtă examinare a înfăţişării lui Seldon, Împăratul spuse pe un ton firesc:

— Mă bucur să te văd, Profesore. Hai să renunţăm la formalităţi, aşa cum am făcut şi la prima noastră întâlnire.

— Da, Sire, spuse Seldon puţin cam rigid.

Nu era întotdeauna înţelept sa renunţi la formalităţi în prezenţa Împăratului doar din cauză că aşa ţi-a cerut el într-un moment de efuziune.

Cleon făcu un gest imperceptibil şi dintr-o dată camera se însufleţi, masa se aranjă singură, automat, începură să apară farfurii… Seldon, derutat, nu reuşi să urmărească toate detaliile.

— Iei masa cu mine, Seldon? spuse Împăratul pe un ton deloc oficial.

Însă deşi fusese o întrebare, avea forţa unui ordin.

— Aş fi onorat, Sire, spuse Seldon.

Privi împrejur, cu prudenţă. Ştia foarte bine că nimeni nu pune întrebări Împăratului (sau, în sfârşit, nu *ar trebui* să-i pună întrebări), dar altă soluţie nu avea pentru a se lămuri. Spuse, foarte calm, încercând să-şi facă vorbele să nu sune a întrebare:

— Primul Ministru nu ia masa cu noi?

— Nu, spuse Cleon. În momentul ăsta are alte treburi şi, oricum, vreau să vorbim doar noi doi.

Mâncară în linişte o vreme. Cleon îl privea din când în când, fix, iar Seldon îi zâmbea, neştiind ce altceva să facă. Cleon nu avea reputaţia unui om crud sau iresponsabil, dar putea, teoretic, să ordone ca Seldon să fie arestat sub cine ştie ce acuzaţie. Putea, dacă dorea, să-şi exercite influenţa şi cazul nu ar fi ajuns niciodată să fie judecat. Cel mai bine era să nu intri deloc în atenţia Împăratului, dar se pare că Seldon nu putea evita acest lucru.

Cu siguranţă că în urmă cu opt ani situaţia sa fusese mai dificilă. Venise la Palat sub escortă armată... Însă acest lucru nu reuşea să-l liniştească pe Seldon.

Apoi, Cleon vorbi:

— Seldon, Primul Ministru îmi este de mare ajutor. Totuşi, uneori simt că oamenii cred că eu nu prea ştiu ce vreau. Tu ce crezi?

— Nu sunt de acord, Sire, spuse calm Seldon.

Nu avea rost să protesteze prea mult.

— Nu te cred, spuse Împăratul. Totuşi, ştiu ce vreau şi îmi aduc aminte că atunci când ai sosit pentru prima oară pe Trantor, te jucai cu o idee numită psihoistorie.

— Sunt sigur că vă amintiţi de asemenea, Sire, spuse încet Seldon, şi de explicaţiile mele pe care vi le-am dat cu acea ocazie: era o teorie matematică fără şanse de aplicare în practică.

— Aşa ai spus. Acum spui acelaşi lucru?

— Da, Sire.

— Ai mai lucrat la ea de atunci?

— M-am mai jucat cu ea din când în când, dar nu am ajuns la niciun rezultat. Intervine din nefericire haosul, şi previziunea nu este…

Împăratul îl întrerupse:

— Aş dori să-mi vorbeşti despre o anumită problemă… Mănâncă desertul, Seldon. Este foarte bun.

— Care este acea problemă, Sire?

— Joranum. Demerzel îmi spune – oh, cu foarte multă politeţe – că nu-l pot aresta pe individ şi nu pot folosi armata pentru a-i împrăştia adepţii. Spune că asta nu ar duce decât la înrăutăţirea situaţiei.

— Dacă aşa spune Primul Ministru, probabil că are dreptate.

— Dar eu nu-l accept pe tipul ăsta… pe Joranum… În orice caz, *nu* voi fi marioneta lui. Demerzel nu face nimic.

— Sunt sigur că face tot posibilul, Sire.

— Dacă se străduie să rezolve problema, atunci înseamnă că nu mă ţine la curent.

— Sire, poate are dorinţa – foarte explicabilă – de a evita neplăcerea unui scandal. Primul Ministru crede că dacă Joranum ar… în caz că ar…

— Prelua puterea, îl completă Cleon cu un dezgust infinit în voce.

— Da, Sire. Nu ar fi bine să daţi impresia că aveţi ceva personal împotriva lui Joranum. Trebuie să rămâneţi neatins, de dragul stabilităţii Imperiului.

— Aş asigura stabilitatea Imperiului mai bine dacă nu ar exista Joranum. Tu ce sfat îmi dai, Seldon?

— Eu, Sire?

— Tu, Seldon, spuse nerăbdător Cleon. Vreau să ştii că eu nu te cred atunci când îmi spui că psihoistoria nu este decât un joc. Demerzel îţi cultivă prietenia. Crezi că sunt atât de idiot încât să nu îmi dau seama? *Aşteaptă* ceva de la tine. Aşteaptă psihoistoria, iar din moment ce nu sunt idiot, o aştept şi eu… Seldon, eşti de partea lui Joranum? Spune-mi adevărul!

— Nu, Sire, nu sunt de partea lui. Consider că reprezintă un mare pericol pentru Imperiu.

— Foarte bine, te cred. Din câte înţeleg, ai oprit o potenţială revoltă Joranumită pe domeniile Universităţii tale, de unul singur.

— Am acţionat din impuls, Sire.

— Spune asta la proşti, nu mie. Ai acţionat din cauză că aşa te-a sfătuit psihoistoria.

— *Sire!*

— Fără proteste! Ce faci în privinţa lui Joranum? Trebuie să faci ceva, dacă eşti de partea Imperiului.

Seldon spuse, prudent, nefiind sigur ce aflase Împăratul:

— Sire, l-am trimis pe fiul meu să-l întâlnească pe Joranum, în Sectorul Dahl.

— De ce?

— Fiul meu este dahlit… şi foarte şmecher. Ar putea descoperi ceva care să ne fie util.

— Ar putea?

— Da, Sire, ar putea, dar nimic nu e sigur.

— Mă ţii la curent?

— Da, Sire.

— Şi, Seldon, să *nu* mai îmi spui că psihoistoria este doar un joc, că nu există. Nu vreau să mai aud aşa ceva. Mă aştept de la tine să faci ceva în legătură cu Joranum. Nu ştiu ce anume, dar trebuie să faci ceva. Acum poţi pleca.

Seldon se întoarse la Universitatea Streeling într-o dispoziţie mult mai întunecată decât la plecare. Cleon vorbise de parcă nu era dispus să accepte eşecul.

Acum, totul depindea de Raych.

18

Raych stătea în anticamera unei clădiri municipale din Dahl. Nu intrase niciodată acolo, până atunci. Nici *nu ar fi putut*. Cu opt ani în urmă era un mic zdrenţăros. Şi acum se simţea un pic stânjenit, de parcă intra pe furiş.

Încercă să arate calm, încrezător, simpatic.

Seldon îi spusese că asta era o calitate a lui, dar nu fusese niciodată conştient de ea. Dacă aşa era el în mod natural, probabil că ar strica totul străduindu-se să *pară* aşa cum de fapt *era*.

Încercă să se calmeze, menţinându-şi în acelaşi timp atenţia asupra funcţionarului care stătea la birou şi se folosea de un computer. Funcţionarul nu era dahlit. De fapt, era Gambol Deen Namarti, cel care îl însoţise pe Joranum la întâlnirea cu Seldon.

Din când în când, Namarti ridica privirea de la birou şi îl fixa pe Raych cu ochi duşmănoşi. Namarti nu îl considera simpatic pe Raych. Era foarte clar.

Raych nu încercă să înfrunte ostilitatea lui Namarti cu un zâmbet prietenos. Ar fi fost prea artificial. Aşteptă, pur şi simplu. Bine că ajunsese până aici. Dacă sosea Joranum, aşa cum era de aşteptat, Raych va avea ocazia să vorbească cu el.

Joranum sosi, într-adevăr, mergând grăbit şi radiind zâmbetul său public, plin de bunăvoinţă şi încredere. Namarti ridică mâna şi Joranum se opri. Vorbiră în şoaptă, în timp ce Raych aştepta cu înfrigurare, încercând în van să pară calm. Lui Raych îi era evident că Namarti se opunea întâlnirii şi simţi un gol în stomac.

Apoi Joranum îl privi pe Raych, zâmbi, şi îl împinse pe Namarti într-o parte. Raych îşi dădu seama că deşi Namarti era creierul echipei, Joranum era cel cu charisma.

Joranum se îndreptă cu paşi mari spre el şi întinse o mână grăsuţă, uşor umedă:

— Ia te uită! Flăcăul Profesorului Seldon. Ce mai faci?

— Bine, mulţumesc, domnule.

— Am înţeles că ai avut nişte necazuri până să ajungi aici.

— Nu cine ştie ce, domnule.

— Am convingerea că ai venit cu un mesaj din partea tatălui tău. Sper că s-a răzgândit şi s-a hotărât să mi se alăture în marea mea cruciadă.

— Nu cred, domnule.

Joranum se încruntă uşor:

— Ai venit aici fără ştirea lui?

— Nu, domnule. El m-a trimis.

— Înţeleg… Ţi-e foame, băiete?

— În momentul ăsta, nu, domnule.

— Atunci, ai ceva împotrivă dacă mănânc eu? De obicei nu am prea mult timp la dispoziţie pentru plăcerile obişnuite ale vieţii, spuse el abordând un zâmbet larg.

— N-am nimic împotrivă, domnule.

Se deplasară amândoi până la o masă, şi se aşezară. Joranum despachetă un sandwich şi luă o muşcătură. Spuse, cu vocea uşor înfundată:

— Şi pentru ce te-a trimis, băiete?

Raych dădu din umeri:

— Cred că spera să aflu ceva compromiţător despre dumneavoastră. El este devotat Primului Ministru Demerzel cu trup şi suflet.

— Tu nu eşti?

— Nu, domnule. Eu sunt dahlit.

— Ştiu asta, domnule Seldon, dar ce să înţeleg de aici?

— Asta înseamnă că mă simt asuprit, deci sunt de partea dumneavoastră, şi vreau să vă ajut. Desigur, n-aş dori ca tatăl meu să afle.

— Nu există niciun motiv pentru care să afle. Şi cum te-ai gândit să mă ajuţi?

Aruncă o privire rapidă înspre Namarti, care încrucişase braţele deasupra biroului, ascultând cu o expresie întunecată. După care îşi îndreptă din nou atenţia asupra lui Raych:

— Ştii ceva despre psihoistorie?

— Nu, domnule. Tata nu vorbeşte cu mine despre aşa ceva… şi chiar dacă ar vorbi, nu aş înţelege. Dar nu cred că o să ajungă la un rezultat cu chestia aia.

— Eşti sigur?

— Sigur că sunt sigur. Mai e un tip acolo, Yugo Amaryl, şi el e dahlit, care mai vorbeşte din când în când despre psihoistorie. Sunt sigur că nu se întâmplă nimic.

— Aha! Şi crezi că m-aş putea vedea şi eu cu Amaryl, din când în când?

— Nu cred. Nu-l are la suflet pe Demerzel, dar este cu totul de partea tatălui meu. Nu i-ar trage clapa.

— Dar tu?

Raych împrumută o expresie nefericită, apoi murmură încăpăţânat:

— Eu sunt dahlit.

Joranum îşi drese glasul:

— Atunci, te mai întreb încă o dată. Cum ai de gând să mă ajuţi, tinere?

— Am ceva să vă spun. Probabil că n-o să vă vină să credeţi.

— Serios? Încearcă-mă. Dacă n-am să te cred, te anunţ.

— Este vorba despre Primul Ministru Eto Demerzel.

— Da? Spune!

Raych privi în jur, stânjenit:

— Mă aude cineva?

— Doar Namarti şi cu mine.

— Foarte bine, atunci ascultaţi. Individul ăsta, Demerzel, nu este om. Este un robot.

— Ce! explodă Joranum.

Raych se simţi dator să explice:

— Robotul este un om mecanic, domnule. Nu e om. E o maşină.

Namarti interveni, înfierbântat:

— Jo-Jo, să nu crezi una ca asta. Este ridicol.

Dar Joranum îl opri, întinzând o mână dojenitoare. Ochii îi străluceau:

— De ce crezi asta?

— Tatăl meu a fost mai demult în Mycogen. Mi-a povestit. Acolo se vorbeşte mult despre roboţi.

— Da, ştiu. Am auzit, aşa e.

— Mycogenienii au credinţa că roboţii erau pe vremuri foarte răspândiţi în lumea strămoşilor lor, dar că mai târziu au fost distruşi.

Namarti miji ochii:

— Şi ce te face să crezi că Demerzel este un robot? Din puţinul pe care l-am citit eu despre basmele astea, roboţii sunt făcuţi din metal, nu-i aşa?

— Aşa este, spuse Raych încercând să fie cât mai convingător. Dar am auzit că existau câţiva roboţi care arătau exact ca oamenii, şi trăiau la nesfârşit…

Namarti dădu violent din cap:

— Legende! Legende ridicole! Jo-Jo, pentru ce ascultăm toate…

Dar Joranum i-o reteză brusc:

— Nu, G.D. Vreau să ascult. Am auzit şi eu legendele astea.

— Dar, Jo-Jo, este un nonsens.

— Nu te grăbi să spui că ceva este un „nonsens”. Şi chiar dacă ar fi, oamenii trăiesc şi mor în nonsens. Nu contează ce *este*, ci ceea ce oamenii *cred* că este… Spune-mi, tinere, lăsând legendele la o parte, ce te face să crezi că Demerzel este un robot? Să presupunem că roboţii există. Ce anume te face să crezi că *Demerzel* este un robot? Ţi-a spus el asta?

— Nu, domnule, spuse Raych.

— Ţi-a spus tatăl tău? întrebă Joranum.

— Nu, domnule. Este ideea mea, dar sunt convins că am dreptate.

— De ce? De ce eşti atât de sigur?

— E ceva în legătură cu el. Nu se schimbă. Nu îmbătrâneşte. Nu-şi arată sentimentele. *Arată* de parcă ar fi făcut din metal.

Joranum se lăsă pe spate în scaun, şi îl privi îndelung pe Raych. Aproape că îi puteai auzi gândurile bâzâindu-i prin cap. În cele din urmă, spuse:

— Să presupunem că *este* un robot, tinere. Ce te interesează pe tine? Are vreo importanţă?

— Sigur că are, spuse Raych. Eu sunt o fiinţă omenească. Nu vreau ca un robot să conducă Imperiul.

Joranum se întoarse entuziasmat spre Namarti:

— Ai auzit, G.D.? „Eu sunt o fiinţă omenească. Nu vreau ca un robot să conducă Imperiul.” Pune-l să spună încă o dată asta, şi fă o înregistrare pentru holoviziune. Să repete cuvintele astea mereu şi mereu, până când mesajul o să intre cu forţa în fiecare persoană de pe Trantor.

— Hei, spuse Raych reuşind în sfârşit să strecoare şi el o vorbă. Nu pot spune aşa ceva la holoviziune. Nu vreau ca tata să afle…

— Nu, sigur că nu, spuse repede Joranum. Într-adevăr, nu se poate. Vom folosi cuvintele tale şi vom găsi noi un dahlit care să le pronunţe. Câte unul din fiecare sector, fiecare în dialectul său, însă întotdeauna acelaşi mesaj: „Nu vreau ca un robot să conducă Imperiul.”

— Şi ce se va întâmpla când Demerzel va dovedi că *nu* este un robot? întrebă Namarti.

— Fii serios, spuse Joranum. Cum să facă aşa ceva? Îi va fi imposibil. Psihologic imposibil. Ce? Marele Demerzel, puterea din spatele tronului, omul care i-a manevrat pe Cleon şi pe tatăl lui Cleon ca pe nişte marionete în toţi aceşti ani? Să coboare el de-acolo şi să se smiorcăie în faţa publicului, arătând că este un om? Ar fi la fel de dezastruos pentru el ca şi în cazul în care *ar fi* robot. G.D., l-am băgat pe ticălos într-o situaţie fără scăpare şi pentru asta trebuie să-i fim recunoscători acestui tânăr, aici de faţă.

Raych roşi.

— Raych te cheamă, nu-i aşa? spuse Joranum. Când partidul nostru va ajunge la putere, nu te vom uita. Dahl va fi bine tratat, iar tu vei avea o situaţie bună. Raych, într-o zi vei ajunge să conduci Sectorul Dahl şi nu vei regreta ajutorul pe care ni l-ai oferit. Acum regreţi?

— Absolut deloc, spuse Raych cu ardoare.

— În acest caz, vom avea grijă să te întorci la tatăl tău. Dă-i de ştire că nu vrem să-i facem niciun rău, că îl apreciem foarte mult. Dacă te va întreba cum ai aflat asta, te descurci tu, că eşti băiat isteţ. Şi dacă mai afli ceva care crezi că ne-ar fi de ajutor – în special despre psihoistorie – dă-ne de ştire.

— Garantat. Dar vorbiţi serios când spuneţi că veţi avea grijă ca Dahlul să o ducă bine?

— Absolut. Egalitate pentru toate sectoarele, băiete. Egalitate pentru toate lumile. Vom avea un nou Imperiu, din care vor fi date afară toate ticăloşiile datorate privilegiului şi inegalităţii.

Raych dădu puternic din cap:
— Exact asta vreau şi eu.

19

Cleon, Împăratul Galaxiei, trecea în goană prin coridorul ce ducea de la apartamentele sale personale, din Micul Palat, la birourile supradimensionatei sale echipe, care trăia în diversele anexe ale Palatului Imperial. Acestea reprezentau sistemul nervos central al Imperiului.

Câţiva dintre ataşaţii săi personali mergeau în urma lui, cu priviri care oglindeau cea mai adâncă îngrijorare. Împăratul nu mergea niciodată la alţii. Îi chema şi veneau *ei* la el. Iar când mergea, nu trăda niciodată semne de dezechilibru emoţional. Cum ar fi fost posibil? El era Împăratul şi, din această cauză, reprezenta mai mult un simbol al tuturor lumilor decât o fiinţă omenească.

Totuşi, acum părea o fiinţă omenească. Îi dădea pe ceilalţi la o parte, cu o mişcare nervoasă a mâinii drepte. În mâna stângă ţinea o hologramă strălucitoare.

Vorbea cu o voce aproape sugrumată, ce nu semăna deloc cu vocea cultivată pe care şi-o finisase cu atâta grijă de când stătea pe tron:

— Primul Ministru! Unde este?

Toţi înalţii funcţionari care îi stăteau în cale se bâlbâiau, înghiţeau în sec şi nu reuşeau deloc să fie coerenţi. Îi lăsă furios în urmă, făcându-i să se simtă ca într-un coşmar.

În cele din urmă, năvăli în biroul lui Demerzel, gâfâind uşor, şi strigă (serios, chiar a strigat):

— *Demerzel!*

Demerzel ridică surprins privirea şi se sculă din fotoliu, pentru că nimeni nu putea sta aşezat în prezenţa Împăratului decât dacă era invitat de acesta.

— Sire? spuse el.

Împăratul trânti holograma pe biroul lui Demerzel şi spuse:

— Ce-i asta? Poţi să-mi spui?

Demerzel privi ceea ce îi dăduse Împăratul. Era o hologramă minunată, clară şi vie. Aproape ca îl puteai auzi pe băieţel – zece ani avea, probabil – pronunţând cuvintele incluse în subtitlu: „Nu vreau ca un robot să conducă Imperiul.”

Demerzel spuse liniştit:

— Am primit şi eu aşa ceva, Sire.

— Şi cine a mai primit?

— Am impresia, Sire, că este un manifest răspândit peste tot în Trantor.

— Da, şi vezi la cine se uită piciul ăsta?

Arătă cu Imperialul deget pe hologramă:

— Ăsta nu eşti tu?

— Asemănarea este frapantă, Sire.

— Şi greşesc dacă presupun că intenţia acestui *manifest*, după cum îl numeşti tu, este să te acuze că ai fi un robot?

— Se pare că aceasta este intenţia, Sire.

— Te rog să mă opreşti dacă greşesc. Roboţii nu sunt legendarii oameni mecanici care se pot găsi în… în cărţile de aventuri şi în poveştile pentru copii?

— Sire, mycogenienii au convingerea că…

— Nu mă interesează mycogenienii şi convingerile lor. De ce te acuză că ai fi un robot?

— Sunt sigur că este o metaforă, Sire. Vor să mă înfăţişeze ca pe un om fără inimă, ale cărui gânduri reprezintă calcule lipsite de conştiinţă.

— Interpretarea ta e prea subtilă. Eu nu sunt idiot.

Lovi din nou holograma cu palma:

— Vor să-i facă pe oameni să creadă că *într-adevăr* eşti un robot.

— Dacă oamenii vor să creadă aşa ceva, Sire, nu pot fi împiedicaţi.

— Nu putem permite aşa ceva. Este un atac la demnitatea postului tău. Mai rău, este un atac la demnitatea Împăratului. Se subînţelege că eu – *eu* – aş fi ales un om mecanic pe postul de Prim Ministru. Aşa ceva nu

poate fi tolerat. Ascultă, Demerzel, nu există *legi* care interzic denigrarea funcţionarilor publici ai Imperiului?

— Ba da… şi sunt foarte severe, Sire, începând cu Codul de Legi al lui Aburamis.

— Iar denigrarea Împăratului este o crimă capitală, nu-i aşa?

— Şi se pedepseşte cu moartea, Sire. Da.

— Ei bine, chestia asta nu te denigrează doar pe tine, ci şi pe mine… iar cel care a făcut-o trebuie executat fără întârziere. Desigur, Joranum a pus totul la cale.

— Fără îndoială, Sire, dar va fi foarte greu de dovedit.

— Prostii! Am suficiente dovezi! Vreau o execuţie.

— Necazul este, Sire, că legile denigrării n-au mai fost demult aplicate.

— Din cauza asta devine societatea atât de instabilă şi Imperiul se clatină din rădăcini! Legile nu au fost anulate, aşa că aplică-le!

— Sire, gândiţi-vă dacă acest lucru este înţelept, spuse Demerzel. Veţi apărea în ochii tuturor ca un tiran şi un despot. Domnia voastră a avut un foarte mare succes prin bunătate şi cumpătare…

— Şi uite unde am ajuns. Acum schimbăm foaia, mai bine să se teamă de mine, decât să mă iubească… în felul ăsta.

— Sire, eu nu vă recomand să faceţi una ca asta. Ar putea fi scânteia care să declanşeze o rebeliune.

— Şi ce vei face? Te prezinţi în faţa oamenilor şi spui: „Uitaţi-vă la mine. Nu sunt robot.”

— Nu, Sire, pentru că, aşa cum spuneţi, mi-ar distruge demnitatea şi, mai rău, ar distruge-o pe a voastră.

— Şi atunci?

— Nu ştiu sigur, Sire. Încă nu m-am gândit.

— Nu te-ai gândit încă?… Ia legătura cu Seldon.

— Sire?

— Ce-i atât de greu de înţeles la ordinul ăsta? *Ia legătura cu Seldon!*

— Doriţi să-l chem la Palat, Sire?

— Nu, nu e timp pentru asta. Cred că poţi stabili o linie de comunicaţie care să nu poată fi spionată.

— Bineînţeles, Sire.

— Atunci fă-o! Acum!

20

Seldon, fiind făcut din sânge şi carne, nu avea stăpânirea de sine a lui Demerzel. Apelul, slaba licărire şi ţiuitul ecranului de pe perete erau semne sigure că se întâmpla ceva neobişnuit. Mai vorbise până atunci prin linii oficiale cifrate, dar niciodată prin linii care purtau sigiliul Imperial.

Se aştepta ca vreun funcţionar oficial să îl anunţe pe însuşi Demerzel. Nu se aştepta la cineva sub Demerzel, ţinând cont de tumultul inspirat de manifestul cu robotul care creştea încet dar sigur.

Dar nu se aştepta nici la cineva peste Demerzel. Aşa că atunci când imaginea Împăratului – subliniată de uşoara strălucire a ecranului vertical – păşi în biroul său (dacă se poate spune aşa), Seldon căzu în fotoliu, cu gura deschisă larg, făcând în van eforturi de a se ridica în picioare.

Cleon făcu un gest nervos: stai jos.

— Probabil că eşti la curent cu ce se întâmplă, Seldon.

— Vă referiţi la manifestul cu robotul, Sire?

— Exact la asta mă refeream. Ce-i de făcut?

Seldon, în ciuda permisiunii de a sta aşezat, se ridică în cele din urmă în picioare:

— Nu este numai atât, Sire. Joranum organizează mitinguri pe tot cuprinsul Trantorului pedalând pe ideea cu robotul. Cel puţin, asta am auzit la buletinele de ştiri.

— *Eu* încă nu am auzit. Bineînţeles că nu. De ce să afle Împăratul ce se întâmplă?

— Nu Împăratul trebuie să-şi facă probleme din cauza asta, Sire. Sunt sigur că Primul Ministru…

— Primul Ministru nu face nimic, nici măcar nu mă ţine la curent cu ce se întâmplă. Aşa că îmi pun speranţe în tine şi în psihoistoria ta. *Spune-mi ce-i de făcut.*

— Sire?

— M-am săturat de jocul tău, Seldon. De opt ani lucrezi la psihoistorie. Primul Ministru îmi spune că nu trebuie să întreprind vreo acţiune legală împotriva lui Joranum. Bine. Ce să fac?

Seldon reuşi să îngaime:

— S-sire! Nimic!

— Nu ai nimic să-mi spui?

— Nu, Sire, nu asta voiam să spun. Voiam să spun că nu trebuie să faceţi nimic. *Nimic!* Primul Ministru are foarte mare dreptate când spune că nu trebuie să întreprindeţi vreo acţiune legală. Asta ar înrăutăţi lucrurile.

— Foarte bine. Şi ce anume le va îmbunătăţi?

— Va fi mai bine dacă nu faceţi nimic. Dacă Primul Ministru nu face nimic. Dacă guvernul îl va lăsa pe Joranum să facă aşa cum îl taie capul.

— Cum ne-ar putea ajuta asta?

Seldon spuse, încercând să-şi suprime nota de desperare din voce:

— Vom vedea în curând.

Împăratul păru să se dezumfle dintr-o dată, ca şi cum dăduse afară din el toată furia şi indignarea.

— Aha! spuse el. Acum înţeleg. Stăpâneşti bine situaţia!

— Sire! Nu am spus că…

— Nu e nevoie să-mi spui. Am auzit destul. Stăpâneşti situaţia, dar vreau rezultate. Eu încă mai am controlul asupra Gărzii Imperiale şi forţelor armate. Ele îmi vor fi loiale, şi dacă se produc dezordini nu voi ezita. Însă mai întâi îţi dau ţie şansa să faci cum ştii.

Imaginea sa dispăru şi Seldon rămase locului, holbându-se la spaţiul gol care mai înainte fusese umplut de imagine.

Din primul moment nefericit în care îşi menţionase psihoistoria, la Convenţia Decenală care avusese loc cu opt ani în urmă… de atunci deci, nu făcuse decât să

recunoască faptul că nu avea ceea ce menţionase, cu atât de mare nesăbuinţă.

Nu avea decât fantome de gânduri... şi ceea ce Yugo Amaryl numea intuiţie.

21

În două zile, Joranum cutreierase întreg Trantorul, în parte singur, în cea mai mare parte prin locotenenţii săi. Aşa cum îi spuse Hari lui Dors, era o campanie caracterizată printr-o eficienţă de-a dreptul militară.

— Dacă s-ar fi născut pe vremuri, spuse el, ar fi fost amiral de război. Şi-a ratat cariera intrând în politică.

— S-a ratat? spuse Dors. În ritmul ăsta, într-o săptămână se va proclama singur Prim Ministru şi, dacă vrea, în două săptămâni va ajunge Împărat. Sunt rapoarte care spun că unele garnizoane militare au trecut de partea lui.

Seldon dădu din cap:

— Se va prăbuşi, Dors.

— Cine? Partidul lui Joranum sau Imperiul?

— Partidul lui Joranum. Povestea cu robotul a creat o agitaţie imediată, mai ales prin folosirea eficientă a acestui manifest. Însă va fi nevoie doar de un pic de gândire, de calmare, şi publicul va vedea cât de ridicolă este acuzaţia.

— Dar Hari, spuse încordată Dors, nu e cazul să te prefaci în faţa *mea*. *Nu* este o poveste ridicolă. Oare cum a putut afla Joranum că Demerzel este un robot?

— A, păi i-a spus Raych.

— Raych!

— Exact. Şi-a îndeplinit perfect misiunea, şi s-a întors teafăr acasă, cu promisiunea că mai târziu va fi făcut conducătorul Sectorului Dahl. Bineînţeles că a fost crezut. Ştiam că aşa va fi.

— Adică i-ai spus lui Raych că Demerzel este robot, iar el a trebuit să-i transmită vestea asta lui Joranum?

Dors îl privi profund îngrozită.

— Nu, nu puteam face asta, spuse Seldon. Dar i-am cerut să-i spună lui Joranum că Demerzel *este* robot. Este foarte convins că l-a minţit pe Joranum.

— Dar de ce, Hari? De ce?

— Nu m-am folosit de psihoistorie, de asta pot să te asigur. Să nu cazi în aceeaşi capcană ca şi Împăratul. Pur şi simplu, am vrut ca Joranum să creadă că Demerzel este robot. Este mycogenian prin naştere, aşa că i-a fost împuiat capul cu basme despre roboţi. În consecinţă, era predispus să creadă şi a fost convins că publicul îl va crede.

— Şi publicul nu-l va crede?

— Nu chiar. După ce trece şocul iniţial, îşi vor da seama – sau îşi vor închipui – că este o idee aiurită. L-am convins pe Demerzel că trebuie să apară la holoviziunea subeterică şi să ţină un discurs care să fie difuzat în zonele-cheie ale Imperiului şi în fiecare sector de pe Trantor. Va trebui să vorbească despre orice altceva în afară de povestea cu robotul. Poate vorbi despre multe altele, sunt destule crize în Imperiu. Oamenii vor asculta şi nu vor auzi nimic despre roboţi. Apoi, la sfârşit, va fi întrebat despre manifest şi nu va trebui să scoată niciun cuvânt. Nu va trebui decât să râdă.

— Să râdă. Nu l-am văzut niciodată pe Demerzel râzând. Nu zâmbeşte aproape niciodată.

— De data aceasta, Dors, va râde. Nimeni nu concepe că un robot poate face aşa ceva. Ai văzut roboţi în holo-filmele de ficţiune, nu-i aşa? Sunt întotdeauna înfăţişaţi ca nişte creaturi algoritmice, fără sentimente, inumane… La asta se aşteaptă oamenii din partea lor. Şi ca să punem vârf… Ţi-l aminteşti pe Sunmaster Fourteen, conducătorul religios al Mycogenului?

— Bineînţeles că mi-l amintesc. Algoritmic, fără sentimente, inuman. Nu l-am văzut să râdă vreodată.

— Nici de data aceasta nu va râde. M-am interesat foarte îndeaproape de acest Joranum, de când cu incidentul de la Stadion. Am aflat care este numele lui adevărat. Ştiu unde s-a născut, cine i-au fost părinţii, unde a învăţat când

era mic. Am trimis toate aceste dovezi lui Sunmaster Fourteen. Nu cred că lui Sunmaster îi plac Evadaţii.

— Credeam că nu vrei să dai frâu liber manifestărilor de intoleranţă.

— Nu vreau. Nu am dat aceste informaţii celor de la holoviziune, ci lui Sunmaster Fourteen, care este în drept să le primească.

— Iar el va declanşa intoleranţa.

— Bineînţeles că nu o va declanşa. Nimeni de pe Trantor nu i-ar acorda vreun pic de atenţie lui Sunmaster, orice ar spune.

— Şi atunci, care-i raţionamentul?

— Vei vedea, Dors. Nu pot face o analiză psihoistorică a situaţiei. Nici nu ştiu dacă este posibil. Sper doar ca raţionamentul meu să fie corect.

22

Eto Demerzel râse.

Nu era pentru prima oară. Stătea, împreună cu Hari Seldon şi Dors Venabili, într-o cameră unde nu-i putea spiona nimeni. Din când în când, la un semnal al lui Hari, râdea. Câteodată se lăsa pe spate şi râdea în hohote, dar Seldon dădea nemulţumit din cap:

— Aşa nu vei convinge niciodată.

Aşa că Demerzel zâmbea şi râdea imediat după aceea, cu o atitudine demnă. Seldon se strâmba:

— Sunt în mare încurcătură. N-are niciun sens să-ţi spun bancuri. Tu nu înţelegi poanta decât din punct de vedere intelectual. Va trebui pur şi simplu să memorezi sunetul.

— Foloseşte-te de înregistrarea holografică a altuia care râde, îi propuse Dors.

— *Nu!* Aşa nu va părea niciodată natural. Ăia nu sunt decât o ceată de idioţi plătiţi să cotcodăcească. Nu asta vreau. Încearcă din nou, Demerzel.

Demerzel încercă din nou, şi tot aşa, până când Seldon spuse în cele din urmă:

— În regulă. Înregistrează sunetul ăsta şi reprodu-l atunci când ţi se va pune întrebarea. Trebuie să pari amuzat. Oricât de bine ai râde, nu o poţi face cu figura ta serioasă. Zâmbeşte puţin, o idee. Trage de colţurile gurii.

Încet, gura lui Demerzel se deschise într-un zâmbet.

— Nu-i rău, spuse mulţumit Seldon. Poţi să faci ca ochii să-ţi scânteieze?

— Cum adică, să-i „scânteieze”, spuse indignată Dors. Nimeni nu poate face aşa ceva. Este o metaforă.

— Nu, nu este, spuse Seldon. Apare o lacrimă în ochi – de fericire, tristeţe, surpriză sau ce-o mai fi – şi reflexia luminii în ea creează senzaţia.

— Şi chiar crezi că Demerzel poate lăcrima?

Demerzel spuse, foarte serios:

— Ochii mei pot produce lacrimi, pentru a curăţa zona… dar nu în alte scopuri. Poate că dacă îmi imaginez totuşi că am ochii puţin iritaţi…

— Încearcă, spuse Seldon. Nu-ţi poate cauza vreun rău.

Aşa se face că atunci când discursul la holoviziunea subeterică luă sfârşit şi cuvintele se transmiteau spre milioane de lumi cu o viteză de mii de ori mai mare decât cea a luminii – cuvinte realiste, serioase, precise, fără încărcătură retorică – nu se spusese nimic despre roboţi – Demerzel se declară pregătit să răspundă întrebărilor.

Nu avu mult de aşteptat. Prima întrebare fu:

— Domnule Prim Ministru, sunteţi robot?

Demerzel rămase calm, lăsând tensiunea să crească. Apoi zâmbi, trupul lui se scutură uşor, după care râse. Nu era un râs zgomotos, în hohote, dar era sănătos. Râsul unuia care aprecia un banc bun. Un râs molipsitor. Spectatorii chicotiră, apoi râseră împreună cu el.

Demerzel aşteptă ca râsul să se termine, apoi, cu ochii scânteind, spuse:

— Chiar trebuie să răspund la o astfel de întrebare? Credeţi că este necesar?

Încă zâmbea, când imaginea se întunecă progresiv, şi emisiunea luă sfârşit.

23

— Sunt sigur ca a mers, spuse Seldon. Normal. Nu se vor întoarce cu toţii la o sută optzeci de grade, instantaneu. Este nevoie de timp. Dar acum lucrurile merg în direcţia cea bună. Am observat asta atunci când am oprit discursul lui Namarti, pe Stadionul Universităţii. Publicul era de partea lui, până când l-am înfruntat cu curaj, deşi şansele nu erau de partea mea. Publicul a trecut imediat de partea mea.

— Crezi că este o situaţie asemănătoare? întrebă neîncrezătoare Dors.

— Bineînţeles. Deşi nu am psihoistoria la îndemână, mă pot folosi de analogie... şi de creierul cu care m-am născut. Iată-l pe Primul Ministru, atacat din toate părţile de acuzaţii, şi le înfruntă pe toate cu un zâmbet, râzând. Niciun robot nu ar face aşa ceva, deci iată cel mai simplu mod de a răspunde la întrebare. Aşa cum e şi normal, simpatia a început să treacă de partea lui. Nimic nu mai poate opri acest proces. Dar nu suntem decât decât la început. Va trebui să aşteptăm să vedem ce are de spus Sunmaster Fourteen.

— Ai încredere şi în privinţa asta?

— Absolut.

24

Tenisul era unul dintre sporturile favorite ale lui Hari, dar prefera să joace decât să se uite la alţii. Îl urmări cu atenţie, deci, pe Împăratul Cleon care, îmbrăcat în costum de sport, alerga pe teren să returneze mingea. Era vorba de tenis Imperial, numit astfel deoarece îl practicau Împăraţii, o versiune a tenisului în care se folosea o rachetă computerizată ce-şi putea modifica uşor aspectul în funcţie de presiunea exercitată asupra mânerului. Hari încercase de câteva ori să se acomodeze cu acest mod de joc, dar descoperi că stăpânirea rachetei computerizate i-ar cere

multă practică… iar timpul lui Hari Seldon era mult prea preţios pentru o astfel de preocupare neînsemnată.

Cleon trimise mingea într-o poziţie din care nu se mai putea returna şi câştigă jocul. Ieşi în pas alergător de pe teren, în aplauzele moderate ale funcţionarilor care priviseră.

— Felicitări, Sire, îi spuse Seldon. Aţi făcut un joc minunat.

Cleon răspunse, indiferent:

— Crezi, Seldon? Toţi sunt foarte atenţi să mă lase să câştig. Asta nu-mi face nicio plăcere.

— În acest caz, Sire, spuse Seldon, aţi putea ordona subalternilor să joace mai bine.

— N-ar fi de niciun folos. Tot ar avea grijă să piardă. Iar dacă ar câştiga, aş fi şi mai puţin satisfăcut decât dacă aş câştiga eu din cauză că mă lasă ei. Nu e deloc plăcut să fii Împărat, Seldon. Joranum ar fi aflat asta… dacă ar fi reuşit să devină.

Dispăru în cabina Imperială de duş. Ieşi destul de repede, spălat, uscat şi îmbrăcat într-o ţinută mult mai oficială.

— Seldon, spuse el facându-le semn celorlalţi să se îndepărteze, terenul de tenis oferă o protecţie maximă faţă de urechile indiscrete, iar vremea este deosebit de frumoasă, aşa că hai să nu intrăm înăuntru. Am citit mesajul mycogenian al lui Sunmaster Fourteen. Este adevărat?

— Desigur, Sire. După cum aţi citit, Joranum a fost denunţat. Este un Evadat. L-au acuzat de blasfemie, în cei mai duri termeni.

— Asta înseamnă că s-a terminat cu el?

— Îi reduce importanţa în mod fatal, Sire. Puţini mai acceptă acum ideea trăznită cu Primul Ministru-robot. Mai mult, Joranum s-a dovedit mincinos şi fals. Mai rău, a fost prins cu minciuna.

— Da, spuse gânditor Cleon, a fost prins cu minciuna. Adică dacă nu eşti prins cu minciuna înseamnă că eşti

viclean, iar asta este de admirat; iar dacă eşti prins, asta înseamnă că eşti prost, iar pentru asta nu te admiră nimeni.

— Aţi sesizat esenţialul, Sire.

— Deci, Joranum nu mai reprezintă un pericol.

— Nu putem fi siguri, Sire. S-ar putea reface, chiar şi în aceste condiţii. Şi-a păstrat organizaţia, iar unii dintre adepţi îi vor rămâne loiali. Istoria prezintă exemple de personalităţi care au revenit după dezastre la fel de mari ca şi acesta… sau chiar mai mari.

— În cazul ăsta, să-l executăm.

Seldon dădu din cap:

— Nu ar fi înţelept, Sire. Nu cred că v-ar plăcea să creaţi un martir sau să apăreţi ca un despot.

Cleon se încruntă:

— Acum ai vorbit exact ca Demerzel. Ori de câte ori vreau să întreprind vreo acţiune mai energică, îmi şopteşte cuvântul „despot”. Au existat Împăraţi care au acţionat energic, au fost admiraţi din cauza asta şi au fost consideraţi puternici şi importanţi.

— Fără îndoială, Sire, dar trăim vremuri tulburi. Execuţiile nu sunt necesare. Vă puteţi atinge scopul într-un mod care va face să păreţi înţelept *şi* binevoitor.

— Să *par* înţelept?

— Să *fiţi* înţelept. M-am exprimat greşit. A-l executa pe Joranum ar însemna să vă răzbunaţi, ceea ce nu ar fi de demnitatea voastră. Însă, ca Împărat, aveţi o atitudine tolerantă – paternă chiar – faţă de credinţele poporului vostru. Nu faceţi nicio deosebire, deoarece sunteţi Împăratul tuturor.

— Ce vrei să spui?

— Spun, Sire, că Joranum a jignit sensibilitatea mycogenienilor şi sunteţi îngrozit de sacrilegiul său. Mai ales că Joranum este mycogenian. Deci, cel mai bun lucru pe care-l puteţi face este să-l daţi pe mâna lor, să se ocupe *ei* de el. Veţi fi aplaudat pentru grija voastră Imperială faţă de supuşi.

— Şi mycogenienii îl vor executa?

— Foarte posibil, Sire. Legile lor împotriva blasfemiei sunt deosebit de severe. În cel mai fericit caz, îl vor condamna la muncă silnică pe viaţă.

Cleon zâmbi:

— Foarte bine. Eu apar ca omenos şi iertător, iar ei fac treaba murdară.

— Ar face-o, Sire, dacă l-aţi da pe mâna lor. Însă astfel aţi crea un martir.

— Stai că m-ai zăpăcit. Deci, ce vrei să fac?

— Îl puneţi pe Joranum să aleagă. Îi spuneţi că grija voastră faţă de supuşii Imperiului vă obligă să-l daţi pe mâna mycogenienilor pentru a fi judecat, dar că domnia voastră se teme că mycogenienii ar putea fi prea severi. Deci, ca alternativă, poate alege să fie exilat pe Nishaya, lumea micuţă şi izolată din care *pretinde* că a venit, să-şi ducă restul vieţii în linişte şi anonimat. Veţi avea grijă să fie bine păzit, desigur.

— Şi asta va rezolva lucrurile?

— Desigur. Joranum ar accepta o adevărată sinucidere dacă s-ar întoarce în Mycogen… iar mie nu mi se pare că este genul lui. Sunt sigur că va alege Nishaya şi cu toate că aceasta este varianta preferabilă, nu este deloc eroică. Ca refugiat în Nishaya, nu ştiu cum ar putea conduce o mişcare destinată a cuceri Imperiul. Adepţii lui se vor împrăştia. Ar urma un martir, cu un zel teribil. Dar ar fi greu de crezut că vor urma un laş.

— Fantastic! Cum ai reuşit să-ţi dai seama de toate astea, Seldon?

În vocea lui Cleon se simţea nota de admiraţie.

— Ei bine, spuse Seldon, este normal să presupui…

— Las-o baltă, spuse deodată Cleon. Nu cred că-mi vei spune adevărul sau că-l voi înţelege dacă mi-l vei spune. Însă am şi eu ceva de spus. Demerzel va părăsi postul. Această ultimă criză a fost prea dură. Sunt de acord cu el că a sosit timpul să se retragă. Dar eu nu mă pot descurca fără un Prim Ministru şi, din acest moment, tu eşti acela.

— Sire! exclamă Seldon într-un amestec de perplexitate şi oroare.

— Primul Ministru Hari Seldon, spuse calm Cleon. Aceasta este dorinţa Împăratului.

25

— Nu te alarma, spuse Demerzel. A fost sugestia mea. Eu am stat prea mult în acest post, iar succesiunea crizelor a ajuns în punctul la care luarea în considerare a celor Trei Legi mă paralizează. Tu eşti succesorul firesc.

— *Nu* sunt succesorul firesc, spuse cu aprindere Seldon. Ce ştiu *eu* despre cum trebuie condus Imperiul? Împăratul este nesăbuit dacă îşi închipuie că am rezolvat această criză cu ajutorul psihoistoriei. Dar nu este aşa.

— Nu are importanţă, Hari. Dacă *crede* că ai o soluţie psihoistorică, atunci va avea încredere în tot ce faci, iar asta va face din tine un bun Prim Ministru.

— El are încredere în mine, iar eu îl conduc spre dezastru.

— Am convingerea că bunul tău simţ – sau *intuiţia* – te va ţine pe calea cea corectă… cu sau fără psihoistorie.

— Dar ce mă voi face eu fără tine… Daneel?

— Îţi mulţumesc că mi-ai spus aşa. De-acum nu mai sunt Demorzel. Sunt doar Daneel. Cât despre ce vei face fără mine… Ce-ar fi să încerci să pui în practică unele dintre ideile lui Joranum referitoare la egalitate şi dreptate socială? El poate că nu vorbea sincer – le-a folosit doar pentru a-şi câştiga susţinători – dar ideile nu sunt rele. Şi găseşte o modalitate pentru ca Raych să te ajute în această privinţă. A făcut aşa cum i-ai spus tu, împotriva atracţiei pe care o simţea faţă de ideile lui Joranum. Poate că se simte mizerabil din cauza asta, aproape un trădător. Demonstrează-i că nu este. În plus, vei putea munci cu toate forţele la psihoistorie, pentru că Împăratul va fi alături de tine, trup şi suflet.

— Dar *tu* ce vei faee, Daneel?

— Mai sunt şi alte lucruri în Galaxie de care trebuie să mă ocup. Există în continuare Legea Zero şi trebuie să am

grijă de binele omenirii, în măsura în care îmi pot da seama care este acela. Şi, Hari…

— Da, Daneel.

— O ai în continuare pe Dors.

Seldon aprobă din cap:

— Da, o am în continuare pe Dors.

Făcu o pauză înainte de a apuca mâna fermă a lui Daneel şi a spune:

— Adio, Daneel.

— Adio, Hari, răspunse Daneel.

Şi cu aceasta, robotul se întoarse şi plecă. Roba grea de Prim Ministru foşnea în timp ce el se îndepărta cu capul sus, cu spatele drept, prin culoarul înalt al Palatului.

Seldon rămase locului câteva minute după plecarea lui Daneel, pierdut în gânduri. Apoi începu să meargă în direcţia apartamentului Primului Ministru. Mai avea un lucru să-i spună lui Daneel, cel mai important lucru.

Ezită, în holul blând luminat, înainte de a intra. Dar camera era goală. Roba închisă la culoare era aranjată pe un scaun. Camerele Primului Ministru purtară ecoul ultimelor cuvinte ale lui Hari adresate robotului: „Adio, prietene.” Eto Demerzel plecase; R. Daneel Olivaw dispăruse.

Partea a doua – Cleon I

CLEON I – ... Deşi adesea s-a spus că a fost ultimul Împărat sub care Primul Imperiu Galactic a rămas suficient de unit şi destul de prosper, domnia de un sfert de secol a lui Cleon I a fost una de declin. Acest lucru nu poate fi pus pe seama lui, deoarece declinul Imperiului avea la bază factori politici şi economici prea puternici pentru ca cineva să le mai poată face faţă în acea vreme. A avut noroc în alegerea Primilor Miniştri – Eto Demerzel şi apoi Hari Seldon. A avut încredere în finalizarea cu succes a psihoistoriei. Cleon şi Seldon, ca ţinte ale Conspiraţiei Joranumite finale, cu apogeul său bizar...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

1

Mandell Gruber era un om fericit. Cel puţin, aşa credea Hari Seldon, care se opri din plimbarea de dimineaţă pentru a-l privi.

Gruber, probabil în vârstă de cincizeci de ani, cu câţiva ani mai tânăr decât Seldon, era puţin adus de spate din cauza neîntreruptei sale munci pe domeniile Palatului Imperial, însă avea o faţă bine-dispusă, bine bărbierită, pielea capului era rozalie, acoperită nu foarte mult de părul blond şi rar. Fluiera încet în timp ce inspecta frunzele tufişurilor pentru a descoperi vreun semn de infecţie datorată insectelor.

Desigur, nu el era Grădinarul Şef. Grădinarul Şef al domeniilor Palatului Imperial era un înalt funcţionar, care avea un birou somptuos într-una din clădirile enormului complex Imperial, cu o armată de bărbaţi şi femei la dispoziţie. Probabil că nu avea mai mult de o ocazie sau două pe an pentru inspectarea domeniilor Imperiale.

Gruber era unul din acea armată. Seldon ştia că avea titlul de Grădinar Clasa Întâi, pe care îl câştigase pe merit, în treizeci de ani de serviciu conştiincios.

Seldon, stând pe aleea cu pietriş perfect nivelată, i se adresă:

— Încă o zi minunată, Gruber.

Gruber ridică privirea şi clipi din ochi:

— Da, într-adevăr, domnule Prim Ministru, şi îmi pare rău pentru cei care stau închişi înăuntru.

— Adică aşa cum sunt şi eu pe cale să fac.

— Domnule Prim Ministru, dumneavoastră nu aveţi nevoie să fiţi compătimit, dar dacă mergeţi să dispăreţi într-una din clădirile acelea pe o zi ca asta, cei fericiţi ca mine putem simţi un pic de părere de rău pentru dumneavoastră.

— Mă bucur că te gândeşti la mine, Gruber, dar să ştii că sub cupolă se află patruzeci de miliarde de trantorieni. Îţi pare rău pentru toţi?

— Da, într-adevăr. Mă bucur că nu sunt de origine trantoriană, şi m-am putut califica pe postul de grădinar. Puţini oameni muncesc în această lume sub cerul liber, dar eu sunt unul dintre ei, unul dintre puţinii norocoşi.

— Vremea nu este întotdeauna tot atât de frumoasă ca astăzi.

— Este adevărat. Am stat aici afară în ploi torenţiale şi în furtuni puternice. Însă, dacă îţi iei haine potrivite… Priviţi…

Şi Gruber deschise larg braţele, la fel de larg ca şi zâmbetul de pe figură, ca pentru a îmbrăţişa imensa întindere a domeniilor Palatului.

— … Am prieteni aici… copacii, pajiştile şi toate formele de viaţă animală care îmi ţin companie… şi gardurile vii care trebuie să crească în formă geometrică, până şi iarna. Aţi *văzut* vreodată geometria domeniilor, domnule Prim Ministru?

— Mă uit la ea chiar acum, nu-i aşa?

— Vorbeam de planuri; dacă le-aţi vedea, aţi putea aprecia totul… şi într-adevăr, sunt minunate. Au fost făcute

de Tapper Savand, acum peste o sută de ani, şi de-atunci au fost aduse foarte puţine modificări. Tapper a fost un mare horticultor, cel mai mare... şi a venit de pe planeta mea.

— Anacreon, nu-i aşa?

— Într-adevăr. O lume îndepărtată, aflată la periferia Galaxiei, unde natura încă nu a fost domesticită şi viaţa poate fi frumoasă. Am venit aici pe când eram un puştan cu caş la gură şi m-a angajat actualul Grădinar Şef, care fusese învestit în funcţie pe vremea vechiului Împărat. Desigur, acum se vorbeşte de refacerea planurilor.

Gruber oftă din rărunchi şi dădu din cap:

— Ar fi o greşeală. Sunt foarte bune aşa cum sunt acum: bine proporţionate, bine echilibrate, plăcute ochiului şi sufletului. Dar este adevărat că de-a lungul istoriei domeniile au fost din când în când rearanjate. Împăraţii se satură de cele vechi şi caută întotdeauna ceva nou, ca şi cum dacă e mai nou înseamnă că e şi mai bun. Actualul nostru Împărat, lungă să-i fie viaţa, a plănuit rearanjarea împreună cu Grădinarul Şef. Cel puţin, aşa vorbesc grădinarii între ei.

Aceste ultime cuvinte le adăugase repede, ca şi cum se simţea ruşinat că răspândea bârfele din Palat.

— S-ar putea ca asta să nu se întâmple prea curând, spuse Seldon.

— Sper că nu, domnule Prim Ministru. Vă rog, dacă aveţi puţin timp să vă rupeţi de la munca istovitoare pe care o depuneţi, studiaţi actualele planuri ale domeniilor. Sunt de o frumuseţe rară şi, dacă ar fi după mine, nu ar trebui mişcate din loc nici măcar o frunză, sau o floare, sau un iepure, nicăieri în toate aceste sute de kilometri pătraţi.

Seldon zâmbi:

— Eşti un om cu un suflet foarte sensibil, Gruber. Nu m-ar mira dacă într-o zi vei ajunge Grădinar Şef.

— Fie ca Soarta să mă ferească de aşa ceva. Grădinarul Şef nu respiră aer curat, nu vede peisaje naturale, şi uită tot ceea ce a învăţat de la natură. Trăieşte acolo...

Şi Gruber arătă cu degetul, dispreţuitor:

— ... şi cred că nu mai ştie să deosebească un tufiş de o fântână arteziană.

Preţ de o clipă, se păru că Gruber avea de gând să-şi expectoreze dispreţul, însă nu reuşi să găsească un loc în care să merite să scuipe.

Seldon râse încetişor:

— Gruber, este o încântare să discute omul cu tine. Când sunt copleşit de greutăţile îndatoririlor zilnice, îmi face plăcere să-mi petrec câteva clipe ascultându-ţi filosofia despre viaţă.

— Ah, domnule Prim Ministru, eu nu sunt filosof. Educaţia mea a fost foarte sumară.

— Nu ai nevoie de instruire pentru a fi un filosof. Îţi trebuie doar o minte activă şi experienţa vieţii. Ai grijă, Gruber. S-ar putea să te promovez.

— Dacă mă lăsaţi aşa cum sunt, domnule Prim Ministru, veţi avea recunoştinţa mea neţărmurită.

Seldon zâmbi în timp ce se îndepărta, însă zâmbetul i se topi pe măsură ce mintea i se întorcea din nou la problemele curente. Zece ani ca Prim Ministru... şi dacă ar şti Gruber cât de greaţă i se făcuse lui Seldon de postul său, compasiunea sa nu ar mai avea limite. Îşi putea da Gruber seama că progresele lui Seldon în domeniul psihoistoriei îl preveneau că în curând se va confrunta cu o dilemă insuportabilă?

2

Plimbarea tacticoasă şi meditativă a lui Seldon pe domenii reprezenta parcă un simbol al păcii. Era greu de crezut că aici, pe domeniul Împăratului, se afla o lume care, cu excepţia acestei zone, era în întregime acoperită de cupolă. Aici, pe acest petic de pământ, se putea simţi ca pe lumea sa natală, Helicon, sau ca pe lumea din care venea Gruber, Anacreon.

Desigur, senzaţia de pace era o iluzie. Domeniile erau straşnic păzite... împănate cu ofiţeri de securitate.

Pe vremuri, acum o mie de ani, domeniile Palatului Imperial – mult mai puţin somptuoase, mai puţin diferite de o lume care de-abia începea să înalţe cupole peste diverse regiuni – erau deschise tuturor cetăţenior, şi Împăratul însuşi se putea plimba pe alei, nepăzit, înclinând binevoitor din cap la saluturile supuşilor săi.

Acum, totul se schimbase. Locul fusese ocupat de securitate şi nimeni, nici chiar de pe Trantor, nu putea pătrunde fără permis pe domenii. Însă acest lucru nu putea înlătura pericolul, deoarece atunci când venea, venea din partea funcţionarilor Imperiali nemulţumiţi şi din partea soldaţilor neloiali şi corupţi. Paradoxal, pentru Împărat şi echipa sa, pericolul venea din *interiorul* domeniilor. Ce s-ar fi întâmplat dacă, acum zece ani, Seldon n-ar fi fost însoţit de Dors Venabili?

Nu se împlinise nici măcar un an de când era Prim Ministru, şi i se păruse absolut normal (după consumarea faptului) ca să existe nemulţumiri şi izbucniri de invidie datorate neaşteptatei sale alegeri pe acest post. Mulţi alţii, mai bine pregătiţi practic – după ani întregi de serviciu – erau îndreptăţiţi să privească cu mânie această alegere. Ei nu ştiau despre psihoistorie, sau despre importanţa pe care o acorda Împăratul acesteia, şi cea mai uşoară cale de a corecta situaţia era să se corupă unul dintre protectorii permanenţi ai Primului Ministru.

Dors probabil că fusese mult mai suspicioasă decât Seldon. Sau poate că, după dispariţia de pe scenă a lui Demerzel, fusese instruită să-l protejeze pe Seldon cu şi mai mare băgare de seamă. Adevărul este că în primii ani în care fusese Prim Ministru, Dors stătuse lângă el mai mult decât oricând.

Şi în după-amiza târzie a unei zile călduroase şi însorite, Dors remarcase sclipirea soarelui la apus – un soare care nu se putea vedea niciodată sub cupola Trantorului – pe metalul unui blaster.

— Jos, Hari! strigă ea.

Paşii ei zdrobiră iarba, îndreptându-se rapid spre sergent.

— Dă-mi blasterul, Sergent, spuse ea încordată.

Presupusul asasin, surprins pentru moment de neaşteptata apariţie a unei femei care fugea spre el, ridică blasterul.

Dar ea era deja lângă el, prinzându-l cu o strânsoare de oţel de încheietura mâinii drepte şi ridicându-i-o în aer.

— Aruncă-l, spuse ea printre dinţii încleştaţi.

Figura sergentului se schimonosi în timp ce încerca să-şi elibereze braţul.

— Nu încerca, Sergent, spuse Dors. Genunchiul meu este la zece centimetri depărtare de pântecul tău şi dacă îndrăzneşti să clipeşti măcar, organele tale genitale vor deveni istorie. Rămâi nemişcat. Perfect. Bun, acum desfă palma. Dacă nu arunci *acum* blasterul, îţi rup braţul.

Un grădinar sosi în fugă, purtând o greblă asupra sa. Dors îi făcu semn să plece. Sergentul lăsă blasterul să cadă la pământ.

Sosi şi Seldon:

— Lasă-l în seama mea, Dors.

— *Nu*. Urcă-te în copacii ăia, dar ia şi blasterul cu tine. Poate sunt implicaţi şi alţii. S-ar putea să fie pregătiţi să acţioneze.

Dors nu-l slăbise pe sergent din strânsoare.

— Acum, Sergent, spuse ea, doresc să-mi spui numele celui care te-a convins să atentezi la viaţa Primului Ministru… şi numele tuturor celorlalţi care sunt implicaţi în acest atentat.

Sergentul rămase mut.

— Nu fi prost! spuse Dors. Vorbeşte!

Îi răsuci braţul şi sergentul căzu în genunchi. Îi puse piciorul în gât:

— Dacă ai impresia că tăcerea te aranjează, îţi zdrobesc laringele şi vei rămâne pentru totdeauna mut. Însă, înainte de asta, te voi avaria *rău de tot*… N-am să-ţi las niciun os nezdrobit. Aşa că ai face mai bine să vorbeşti.

Sergentul vorbi.

Mai târziu, Seldon îi spuse lui Dors:

— Cum de-ai putut face una ca asta, Dors? Niciodată nu mi te-am închipuit capabilă de atâta… *violenţă*.

Dors replică, rece:

— Nu i-am făcut mult rău, Hari. Ameninţarea a fost suficientă. În orice caz, securitatea ta trecea pe locul întâi.

— Ar fi trebuit să mă laşi pe mine să mă ocup de el.

— De ce? Pentru a-ţi salva mândria masculină? În primul rând, nu ai fi fost suficient de rapid. În al doilea rând, orice ai fi reuşit să faci, trebuie să ţii cont că eşti bărbat şi ar fi fost de aşteptat, din partea ta, să ai o reacţie pe măsură. Însă eu sunt femeie, iar femeile, aşa cum cred majoritatea oamenilor, nu sunt considerate tot atât de feroce ca bărbaţii şi, în general, nu ar avea puterea să facă ceea ce am făcut eu. Povestea se va amplifica pe măsură ce va fi transmisă din gură în gură şi toţi se vor teme de mine. Nimeni nu va mai încerca să-ţi facă vreun rău, pentru că se va teme de mine.

— De teama ta şi de teama execuţiei. Sergentul şi complicii lui vor fi executaţi, ştii?

Auzind acestea, o expresie de suferinţă întunecă faţa de obicei calmă a lui Dors, ca şi cum nu putea suporta gândul că sergentul trădător urma să fie executat, deşi acesta l-ar fi omorât fără şovăială pe iubitul ei Hari.

— Dar nu este necesară executarea conspiratorilor, exclamă ea. Exilul este foarte potrivit.

— Nu, spuse Seldon. Este prea târziu. Cleon nu vrea să audă de nimic în afară de execuţie. Îl pot cita… dacă doreşti.

— Adică s-a hotărât deja?

— Pe loc. I-am spus că exilul sau închisoarea erau suficiente, însă el a spus nu. A spus: „De fiecare dată când încerc să rezolv o problemă prin acţiune directă şi de forţă, mai întâi Demerzel şi apoi tu mi-aţi vorbit de «despotism» şi «tiranie». Însă acesta este Palatul *meu*. Acestea sunt domeniile *mele*. Aceştia sunt gardienii *mei*. Siguranţa *mea* depinde de siguranţa acestui loc şi de loialitatea oamenilor mei. Crezi că orice abatere de la loialitatea absolută poate fi pedepsită cu altceva decât cu moartea imediată? Cum

altfel vei fi tu în siguranţă? Cum altfel voi fi *eu* în siguranţă?” I-am spus că vor trebui judecaţi. „Sigur,” a spus el, „va avea loc o judecată militară sumară şi nu mă aştept să existe vreun vot împotriva execuţiei. Le voi spune clar care este intenţia mea.”

Dors părea îngrozită:

— Vorbeşti foarte calm despre toate astea. Eşti de acord cu Împăratul?

Seldon aprobă stânjenit din cap:

— Da.

— Pentru că a fost un atentat la viaţa *ta*. Ţi-ai abandonat principiile de dragul răzbunării?

— Haide, Dors, ştii că nu sunt o persoană răzbunătoare. Totuşi, nu numai eu, sau Împăratul, am fost în pericol. Istoria recentă a Imperiului ne arată clar că Împăraţii se perindă pe tron. *Psihoistoria* trebuie protejată. Chiar dacă eu păţesc ceva, psihoistoria va fi odată şi-odată creată. Însă Imperiul se prăbuşeşte vertiginos, nu putem aştepta... şi doar eu am avansat suficient de mult pentru a o obţine la timp.

— Atunci ar trebui să-i înveţi şi pe alţii ceea ce ştii tu, spuse serioasă Dors.

— Chiar asta şi fac. Yugo este un succesor foarte bun şi am adunat un grup de tehnicieni care vor fi folositori ceva mai târziu, dar nu vor fi tot atât...

Se opri.

— Nu vor fi tot atât de buni ca şi tine? continuă ea. Tot atât de înţelepţi, de capabili? Asta ai vrut să spui?

— Întâmplător, chiar aşa cred, spuse Seldon. Sunt şi eu om. Psihoistoria este a mea şi, dacă o pot realiza, aş dori ca meritele să-mi fie atribuite mie.

— Oameni, oftă Dors dând din cap aproape cu tristeţe.

Execuţiile avură loc. De peste un secol nu se mai văzuse o astfel de epurare. Doi Miniştri, cinci funcţionari din eşaloanele inferioare, şi patru soldaţi, inclusiv nefericitul sergent, fură trimişi la moarte. Toţi gardienii care nu au făcut faţă unor verificări riguroase au fost eliberaţi din serviciu şi exilaţi în Provinciile îndepărtate.

De atunci, nu s-a mai dat vreun semn de neloialitate. Atât de notorie devenise grija cu care era păzit Primul Ministru, ca să nu mai spunem nimic despre terifianta femeie – „Tigroaica” i se spunea – care îl supraveghea, încât Dors nici nu mai avea nevoie să se ţină mereu de el. Prezenţa ei invizibilă era un scut perfect şi Împăratul Cleon se bucură timp de aproape zece ani de o securitate liniştită şi absolută.

Însă acum, psihoistoria ajunsese în punctul în care putea face predicţii, într-un anume sens. Seldon, traversând domeniile de la birou (Prim Ministru) la laborator (psihoistoric) îşi dădea seama, cu nelinişte, că această perioadă de pace avea mari şanse să se termine.

3

Şi totuşi, chiar şi aşa, Seldon nu-şi putu reprima sentimentul de satisfacţie care îl învălui atunci când intră în laboratorul său.

Cum se mai schimbaseră lucrurile!

Totul începuse acum douăzeci de ani, cu încercările ezitante pe care le făcuse pe un computer heliconian de mâna a doua. Atunci, pentru prima oară, i se revelase într-o manieră vagă ceea ce avea să devină matematică parahaotică.

Apoi au fost anii petrecuţi la Universitatea Streeling, când el şi Yugo Amaryl, muncind împreună, au încercat să pună ordine în ecuaţii, să scape de inconveniente şi să găsească o modalitate de modelare a celor mai dificile efecte haotice. Făceau, într-adevăr, progrese foarte mici.

Dar acum, după zece ani petrecuţi în postul de Prim Ministru, avea o întreagă clădire plină cu cele mai noi versiuni de computere şi o întreagă echipă de oameni muncind la o mare varietate de probleme.

Din necesitate, nimeni din echipa sa – excepţie făcând, desigur, Yugo şi el însuşi – nu erau la curent cu altceva în afara problemelor de care se ocupau. Fiecare lucra cu o

mică râpă sau cu o mică pajişte, pe giganticul munte al psihoistoriei, pe care doar Seldon şi Amaryl îl puteau vedea în toată imensitatea sa. Ba chiar şi ei îl vedeau neclar, vârfurile fiind ascunse în nori, pantele învăluite în ceaţă.

Desigur, Dors Venabili avea dreptate. Va trebui să-şi iniţieze oamenii în misterul întregii psihoistorii. Psihoistoria nu mai putea fi manevrată de numai doi oameni. În plus, Seldon îmbătrânea. Chiar dacă putea privi înainte câteva decenii, anii celor mai fructuoase realizări se aflau, cu siguranţă, în spatele său.

Chiar şi Amaryl va împlini peste o lună treizeci şi nouă de ani. Deşi putea fi considerat încă tânăr, nu era prea tânăr pentru un matematician… şi lucrase la rezolvarea problemelor aproape tot atât de mult ca şi Seldon. Capacitatea sa de acceptare a unor idei noi, tangenţiale, putea, de asemenea, să se fi diminuat.

Amaryl îl văzuse intrând şi apropiindu-se. Seldon îl privi cu drag. Amaryl era tot atât de dahlit ca şi Raych. Totuşi, Amaryl, în ciuda fizicului musculos şi staturii scunde, nu părea deloc dahlit. Îi lipsea mustaţa, îi lipsea accentul, îi lipsea, după toate aparenţele, conştiinţa faptului că este dahlit. Ba chiar fusese de-a dreptul insensibil la lozincile lui Jo-Jo Joranum, atât de pe placul oamenior din Dahl.

Ca şi cum Amaryl nu aparţinea unui sector sau unei planete, nici măcar Imperiului. El aparţinea – complet – psihoistoriei.

Seldon fu cuprins de un acces de nemulţumire. El era conştient de primele două decenii petrecute pe Helicon şi se considera încă heliconian. Se întrebă dacă acest lucru nu îl va trăda, deviindu-i gândurile de la psihoistorie. Ideal, pentru a folosi în mod corect psihoistoria, trebuie să fii deasupra lumilor şi sectoarelor, să consideri doar umanitatea, în aspectul său abstract… iar Amaryl chiar asta şi făcea, spre deosebire de Seldon.

Seldon trebui să recunoască asta în sinea sa, oftând tăcut.

— Hari, cred că *facem* progrese, spuse Amaryl.

— Presupui, Yugo? Doar presupui?

— N-am de gând să mă arunc în spaţiu fără un costum de cosmonaut.

Vorbise pe un ton foarte serios (nu prea avea simţul umorului) şi intrară în biroul lor particular. Era mic, însă bine ecranat.

Amaryl se aşeză, picior peste picior. Spuse:

— Ultima ta metodă de a modela haosul pare să meargă, parţial… cu preţul preciziei, desigur.

— Desigur. Ceea ce câştigăm în lungime pierdem în lăţime. Aşa funcţionează Universul. Însă trebuie să-l păcălim cumva.

— L-am păcălit puţin. E ca şi cum ai privi printr-un geam acoperit cu gheaţă.

— Mai bine decât în anii în care priveam printr-un perete de plumb.

Amaryl murmură ceva pentru sine, apoi spuse:

— Putem prinde pâlpâiri de lumină şi întuneric.

— Explică-te!

— Nu pot, însă am Primul Radiant, la care am lucrat ca un… un…

— Încearcă „lamec”. Este un animal – de povară – pe Helicon. Pe Trantor nu există.

— Dacă lamecul trage din greu, atunci cam aşa a fost şi munca mea la Primul Radiant.

Apăsă plăcuţa de pe birou şi desigilă un sertar, care se deschise alunecând fără zgomot. Luă de acolo un cub negru, opac, pe care Seldon îl cercetă cu interes. Seldon însuşi pusese la punct circuitele Primului Radiant, însă Amaryl asamblase totul… un bărbat foarte îndemânatic, Amaryl ăsta!

Camera se cufundă în întuneric şi prin aer începură să strălucească ecuaţii şi relaţii numerice. Cifrele se întindeau sub ochii lor, plutind chiar deasupra suprafeţei biroului, ca nişte marionete suspendate de nişte fire invizibile.

— Minunat, spuse Seldon. Mai târziu, dacă vom trăi suficient de mult, Primul Radiant va produce un fluviu de simbolism matematic, care va îngloba istoria trecută şi

viitoare. În el vom găsi curenţi şi pârâiaşe, metode pentru a le modifica traseul după dorinţa noastră.

— Da, spuse sec Amaryl, dacă ne putem obişnui cu gândul că acţiunile pe care le facem, pe care noi le dorim îndreptate spre cea mai buna finalitate, se pot dovedi de fapt cele mai nefaste.

— Crede-mă, Yugo, în fiecare noapte, când mă bag în pat, mă roade gândul ăsta. Totuşi, încă nu am ajuns într-un asemenea stadiu. Tot ce avem este aparatul ăsta... care, după cum spui tu, nu oferă mai mult decât distingerea vagă a unor pete de lumină şi întuneric printr-un geam acoprit de gheaţă.

— Foarte adevărat.

— Şi ce anume crezi că distingi, Yugo?

Seldon îl privi cu atenţie pe Amaryl, cu un ochi puţin critic. Câştigase în greutate, începea să se rotunjească. Petrecea prea mult timp aplecat deasupra computerelor (şi acum, asupra Primului Radiant)... şi cam neglija activitatea fizică. Deşi se mai întâlnea din când în când cu câte o femeie, Seldon ştia că nu se însurase niciodată. Ce greşeală! Până şi omul cel mai obsedat de muncă trebuie să-şi facă timp pentru a-şi satisface o consoartă, pentru a avea grijă de copii.

Seldon se gândi la propria sa faţă, încă fără riduri, şi la modul în care Dors îl obliga să şi-o menţină astfel.

— Ce disting? spuse Amaryl. Imperiul are necazuri.

— Imperiul are mereu necazuri.

— Da, dar acum sunt de un tip ceva mai special. Există posibilitatea să avem necazuri chiar în centru.

— Pe Trantor?

— Aşa cred. Sau la Periferie. Fie vom avea o situaţie grea aici – probabil război civil – fie lumile dinspre Periferie vor începe să se desprindă de Imperiu.

— Nu ai nevoie de psihoistorie ca să faci o predicţie ca asta.

— Chestia interesantă este că există, se pare, o relaţie de excluziune mutuală. Una sau alta. Probabilitatea să se

întâmple amândouă odată este foarte mică. Aici! Priveşte! Este chiar matematica ta. Uită-te!

Rămaseră îndelung aplecaţi deasupra ecranului Primului Radiant.

Seldon spuse în cele din urmă:

— Nu reuşesc să-mi dau seama *de ce* aceste două variante se exclud una pe alta.

— Nici eu, Hari, dar ce valoare ar mai avea psihoistoria dacă ne-ar arăta ceea ce ne este evident? Acum ne arată ceva ce *nu* am putea estima. Ceea ce nu ne arată este, în primul rând, care dintre alternative este mai bună, şi în al doilea rând, ce anume trebuie făcut pentru a se realiza varianta cea bună şi a elimina varianta proastă.

Seldon strânse buzele, apoi spuse şoptit:

— Îţi pot spune eu care dintre alternative este preferabilă. Lăsăm Periferia şi păstrăm Trantorul.

— Serios?

— Nicio îndoială. Trebuie să păstrăm stabilitatea pe Trantor, chiar dacă ar fi să o facem numai pentru că ne aflăm noi aici.

— Sunt sigur că siguranţa noastră personală nu este factorul decisiv.

— Nu, dar psihoistoria este. La ce ne-ar folosi să păstrăm periferia dacă evenimentele de pe Trantor ne vor împiedica să lucrăm la psihoistorie? Nu spun că vom fi ucişi, însă vom fi puşi în imposibilitatea de a lucra. Evoluţia psihoistoriei şi soarta noastră depind de acest lucru. Cât despre Imperiu, dacă Periferia se destramă, va începe o dezintegrare care de-abia peste multă vreme va atinge nucleul.

— Chiar dacă ai dreptate, Hari, ce putem face pentru a menţine stabilitatea pe Trantor?

— Va trebui să ne gândim la asta.

Între cei doi căzu liniştea. După o vreme, Seldon spuse:

— Faptul că mă gândesc nu mă face mai fericit. Dacă Imperiul este deja pe o cale greşită şi a fost aşa în toată istoria lui? Mă gândesc la asta de fiecare dată când vorbesc cu Gruber.

— Cine-i Gruber?

— Mandell Gruber. Un grădinar.

— Aha. Cel care a alergat să te salveze cu grebla, în momentul atentatului?

— Da. Întotdeauna i-am fost recunoscător pentru asta. Nu avea decât o greblă, împotriva altor posibili conspiratori cu blastere. Asta se cheamă loialitate. Oricum, o discuţie cu el este ca o gură de aer curat. Nu-mi pot petrece tot timpul discutând cu funcţionarii de la Curte şi cu psihoistoricii.

— Mulţumesc.

— Haide! Ştii ce vreau să spun. Lui Gruber îi place să stea sub cerul liber. Îşi doreşte vântul, ploaia, frigul aspru… tot ce îi poate oferi vremea urâtă. Şi eu le duc dorul din când în când.

— Eu nu. N-am să sufăr dacă n-am să merg niciodată acolo.

— Ai fost crescut sub cupolă… dar să presupunem că Imperiul ar fi alcătuit din lumi simple, neindustrializate, câştigându-şi existenţa din creşterea animalelor şi din agricultură, cu o populaţie redusă ca număr, cu spaţii vaste? Nu ne-ar fi tuturor mai bine?

— Sună oribil ceea ce spui.

— Am găsit nişte timp liber pentru a face nişte analize cât mai amănunţite. Mie mi se pare că este un caz de echilibru instabil. O lume slab populată, ca cea pe care am descris-o, fie sărăceşte, căzând până la un nivel de subcivilizaţie aproape animală… fie se industrializează. Stă pe o margine îngustă şi cade ori într-o direcţie, ori în cealaltă. Întâmplător, aproape toate lumile din Galaxie s-au îndreptat spre industrializare.

— Pentru că aşa este mai bine.

— Poate. Dar nu poate continua la nesfârşit. Acum privim rezultatele industrializării. Imperiul nu mai poate exista multă vreme pentru că s-a… s-a supraîncălzit. Nu mă pot gândi la nicio altă expresie. Ce va urma, nu ştim. Dacă vom reuşi cu ajutorul psihoistoriei să împiedicăm Prăbuşirea sau, mai probabil, să realizăm o revenire a Imperiului după Prăbuşire, oare nu vom crea un răgaz

pentru o altă supraîncălzire? Ăsta este singurul viitor al omenirii, să împingă bolovanul, ca Sisif, până în vârful muntelui, pentru ca după aceea să îl privească rostogolindu-se din nou până la poalele muntelui?

— Cine-i Sisif?

— Un personaj dintr-un mit primitiv. Yugo, ar trebui să mai citeşti.

Amaryl dădu din umeri:

— Ca să învăţ despre Sisif? Nu mi se pare important. Poate că psihoistoria ne va arăta calea spre o cu totul altă societate, una diferită de toate cele pe care le-am cunoscut, una stabilă şi dorită de toţi oamenii.

— Sper, oftă Seldon. Sper, dar deocamdată nu întrezăresc niciun semn încurajator. În viitorul apropiat, va trebui să lăsăm Periferia să se destrame. Asta va marca începutul Prăbuşirii Imperiului Galactic.

4

— Aşa am spus, declară Hari Seldon. „Asta va marca începutul Prăbuşirii Imperiului Galactic.” Şi este adevărat, Dors.

Dors asculta cu buzele strânse. Accepta poziţia lui Seldon ca Prim Ministru aşa cum accepta totul: calm. Singura ei misiune era aceea de a-l proteja pe el şi de a-i proteja psihoistoria. Însă misiunea ei, ştia foarte bine, era îngreunată de poziţia lui. Cea mai bună protecţie era să rămâi neremarcat. Şi, atâta vreme cât Nava-Spaţială-şi-Soarele, simbolul Imperiului, îşi răspândea strălucirea asupra lui Seldon, toate scuturile materiale existente erau nesatisfacătoare.

Luxul în care trăiau acum – ecranul care îi proteja de curiozitatea spionilor, ca şi de o intruziune fizică; avantajele propriei cercetări istorice, având posibilitatea folosirii unor fonduri nelimitate – nu o satisfăcea. Ar fi schimbat bucuroasă toate acestea cu vechiul lor apartament de la Universitatea Streeling. Sau, şi mai bine, pentru un

apartament anonim, într-un sector anonim, unde nimeni să nu-i cunoască.

— Foarte bine, Hari dragă, spuse ea, dar nu este suficientă.

— Ce nu e suficientă?

— Informaţia pe care mi-ai dat-o. Ai spus că am putea pierde Periferia. Cum? De ce?

Seldon zâmbi scurt:

— Ce bine ar fi dacă aş şti, Dors, dar psihoistoria nu este încă în stadiul de a ne putea spune.

— Atunci spune-mi care este părerea ta. Este cumva ambiţia guvernatorilor locali de a se declara independenţi?

— Acesta este un factor, desigur. S-a întâmplat în istoria trecută – după cum ştii mai bine decât mine – dar nu a durat niciodată mult timp. Poate că de data aceasta va fi ceva permanent.

— Din cauză că Imperiul este mai slab?

— Da. Din cauză că relaţiile comerciale sunt mai îngrădite decât pe vremuri, comunicaţiile sunt mai rigide decât pe vremuri, guvernatorii de la Periferie sunt, în realitate, mai aproape de independenţă ca niciodată până acum. Dacă apare vreunul cu ambiţii personale…

— Ai putea spune care?

— Absolut deloc. Tot ce putem scoate de la psihoistorie în acest moment este informaţia sigură că *dacă* se iveşte un guvernator cu capacităţi şi ambiţii deosebite, ar putea găsi condiţii mai favorabile scopurilor lui decât dacă s-ar fi născut în trecut. Ar putea interveni, de asemenea, şi alte evenimente… o catastrofă naturală sau un neaşteptat război civil între două coaliţii de la Periferie. Acum nu se poate spune nimic precis referitor la evenimentul anume care va surveni, însă se poate spune că orice se va întâmpla, consecinţele vor fi mult mai importante decât dacă s-ar fi produs acum un secol.

— Dar dacă nu ştii cu ceva mai multă precizie ce anume se va întâmpla la Periferie, cum vei face să-ţi dirijezi acţiunile pentru a lăsa Periferia să se destrame, menţinând Trantorul?

— Fiind cu ochii pe amândouă, încercând să stabilizez Trantorul, şi nefăcând nimic pentru a stabiliza Periferia. Deocamdată nu ştiu prea bine cum funcţionează psihoistoria, deci nu ne putem aştepta de la ea să facă foarte mare ordine; trebuie, ca să spun aşa, să exercităm mereu un control manual. În zilele care vor urma, metodele vor fi îmbunătăţite, şi necesitatea comenzilor manuale se va reduce.

— Dar asta, spuse Dors, se va întâmpla în viitor. Corect?

— Chiar şi aceasta este doar o speranţă.

— Şi ce instabilităţi ar ameninţa Trantorul, dacă am decide totuşi să păstrăm Periferia?

— Aceleaşi posibilităţi… factori sociali şi economici, dezastre naturale, rivalităţi între înalţii funcţionari. Şi încă ceva. I-am descris lui Yugo Imperiul ca fiind supraîncălzit. Trantorul este cea mai supraîncălzită porţiune dintre toate. Parcă totul se prăbuşeşte. Infrastructura – alimentarea cu apă, căldura, eliminarea reziduurilor, alimentarea cu energie – are probleme deosebite, şi iată o chestiune spre care mi-am îndreptat atenţia din ce în ce mai mult în ultima vreme.

— Dar moartea Împăratului?

Seldon deschise larg braţele:

— Moartea este ceva inevitabil, însă Cleon se bucură de o sănătate bună. Este de vârsta mea (care mi-aş dori să fie ceva mai redusă). Fiul său este total inapt pentru a urma la tron, însă vor exista destui pretendenţi. Mai mult decât suficient pentru a naşte necazuri şi a face din moartea sa o sursă de neplăceri, dar s-ar putea să nu se dovedească o catastrofă fatală… din punct de vedere istoric.

— Şi dacă ar fi asasinat?

Seldon ridică iritat privirea:

— Să nu mai spui una ca asta. Chiar dacă nu ne poate auzi nimeni, renunţă la folosirea cuvântului.

— Hari, nu fi absurd. Este o eventualitate care trebuie luată în seamă. A fost o vreme când Joranumiţii ar fi putut prelua puterea. Dacă aşa s-ar fi întâmplat, Împăratul, într-un fel sau altul…

— Poate că nu. Ar fi fost mult mai util pe post de marionetă. Şi, în orice caz, las-o baltă. Joranum a murit anul trecut pe Nishaya, ca un jalnic personaj.

— A avut adepţi.

— Desigur. Fiecare are adepţi. În studiile tale despre istoria timpurie a Regatului Trantor şi Imperiului Galactic, ai dat cumva peste Partidul Globalist, format pe Helicon?

— Nu. Nu am dat. N-aş vrea să-ţi rănesc sentimentele, Hari, dar nu-mi aduc aminte să fi existat vreun moment în istorie în care Helicon să fi avut importanţă.

— Nu mă simt rănit, Dors. Fericită este lumea fără istoric, aşa am spus dintotdeauna... În orice caz, cu vreo douăzeci şi patru de ani în urmă, s-a format pe Helicon un grup de oameni foarte convinşi că Helicon era singura planetă locuită din Univers. Helicon *era* Universul, iar dincolo de el se afla doar o sferă solidă de cer pe care străluceau câteva mici stele.

— Cum puteau crede una ca asta? spuse Dors. Făceau parte din Imperiu, bănuiesc.

— Da, dar Globaliştii insistau că toate dovezile despre existenţa Imperiului erau fie iluzii, fie minciuni deliberate, că emisarii şi funcţionarii Imperiului erau heliconieni, care, din cine ştie ce motive, jucau teatru. Erau absolut insensibili la orice argument logic.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Cred că întotdeauna este plăcut să crezi că lumea ta este *singura* lume. La apogeul lor, Globaliştii poate că au convins zece procente din populaţie să intre în mişcarea lor. Doar zece procente, dar erau o minoritate vehementă, care a acoperit cu gălăgia o majoritate indiferentă, ameninţând să preia puterea.

— Dar nu au reuşit, nu-i aşa?

— Nu, nu au reuşit. Globalismul a determinat o diminuare a comerţului cu Imperiul şi economia heliconiană s-a întors pe dos. Atunci când această credinţă a început să afecteze buzunarul populaţiei, şi-a pierdut rapid popularitatea. Ascensiunea şi căderea probabil că a nedumerit pe mulţi în acea vreme, însă psihoistoria, sunt

sigur, ar fi arătat că erau lucruri inevitabile şi că nu era cazul să le mai acorzi atenţie.

— Înţeleg. Dar, Hari, care este morala acestei povestiri? Cred că există o legătură cu subiectul discuţiei noastre.

— Legătura este că aceste mişcări nu mor niciodată complet, oricât de ridicole ar părea doctrinele lor pentru un om cu mintea întreagă. Chiar şi acum, pe Helicon, *chiar şi acum*, există încă Globalişti. Nu mulţi, dar periodic şaizeci sau şaptezeci se adună în ceea ce ei numesc Congresul Global şi le face o plăcere enormă să discute despre Globalism, unul cu altul... Ei bine, cu abia zece ani în urmă, mişcarea Joranumită părea o ameninţare teribil de cumplită pentru această planetă şi nu ar fi deloc de mirare dacă ar mai exista unele rămăşiţe ale ei. Poate că vor exista rămăşiţe chiar şi peste o mie de ani.

— Nu ar fi posibil ca unul dintre continuatori să fie periculos?

— Mă îndoiesc. Mişcarea era periculoasă doar din cauza charismei lui Jo-Jo. Iar Jo-Jo a dispărut. Nu a murit ca un erou, sau ca un personaj de seamă; s-a veştejit şi a murit în exil, ca un om dărâmat.

Dors se ridică în picioare şi traversă rapid camera dintr-un capăt într-altul, de câteva ori, legănându-şi braţele pe lângă corp şi încleştând pumnii. Se întoarse şi luă loc în faţa lui Seldon, care nu se ridicase.

— Hari, spuse ea, dă-mi voie să-ţi spun ce gândesc eu. Dacă psihoistoria indică posibilitatea unor perturbări serioase pe Trantor, şi dacă au mai rămas câţiva Joranumiţi, atunci probabil că ei plănuiesc şi acum asasinarea Împăratului.

Seldon râse nervos:

— Te legi de fantome, Dors. Calmează-te.

Dar descoperi că nici el nu putea neglija atât de uşor o astfel de posibilitate.

5

Sectorul Wye avea în tradiţie opoziţia faţă de Dinastia Entun a lui Cleon I, care condusese Imperiul de peste două secole. Opoziţia data dintr-o vreme când linia Primarilor de Wye furnizaseră membri care ajunseseră Împăraţi. Dinastia wyană nu avusese viaţă lungă şi nici nu se remarcase prin succese deosebite, însă populaţia şi conducătorii Sectorului Wye nu voiau să uite faptul că deţinuseră odată – oricât de efemer – poziţia supremă. Scurta perioadă în care Rashelle, auto-proclamată Primar de Wye, înfruntase Imperiul, cu optsprezece ani în urmă, contribuise atât la mândria cât şi la frustrarea Sectorului Wye.

Toate acestea garantau unei mici organizaţii de conspiratori de prima mână că în Wye se vor simţi mai în siguranţă decât oriunde altundeva pe Trantor.

Cinci dintre ei stăteau în jurul unei mese, într-o cameră dintr-o zonă dezafectată a sectorului. Camera era sărac mobilată însă bine ecranată.

Pe un scaun oarecum mai bun faţă de celelalte, stătea o persoană care putea fi considerată şeful grupului. Avea o figură uscată, ten palid şi o gură lată, cu buze atât de palide încât de-abia se distingeau. Părul avea o urmă de gri, însă ochii ardeau însufleţiţi de o furie de nestins.

Îl privea pe bărbatul care stătea exact în partea opusă lui – mult mai în vârstă şi mai lipsit de vigoare, cu părul aproape alb. Obrajii graşi îi tremurau atunci când vorbea.

Şeful spuse aspru:

— Ei? Este foarte clar că nu ai făcut nimic. Explică-te!

Bărbatul mai în vârstă spuse:

— Eu sunt un vechi Joranumit, Namarti. Pentru ce trebuie să dau explicaţii asupra acţiunilor mele?

Gambol Deen Namarti, pe vremuri mâna dreaptă a lui Laskin „Jo-Jo” Joranum, spuse:

— Sunt mulţi Joranumiţi vechi. Unii sunt incompetenţi, alţii sunt blegi, iar alţii au uitat. Faptul că eşti un Joranumit vechi poate însemna pur şi simplu că eşti un idiot bătrân.

Bărbatul se lăsă pe spate în scaun:

— Mă faci pe mine idiot bătrân? *Pe mine?* Kaspal Kaspalov? Eu eram împreună cu Joranum pe când tu încă nu intraseşi în partid. Pe când erai un terchea-berchea zdrenţăros în căutarea unei cauze.

— Nu te-am făcut idiot, spuse aspru Namarti. Am spus pur şi simplu că unii dintre vechii Joranumiţi sunt idioţi. Ai acum ocazia să-mi demonstrezi că nu faci parte dintre ei.

— Asocierea mea cu Jo-Jo…

— Las-o baltă. Jo-Jo a murit!

— Spiritul lui e încă viu.

— Dacă acest gând ne ajută în luptă, atunci spiritul lui trăieşte. Însă asta s-o creadă alţii… nu noi. Ştim că a făcut greşeli.

— Te contrazic.

— Nu mai insista să faci un erou dintr-un simplu om care a făcut greşeli. A crezut că poate mişca Imperiul doar prin puterea oratoriei, prin cuvinte…

— Istoria ne arată că, în trecut, cuvintele au mişcat şi munţii.

— Însă, evident, nu cuvintele lui Joranum, pentru că el a făcut greşeli. Şi-a ascuns cu prea puţină dibăcie originea mycogeniană. Mai rău, s-a lăsat prins în capcană şi l-a acuzat pe Primul Ministru Eto Demerzel că este un robot. L-am prevenit să nu facă o astfel de acuzaţie şi nu m-a ascultat… iar asta l-a distrus. Deci, ce-ar fi să nu ne mai legăm de prostii? Oricum ne-am folosi noi de memoria lui Joranum pentru a-i manevra pe cei din afară, să nu ne agăţăm noi înşine de ea.

Kaspalov rămase mut. Ceilalţi trei îşi transferau privirile de la Namarti la Kaspalov şi înapoi, mulţumiţi să-l lase pe Namarti să ducă greul discuţiei.

— Odată cu exilarea lui Joranum pe Nishaya, mişcarea Joranumită s-a dezmembrat şi a părut să se topească, spuse aspru Namarti. Şi, într-adevăr, ar fi dispărut… dacă nu aş fi fost eu. Bucăţică cu bucăţică, piesă cu piesă, am refacut-o, am transformat-o într-o reţea care se întinde pe întreg Trantorul. Ştiţi asta, presupun.

— Ştiu, Şefule, murmură Kaspalov.

Era clar că, prin folosirea titlului, Kaspalov căuta reconcilierea.

Namarti zâmbi discret. Nu insista asupra titlului, dar întotdeauna îi plăcea să îl audă.

— Faci parte din această reţea, spuse el, şi ai îndatoriri.

Kaspalov tresări. În el se dădea o luptă interioară. Spuse încet:

— Şefule, mi-ai spus că l-ai avertizat pe Joranum să nu îl acuze pe fostul Prim Ministru că este un robot. Ai spus că nu te-a ascultat, dar măcar ai spus ce-ai avut de spus. Pot avea şi eu acelaşi privilegiu, de a-ţi spune ceea ce cred eu că este o greşeală şi să mă asculţi, aşa cum te-a ascultat pe tine Joranum, chiar dacă, asemeni lui, nu vei lua în seamă sfatul?

— Sigur că poţi să spui ce ai de spus. Tocmai de aceea sunteţi aici, ca să spuneţi ce aveţi de spus. Care este părerea ta?

— Şefule, această nouă tactică a noastră este o greşeală. Provoacă disfuncţionalităţi şi distrugeri.

— Desigur! Tocmai asta se şi doreşte.

Namarti se foi în fotoliu, stăpânindu-şi cu greu furia:

— Joranum a încercat cu vorba. N-a mers. Noi vom supune Trantorul prin *acţiune*.

— Cât timpva dura? Şi cu ce preţ?

— Atâta timp cât va fi nevoie… şi, de fapt, cu un preţ foarte mic. O întrerupere a furnizării de energie aici, o fisură în conducta de apă acolo, deversarea unui canal de transport a reziduurilor, oprirea aerului condiţionat. Neplăcere şi disconfort… asta înseamnă.

Kaspalov dădu din cap:

— Lucrurile astea se acumulează.

— Desigur, Kaspalov, dar noi *dorim* ca neplăcerile şi nemulţumirile populaţiei să se acumuleze. Ascultă, Kaspalov. Orice om inteligent ştie asta. Tehnologia va cădea ici şi colo, chiar dacă noi nu facem nimic. Noi doar punem puţin umărul.

— Este periculos, Şefule. Infrastructura Trantorului este incredibil de complicată. O acţiune neatentă o poate

transforma în ruine. Dacă tragi de o sfoară care nu trebuie, Trantorul se dărâmă ca un castel făcut din cărţi de joc.

— Până acum nu a căzut.

— S-ar putea să cadă în viitor. Şi dacă se află că noi suntem la originea acestor acţiuni? Ne vor sfâşia. Nici nu va fi nevoie să fie chemate echipele de securitate şi forţele armate. *Populaţia* ne va distruge.

— De unde să aibă suficiente informaţii pentru a da vina pe noi? Ţinta firească a tuturor nemulţumirilor va fi guvernul... Consilierii Împăratului. Oamenii nu vor căuta niciodată mai în profunzime.

— Dar cum ne vom împăca cu propria noastră conştiinţă?

Această ultimă întrebare fusese pusă în şoaptă. Bătrânul era evident frământat de o puternică emoţie. Kaspalov privi stăruitor peste masă, la şeful său, omul căruia îi jurase supunere. Făcuse asta crezând sincer că Namarti avea să continuie într-adevăr lupta lui Jo-Jo Joranum de impunere a anumitor standarde de libertate; acum Kaspalov se întreba dacă Jo-Jo şi-ar fi dorit ca visul său să se transforme în aşa ceva.

Namarti cloncăni din limbă, aşa cum face un părinte care doreşte să-şi dojenească odrasla neascultătoare:

— Kaspalov, tu nu eşti serios. Îţi închipui că ne ataci la coarda sensibilă? Odată ce vom câştiga puterea, vom aduna piesele şi le vom pune din nou împreună. Vom câştiga oamenii de partea noastră cu vechile discursuri ale lui Joranum despre participarea poporului la guvernare, iar atunci când vom fi sigur la putere, vom înfiinţa un guvern mai eficient şi mai ferm. Vom avea atunci un Trantor mai bun şi un Imperiu mai puternic. Vom înfiinţa un sistem informaţional în care reprezentanţii altor lumi vor vorbi unii cu alţii, propunând tot felul de aiureli... dar *noi* vom guverna.

Kaspalov stătea nemişcat, nehotărât.

Namarti zâmbi fără urmă de veselie:

— Nu ai încredere? Nu putem pierde. A mers perfect până acum şi va continua să meargă perfect. Împăratul nu

ştie ce se petrece. Nu are nici cea mai vagă idee. Iar Primul său Ministru este un matematician. Este adevărat, l-a distrus pe Joranum, dar de atunci nu a mai făcut nimic.

— Are ceva numit… numit…

— Las-o baltă. Joranum îi dădea foarte multă importanţă, dar asta din cauză că era mycogenian. Aşa s-a lăsat păcălit şi în povestea cu robotul. Matematicianul ăsta nu are *nimic*…

— O psihoanaliză istorică sau cam aşa ceva. L-am auzit odată pe Joranum spunând…

— *Las-o baltă.* Mai bine fă-ţi treaba. Te ocupi de ventilaţia din Sectorul Anemoria, nu-i aşa? Foarte bine, atunci. Provoacă o disfuncţionalitate, cum crezi tu de cuviinţă. Fie se va întrerupe şi umiditatea va creşte, fie va produce un miros dezagreabil, găseşti tu ceva… Nimeni nu va muri din asta, aşa că nu mai face pe virtuosul, încărcându-te cu sentimente de vinovăţie. Le provoci oamenilor o neplăcere care va creşte gradul general de disconfort şi nemulţumire. Ne putem baza pe tine?

— Dar ceea ce pentru tineri şi sănătoşi este doar disconfort şi nemulţumire, poate fi mult mai rău pentru copii, vârstnici şi bolnavi.

— Acum vrei să-mi spui că nimeni nu trebuie să păţească nimic?

Kaspalov murmură ceva în sinea lui.

— Este imposibil să faci *ceva* astfel încât nimeni să nu păţească nimic, spuse Namarti. Tu fă-ţi treaba. Fă-o astfel încât să afecteze cât mai puţini oameni posibil – dacă te mustră conştiinţa chiar atât de tare – dar *fă-o*.

— Ascultă! spuse Kaspalov. Mai am un lucru de spus, Şefule.

— Atunci spune-l, făcu plictisit Namarti.

— Putem munci ani întregi deteriorând infrastructura. Va veni vremea când vei profita de nemulţumirea oamenilor şi vei pune stăpânire pe guvern. Cum ai de gând să faci asta?

— Vrei să ştii exact cum vom face?

— Da. Cu cât lovim mai repede, cu atât vor fi mai limitate stricăciunile şi cu atât mai eficientă va fi operaţia chirurgicală.

Namarti spuse rar:

— Încă nu m-am hotărât asupra naturii „operaţiei chirurgicale”. Dar va veni şi asta. Până atunci, îţi vei face treaba?

Kaspalov aprobă resemnat, cu o mişcare a capului:

— Da, Şefule.

— Foarte bine, atunci, poţi să pleci.

Şi Namarti făcu un gest brutal, de concediere.

Kaspalov se ridică, se întoarse şi plecă. Namarti îl privi părăsind încăperea. Spuse spre omul din dreapta sa:

— Nu mai putem avea încredere în Kaspalov. Este vândut, şi a dorit să îmi cunoască planurile de viitor doar pentru a ne trăda. Fiţi atenţi la el.

Celălalt încuviinţă. Apoi plecară şi ceilalţi trei oameni, lăsându-l pe Namarti singur în cameră. Deconectă panourile luminoase, lăsând în tavan doar o porţiune luminoasă cât să nu se cufunde complet în întuneric.

Gândi: Fiecare lanţ are verigi slabe, care trebuiesc eliminate. A mai trebuit să facem aşa ceva şi în trecut, iar rezultatul este că avem o organizaţie intangibilă.

Şi zâmbi în obscuritate, schimonosindu-şi faţa într-un fel de bucurie feroce. La urma urmelor, reţeaua se extindea chiar şi în Palat… nu foarte puternică, nu foarte de încredere, dar exista acolo. Şi va fi întărită.

6

Vremea se menţinea caldă şi însorită deasupra zonei neacoperite a domeniilor Palatului Imperial.

Nu se întâmpla foarte des acest lucru. Seldon îşi aduse aminte că Dors îi povestise odată cum fusese aleasă această zonă cu ierni reci şi ploi dese.

„De fapt, nu a fost *aleasă*”, spusese ea. „A fost moşia familiei Moroviene, în perioada de început a Regatului

Trantor. Când Regatul a devenit Imperiu, Împăratul avea numeroase locuri la dispoziţie… staţiuni de iarnă, staţiuni de vară, domenii pentru sport, litoraluri. Şi, pe măsură ce planeta a fost acoperită încetul cu încetul de cupole, unuia dintre Împăraţi, trăind aici, i-a plăcut atât de mult încât zona a rămas neacoperită. Din cauză ca rămăsese *singura* zonă neacoperită, a devenit repede specială – un loc deosebit – iar acest caracter i-a plăcut următorului Împarat… şi următorului… şi următorului… Şi, uite-aşa, s-a născut o tradiţie.”

Şi, ca întotdeauna când auzea un astfel de lucru, Seldon gândise: Cum ar putea psihoistoria să pună ordine în aşa ceva? Ar putea prezice că o zonă va rămâne neacoperită, nefiind însă în stare să spună care anume zonă? Ar putea ajunge oare într-un asemenea stadiu? Ar putea prezice că mai multe zone (sau poate nici una) vor rămâne neacoperite – greşind? Cum ar putea ţine cont de dispoziţiile sau de indispoziţiile unui Împărat care se întâmplă să se afle pe tron într-un moment crucial şi care ia o decizie într-un moment de bună dispoziţie şi nimic mai mult? În felul ăsta ajungem la haos… şi la nebunie.

Cleon I se bucura, evident, de vremea bună.

— Îmbătrânesc, Seldon, spuse el. Nu e cazul să-ţi amintesc şi ţie. Amândoi avem aceeaşi vârstă. Este un semn de bătrâneţe faptul că nu mai am chef să joc tenis sau să pescuiesc, deşi lacul a fost de curând populat cu peşti, în schimb îmi doresc să fac o plimbare uşoară pe alei.

În timp ce vorbea, mânca nuci, care semănau cu ceea ce pe Helicon, lumea de baştină a lui Seldon, s-ar fi numit seminţe de dovleac. Însă care erau mai mari şi mai puţin gustoase. Cleon le spărgea cu delicateţe între dinţi, înlătura coaja subţire şi arunca în gură miezul.

Lui Seldon nu îi plăceau foarte mult, dar, desigur, după ce primi câteva de la Împărat, le acceptă şi mâncă. Nu prea multe.

Împăratul avea o grămadă de coji în mână şi privi distrat în jurul său pentru a găsi vreun coş, sau ceva de genul ăsta, în care să le arunce. Nu văzu nici unul, dar

remarcă un grădinar stând nu foarte departe, cu corpul drept (aşa se cuvenea în prezenţa Împăratului) şi cu capul respectuos aplecat.

— Grădinarule! strigă Cleon.

Grădinarul se apropie repede:

— Sire!

— Scapă-mă de astea, spuse Cleon punând cojile în mâna grădinarului.

— Da, Sire.

— Am şi eu câteva, Gruber, spuse Seldon.

Gruber întinse mâna şi spuse, aproape timid:

— Da, domnule Prim Ministru.

Dispăru în grabă. Împăratul privi curios în urma lui:

— Îl cunoşti pe tipul ăsta, Seldon?

— Da, Sire. Este un vechi prieten.

— *Grădinarul* este un vechi prieten? Dar ce este el? Un coleg matematician ajuns la strâmtoare?

— Nu, Sire. Probabil că vă amintiţi întâmplarea. Atunci când cu…

Îşi drese vocea, căutând modalitatea cea mai diplomatică pentru a-i aminti Împăratului despre acel incident:

— … sergentul mi-a ameninţat viaţa, la scurt timp după ce am fost numit în actualul meu post, prin bunătatea voastră.

— *Tentativa de asasinare*, spuse Cleon ridicând privirea spre cer ca şi cum încerca să nu se enerveze. Nu înţeleg de ce toată lumea se teme să pronunţe cuvântul ăsta.

Seldon spuse domol, dispreţuindu-se pentru uşurinţa cu care învăţase să flateze:

— Poate că noi ceilalţi suntem mai puternic afectaţi decât voi la gândul că Împăratului nostru i s-ar putea întâmpla ceva rău.

Cleon zâmbi ironic:

— Aşa o fi. Şi ce legătură are asta cu Gruber? Parcă aşa îl cheamă, nu?

— Da, Sire. Mandell Gruber. Sunt sigur că dacă veţi sonda în memorie, vă veţi aminti că un grădinar a venit în

fugă să mă apere cu o greblă, deşi sergentul avea în mână un blaster.

— A, da. Şi tipul ăsta este acel grădinar?

— El, Sire. De atunci l-am considerat prieten şi mă întâlnesc cu el de fiecare dată când ies pe domenii. Cred că mă supraveghează, se simte răspunzător pentru mine. Şi, desigur, eu îi sunt recunoscător.

— Te înţeleg… Că tot veni vorba, ce mai face formidabila ta doamnă, Dr. Venabili? Nu mă întâlnesc prea des cu ea.

— Este istoric, Sire. Pierdută în trecut.

— Nu te sperie? Pe mine m-ar speria. Mi s-a povestit cum l-a tratat pe acel sergent. Aproape că ţi s-ar fi făcut milă de el.

— Când e vorba de siguranţa mea, Sire, nimic nu-i poate sta în cale. Însă, în ultima vreme nu i s-a mai oferit ocazia. Totul este liniştit.

Împăratul privi în urma grădinarului, care dispărea din raza vizuală:

— L-am răsplătit pe acest om?

— M-am ocupat eu de asta, Sire. Are o soţie şi două fiice. Am aranjat ca fiecare fată să aibă pusă de-o parte câte o sumă de bani.

— Foarte bine. Însă cred că are nevoie de o promovare… Este un grădinar bun?

— Excelent, Sire.

— Grădinarul Şef, Malcomber – nu-mi mai aduc bine aminte cum îl cheamă – a îmbătrânit şi probabil că nu mai poate face faţă slujbei. S-a apropiat de optzeci de ani. Crezi că Gruber i-ar putea lua locul?

— Sunt sigur ca ar putea, Sire, dar îi place slujba pe care o are acum. Stă afară, sub cerul liber, indiferent de vreme.

— Da, văd că recomandările tale sunt foarte bune. Sunt sigur că se va deprinde cu treburile administrative şi chiar *am* nevoie de cineva pentru rearanjarea domeniilor. Hmmm. Trebuie să mă mai gândesc la asta. Prietenul tău

Gruber ar putea fi chiar omul de care am nevoie... Apropo, Seldon, la ce te refereai când ai spus că totul este liniştit?

— Am vrut să spun, Sire, că nu au mai fost semne de neînţelegere la Curtea Imperială. Tendinţa inevitabilă spre intrigi pare să se apropie de minima posibilă.

— N-ai mai vorbi aşa dacă ai fi Împărat, Seldon, şi ar trebui să te lupţi cu toţi funcţionarii ăştia şi plângerile lor. Cum poţi să-mi spui că lucrurile sunt liniştite, când ajung la mine în fiecare săptămână rapoarte despre o avarie importantă aproape în fiecare loc de pe Trantor?

— Sunt evenimente inevitabile.

— Nu-mi aduc aminte să se fi produs atât de frecvent în anii precedenţi.

— Poate din cauză că nici nu s-au produs, Sire. Infrastructura îmbătrâneşte şi ea o dată cu trecerea timpului. Pentru a face reparaţiile necesare aşa cum trebuie este nevoie de timp, muncă şi cheltuieli enorme. O creştere a taxelor nu ar fi privită cu ochi buni, în vremurile astea.

— Dar ce, au fost vreodată privite cu ochi buni? Înţeleg că oamenii sunt foarte nemulţumiţi de aceste disfuncţionalităţi. Trebuie să le pui capăt, Seldon. Psihoistoria ce zice?

— Zice ce zice şi bunul simţ. Anume că totul îmbătrâneşte.

— Ei bine, asta mi-a cam stricat buna dispoziţie. Trebuie să faci ceva, Seldon.

— Da, Sire, spuse încet Seldon.

Împăratul se îndepărtă cu paşi mari. Seldon se gândi că ultima parte a discuţiei îi stricase şi lui ziua. Prăbuşirea centrului era alternativa pe care nu o dorea. Dar cum să o evite? Cum să mute criza înspre Periferie?

Psihoistoria nu îi spunea cum.

7

Raych Seldon se simţea extraordinar de mulţumit pentru că era prima cină *en famille* pe care o lua în ultimele

luni cu cele două fiinţe pe care le considera mamă şi tată. Ştia foarte bine că nu îi erau părinţi în sens biologic, dar asta nu avea importanţă. Le zâmbi cu o dragoste neţărmurită.

Ambianţa nu era tot atât de plăcută ca cea din Streeling, pe vremuri, când căminul lor era mic şi intim, o adevărată bijuterie în clădirea mare a Universităţii. Acum, din nefericire, nimic nu putea ascunde grandoarea apartamentului Primului Ministru.

Raych se privea câteodată în oglindă şi se minuna cum de fusese totul posibil. Nu era înalt, avea doar 163 centimetri în înălţime, mult mai scund decât oricare dintre părinţii săi. Era cam îndesat, însă musculos (nu gras), brunet, şi purta semnul caracteristic dahliţilor: mustaţa pe care şi-o păstra cât mai neagră şi mai deasă.

În oglindă îl mai putea vedea şi acum pe vagabondul de dinaintea întâlnirii cu Hari şi Dors. Seldon era mult mai tânăr în acele vremuri. Raych avea acum vârsta lui de atunci. Uimitor, Dors se schimbase extrem de puţin. Părea tot atât de proaspătă şi de zveltă ca în ziua în care Raych le arătase pentru prima oară drumul spre Mama Rittah, în Billibotton. Iar el, Raych, născut în sărăcie şi mizerie, era acum membru în serviciul public, un mic slujbaş în Ministerul Populaţiei.

— Cum merg lucrurile la Minister, Raych? întrebă Seldon. Vreun progres?

— Oarecum, tată. Elaborăm legi. Luăm decizii. Ţinem discursuri. Totuşi, este greu să mişti oamenii. Poţi să predici cât vrei despre frăţia dintre oameni, însă nimeni nu se prea simte frate cu altul. Ce mă descurajează pe mine este că dahliţii sunt la fel de răi ca şi ceilalţi. Vor să fie trataţi ca egali, aşa spun, şi este adevărat, însă dacă li se dă ocazia, nu le face nicio plăcere să-i trateze pe *ceilalţi* ca egali.

— Este imposibil să schimbi mentalitatea şi inima oamenilor, Raych, spuse Dors. Cel mai bun lucru pe care-l poţi face este să încerci şi să reuşeşti eliminarea celor mai mari dintre nedreptăţi.

— Necazul este, spuse Seldon, că, de-a lungul istoriei, nimeni nu s-a ocupat să rezolve aceasta problemă. Oamenilor li s-a permis să se macine în tentantul joc „eu sunt mai bun decât tine”, şi este greu astăzi să faci ordine în toată harababura pe care au creat-o. Dacă laşi lucrurile să meargă de la sine pe o cale proastă timp de o mie de ani, nu este de mirare dacă ai nevoie de – să zicem – o sută de ani pentru a mai îmbunătăţi situaţia.

— Tată, spuse Raych, uneori am impresia că mi-ai dat slujba asta pentru a mă pedepsi.

Seldon ridică sprâncenele:

— Ce motiv aş fi avut să te pedepsesc?

— Pentru că m-am simţit atras de lozincile lui Joranum, cele cu egalitatea dintre sectoare şi o mai mare participare a populaţiei la guvernare.

— Nu te condamn pentru aşa ceva. Sunt idei atrăgătoare, dar ştii că Joranum le folosea doar ca pe o modalitate de a prelua puterea. După aceea…

— Dar m-ai pus să-i întind capcana, în ciuda faptului că eram de acord ideile lui.

— Nu mi-a fost uşor să-ţi cer să faci una ca asta, spuse Seldon.

— Iar acum mă pui să muncesc la implementarea programului lui Joranum, ca să-mi arăţi cât de dificilă este în realitate o asemenea sarcină.

Seldon se întoarse spre Dors:

— Ce spui, Dors? Băiatul ăsta îmi atribuie un fel de ticăloşie ascunsă, care pur şi simplu nu face parte din caracterul meu.

Umbra unui zâmbet trecu pe deasupra buzelor lui Dors:

— Sunt sigură, spuse ea spre Raych, că nu îl acuzi pe tatăl tău de aşa ceva.

— Nu asta voiam să spun. În viaţa obişnuită, tată, nimeni nu este mai cinstit şi mai sincer decât tine. Dar dacă *trebuie*, te pricepi să măsluieşti cărţile. Nu asta speri să faci cu ajutorul psihoistoriei?

— Până acum, spuse Seldon cu tristeţe, am făcut foarte puţine lucruri cu psihoistoria.

— Păcat. Mă gândesc că există poate un fel de soluţie psihoistorică la problema intoleranţei.

— Poate că există. Însă eu nu am descoperit-o deocamdată.

Când cina luă sfârşit, Seldon spuse:

— Tu şi cu mine, Raych, vom avea o mică discuţie.

— Serios? spuse Dors. Să înţeleg că eu nu sunt invitată?

— Probleme ministeriale, Dors.

— *Prostii* ministeriale, Hari. Iar ai să-i ceri bietului băiat să facă ceva cu care eu nu sunt de acord.

Seldon spuse cu fermitate:

— Oricum, nu am să-i cer să facă ceva cu care *el* nu va fi de acord.

— Este în regulă, mama, spuse Raych. Lasă-ne să discutăm. Îţi promit că după aceea îţi voi povesti totul.

Dors dădu ochii peste cap:

— Voi doi o să pretindeţi după aceea că aţi discutat „secrete de stat”. Ştiu eu.

— De fapt, spuse foarte hotărât Seldon, exact asta şi avem de discutat. Şi sunt de o importanţă covârşitoare. Vorbesc serios, Dors.

Dors se ridică, strângând din buze. Părăsi camera, aruncând un ultim avertisment:

— Hari, să nu îl arunci pe băiat în gura lupilor.

După ce ea plecă, Seldon spuse aproape în şoaptă:

— Raych, mă tem că exact asta am să fac: am să te arunc în gura lupilor.

8

Se priveau faţă în faţă, în biroul lui Seldon. „Locul meu de gândire”, aşa îi spunea. Acolo petrecuse nenumărate ore încercând să găsească o cale pentru a ocoli sau a trece peste complicaţiile guvernării Imperiale şi trantoriene.

— Raych, spuse el, ai citit despre recentele avarii pe care le avem în infrastructura planetei?

— Da, spuse Raych. Dar ştii, tată, planeta noastră e cam bătrână. Ce-ar trebui să facem, ar fi să îi trimitem pe toţi de-aici, să facem toate săpăturile de care este nevoie, să înlocuim, să computerizăm, după care să îi aducem pe toţi înapoi… sau mai bine nu, să aducem doar jumătate. Ar fi mult mai bine pentru Trantor dacă n-ar avea decât douăzeci de miliarde de locuitori.

— Care anume dintre ei? întrebă zâmbind Seldon.

— Tare-aş vrea să ştiu şi eu, făcu întunecat Raych. Problema este că nu putem reface planeta dintr-o dată. Suntem obligaţi să cârpim.

— Da, Raych, însă se întâmplă unele lucruri ciudate. Vreau să-mi spui care este părerea ta. Eu mi-am făcut deja unele idei.

Scoase din buzunar o mică sferă.

— Ce-i asta? întrebă Raych.

— Este o hartă a Trantorului, foarte precisă. Raych, fă-mi plăcerea, dă la o parte toate lucrurile de pe birou.

Seldon aşeză sfera mai mult sau mai puţin în centrul biroului şi duse mâna spre un panou de comandă aflat pe braţul fotoliului. Se folosi de degetul mare pentru a închide un contact, şi lumina din cameră se stinse, în timp ce suprafaţa biroului strălucea cu o culoare ivorie, care părea adâncă de un centimetru. Sfera se aplatizase şi se extinsese până la marginile suprafeţei biroului.

Lumina se stinse, punct cu punct, dar nu pe de-a-ntregul, formând un desen. După aproape o jumătate de minut, Raych exclamă, surprins:

— *Este* o hartă a Trantorului.

— Bineînţeles. Nu asta ţi-am spus şi eu? Însă nu poţi cumpăra o chestie ca asta de la magazin. Este una dintre jucăriile cu care se joacă forţele armate. Ar putea reprezenta Trantorul şi ca o sferă, însă o proiecţie plană ţi-ar arăta mai clar ceea ce vreau să-ţi arăt.

— Ce vrei să-mi arăţi, tată?

— Ei bine, în ultimii doi ani s-au produs avarii. Aşa cum spui şi tu, planeta este bătrână şi este normal să ne

aşteptăm la avarii. Însă sunt prea frecvente şi aproape toate par a fi rezultatul unor greşeli umane.

— Nu ţi se pare plauzibil?

— Ba da, desigur. În anumite limite. Acest lucru este valabil chiar şi atunci când este vorba de cutremure.

— Cutremure? Pe Trantor?

— Recunosc că Trantorul este o planetă foarte puţin seismică. Iar ăsta este un lucru bun, pentru că dacă închizi lumea sub cupolă, în timp ce pe planetă au loc câteva cutremure puternice pe an, rişti să se spargă o porţiune din cupolă, iar asta ar provoca distrugeri mari. Mama ta spune că unul dintre motivele pentru care Trantorul (şi nu altă lume) a fost ales capitala Imperiului îl constituie faptul că este muribund din punct de vedere geologic… am folosit exact expresia ei, deloc măgulitoare. Totuşi, deşi este muribund, nu este mort. Se produc din când în când unele cutremure minore… trei în ultimii doi ani.

— Nu mi-am dat seama, tată.

— Cu greu şi-ar putea da cineva seama. Cupola nu este un obiect dintr-o bucată. Are sute de secţiuni, fiecare putând fi ridicată şi întredeschisă pentru a elimina tensiunile şi compresiunile în cazul unui cutremur. Întrucât un cutremur, atunci când se produce, durează de la zece secunde până la un minut, deschiderea durează şi ea foarte puţin. Trantorienii de dedesubt nici măcar nu o pot sesiza. Mai repede şi-ar da seama de tremuratul şi zdrăngănitul uşor al sticlelor de prin casă decât de deschiderea şi închiderea cupolei de deasupra şi infiltrarea slabă a condiţiilor climaterice de afară…

— Asta-i bine, nu-i aşa?

— Ar trebui să fie. Totul este computerizat, desigur. Izbucnirea unui cutremur într-un anumit loc activează comenzile pentru deschiderea şi închiderea acelei secţiuni a cupolei. Cupola se deschide înainte ca vibraţia să devină prea puternică.

— Da, e bine.

— Însă în cazul celor trei mici cutremure din ultimii doi ani, comenzile cupolei au „căzut”, în toate cazurile. Cupola

nu s-a deschis şi în fiecare caz au fost necesare reparaţii. A fost nevoie de timp, de bani, iar condiţiile climaterice au fost sub optim o perioadă îndelungată de timp. Raych, ştii care sunt şansele ca echipamentul să se defecteze în *toate* trei cazurile?

— Mici?

— Extrem de mici. Sub unu la sută. Se poate trage concluzia că cineva a stricat comenzile înaintea producerii unui cutremur. Acum, trebuie să ştii că aproximativ o dată la un secol avem o scurgere de lavă, care este mult mai greu de controlat… şi refuz să mă gândesc la ce s-ar întâmpla dacă nu ar fi observată decât atunci când ar fi prea târziu. Din fericire, aşa ceva nu s-a întâmplat şi nici nu este probabil să se întâmple. Totuşi… Pe această hartă vei descoperi locurile în care s-au produs avariile în ultimii doi ani. Se pare că ele s-au datorat erorilor umane, însă niciodată nu am putut descoperi *cine* anume este vinovatul.

— Din cauză că toată lumea este preocupată să-şi acopere spatele.

— Mă tem că ai dreptate. Aceasta este caracteristica oricărei birocraţii, iar birocraţia Trantorului este cea mai mare din istorie… Dar ce părere ai despre locurile în care s-au produs?

Harta era presărată cu semne micuţe, roşii şi strălucitoare, semănând cu nişte băşicuţe pe suprafaţa uscatului Trantorului.

— Ei bine, avansă prudent Raych, par uniform răspândite.

— Exact… nu ţi se pare interesant? Ne-am putea aştepta ca porţiunile mai vechi ale Trantorului să aibă infrastructura cea mai deteriorată, şi să fie mult mai predispuse la evenimente care necesită o decizie umană rapidă, creând cadrul posibilelor erori umane… Voi colora secţiunile mai vechi ale Trantorului cu albastru şi vei remarca faptul că avariile nu par mai dese în locurile albastre.

— Şi?

— De aici trag concluzia, Raych, că avariile nu au o origine naturală, ci sunt provocate în mod deliberat şi distribuite într-o manieră care să afecteze cât mai mulţi oameni posibil, creând astfel nemulţumire pe o arie cât mai întinsă.

— Nu mi se pare prea probabil.

— Nu? Atunci hai să aruncăm o privire la evoluţia *în timp* a avariilor şi nu în spaţiu.

Zonele albastre precum şi punctele roşii dispărură repede. Harta Trantorului rămase pustie… apoi semnele începură să apară şi să dispară ici şi colo, unul câte unul.

— Observă, spuse Seldon, că punctele nu apar în grupuri, mai multe odată. Apare unul, apoi altul, apoi altul, şi aşa mai departe, aproape ca ticăitul regulat al unui metronom.

— Crezi că sunt intenţionate?

— Eu zic că da. Cel care face asta vrea să provoace cât mai multe distrugeri cu cât mai puţine eforturi posibil, aşa că nu are rost să provoace două în acelaşi timp, pentru ca una dintre avarii o va atenua pe cealaltă, în buletinele de ştiri şi în conştiinţa publicului. Fiecare incident trebuie să provoace o iritare cât mai mare.

Harta dispăru, luminile se aprinseră. Sfera se comprimă, ajungând la dimensiunea originală şi Seldon o băgă la loc în buzunar.

— Cine ar face toate astea? întrebă Raych.

Seldon spuse, gânditor:

— Acum două zile am primit un raport despre o crimă în Sectorul Wye.

— Nu e ceva neobişnuit, spuse Raych. Deşi Wye nu face parte dintre sectoarele în care domneşte fărădelegea, probabil că se produc şi acolo multe crime, zilnic.

— Sute, spuse Seldon scuturând din cap. Am avut zile grele, când numărul deceselor violente pe întreg Trantorul se apropia de un milion pe zi. În general, sunt puţine şanse să găseşti toţi vinovaţii, toţi criminalii. Crimele intră în dosare, completând statisticile. Însă această crimă este neobişnuită. Omul a fost ucis cu cuţitul… de către un

ageamiu. Când a fost găsit, încă mai avea un suflu de viaţă în el. Înainte de a muri a mai apucat să gâfâie un singur cuvânt, şi acesta a fost „Şeful”. Asta ne-a trezit curiozitatea, şi am reuşit să-l identificăm. Lucra în Anemoria şi nu ştiu ce făcea în Wye. Însă un ofiţer merituos a reuşit să descopere că era un vechi Joranumit. Se numea Kaspal Kaspalov, şi se ştie bine că a fost unul dintre intimii lui Laskin Joranum. Şi cineva l-a ucis. Cu cuţitul.

Raych se încruntă:

— Tată, crezi că mai există vreo altă Conspiraţie Joranumită? Joranumiţii au dispărut.

— Nu cu mult timp în urmă, mama ta m-a întrebat dacă nu cumva am impresia că mai există câţiva Joranumiţi activi. Iar eu i-am spus că orice credinţă îşi menţine întotdeauna un anumit cadru, uneori timp de secole. De obicei nu sunt foarte importante, doar nişte grupuri fărâmiţate, care nu mai contează. Totuşi, dacă Joranumţii şi-au păstrat o organizaţie? Dacă au păstrat o anumită putere? Dacă sunt capabili să omoare pe cineva considerat trădător în rândurile lor? Dacă tocmai ei produc aceste avarii, ca un preludiu la acapararea puterii?

— Tată, sunt o grămadă de „dacă”.

— Ştiu. Şi s-ar putea să mă înşel. Dar crima s-a produs în Wye şi, întâmplător, în Wye nu a avut loc nicio avarie a infrastructurii.

— Ce dovedeşte asta?

— Ar putea dovedi că centrul conspiraţiei este în Wye şi că aceşti conspiratori nu doresc să sufere şi ei, ci doar restul Trantorului. Ar putea de asemenea însemna că nu sunt implicaţi Joranumiţii, ci membri ai vechii familii wyane care încă mai visează să conducă Imperiul.

— Aoleu, tată. Faci din ţânţar armăsar.

— Ştiu. Acum să presupunem că *este* o conspiraţie Joranumită. Mâna dreaptă a lui Joranum a fost Gambol Deen Namarti. Nu s-a înregistrat nicăieri moartea lui Namarti, nici că ar fi părăsit Trantorul. De fapt, nu mai există nicio informaţie despre cum şi-a dus viaţa în ultimul deceniu. Nu e de mirare. La urma urmelor, e uşor să pierzi

urma unei persoane printre alte patruzeci de miliarde. A existat o perioadă în viaţa mea când încercam să fac exact acelaşi lucru. Desigur, Namarti s-ar putea să fie mort. Asta ar fi cea mai simplă explicaţie. Dar s-ar putea să *nu* fie mort.

— Şi ce facem?

Seldon oftă:

— Logic ar fi să mă adresez forţelor de securitate, însă nu pot face aşa ceva. Eu nu am forţa lui Demerzel. El putea convinge oamenii; eu nu pot. Avea o personalitate puternică; eu sunt doar un… matematician. Eu nu ar trebui să fiu Prim Ministru; nu sunt făcut pentru aşa ceva. Şi nici nu aş fi… dacă Împăratul nu s-ar fi bizuit pe psihoistorie mai mult decât merită.

— Acuma parcă-ţi plângi de milă, nu-i aşa, tată?

— Da. Presupun că asta fac, dar mă imaginez mergând până la sediul securităţii, ca să le arăt ce ţi-am arătat şi ţie pe hartă…

Arătă spre suprafaţa biroului, acum goală:

— … şi spunându-le că suntem în mare pericol din cauza unei conspiraţii a cărei natură şi importanţă nu le cunoaştem. Vor asculta cu seriozitate şi, după plecarea mea, vor râde între ei de „matematicianul nebun”… şi bineînţeles că nu vor face nimic.

— Atunci, ce facem? întrebă Raych întorcându-se la subiect.

— Ce vei face *tu*, Raych, asta-i problema. Am nevoie de mai multe dovezi, şi vreau să mi le găseşti. Aş fi trimis-o pe mama ta, dar ea nu ar pleca de lângă mine sub niciun motiv. Nici eu nu pot părăsi în acest moment domeniile Palatului. Imediat după Dors şi după mine, am încredere în tine. Ba, de fapt, am mai multă încredere în tine decât în Dors şi în mine. Eşti încă tânăr, puternic, eşti un Twister mai bun decât am fost eu vreodată şi eşti inteligent. Totuşi, trebuie să ţii cont că nu vreau să-ţi rişti viaţa. Fără eroisme, fără prostii. Nu aş mai putea privi vreodată în ochii mamei tale dacă ai păţi ceva. Află ce poţi. Probabil vei descoperi că Namarti trăieşte şi complotează… sau că este mort.

Probabil vei afla că Joranumiţii constituie un grup activ… sau muribund. Probabil vei afla că familia wyană aflată la conducere complotează… sau nu. Toate astea sunt lucruri care merită aflate, dar nu sunt vitale. Eu vreau să afli dacă avariile infrastructurii au o cauză umană, şi, mult mai important, dacă sunt produse în mod intenţionat. În cazul ăsta, aş vrea să aflu ce alte planuri au conspiratorii. Părerea mea este ca plănuiesc o lovitură mare şi, dacă este aşa, trebuie să aflu ce anume.

Raych spuse prudent:

— Ai vreun plan, vreo idee de unde să încep?

— Da, Raych. Vreau să mergi în Wye, în zona în care a fost omorât Kaspalov. Află dacă era un Joranumit activ şi vezi dacă nu poţi intra tu însuţi într-o celulă Joranumită.

— Ar putea fi posibil. Pot oricând să pretind că sunt un vechi Joranumit. Este adevărat că eram destul de tânăr pe vremea când Joranum îşi ţinea discursurile, dar am fost foarte impresionat de ideile lui. Nici nu trebuie să mă prefac.

— Da, însă există o mare dificultate. Ai putea fi recunoscut. La urma urmei, eşti fiul Primului Ministru. Ai apărut din când în când la holoviziune şi ţi s-au luat interviuri în care vorbeai despre egalitatea dintre sectoare.

— Da, dar…

— Fără dar, Raych. Vei purta pantofi cu talpa groasă, pentru a-ţi adăuga încă trei centimetri la înălţime, şi va veni cineva să-ţi arate cum îţi poţi schimba forma sprâncenelor, cum îţi poţi face faţa mai rotundă, cum îţi poţi schimba timbrul vocii.

Raych dădu din umeri:

— Atâta deranj pentru nimic.

— *Şi*, spuse Seldon cu voce tremurată, va trebui să-ţi razi mustaţa.

Raych holbă ochii şi rămase câteva momente nemişcat, mut şi îngrozit. Apoi şopti răguşit:

— Să-mi rad mustaţa?

— Da, vei avea o faţă netedă ca-n palmă. Nimeni nu te va recunoaşte fără ea.

— Dar nu se poate. E ca şi cum ţi-ar tăia ţie… e ca şi cum te-ar castra.

Seldon dădu din cap:

— Este doar o tradiţie ciudată. Yugo Amaryl este la fel de dahlit ca şi tine şi nu poartă mustaţă.

— Yugo este *sonat*. Cred că dacă nu ar exista matematica, nici nu ar avea motive să trăiască.

— Este un matematician strălucit şi absenţa mustaţei nu îi diminuează calităţile. În plus, *nu* este o castrare. Mustaţa îţi va creşte în două săptămâni.

— Două săptămâni! Îmi vor trebui doi *ani* ca să ajungă tot atât de… de…

Ridică mâna, ca pentru a-şi acoperi mustaţa şi a o proteja.

Seldon spuse, neînduplecat:

— Raych… Este un sacrificiu pe care trebuie să îl faci. Dacă mergi acolo ca spionul meu, *cu* mustaţă, s-ar putea să… să păţeşti ceva.

— Mai bine *mor*, spuse cu violenţă Raych.

— Lasă melodrama, spuse cu severitate Seldon. Mai bine *nu* mori. De fapt, îţi poruncesc: să nu mori. Şi…

Aici Seldon ezită puţin.

— … nu-i spune nimic mamei tale. Mă voi ocupa eu de asta.

Raych îşi privi tatăl cu frustrare şi spuse cu o voce şoptită şi desperată:

— Bine, tată.

— Voi pune pe cineva să-ţi supravegheze deghizarea, spuse Seldon. După aceea vei pleca spre Wye, cu un aero-reactor… Capul sus, Raych, nu-i sfârşitul lumii.

Raych zâmbi anemic şi Seldon îl privi plecând, cu o privire îngrijorată. O mustaţă putea creşte din nou, cu uşurinţă. Un fiu nu putea. Seldon ştia foarte bine că îl punea în pericol pe Raych.

9

Fiecare avem micile noastre iluzii. Cleon – Împăratul Galaxiei, Regele Trantorului, şi posesor al unei imense colecţii de titluri a căror menţionare lua foarte mult timp – avea impresia că era o persoană democrată.

Întotdeauna se înfuria când era avertizat să nu facă un lucru sau altul de către Demerzel (şi, mai recent, de către Seldon) pe motiv că o astfel de acţiune ar putea fi considerată „tiranică” sau „despotică”.

Cleon nu era din fire un tiran sau un despot; el nu dorea decât să acţioneze ferm şi decisiv.

De multe ori vorbea cu o aprobare nostalgică despre vremurile în care Împăraţii se puteau întâlni liber cu supuşii lor. Dar acum, bineînţeles, când loviturile de Palat şi asasinatele – înfăptuite sau doar plănuite – deveniseră o tristă realitate a vieţii, Împăratul fusese, din necesitate, izolat de lume.

Este greu de presupus că Cleon, care niciodată în viaţă nu se întâlnise cu alţi oameni decât în condiţiile cele mai restrictive, s-ar fi simţit într-adevăr în largul său într-o întâlnire neprevăzută, cu nişte străini, însă el îşi imagina că i-ar face plăcere. În consecinţă, era entuziasmat de rarele ocazii în care putea vorbi cu una dintre slugile de pe domenii, pentru a-i zâmbi şi a i se plânge câteva momente de povara îndatoririlor Împărăteşti. Asta îl făcea să se simtă democrat.

Uite, de exemplu, grădinarul ăsta de care îi vorbise Seldon. Ar fi nimerit, ba ar fi chiar o plăcere să îl răsplătească, destul de târziu, e adevărat, pentru loialitatea şi curajul lui… iar asta o va face el însuşi, nu va lăsa treaba pe umerii unui funcţionar.

Aranjă deci o întâlnire cu individul în vasta grădină de trandafiri, care înflorise aproape în totalitate. Locul va fi foarte potrivit, gândi Cleon, dar, desigur, grădinarul trebuia adus acolo primul. Împăratul nici nu putea concepe să aştepte. Una este să fii democrat şi cu totul alta să te laşi pus într-o situaţie penibilă.

Grădinarul îl aştepta printre trandafiri, cu ochii mari, cu buzele tremurând. Cleon se gândi că probabil nimeni nu îi spusese grădinarului motivul acestei întâlniri. Nu-i nimic, o să-l liniştească el, cu tact şi cu delicateţe… numai că, acum îşi dădu seama, nu îşi mai amintea cum îl cheamă pe individ.

Se întoarse spre unul dintre funcţionarii de lângă el şi puse o întrebare:

— Cum îl cheamă pe grădinar?

— Mandell Gruber, Sire. Este grădinar aici de treizeci de ani.

Împăratul dădu din cap şi spuse:

— Aaaa, Gruber! Sunt încântat să întâlnesc un grădinar atât de harnic şi talentat ca tine.

— Sire, murmură Gruber clănţănind din dinţi, eu nu am foarte multe calităţi, dar fac tot posibilul pentru a satisface graţioasa voastră persoană.

— Sigur, sigur, spuse Împăratul.

Cine ştie, poate grădinarul ăsta îşi închipuie că îmi bat joc de el, gândi Împăratul. Oamenii ăştia din clasele inferioare nu aveau simţurile acelea fine care veneau o dată cu rafinarea manierelor. Din cauza asta, era greu să te arăţi democrat faţă de ei.

— Am auzit de la Primul Ministru, spuse Cleon, despre loialitatea cu care i-ai venit în ajutor pe vremuri şi despre faptul că te îngrijeşti de domenii cu foarte multă pricepere. Primul Ministru îmi spune că tu şi cu el sunteţi prieteni.

— Sire, Primul Ministru este deosebit de bun cu mine, însă eu îmi cunosc bine locul. Nu vorbesc niciodată înainte ca dânsul să-mi vorbească primul.

— Foarte bine, Gruber. Asta demonstrează că ai maniere, însă Primul Ministru, ca şi mine de altfel, este un om cu impulsuri democratice. Eu am încredere în modul său de a aprecia oamenii.

Gruber se înclină adânc.

— După cum ştii, Gruber, spuse Împăratul, Grădinarul Şef Malcomber este foarte bătrân şi abia aşteaptă să se

retragă. Responsabilităţile au devenit o povară prea grea pentru umerii lui.

— Sire, Grădinarul Şef este foarte respectat de toţi grădinarii. Fie ca el să trăiască mulţi ani de-acum încolo, pentru ca noi să putem găsi la dânsul judecată şi sfaturi înţelepte.

— Bine spus, Gruber, făcu neglijent Împăratul, dar ştii foarte bine că astea-s aiureli. Nu mai are cum trăi foarte mult şi în niciun caz nu mai are vigoarea şi calităţile necesare acestui post. El însuşi cere să se retragă înainte de sfârşitul anului, iar eu i-am promis acest lucru. Rămâne să-i găsesc un înlocuitor.

— O, Sire sunt cincizeci de bărbaţi şi femei pe acest vast domeniu, care ar putea fi Grădinari Şefi.

— Aşa o fi, spuse Împăratul, însă preferinţa mea a căzut asupra ta.

Împăratul zâmbi mărinimos. Ăsta era momentul! Acum se aştepta ca Gruber să cadă în genunchi, într-un extaz de recunoştinţă.

Gruber nu reacţionă astfel şi Împăratul se încruntă.

— Sire, spuse Gruber, este o onoare prea mare pentru mine… mult prea mare.

— Prostii, spuse Cleon nemulţumit că hotărârea îi era contestată. A sosit timpul să-ţi fie recunoscute calităţile. De-acum încolo nu va mai trebui să stai expus la capriciile vremii. Vei avea un birou – biroul Grădinarului Şef – şi o locuinţă frumoasă, pe care o voi redecora special pentru tine. Îţi poţi aduce acolo întreaga familie… Ai familie, nu-i aşa, Gruber?

— Da, Sire. O nevastă şi două fiice. Şi un ginere.

— Foarte bine. Te vei simţi foarte bine, şi noua ta viaţă o să-ţi placă, Gruber. Vei sta înăuntru, la adăpost de vremea capricioasă, ca un adevărat trantorian.

— Sire, ţineţi cont că eu sunt anacreonian prin educaţie…

— Am ţinut cont, Gruber. În ochii Împăratului, toate lumile sunt la fel. S-a făcut. Meriţi slujba de Grădinar Şef.

Dădu din cap şi se îndepărtă maiestuos. Era mulţumit de ultimul sau gest de bunăvoinţă. Desigur, individul ar fi trebuit să se arate puţin mai recunoscător, să fi dat dovadă de mai multă apreciere, dar, în sfârşit, totul se rezolvase.

Şi era mult mai uşor să faci *asta* decât să rezolvi problema avariilor infrastructurii.

Cleon, într-un moment de iritare, declarase că ori de câte ori o avarie putea fi atribuită erorii umane, individul vinovat trebuia executat fără întârziere.

„Câteva execuţii”, spusese el, „şi ai să te miri cât de atenţi vor deveni cu toţii.”

„Sire”, spusese Seldon, „mă tem că o astfel de atitudine despotică nu ar duce la rezultatele pe care le doriţi. Probabil că i-ar determina pe muncitori să facă grevă… şi dacă încercaţi să-i obligaţi să reia lucrul, se va declanşa o răzmeriţă… şi dacă veţi încerca să-i înlocuiţi cu soldaţi, veţi descoperi că aceştia nu pot stăpâni maşinile, deci avariile se vor produce mult mai des.”

Nu era de mirare că Cleon preferase să se ocupe de problema numirii unui nou Grădinar Sef.

Cât despre Gruber, acesta privi în urma Împăratului străbătut de fiorii unei groaze neprefăcute. Avea să fie luat din imensitatea aerului liber şi condamnat să trăiască între patru pereţi… Şi totuşi, cum putea să-l refuze pe Împărat?

10

Raych se afla în Wye. În camera hotelului (un hotel de mâna a doua, pentru că Raych trebuia să pară sărac) se privi posomorât în oglindă. Ceea ce văzu nu îi făcu plăcere. Mustaţa dispăruse; favoriţii fuseseră scurtaţi; părul tuns în lateral şi la spate.

Arăta de parcă era… jumulit.

Mai rău chiar. Ca urmare a modificării trăsăturilor feţei, avea o figură de copil.

Dezgustător!

Şi măcar de-ar fi făcut vreun progres. Seldon îi dăduse rapoartele securităţii referitoare la moartea lui Kaspal Kaspalov. Nu prea avusese ce citi. Kaspalov fusese omorât, iar ofiţerii locali de securitate nu descoperiseră nimic important în legătură cu crima. Era foarte clar că nu dădeau importanţă crimei.

Nimic de mirare! În ultimul secol, rata criminalităţii crescuse simţitor în majoritatea lumilor, *mai ales* în grandioasa şi complexa lume a Trantorului, şi nicăieri forţele de securitate nu reuşeau să se descurce în mod satisfăcător. De fapt, forţele de securitate scăzuseră ca număr şi ca eficienţă pretutindeni şi (cu toate că era mai greu de dovedit) erau din ce în ce mai corupte, salariul nefiind în stare să ţină pasul cu costul vieţii. Funcţionarii civili trebuie *plătiţi* pentru a-i menţine cinstiţi. Dacă nu, îşi vor rotunji salariile pe alte căi.

Seldon susţinuse doctrina asta de câţiva ani buni, dar nu ajungea la niciun rezultat. Nu aveai cum să creşti lefurile fără a creşte taxele, iar populaţia nu era dispusă să accepte liniştită creşterea taxelor. Erau dispuşi mai degrabă să piardă de zece ori mai multe credite dând mită.

Toate acestea făceau parte (spusese Seldon) din degenerarea generală a Imperiului, care avea loc de două secole încoace.

Bun, iar el, Raych, ce trebuia să facă? Se afla acolo, la hotelul în care locuise Kaspalov în zilele imediat de dinaintea morţii sale. Undeva în hotel poate se afla cineva care avusese legătură cu crima… sau care cunoştea pe cineva care avusese legătură.

Raych se hotărî să iasă puţin în evidenţă. Trebuia să se arate interesat de moartea lui Kaspalov, şi atunci cineva se va arăta interesat de *el*, căutând să intre în legătură. Era un joc periculos, dar dacă ar putea da impresia că este o persoană suficient de inofensivă, poate că nu îl vor ataca imediat.

Ei bine…

Privi banda orară. Probabil că în bar se aflau deja câţiva consumatori, savurându-şi aperitivele de dinaintea mesei. Ce-ar fi să li se alăture, şi apoi… poate se va întâmpla ceva.

11

În unele aspecte, Wye putea fi foarte puritan. (Acest lucru era valabil pentru toate sectoarele, deşi fiecare sector îşi manifesta intoleranţa în felul său.) Aici nu se consuma alcool, însă băuturile erau preparate sintetic pentru a stimula în alte direcţii. Lui Raych nu-i plăcea gustul, nefiind deloc obişnuit cu el, dar pe de altă parte asta însemna că îşi putea sorbi în tihnă băutura, privind în jur.

Prinse privirea unei tinere, aflată la câteva mese depărtare, şi îi fu greu să şi-o desprindă. Era atrăgătoare şi îşi dădu seama ca Wye nu era puritan în *toate* privinţele.

După câteva momente, tânăra zâmbi discret şi se ridică. Pluti înspre masa lui Raych, în timp ce acesta o privea contemplativ. Nu îşi putea permite (se gândi el cu adânc regret) în aceste momente o aventură care să îl distragă de la scopul său.

Tânăra ajunse lângă Raych, se opri un moment, apoi alunecă lin într-un scaun liber de la masă.

— Bună, spuse ea. Nu pari un obişnuit al casei.

Raych zâmbi:

— Nici nu sunt. Îi cunoşti pe toţi obişnuiţii casei?

— Cam pe toţi, spuse ea fără a da semne de stinghereală. Mă numesc Manella. Tu?

Simţea cum regretul îl apasă mai mult decât oricând. Era mai înaltă decât el, exact pe placul lui Raych. Avea tenul alb şi un păr lung, uşor învolburat, cu evidente tonuri de roşu închis. Hainele nu îi erau prea ţipătoare şi ar fi putut, dacă şi-ar fi dat puţin silinţa, trece drept o femeie respectabilă din clasele care nu prea se omorau cu munca.

— Numele meu nu are importanţă, spuse Raych. Important este că nu prea am credite.

— O, ce păcat, spuse Manella făcând o grimasă dezamăgită. Nu poţi face rost?

— Aş vrea eu. Am nevoie de o slujbă. Cunoşti pe cineva care m-ar putea ajuta?

— Ce fel de slujbă?

Raych ridică din umeri:

— Nu mă pricep la nimic deosebit, dar nici nu sunt pretenţios.

Manella îl privi gânditoare:

— Hai să-ţi spun ceva, domnule Anonim. Uneori nu este nevoie de credite.

Raych îngheţă pe loc. Avusese destul succes la femei, dar cu mustaţa... cu mustaţa! Ce vedea ea la o faţă de bebeluş?

— Hai să-ţi spun ceva, făcu el. Am avut un prieten care stătea pe aici acum două săptămâni, şi nu îl mai găsesc. Dacă zici că-i cunoşti pe toţi obişnuiţii casei, poate îl cunoşti şi pe el. Îl cheamă Kaspalov.

Repetă, ridicând uşor vocea:

— Kaspal Kaspalov.

Manella îl privi nedumerită şi apoi dădu din cap:

— Nu cunosc pe nimeni cu numele ăsta.

— Păcat. Era Joranumit, la fel ca şi mine.

Primi din nou o privire nedumerită.

— Nu ştii ce este un Joranumit? întrebă el.

Ea dădu din cap:

— N-nu. Am auzit cuvântul, dar nu ştiu ce înseamnă. Este vreun fel de meserie?

Raych era dezamăgit.

— Ar dura prea mult să-ţi explic, spuse el.

Suna ca o concediere şi, după câteva momente de incertitudine, Manella se ridică şi plecă. Nu îi zâmbi şi Raych era un pic surprins că rămăsese atât de mult timp în compania lui.

(Ei bine, Seldon susţinuse întotdeauna că Raych ar avea capacitatea de a inspira afecţiune... da, dar nu unei femei care se ocupa cu *astfel* de treburi. Pentru ele nu contau decât creditele.)

Ochii săi o urmăriră automat pe Manella oprindu-se la o altă masă, unde se afla un bărbat singur. Acesta avea o vârstă medie, păr de culoarea untului, dat pe spate. Era foarte atent bărbierit, dar Raych îşi spuse că ar fi fost bine să poarte o barbă, pentru că avea bărbia prea ieşită în afară şi era un pic asimetrică.

După toate aparenţele, Manella nu avu succes nici cu acest individ. După un schimb de cuvinte, se ridică şi plecă. Însă nu va continua mult cu insuccesele, gândi Raych. Era foarte sexy.

Fără să vrea, Raych se gândi ce fantastic ar fi fost dacă ar fi putut să... Apoi îşi dădu seama că la masa lui se aşezase încă cineva. Un bărbat, de data aceasta. De fapt, chiar bărbatul cu care vorbise adineauri Manella. Raych era uimit că gândurile la acea femeie îl făcuseră să nu-şi dea seama de apropierea bărbatului şi să fie luat prin surprindere. Nu-şi putea permite astfel de neglijenţe.

Bărbatul îl privi cu o lucire de curiozitate în ochi:

— Ai vorbit mai devreme cu o prietenă de-a mea.

Raych nu se putu abţine să nu zâmbească larg:

— Este o persoană prietenoasă.

— Da, într-adevăr. Şi este o *bună* prietenă de-a mea. Am auzit, fără să vreau, ce i-ai spus.

— Sper că n-am spus nimic rău.

— Nu, deloc, dar ai spus că eşti Joranumit.

Inima lui Raych tresări. Remarca făcută Manellei lovise exact la ţintă. Nu însemna nimic pentru ea, dar cu siguranţă că însemna ceva pentru „prietenul” ei.

Adică intrase pe drumul cel bun? Sau intrase în necazuri?

12

Raych făcu tot posibilul pentru a-l studia pe noul său interlocutor, fără însă ca figura sa să-şi piardă expresia de naivitate inofensivă. Omul avea ochi verzui şi pătrunzători,

iar mâna dreaptă i se încleşta aproape ameninţător într-un pumn, odihnindu-se pe tăblia mesei.

Raych privi cu ochii larg deschişi spre celălalt, aşteptând.

Bărbatul spuse din nou:

— Pretinzi că eşti Joranumit.

Raych făcu tot posibilul pentru a arăta stingherit. Nici nu era greu. Spuse:

— De ce întrebaţi, domnule?

— Nu cred că eşti suficient de în vârstă.

— Sunt destul de în vârstă. Obişnuiam să urmăresc discursurile lui Jo-Jo Joranum, la holovizor.

— Poţi să-mi dai câteva citate?

Raych ridică din umeri:

— Nu, dar am reţinut ideile.

— Eşti un tânăr curajos, dacă spui deschis că eşti Joranumit. Unora nu le place asta.

— Mi s-a părut că în Wye sunt mulţi Joranumiţi.

— Probabil. De asta ai venit aici?

— Caut de lucru. Poate că un alt Joranumit m-ar putea ajuta.

— Şi în Dahl sunt Joranumiţi. De unde vii?

Recunoscuse accentul lui Raych. Accentul nu putea fi disimulat.

— M-am născut în Millimaru, spuse Raych, dar am crescut mai mult în Dahl.

— Făcând ce?

— Nu cine ştie ce. M-am mai dus pe la şcoală.

— Şi de ce eşti Joranumit?

Raych îşi permise sa se aprindă un pic. N-ar fi putut trăi într-un Dahl asuprit, desconsiderat, fără a avea motive serioase de a fi Joranumit. Spuse:

— Cred că guvernul Imperiului ar trebui să fie mai bine reprezentat, oamenii să aibă o participare mai largă, să existe mai multă egalitate între diferitele sectoare şi lumi. Oricine care are minte şi inimă este de aceeaşi părere, nu?

— Şi ai vrea să vezi abolită domnia Împăraţilor?

Raych făcu o pauză. În general, oamenii se aventurau destul de mult în declaraţiile subversive, însă de obicei nu se spunea nimic neplăcut referitor la Împărat.

— N-am zis asta, spuse el. Cred în Împărat, dar este prea greu pentru un singur om să conducă Imperiul.

— Nu este un singur om. Este o întreagă birocraţie Imperială. Ce părere ai despre Hari Seldon, Primul Ministru?

— N-am nicio părere. Nici nu-l cunosc.

— Nu ştii decât că populaţia ar trebui să se implice mai mult în treburile guvernului. Aşa-i?

Raych îşi permise să se arate puţin nelămurit:

— Asta obişnuia să spună Jo-Jo. Nu ştiu cum îi spuneţi dumneavoastră. Am auzit uneori că i se spune „democraţie”, dar nu ştiu foarte bine ce înseamnă.

— Democraţia este un lucru pe care l-au încercat multe lumi. Unele îl mai încearcă şi acum. Nu cred că au avut ceva de câştigat. Deci, eşti democrat?

— Aşa îi spuneţi dumneavoastră?

Raych îşi lăsă capul să cadă, de parcă s-ar fi gândit adânc:

— Eu mă simt mai în largul meu dacă îmi spun Joranumit.

— Desigur, ca dahlit…

— Am trăit o perioadă acolo, dar nu sunt chiar dahlit.

— … eşti cu trup şi suflet pentru egalitatea dintre oameni şi alte lucruri din astea. Dahliţii fiind un grup oprimat, este normal să gândească astfel.

— Am auzit că în Wye sunt bine văzute ideile Joranumite. *Ei* nu sunt oprimaţi.

— Aici intervin alte motive. Vechea familie a Primarilor de Wye şi-a dorit dintotdeauna să aibă tronul. Ştiai asta?

Raych dădu din cap.

— Cu optsprezece ani în urmă, spuse bărbatul, Rashelle de Wye a fost foarte aproape de a reuşi o lovitură în sensul ăsta. Aşa că wyanii sunt rebeli. Nu atât Joranumiţi, cât anti-Cleon.

— Eu nu mă bag în chestii d’astea, spuse Raych. Eu n-am nimic împotriva Împăratului.

— Dar eşti pentru reprezentarea populaţiei în guvernare, nu? Crezi că vreun fel de adunare aleasă de oameni ar putea conduce Imperiul Galactic fără să se afunde în politică, şi fără dispute partizane? Fără paralizie?

— Hă? făcu Raych. Nu înţeleg.

— Crezi că un grup mare de oameni ar putea lua decizii prompte în perioadele de criză? Sau vor discuta şi se vor certa la nesfârşit?

— Nu ştiu, dar nu mi se pare drept ca doar câţiva oameni să hotărască asupra tuturor lumilor.

— Eşti dipus să lupţi pentru ideile astea? Sau doar îţi place să vorbeşti despre ele?

— Nimeni nu mi-a cerut să lupt, spuse Raych.

— Să presupunem că ţi-ar cere cineva. Cât de importante crezi că sunt convingerile tale despre democraţie – sau despre filosofia Joranumită?

— Aş lupta pentru ele... dacă aş avea impresia că merită.

— Ei, uite un băiat curajos. Deci ai venit în Wye să lupţi pentru convingerile tale.

— Nu, spuse stânjenit Raych, nu zic că de-asta am venit. Am venit să caut de lucru, domnule. Nu e uşor de găsit de lucru în zilele astea... şi nu mai am credite. Omu' trebuie să trăiască.

— Sunt de acord cu tine. Cum te cheamă?

Întrebarea ţâşnise fără veste, dar Raych era pregătit:

— Planchet, domnule.

— Numele sau prenumele?

— Singurul nume, din câte ştiu.

— Nu ai credite şi, din câte îmi dau seama, eşti foarte puţin educat.

— Mă tem că da.

— Şi n-ai experienţă în vreo muncă specializată?

— N-am prea lucrat, dar sunt foarte doritor să o fac.

— În regulă. Să-ţi spun eu ce să faci, Planchet.

Scoase din buzunar un mic triunghi alb şi, apăsându-l în diferite moduri, obţinu un mesaj. Apoi frecă degetul mare de mesaj, îngheţându-l:

— Îţi spun unde să mergi. Iei asta cu tine şi s-ar putea să capeţi o slujbă.

Raych luă plăcuţa şi o privi. Semnele păreau să strălucească fluorescent, dar Raych nu le înţelese. Privi prudent spre celalalt bărbat:

— Şi dacă au să creadă că l-am furat?

— Nu poate fi furat. Are semnătura mea pe el, iar acum are numele tău.

— Şi dacă mă întreabă cine sunteţi?

— Nu te vor întreba… Tu spune-le că vrei de lucru. Asta-i şansa ta. Nu ţi-o garantez, dar asta-i şansa ta.

Îi dădu încă o plăcuţă:

— Aici scrie unde să mergi.

Raych, de data aceasta, o putu descifra.

— Mulţumesc, murmură el.

Bărbatul făcu un gest discret de concediere, cu mâna.

Raych se ridică şi plecă… întrebându-se în ce intrase.

13

Sus-jos. Sus-jos. Sus-jos.

Gleb Andorin îl privea pe Gambol Deen Namarti cum se tot fâţâia prin cameră. Namarti era evident incapabil să stea locului, agitat de o puternică şi violentă emoţie.

Andorin gândi: Nu este cel mai strălucit om din Imperiu sau măcar din mişcare, nici cel mai perspicace şi, cu siguranţă, nici cel mai capabil de o gândire raţională. Trebuie mereu să-l potolim… dar are o energie pe care nici unul dintre noi nu o are. Noi ne-am da bătuţi, am lăsa-o baltă, dar el *nu*. Du-te, vino, împinge, loveşte… Avem nevoie de un om ca el. *Trebuie* să avem un om ca el, altfel nu am face vreodată ceva.

Namarti se opri, ca şi cum ar fi simţit în spate privirea sfredelitoare a lui Andorin. Se întoarse şi spuse:

— Dacă ai de gând să-mi faci din nou morală cu privire la Kaspalov, mai bine las-o baltă.

Andorin dădu uşor din umeri:

— Pentru ce să-mi bat gura de pomană fâcându-ţi morală? Fapta a fost comisă. Răul – în caz că există – a fost făcut.

— Ce rău, Andorin? Ce rău? Dacă n-aş fi făcut-o, atunci *noi* am fi dat de necazuri. Omul ăsta era pe punctul de a deveni un trădător. În maximum o lună, ar fi dat fuga la…

— Ştiu. Am fost de faţă. Am auzit ce-a spus.

— Atunci înţelegi că nu am avut de ales. N-am avut de ales. Doar nu crezi că mi-a convenit să trimit la moarte un vechi camarad, nu? N-am avut de ales.

— Foarte bine. N-ai avut de ales.

Namarti îşi reluă plimbarea prin cameră, apoi se întoarse din nou:

— Andorin, tu crezi în zei?

Andorin se holbă la el:

— În ce?

— În zei.

— N-am auzit niciodată cuvântul ăsta. Ce înseamnă?

— Nu face parte din Galactica Standard, spuse Namarti. Influenţe supranaturale. Acum înţelegi?

— A, influenţe supranaturale. De ce n-ai spus aşa? Nu, nu cred în astfel de lucruri. Prin definiţie, ceva este supranatural dacă există în afara legilor naturii, şi nimic nu există în afara legilor naturii. Ai devenit mistic?

Andorin pusese întrebarea ca şi cum ar fi glumit, însă mijise ochii cu o bruscă îngrijorare.

Namarti îl privi, făcându-l să se simtă stânjenit. Ochii aceia strălucitori puteau tulbura pe oricine:

— Nu fi idiot. Am citit şi eu despre ei. Trilioane de oameni cred în influenţele supranaturale.

— Ştiu, spuse Andorin. Întotdeauna s-a crezut.

— S-a crezut încă dinaintea începuturilor istoriei. Cuvântul „zei” are o origine necunoscută. După toate aparenţele, este o rămăşiţă a vreunui limbaj primitiv din care nu ne-a mai rămas nimic în afară de acest cuvânt… Ştii câte varietăţi de credinţe există în diferite feluri de zei?

— Aproximativ cam câte feluri de idioţi există în întreaga populaţie Galactică.

Namarti nu îl luă în seama:

— Unii oameni cred că acest cuvânt datează din vremea în care întreaga omenire nu exista decât pe o singură lume.

— Care este ea însăşi un mit. O idee la fel de idioată ca şi ideea de influenţe supranaturale. Niciodată nu a existat o lume originară.

— Trebuie să fi existat, Andorin, spuse necăjit Namarti. Oamenii nu au putut evolua pe diferite lumi, sfârşind într-o singură specie.

— Chiar şi aşa, nu există o lume de origini *reală*. Nu poate fi localizată, nu poate fi definită, deci nu se poate vorbi în mod raţional despre ea, deci *în realitate* ea nu există.

— Aceşti zei, îşi urmă Namarti firul gândurilor, se presupune că protejează omenirea şi o ajută, sau cel puţin au grijă de acele părţi ale omenirii care ştiu cum să se folosească de zei. Pe vremea când exista o singură lume, este raţional să presupui că erau în mod deosebit interesaţi să aibă grijă de ea. Aveau grijă de oameni aşa cum au grijă părinţii de copii.

— Foarte frumos din partea lor. Aş vrea să văd dacă pot avea grijă de un întreg Imperiu.

— Şi dacă ar putea? Dacă nu ar avea limite?

— Şi dacă ar îngheţa Soarele? Ce rost au toţi aceşti „dacă”?

— Făceam doar nişte speculaţii. Mă gândeam. Nu ţi-ai lăsat niciodată mintea să zburde liberă? Ţii mereu totul sub lesă?

— Aşa este cel mai sigur, să ţii mereu totul sub lesă. Şi ce-ţi spune mintea după ce ai lăsat-o să zburde, Şefule?

Ochii lui Namarti fulgerară în direcţia celuilalt, ca şi cum îl bănuia de sarcasm, însă faţa lui Andorin rămăsese bine dispusă şi nevinovată.

Namarti spuse:

— Mintea mea îmi spune că… Dacă există zei, atunci cu siguranţă sunt de partea noastră.

— Minunat… dacă ar fi adevărat. Unde este dovada?

— Dovada? Dacă nu ar fi fost mâna zeilor, atunci înseamnă că este doar o coincidenţă, una foarte fericită.

Namarti căscă deodată şi se prăvăli pe scaun, părând epuizat.

Bun, gândi Andorin. Mintea lui zburdalnică a obosit în cele din urmă. Acum putem vorbi mai raţional.

— Problema asta cu avariile interne ale infrastructurii…, începu Namarti cu o voce mult mai şoptită.

Andorin îl întrerupse:

— Ştii, Şefule, Kaspalov nu vorbea totuşi prostii în privinţa asta. Cu cât ne lălăim mai mult, cu atât vor fi mai mari şansele ca forţele Imperiale să descopere cauza. Întregul plan ne va exploda în faţă, mai devreme sau mai târziu.

— Deocamdată nu. Până acum, totul a explodat în faţa guvernului Imperial. Simt cum creşte revolta pe Trantor.

Ridică mâinile, frecându-şi degetele:

— O simt. Şi *aproape* am terminat. Suntem gata pentru pasul următor.

Andorin zâmbi fără veselie:

— Nu-ţi cer detalii, Şefule. Kaspalov a făcut-o şi uite unde a ajuns. Eu nu sunt Kaspalov.

— Dar am să-ţi spun, tocmai din cauză că nu eşti Kaspalov. Şi din cauză că acum am aflat ceva ce atunci nu ştiam.

— Presupun, spuse Andorin crezând doar pe jumătate în ceea ce spunea, că vrei să dai o lovitură pe domeniile Palatului Imperial.

Namarti ridică privirea:

— Bineînţeles. Ce altceva ar mai fi de făcut? Însă problema este cum să pătrunzi în mod eficient pe domeniile Palatului. Am eu acolo unele surse de informaţii, însă nu sunt decât spioni. Am nevoie acolo de oameni de acţiune.

— Nu e deloc uşor să bagi oameni de acţiune pe cea mai bine păzită regiune din Galaxie.

— Bineînţeles că nu. Asta mi-a dat până acum nişte dureri de cap insuportabile… însă acum au intervenit zeii.

Andorin spuse blând (avea nevoie de toată capacitatea sa de control pentru a nu-şi manifesta dezgustul):

— Nu cred că avem nevoie de o discuţie metafizică. Ce s-a întâmplat… lăsând la o parte zeii?

— Graţia Sa, Etern Iubitul Împărat Cleon I, a decis să numească un nou Grădinar Şef. Este prima numire după aproape un sfert de secol.

— Şi ce dacă?

— Nu sesizezi însemnătatea?

Andorin se gândi un moment:

— Se pare că zeii tăi nu mă privesc cu ochi buni. Nu sesizez însemnătatea.

— Andorin, dacă ai un nou Grădinar Şef, situaţia este ca şi cum ai avea un nou administrator, de orice fel… ca şi cum ai avea un nou Prim Ministru sau un nou Împărat. Noul Grădinar Şef va dori cu siguranţă să aibă propria sa echipă. Va trimite la pensie ceea ce va considera că sunt uscături şi va angaja noi grădinari cu sutele.

— Este posibil.

— Este mai mult decât posibil. Este sigur. Exact la fel s-a întâmplat şi atunci când a fost numit actualul Grădinar Şef şi la fel s-a întâmplat atunci când a fost numit predecesorul său, şi aşa mai departe. Sute de străini provenind din Provincii…

— De ce din Provincii?

— Foloseşte-ţi creierul… dacă ai aşa ceva, Andorin. Ce ştiu trantorienii despre grădinărit, când toată viaţa şi-au petrecut-o sub cupolă? Ei nu au văzut decât flori în ghivece, grădini zoologice, lanuri cu cereale şi livezi bine întreţinute. Ce ştiu ei despre viaţa în sălbăticie?

— Aaa… Acum înţeleg.

— Aşa că domeniile vor fi invadate de străini. Vor fi verificaţi cu mare atenţie, dar nu tot atât de sever cum ar fi verificaţi nişte trantorieni. Iar asta, desigur, înseamnă că am putea infiltra câţiva oameni de-ai noştri, sub o falsă identitate. Chiar dacă unii vor fi respinşi, câţiva trebuie să reuşească… trebuie. Oamenii noştri vor intra, în ciuda controlului extrem de strict care se face după tentativa

eşuată de asasinare a Primului Ministru Seldon, în primele zile ale instalării sale.

Aproape că scuipase numele lui Seldon, ca întotdeauna când vorbea de el. Continuă:

— În cele din urmă, vom avea o şansă.

Andorin se simţea un pic ameţit, ca şi cum intrase într-un vârtej:

— Şefule, mi se pare ciudat să spun tocmai eu asta, dar cred că totuşi este ceva real în chestia asta cu „zeii”. Aşteptam să termini tu ca să-ţi spun ceva şi acum văd că totul se leagă perfect.

Namarti îl privi pe celălalt cu suspiciune apoi roti ochii, ca şi cum s-ar fi temut să nu apară securitatea. Dar o astfel de teamă era nefondată. Camera se afla în mijlocul unui complex rezidenţial de modă veche şi era bine protejată. Nimeni nu-i putea auzi şi nimeni, chiar dacă ar fi primit îndrumări competente, nu ar fi putut-o găsi cu uşurinţă. Şi nici nu ar fi putut trece de filtrele de protecţie formate din membrii loiali ai organizaţiei.

— Despre ce vorbeşti? întrebă Namarti.

— Ţi-am găsit un om. Un tânăr... foarte naiv. Un tip simpatic, genul în care ai încredere imediat ce te uiţi la el. Are o figură sinceră, ochi larg deschişi; a trăit în Dahl; este un adept convins al egalităţii; crede că apariţia lui Joranum a fost cel mai mare eveniment, de la coco-tartele dahlite încoace; şi sunt sigur că îl putem convinge foarte uşor să facă ceva pentru cauză.

— Pentru cauză? întrebă Namarti ale cărui bănuieli nu se diminuaseră deloc. Este de-al nostru?

— De fapt, nu e cu nimeni. El are în cap nişte idei vagi, cum că Joranum dorea egalitatea între sectoare.

— Asta era lozinca lui. Sigur.

— Este şi lozinca noastră, dar puştiul *crede* în ea. Vorbeşte despre egalitate şi despre reprezentarea populaţiei la guvernare. A menţionat chiar şi ideea de democraţie.

Namarti chicoti:

— De douăzeci de mii de ani, democraţia a fost folosită din când în când, dar mereu a eşuat lamentabil, în foarte scurtă vreme.

— Da, dar asta nu ne interesează pe noi. Îl însufleţeşte pe tânărul asta şi îţi spun, Şefule, că din momentul în care l-am văzut am ştiut că ne poate fi de folos, deşi nu ştiam în ce fel ne-ar putea ajuta. Acum ştiu. Îl putem infiltra pe domeniile Palatului Imperial, ca grădinar.

— Cum? Ştie ceva despre grădinărit?

— Nu. Sunt sigur că nu ştie. N-a făcut altceva în viaţa lui decât muncă necalificată. Acum lucrează pe un transportor. Totuşi, dacă-l putem da pe mâna unui grădinar, care să-l înveţe cum se ţin foarfecele în mână, cred că reuşim.

— Ce să reuşim?

— Infiltrăm un om de-al nostru şi îl pregătim să lovească la momentul potrivit. Este un om care nu ar ridica nici cea mai mică bănuială. Îţi spun că emană un fel de stupiditate sinceră, un fel de virtute idioată, care inspiră încredere.

— Şi va face ceea ce îi spui tu să facă?

— Absolut.

— Cum l-ai întâlnit?

— Nu l-am întâlnit eu. De fapt, Manella l-a descoperit.

— Cine?

— Manella. Manella Dubanqua.

— A, prietena aia a ta.

Namarti se strâmbă, arborând o expresie de dezaprobare.

— Este prietenă cu multă lume, spuse tolerant Andorin. Din cauza asta este şi atât de utilă. Poate aprecia un bărbat foarte repede, dintr-o privire. A vorbit cu băiatul ăsta pentru că s-a simţit atrasă de el – şi te asigur că Manella *nu* e atrasă doar de ceea ce se află mai jos de centură – aşa că, vezi, băiatul este deosebit. A vorbit cu băiatul – apropo, îl cheamă Planchet – după care mi-a spus: „Am un tip adevărat pentru tine, Gleb.” Am oricând încredere în aprecierile ei despre tipi adevăraţi.

Namarti întrebă cu viclenie:

— Şi ce crezi că va face omul ăsta al tău, Andorin, odată ajuns pe domeniile Palatului?

Andorin inspiră adânc:

— Păi, ce să facă? Dacă totul merge cum trebuie, scăpăm de scumpul nostru Împărat Cleon, Primul cu acest Nume.

Figura lui Namarti deveni o mască a mâniei:

— Ce? Eşti nebun? Pentru ce să-l omorâm pe Cleon? El este sprijinul nostru în guvernare, faţada din spatele căreia vom putea conduce. Este paşaportul nostru pentru legitimitate. Ce ai în cap? Avem nevoie de el, să ne fie marionetă. Nu se va amesteca în treburile noastre, dar existenţa lui ne va asigura o poziţie solidă.

Faţa calmă a lui Andorin se înroşi toată; buna sa dispoziţie dispăru cu totul:

— Atunci, ce ai *tu* în cap? Care sunt planurile tale? M-am săturat să tot să ghicesc.

Namarti ridică mâna, împăciuitor:

— În regulă. În regulă. Calmează-te. N-am vrut să te enervez. Dar gândeşte-te puţin. Cine l-a distrus pe Joranum? Cine ne-a distrus speranţele acum zece ani? Matematicianul. *El* conduce acum Imperiul, cu vorbele lui idioate despre psihoistorie. Cleon nu reprezintă nimic pentru noi. Pe Hari Seldon trebuie să-l distrugem. Cu aceste continue avarii, am vrut să fac din Hari Seldon un subiect al ridicolului. Mizeriile sunt aruncate la uşa lui. Totul este interpretat ca ineficienţa *lui*, incapacitatea *lui*.

Făcuse un pic de bale pe la colţurile buzelor:

— Când va fi asasinat, întreg Imperiul se va bucura, veselia va ocupa multă vreme toate ştirile de la holoviziune. Atunci nu va mai conta dacă vor afla cine a făcut-o.

Ridică mâna, apoi o lăsă să cadă, ca şi cum ar fi împlântat un cuţit:

— Vom fi consideraţi eroi ai Imperiului, salvatori. Ei? Ei? Ce zici? Crezi că puştiul tău îl poate omorî pe Hari Seldon?

Andorin îşi recăpătase înfăţişarea calmă.

— Sunt sigur că poate, spuse el cu nepăsare forţată. Pentru Cleon, ar fi avut probabil un pic de respect; Împăratul, după cum ştii, are un fel de aură mistică.

(Accentuase cuvântul „ştii” şi Namarti se încruntă.) Apoi continuă:

— Pentru Seldon însă, nu va avea astfel de sentimente.

Însă în sinea sa, Andorin era furios. Nu asta dorise. Se simţea trădat.

14

Manella îşi plimbă mâna peste frunte, zâmbindu-i lui Raych:

— Ţi-am spus că n-o să te coste niciun credit.

Raych clipi şi se scărpină pe umărul gol:

— Dar acum, ai de gând să-mi ceri?

Ea ridică din umeri şi zâmbi maliţios:

— De ce?

— De ce nu?

— Pentru că din când în când am şi eu dreptul să-mi satisfac plăcerile.

— Cu mine?

— Mai vezi pe altcineva pe-aici?

După o pauză lungă, Manella îi spuse, ocrotitor:

— De altfel, nici nu ai destule credite ca să mă plăteşti. Cum este slujba?

— Mai bine decât nimic, spuse Raych. Mult mai bine. Ai vorbit tu cu tipul ala să-mi facă rost de slujbă?

Manella dădu lent din cap:

— Vorbeşti de Gleb Andorin? Nu i-am zis să facă nimic. I-am zis doar că s-ar putea să îl interesezi.

— O să se supere din cauză că tu şi cu mine…

— Pentru ce? Nu-i treaba *lui*. De altfel, nu-i nici treaba *ta*.

— Ce face el? Adică, ce munceşte?

— Nu cred că munceşte. Este bogat. Rudă cu vechii Primari.

— Primarii de Wye?

— Da, chiar aşa. Nu-i place guvernul Imperial. Spune că Cleon ar trebui să…

Se opri brusc:

— Vorbesc prea mult. Nu cumva să repeţi cuiva ceea ce spun eu aici.

— Eu? N-am auzit nimic. Şi nici n-am de gând să aud.

— Foarte bine.

— Dar ce-i cu Andorin? E băgat în mişcarea Joranumită? E vreun şef?

— De unde să ştiu?

— Nu vorbeşte cu tine despre chestiile astea?

— Nu.

— Aha, spuse Raych încercând să nu pară dezamăgit.

Manella îl privi, vicleană:

— Dar de ce te interesează?

— Vreau să intru şi eu în mişcarea asta. Cred că aşa am să ajung şi eu mai bine. O slujbă mai bună… Mai multe credite… Ştii tu…

— Poate că Andorin o să te ajute. Îi place de tine. Asta o ştiu.

— Nu-l poţi face să-i placă şi mai mult de mine?

— Aş putea încerca. Nu văd de ce nu te-ar plăcea. *Mie* îmi placi. Îmi placi mai mult decât îmi place el.

— Mulţumesc, Manella. Şi eu te plac… Foarte mult.

Îşi plimbă mâna pe corpul ei, dezmierdând-o, şi îşi dori cu putere să se poată concentra mai mult asupra ei şi mai puţin asupra misiunii.

15

— Gleb Andorin, spuse obosit Hari Seldon.

Se frecă la ochi.

— Cine-i ăsta? întrebă Dors Venabili.

Din ziua în care plecase Raych, era într-o dispoziţie la fel de rece.

— Până acum câteva zile nici nu auzisem de el, spuse Seldon. Ăsta este necazul când încerci să guvernezi o lume cu patruzeci de miliarde de locuitori. Nu auzi niciodată de cineva, decât dacă intră cu forţa în atenţia ta. Cu toate informaţiile computerizate, Trantor rămâne o planetă de anonimi. Dăm oamenilor numere de identificare, îi introducem în statistici, dar nu ştim nimic despre ei. Mai adaugă douăzeci şi cinci de milioane de lumi ale Provinciilor, şi chiar ai motive să te miri că Imperiul Galactic a rămas, timp de atâtea milenii, un mecanism care funcţionează. Să fiu sincer, cred că în cea mai mare parte s-a condus singur. Dar acum, în cele din urmă, se prăbuşeşte.

— Destul cu filosofia, Hari, spuse Dors. Cine este Andorin ăsta?

— Cineva de care recunosc că *ar fi trebuit* să ştiu. Am reuşit să fac rost de câteva informaţii din dosarul lui de la securitate. Este membru al familiei Primarilor de Wye – cel mai important membru, de fapt – şi cei de la securitate au fost tot timpul cu ochii pe el. Se crede că are ambiţii politice, dar este prea afemeiat pentru a le putea realiza.

— Şi s-a înhăitat cu Joranumiţii?

Seldon făcu un gest vag:

— Am senzaţia că cei de la securitate habar nu au despre Joranumiţi. Asta poate însemna că aceştia nu mai există sau, dacă există, nu mai prezintă niciun fel de importanţă. Ar mai putea însemna pur şi simplu că securitatea nu se interesează de ei. N-am nicio şansă să îi implic în cercetările mele. Să zic mersi că îmi mai dau nişte informaţii. Şi ţine cont că eu sunt *Primul Ministru*.

— Este posibil să nu fi un foarte bun Prim Ministru? întrebă sec Dors.

— Este mai mult decât posibil. Probabil că de generaţii întregi nu a fost numită în post o persoană mai puţin potrivită decât mine. Dar asta nu are nicio legătură cu forţele de securitate. Securitatea este un departament independent. Cred că nici Cleon nu ştie prea multe despre ea, deşi, teoretic, ofiţerii de securitate ar trebui să-i dea raportul prin directorul lor. Dacă am şti ceva mai mult

despre forţele de securitate, am încerca să-i încadrăm acţiunile în ecuaţiile psihoistoriei.

— Dar ofiţerii de securitate sunt de partea ta?

— Cred că da, dar n-aş băga mâna-n foc.

— Şi pentru ce te interesează... cum îl cheamă?

— Gleb Andorin. Pentru că am primit, prin intermediari, un mesaj de la Raych.

Ochii lui Dors fulgerară:

— De ce nu mi-ai spus? Ce face? E bine?

— Deocamdată da, dar sper să nu încerce să mai trimită mesaje. Dacă este prins comunicând, atunci *nu* îi va fi bine. În orice caz, a intrat în legătură cu Andorin.

— Şi cu Joranumiţii?

— Nu cred. Nu ar avea niciun sens. Mişcarea Joranumită are cea mai mare priză în clasele inferioare... o mişcare proletară, dacă se poate spune aşa. Iar Andorin este un aristocrat printre aristocraţi. Ce legătură să aibă el cu Joranumiţii?

— Dacă face parte din familia Primarilor de Wye, ar putea aspira la tronul Imperial, nu-i aşa?

— Aspiră de generaţii întregi. Îţi aduci aminte de Rashelle, cred. A fost mătuşa lui Andorin.

— Atunci s-ar putea folosi de Joranumiţi ca de o trambulină, nu crezi?

— *Dacă există* vreo mişcare Joranumită. Dacă există – şi dacă Andorin are nevoie de o trambulină – atunci cred că a intrat într-un joc periculos. Joranumiţii ar putea avea planurile lor, iar Andorin va descoperi că pur şi simplu călăreşte un greti...

— Ce este greti?

— Un animal dispărut, foarte feroce. Pe Helicon avem o expresie foarte populară: Dacă te-ai urcat pe un greti, descoperi că nu te mai poţi da jos, de frică să nu te mănânce.

Seldon făcu o pauză, după care continuă:

— Şi încă ceva. Raych se pare că s-a încurcat cu o femeie care îl cunoaşte pe Andorin şi prin care, crede el, ar

putea căpăta informaţii importante. Îţi spun asta acum ca să nu mă acuzi, mai târziu, că ţi-am ascuns ceva.

— O femeie? se încruntă Dors.

— Una care – cred – cunoaşte foarte mulţi oameni ce-şi dau necontrolat drumul la gură, uneori, în nişte împrejurări mai intime.

— Una din *alea*.

Încruntătura ei luă amploare:

— Nu-mi place că Raych s-a…

— Haide, haide. Raych are treizeci de ani şi multă experienţă. Nu se lasă dus de nas chiar atât de uşor.

Se întoarse spre Dors cu o privire atât de îmbătrânită, atât de obosită!… Spuse:

— Crezi că mie îmi place? Crezi ca mie îmi place *ceva* din toate astea?

Dors nu găsi niciun răspuns.

16

Gambol Deen Namarti nu era, nici măcar în momentele sale cele mai bune, o persoană remarcabilă prin politeţe şi suavitate… iar apropierea punctului culminant după zece ani de planuri îl făcuse şi mai ursuz.

Se ridică din scaun cu o oarecare agitaţie şi spuse:

— Ţi-a luat cam mult timp să ajungi până aici, Andorin.

Andorin dădu din umeri:

— Dar am venit.

— Şi tânărul ăla al tău… acea unealtă remarcabilă cu care te lăudai… Unde este?

— Va veni şi el, dar altă dată.

— De ce nu acum?

Capul frumos al lui Andorin păru să se aplece puţin, ca şi cum căzuse pe gânduri sau ajunsese la o decizie, apoi spuse dintr-o dată:

— Nu vreau să îl aduc aici până nu mă lămuresc cum stau.

— Ce înseamnă asta?

— Simple cuvinte în Galactica Standard. De când plănuieşti sa scapi de Hari Seldon?

— Dintotdeauna! Dintotdeauna! Ţi-e chiar atât de greu să înţelegi? Vrem răzbunare pentru ce i-a făcut lui Jo-Jo. Însă chiar dacă n-ar fi făcut asta, din moment ce este Primul Ministru, va trebui să-l înlăturăm.

— Dar Cleon – *Cleon* – trebuie dat jos. Dacă nu numai el, atunci el împreună cu Seldon.

— Pentru ce te interesează o marionetă?

— Doar nu te-ai născut ieri. N-a trebuit niciodată să dau explicaţii pentru ce m-am încurcat cu voi. Nu eşti chiar atât de nebun şi ignorant încât să nu ştii. Pentru ce m-ar interesa pe mine planurile voastre dacă nu aş avea speranţe să capăt tronul Imperial?

Namarti râse:

— Desigur. De multă vreme ştiu că mă consideri o treaptă, o modalitate de a te urca pe tronul Imperial.

— Te aşteptai la altceva?

— Nu, deloc. Eu fac planurile, îmi asum riscurile şi, după aceea, când totul este gata, tu vii şi culegi roadele. Este rezonabil, nu?

— Da, este rezonabil, pentru că şi tu te vei înfrupta din roade. Nu vei deveni Prim Ministru? Nu te vei putea baza pe întregul sprijin al noului Împărat, care va fi plin de recunoştinţă? Nu voi fi eu…

Şi faţa i se schimonosi ironică, scuipând cuvântul:

— … noua marionetă?

— Asta doreşti să fii? O marionetă?

— Vreau să fiu Împărat. Ţi-am dat credite, când erai lefter. Ţi-am dat oameni, când nu aveai nici unul. Ţi-am oferit respectabilitate, când ai avut nevoie să pui la punct o organizaţie puternică în Wye. Pot retrage tot ceea ce am investit în tine.

— Nu cred.

— Vrei să rişti? Să nu crezi că mă poţi trata la fel cum ai făcut cu Kaspalov. Dacă păţesc ceva, Wye va deveni de nelocuit pentru tine şi pentru ai tăi… vei descoperi că niciun alt sector nu îţi va mai oferi ceea ce vrei.

Namarti oftă:

— Deci insişti să-l omorâm pe Împărat.

— N-am spus să-l „omorâm”. Am spus să-l înlăturăm. Detaliile le las în seama ta.

Această ultimă remarcă o făcuse cu un gest al mâinii, aproape neglijent, din încheietură, ca şi cum ar fi stat deja pe tronul Imperial.

— După care crezi că vei fi Împărat? întrebă Namarti.

— Da.

— Nu, nu vei fi. Vei fi omorât… şi nu de mâinile mele. Andorin, dă-mi voie să te învăţ unele lucruri care ţin de experienţă. Dacă Cleon este ucis, atunci se va pune problema succesiunii şi, pentru a se evita războiul civil, Garda Imperială va omorî imediat toţi membrii familiei Primarilor de Wye… începând cu tine. Pe de altă parte, dacă nu este omorât decât Primul Ministru, vei fi în siguranţă.

— De ce?

— Un Prim Ministru este doar un Prim Ministru. Ăştia vin şi pleacă. Este posibil ca Cleon însuşi să se sature de el şi să pună să fie omorât. Vom avea noi grijă să răspândim zvonuri în sensul ăsta. Garda Imperială nu va interveni, şi ne va permite să formăm un nou guvern. Ba chiar este posibil să fie ei înşişi recunoscători pentru moartea lui Seldon.

— Şi, odată instalat noul guvern, eu ce voi face? Voi aştepta? La infinit?

— Nu. Dacă ajung Prim Ministru, voi găsi o cale să mă descurc cu Cleon. S-ar putea chiar să pot face ceva în privinţa Gărzilor Imperiale – sau chiar forţelor de securitate – atrăgându-le de partea mea. Atunci voi scăpa de Cleon, înlocuindu-l cu tine.

Andorin izbucni:

— Pentru ce ai face asta?

— Cum adică, pentru ce? făcu Namarti.

— Tu cu *Seldon* ai ce ai. După ce scapi de el, pentru ce să-ţi mai asumi riscuri inutile la cel mai înalt nivel? Vei face pace cu Cleon, iar cu mă voi întoarce la moşia mea năruită

şi la visele imposibile. Ba chiar, cine ştie, ca să scapi de riscuri vei pune să fiu ucis.

— Nu! spuse Namarti. Cleon a fost născut pentru tron. Este descendentul mai multor generaţii de Împăraţi… mândra Dinastie Entun. El va fi foarte greu de manevrat, o adevărată năpastă. Spre deosebire de el, tu vei veni la tron ca membru al unei noi dinastii, fără tradiţie, pentru că foştii Împăraţi wyani au fost, trebuie să recunoşti, absolut insignifianţi. Vei sta pe un tron instabil şi vei avea nevoie de cineva care să te sprijine… de *mine*. Iar eu voi avea nevoie de cineva care să depindă de mine, şi pe care să îl pot manevra… de *tine*… Haide, Andorin, căsătoria noastră nu este una din dragoste, altfel s-ar sfârşi într-un an; este o căsătorie din interese, şi poate dura atâta timp cât vom trăi. Hai mai bine să avem încredere unul în celălalt.

— Jură că voi fi Împărat.

— La ce bun să jur dacă nu ai încredere în cuvântul meu? Hai să spunem că te voi considera un Împărat deosebit de folositor şi că voi dori să te pun în locul lui Cleon imediat ce acest lucru se poate face în siguranţă. Acum prezintă-mi-l pe individul ăsta despre care crezi că va fi unealta perfect adecvată scopurilor noastre.

— Foarte bine. Şi nu uita ce anume îl face deosebit. L-am studiat. Este un idealist şi nu are foarte multă minte. Va face ceea ce i se va spune, fără să se gândească la pericole sau la consecinţe. Şi emană în jurul lui un fel de sinceritate şi de nevinovăţie, încât victima are încredere în el, chiar dacă îl vede ţinând un blaster în mână.

— Mi-e imposibil să cred aşa ceva.

— Aşteaptă să-l vezi, spuse Andorin.

17

Raych stătea cu ochii pironiţi în podea. Îi aruncase o privire rapidă lui Namarti, şi nu avusese nevoie de mai mult. Îl întâlnise pe acest om cu zece ani în urmă, când

fusese trimis cu capcana pentru Jo-Jo Joranum. Da, o privire fusese de ajuns.

Namarti se schimbase foarte puţin în aceşti zece ani. Furia şi ura erau în continuare caracteristicile dominante pe care le putea observa la el – sau poate era doar o apreciere subiectivă – şi păreau să se fi constituit într-o crustă tare şi permanentă. Faţa era un pic mai suptă, părul presărat cu fire albe, dar gura cu buze subţiri era în continuare ca o linie aspră, iar ochii negri străluceau la fel de periculos ca întotdeauna.

Raych îşi ferea ochii. Namarti, simţea el, nu era genul de om care să facă o pasiune pentru persoanele care îl priveau deschis în faţă.

Namarti părea să-l devoreze pe Raych din ochi, păstrându-şi eternul surâs batjocoritor.

Se întoarse spre Andorin care stătea în lateral şi spuse, de parcă subiectul conversaţiei nu era de faţă:

— Deci, ăsta e băiatul.

Andorin aprobă din cap şi buzele se mişcară fără a scoate un sunet: „Da, Şefule."

Namarti spuse dintr-o dată spre Raych:

— Cum te cheamă?

— Planchet, domnule.

— Crezi în cauza noastră?

— Da, domnule.

Vorbea cu prudenţă, aşa cum îl instruise Andorin:

— Eu sunt democrat şi doresc o mai mare participare a populaţiei la procesul de guvernare.

Ochii lui Namarti sclipiră în direcţia lui Andorin:

— Ia te uită, avem aici un orator.

După care se întoarse din nou spre Raych:

— Eşti gata să-ţi asumi riscuri pentru a sluji cauza?

— Orice risc, domnule.

— Vei face ce ţi se va spune? Fără întrebări? Fără să dai înapoi?

— Voi îndeplini toate ordinele.

— Ştii ceva despre grădinărit?

Raych şovăi:

— Nu, domnule.

— Deci, eşti trantorian? Născut sub cupolă?

— M-am născut în Millimaru, domnule, şi am fost crescut în Dahl.

— Foarte bine, spuse Namarti.

Apoi, către Andorin:

— Du-l afară şi lasă-l o vreme pe mâna oamenilor care îl aşteaptă acolo. Ei vor avea grijă de el. După care te întorci aici, Andorin. Vreau să vorbesc cu tine.

Când se întoarse, Andorin descoperi că Namarti suferise o schimbare profundă. Ochii îi străluceau, iar gura îi era schimonosită într-un zâmbet feroce.

— Andorin, spuse el, zeii despre care ţi-am vorbit zilele trecute sunt de partea noastră mai mult decât mi-am imaginat.

— Ţi-am spus că băiatul este exact ceea ce ne trebuie.

— Da, este mult mai bun decât îţi închipui. Cunoşti, desigur, povestea căderii lui Joranum: Hari Seldon, iubitul nostru Prim Ministru, şi-a trimis fiul – sau, mai bine zis, fiul adoptiv – să se întâlnească cu Joranum şi să-i întindă o capcană. În care a căzut, deşi eu l-am prevenit.

— Da, spuse Andorin dând plictisit din cap, cunosc.

O spusese cu aerul unuia care cunoştea foarte bine povestea, fiindu-i spusă de nenumărate ori.

— L-am văzut pe băiatul ăla doar atunci, dar imaginea lui mi s-a întipărit în creier, fierbinte. Crezi că trecerea a zece ani, tocurile false şi raderea mustaţei erau suficiente să mă ducă de nas? Planchet ăsta al tău este Raych, fiul adoptiv al lui Hari Seldon.

Andorin se albi şi i se opri respiraţia. După câteva momente, reuşi să îngaime:

— Eşti sigur, Şefule?

— Tot aşa cum sunt sigur că stai acum în faţa mea şi ai băgat un duşman în mijlocul nostru.

— Habar n-aveam…

— Nu te agita, spuse Namarti. Consider că ai făcut cel mai bun lucru din întreaga ta viaţă aristocratică şi trândavă. Ai jucat rolul pe care ţi l-au dat zeii. Dacă eu n-aş fi ştiut

cine este, şi-ar fi îndeplinit cu succes misiunea: se infiltra ca spion în mijlocul nostru, şi divulga informaţii despre planurile noastre cele mai secrete. Însă din moment ce ştim cine este, planul lui nu se va realiza. În schimb, avem acum *totul*.

Namarti îşi frecă încântat mâinile şi, ca şi cum ştia cât de puţin i se potrivea, zâmbi… şi râse poticnit.

18

Manella spuse, melancolică:

— Cred că nu ne vom mai vedea, Planchet.

Raych tocmai se usca după ce făcuse duş:

— De ce?

— Nu mai vrea Gleb Andorin.

— De ce?

Manella ridică din umerii delicaţi:

— Spune că ai ceva important de făcut, şi s-a terminat cu joaca. Poate că o să primeşti o slujbă mai bună.

Raych ciuli urechile:

— Ce fel de slujbă? Ţi-a zis ceva în mod special?

— Nu, dar a spus că se duce în Sectorul Imperial.

— Serios? Îţi spune adesea lucruri din astea?

— Ştii cum e, Planchet. Când stai în pat cu un tip, îşi dă mai uşor drumul la gură.

— Ştiu, spuse Raych care mereu fusese atent să nu păţească la fel. Şi ce altceva a spus?

— De ce mă întrebi? făcu ea încruntându-se puţin. Şi el mă întreabă mereu de tine. Am observat asta la bărbaţi. Sunt curioşi să afle unul despre celălalt. Care să fie cauza?

— Ce i-ai spus despre mine?

— Nu cine ştie ce. Doar că eşti un tip foarte cumsecade. Normal, nu i-am spus că îmi place mai mult de tine decât de el. Asta i-ar putea răni sentimentele… şi mi-ar dăuna mie.

Raych terminase de îmbrăcat:

— Deci, ne spunem adio.

— Da, cel puţin pentru o vreme. Gleb mi-a spus că s-ar putea să se răzgândească. Desigur, mi-ar plăcea şi mie să merg în Sectorul Imperial… dacă ar vrea să mă ia cu el. N-am fost niciodată acolo.

Raych fusese gata-gata să spună ceva, dar reuşi să tuşească, oprindu-se la timp:

— Nici eu nu am mai fost.

— Acolo sunt clădirile cele mai mari, locurile cele mai frumoase, restaurantele cele mai elegante… şi acolo locuiesc oamenii cei mai bogaţi. Mi-ar plăcea să întâlnesc nişte oameni bogaţi… în afară de Gleb, vreau să spun.

— Bănuiesc că o persoană ca mine nu prea are ce-ţi oferi, spuse Raych.

— Ai dreptate. Nu te poţi gândi mereu la credite, dar din când în când trebuie s-o faci. Mai ales acum, când am impresia că Gleb s-a cam săturat de mine.

Raych se simţi dator să spună:

— Nimeni nu s-ar putea sătura de tine.

Apoi, spre uimirea sa, descoperi că fusese sincer.

— Aşa spun bărbaţii întotdeauna, spuse Manella, dar, ai să rămâi surprins, se poate. Oricum, ne-a fost bine împreună, Planchet. Ai grijă de tine şi, cine ştie, poate ne vom mai revedea.

Raych dădu din cap şi se trezi în pană de cuvinte. Nu găsi niciun cuvânt, niciun gest, prin care să-şi exprime sentimentele.

Îşi îndreptă gândurile spre alte direcţii. Trebuia să afle ce plănuiau oamenii lui Namarti. Dacă îl despărţeau de Manella, însemna că intraseră în faza finală. Dar, concret, nu avea alt indiciu decât chestia asta ciudată, cu grădinăritul.

Şi nici nu îi mai putea trimite informaţii lui Seldon. De la întâlnirea cu Namarti, fusese ţinut sub o supraveghere strictă şi toate căile de comunicaţie îi fuseseră tăiate… iar acesta era încă un semn al crizei care se apropia.

Dar dacă va afla ce anume se petrecea doar *după* consumarea faptului – şi dacă îşi va putea comunica

noutăţile doar după ce acestea încetau a mai fi noutăţi – însemna că avea să rateze misiunea.

19

Hari Seldon era într-o dispoziţie proastă. Nu mai primise veşti de la Raych; nu avea nicio idee despre ce se întâmpla.

În afara îngrijorării fireşti vizavi de soarta lui Raych (cu siguranţă că ar fi auzit dacă i s-ar fi întâmplat ceva rău), mai era şi neliniştea faţă de ceea ce se plănuia.

Trebuia să fie ceva perfid. Nu se punea problema unui atac direct asupra Palatului. Era înţesat de securitate. Dar dacă lucrurile stăteau astfel, ce conspiraţie ar avea sorţi de izbândă?

Chestia asta îl ţinuse treaz toată noaptea şi îi ocupase gândurile ziua.

Se aprinse un bec de semnalizare.

— Domnule Prim Ministru, întâlnirea de la ora două, domnule…

— Ce întâlnire de la ora două?

— Cu Mandell Gruber, grădinarul. A primit aprobările necesare.

Seldon îşi aduse aminte:

— Da. Trimite-l înăuntru.

Nu prea avea timp pentru o întâlnire cu Gruber, dar fusese de acord într-un moment de slăbiciune… omul păruse de-a dreptul desperat. Un Prim Ministru nu ar trebui sa dea semne de slăbiciune, dar lui Seldon îi venea greu să-şi înfrâneze adevărata fire.

— Intră, Gruber, spuse el cu amabilitate.

Gruber stătea în faţa lui, cu capul înfundat între umeri, aruncând priviri în toate direcţiile. Seldon îşi dădu seama că grădinarul nu mai intrase niciodată într-o cameră atât de grandioasă ca aceasta şi fu îmboldit de un impuls amar. Ar fi vrut să-i spună: „Îţi place? Te rog să o iei tu. *Eu* nu o vreau.”

Dar nu spuse decât:

— Ce s-a întâmplat, Gruber? De ce eşti atât de nefericit?

Nu primi un răspuns imediat; deocamdată, Gruber nu făcea decât să scoată un zâmbet absent.

— Stai jos, omule, spuse Seldon. Uite, în fotoliul ăla.

— O, nu domnule Prim Ministru. Ar fi o necuviinţă. L-aş murdări.

— Dacă îl murdăreşti, va fi uşor de curăţat după aceea. Fă aşa cum îţi spun… Bun! Acum rămâi acolo un minut sau două şi adună-ţi gândurile. După ce eşti gata, îmi spui care-i problema.

Gruber stătu tăcut o vreme, apoi cuvintele îi ieşiră la repezeală din gură:

— Domnule Prim Ministru, voi fi Grădinar Şef. Binecuvântatul Împărat mi-a spus asta.

— Da, am auzit, dar sunt sigur că nu asta te descurajează. Este un post pe care trebuie să-l primeşti ca pe un cadou, şi zic că-l meriţi. Poate am avut şi eu o contribuţie la asta, Gruber. Nu am uitat niciodată curajul tău atunci când aproape că era să fiu ucis. Te-am lăudat Maiestăţii Sale Imperiale. Este o recompensă rezonabilă, şi oricum meritai o promovare. Dosarul tău arată clar că eşti pe deplin calificat pentru acest post. Deci, dacă am lămurit asta, spune-mi acum ce anume te necăjeşte.

— Domnule Prim Ministru, tocmai postul şi promovarea mă necăjesc. Nu pot face faţă, pentru că nu sunt calificat.

— Noi suntem convinşi că eşti.

Gruber începu să se frământe în fotoliu:

— Şi voi fi obligat să stau într-un birou? Nu pot sta într-un birou. Nu aş mai putea ieşi sub cerul liber, să muncesc înconjurat de plante şi animale. Voi fi ca într-o închisoare, domnule Prim Ministru.

Seldon holbă ochii la el:

— Nicidecum, Gruber. Nu trebuie sa stai în birou mai mult decât este nevoie. Te vei putea plimba liber pe domenii, supraveghind totul. Vei sta afară oricât vei dori, numai că vei fi scutit de munca grea.

— Dar mie îmi place munca grea, domnule Prim Ministru. Şi nu voi avea nicio şansă să ies afară din birou. L-

am urmărit pe actualul Grădinar Sef. Nu a putut ieşi la aer curat, deşi a vrut. Este prea multă administrare de făcut, prea multă evidenţă de luat în calcul. Dacă vrea să ştie ce se întâmplă, trebuie să mergem noi la el în birou ca să-i spunem. Priveşte lucrurile la *holovizor*…

Pronunţase cuvântul cu un dispreţ infinit:

— … ca şi cum din imagini ţi-ai putea da seama despre creaturile vii. Nu e pentru mine treaba asta.

— Haide, Gruber, fii bărbat. Lucrurile nu sunt chiar atât de negre. Ai să te obişnuieşti. Încetul cu încetul, lucrurile vor decurge aşa cum îţi doreşti tu.

Gruber scutură din cap:

— Pentru început – chiar de la început – va trebui să mă ocup de noii grădinari. Treaba asta o să mă îngroape.

Apoi, cu o izbucnire plină de energie:

— Este un post pe care nu-l vreau şi nu trebuie să-mi fie oferit, domnule Prim Ministru.

— Gruber, poate că în momentul ăsta nu-ţi doreşti postul, dar să ştii că nu eşti singurul. Îţi spun eu că acum, *chiar acum*, nu-mi doresc să fiu Prim Ministru. Postul ăsta este o pălărie prea largă pentru capul meu. Ba sunt convins că până şi Împăratul însuşi are momente când se satură de straiele Imperiale. Dar suntem aici, în Galaxia asta, şi cu toţii trebuie să ne facem treaba chiar dacă nu ne place întotdeauna.

— Înţeleg, domnule Prim Ministru, dar Împăratul trebuie să fie Împărat deoarece pentru asta s-a născut. Iar dumneavoastră trebuie să fiţi Prim Ministru pentru că nimeni altcineva nu poate face faţă acestui post. Dar în cazul meu, nu este vorba decât despre postul de Grădinar Şef. Sunt aici cincizeci de grădinari tot atât de competenţi ca şi mine pe care nu i-ar deranja să primească postul. Spuneţi că aţi vorbit Împăratului despre cum am încercat să vă ajut. Nu-i puteţi vorbi din nou explicându-i că dacă doreşte să mă răsplătească pentru ceea ce am făcut atunci să mă lase aşa cum sunt?

Seldon se lăsă pe spate şi spuse pe un ton grav:

— Gruber, aş face asta pentru tine dacă s-ar putea, dar trebuie să-ţi explic ceva şi sper din tot sufletul că vei înţelege. Teoretic, Împăratul este conducătorul absolut al Imperiului. În realitate, posibilităţile lui sunt foarte limitate. În acest moment, eu conduc Imperiul în mai mare măsură decât o face el, dar, chiar şi aşa, nici eu nu pot face decât foarte puţine lucruri. Sunt milioane şi miliarde de oameni la toate nivelurile de guvernare, toţi iau decizii, toţi fac greşeli, unii acţionând cu înţelepciune sau eroic, alţii acţionând prosteşte sau hoţeşte. Nu am cum să-i controlez. Mă înţelegi, Gruber?

— Da, dar ce legătură are asta cu cazul meu?

— Are, pentru că există un singur loc în care Împăratul este stăpân absolut – iar acest loc îl reprezintă domeniile Palatului Imperial. Aici cuvântul lui este lege şi eşaloanele de funcţionari subordonaţi lui sunt destul de puţine la număr, astfel încât îi poate controla. Dacă-i ceri să-şi retragă o decizie pe care a luat-o în legătură cu administrarea domeniilor Palatului Imperial ar însemna să dai buzna în singura zonă pe care el o consideră inviolabilă. Dacă i-aş spune: „Retrageţi-vă decizia în legătură cu Gruber, Maiestatea Voastră Imperială”, mai degrabă m-ar da pe mine afară din post decât să-şi retragă decizia. Acesta ar putea fi un lucru bun pentru mine, dar ţie nu ţi-ar ajuta la nimic.

— Deci nu se poate face nimic pentru a schimba lucrurile? întrebă Gruber.

— Nu. Dar nu-ţi face probleme, Gruber, am să te ajut eu, atât cât voi putea. Îmi pare rău. Însă acum trebuie să înţelegi că ţi-am acordat mai mult timp decât îmi puteam permite.

Gruber se ridică în picioare, frământând între mâini şapca verde de grădinar. În ochii lui străluceau lacrimi:

— Mulţumesc, domnule Prim Ministru. Ştiu că aţi vrea să mă ajutaţi. Sunteţi… sunteţi un om bun, domnule Prim Ministru.

Se întoarse şi plecă, încovoiat sub greutatea mâhnirii.

Seldon privi meditativ în urma lui şi dădu din cap. Înmulţeşte amarul lui Gruber cu un cvadrilion şi vei avea necazurile tuturor oamenilor din cele douăzeci şi cinci de milioane de lumi ale Imperiului. Cum putea el, Seldon, să le rezolve pe toate când nu putea să rezolve problema unui singur om care venise la el să ceară ajutor?

Psihoistoria nu putea salva un om. Dar ar putea salva un cvadrilion?

Dădu din nou din cap, verifică natura şi ora următoarei audienţe, apoi înlemni deodată. Urlă în microfon, dând frâu liber tensiunilor interioare, în contradicţie cu obişnuitul său control:

— Aduceţi-l pe grădinarul acela înapoi! Acum!

20

— Ce-i cu noii grădinari? exclamă Seldon.

De data asta nu îl invită pe Gruber să ia loc.

Gruber clipi repede din ochi. Era panicat, din cauza acestei rechemări neaşteptate.

— N-noii g-grădinari? se bâlbâi el.

— Ai spus „noii grădinari”. *Care* noi grădinari?

Gruber era uluit:

— Păi, dacă se numeşte un nou Grădinar Şef, vor fi angajaţi grădinari noi. Aşa este obiceiul.

— N-am mai auzit de aşa ceva.

— La ultima schimbare de Grădinar Şef dumneavoastră nu eraţi Prim Ministru. Probabil că nici nu vă aflaţi pe Trantor.

— Despre ce este vorba?

— Ei bine, grădinarii nu sunt concediaţi niciodată. Unii mor. Alţii îmbătrânesc prea mult, ies la pensie şi sunt înlocuiţi. Atunci când se instalează în post un nou Grădinar Şef, cel puţin jumătate din echipă este trecută binişor de floarea vârstei. Li se dă tuturor o pensie bună şi sunt aduşi grădinari noi.

— Pentru întinerire.

— În parte. Alt motiv ar fi că în acel moment apar de obicei noi planuri pentru grădini şi trebuie să avem idei şi scheme noi. Sunt aproape cincizeci de kilomteri pătraţi de grădini şi parcuri, de obicei reorganizarea lor durează câţiva ani iar eu va trebui să supraveghez totul. Vă rog, domnule Prim Ministru…

Gruber abia îşi mai trăgea răsuflarea:

— Sunt sigur că un om deştept ca dumneavoastră poate găsi o modalitate pentru a-l face pe binecuvântatul nostru Împărat să se răzgândească.

Seldon nu îi dădu atenţie. Pe frunte îi apărură riduri, din cauza concentrării:

— De unde vin noii grădinari?

— Se fac selecţii pe toate lumile… întotdeauna se găsesc oameni gata să-i înlocuiască pe cei care nu mai pot face faţă. Vor veni cu sutele, în zeci de loturi. Îmi va lua un an, cel puţin…

— De unde vin? De unde?

— Din milioane de lumi. Ne dorim o mare varietate de cunoştinţe în horticultură. Orice cetăţean din Imperiu se poate califica.

— Şi din Trantor?

— Nu, nu din Trantor. În grădini nu vine nimeni de pe Trantor.

Vocea sa căpătă accente dispreţuitoare:

— Dintr-un trantorian nu poţi face un grădinar. Parcurile pe care le au ei aici, sub cupolă, nu sunt grădini. Sunt plante în ghivece, şi animale în cuşcă. Trantorienii, sărmanii de ei, nu ştiu nimic despre aerul liber, apa curgătoare şi adevăratul echilibru al naturii.

— În regulă, Gruber. Am să-ţi dau o sarcină. Va trebui să obţii pentru mine numele fiecărui nou grădinar programat să sosească în săptămânile următoare. Obţii toate informaţiile în legătură cu ei. Numele. Lumea. Numărul de identificare. Educaţia. Experienţa. Totul. Vreau ca toate să apară aici, pe biroul meu, cât mai rapid posibil. Îţi voi trimite oameni care să te ajute. Oameni cu calculatoare. Ce fel de computer foloseşti?

— Eu? Unul simplu de tot, care ţine evidenţa plantelor, speciilor şi alte chestii din astea.

— În regulă. Oamenii pe care ţi-i trimit vor face tot ceea ce nu poţi face tu. Nici nu îţi pot spune cât de importantă este treaba asta.

— Dacă fac asta…

— Gruber, nu e momentul să te târguieşti cu mine. Dacă nu faci ce-ţi spun, nu vei mai fi Grădinar Şef. Dar vei fi concediat, fără pensie.

Din nou singur, Seldon lătră în aparatul de comunicaţie:

— Anulează-mi toate întâlnirile pentru restul zilei.

După care trupul îi căzu în fotoliu, simţindu-şi din plin fiecare din cei cincizeci de ani. Durerea de cap i se accentua. Timp de zeci de ani, securitatea formase straturi în jurul Palatului Imperial, din ce în ce mai numeroasă, mai solidă, mai impenetrabilă, mai dotată.

… Şi, periodic, hoarde de străini erau lăsate să intre pe domenii. Fără altă întrebare decât: „Te pricepi la grădinărit?”

Stupiditatea situaţiei era de-a dreptul colosală.

Bine că îşi dăduse seama la timp. Sau…? Oare nu era prea târziu?

21

Gleb Andorin miji ochii, privindu-l pe Namarti. Niciodată nu îi plăcuse acest om, dar erau momente când îl antipatiza puternic, cum era cazul acum, de exemplu. Pentru ce trebuia el, Andorin, un wyan de viţă regală (la urma urmelor, avea descendenţă regală, nu?), să lucreze cu acest parvenit, acest psihopat?

Ştia de ce, şi trebuia să suporte, chiar şi atunci când Namarti era pe pragul de a spune încă o dată povestea în care reconstituise mişcarea timp de zece ani, aducând-o până la apogeul perfecţiunii actuale. Oare o spunea oricui, mereu şi mereu? Sau doar Andorin era microfonul lui preferat?

Faţa lui Namarti părea luminată de o voioşie vicleană în timp ce spunea, tărăgănat, ca şi cum învăţase mecanic ceea ce avea de spus:

— An după an, am muncit din greu, deşi părea fără speranţă şi inutil, ca să pun pe picioare o organizaţie, să şubrezesc puţin câte puţin încrederea în guvern, creând şi amplificând nemulţumirile. Atunci când a izbucnit criza bancară şi săptămâna cu moratoriul, eu…

Se opri deodată:

— Ţi-am mai spus asta de multe ori, şi te-ai săturat să tot asculţi, nu-i aşa?

Buzele lui Namarti se strânseră, curbându-se într-un zâmbet scurt şi sec. Nu era chiar atât de idiot încât să nu-şi dea seama cât de plictisitor devenise; numai că nu se putea abţine. Andorin spuse:

— Da, mi-ai povestit asta de multe ori…

Lăsă în aer restul frazei. Răspunsul era, la urma urmelor, un „da” evident. Nu era cazul să i-o spună direct în faţă.

Figura palidă a lui Namarti se îmbujoră uşor.

— Dar ar fi putut dura la nesfârşit, continuă el. Organizarea, munca în ascuns, puteam să nu ajungem la niciun rezultat… dacă nu aş fi obţinut o unealtă potrivită. Iar această unealtă a venit la mine, fără niciun efort din partea mea.

— Zeii ţi l-au adus pe Planchet, spuse Andorin pe un ton neutru.

— Ai dreptate. În curând, se va permite accesul pe domeniile Palatului a unui grup de grădinari.

Se opri, savurându-şi gândurile, apoi continuă:

— Bărbaţi şi femei. Suficienţi cât să mascheze nucleul nostru operativ. Printre ei se vor afla Planchet… şi cu tine. Însă voi vă veţi deosebi de ceilalţi prin faptul că veţi purta blastere asupra voastră.

— Sigur, spuse Andorin cu o maliţie intenţionată în spatele expresiei politicoase. Şi vom fi opriţi la poartă, arestaţi şi interogaţi. Să intri cu un blaster pe domeniile Palatului…

— Nu veţi fi opriţi, spuse Namarti nesesizând maliţia celuilalt. Nu veţi fi percheziţionaţi. S-a aranjat totul. Veţi fi primiţi în mod natural, firesc, de un funcţionar al Palatului. Nu ştiu cine se ocupă de obicei de problema asta – al Treilea Asistent Şambelan Responsabil cu Iarba şi Frunzele, bănuiesc. Dar în acest caz, va fi însuşi Seldon. Marele matematician se va grăbi să-i întâmpine pe noii grădinari şi să le ureze bun-venit pe domenii.

— Văd că eşti foarte sigur.

— Sigur că sunt sigur. A fost aranjat totul. Va descoperi, aproape în ultima clipă, că fiul său adoptiv se află pe lista noilor grădinari şi îi va fi imposibil să nu îl întâmpine. Iar atunci când va apărea Seldon, Planchet va ridica blasterul. Oamenii noştri vor striga „Trădare!” În confuzia şi talmeş-balmeşul ce vor urma, Planchet îl va omorî pe Seldon, iar tu îl vei omorî pe Planchet. După care arunci blasterul şi fugi. Avem oameni care te vor ajuta să pleci. Totul a fost aranjat.

— Este absolut necesar să îl omorâm pe Planchet?

Namarti se încruntă:

— De ce? Accepţi una din crime şi te opui celeilalte? După ce Planchet îşi va reveni, vrei să divulge autorităţilor tot ce ştie despre noi? De fapt, acolo se va regla o mică neînţelegere în familie. Nu uita că Planchet este, de fapt, Raych Seldon. Va părea ca şi cum cei doi au tras în acelaşi timp… sau ca şi cum Seldon ar fi dat ordine ca, dacă fiul său dă vreun semn de ostilitate, să fie omorât. Vom avea noi grijă ca disensiunile familiale să se bucure din plin de publicitate. Originile conflictului se vor pierde în zilele rele ale Sângerosului Împărat Manowell. Populaţia Trantorului va fi îngrozită de ticăloşia nemaipomenită a acestei fapte. Asta, pusă în vârful tuturor ineficienţelor şi avariilor la care au fost martori şi pe care le-au trăit, îi va face să ţipe după un nou guvern… şi nimeni nu va fi în stare să-i refuze, cu atât mai puţin Împăratul. Atunci vom intra noi în scenă.

— Aşa, pur şi simplu?

— Nu, nu pur şi simplu. Nu sunt chiar atât de naiv. Probabil se va constitui un guvern interimar, dar va cădea repede. Vom avea noi grijă să cadă, după care vom ieşi la

luptă deschisă reînviind vechile idei ale lui Joranum pe care trantorienii nu le-au uitat niciodată. Şi peste câtva timp – nu foarte mult – voi fi Prim Ministru.

— Dar eu?

— În cele din urmă, vei fi Împărat.

— Şansa ca toate astea să meargă este foarte mică, spuse Andorin. Asta s-a aranjat... aia s-a aranjat... cealaltă s-a aranjat. Totul trebuie să se îmbine perfect, altfel se va prăbuşi. Cineva, undeva, sigur va da greş. Este un risc inacceptabil.

— Inacceptabil? Pentru cine? Pentru tine?

— Da. Eu trebuie să am grijă ca Planchet să-şi omoare tatăl, apoi să-l omor. De ce eu? Nu ai alte unelte mai puţin valoroase decât mine, pe care să le pui să rişte?

— Ba da. Dar dacă aş alege pe altcineva, ar însemna să mă îndrept spre un eşec sigur. Cine altcineva în afară de tine mai are atât de mult interes să îndeplinească misiunea, fără ca să se răzgândească şi să se evapore în ultimul moment?

— Riscul este enorm.

— Şi nu crezi că merită? Este în joc tronul Imperial.

— Da, dar tu ce risc îţi asumi, Şefule? Vei rămâne aici, în siguranţă, aşteptând să auzi veştile.

Namarti zâmbi:

— Ce idiot eşti, Andorin! Ce mai Împărat vei fi! Crezi că din cauză că rămân aici, nu îmi asum niciun risc? Dacă mişcarea nu-şi atinge ţinta, dacă planul dă greş, sau dacă vreunii dintre oamenii noştri sunt prinşi, crezi că nu vor spune tot ceea ce ştiu? Dacă tu vei fi cumva prins, vei suporta tratamentul drăgăstos al Gărzii Imperiale fără să le povesteşti despre mine? Şi, după o tentativă de asasinare eşuată, crezi că nu vor scotoci Trantorul în căutarea mea? Crezi că nu voi fi prins până la urmă? Şi când mă vor găsi, care crezi că va fi soarta mea? Risc? Eu îmi asum un risc mai mare decât oricare dintre voi, stând aici şi nefacând nimic. Deci, pe scurt, cam aşa stau lucrurile. Vrei sau nu să fii Împărat?

Andorin spuse cu o voce joasă:

— Vreau să fiu Împărat.

Şi astfel, totul se puse în mişcare.

22

Lui Raych nu-i scăpă faptul că era tratat cu o atenţie deosebită. Întregul grup al grădinarilor-pretendenţi era acum cazat într-unul dintre hotelurile Sectorului Imperial. Nu într-unul de mâna întâi, desigur.

Grădinarii formau un grup eterogen, din cincizeci de lumi diferite, însă Raych nu prea avea ocazia să vorbească cu ei. Andorin, fără să pară că face eforturi deosebite în această direcţie, reuşise să-l izoleze de ceilalţi.

Raych se întrebă care să fie motivul. Avea o senzaţie de deprimare. De fapt, se simţise oarecum deprimat încă de când plecase din Wye. Asta îi afecta procesul gândirii; se mai lupta şi să o înlăture pe... însă fără un succes deplin.

Andorin era îmbrăcat cu haine grosolane şi se străduia să arate ca un muncitor. Trebuia să joace rolul grădinarului, pentru a conduce „spectacolul” – oricare ar fi fost acesta.

Raych se simţea vinovat pentru faptul că nu reuşise să afle natura acelui „spectacol”. Îl izolaseră, îi întrerupseseră orice posibilitate de comunicare. Probabil că făceau asta cu fiecare trantorian din grup, ca o măsură de precauţie (gândea el). Raych apreciase că în grup se aflau mai mult de zece trantorieni, toţi oameni de-ai lui Namarti, desigur.

Ce îl nedumerea era că Andorin se purta aproape cu afecţiune. Îl monopolizase, insista să ia împreună toate mesele şi nu îl trata deloc ca pe ceilalţi.

Poate din cauză că o împărţiseră pe Manella? Raych nu ştia suficiente lucruri despre obiceiurile Sectorului Wye pentru a-şi da seama dacă nu cumva societatea lor era atinsă de poliandrie. Poate că dacă doi bărbaţi împărţeau o femeie, asta însemna că, într-un fel, trebuiau să se poarte ca fraţii? Se crea astfel o relaţie între ei?

Raych nu auzise niciodată de aşa ceva, dar putea presupune că dăduse peste una dintre infinitele subtilităţi

ale societăţii Galactice… sau, mai precis, ale celei trantoriene.

Dar acum, că îi revenise în minte Manella, stărui puţin asupra amintirii ei. Îi ducea teribil dorul, şi se gândi că poate din cauza asta era deprimat. Deşi, ca să fie sincer, ceea ce simţea acum, după ce terminase dejunul în compania lui Andorin, era mai degrabă desperare… cu toate că nu putea descoperi motivul.

Manella!

Spusese că şi-ar dori să viziteze Sectorul Imperial şi probabil ar fi fost capabilă a-l convinge pe Andorin să-i facă pe plac. Deprimarea îl făcu să pună o întrebare prostească:

— Domnule Andorin, mă tot întreb, poate că aţi adus-o pe domnişoara Dubanqua cu dumneavoastră. Aici, în Sectorul Imperial.

Andorin părea sincer mirat. Apoi zise cu blândeţe:

— Pe Manella? O vezi pe ea pricepându-se la grădinărit? Nici măcar nu s-ar putea preface că se pricepe. Nu, nu, Manella este una dintre femeile făcute special pentru momentele noastre de linişte. Altă funcţie nu are.

Apoi:

— Dar de ce întrebi, Planchet?

Raych ridică din umeri:

— Nu ştiu. E cam plictiseală pe aici. Mi-am zis că…

Vocea i se stinse.

Andorin îl privi cu atenţie. În cele din urmă, spuse:

— Sper că nu eşti vreunul dintre ăia cărora le pasă de femeia cu care se culcă. Te asigur că pe ea nu o interesează ce bărbat primeşte în pat. După ce terminăm treaba, vor fi alte femei. Multe.

— Şi când terminăm?

— Curând. Iar tu vei avea un rol foarte important.

Andorin îl privea cu atenţie pe Raych.

— Cât de important? întrebă Raych. Nu voi fi doar… un grădinar?

Vocea îi suna dogită, falsă, şi nu reuşea să pună niciun pic de viaţă în ea.

— Vei fi mai mult decât atât, Planchet. Vei intra acolo cu un blaster.

— Cu un ce?

— Cu un blaster.

— N-am ţinut niciodată un blaster în mână. Niciodată în viaţă.

— Nu-i nicio scofală. Îl ridici... ţinteşti... apeşi pe contact şi cineva moare.

— Eu nu pot să omor pe nimeni.

— Credeam că eşti de-ai noştri, că ai face orice pentru cauză.

— Da, dar nu să... omor.

Raych nu reuşea să-şi adune gândurile. Pentru ce trebuia să ucidă? Oare ce rol juca el în planul lor? Şi cum putea preveni Garda Imperială, înainte ca crima să aibă loc?

Faţa lui Andorin se aspri brusc, trecând instantaneu de la o atitudine prietenoasă la o hotărâre neclintită.

— *Trebuie* să ucizi, spuse el.

Raych îşi adună toate puterile:

— Nu. Eu nu omor pe nimeni. Punct.

— Planchet, spuse Andorin, vei face ceea ce ţi se va spune.

— Dar nu crimă.

— Ba chiar şi crimă.

— Şi cum ai să mă obligi?

— Simplu. Am să-ţi poruncesc.

Raych se simţi derutat. Ce anume îl făcea pe Andorin atât de încrezător?

Dădu din cap:

— Nu.

— Te-am hrănit, Planchet, spuse Andorin, încă de când am plecat din Wye. Am avut grijă să mănânci împreună cu mine. Ţi-am supravegheat meniurile. În special pe acela pe care de abia l-ai mâncat.

Raych simţi cum groaza pune stăpânire pe el. Înţelese deodată:

— Desperanţă!

— Exact, spuse Andorin.

— Este ilegal.

— Da, desigur. La fel şi crima.

Raych ştia despre desperanţă. Era un derivat chimic al unui tranchilizant absolut inofensiv. Însă derivatul nu calma, ci dimpotrivă, inducea o stare de desperare. Fusese interzisă prin lege deoarece cu ajutorul ei puteai supune voinţa oricui, deşi se auzeau mereu zvonuri cum că Garda Imperială o folosea.

Andorin spuse, ca şi cum nu îi era greu să citească gândurile lui Raych:

— Se numeşte desperanţă pentru că vine de la un cuvânt vechi, care înseamnă „desperare”. Cred că te simţi desperat.

— Absolut deloc, murmură Raych.

— Văd că eşti foarte categoric, dar nu poţi lupta împotriva drogului. Şi cu cât te simţi mai desperat, cu atât este mai eficient drogul.

— Nicio şansă.

— Gândeşte-te, Planchet. Namarti te-a recunoscut imediat, chiar şi fără mustaţă. Ştie că eşti Raych Seldon şi, la porunca mea, îţi vei ucide tatăl.

— Nu înainte de a te omorî pe tine, murmură Raych.

Se ridică de pe scaun. În mod normal, nu ar fi trebuit să aibă nicio problemă. Andorin era mai înalt, dar în niciun caz atlet. Îl va rupe în două, cu o singură mână… însă de-abia se ridică de pe scaun că îi veni ameţeală. Scutură capul, dar nu i se limpezi.

Andorin se ridică şi el, făcând un pas înapoi. Scoase mâna dreaptă de acolo de unde o ţinuse până atunci: în mâneca stângă. Arma ieşi la iveală.

Spuse, pe un ton aproape agreabil:

— Am venit pregătit. Am fost informat că eşti un adevărat maestru în Twistul heliconian. Aşa că nu va avea loc nicio luptă corp-la-corp.

Coborî privirea spre armă.

— Nu este un blaster, spuse el. Nu-mi pot permite să te ucid înainte de a-ţi îndeplini misiunea. Este un bici

neuronic. Într-un fel, e mult mai rău. Voi ţinti spre umărul tău stâng şi, crede-mă, durerea va fi atât de cumplită încât nici cel mai mare stoic din Galaxie nu ar putea să o îndure.

Raych, care avansase încet şi hotărât, se opri brusc. Avea numai doisprezece ani când gustase – un pic – din durerea indusă de un bici neuronic. Odată lovit, nimeni nu uită vreodată durerea, oricât de mult ar trăi, oricât de plină de evenimente i-ar fi viaţa.

— Mai mult, spuse Andorin, îl voi folosi la putere maximă, astfel încât vei simţi o durere insuportabilă, apoi nervii braţului îţi vor fi distruşi definitiv. Nu vei mai folosi niciodată braţul stâng. Ţi-l voi cruţa pe cel drept, pentru ca să poţi ţine blasterul în mână... Acum, dacă te aşezi şi accepţi realitatea, îţi poţi păstra ambele braţe. Desigur, va trebui să mănânci din nou, ca să crească gradul de intoxicare. Situaţia ta, băiete, se înrăutăţeşte din ce în ce mai mult.

Raych simţea cum desperarea indusă de drog pune stăpânire pe el, iar această stare servea la a amplifica efectul. Începea să vadă dublu şi nu mai găsi nimic de spus.

Nu ştia decât că va trebui să facă ceea ce îi va porunci Andorin. Jucase şi pierduse.

23

— Nu! spuse Hari Seldon. Nu vreau să apari acolo afară, Dors!

Dors Venabili îi înfruntă privirea cu o expresie la fel de hotărâtă ca a lui:

— Atunci nu te las nici pe tine să mergi, Hari.

— Eu trebuie să fi acolo.

— *Nu* este treaba ta. Grădinarul Clasa Întâi trebuie să-i întâmpine pe noii veniţi.

— Într-adevăr. Dar Gruber nu poate. Este un om distrus.

— Probabil că are un asistent. Sau mai bine lasă-l pe Grădinarul Şef. Trebuie să rămână în post până la sfârşitul anului.

— Grădinarul Şef este prea bătrân. În plus…

Seldon ezită, după care continuă:

— … există nişte suspecţi printre grădinari. Trantorieni. Au venit aici cu un motiv. Am numele fiecăruia dintre ei.

— Atunci arestează-i. Pe toţi. Este simplu. Pentru ce complici lucrurile?

— Pentru că nu ştiu *de ce* se află aici. Se pune ceva la cale. Nu văd ce ar putea face doisprezece grădinari, dar… Nu, m-am exprimat greşit, am să reformulez: Văd o mulţime de lucruri pe care le-ar putea face, dar nu ştiu pe care l-au plănuit. Îi vom aresta, într-adevăr, dar trebuie mai înainte sa aflu cât mai multe detalii. Trebuie să aflăm suficient de mult pentru a-i descoperi pe toţi cei care fac parte din conspiraţie, de sus şi până jos. Trebuie să ştiu cu ce se ocupă fiecare, pentru a stabili capetele de acuzare. Nu vreau să arestez doisprezece bărbaţi şi femei sub acuzaţia că au săvârşit o banală infracţiune. Vor spune că erau desperaţi, că aveau nevoie de o slujbă. Se vor plânge că nu e drept ca trantorienii să fie excluşi. Toată lumea va simpatiza cu ei, iar noi vom căuta ca tâmpiţii, degeaba. Trebuie să le oferim ocazia să se desconspire. În plus…

O pauză lungă, după care Dors spuse, furioasă:

— Ei bine, spune! Ce-i cu acest „în plus”?

Seldon coborî vocea:

— Unul dintre cei doisprezece este Raych, sub pseudonimul Planchet.

— *Ce?*

— Ce te miră? L-am trimis în Wye pentru a se infiltra în mişcarea Joranumită, şi uite că a reuşit să se infiltreze. Am încredere deplină în el. Dacă se află acolo, atunci ştie care este motivul, şi probabil că are un plan ca să ne dea şi nouă un indiciu cât de mic. Vreau să fiu de faţă. Vreau să-l văd. Vreau să-l ajut, dacă pot.

— Dacă vrei să-l ajuţi, pune câte cincizeci de gardieni umăr lângă umăr, de fiecare parte a grădinarilor tăi.

— Nu. Nici asta nu ne va ajuta cu ceva. Garda Imperială va fi la faţa locului, dar va fi disimulată. Grădinarii respectivi trebuie să aibă impresia că au mână liberă să

execute planul aşa cum îşi doresc. Înainte de a-l executa, însă după ce-şi vor da în vileag intenţiile… îi vom aresta.

— Este riscant. Este riscant pentru Raych.

— Uneori trebuie să ne asumăm şi riscuri. Miza este mai mare decât viaţa unor indivizi.

— Nu ai inimă, dacă poţi spune aşa ceva!

— Crezi că nu am inimă? Am, dar chiar dacă mi s-ar sfâşia, prima mea grijă ar fi pentru…

— Termină!

Dors îi întoarse spatele, ca şi cum ar fi fost cuprinsă de durere.

— Înţeleg, spuse Seldon, dar tu nu trebuie să fii acolo. Prezenţa ta va fi foarte nepotrivită, conspiratorii vor bănui că ştim prea multe şi vor renunţa la plan. Nu vreau să renunţe la plan.

Se opri, apoi spuse cu blândeţe:

— Dors, spui că sarcina ta este să mă protejezi *pe mine*. Asta trece înaintea protecţiei lui Raych şi o ştii foarte bine. Nu vreau să insist, dar a mă proteja pe mine înseamnă a proteja psihoistoria şi întreaga omenire. *Asta* trebuie să treacă pe primul plan. Psihoistoria îmi spune că eu, la rândul meu, trebuie să protejez centrul cu orice preţ şi chiar asta încerc să fac… Înţelegi?

— Înţeleg, spuse Dors.

După care îi întoarse din nou spatele.

Şi sper că am dreptate, gândi Seldon.

Dacă nu avea dreptate, ea nu îl va ierta niciodată. Mai rău, nici el nu se va ierta vreodată… indiferent de existenţa psihoistoriei.

24

Erau aliniaţi frumos, cu picioarele depărtate, mâinile la spate, fiecare îmbrăcat într-o uniformă verde, nouă, curată, comodă, şi cu buzunare largi. Femeile puteau fi deosebite doar după înălţimea lor mai mică. Părul le era acoperit de

glugă, însă grădinarii – de ambele sexe – trebuiau să poarte părul tăiat scurt şi să nu aibă păr pe faţă.

Nimeni nu ştia care era motivul. Era invocat cuvântul „tradiţie”, la fel ca în multe alte cazuri, unele rezonabile, altele pur şi simplu idioate.

În faţa lor se afla Mandell Gruber, flancat de câte un asistent. Gruber tremura, cu ochii larg deschişi.

Hari Seldon strânse din buze. Dacă Gruber ar reuşi să spună „Grădinari, Împăratul vă urează tuturor bine aţi venit”, ar fi fost suficient. După aceea avea să se ocupe el.

Ochii săi alunecară, privind noul contingent şi îl descoperi pe Raych.

Inima îi tresări un pic. Raych stătea în rândul din faţă, fără mustaţă, mai rigid decât ceilalţi, privind drept înainte. Ochii săi nu se mişcară pentru a întâlni privirea lui Seldon; nu dădea niciun semn, oricât de mic, că l-ar fi recunoscut.

Bun, gândi Seldon. Nici nu trebuie. Nu trebuie să se dea de gol.

Gruber murmură anemic o formulă de bun-venit şi Seldon intră în scenă.

Înaintă cu un pas lejer, aşezându-se imediat înaintea lui Gruber, şi spuse:

— Îţi mulţumesc, Grădinar Clasa Întâi. Bărbaţi şi femei, grădinari ai Împăratului, veţi prelua o sarcină importantă. Veţi fi responsabili de sănătatea şi frumuseţea singurei zone deschise de pe măreaţa lume Trantor, capitala Imperiului Galactic. Deşi nu avem perspectivele nesfârşite ale lumilor neacoperite, voi veţi avea grijă ca această bijuterie să strălucească mai puternic decât orice altceva în Imperiu. Veţi primi ordine de la Mandell Gruber, care în curând va deveni Grădinar Şef. Dacă va fi necesar, el îmi va da raportul mie, iar eu voi da raportul Împăratului. După cum vă puteţi da seama, asta înseamnă că nu sunteţi decât la trei nivele de prezenţa Imperială şi întotdeauna vă veţi afla sub supravegherea sa binevoitoare. Sunt sigur că şi acum chiar suntem priviţi din Micul Palat, locuinţa sa personală, care este clădirea pe care o vedeţi la dreapta – cea cu acoperiş de opal – şi că ceea ce vede îi provoacă

satisfacţie. Desigur, înainte de a începe, veţi urma un curs de pregătire pentru a vă familiariza pe de-a-ntregul cu domeniile şi necesităţile. Veţi…

În toată această vreme, se deplasase, aproape pe nesimţite, până în faţa lui Raych, care rămânea în continuare nemişcat, fără să clipească.

Seldon se strădui să nu-şi trădeze sentimentele, după care faţa îi fu traversată de o încruntătură uşoară. Persoana din spatele lui Raych îi părea cunoscută. Dacă nu i-ar fi studiat holograma, ar fi trecut neobservată. Nu era Gleb Andorin de Wye? De fapt, patronul lui Raych în Wye? Ce căuta aici?

Andorin probabil că remarcase privirea suspicioasă a lui Seldon, căci murmură ceva printre buzele de-abia întredeschise. Mâna dreaptă a lui Raych plecă de la spate, intră în buzunarul larg al salopetei verzi, şi scoase un blaster. La fel făcu şi Andorin.

Seldon intră într-un fel de stare de şoc. Cum de li se permisese să intre cu blastere pe domenii? Zăpăcit, de-abia auzi strigătele de „Trădare!” şi zarva iscată.

Nu era preocupat decât de blasterul din mâna lui Raych, îndreptat direct spre el. Raych îl privea fără a da vreun semn că-l recunoaşte. Mintea lui Seldon se umplu de oroare când îşi dădu seama că avea să fie ucis de propriul fiu. Doar câteva fracţiuni de secundă îl mai despărţeau de moarte.

25

Un blaster, în ciuda numelui său[3], nu produce o explozie în adevăratul sens al cuvântului. El vaporizează şi provoacă distrugeri în interior şi – dacă se poate spune aşa – provoacă o implozie. Se aude un sunet uşor ca o şoaptă.

Hari Seldon nu se aştepta să audă acel sunet. Nu se aştepta decât la moarte. În consecinţă, fu surprins să îl

[3] Blaster vine de la *to blast* (a face să explodeze – în lb. engleză) *(n.t.)*

audă totuşi, clar. Clipi rapid din ochi, în timp ce se pipăia, cu fălcile tremurând.

Era în viaţă? (Îşi pusese o întrebare, nu era o afirmaţie.)

Raych stătea în continuare acolo, cu blasterul îndreptat în faţă, cu ochi de sticlă. Era absolut nemişcat, ca o maşină căreia i se întrerupsese alimentarea cu energie.

În spatele lui se afla trupul prăbuşit al lui Andorin, mototolit şi scăldat într-o baltă de sânge. Iar lângă acesta, cu blasterul în mână, se afla un grădinar. Gluga alunecase; grădinarul era o femeie.

Îi aruncă o privire lui Seldon şi spuse:

— Fiul dumneavoastră mă cunoaşte sub numele de Manella Dubanqua. Sunt ofiţer de securitate. Vreţi să vă dau numărul de identificare, domnule Prim Ministru?

— Nu, spuse slab Seldon.

Garda Imperială îşi făcuse apariţia în scenă.

— Fiul meu! spuse el. Ce s-a întâmplat cu fiul meu?

— A consumat desperanţă, spuse Manella. Cred că va putea fi salvat.

Înaintă şi luă blasterul din mâna lui Raych:

— Îmi pare rău că nu am acţionat mai devreme. A trebuit să aştept o mişcare clară şi, când a venit, m-a luat prin surprindere.

— Şi eu am păţit la fel. Trebuie să-l ducem pe Raych la spitalul Palatului.

Dinspre Micul Palat se auzi deodată zarvă. Seldon se gândi că Împăratul urmărise într-adevăr evenimentele şi, în cazul acesta, trebuia să fie teribil de furios.

— Ai grijă de fiul meu, domnişoară Dubanqua, spuse el. Trebuie să merg să-l văd pe Împărat.

Trase o fugă nedemnă de poziţia lui, prin haosul de pe Marea Peluză, pătrunzând fără ceremonie în Micul Palat. Oricum, Cleon nu avea cum să fie mai furios de atât.

Şi acolo, într-un grup care privea îngrozit – chiar acolo, pe treptele semicirculare – se găsea trupul Maiestăţii Sale Imperiale, Cleon I, făcut praf, aproape de nerecunoscut. Robele lui Cleon serveau acum drept giulgiu. Ghemuit,

sprijinit de perete, privind prosteşte la figurile îngrozite care îl încercuiau, se afla Mandell Gruber.

Seldon simţi că îl lasă nervii. Culese blasterul care zăcea la picioarele lui Gruber. Fusese blasterul lui Andorin. Întrebă încet:

— Gruber, ce-ai făcut?

Gruber, privindu-l ţintă, bâigui:

— Toată lumea ţipa, urla. M-am gândit: Cine îşi va da seama? Vor crede că altcineva l-a ucis pe Împărat. Dar, după aceea, n-am mai putut să fug.

— Dar Gruber, de ce?

— Ca să nu fiu Grădinar Şef, spuse Gruber prăbuşindu-se.

Seldon privea şocat la Gruber, care căzuse în nesimţire.

Totul mersese ca prin urechile acului. El era în viaţă. Raych era în viaţă. Andorin era mort, iar Conspiraţia Joranumită avea acum să fie vânată până la ultima persoană. Centrul ar fi rezistat, exact aşa cum cerea psihoistoria. Şi tocmai atunci, dintr-un motiv care sfida orice raţiune, un grădinar îl omorâse pe Împărat.

Ce facem acum? gândi desperat Seldon. Ce se va întâmpla în continuare?

Partea a treia – Dors Venabili

VENABILI, DORS – Hari Seldon a fost subiectul multor legende, astfel încât avem puţine speranţe să obţinem vreodată o biografie cu un mare grad de veridicitate. Cel mai enigmatic aspect al vieţii sale este legat probabil de consoarta sa Dors Venabili. Nu există nicio informaţie referitoare la Dors Venabili, în afară de faptul că s-a născut pe planeta Cinna şi mai târziu a ajuns la Universitatea Streeling din Trantor, devenind membru al facultăţii de istorie. La scurtă vreme după ocuparea postului la Universitate, s-a întâlnit cu Seldon şi a convieţuit cu el timp de douăzeci şi opt de ani. Despre viaţa ei nu se poate spune decât că este mai plină cu legende decât cea a lui Seldon. Există basme de-a dreptul incredibile care vorbesc despre puterea şi rapiditatea ei. Mai toţi o numeau – făţiş sau pe ascuns – „Tigroaica”. Mai enigmatică însă decât apariţia ei este dispariţia, deoarece, după o anumită perioadă, nu mai auzim nimic despre ea. Nu există niciun indiciu referitor la ce s-a întâmplat.

Rolul de istoric este pus în evidenţă de lucrările sale privind…

ENCICLOPEDIA GALACTICA

1

Wanda avea acum aproape opt ani, dacă e să ne luăm – ca aproape toată lumea, de altfel – după Timpul Galactic Standard. Se făcuse o mică domnişoară cu părul şaten. Ochii erau albaştri, dar în final aveau să devină căprui, ca ai tatălui său.

Stătea nemişcată, pierdută în gânduri… Şaizeci.

Era preocupată de numărul ăsta. În curând va veni ziua de naştere a bunicului. Va împlini şaizeci de ani… şi şaizeci

era un număr foarte mare. Ieri avusese un vis urât despre vârsta asta.

Se duse să îşi caute mama. Trebuia să întrebe.

Mama ei nu era greu de găsit. Discuta cu bunicul… despre ziua de naştere, desigur. Wanda şovăi. Probabil că nu era frumos să întrebe de faţă cu bunicul.

Manella simţi imediat că fiica ei avea o problemă.

— Stai puţin, Hari, spuse ea, să vedem ce o frământă pe Wanda. Ce s-a întâmplat, dragă?

Wanda o trase de mână:

— Nu aici, mamă. E o problemă personală.

Manella se întoarse spre Hari Seldon:

— Vezi cât de devreme începe? Viaţă personală. Probleme personale. Desigur, Wanda, mergem în camera ta?

— Da, mamă.

Wanda răsuflă, vizibil uşurată.

Plecară ţinându-se de mână, apoi Manella o întrebă:

— Care este problema, Wanda?

— E vorba de bunicul, mamă.

— Bunicul! Nu-mi pot închipui că ar face ceva care să te deranjeze.

— Ei bine, uite că poate.

Ochii Wandei se umplură dintr-o dată de lacrimi:

— O să moară?

— Bunicul tău? Cine ţi-a băgat asta în cap, Wanda?

— O să împlinească şaizeci de ani. E atât de bătrân!

— Nu, nu e bătrân. E drept că nu mai este tânăr, dar nici bătrân nu este. Oamenii trăiesc optzeci, nouăzeci, chiar şi o sută de ani – iar bunicul este puternic şi sănătos. Va trăi mult.

— Eşti sigură? întrebă Wanda trăgându-şi nasul.

Manella îşi prinse fata de umeri şi o privi drept în ochi:

— Toţi trebuie să murim într-o zi, Wanda. Ţi-am mai explicat o dată. Totuşi, nu ne facem prea multe griji din cauza asta, decât atunci când se apropie termenul.

Şterse cu blândeţe lacrimile Wandei:

— Bunicul va trăi până când tu vei creşte mare şi vei avea proprii tăi copii. Ai să vezi. Acum hai cu mine. Vreau să vorbeşti cu bunicul.

Wanda îşi trase din nou nasul.

La întoarcere, Seldon îşi privi cu drag nepoata şi spuse:

— Ce s-a întâmplat, Wanda? De ce eşti supărată?

Wanda dădu din cap, dar tăcu din gură.

Seldon întoarse privirea spre mama fetei:

— Ei bine, Manella, ce s-a întâmplat?

Manella dădu şi ea din cap:

— Va trebui să-ţi spună singură.

Seldon se aşeză şi se bătu cu palma peste genunchi:

— Vino, Wanda. Aşază-te aici şi povesteşte-mi despre necazurile tale.

Ea se conformă, se fâţâi puţin, apoi spuse:

— Sunt speriată.

Seldon o cuprinse cu braţul:

— Nu ai motive de teamă atunci când eşti cu bătrânul tău bunic.

Manella făcu o grimasă:

— Eroare!

Seldon ridică privirea spre ea:

— Bunic?

— Nu. Bătrân.

Asta sparse zăgazul. Wanda izbucni în lacrimi:

— Eşti bătrân, bunicule.

— Te cred şi eu. Am şaizeci de ani.

Îşi apropie obrazul de al Wandei şi şopti:

— Nici mie nu-mi place, Wanda. De-asta mă bucur că tu de-abia acum mergi pe opt ani.

— Ai părul alb, bunicule.

— N-a fost aşa mereu. De-abia de curând s-a albit.

— Bunicule, ai părul alb şi asta înseamnă că ai să mori.

Seldon păru să primească în plin şocul. Spuse spre Manella:

— Ce-i asta?

— Nu ştiu, Hari. E raţionamentul ei.

— Am avut un vis urât, spuse Wanda.

Seldon îşi drese glasul:

— Wanda, toţi avem vise urâte din când în când. Sunt folositoare. Visele urâte alungă gândurile urâte şi după aia ne simţim mai bine.

— Visul era despre moartea ta, bunicule.

— Ştiu. Ştiu. Visele pot fi şi despre moarte, dar asta nu înseamnă că sunt importante. Uită-te la mine. Nu vezi ce plin de viaţă sunt… bine dispus… surâzător? Arăt eu ca şi cum aş fi pe moarte? Spune-mi!

— N… n-nu.

— Ai văzut? Acum du-te şi te joacă şi uită despre toate astea. Îmi voi aniversa ziua de naştere şi toată lumea va petrece bine. Mergi acum, dragă.

Wanda plecă cu buna dispoziţie oarecum reparată, dar Seldon îi făcu Manellei semn să rămână.

2

— De unde crezi că i-a venit Wandei ideea asta? întrebă Seldon.

— Haide, Hari. Nu-ţi aduci aminte că a avut o şopârlă salvaniană, care a murit? Tatăl uneia dintre prietenele ei a murit într-un accident, iar la holoviziune vezi mereu moartea. Este imposibil să împiedici un copil să afle despre moarte. De fapt, eu nici nu aş fi vrut să o împiedic. Moartea este o parte esenţială a vieţii; trebuie să înveţe asta.

— Nu mă refer la moarte în general, Manella. Mă refer în particular la moartea mea. Cum a putut să-i intre ideea asta în cap?

Manella ezită, nesigură. Ţinea foarte mult la Hari Seldon. Cine n-ar ţine la el, gândi ea, deci cum i-aş putea spune?

Dar cum să *nu* îi spună?

— Hari, chiar tu i-ai băgat ideea asta în cap.

— Eu?

— Bineînţeles. De câteva luni tot anunţi că vei împlini şaizeci de ani şi te plângi cu voce tare că îmbătrâneşti.

Singurul motiv pentru care oamenii pregătesc această petrecere este acela de a te consola.

— Nu e cine ştie ce mare distracţie să împlineşti şaizeci de ani, spuse Seldon revoltat. Aşteaptă! Aşteaptă şi ai să vezi tu singură!

— Am să văd... dacă am noroc. Unii oameni nu ajung la şaizeci. Totuşi, dacă nu vorbeşti decât că ai şaizeci de ani şi îmbătrâneşti, vei sfârşi prin a înspăimânta-o pe biata fetiţă, care este foarte impresionabilă.

Seldon oftă şi păru încurcat:

— Îmi pare rău, dar îmi este greu. Uită-te la mâinile mele. Se acoperă de pete şi în curând vor deveni noduroase. Nu mai pot practica Twistul. Un copil probabil că m-ar doborî fără nicio problemă.

— Şi cu ce eşti tu diferit de alţii care au şaizeci de ani? Cel puţin, creierul îţi merge la fel de bine ca întotdeauna. Nu ai spus de atâtea ori că numai asta contează?

— Ştiu. Dar îmi este dor de trupul meu tânăr.

Manella spuse, cu o urmă de maliţie:

— Mai ales că Dors nu pare să îmbătrânească.

Seldon spuse, stânjenit:

— Ei bine, cred că da...

Întoarse privirea şi era clar că nu dorea să dezvolte subiectul.

Manella îşi privi socrul cu seriozitate. Problema era că el nu înţelegea copiii – de fapt, nu-i înţelegea nici pe ceilalţi oameni. Era greu de crezut că petrecuse zece ani ca Prim Ministru sub vechiul Împărat şi învăţase totuşi atât de puţin despre oameni.

Desigur, era băgat până peste cap în psihoistoria asta a lui, care lucra cu cvadrilioane de oameni, ceea ce în definitiv însemna că nu se ocupa de nimeni ca individ. Şi cum să înţeleagă el copiii, când nu avusese contact cu nici unul în afară de Raych, care intervenise în viaţa lui la doisprezece ani? Acum o avea pe Wanda, care era – şi probabil că va rămâne – un mister de nedezlegat pentru el.

Manella gândi toate acestea cu dragoste pentru bărbatul din faţa sa. Avea dorinţa incredibilă de a-l proteja

împotriva unei lumi pe care el nu o înţelegea. Era singurul aspect în care ea şi soacra sa, Dors Venabili, se întâlneau şi mergeau împreună: dorinţa de a-l proteja pe Hari Seldon.

Manella îi salvase viaţa lui Seldon, cu zece ani în urmă. Dors, în felul ei ciudat de a fi, considerase asta ca o invazie în prerogativele ei şi nu o iertase niciodată.

Seldon, la rândul lui, salvase atunci viaţa Manellei. Închise pentru o clipă ochii şi întreaga scenă îi reveni în minte, de parcă totul se petrecuse cu o zi în urmă.

3

Era la o săptămână după asasinarea lui Cleon – şi ce săptămână oribilă fusese! Tot Trantorul se bălăcea în haos.

Hari Seldon îşi păstra în continuare postul de Prim Ministru, dar era clar că nu mai avea nicio putere. O chemă la el pe Manella Dubanqua.

— Vreau să-ţi mulţumesc pentru că ne-ai salvat vieţile, mie şi lui Raych. Până acum n-am avut ocazia să-ţi spun acest lucru.

Apoi continuă, cu un oftat:

— De fapt, în săptămâna asta n-am prea avut ocazia să fac nimic.

— Ce s-a întâmplat cu grădinarul nebun? întrebă Manella.

— A fost executat! Pe loc! Fără proces! Am încercat să îl salvez spunând că nu era în toate minţile. Dar nimeni nu mi-a cerut părerea. Dacă ar fi făcut orice altceva, dacă ar fi comis orice altă crimă, ar fi fost considerat nebun şi cruţat. Condamnat – închis şi tratat – dar lăsat în viaţă, totuşi. Însă să-l omori pe Împărat…

Dădu cu tristeţe din cap.

— Ce se va întâmpla acum, domnule Prim Ministru?

— Am să-ţi spun părerea mea. Dinastia Entun a luat sfârşit. Fiul lui Cleon nu va urma la domnie. Cred că nici nu-şi doreşte. Se teme să nu fie asasinat la rândul lui şi nu-l condamn deloc pentru asta. Ar fi mult mai bine pentru el să

se retragă la una dintre moşiile familiei, pe una dintre lumile din Provincie şi să ducă acolo o viaţă liniştită. Fiind un membru al Casei Imperiale, cu siguranţă că i se va permite acest lucru. Tu şi cu mine s-ar putea să fim mai puţin norocoşi.

Manella se încruntă:

— În ce sens, domnule?

Seldon îşi drese glasul:

— Este posibil să se spună că Gleb Andorin a scăpat blasterul din cauză că l-ai omorât tu, şi astfel Mandell Gruber a reuşit să pună mâna pe el, folosindu-l pentru a-l ucide pe Cleon. În consecinţă, tu porţi o mare parte din responsabilitatea crimei. S-ar putea să se spună chiar că totul a fost premeditat.

— Dar este ridicol. Sunt membră a forţelor de securitate şi mi-am făcut datoria – ceea ce mi s-a ordonat să fac.

Seldon zâmbi cu tristeţe:

— Argumentele tale sunt raţionale, dar va mai trece ceva timp până ce raţiunea să-şi reintre în drepturi. Acum, în absenţa unui succesor legitim la tronul Imperial, vom avea inevitabil un guvern militar.

(În anii de după aceea, când Manella apucase să înţeleagă ceva din psihoistorie, se întrebă dacă nu cumva Seldon o folosise pentru a afla ceea ce urma să se întâmple, căci guvernul militar venise într-adevăr la putere. Însă în momentul respectivei discuţii el nu făcuse vreo menţiune referitoare la teoria sa, încă nematurizată.)

— Dacă vom avea un guvern militar, continuă el, atunci se va institui imediat un regim dur, zdrobind orice semn de nesupunere, acţionând ferm şi cu cruzime, poate chiar în pofida raţiunii şi dreptăţii. Domnişoară Dubanqua, dacă te vor acuza că ai făcut parte dintr-un complot pentru a-l ucide pe Împărat, vei fi sacrificată. Acesta nu va fi un act de justiţie, ci un mod de a intimida populaţia Trantorului. Că tot veni vorba, s-ar putea să spună că şi eu am făcut parte din conspiraţie. La urma urmelor, am fost să-i întâmpin pe noii grădinari deşi nu era treaba mea. Dacă nu aş fi procedat astfel, nu s-ar mai fi atentat la viaţa mea, tu nu ar

fi trebuit să ripostezi, iar Împăratul ar fi trăit şi astăzi… Vezi cum se potrivesc toate?

— Nu-mi vine să cred că vor face una ca asta.

— Probabil că nu. Le voi face o ofertă pe care – sper – le va veni greu să o refuze.

— Ce ofertă?

— Mă voi oferi să demisionez din postul de Prim Ministru. Nu mă doresc, deci nu mă vor avea. Dar adevărul este că am prieteni la Curtea Imperială şi, mai important chiar, oamenii din Provincie m-au găsit… acceptabil. Asta înseamnă că dacă membrii Gărzii Imperiale mă înlătură, vor fi nevoiţi să mă execute pentru a nu avea probleme. Dacă, pe de altă parte, îmi dau demisia, declarând că guvernul militar este ceea ce are nevoie Trantorul şi Imperiul în momentul de faţă, le fac un serviciu, înţelegi?

Rămase puţin pe gânduri, după care spuse:

— În plus, mai există şi problema psihoistoriei.

(Manella auzise atunci pentru prima oară de acel cuvânt.)

— Ce-i aia?

— Ceva la care lucrez eu. Cleon credea cu fermitate în puterea ei – cu mai multă fermitate chiar decât mine – şi există la curte o impresie aproape generală că psihoistoria este, sau ar putea fi, o unealtă puternică şi utilă pentru guvern – oricare ar fi acela. Nu contează dacă ei nu ştiu nimic despre detaliile ştiinţifice. Lipsa cunoaşterii poate amplifica aspectul să-i spunem mistic al problemei, în care caz îmi vor permite să-mi continui cercetarea. Cel puţin, aşa sper eu… Şi în acest moment ajungem la tine.

— Ce-i cu mine?

— Voi pretinde – ca parte din înţelegere – să ţi se permită să demisionezi din forţele de securitate şi să nu fii acuzată de nimic în legătură cu evenimentele care au condus la asasinat. Ar trebui să pot obţine acest lucru.

— Dar asta înseamnă să pun capăt carierei mele.

— Oricum ai lua-o, cariera ta s-a sfârşit. Chiar dacă Garda Imperială nu va ordona să fii executată, îţi imaginezi

că ţi se va permite să-ţi desfăşori activitatea ca ofiţer de securitate?

— Dar ce să fac după aceea? Cum să-mi câştig existenţa?

— Voi avea eu grija de asta, domnişoară Dubanqua. Mă voi reîntoarce la Universitatea Streeling, cu fonduri destule pentru a-mi continua cercetările în psihoistorie, şi sunt sigur că-ţi pot găsi şi ţie ceva de făcut.

Manella făcu ochii mari:

— Dar pentru ce să…

— Nu-mi vine să cred că-mi poţi pune o astfel de întrebare, o întrerupse Seldon. Ne-ai salvat vieţile, mie şi lui Raych. Crezi că ar fi posibil să nu îţi arăt recunoştinţa mea?

Şi totul decursese aşa cum spusese el. Seldon a demisionat elegant din postul pe care-l păstrase timp de zece ani. A primit o scrisoare penibilă în care proaspăt-formatul guvern militar – o juntă condusă de anumiţi membri ai Gărzii Imperiale şi ai forţelor armate – îi aprecia serviciile aduse Imperiului. S-a reîntors la Universitatea Streeling. Manella Dubanqua, eliberată din serviciul forţelor de securitate, l-a însoţit pe Seldon împreună cu familia.

4

Raych intră suflându-şi în pumni:

— Eu unul, sunt *pentru* varietatea vremii de afară. Nimeni nu-şi doreşte ca lucrurile sub cupolă să fie întotdeauna la fel. Astăzi însă, au programat o vreme cam prea rece, şi în plus au pus vântul să bată. Cred că a sosit timpul ca cineva să se plângă de modul în care se controlează vremea.

— Nu cred că vina este a celor care controlează vremea, spuse Seldon. În general, este din ce în ce mai greu să controlezi lucrurile.

— Ştiu. Deteriorarea.

Raych îşi mângâie cu dosul palmei mustaţa neagră şi deasă. Un gest pe care-l făcea adesea, ca şi cum nu reuşise

să uite cele câteva luni petrecute în Wye, fără mustaţă. Mai câştigase de asemenea ceva în greutate, în special în partea de mijloc a trupului şi, în general, dădea impresia unui foarte tihnit specimen al clasei mijlocii. Până şi accentul său dahlit se mai estompase întrucâtva.

Îşi scoase pelerina subţire şi spuse:

— Ce mai face bătrânul nostru sărbătorit?

— Mă împac greu cu ideea. Aşteaptă băiete, aşteaptă. În curând vei sărbători şi tu a patruzecea aniversare. Să vedem atunci ce nostim o să ţi se pară.

— Nu la fel de nostim ca la şaizeci.

— Terminaţi cu glumele astea, spuse Manella care îi freca mâinile lui Raych încercând să i le încălzească.

Seldon deschise larg braţele:

— Facem un lucru rău, Raych. Nevastă-ta crede că toate discuţiile astea despre cei şaizeci de ani ai mei au deprimat-o pe micuţa Wanda, făcând-o să-şi închipuie că voi muri.

— Serios? spuse Raych. Bun, acum m-am lămurit. Am trecut pe la ea să o vad şi imediat cum am intrat, înainte să pot scoate vreo vorbă, mi-a spus că a avut un vis urât. Era despre moartea ta?

— Se pare că da, spuse Seldon.

— Nu-i nimic, o să-i treacă. Din când în când mai ai şi vise urâte, n-ai cum să le opreşti.

— Eu n-am de gând să trec chiar atât de uşor peste asta, spuse Manella. A căzut într-o pasă proastă şi nu este sănătos. Am de gând să descopăr cauza.

— Cum spui tu, Manella, făcu Raych pe un ton foarte bine dispus. Tu eşti iubita mea nevastă şi orice spui – în legătură cu Wanda – este valabil.

Îşi mângâie din nou mustaţa.

Iubita sa nevastă! Nu fusese deloc uşor să şi-o facă „iubită nevastă”. Raych îşi aminti de atitudinea mamei sale în această privinţă. Se vorbea despre coşmaruri. *El* avusese coşmaruri periodice, în care de fiecare dată trebuia să o înfrunte pe furioasa Dors Venabili.

5

Prima amintire clară a lui Raych, după ieşirea din chinurile induse de desperanţă, fu aceea a bărbieritului.

Simţea vibrorazorul plimbându-i-se pe obraz, şi spuse slab:

— Să nu dai pe deasupra buzei superioare, domnule bărbier. Vreau să-mi recapăt mustaţa.

Bărbierul, care primise deja instrucţiunile necesare de la Seldon, îi puse în faţă o oglindă, pentru a-l linişti.

Dors Venabili stătea pe marginea patului:

— Lasă-l să lucreze, Raych. Nu te agita.

Raych îşi întoarse pentru o clipă privirea spre ea, şi nu scoase niciun cuvânt. După plecarea bărbierului, Dors spuse:

— Cum te simţi, Raych?

— Mizerabil, murmură el. Sunt atât de deprimat, că nu mai suport.

— Sunt ultimele efecte ale desperanţei. Vor dispărea toate.

— Nu-mi vine să cred. De când durează?

— Nu contează. Va mai trece ceva timp. Ai fost intoxicat până la refuz.

Raych privi în jur, neliniştit:

— Manella a trecut să mă vadă?

— Femeia aia?

(Aşa vorbea Dors despre Manella. Raych începuse să se obişnuiască.)

— Nu, reluă ea. Încă nu eşti pregătit să primeşti vizitatori.

Interpretând expresia lui Raych, Dors adăugă repede:

— Eu fac excepţie pentru că sunt mama ta, Raych. Totuşi, pentru ce vrei să o vezi pe femeia aia? În starea ta, ar fi mai bine să nu te vadă.

— Ba este un motiv în plus să mă vadă, murmură Raych. Vreau să mă vadă în starea cea mai rea cu putinţă.

După care se întoarse pe o parte, demoralizat la culme:

— Vreau să dorm.

Dors Venabili dădu din cap. În aceeaşi zi, mai târziu, îi spuse lui Seldon:

— Hari, nu ştiu cum ar trebui să procedăm cu Raych. Nu te mai poţi înţelege cu el.

— Nu se simte bine, Dors, spuse Seldon. Dă-i şi lui o şansă.

— Mormăie tot timpul despre femeia aia. Nici nu ştiu cum o cheamă.

— Manella Dubanqua. Nu e greu de ţinut minte.

— Cred că vrea să întemeieze o relaţie cu ea. Să trăiască cu ea. Să se *însoare* cu ea.

Seldon ridică din umeri:

— Raych are treizeci de ani… este suficient de matur pentru a decide singur ce trebuie să facă.

— Ca părinţi, avem şi noi ceva de spus.

Seldon oftă:

— Iar eu sunt sigur că ai spus deja, Dors. Te-a auzit, şi va face precum îi spune inima.

— Acesta este ultimul tău cuvânt? Ai de gând să stai deoparte, în timp ce el îşi face planuri de căsătorie cu o femeie ca aia?

— Ce-ai vrea să fac, Dors? Manella i-a salvat viaţa. Te aştepţi ca el să uite asta? Că tot veni vorba, nu uita că mi-a salvat şi *mie* viaţa.

Asta parcă puse paie peste foc:

— Şi tu ai salvat-o pe ea, spuse Dors. Sunteţi chit.

— Nu ştiu dacă eu…

— Ba da. Militarii nemernici care conduc acum Imperiul ar fi făcut-o bucăţi dacă nu ai fi intervenit tu înaintându-ţi demisia şi protejând-o.

— Chiar dacă eu aş fi chit cu ea, ceea ce nu cred, Raych nu este. Şi, Dors dragă, eu aş folosi cu mai multă prudenţă termenii ăştia nefericiţi la adresa guvernului nostru. Ţine cont că vremurile s-au schimbat şi întotdeauna vor exista informatori dispuşi să repete altora ceea aud de la tine.

— Nu schimba subiectul. Mie nu-mi place femeia aia. Sper că am dreptul să nu-mi placă, nu?

— Ai dreptul, desigur, dar nu foloseşte la nimic.

Hari coborî privirea în podea, cufundat în gânduri. Ochii negri ai lui Dors, de obicei impenetrabili, străluceau acum din cauza furiei.

— Aş vrea să ştiu, Dors, *de ce*? De ce îţi displace atât de mult Manella? Ne-a salvat vieţile. Dacă nu ar fi acţionat rapid, atât eu cât şi Raych am fi fost morţi în momentul de faţă.

— Da, Hari, replică Dors. Ştiu asta mai bine decât oricine. Şi dacă n-ar fi fost acolo, eu nu aş fi putut face nimic pentru a împiedica asasinarea ta. Probabil îţi închipui ca ar trebui să-i fiu recunoscătoare. Dar de fiecare dată când mă uit la ea, îmi aduc aminte de eşecul *meu*. Ştiu că asemenea sentimente nu sunt rezonabile… şi nu mi le pot explica. Deci nu-mi cere să îmi placă. Nu sunt capabilă.

Dar a doua zi, chiar şi Dors trebui să cedeze, când doctorul îi spuse:

— Fiul dumneavoastră doreşte să vadă o femeie pe nume Manella.

— Starea lui nu-i permite să primească vizitatori, spuse aspru Dors.

— Ba dimpotrivă. Îi permite. Se simte foarte bine. În plus, insistă. Nu cred că ar fi înţelept să îl refuzăm.

Aşa că o aduseră pe Manella, iar Raych o întâmpină cu multă căldură. De când intrase în spital, acum se zărea în ochii lui prima lucire slabă de fericire.

Îi făcu lui Dors un semn discret – dar imposibil de confundat – ca să plece. Cu buzele strânse, Dors părăsi încăperea.

Apoi veni ziua când Raych spuse:

— Mamă, voi fi al ei.

— Crezi că-mi faci vreo surpriză, nesăbuitule? spuse Dors. Bineînţeles că te va avea. Eşti singura ei şansă, acum după ce a căzut în dizgraţie, dată afară din forţele de securitate…

— Mamă, spuse Raych, dacă vrei să mă pierzi, atunci află că eşti pe drumul cel bun. Nu mai spune lucruri din astea.

— Nu mă gândesc decât la binele tău.

— Mulţumesc, şi eu la fel. Nu te mai gândi că aş putea fi biletul cuiva pentru accesul la respectabilitate. Nu sunt teribil de arătos. Sunt scund. Tata nu mai este Prim Ministru, iar eu vorbesc cu accentul inconfundabil al claselor inferioare. Ce motive ar avea să se mândrească cu mine? Ar putea ajunge mult mai bine, dar mă vrea pe mine. Şi, dă-mi voie să-ţi spun, eu o vreau pe ea.

— Dar ştii ce fel de femeie este.

— Bineînţeles că ştiu. Este o femeie care mă iubeşte. Este femeia pe care o iubesc eu. Asta este.

— Şi înainte de a te îndrăgosti de ea, ce era? Ştii ce trebuia să facă în misiunea ei din Wye… *tu* ai fost unul dintre cei de care „a avut grijă”. Câţi alţii au mai fost? Eşti în stare să trăieşti cu trecutul ei? Cu ceea ce a făcut în numele datoriei? Acum îţi poţi permite să fii idealist. Dar într-o zi vă veţi certa pentru prima oară – sau a doua oară, sau a nouăsprezecea oară – şi atunci nu te vei mai controla, spunându-i „Târ…!”

— Să nu mai spui aşa ceva! urlă furios Raych. Dacă ne vom certa, îi voi spune imposibilă, iraţională, enervantă, plângăcioasă, nesăbuită… un milion de adjective potrivite situaţiei. Şi ea va avea cuvinte aspre pentru mine. Dar vor fi cuvinte care să nu rănească.

— Aşa crezi tu… dar aşteaptă şi ai să vezi.

Raych se albi.

— Mamă, spuse el, eşti împreună cu tata de aproape douăzeci de ani. E greu să intri în conflict cu el, dar aţi avut şi voi ocazii când v-aţi certat. V-am auzit. În toţi aceşti douăzeci de ani, ţi-a adresat vreun termen care să-ţi compromită statutul de om? Sau eu… am făcut eu aşa ceva? Îţi imaginezi că aş putea face aşa ceva acum… indiferent cât de nervos aş fi?

În Dors se dădea o luptă puternică. Figura ei nu-i trăda sentimentele, dar era clar că în acel moment nu putea să vorbească.

— De fapt, spuse Raych profitând de avantaj (şi simţindu-se oribil că trebuia să o facă), adevărata problemă este gelozia ta împotriva Manellei, pentru că i-a salvat tatei

viaţa. Nu-ţi convine să se bage şi altcineva în treaba asta. Ai prefera ca Manella să nu fi tras în Andorin… şi tata să fi *murit*? Şi eu, împreună cu el?

Dors spuse, cu vocea sugrumată:

— El a insistat să meargă singur în întâmpinarea grădinarilor. Nu m-a lăsat să vin cu el.

— Nu Manella este de vină pentru asta.

— De-asta vrei să te căsătoreşti cu ea? Din recunoştinţă?

— Nu. Din dragoste.

Şi într-adevăr, aşa era. După ceremonie, Manella îi spuse lui Raych:

— Probabil că mama ta a venit la căsătoria noastră pentru că ai insistat tu, Raych, dar arată ca unul dintre acei nori de furtună trimişi din când în când să plutească sub cupolă.

Raych râse:

— Nu prea seamănă cu un nor de furtună. Ţi se pare.

— Ba nu. Crezi că ne va ierta vreodată?

— Să avem răbdare. O să-i treacă.

Dar lui Dors Venabili nu-i trecu.

La doi ani după căsătorie, se născu Wanda. Atitudinea lui Dors faţă de copil era tot ceea îşi puteau dori Raych şi Manella, dar, pentru mama lui Raych, mama Wandei rămăsese tot „femeia aia”.

6

Hari Seldon dădea lupte grele cu melancolia. Fusese mustrat pe rând de Dors, Raych, Yugo şi Manella. Toţi se uniseră ca să-i spună că şaizeci de ani nu era o vârstă înaintată.

Pur şi simplu nu înţelegeau. Avea treizeci de ani când îi venise pentru prima oară ideea psihoistoriei, treizeci şi doi când îşi prezentase faimoasa lucrare la Convenţia Decenală, după care totul parcă s-a întâmplat dintr-o dată. După scurta audienţă la Cleon, cutreierase întreg Trantorul

şi îi întâlnise pe Demerzel, Dors, Yugo, Raych, ca să nu mai amintim de oamenii din Mycogen, din Dahl şi din Wye.

Avusese patruzeci de ani când fusese numit Prim Ministru, şi cincizeci când renunţase la post. Acum avea şaizeci.

Petrecuse treizeci de ani aplecat asupra psihoistoriei. Câţi ani îi vor mai trebui încă? Câţi ani va mai trăi? Va muri lăsând neterminat Proiectul Psihoistoriei?

Nu moartea îl deranja pe el, aşa îşi spunea. Era teama că va lăsa neterminat Proiectul Psihoistoriei.

Se duse să-l vadă pe Yugo Amaryl. În ultimii ani se depărtaseră parcă, pe măsură ce Proiectul căpăta dimensiuni din ce în ce mai mari. În primii ani la Streeling, nu munciseră decât ei doi, împreună. Nimeni altcineva. Acum…

Amaryl avea aproape cincizeci de ani – nu mai era chiar tânăr – şi-şi pierduse întrucâtva sclipirea. În toţi aceşti ani, nu arătase interes *decât* pentru psihoistorie: nu tu femei, nu tu colegi, nu tu hobby, nu tu altă activitate.

Amaryl clipi spre Seldon, care nu se putu abţine să nu remarce schimbările survenite în înfăţişarea lui. În mare parte din cauză că – probabil – ochii lui Amaryl trebuiau să suporte un tratament. Vedea foarte bine, dar aveau un aspect nesănătos, şi clipeau încet. De parcă i-ar fi fost somn.

— Ce crezi, Yugo? întrebă Seldon. Vezi vreo lumină la capătul tunelului?

— Lumină? Dacă stau să mă gândesc, da, spuse Amaryl. E individul ăsta nou, Tamwile Elar. Îl cunoşti, desigur.

— A, da. Eu l-am angajat. Foarte viguros şi agresiv. Cum se descurcă?

— Nu pot spune că mă simt bine în compania lui, Hari. Râsetele lui puternice mă calcă pe nervi. Dar este un tip strălucit. Noul sistem de ecuaţii se încadrează perfect în Primul Radiant şi am certitudinea că vor da posibilitatea rezolvării problemei haosului.

— Se pare? Sau este sigur?

— E prea devreme ca să mă pronunţ, dar am foarte mari speranţe. Le-am testat cu o grămadă de probleme care le-ar fi pus la pământ dacă nu erau valabile, dar noile ecuaţii au supravieţuit tuturor încercărilor. Am început să mă gândesc la ele ca la „ecuaţiile ahaotice”.

— Bănuiesc, spuse Seldon, că nu avem vreo demonstraţie riguroasă pentru ele.

— Nu, nu avem, deşi am pus câţiva oameni să facă treaba asta, inclusiv pe Elar, desigur.

Amaryl se întoarse spre Primul său Radiant – care era la fel de bine pus la punct ca şi cel al lui Seldon – şi privi evoluţia ecuaţiilor luminoase în spaţiu – prea fine, prea mici pentru a putea fi citite fără amplificare.

— Dacă adăugăm noile ecuaţii, spuse el, s-ar putea să fim în stare să facem predicţii.

— De fiecare dată când mă uit la Primul Radiant, spuse Seldon dus pe gânduri, mă minunez cât de bine strânge Electro-Clarificatorul materialul în liniile şi curbele viitorului. N-a fost şi asta tot ideea lui Elar?

— Ba da. Cu ajutorul Cindei Monay, care l-a proiectat.

— Este bine că avem membri tineri şi străluciţi lucrând la Proiect. Mă mai liniştesc întrucâtva în privinţa viitorului.

— Crezi că cineva ca Elar ar putea conduce Proiectul într-o zi? întrebă Amaryl studiind în continuare Primul Radiant.

— Poate. După ce tu şi cu mine ne vom fi retras… sau vom fi murit.

Amaryl păru să se destindă şi opri funcţionarea Primului Radiant.

— Aş vrea să terminăm treaba înainte de a ne retrage sau de a muri.

— Şi eu aş vrea, Yugo. Şi eu aş vrea.

— Psihoistoria ne-a îndrumat destul de bine în ultimii zece ani.

Era destul de adevărat, dar Seldon ştia că încă nu răzbiseră. Evenimentele decurseseră destul de liniştit, fără mari surprize.

Psihoistoria prezisese că centrul va rezista după moartea lui Cleon – prezisese într-un mod destul de vag şi incert – şi iată că rezistase. Trantorul era destul de liniştit. În ciuda asasinatului şi încheierii unei dinastii, centrul rezistase.

Acest lucru fusese posibil sub presiunea guvernării militare – Dors avea dreptate numindu-i pe cei din juntă „militari nemernici”. Ar fi putut merge chiar mai departe în acuzaţii fără a greşi. Totuşi, aceştia menţineau uniunea Imperiului şi vor continua să o facă o vreme. Suficient de mult, probabil, pentru a permite psihoistoriei să joace un rol activ în evenimentele care urmau să se producă.

Yugo vorbise de curând despre posibila înfiinţare a Fundaţiilor – separate, izolate, independente de Imperiu – ce vor servi ca nuclee în drumul prin apropiatele vremuri negre, spre un nou Imperiu, mai bun. Seldon însuşi studiase consecinţele unei astfel de posibilităţi.

Dar nu mai avea timp, şi simţea (cu o oarecare descurajare) că nu mai avea nici tinereţe. Mintea sa, oricât de puternică şi stabilă, nu mai avea flexibilitatea şi creativitatea de la treizeci de ani. Cu fiecare an care trecea, judecata sa era tot mai rigidă.

Poate că ar trebui să-l pună pe tânărul Elar să facă treaba asta, eliberându-l de orice altceva. Seldon trebui să recunoască în sinea sa, ruşinat, că această alternativă nu îl entuziasma. Nu-i convenea să fi inventat psihoistoria pentru ca un ţingău să vină şi să culeagă roadele şi faima. De fapt, ca s-o spună cât mai direct, Seldon era gelos pe Elar, şi îi era ruşine de acest sentiment.

Totuşi, în ciuda sentimentelor sale şi oricât de mult i-ar fi displăcut, era obligat să depindă de oameni mai tineri. Psihoistoria nu mai era secretul lui şi al lui Amaryl. Deceniul în care fusese Prim Ministru o transformase într-o lucrare amplă, susţinută şi finanţată de guvern. Spre marea sa surpriză, această lucrare devenise şi mai amplă după demisia din postul de Prim Ministru şi întoarcerea la Universitatea Streeling. Hari se strâmbă gândindu-se la denumirea oficială, interminabilă şi pompoasă: Proiectul de

Psihoistorie Seldon, de la Universitatea Streeling. Dar majoritatea oamenilor îi spuneau Proiectul.

Junta militară considera Proiectul o posibilă armă politică. Cât timp lucrurile stăteau aşa, finanţarea nu era o problemă. Creditele curgeau. În schimb, era obligat să pregătească rapoarte anuale, pe care le făcea însă foarte opace. Nu erau raportate decât lucrurile neesenţiale. Matematicile nu-i prea atrăgeau pe membrii juntei.

Ieşi din cameră. Îi era evident că cel puţin Amaryl era mai mult decât satisfăcut cu modul în care evolua psihoistoria. Şi totuşi, Seldon se simţi încă o dată învăluit de faldurile descurajării.

Îşi dădu seama că ceea ce îl deranja era apropierea aniversării zilei de naştere. Aceasta se dorea o sărbătoare a bucuriei, dar pentru el nu reprezenta nici măcar un gest de consolare... nu făcea decât să-i scoată în evidenţă vârsta înaintată.

În plus, îl scotea din ritm, iar Seldon era o fiinţă a obiceiurilor. Biroul său şi câteva din cele alăturate fuseseră golite. Trecuseră câteva zile de când nu mai lucrase aşa cum era obişnuit. Bănuia că birourile sale vor fi transformate în săli ale gloriei şi vor trece multe zile până când se va putea apuca din nou de treabă. Singur Amaryl refuzase ferm să se mute, păstrându-şi biroul.

Seldon se gândise, înciudat, la cei care plănuiseră toate astea. Nu era Dors, desigur. Ea îl cunoştea mult prea bine. Amaryl sau Raych, nici atât. Ei nu-şi aminteau nici măcar de ziua *lor* de naştere. O bănuise pe Manella şi o întrebase, pentru a se lămuri.

Ea recunoscuse că era cu totul pentru şi că dăduse ordine pentru organizarea aniversării, dar spusese că ideea îi fusese sugerată de Tamwile Elar.

Strălucitul tânăr, gândi Seldon. Strălucit în toate.

Oftă. De s-ar termina o dată cu toate aniversările!

7

Dors băgă capul pe uşă:

— Pot să intru?

— Nu, bineînţeles că nu. Pentru ce să-ţi dau voie?

— Ăsta nu-i locul tău obişnuit.

— Ştiu, oftă Seldon. Am fost evacuat din locul meu obişnuit, din cauza petrecerii ăsteia stupide. Abia aştept să se termine.

— Vezi? Când îi intră femeii aleia o idee în cap, cucereşte totul şi se umflă ca Big Bangul.

Seldon trecu imediat de partea Manellei:

— Ei, şi tu. Este bine intenţionată, Dors.

— Scuteşte-mă, spuse Dors. Nu-mi povesti mie despre bunele ei intenţii. În orice caz, am venit aici ca să discutăm despre altceva. Ceva care ar putea fi important.

— Dă-i drumul. Despre ce este vorba?

— Am discutat cu Wanda despre visul ei…

Se opri, şovăind.

Seldon mormăi ceva de neînţeles, apoi spuse:

— Nu pot să cred. Las-o baltă.

— Nu. N-ai întrebat-o detalii despre vis?

— Pentru ce s-o trec pe fetiţă prin aşa ceva?

— Nici Raych n-a făcut-o, nici Manella. A trebuit să mă ocup eu.

— Dar pentru ce să o torturezi cu astfel de întrebări?

— Pentru că aşa am considerat eu că trebuie, spuse înverşunată Dors. În primul rând, visul nu l-a avut acasă, în patul ei.

— Dar unde?

— În biroul tău.

— Ce căuta ea în biroul meu?

— Voia să vadă unde va avea loc petrecerea, a intrat în biroul tău şi, desigur, acolo nu era nimic de văzut. Totul fusese scos pentru a se putea face aranjamentul. Totul, mai puţin fotoliul tău. Cel mare – spătar înalt, braţe înalte, dezmembrat – pe care nu mă laşi să-l înlocuiesc.

Hari oftă, amintindu-şi o neînţelegere care dura de multă vreme:

— *Nu* este dezmembrat. *Nu vreau* altul nou. Continuă.

— S-a ghemuit în fotoliul tău, a început să-şi facă griji că poate nu va avea loc nicio petrecere, şi s-a bosumflat. Apoi probabil că a adormit, pentru că nu-şi mai aminteşte nimic cu claritate, decât că în visul ei erau doi bărbaţi… nu femei, de asta era sigură… deci, doi bărbaţi care discutau.

— Şi despre ce discutau?

— Nu-şi aduce aminte foarte precis. Ştii cât de dificil este să-ţi aminteşti, în astfel de circumstanţe. Dar spune că era vorba despre moarte, iar ea s-a gândit la tine, pentru că tu eşti bătrân. Şi-şi mai aduce aminte clar de ceva, două cuvinte: „moartea-limonadă.”

— Ce?

— Moartea-limonadă.

— Ce înseamnă asta?

— Nu ştiu. În orice caz, discuţia s-a terminat, bărbaţii au plecat, iar ea stătea acolo în fotoliu, înfrigurată şi speriată… şi de-atunci încoace este mereu întoarsă pe dos.

Seldon cugetă la cele spuse de Dors. Apoi:

— Ascultă, dragă, ce importanţă putem acorda visului unui copil?

— În primul rând, Hari, ar trebui să ne punem întrebarea dacă a fost într-adevăr un vis.

— Ce vrei să spui?

— Wanda nu a spus categoric că a fost un vis. A spus că „probabil a adormit”. Acestea au fost cuvintele ei. N-a spus că a adormit, a spus că *probabil* a adormit.

— Şi ce concluzie tragi?

— Că a intrat într-un fel de semi-inconştienţă şi, în acea stare, a auzit doi bărbaţi – doi bărbaţi adevăraţi, nu visaţi – discutând.

— Bărbaţi adevăraţi? Discutând să mă omoare cu moartea-limonadă?

— Da, cam aşa ceva.

— Dors, spuse Seldon încercând să fie cât mai convingător, eu ştiu că tu vezi peste tot şi mereu pericole

care mă pasc pe mine, dar acum chiar că ai exagerat. Cine şi pentru ce ar vrea să mă omoare?

— S-a mai încercat de două ori până acum.

— Într-adevăr, dar au fost alte circumstanţe. Primul atentat a venit la scurtă vreme după ce Cleon m-a numit Prim Ministru. Normal că asta era o ofensă adusă bine-structuratei ierarhii de la curte, şi mulţi m-au duşmănit. Câţiva au crezut că ar putea rezolva problema scăpând de mine. A doua oară a fost atunci când Joranumiţii au încercat să pună mâna pe putere şi s-au gândit că eu le stau în cale. La asta s-a adăugat şi dorinţa de răzbunare a lui Namarti. Din fericire, niciun atentat nu a reuşit, dar pentru ce să se încerce şi a treia oară? Nu mai sunt Prim Ministru… de zece ani. Sunt un matematician bătrân, aproape de retragere, şi cu siguranţă că nimeni nu are motive de temere din partea mea. Joranumiţii au fost nimiciţi, Namarti a fost executat cu mult timp în urmă. Nimeni nu are absolut nicio motivaţie pentru a mă ucide. Aşa că Dors, calmează-te. Când eşti neliniştită din cauza mea începi să te agiţi, devii şi mai nervoasă, iar mie nu-mi place să te văd aşa.

Dors se ridică din scaun şi se apleacă peste biroul lui Hari:

— Pentru tine este uşor să spui că nimeni nu are motiv să te ucidă, dar poate că nici nu este nevoie de vreun motiv. Guvernul nostru actual este complet iresponsabil şi dacă doreşte…

— Stop! porunci cu voce tare Seldon.

Apoi, foarte încet:

— Nu mai scoate niciun cuvânt, Dors. Niciun cuvânt împotriva guvernului. Asta ne-ar putea băga în buclucul pe care-l prevesteşti.

— Eu nu vorbeam decât de tine, Hari.

— Dar dacă te obişnuieşti să rosteşti lucruri necugetate, nu-ţi vei da seama şi le vei spune şi în prezenţa altora… iar poate că printre ei se va afla cineva dornic să te toarne. Învaţă că este necesar să te abţii de la comentarii politice.

— Voi încerca, Hari, spuse ea.

Dar nu-şi putea masca indignarea din voce. Se întoarse pe călcâie şi părăsi camera.

Seldon o privi plecând. Dors îmbătrânise cu graţie, cu atât de multă graţie încât uneori părea că nu a îmbătrânit deloc. Deşi era cu doar doi ani mai tânără decât Seldon, înfăţişarea nu i se schimbase foarte mult în cei douăzeci şi opt de ani petrecuţi împreună.

Avea fire gri în păr, dar, în ansamblu, părul nu-şi pierduse strălucirea. Tenul devenise mai palid; vocea un pic mai răguşită şi, desigur, purta îmbrăcăminte adecvată vârstei medii. Însă mişcările ei erau la fel de agile şi de rapide ca întotdeauna. Ca şi cum nimic nu îi putea afecta capacitatea de a-l proteja pe Hari în caz de pericol.

Oftă. Chestia asta cu protecţia – aproape întotdeauna mai mult sau mai puţin împotriva voinţei lui – era câteodată o grea povară.

8

Manella veni să-l vadă pe Seldon aproape imediat după aceea:

— Iartă-mă, Hari, dar ce ţi-a spus Dors?

Seldon ridică din nou privirea. Mereu trebuia să-l întrerupă cineva.

— Nu era nimic important, spuse el. Despre visul Wandei.

Manella se încruntă:

— Ştiam eu. Wanda mi-a spus că Dors i-a pus întrebări. De ce n-o lasă pe fată în pace? De parcă un coşmar reprezintă cine ştie ce crimă.

— De fapt, spuse Seldon încercând să o calmeze, era vorba despre o anumită parte a visului, de care Wanda şi-a amintit. Nu ştiu dacă ţi-a spus, dar se pare că în visul ei a auzit despre ceva numit „moarte-limonadă”.

— Hmmm!

Manella rămase mută câteva momente. Apoi spuse:

— Nu are cine ştie ce importanţă. Wanda este înnebunită după limonadă şi speră că va profita din plin, la petrecere. I-am promis că voi turna nişte esenţe mycogeniene şi abia aşteaptă să guste.

— Astfel încât dacă a auzit ceva care seamănă pe departe cu limonadă, atunci, în mintea ei, a tradus chiar limonadă.

— Da. De ce nu?

— Numai că, în acest caz, ce crezi că s-a spus *de fapt*? Trebuie să fi auzit ceva pe care să-l fi interpretat greşit.

— Nu cred că este neapărat necesar. Dar pentru ce dăm atâta importanţă visului unei fetiţe? Te rog, doresc ca nimeni să nu mai aducă vorba despre acest subiect în prezenţa ei. O întoarce pe dos.

— Sunt de acord cu tine. Voi avea grijă ca Dors să renunţe la acest subiect… cel puţin, atunci când este vorba de Wanda.

— Perfect. Nu-mi pasă că este bunica Wandei, Hari. La urma urmei, eu sunt mama ei şi dorinţa mea are întâietate.

— Categoric, spuse Seldon împăciuitor.

O privi pe Manella plecând. Da, iată încă o problemă: nesfârşita confruntare dintre cele două femei.

9

Tamwile Elar avea treizeci şi şase de ani şi lucra la Proiectul de Psihoistorie Seldon de patru ani, ca Laureat în Matematică. Era un bărbat înalt, cu o clipire a ochilor ce devenise un obicei. Avea o remarcabilă încredere în sine.

Era şaten şi avea o buclă mare în păr, cu atât mai evidentă cu cât purta părul lung. Râdea cam tare, dar în privinţa calităţilor sale de matematician nimeni nu-i putea găsi vreun cusur.

Elar fusese recrutat de la Universitatea West Mandanov şi Seldon zâmbea când îşi aducea aminte cât de suspicios fusese la început Yugo Amaryl. Însă Amaryl avea suspiciuni faţă de toată lumea. Adânc în inima sa (Seldon nu avea

nicio îndoială), Amaryl simţea că psihoistoria ar fi trebuit să rămână proprietatea doar a sa şi a lui Hari.

Însă până şi Amaryl era acum dispus să admită că participarea lui Elar la Proiect le uşurase tuturor munca, inclusiv lui. Yugo spunea:

— Metodele sale de a evita haosul sunt unice şi fascinante. Nimeni altcineva din Proiect nu ar fi reuşit acest lucru aşa cum a făcut el. Sunt sigur că mie nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap. Nici ţie, Hari.

— Ei bine, spunea Seldon ţâfnos, eu îmbătrânesc.

— Dacă nu ar râde atât de tare, ce bine ar fi!

— Nimeni nu-şi poate modifica felul de a râde.

Totuşi, adevărul era că Seldon avea oarecare reţineri în acceptarea lui Elar. Era aproape umilitor faptul că el însuşi nu ajunsese nicăieri în legătură cu „ecuaţiile ahaotice”, aşa cum erau ele numite acum. Pe Seldon nu îl deranja faptul că nu se gândise niciodată la principiul care stătea la baza Electro-Clarificatorului, pentru că nu ţinea de domeniul lui. Însă ar fi trebuit totuşi să se fi gândit la ecuaţiile ahaotice… sau, cel puţin, să facă unele progrese.

Încercă să fie rezonabil. El, Seldon, pusese la punct întregul fundament pentru psihoistorie, iar ecuaţiile ahaotice decurseseră natural, pe baza a ceea ce se făcuse până atunci. Ar fi putut face Elar munca lui Seldon, acum trei decenii? Desigur că nu. Şi ce era atât de remarcabil la faptul că Elar se gândise la principiul ecuaţiilor ahaotice, odată ce fundamentul fusese realizat?

Totuşi Seldon nu se simţea în largul lui atunci când se întâlnea cu Elar. Vârsta obosită faţă-n faţă cu tinereţea înflăcărată.

Dar Elar nu-i dăduse niciodată motive să simtă diferenţa de ani. Niciodată nu-i arătase lui Seldon altceva decât cel mai adânc respect. Niciodată nu insinuase că Seldon trecuse de floarea vârstei.

Desigur, Elar se arăta interesat de apropiatele festivităţi. Seldon descoperise că *Elar* sugerase această sărbătorire. (Era cumva ăsta un mod subtil de a-i sublinia lui Seldon vârsta înaintată? Nu, excluse posibilitatea. Dacă

gândea *asta*, însemna că se molipsise de la Dors, bănuind pe toată lumea de intenţii rele.)

Elar înainta cu paşi mari spre el şi spuse:

— Maestre!

Seldon făcu o grimasă, ca întotdeauna. Prefera ca membrii importanţi ai Proiectului să-i spună Hari, dar nu avea rost să facă nazuri doar pentru atâta lucru.

— Maestre, spuse Elar. Se zvoneşte că ai fost chemat într-o audienţă la generalul Tennar.

— Da. E noul şef al juntei militare, şi bănuiesc că doreşte să mă întrebe cum stau cu psihoistoria. Sunt întrebat în legătură cu ea încă din timpul lui Cleon şi al lui Demerzel.

(Noul şef! Junta era ca un caleidoscop, unii dintre membrii săi cădeau în dizgraţie şi alţii se ridicau din nimic.)

— Însă eu înţeleg că el doreşte ca audienţa să aibă loc acum… chiar în mijlocul aniversării zilei de naştere.

— Nu contează. Puteţi sărbători şi fără mine.

— Nu, Maestre, nu se poate. Sper că nu te superi, dar noi ne-am unit şi am conceput o petiţie pe care am trimis-o la Palat, amânând întâlnirea cu o săptămână.

— Ce? făcu necăjit Seldon. Sunt sigur că asta a fost considerată obrăznicie din partea voastră… foarte riscantă, chiar.

— A mers destul de bine. Au amânat. Ai nevoie de timpul ăsta.

— Pentru ce am nevoie de o săptămână?

Elar şovăi:

— Pot vorbi sincer, Maestre?

— Bineînţeles că poţi. Când am cerut eu ca cineva sa vorbească altfel decât sincer?

Elar se tulbură puţin, pielea albă înroşindu-se, dar vocea rămase fermă:

— Nu-mi este uşor să-ţi spun asta, Maestre. Eşti un geniu al matematicii. Nimeni de la Proiect nu se îndoieşte de acest lucru. Nimeni din Imperiu – mă refer la cei care te cunosc şi cunosc în acelaşi timp şi matematicile – nu se îndoieşte. Totuşi, nimeni nu este un geniu universal.

— Ştiu asta tot atât de bine ca şi tine, Elar.

— Da. Însă îţi lipseşte darul de a te descurca cu oamenii obişnuiţi… cu „prostimea”. Îţi lipseşte o oarecare capacitate de a accepta compromisul şi dacă ai de-a face cu cineva puternic în guvern şi în acelaşi timp provenind din categoria „prostimii”, poţi pune foarte uşor în pericol Proiectul. Ba chiar şi propria-ţi viaţă, pur şi simplu din cauză că eşti prea sincer.

— Hei, ce se întâmplă aici? Am devenit deodată un copil? De multă vreme am de-a face cu politicienii. Am fost Prim Ministru timp de zece ani, probabil că-ţi aminteşti.

— Iartă-mă, Maestre, dar n-ai fost unul deosebit de eficient. Ai avut de-a face cu Primul Ministru Demerzel, care era foarte inteligent, şi cu Împăratul Cleon, care era foarte prietenos. Acum te vei întâlni cu militari. Ei nu sunt nici inteligenţi, nici prietenoşi… ci cu totul altceva.

— Am avut de-a face şi cu militari. Uite că am supravieţuit.

— N-ai avut de-a face cu generalul Dugal Tennar. El este cu totul altceva. Îl cunosc.

— Îl cunoşti? L-ai mai întâlnit?

— Nu-l cunosc personal, dar vine din Mandanov, care, din câte ştii, este sectorul meu natal. Avea putere acolo încă înainte de a se alătura juntei şi a avansa în ierarhie.

— Şi ce anume ştii referitor la el?

— Ignorant, superstiţios, violent. Nu e un om cu care să te poţi înţelege uşor… Poţi folosi această săptămână pentru a găsi metode de abordare.

Seldon îşi muşcă buza inferioară. Ceea ce spusese Elar avea sens. Trebuia să recunoască faptul că, având planuri ascunse, era dificil să manipulezi o persoană stupidă, plină de auto-consideraţie, uşor iritabilă, cu o forţă colosală la dispoziţie.

Spuse, încurcat:

— Mă descurc eu cumva. Junta militară reprezintă o situaţie instabilă pentru Trantorul de astăzi. A fost la putere o perioadă mai îndelungată decât cea prevăzută.

— Am verificat noi aşa ceva? Nu eram la curent că facem studii de stabilitate referitoare la juntă.

— Doar câteva calcule de-ale lui Amaryl, care s-a folosit de ecuaţiile tale ahaotice.

Apoi, după o pauză:

— Apropo, am văzut pe undeva că au fost denumite „Ecuaţiile Elar”.

— Nu de către mine, Maestre.

— Sper că nu te deranjează, dar eu nu sunt de acord cu aşa ceva. Atunci când dăm vreun nume unui element psihoistoric, trebuie să ţinem cont de rolul său funcţional şi nu de persoana celui care l-a creat. Când intervin elementele personale, apare şi invidia.

— Înţeleg şi sunt cu totul de acord, Maestre.

— De fapt, spuse Seldon cu o urmă de vinovăţie, întotdeauna am considerat că este greşit să se vorbească despre Ecuaţiile Seldon ale Psihoistoriei. Problema este că au fost folosite de atâţia ani încât nu este indicat să le modificăm.

— Iartă-mă că-ţi spun asta, Maestre, dar tu eşti un caz de excepţie. Nimeni, cred, nu ţi-ar putea contesta inventarea psihoistoriei... Dar, dacă-mi permiţi, aş dori să revenim la întâlnirea cu generalul Tennar.

— Da? Ce-ar mai fi de adăugat?

— Mă întreb dacă nu cumva ar fi mai bine să nu te întâlneşti cu el, să nu vorbeşti cu el, să nu tratezi cu el.

— Cum pot evita aşa ceva, dacă mă cheamă într-o audienţă?

— Poţi invoca faptul că eşti bolnav, trimiţând pe altcineva în locul tău.

— Pe cine?

Elar tăcu, dar tăcerea sa era elocventă.

— Pe tine, înţelese Seldon.

— Aş fi cel mai indicat, nu? Eu provin din acelaşi sector ca şi generalul, şi asta ar putea atârna în balanţă. Eşti un om ocupat, ai o vârstă înaintată şi poţi spune că nu te simţi bine. Dacă merg eu în locul tău – te rog să mă scuzi,

Maestre – mă pot descurca şi îl pot manevra mai uşor decât tine.

— Adică să minţi.

— Dacă este necesar.

— Ţi-ai asuma un risc enorm.

— Nu prea mare. Mă îndoiesc că ar ordona să fiu executat. Dacă îl voi enerva, ceea ce nu este imposibil, atunci pot invoca – sau o poţi face tu pentru mine – tinereţea şi lipsa de experienţă. În orice caz, dacă dau eu de necazuri, şi nu tu, pericolul va fi mult mai mic. Mă gândesc la Proiect, care poate avansa chiar şi în absenţa mea, dar care nu poate face nimic fără tine.

Seldon spuse, încruntându-se:

— Nu am de gând să mă ascund în spatele tău, Elar. Dacă omul vrea să mă vadă, mă va vedea. Nu sunt de acord să tremur şi să te rog pe tine să-ţi asumi riscuri în locul meu. Ce îţi închipui despre mine?

— Că eşti un om deschis şi sincer… când de fapt este nevoie de un om cu mult talent diplomatic.

— Voi avea şi talent diplomatic… dacă va fi nevoie. Te rog să nu mă subestimezi, Elar.

Elar dădu din umeri, decepţionat:

— Foarte bine. Nu te pot contrazice decât până la un anumit punct.

— De fapt, Elar, mi-aş fi dorit să nu fi amânat întâlnirea. Între a participa la sărbătorirea zilei mele de naştere şi întâlnirea cu generalul, prefer a doua variantă. Ideea asta, cu serbarea, nu a fost a mea.

Vocea i se stinse într-un mormăit.

— Îmi pare rău, spuse Elar.

— Ei bine, spuse resemnat Seldon, vom vedea ce va fi.

Se întoarse şi plecă. Câteodată îşi dorea cu ardoare să fi putut conduce ceea ce se numea „grup compact”. Aşa ar fi fost sigur că totul decurgea aşa cum dorea el, lăsând subalternilor o foarte slabă posibilitate de manevră sau chiar nicio posibilitate. Însă asta ar fi cerut enorm de mult timp, eforturi enorme şi l-ar fi lipsit de ocazia de a lucra el

însuşi la psihoistorie. În plus, nici nu era făcut pentru aşa ceva.

Oftă. Va trebui să vorbească cu Amaryl.

10

Seldon dădu buzna în biroul lui Amaryl, neanunţat.

— Yugo, spuse el fără introducere, întâlnirea cu generalul Tennar a fost amânată.

Se aşeză, enervat.

Amaryl avu nevoie de câteva momente pentru a-şi decupla mintea de la preocupările psihoistorice. Ridică în cele din urmă privirea şi spuse:

— Ce motiv a invocat?

— Nu el a amânat-o. Unii dintre matematicienii noştri au aranjat amânarea, astfel încât să nu se suprapună cu aniversarea zilei mele de naştere. Chestia asta m-a deranjat foarte mult.

— Pentru ce i-ai lăsat s-o facă?

— Nu i-am lăsat. Au *aranjat* lucrurile, fără să mă întrebe pe mine.

Dădu din umeri:

— Într-un fel, este greşeala mea. M-am plâns peste tot că împlinesc şaizeci de ani, aşa că toată lumea îşi închipuie că trebuie să mă bine-dispună cu aniversarea asta.

— Desigur, ne putem folosi de acest răgaz, spuse Amaryl.

Seldon se aplecă înainte, cuprins deodată de îngrijorare:

— E ceva în neregulă?

— Nu. Eu nu văd, dar nu strică să mai facem nişte verificări. Ascultă, Hari, asta este prima oară în aproape treizeci de ani când psihoistoria a ajuns în stadiul în care poate face o predicţie. Nu e cine ştie ce – o gămălie în vastul continent al omenirii – dar este cel mai bun lucru pe care l-am avut până acum. În regulă. Vrem să profităm de ea, să vedem cum merge, să ne dovedim nouă înşine că psihoistoria este ceea ce credem: o ştiinţă care poate face

predicţii. Chiar şi această mică predicţie este foarte complexă şi eu sunt de acord cu încă o săptămână de cercetări.

— Foarte bine, atunci. Te voi consulta asupra acestei probleme înainte de a merge la general, ca să văd dacă trebuie făcută vreo modificare de ultim moment. Între timp, Yugo, ai grijă să nu transpire vreo informaţie despre ceea ce facem noi aici. *Nimeni* nu trebuie să afle. Dacă dăm greş, nu vreau ca oamenii care lucrează la Proiect să-şi piardă încrederea. Vom suporta doar noi doi eşecul şi vom continua.

Amaryl zâmbea extrem de rar. De data aceasta, zâmbetul era nostalgic:

— Tu şi cu mine. Îţi aduci aminte când eram doar noi doi?

— Îmi aduc foarte bine aminte, şi să nu crezi că nu duc dorul acelor zile. Nu aveam prea multe lucruri care să ne ajute…

— Nici măcar Primul Radiant, ca să nu mai vorbim de Electro-Clarificator.

— Dar erau zile fericite.

— Da, fericite, spuse Amaryl aprobându-l.

11

Universitatea fusese transformată şi Hari Seldon nu-şi putu reprima un sentiment de satisfacţie.

Birourile centrale destinate lucrului la Proiect înfloriseră în culoare şi lumină, cu holograme care pluteau prin aer şi prezentau imagini tridimensionale cu Seldon în diferite locuri şi la diferite momente. Era Dors Venabili zâmbind, părând întrucâtva mai tânără… Raych, adolescent, încă needucat… Seldon şi Amaryl, incredibil de tineri, aplecaţi deasupra computerelor. Era chiar şi o imagine fugară cu Demerzel, iar Seldon simţi cum inima i se umple de dor pentru vechiul său prieten şi pentru siguranţa pierdută.

Împăratul Cleon nu apărea nicăieri în holograme. Nu din cauză că nu ar fi existat holograme cu el, dar nu era înţelept să aduci oamenilor aminte de vechile vremuri Imperiale, acum când conducea junta militară.

Era ca o explozie, totul înflorea, umplând cameră după cameră, clădire după clădire. Se găsise timpul necesar pentru a transforma Universitatea într-un fel de carnaval, care pentru Seldon nu avea asemănare. Până şi luminile cupolei fuseseră stinse pentru a se crea o noapte artificială, în care Universitatea urma să strălucească timp de trei zile.

Seldon aproape că striga, pe jumătate măgulit, pe jumătate îngrozit:

— Trei zile!

— Trei zile, spuse Dors Venabili. Universitatea nici nu vrea să audă de mai puţin.

— Câte cheltuieli! Câtă muncă! făcu Seldon încruntându-se.

— Cheltuielile sunt minime în comparaţie cu ceea ce ai făcut tu pentru Universitate, spuse Dors. Iar munca a fost voluntară. Studenţii au avut grijă de tot.

Acum se vedea o imagine panoramică a Universităţii. Seldon o privi cu un zâmbet pe buze, în ciuda expresiei serioase.

— Eşti măgulit, spuse Dors. În ultimele luni nu ai făcut altceva decât să mormăi că nu vrei nicio aniversare, pentru că eşti un om bătrân. Şi acum… uită-te la tine.

— Ei bine, trebuie să recunosc că sunt flatat. Nu mi-am imaginat că vor face aşa ceva.

— De ce nu? Hari, eşti un idol. Întreaga lume – întregul Imperiu – te cunoaşte.

— Nu mă cunosc, spuse Seldon dând viguros din cap. Nici unul dintr-un miliard nu ştie ceva despre mine… şi cu atât mai puţin despre psihoistorie. Nimeni din afara Proiectului nu are vreo idee despre cum funcţionează psihoistoria. De fapt, nici măcar toţi cei din interior nu cunosc cum funcţionează.

— Asta nu are importanţă, Hari. *Tu* eşti important. Chiar şi cvadrilioanele care nu ştiu nimic despre tine personal sau

despre munca ta, ştiu că Hari Seldon este cel mai mare matematician din Imperiu.

— Ei bine, spuse Seldon privind în jur, aşa m-au făcut să mă simt acum. Dar trei zile şi trei nopţi! Locul ăsta va fi făcut praf.

— Nu. Toate arhivele au fost duse în altă parte. Computerele şi celelalte echipamente au fost protejate. Studenţii au alcătuit un fel de forţă de securitate care va avea grijă să nu se strice nimic.

— Tu te-ai ocupat de astea, Dors, nu-i aşa? spuse Seldon zâmbindu-i cu drag.

— Nu numai eu. Am fost mai mulţi. Colegul tău Tamwile Elar a muncit cu o abnegaţie incredibilă.

Seldon se încruntă.

— Ce e în neregulă cu Elar? întrebă Dors.

— Îmi tot spune „Maestre”.

Dors dădu din cap, aprobându-l:

— Da, într-adevăr, asta este o crimă îngrozitoare.

Seldon nu o luă în seamă şi spuse:

— Şi este tânăr.

— Din ce în ce mai rău. Haide, Hari, va trebui să înveţi să îmbătrâneşti cu delicateţe... şi, pentru început, va trebui să arăţi că te bucuri. Asta le va face celorlalţi plăcere, le va amplifica buna dispoziţie şi desigur că asta şi vrei. Haide. Fă un tur. Nu te ascunde aici, cu mine. Salută pe toată lumea. Zâmbeşte. Întreabă-i de sănătate. Şi nu uita că, după banchet, va trebui să ţii un discurs.

— Urăsc banchetele. Dar şi mai mult decât banchetele, urăsc discursurile.

— Eşti obligat, n-ai ce face. Acum, mişcă-te!

Seldon oftă teatral şi se conformă. Făcea o impresie puternică, stând în aleea care ducea la sala principală. Nu mai purta robele voluminoase de Prim Ministru, nici hainele heliconiene din tinereţe. De data aceasta, Seldon purta un costum care-i oglindea poziţia socială înaltă: pantaloni strâmţi, cu pliuri înguste, vestă. Vesta era modificată, deasupra inimii se ţesuse: „Proiectul de Psihoistorie Seldon de la Universitatea Streeling.” Strălucea ca un far pe fondul

gri-titanium al costumului. Ochii lui Seldon clipeau pe o faţă ridată de vârstă. Cei şaizeci de ani erau trădaţi atât de riduri cât şi de părul alb.

Intră în sala în care petreceau copiii. Fusese complet golită, nu se găseau decât câteva mese gemând sub mâncare. Copiii se repeziră spre el imediat ce îl văzură – ştiind, desigur, ca el era motivul pentru care se dădea petrecerea – şi Seldon încercă să evite degetele care se întindeau spre el să-l apuce.

— Staţi, copii, stai, spuse el. Daţi-vă puţin mai în spate.

Scoase din buzunar un mic robot computerizat şi îl aşeză pe podea. Într-un Imperiu fără roboţi, jucăria asta era de aşteptat să mărească ochii tuturor. Era de forma unui mic animal cu blană, dar avea de asemenea posibilitatea să-şi schimbe înfăţişarea, fără avertisment (stârnind de fiecare dată râsetele copiilor). Când îşi schimba înfăţişarea, sunetele pe care le scotea se schimbau la rândul lor.

— Uitaţi-vă la el, spuse Seldon, jucaţi-vă, şi încercaţi să nu-l stricaţi. Mai târziu veţi primi fiecare câte unul.

Se strecură în culoarul care ducea spre camera principală şi îşi dădu seama că Wanda îl urmărea.

— Bunicule, spuse ea.

Da, sigur, cu Wanda altfel stăteau lucrurile. Se aplecă, o ridică în aer, o învârti, apoi o puse jos.

— Te distrezi, Wanda? întrebă el.

— Da, spuse ea, dar nu intra în camera aia.

— De ce nu, Wanda? Este camera mea. Este biroul în care lucrez.

— Acolo am avut visul urât.

— Ştiu, Wanda, dar s-a terminat, nu-i aşa?

Ezită puţin, apoi o conduse până la unul dintre scaunele dispuse pe marginea culoarului. Luă loc, apoi o aşeză pe genunchii săi.

— Wanda, spuse el, eşti sigură că a fost un vis?

— Cred că a fost un vis.

— Dormeai cu adevărat?

— Cred că da.

Nu prea se simţea în largul ei vorbind despre acest subiect.

— Ei bine, spuse el, vis sau nu, erau doi bărbaţi şi vorbeau despre moartea-limonadă, nu-i aşa?

Wanda aprobă din cap, cu o mişcare nesigură.

— Eşti sigură că au spus limonadă? întrebă Seldon.

Wanda aprobă din nou.

— Poate că au spus altceva şi tu ai crezut că au pronunţat limonadă?

— Au spus limonadă.

Seldon trebuia să se mulţumească doar cu atât:

— Foarte bine, atunci fugi de-aici şi te distrează, Wanda. Uită visul.

— Foarte bine, bunicule.

Se înveseli din nou, imediat ce visul fu lăsat deoparte, şi plecă să se distreze.

Seldon plecă în căutarea Manellei. Avu nevoie de foarte mult timp pentru a reuşi, deoarece la fiecare pas era oprit, felicitat, şi obligat să poarte o scurtă discuţie.

În cele din urmă, o văzu în depărtare. Se îndreptă spre ea, murmurând:

— Scuzaţi… Scuzaţi… E cineva cu care trebuie să… Scuzaţi…

Ajunse la ea, după multă chinuială.

— Manella, spuse el trăgând-o într-o parte şi zâmbind mecanic în toate direcţiile.

— Da, Hari, spuse ea. S-a întâmplat ceva?

— Este vorba despre visul Wandei.

— Să nu-mi spui că încă mai vorbeşte despre el.

— Ei bine, încă o deranjează. Ascultă, avem limonadă la petrecere, nu-i aşa?

— Desigur, copiii sunt topiţi după ea. Am adăugat câteva esenţe mycogeniene şi le-am pus în păhăruţe mici, de diferite forme, iar copiii le încearcă una după alta, să vadă care-i mai bună. Şi adulţii au băut din ea. Şi eu. De ce nu guşti, Hari? Este nemaipomenită.

— Mă gândesc. Dacă n-a fost un vis, dacă fetiţa chiar a auzit doi bărbaţi vorbind despre moartea-limonadă…

Se opri, ca şi cum i-ar fi fost ruşine să continue.

— Te gândeşti că cineva a otrăvit limonada? întrebă Manella. Este ridicol. Până acum, toţi copiii s-ar fi îmbolnăvit sau ar fi murit.

— Ştiu, murmură Seldon. Ştiu.

Plecă de-acolo, fără nicio ţintă, şi aproape că nu o văzu pe Dors atunci când trecu pe lângă ea. Îl apucă de cot:

— Ce-i cu figura asta pe tine? Pari îngrijorat.

— M-am gândit la visul Wandei, acela cu moartea-limonadă.

— Şi eu, dar până acum n-am reuşit să descopăr nimic care să-mi confirme bănuielile.

— Nu pot să nu mă gândesc la posibilitatea otrăvirii.

— Nu te mai gândi. Te asigur că fiecare bucăţică din mâncarea care a fost adusă la petrecerea asta a fost testată molecular. Ştiu, ai să spui din nou că sunt paranoică, dar sarcina mea este să te protejez, iar eu asta şi fac.

— Şi totul este…

— Niciun pic de otravă. Te asigur.

Seldon zâmbi:

— Atunci, totul e în regulă. Mă simt mai uşurat. N-aş fi crezut…

— Să sperăm că nu, spuse sec Dors. Însă acum, mai mult decât alarma asta falsă cu otrava, mă îngrijorează faptul că peste câteva zile vei merge în audienţă la monstrul acela, Tennar.

— Nu-i mai spune monstru, Dors. Fii prudentă. Suntem înconjuraţi de urechi şi de limbi.

Dors coborî imediat vocea:

— Cred că ai dreptate. Priveşte în jur. Toate figurile astea zâmbitoare… şi totuşi, cine ştie care dintre „prietenii” noştri va da raportul agenţilor sau şefului, la sfârşitul petrecerii? Of, oamenii! Nici nu ţi-ar veni să crezi că mai pot exista astfel de uneltiri josnice, după mii de secole de existenţă. Mi se pare un lucru atât de inutil! Şi totuşi, ştiu cât rău ţi se poate face. De aceea voi merge cu tine, Hari.

— Imposibil, Dors. Nu vei face decât să complici lucrurile. Voi merge singur şi nu voi păţi nimic.

— Habar nu ai cum să-l iei pe general.

Seldon făcu o mină serioasă:

— Şi ce, *tu* ştii? Ai vorbit exact ca Elar. Şi el este convins că sunt un biet naiv neajutorat. Şi el vrea să vină cu mine… sau, mai degrabă, să meargă în locul meu… Mă întreb câţi oameni de pe Trantor ar fi dispuşi să-mi ia locul.

După care adăugă, sarcastic:

— Zeci? Milioane?

12

Timp de zece ani, Imperiul Galactic nu avusese Împărat, însă modul în care erau administrate domeniile Palatului Imperial nu arăta acest lucru. Obiceiurile formate de-a lungul miilor de ani continuau chiar şi în absenţa Împăratului.

Asta însemna, desigur, că nu exista nicio persoană îmbrăcată în robe Imperiale care să prezideze formalităţile de un fel sau altul. Nicio voce Imperială care să dea ordine; nicio dorinţă Imperială care să fie adusă la cunoştinţa tuturor; nu se făceau simţite mulţumirile sau supărările Imperiale; distracţiile Imperiale nu mai însufleţeau Palatul; bolile Imperiale nu îl mai întunecau. Apartamentele Împăratului din Micul Palat erau părăsite… familia Imperială nu mai exista.

Şi totuşi, armata de grădinari păstra domeniile într-o perfectă stare. O armată de servitori ţinea clădirile într-o formă de vârf. Patul Împăratului – niciodată folosit – era aranjat în fiecare zi, cu cearşafuri curate; camerele erau ţinute curate; totul funcţiona impecabil; şi întreaga echipă Imperială, de la vârf şi până la bază, lucra la fel ca întotdeauna. Funcţionarii superiori dădeau ordine ca şi când Împăratul ar fi trăit, comenzi care ştiau că ar fi fost date de însuşi Împăratul. În foarte multe cazuri, în special în eşaloanele superioare, personalul era acelaşi ca şi în ultima

zi de viaţă a lui Cleon. Noul personal angajat era instruit cu mare atenţie, pentru a se conforma tradiţiilor pe care trebuiau să le servească.

Era ca şi cum Imperiul, obişnuit cu domnia unui Împărat, spera ca această „domnie fantomă” să-l ţină unit.

Junta ştia acest lucru… sau, dacă nu-l ştia, îl intuia vag. În zece ani, nici unul dintre acei militari care cârmuise Imperiul nu se mutase în apartamentele personale ale Împăratului, din Micul Palat. Oricare ar fi fost puterea acestor oameni, ei nu erau Imperiali, şi ştiau că nu aveau niciun drept acolo. Gloata care suporta pierderea libertăţii nu ar fi suportat vreun semn de lipsă de respect la adresa Împăratului… fie el viu sau mort.

Nici generalul Tennar nu se mutase în frumoasa clădire care adăpostise Împăraţii din peste zece dinastii diferite, timp de atâta vreme. Îşi alesese locuinţa şi biroul într-una din clădirile construite la periferia domeniilor – micuţe, dar construite ca nişte fortăreţe, suficient de solide pentru a suporta un asediu, înconjurate de clădiri mai mici care adăposteau o enormă forţă de securitate.

Tennar era îndesat şi avea mustaţă. Nu era vorba de o mustaţă dahlită, viguroasă şi abundentă, ci de una retezată deasupra buzei superioare, lăsând descoperită o mică fâşie de piele între marginea mustăţii şi buză. Mustaţa era roşcată; ochii albaştri, reci. Fusese probabil un bărbat frumos în tinereţe, dar faţa era acum durdulie, iar ochii semănau cu nişte fante prin care, mai mult decât orice alt sentiment, răzbătea mânia.

Aşa că spuse mânios – ca unul care se simţea stăpân absolut peste milioane de lumi şi care totuşi nu îndrăznea să-şi spună Împărat – spre Hender Linn:

— Pot întemeia o dinastie proprie.

Privi împrejur, încruntat:

— Ăsta nu-i un loc demn de stăpânul Imperiului.

Linn spuse blajin:

— Important este să fii stăpân. Mai bine să fii stăpân într-o colibă decât marionetă într-un palat.

— Dar şi mai bine este să fii stăpân într-un palat. De ce nu?

Linn avea gradul de colonel, deşi nu participase niciodată la vreo acţiune militară. Funcţia lui era să-i spună lui Tennar ceea ce voia să audă – şi de a transmite celorlalţi ordinele acestuia, neschimbate. Din când în când – dacă se putea face fără riscuri – încerca să-l îndrume pe Tennar spre acţiuni mai prudente.

Linn era bine-cunoscut ca „Lacheul lui Tennar” şi ştia asta. Nu îl deranja foarte tare. Ca lacheu, era în siguranţă… fusese martor la prăbuşirea altora, prea mândri pentru a fi lachei.

Va sosi o vreme, desigur, când însuşi Tennar va fi înlocuit, în panorama mereu schimbătoare a juntei, dar Linn spera că îşi va da seama la timp, salvându-şi pielea… Sau poate că nu va reuşi. Totul avea un preţ.

— Nu există niciun motiv pentru care nu poţi întemeia o dinastie, generale, spuse Linn. Mulţi alţii au făcut-o, în lunga istorie a Imperiului. Totuşi, este nevoie de timp pentru aşa ceva. Oamenii se adaptează încet. De obicei, de-abia cel de-al doilea sau al treilea din dinastie este acceptat ca Împărat.

— Nu cred aşa ceva. Nu trebuie decât să mă proclam Împărat. Cine va îndrăzni să cârtească? Pumnul meu este foarte puternic.

— Într-adevăr, generale. Puterea ta nu este pusă la îndoială pe Trantor şi în Suburbii, dar este posibil ca mulţi în Provincie să nu accepte – deocamdată – o nouă dinastie Imperială.

— Suburbie sau Provincie, forţa militară supune totul. Este o veche maximă Imperială.

— Şi este valabilă încă, spuse Linn, dar multe dintre provincii au forţe armate proprii şi s-ar putea să nu fie de partea ta. Trăim vremuri grele.

— Deci, mă sfătuieşti să fiu prudent.

— Întotdeauna sfatul meu este de partea prudenţei, generale.

— Într-o zi s-ar putea să consider că m-am săturat de sfatul tău.

Linn coborî capul:

— Eu nu dau decât sfaturile care cred că-ţi sunt bune şi utile, generale.

— Şi atunci când mă tot pisezi la cap cu Hari Seldon, tot sfat bun se cheamă că este?

— Este cel mai mare pericol pentru tine, generale.

— Mereu îmi spui asta, dar nu mi se pare că ai dreptate. Este un biet profesor universitar.

— Într-adevăr, spuse Linn, dar pe vremuri a fost Prim Ministru.

— Ştiu, dar asta s-a întâmplat pe vremea lui Cleon. A mai făcut ceva de-atunci? Trăim vremuri grele, guvernatorii din Provincie sunt refractari... şi tu îmi spui că un profesor este cel mai mare pericol pentru mine? De ce?

Linn spuse cu mare precauţie (pentru că trebuia să fii foarte prudent atunci când îi dădeai lecţii generalului):

— Uneori este o greşeală să presupui că un om liniştit şi care nu-ţi sare în ochi este în acelaşi timp inofensiv. Seldon n-a fost deloc inofensiv pentru cei cu care s-a înfruntat. Acum douăzeci de ani, mişcarea Joranumită aproape că l-a distrus pe puternicul Prim Ministru al lui Cleon, Eto Demerzel.

Tennar încuviinţă, dar uşoara cută dintre sprâncene trăda efortul de a-şi aminti subiectul.

— Iar Seldon este cel care l-a distrus pe Joranum, spuse Linn, şi i-a urmat lui Demerzel ca Prim Ministru. Mişcarea Joranumită a supravieţuit, însă Seldon a reuşit în cele din urmă să o distrugă şi pe aceasta, dar fără să poată împiedica asasinarea lui Cleon.

— Însă Seldon a supravieţuit, nu-i aşa?

— Ai perfectă dreptate. Seldon a supravieţuit.

— Da, este ciudat. A nu împiedica asasinarea Împăratului înseamnă moartea pentru Primul Ministru.

— Aşa s-ar fi cuvenit. Totuşi, junta i-a cruţat viaţa. Se pare că aşa a considerat că este mai înţelept.

— De ce?

Linn oftă ca pentru sine:

— Există ceva numit psihoistorie, generale.

— Nu cunosc nimic despre chestia asta, spuse foarte hotărât Tennar.

De fapt, îşi aducea vag aminte că Linn încercase să-i vorbească de câteva ori în legătură cu această ciudată colecţie de silabe. Niciodată nu dorise să asculte şi Linn nu insistase. Tennar nu dorea să audă nici acum despre asta, dar cuvintele lui Linn aveau parcă o încărcătură foarte presantă. Tennar se gândi că poate ar fi mai bine să aplece urechea.

— Aproape nimeni nu ştie nimic despre ea, spuse Linn, însă există câţiva… intelectuali, care o găsesc interesantă.

— Şi ce este?

— Este un sistem matematic complex.

Tennar scutură din cap:

— Da, te rog să mă scuteşti cu matematica. Ştiu să număr diviziile militare. Alte matematici nu-mi trebuie.

— Ideea este, spuse Linn, că psihoistoria poate face predicţii asupra viitorului.

Generalul holbă ochii:

— Adică Seldon ăsta este un prezicător?

— Nu în modul obişnuit. Este o chestie bine fundamentată ştiinţific.

— Nu cred.

— Este greu de crezut, dar Seldon a devenit un fel de obiect de cult aici, pe Trantor – şi în anumite locuri din Provincii. Psihoistoria – dacă poate fi folosită pentru a prezice viitorul, sau chiar dacă oamenii doar cred acest lucru – poate fi un important sprijin pentru regim. Sunt sigur că ai înţeles deja, generale. Nu trebuie decât să prezici că regimul nostru va aduce pacea şi prosperitatea Imperiului. Oamenii, crezând în acest lucru, vor ajuta ei înşişi la îndeplinirea profeţiei. Pe de altă parte, dacă Seldon doreşte contrariul poate prezice război civil şi ruină. Oamenii vor crede, bineînţeles, iar asta va destabiliza regimul.

— În cazul ăsta, colonele, să avem grijă ca profeţiile psihoistoriei să fie aşa cum vrem noi.

— Seldon face profeţiile, şi se pare că nu este un prieten al regimului nostru. Este important, generale, să facem deosebirea între Hari Seldon şi Proiectul care se desfăşoară la Universitatea Streeling pentru a desăvârşi psihoistoria. Psihoistoria ne poate fi extrem de utilă, dar asta numai dacă nu este folosită de Seldon.

— Şi există alţii care o pot face în locul lui?

— O, da, dar trebuie să scăpăm de Seldon.

— Şi ce-i atât de greu? Un ordin de execuţie… şi gata, s-a terminat.

— Ar fi mai bine, generale, ca guvernul să nu fie implicat direct în această treabă.

— Explică-te!

— Am aranjat să aibă o întâlnire cu tine, astfel încât să-ţi poţi folosi talentele pentru a-i verifica personalitatea. Vei putea judeca atunci dacă unele sugestii la care mă gândesc eu sunt valabile sau nu.

— Şi când trebuie să aibă loc întâlnirea?

— Trebuia să aibă loc foarte curând, dar unii dintre oamenii săi care lucrează la Proiect au cerut o amânare de câteva zile, din cauză că erau în mijlocul aniversării zilei de naştere a lui Seldon… a şaizecea, pare-se. S-a considerat că este mai înţelept să permitem o amânare de o săptămână.

— De ce? întrebă Tennar. Îmi displace să dăm semne de slăbiciune.

— Foarte adevărat, generale. Foarte adevărat. Instinctele tale sunt, ca întotdeauna, corecte. Totuşi, am apreciat că ar fi spre binele statului să aflăm ce implică aniversarea zilei de naştere… care are loc chiar acum.

— De ce?

— Orice informaţie este utilă. N-ai vrea să vezi câteva înregistrări făcute la aniversare?

Figura generalului rămase întunecată:

— Este necesar?

— Cred că ţi se va părea interesant.

Înregistrarea – imagine şi sunet – era excelentă şi veselia prezentă la aniversare umplu camera austeră a generalului.

Vocea şoptită a lui Linn făcea comentarii:

— Cea mai mare parte din ceea ce vezi, generale, are loc în complexul Proiectului, dar este implicat tot restul Universităţii. Vom avea peste câteva momente o vedere luată de sus, şi vei vedea că aniversarea acoperă o zonă vastă. De fapt, deşi nu am acum disponibile toate dovezile, există câteva colţuri pe planetă – cele mai multe fiind Universităţi şi sedii de sector – unde au loc ceea ce putem numi „manifestări de simpatie”. Sărbătorile continuă şi vor dura cel puţin încă o zi.

— Vrei să-mi spui că asta-i o sărbătoare răspândită în întreg Trantorul?

— Da, afectează doar clasele intelectuale, însă are o răspândire neobişnuită. S-ar putea chiar să auzim ecouri de pe alte lumi în afară de Trantor.

— De unde ai făcut rost de înregistrarea asta?

Linn zâmbi:

— Avem oameni infiltraţi în Proiect, informatori siguri. Nimic nu se poate întâmpla fără ştirea noastră.

— Deci, Linn, care sunt concluziile tale?

— Eu am impresia că Hari Seldon se află în centrul unui cult al personalităţii. S-a identificat atât de mult cu psihoistoria încât dacă ar fi să scăpăm de el într-o manieră prea făţişă, am distruge iremediabil credibilitatea acestei ştiinţe. Un lucru care nu ne poate ajuta cu nimic. Pe de altă parte, generale, Seldon îmbătrâneşte şi nu este greu să ne imaginăm că va fi înlocuit de altcineva: cineva ales de noi, adept al scopurilor şi speranţelor noastre pentru Imperiu. Dacă Seldon ar putea fi înlăturat astfel încât totul să pară natural, de altceva nici nu avem nevoie.

— Şi crezi că ar trebui să mă întâlnesc cu el? întrebă generalul.

— Da, pentru a-i aprecia personalitatea şi a decide ce trebuie să facem. Dar trebuie să fim prudenţi, pentru că este un om cu mare popularitate.

— Am mai avut eu de-a face cu oameni populari, spuse întunecat Tennar.

13

— Da, spuse Hari Seldon, a fost un mare triumf. M-am simţit minunat. Abia aştept să împlinesc şaptezeci de ani, ca să se repete totul. Dar adevărul este că sunt epuizat.

— Atunci oferă-ţi o noapte bună de somn, tată, spuse Raych zâmbind. Un remediu foarte la îndemână.

— Nu ştiu cât de bine mă pot odihni, când peste câteva zile trebuie să mă întâlnesc cu marele nostru conducător.

— Nu vei merge singur, spuse hotărâtă Dors Venabili.

Seldon se încruntă:

— Nu mă mai bate la cap, Dors. Este foarte important să merg singur.

— Nu vei fi în siguranţă dacă vei merge singur. Îţi aduci aminte ce s-a întâmplat acum zece ani, când ai refuzat să mă laşi să te însoţesc pentru a-i întâmpina pe grădinari?

— N-am cum să uit, Dors, îmi aduci aminte de câte două ori pe săptămână. Totuşi, în cazul de faţă intenţionez să merg singur. Ce mi-ar putea face dacă merg acolo ca un om bătrân, absolut inofensiv, pentru a afla ce doreşte de la mine?

— Ce crezi că vrea? spuse Raych împreunând mâinile.

— Cred că vrea ceea ce a vrut şi Cleon dintotdeauna. Voi descoperi că a aflat despre capacitatea psihoistoriei de a prezice viitorul, şi va dori să o folosească în scopuri personale. Acum aproape treizeci de ani i-am spus lui Cleon că psihoistoria nu era încă în stadiul de a face aşa ceva. I-am spus asta în tot timpul cât am fost Prim Ministru… iar acum va trebui să-i spun generalului Tennar acelaşi lucru.

— De unde ştii că te va crede? spuse Raych.

— Am să mă gândesc eu la ceva care să-l convingă.

— Nu vreau să mergi singur, spuse Dors.

— Dorinţa ta nu schimbă lucrurile, Dors.

În acest moment, fură întrerupţi de Tamwile Elar.

— Eu sunt singurul de aici care nu face parte din familie, spuse el. Nu ştiu dacă părerea mea ar fi binevenită.

— Dă-i drumul, spuse Seldon. Unde intră unul, intră toţi.

— Aş dori să sugerez un compromis. Ce-ar fi să mergem câţiva dintre noi cu Maestrul? Mai mulţi. Ne vom comporta ca o escortă triumfătoare, un fel de final al aniversării zilei de naştere... Staţi, nu vreau să spun că vom da buzna cu toţii în biroul generalului. De fapt, nici nu vom intra pe domeniile Palatului Imperial. Vom sta în nişte camere de hotel, în Sectorul Imperial, imediat în vecinătatea domeniilor – Hotelul Sfârşitul Cupolei va fi tocmai potrivit – şi ne vom oferi o zi de distracţie.

— *Exact* asta îmi lipsea! pufni Seldon. O zi de distracţii.

— Nu tu, Maestre, spuse prompt Elar. Tu te vei întâlni cu generalul Tennar. Însă noi vom da celor din Sectorul Imperial o idee despre popularitatea ta... poate că şi generalul va lua notă de acest lucru. Dacă ştie că noi îţi aşteptăm întoarcerea, poate că se va comporta cuviincios.

Urmă o linişte profundă. În cele din urmă, Raych spuse:

— Mi se pare prea exhibiţionistă soluţia. Nu se potriveşte cu imaginea pe care o are lumea despre tata.

— Pe mine nu mă interesează *imaginea* lui Hari, spuse Dors. Mă interesează *siguranţa* lui. Eu zic că dacă nu ne putem impune prezenţa în faţa generalului, pe domeniile Imperiale, atunci am putea măcar să ne adunăm în număr cât mai mare în apropierea lui. Este cel mai bun lucru pe care-l putem face. Mulţumesc, Dr. Elar, a fost o sugestie foarte bună.

— Mie nu-mi place, spuse Seldon.

— Mie da, spuse Dors. Şi dacă astfel mă pot apropia cât mai mult posibil pentru a-ţi asigura protecţia, atunci insist asupra soluţiei.

Manella, care ascultase până atunci fără să intervină, spuse:

— Ar putea fi amuzant să facem o vizită la Hotelul Sfârşiul Cupolei.

— Nu la distracţie mă gândesc eu, spuse Dors. Dar votul meu este pentru.

Şi aşa rămase stabilit. În ziua următoare, douăzeci dintre cei mai importanţi membri ai Proiectului de Psihoistorie traseră la Hotelul Sfârşitul Cupolei, închiriind camere care dădeau înspre domeniile Palatului Imperial.

În următoarea seară, Hari Seldon, escortat de gărzile înarmate ale generalului, fu dus în audienţă.

Aproape în acelaşi timp, Dors Venabili dispăru, dar absenţa ei nu fu remarcată imediat. Iar când fu remarcată, nimeni nu reuşi să-şi dea seama ce i se întâmplase. Neliniştea luă locul atmosferei de bună dispoziţie.

14

Dors Venabili trăise timp de zece ani pe domeniile Palatului Imperial. Ca soţie a Primului Ministru, avea acces în orice loc de pe domeniu şi putea trece liber frontiera dintre cupolă şi zona deschisă; codul de intrare erau amprentele sale digitale.

În confuzia care urmă asasinării lui Cleon, codul ei nu fusese niciodată scos. Acum, când pentru prima oară de la acea zi îngrozitoare dorea să intre în domeniul deschis, o putea face.

Ştiuse dintotdeauna că nu va reuşi uşor acest lucru decât o singură dată, deoarece, după descoperire, codul ei va fi scos… dar ocazia sosise acum.

Intrând în zona deschisă, remarcă o bruscă întunecare a cerului şi simţi o considerabilă scădere a temperaturii. Lumea de sub cupolă era ţinută întotdeauna noaptea un pic mai luminată decât în noaptea naturală, iar în timpul zilei lumina era un pic mai atenuată. Şi, bineînţeles, temperatura de sub cupolă era întotdeauna un pic mai blândă decât cea de afară.

Majoritatea trantorienilor nu erau conştienţi de acest lucru, deoarece îşi petreceau întreaga viaţă sub cupolă. Pentru Dors, aspectele acestea nu aveau însă nicio importanţă.

O luă pe autostrada centrală aflată în vecinătatea Hotelului Sfârşitul Cupolei. Era, desigur, puternic luminată, astfel încât cerul întunecat nu avea nicio influenţă.

Dors ştia că nu va parcurge nici măcar o sută de metri înainte de a fi oprită. Prezenţa ei avea să fie imediat detectată.

Într-adevăr, nu se înşelă. Îşi făcu apariţia un mic automobil şi gardianul strigă prin fereastră:

— Ce faci aici? Unde mergi?

Dors nu-l luă în seamă, şi-şi continuă drumul.

Gardianul strigă:

— Stai!

Apoi apăsă puternic pe frâne şi ieşi din automobil. Exact asta îşi dorea şi Dors.

Gardianul ţinea neglijent un blaster în mână... nu ameninţa cu folosirea lui, doar îi demonstra existenţa.

— Numărul de identificare, spuse el.

— Am nevoie de maşina ta, spuse Dors.

— Ce?!

Gardianul părea ofensat:

— Numărul de identificare. Imediat!

De data aceasta, ridică blasterul.

— Nu ai nevoie de numărul meu de identificare, spuse calm Dors.

Apoi se îndreptă spre gardian.

Gardianul făcu un pas înapoi:

— Dacă nu te opreşti şi nu-mi prezinţi numărul de identificare, te distrug.

— Nu! Aruncă blasterul.

Gardianul strânse buzele. Degetul său se îndreptă spre contact, dar înainte să termine mişcarea, era pierdut.

După aceea nu reuşi să descrie cu acurateţe ceea ce i se întâmplase. Nu spunea decât: „De unde era să ştiu că aveam de-a face cu Tigroaica?” (Mai târziu avea să fie mândru de această întâlnire.) „S-a mişcat atât de rapid, încât n-am văzut prea bine ce s-a întâmplat. În primul moment eram gata să o pulverizez – credeam că este o

nebună – şi în cel următor mi-am dat seama că eram complet învins.”

Dors îl prinse strâns pe gardian de mâna cu care ţinea blasterul şi i-o ridică în sus.

— Dacă nu arunci imediat blasterul, spuse ea, îţi rup braţul.

Gardianul simţi un fel de strânsoare mortală cuprinzându-i pieptul şi împiedicându-l să respire. Dându-şi seama că nu avea nicio şansă, aruncă blasterul.

Dors Venabili îl eliberă, dar înainte ca gardianul să facă o mişcare, acesta se trezi holbându-se la propriul blaster, ţinut de mâna lui Dors.

— Sper că ţi-ai lăsat detectorii la locul lor, spuse Dors. Nu raporta foarte repede ceea ce ai păţit. Mai bine stai şi gândeşte-te ce să le spui superiorilor tăi. Faptul că o femeie neînarmată ţi-a luat blasterul şi maşina ar putea determina junta să renunţe la serviciile tale.

Dors porni maşina şi goni pe autostrada centrală. Locuise timp de zece ani pe aceste domenii, şi acum ştia perfect unde se îndrepta. Maşina în care se afla – un automobil oficial – nu reprezenta un intrus pe domenii, şi în mod normal nimeni nu avea s-o oprească. Totuşi, trebuia să meargă cu viteză pentru a ajunge repede la destinaţie. Automobilul gonea cu două sute de kilometri pe oră.

Viteza ei atrase în cele din urmă atenţia. Nu luă în seamă apelurile radio care îi cereau să explice de ce mergea atât de repede şi în scurt timp detectorii automobilului ei o avertizară că era urmărită de un alt automobil.

Ştia că se va transmite un avertisment şi că alte automobile îi vor aştepta sosirea, dar nu prea aveau ce face. Puteau doar să o pulverizeze… dar asta nimeni nu era dispus să încerce, înainte de a face investigaţii mai detaliate.

Când ajunse la clădirea spre care se îndreptase, o aşteptau două automobile. Ieşi senină din automobil îndreptându-se spre intrare.

Imediat în faţa ei răsăriră doi bărbaţi, foarte uimiţi că şoferul maşinii care îi alarmase cu viteza ei exagerată era nu un gardian ci o femeie îmbrăcată în haine civile.

— Ce faci aici? Ce-i cu graba asta?

— Am un mesaj important pentru colonelul Hender Linn, spuse calm Dors.

— Serios? spuse aspru gardianul.

Între ea şi intrare se aflau acum patru bărbaţi.

— Te rog să-ţi prezinţi numărul de identificare.

— Nu mă faceţi să întârzii, spuse Dors.

— Ţi-am cerut numărul de identificare.

— Mă faceţi să pierd timpul.

Unul dintre gardieni spuse deodată:

— Ştiţi cu cine seamănă? Cu soţia vechiului Prim Ministru. Dr. Venabili. Tigroaica.

Făcură o scenă caraghioasă, dându-se cu toţii un pas înapoi. Însă unul dintre ei spuse:

— Eşti arestată.

— Serios? spuse Dors. Dacă sunt Tigroaica, ştiţi probabil că sunt mult mai puternică decât oricare dintre voi şi am reflexe mult mai rapide. Vă sugerez ca toţi patru să mă însoţiţi înăuntru, şi vom vedea ce are de spus colonelul Linn.

— Eşti arestată! se auzi din nou şi patru blastere se îndreptară spre Dors.

— Bine, spuse Dors. Dacă insistaţi.

Făcu o mişcare rapidă şi doi gardieni se treziră dintr-o dată la pământ, gemând, în timp ce Dors stătea cu câte un blaster în fiecare mână.

— Am încercat să nu-i rănesc, spuse ea, dar este posibil să le fi luxat încheieturile. Aţi mai rămas doi şi pot trage mult mai repede decât voi. Dacă faceţi cea mai mică mişcare – cea mai mică – va trebui să renunţ la obiceiul de o viaţă şi vă voi ucide. Asta îmi va face mult rău şi vă rog să nu mă obligaţi.

Cei doi gardieni rămaseră într-o tăcere absolută… nicio mişcare.

— Vă sugerez ca voi doi să mă escortaţi până la colonel, apoi puteţi solicita ajutor medical pentru camarazii voştri.

Sugestia nu era necesară. Colonelul Linn ieşi din biroul său.

— Ce se întâmplă aici? întrebă el. Ce...

Dors se întoarse spre el:

— Aha! Dă-mi voie să mă prezint. Sunt Dr. Dors Venabili, soţia Profesorului Hari Seldon. Am venit să te văd pentru o problemă importantă. Aceştia patru au încercat să mă oprească, iar rezultatul este că doi dintre ei sunt răniţi destul de grav. Trimite-i pe toţi la treburile lor şi haide să vorbim. Nu-ţi fac niciun rău.

Linn privi ţintă la cei patru gardieni, apoi la Dors. Spuse, calm:

— Nu vrei să-mi faci niciun rău? Deşi patru gardieni nu au reuşit să te oprească, vor veni imediat o mie, dacă îi chem.

— Atunci cheamă-i, spuse Dors. Oricât de repede ar sosi, nu vor reuşi să te salveze, dacă mă hotărăsc să te ucid. Trimite-i de aici pe gardieni, şi hai să vorbim civilizat.

Linn scăpă de gardieni şi spuse:

— Foarte bine, intră şi hai să vorbim. Te avertizez însă, Dr. Venabili... eu nu uit repede.

— Nici eu, spuse Dors.

Intrară împreună în sediul lui Linn.

15

Linn spuse, cu o politeţe desăvârşită:

— Spune-mi pentru ce anume te afli aici, Dr. Venabili.

Dors zâmbi. Un zâmbet care nu avea nimic ameninţător şi totuşi nu se putea spune că era amabil.

— Pentru început, spuse ea, am venit aici pentru a-ţi demonstra că *pot* veni.

— Da?

— Da. Soţul meu a fost luat şi dus la audienţa cu generalul într-un automobil oficial, sub escortă înarmată. Eu

am părăsit hotelul aproximativ în acelaşi timp cu el, pe jos şi neînarmată – iată-mă aici – dar cred că am ajuns înaintea lui. A trebuit să trec de cinci gardieni, dacă e să-l pun la socoteală şi pe acela de la care am împrumutat maşina. Aş fi trecut şi de cincizeci dacă era nevoie.

Linn dădu flegmatic din cap:

— Am înţeles că ţi se mai spune Tigroaica.

— Aşa mi se mai spune... Acum, după ce am ajuns la tine, sarcina mea este să am grijă ca soţul meu să nu păţească nimic rău. S-a aventurat în bârlogul generalului – dacă mi se permite să fiu puţin teatrală – şi vreau să iasă de aici nevătămat.

— Din câte ştiu eu, soţul tău nu va păţi nimic rău în urma acestei întâlniri. Dar dacă eşti atât de îngrijorată, pentru ce ai venit la mine? De ce nu te-ai dus direct la general?

— Pentru că, dintre voi doi, tu eşti cel cu creierul.

Se făcu o scurtă pauză, după care Linn spuse:

— Asta ar fi o remarcă extrem de periculoasă – dacă ar fi auzită de alţii.

— Mai periculoasă pentru tine decât pentru mine, aşa că ai grijă să nu fie auzită... Acum, dacă îţi închipui că pot fi potolită şi îndepărtată... dacă îţi închipui că soţul meu poate fi închis sau condamnat la moarte, iar eu nu voi fi în stare să fac nimic... îţi faci iluzii.

Arătă spre cele două blastere care se odihneau pe masă înaintea ei:

— Am intrat pe aceste domenii fără să am nimic la mine. Am ajuns în imediata ta vecinătate cu două blastere. Dacă nu aş fi avut blastere, aş fi avut cuţite, şi mă pricep să le mânuiesc ca un expert. Şi dacă n-aş fi avut nici blastere, nici cuţite, trebuie să ştii că sunt totuşi o persoană formidabilă. Masa asta la care stăm este construită dintr-un metal foarte rezistent.

— Într-adevăr.

Dors ridică mâinile, cu degetele desfăcute, ca pentru a arăta că nu purta nicio armă. Apoi le coborî pe masă şi îi mângâie suprafaţa cu palmele.

Fără veste, ridică pumnul şi îl apoi îl repezi asupra mesei cu o izbitură puternică. Se produse un sunet de parcă s-ar fi lovit metal cu metal. Zâmbi şi ridică mâinile.

— N-am nicio zgârietură, spuse ea, n-am nicio durere. Dar poţi observa că masa este uşor turtită acolo unde am lovit. Dacă aş lovi la fel de puternic în căpăţâna unei persoane, craniul i-ar exploda. N-am făcut niciodată un asemenea lucru; de fapt, niciodată n-am ucis pe cineva, deşi am rănit mai mulţi. Totuşi, dacă Profesorul Seldon păţeşte ceva…

— Iarăşi ameninţi…

— Fac promisiuni. Dacă Profesorul Seldon iese nevătămat, nu voi face nimic. Altfel, colonele Linn, voi fi obligată să te schilodesc sau să te ucid şi – îţi promit – voi face acelaşi lucru şi cu generalul Tennar.

— Nu poţi face faţă unei întregi armate, spuse Linn, indiferent cât de tigroiacă ai fi. Ce zici?

— Basmele se răspândesc repede, spuse Dors, şi sunt exagerate. Nu e felul meu să mă comport ca o tigroaică, dar despre mine s-au spus mai multe basme decât adevăruri. Gardienii tăi au dat înapoi când m-au recunoscut, şi vor răspândi această întâmplare, acordându-mi mult mai multe merite povestind cum am ajuns la tine. Chiar şi o armată ar ezita să mă atace, colonele Linn, dar dacă totuşi ar face-o şi m-ar distruge, teme-te de indignarea poporului. Junta menţine ordinea, dar o face cu destulă greutate şi nu ţi-ar conveni să intervină ceva care să înrăutăţească lucrurile. Acum gândeşte-te cât de simplă este alternativa. Profesorul Seldon nu trebuie să păţească nimic rău.

— Nu avem deloc intenţia de a-i face rău.

— Atunci, pentru ce este nevoie de audienţă?

— Nu-i niciun mister! Generalul este curios să afle despre psihoistorie. Dosarele guvernului ne sunt accesibile oricând. Fostul Împărat Cleon s-a interesat de ea, Demerzel s-a interesat de ea când era Prim Ministru… De ce să nu ne interesăm şi noi? Avem chiar mai mult interes.

— De ce?

— Pentru că timpul a trecut. Din câte înţeleg, psihoistoria a început ca o idee în mintea Profesorului Seldon. A muncit la ea, cu o forţă din ce în ce mai mare şi cu grupuri de oameni din ce în ce mai numeroase, timp de aproape treizeci de ani. A fost sprijinit de guvern. Deci, într-un fel, descoperirile şi metodele lui aparţin guvernului. Intenţionăm să-i punem câteva întrebări despre psihoistorie care, în acest moment, trebuie să fie mult mai avansată decât în timpul lui Demerzel şi Cleon, şi aşteptăm de la el să ne spună ceea ce dorim să ştim. Vrem ceva mai practic decât imaginea unor ecuaţii care unduiesc în aer. Mă înţelegi?

— Da, spuse Dors încruntându-se.

— Şi încă un lucru. Să nu crezi că pericolul pentru soţul tău vine doar din partea guvernului şi că dacă păţeşte ceva asta înseamnă că trebuie să ne ataci imediat pe noi. Aş dori să-ţi atrag atenţia că Profesorul Seldon s-ar putea să aibă duşmani personali.

— Am să ţin cont de ceea ce mi-ai spus. Acum, doresc să faci astfel încât să fiu împreună cu soţul meu în timpul audienţei la general. Vreau să mă asigur cu ochii mei că este în siguranţă.

— E greu de aranjat aşa ceva, şi este nevoie de timp. Ar fi de-a dreptul imposibil să le întrerupem conversaţia, dar dacă aştepţi până se termină…

— Fă-ţi timp şi rezolvă. Să nu îţi închipui că mă poţi trage pe sfoară.

16

Generalul îl examină pe Hari Seldon cu ochii larg deschişi, bătând uşor darabana cu degetele pe suprafaţa biroului la care stătea.

— Treizeci de ani, spuse el. Treizeci de ani, şi îmi spui că nici acum nu te poţi prezenta cu nimic?

— Generale, au trecut de fapt douăzeci şi opt de ani.

Tennar nu îl luă în seamă:

— Şi totul pe cheltuiala guvernului. Ştii câte miliarde de credite au fost investite în Proiectul tău, Profesore?

— N-am ţinut socoteala, generale, dar am documentele şi îţi pot da răspunsul în câteva secunde.

— Nici nouă nu ne este greu să aflăm. Guvernul, Profesore, nu este o nesfârşită sursă de fonduri. S-au dus vremurile de odinioară. Nu mai avem atitudinea învechită şi uşuratică a lui Cleon faţă de fonduri. Este greu de mărit taxele şi avem nevoie de credite pentru multe lucruri. Te-am chemat aici sperând că ne poţi ajuta în vreun fel cu psihoistoria ta. Dacă nu poţi, atunci trebuie să-ţi spun, foarte sincer, că vom fi nevoiţi să închidem robinetul. Dacă-ţi poţi continua cercetările fără sprijinul guvernului, atunci fă-o… deoarece dacă nu-mi arăţi ceva care să merite cheltuiala, voi fi nevoit să sistez finanţarea.

— Generale, îmi ceri ceva ce nu-ţi pot da. Dar dacă ne tai fondurile, renunţi la viitor. Dă-mi timp şi…

— Multe guverne au auzit de la tine varianta cu „în viitor”. Este adevărat, Profesore, că psihoistoria ta prezice instabilitatea juntei, instabilitatea conducerii mele, prăbuşirea ei în scurtă vreme?

Seldon se încruntă:

— Metodele nu au ajuns în stadiul la care psihoistoria să poată face preziceri ferme.

— Înţeleg că psihoistoria face totuşi aceste predicţii pe care ţi le-am înşiruit, iar ele sunt cunoscute de cei care lucrează la Proiectul tău.

— Nu, spuse cu aprindere Seldon. Nu este adevărat. Este posibil ca unii dintre noi să fi interpretat unele relaţii matematice pentru a spune că este o formă instabilă de guvernare, dar sunt alte relaţii care ar putea foarte bine arăta că junta este stabilă. Iată motivul pentru care trebuie să ne continuăm munca. În acest moment, oricine poate folosi informaţiile incomplete şi logica imperfectă pentru a ajunge la ce concluzii doreşte.

— Dar dacă te hotărăşti să prezinţi concluzia că guvernul este instabil şi că psihoistoria garantează acest

lucru – chiar dacă de fapt lucrurile nu stau astfel – asta nu ar creşte instabilitatea?

— Ba da, este foarte posibil generale. Dar dacă am anunţa ca guvernul este stabil, s-ar putea ca asta să ajute la stabilitate. Aceeaşi discuţie am avut-o cu Împăratul Cleon de câteva ori. Este posibil ca psihoistoria să fie folosită pentru a manipula sentimentele oamenilor şi pentru a ajunge la efecte pe termen scurt. Însă pe termen lung, predicţiile se pot dovedi incomplete sau de-a dreptul greşite, iar psihoistoria îşi va pierde toată credibilitatea, şi va fi ca şi când nu ar fi existat.

— Suficient! Spune-mi cinstit! Ce crezi că arată psihoistoria referitor la guvernul meu?

— Arată, credem noi, că sunt elemente de instabilitate în ea, dar nu suntem – şi nu putem fi – siguri cu exactitate în care anume aspecte este stabilă şi în care este instabilă.

— Cu alte cuvinte, psihoistoria îţi spune ceea ce ai şti şi fără psihoistorie, iar pentru asta guvernul a investit nenumărate grămezi de credite.

— Va veni vremea când psihoistoria ne va spune ceea ce nu putem afla fără ajutorul ei şi atunci investiţia va fi recuperată, cu profituri incalculabile.

— Şi cât va dura până vom ajunge în acel stadiu?

— Sper că nu prea mult. Am făcut progrese foarte încurajatoare în ultimii câţiva ani.

Tennar bătea din nou cu vârful degetelor în birou:

— Nu este suficient. Spune-mi acum ceva care să mă ajute. Ceva care să-mi fie util.

Seldon cumpăni bine, apoi spuse:

— Îţi pot pregăti un raport detaliat, dar asta va cere ceva timp.

— Sigur că va cere! Zile, luni, ani… şi nu va fi terminat niciodată. Mă iei drept idiot?

— Nu, generale, bineînţeles că nu. Totuşi, nici eu nu aş dori să fiu luat drept idiot. Îţi pot spune ceva, dar responsabilitatea mi-o asum numai eu. Am văzut ceva în cercetările mele psihoistorice, dar s-ar putea să fi interpretat greşit ceea ce am văzut. Totuşi, dacă insişti…

— Insist.

— Ai vorbit adineauri de taxe. Ai spus că este greu să ridici taxele. Desigur. Întotdeauna este greu. Fiecare guvern trebuie să-şi facă treaba adunând venituri într-o formă sau alta. Singurele două moduri în care pot fi obţinute aceste credite sunt: unu, prin a jefui un vecin; şi doi, convingând proprii cetăţeni să dea creditele de bună voie şi nesiliţi de nimeni. Având în vedere că Imperiul Galactic îşi conduce treburile într-un mod satisfăcător de mii de ani, nu avem posibilitatea de a jefui un vecin, decât ca rezultat al unei rebeliuni ocazionale şi a reprimării sale. Asta însă nu se întâmplă prea des pentru a sprijini guvernul în adunarea de fonduri… iar dacă totuşi s-ar întâmpla suficient de des, guvernul ar fi instabil şi nu ar avea viaţă lungă.

Seldon îşi trase răsuflarea şi continuă:

— În consecinţă, creditele se pot obţine prin convingerea cetăţenilor că trebuie să dea guvernului o parte din veniturile lor. Este probabil ca, din moment ce guvernul va lucra mai eficient, cetăţenii să-şi dorească să ofere creditele în acest fel decât să le economisească – fiecare pentru el – trăind într-o anarhie periculoasă şi haotică. Totuşi, deşi argumentul este rezonabil şi cetăţenilor le-ar fi mai bine să plătească taxe pentru a-şi asigura un guvern stabil şi eficient, ei nu sunt foarte uşor de convins să facă acest lucru. Pentru a depăşi rezistenţa cetăţenilor, guvernele trebuie să pară că nu încasează prea multe credite, dar că asigură drepturile şi bunurile fiecăruia. Cu alte cuvinte, trebuie să scadă procentajul luat din veniturile mici; trebuie să ia pe diferite căi din aceste sume *înainte* de aplicarea taxelor. Odată cu trecerea timpului, situaţia taxelor devine inevitabil din ce în ce mai complexă, pe măsură ce diferite lumi, sectoare şi centre economice pretind un tratament mai special. Rezultatul este că partea de colectare a taxelor creşte în dimensiune şi complexitate, tinzând să devină incontrolabilă. Cetăţeanul obişnuit nu poate înţelege de ce sau cât de mult este taxat. Chiar şi agenţiile de colectare a taxelor sunt

adesea ele însele în încurcătură. Mai mult, o parte din ce în ce mai mare din fondurile colectate trebuie folosite pentru buna funcţionare a agenţiei de colectare a taxelor – întreţinerea arhivelor, urmărirea evaziunilor fiscale – astfel încât cantitatea de credite disponibile pentru scopuri bune şi utile scade împotriva tuturor eforturilor noastre. În final, situaţia taxelor devine de necontrolat. Va inspira nemulţumire şi rebeliuni. Cărţile de istorie pun rebeliunile pe seama afaceriştilor lacomi, politicienilor proşti şi corupţi, războinicilor brutali, viceregilor ambiţioşi… dar aceştia nu sunt decât indivizi care profită de pe urma creşterii exagerate a taxelor.

Generalul spuse aspru:

— Ai de gând să-mi spui că sistemul nostru de taxe este mult prea complicat?

— Dacă nu ar fi complicat, spuse Seldon, ar fi un unicat în istorie. Dacă psihoistoria îmi poate spune un lucru sigur, acesta este creşterea exagerată a taxelor.

— Şi ce putem face în această privinţă?

— Nu am cum să-ţi spun. Pentru asta aş dori să fac un raport care – după cum spui – ar putea cere ceva timp înainte de a fi gata.

— Lasă-mă cu raportul. Sistemul de taxe este prea complicat, nu-i aşa? Asta vrei să-mi spui?

— Este foarte posibil, spuse prudent Seldon.

— Şi pentru a corecta această situaţie, trebuie simplificat sistemul de taxe… cât mai mult posibil.

— Va trebui să fac un studiu…

— Prostii! La capătul opus complexităţii stă simplitatea extremă. N-am nevoie de un raport ca să aflu aşa ceva.

— Este aşa cum spui tu, generale, zise Seldon.

În acest moment, generalul ridică brusc privirea, ca şi cum ar fi fost chemat… şi, într-adevăr, chiar fusese chemat. Încleştă pumnii, şi imaginea holografică a colonelului Linn alături de cea a lui Dors apărură deodată în cameră.

După un moment de perplexitate, Seldon exclamă:

— Dors! Ce faci aici?

Generalul nu spuse nimic, dar sprâncenele i se lipiră una de alta, într-o încruntare.

17

Generalul avusese o noapte grea. Din cauza neliniştii, la fel păţise şi colonelul. Acum se aflau faţă în faţă… nici unul nu se prea simţea în largul lui.

— Mai spune-mi încă o dată ce-a făcut femeia asta, spuse generalul.

Linn stătea de parcă avea o mare greutate pe umeri:

— Femeia asta este Tigroaica. Aşa i se spune. Parcă nu e om. Este o atletă fantastică, plină de încredere în propriile forţe şi, generale, este de-a dreptul înspăimântătoare.

— Te-a înspăimântat pe *tine*? O femeie?

— Am să-ţi spun exact ce a făcut şi am să-ţi mai povestesc şi alte lucruri referitoare la ea. Nu ştiu cât de adevărate sunt toate poveştile, dar ceea ce s-a întâmplat ieri seară este foarte adevărat.

Generalul ascultă, umflându-şi obrajii cu aer.

— E rău, spuse el după aceea. Ce facem?

— Cred că este clar ce trebuie să facem. Vrem psihoistoria…

— Da, o vrem, spuse generalul. Seldon mi-a zis ceva referitor la taxe care… Dar nu contează. Deocamdată nu ne ocupăm de asta. Continuă.

Linn, care din cauza tulburării scăpă o scurtă expresie de iritare, continuă:

— După cum am spus, vrem psihoistoria, dar nu-l vrem pe Seldon. El, în orice caz, este un om aproape terminat. Cu cât îl studiez mai mult, cu atât îmi dau seama că este un intelectual care trăieşte de pe urma realizărilor din trecut. A avut la dispoziţie aproape treizeci de ani pentru a face din psihoistorie o ştiinţă plină de succese, dar a eşuat. Fără el, cu nişte oameni noi care să conducă Proiectul, psihoistoria ar putea avansa mult mai rapid.

— Da, sunt de acord. Şi femeia?

— Ei bine, aici e o problemă. Nu am luat-o în calcule, din cauză că a avut grijă să rămână în umbră. Dar acum am convingerea fermă că atâta timp cât femeia asta este în viaţă, ne va fi foarte greu, poate chiar imposibil, să-l înlăturăm pe Seldon în mod paşnic fără să implicăm guvernul.

— Chiar crezi că ne va face bucăţi – pe mine şi pe tine – dacă va avea impresia că i-am făcut vreun rău bărbatului ei? întrebă generalul arborând o expresie de dispreţ.

— Cred că o va face. Şi mai cred că va porni o rebeliune împotriva noastră. Va face exact ceea ce a promis.

— Mi se pare că eşti cam laş.

— Generale, te rog. Eu încerc să fiu rezonabil. Nu dau înapoi. Trebuie să avem grijă cu Tigroaica.

Făcu o pauză, apoi spuse din nou:

— De fapt, sursele mele de informaţie mă avertizaseră. Recunosc că am acordat prea puţină atenţie acestei probleme.

— Şi cum intenţionezi sa scapi de ea?

— Nu ştiu, spuse Linn.

Apoi, mai încet:

— Dar s-ar putea ca altcineva să ştie.

18

Seldon trecuse şi el printr-o noapte grea, iar ziua următoare nu promitea să fie mult mai bună. Nu avusese de prea multe ori în viaţă motive să fie supărat pe Dors. Dar de data aceasta, era *foarte* supărat.

— Ce prostie ai putut face! spuse el. Nu era suficient că stăteam cu toţii la Hotelul Sfârşitul Cupolei? Chestia asta era deja suficientă pentru a da de gândit unui conducător paranoic că are loc vreo conspiraţie.

— Cum? Eram neînarmaţi, Hari. Era o distracţie, finalul aniversării zilei tale de naştere. Nu reprezentam nicio ameninţare.

— Da, dar după aceea a avut loc invazia ta asupra domeniilor Palatului. A fost ceva de neiertat. Ai pătruns până la Palat pentru a te amesteca în discuţia mea cu generalul, deşi am spus clar – de mai multe ori – că nu doream să fii acolo. Aveam şi eu planurile mele, să ştii.

— Dorinţele, ordinele şi planurile tale trec pe locul doi atunci când este vorba de siguranţa ta, spuse Dors. Pe mine mă preocupa în principal siguranţa ta.

— Nu eram în pericol.

— Eu nu pot face astfel de presupuneri cu atât de mare uşurinţă. Au fost două atentate la viaţa ta. Ce te face să crezi că nu va exista şi un al treilea?

— Cele două atentate s-au produs pe vremea când eram Prim Ministru. Atunci probabil că existau interese majore ca să fiu ucis. Dar acum? Cine ar vrea să omoare un matematician bătrân?

— Asta este exact ceea ce vreau să aflu şi să preîntâmpin. Voi începe prin a face nişte anchete chiar aici, la Proiect.

— Nu. Nu vei face decât să-mi deranjezi oamenii. Lasă-i în pace.

— *Nu.* Hari, sarcina mea este să te protejez. Timp de douăzeci şi opt de ani m-am străduit să fac acest lucru. Nu mă poţi opri acum.

Ceva în strălucirea ochilor ei dădea clar de înţeles că, indiferent de ordinele lui Seldon, Dors avea de gând să procedeze aşa cum ştia ea.

Siguranţa lui Seldon trecea pe primul plan.

19

— Pot să te întrerup puţin, Yugo?

— Sigur, Dors, spuse Yugo Amaryl zâmbind larg. Tu nu reprezinţi niciodată o întrerupere. Cu ce îţi pot fi de folos?

— Încerc sa aflu câteva lucruri, Yugo, şi mă întreb dacă nu cumva îmi poţi uşura situaţia.

— Dacă pot…

— Există în Proiectul vostru ceva numit Primul Radiant. Aud din când în când… Hari vorbeşte despre el aşa că ştiu cum arată atunci când este activat, însă nu l-am văzut niciodată funcţionând. Aş vrea să văd.

Amaryl părea puţin încurcat:

— De fapt, Primul Radiant este cea mai bine păzită parte a Proiectului, iar tu nu te afli pe lista membrilor care au acces la el.

— Ştiu asta, dar ne cunoaştem de douăzeci şi opt de ani…

— Şi eşti soţia lui Hari. Cred că în cazul tău putem închide ochii. Nu avem definitivate decât două aparate de acest fel. Unul este în biroul lui Hari, iar celălalt se află aici. Chiar aici, de fapt.

Dors privi cubul negru şi mic plasat pe biroul central. La o privire superficială, nu dădeai nici două credite pe el.

— Acesta este? întrebă ea.

— Da. În el sunt băgate ecuaţiile care descriu viitorul.

— Şi cum ajungi la ele?

Amaryl închise un contact şi imediat camera se cufundă în întuneric, după care se însufleţi cu puncte strălucitoare. Peste tot în jurul lui Dors se aflau simboluri, linii, semne matematice de un fel sau altul. Păreau că se mişcă în spirală, însă atunci când îşi fixă ochii pe o porţiune precisă, stăteau locului.

— Deci acesta este viitorul? întrebă ea.

— S-ar putea, spuse Amaryl oprind funcţionarea instrumentului. Am făcut o mărire la maximum, pentru ca să vezi simbolurile. Fără mărire, nu se vede altceva decât o reţea luminoasă în întuneric.

— Şi studiind acele ecuaţii, îţi poţi da seama ce ne rezervă viitorul?

— Teoretic, da.

Camera se lumină din nou, arătând ca de obicei.

— Însă există două dificultăţi, continuă el.

— Da? Care?

— În primul rând, nicio minte omenească nu a creat acele ecuaţii în mod direct. De câteva zeci de ani

programăm computere din ce în ce mai puternice care au inventat şi stocat acele ecuaţii, dar, desigur, nu ştim dacă sunt valabile. În primul rând, depinde de corectitudinea programării.

— Deci tot ce-i aici poate fi greşit?

— Ar putea fi.

Amaryl se frecă la ochi şi Dors se miră cât de mult îmbătrânise şi obosise Amaryl în ultimii doi ani. Era mai tânăr decât Hari cu aproape zece ani, dar părea mult mai bătrân.

— Desigur, continuă Amaryl cu o voce obosită, sperăm că nu sunt greşite. Însă acum intervine cea de a doua dificultate. Deşi eu şi cu Hari le-am verificat şi modificat timp de mulţi ani, nu putem fi siguri ce înseamnă ecuaţiile acelea. Au fost construite de computer, deci putem presupune ca au o semnificaţie – dar care? Sunt unele porţiuni pe care credem că le-am descifrat. De fapt, în momentul de faţă lucrez la ceea ce noi numim Secţiunea A-23, un sistem de relaţii foarte încurcate. Nu am reuşit să le găsim o corespondenţă în Universul real. Totuşi, avansăm cu fiecare an şi am foarte mare încredere că psihoistoria va deveni o ştiinţă legitimă şi utilă în investigarea viitorului.

— Câtă lume are acces la aceste două aparate?

— Fiecare matematician care lucrează la Proiect are acces, dar nu atunci când vrea el. Trebuie să se facă o listă cu aplicaţiile dorite şi timpul necesar, iar Primul Radiant va fi reglat pentru a înfăţişa acea porţiune cu ecuaţii cu care doreşte să lucreze respectivul matematician. Este mai complicat când toată lumea doreşte să lucreze la Primul Radiant în acelaşi timp. Deocamdată avem ceva mai multă linişte, pentru că toţi îşi trag sufletul după aniversarea zilei de naştere a lui Hari.

— Sunt planuri de construire a încă unui Prim Radiant?

Amaryl îşi ţuguie buzele:

— Da şi nu. Ar fi foarte util dacă am dispune de un al treilea, dar va trebui să răspundă cineva de el. Nu poate fi un lucru al tuturor. I-am sugerat lui Hari ca Tamwile Elar… îl cunoşti, cred.

— Da, îl cunosc.

— Tamwile Elar va trebui să aibă un al treilea Prim Radiant. Ecuaţiile sale ahaotice şi Electro-Clarificatorul la care s-a gândit fac din el, fără nicio îndoială, al treilea om ca importanţă în Proiect, după Hari şi după mine. Însă Hari stă în cumpănă.

— De ce?

— Dacă Elar pune şi el mâna pe unul, va fi recunoscut în mod oficial ca al treilea om, şi va căpăta mai multă importanţă în Proiect. Ar putea interveni unele dificultăţi politice, dacă se poate spune aşa. Eu cred că nu are rost să pierdem timpul făcându-ne probleme despre politica internă, dar Hari… Ei, îl ştii pe Hari.

— Da, îl ştiu pe Hari. Şi dacă îţi spun că Linn a văzut Primul Radiant?

— Linn?

— Colonelul Hender Linn din juntă. Lacheul lui Tennar.

— Dors, dă-mi voie să nu te cred.

— A vorbit de ecuaţii care unduiesc în aer, şi le-am văzut şi eu, create de Primul Radiant. Nu-mi vine să cred că nu a fost aici şi nu a văzut aparatul funcţionând.

Amaryl dădu din cap:

— Nu-mi pot imagina că cineva ar putea aduce un membru al juntei în biroul lui Hari… sau al meu.

— Spune-mi, cine anume crezi că ar fi capabil să lucreze pentru juntă în acest mod?

— Nimeni, spuse Amaryl ferm şi cu o încredere nelimitată. Ar fi ceva de neconceput. Poate că Linn nu a văzut Primul Radiant, dar i s-a vorbit despre el.

— Cine i-ar vorbi despre el?

Amaryl se gândi un moment, apoi spuse:

— Nimeni.

— Bine, adineauri ai vorbit de politica internă, în legătură cu posibilitatea ca Elar să capete un al treilea Prim Radiant. Bănuiesc că într-un asemenea Proiect, care implică sute de oameni, au loc mereu unele conflicte… fricţiuni… certuri…

— Da, desigur. Sărmanul Hari îmi povesteşte. El trebuie să-i împace într-un fel sau altul şi îmi închipui ce durere de cap îi dau.

— Conflictele acestea sunt atât de grave încât pot afecta munca la Proiect?

— Nu în mod serios.

— Există unii mai certăreţi decât ceilalţi, sau care au mai multe nemulţumiri? Pe scurt, există oameni de care te poţi lipsi, scăpând astfel de nouăzeci la sută din conflicte cu preţul a cinci sau şase la sută din personal?

Amaryl ridică sprâncenele:

— Pare o idee bună, dar nu ştiu de cine să ne lipsim. Eu nu prea particip la toate aspectele politicii interne. Politica este un lucru obligatoriu, dar pe mine nu mă interesează, deci încerc să o evit pe cât posibil.

— Ciudat, spuse Dors. În acest fel nu cumva negi tu însuţi credibilitatea psihoistoriei?

— În ce fel?

— Cum poţi pretinde să ajungi într-un stadiu la care să poţi prezice şi dirija viitorul, când nu poţi analiza şi corecta problemele interne, ca de exemplu fricţiunile ce apar în Proiectul atât de promiţător?

Amaryl chicoti uşor. Era ceva neobişnuit, pentru că el nu era un om dăruit cu bună dispoziţie şi râsete:

— Îmi pare rău, Dors, dar ai picat pe una dintre problemele pe care totuşi le-am rezolvat, dacă se poate spune aşa. Hari însuşi a identificat ecuaţiile care reprezentau fricţiunile personale, cu câţiva ani în urmă, iar eu am adăugat ultimele corecturi anul trecut. Am descoperit că ecuaţiile puteau fi modificate în anumită măsură, ducând la o reducere a fricţiunilor. Însă o reducere a fricţiunilor aici duce la o creştere a fricţiunilor în altă parte. Într-un grup închis, niciodată fricţiunile nu pot descreşte sau creşte… adică într-un grup în care nu apar membri noi şi nu pleacă membri vechi. Eu am dovedit, cu ajutorul ecuaţiilor ahaotice ale lui Elar, că acest lucru este adevărat în ciuda remediilor pe care le poate încerca cineva. Hari îi spune „legea conservării problemelor

personalului”. Asta ne-a dat ideea că dinamica socială are legile ei de conservare, la fel ca şi fizica, iar aceste legi ne dau cea mai bună posibilitate de a rezolva problemele complicate ale psihoistoriei.

— Foarte impresionant, spuse Dors, dar dacă în final veţi descoperi că nimic nu poate fi schimbat, că totul este rău şi se conservă, şi că salvarea Imperiului de la distrugere poate provoca distrugeri mai mari în altă parte?

— Au sugerat şi alţii acelaşi lucru, dar eu nu cred.

— Foarte bine. Să ne întoarcem la realitate. Există ceva în conflictele din interiorul Proiectului care îi poate dăuna lui Hari? Vreau să spun, îi poate face rău fizic?

— Să-i facă rău lui Hari? Bineînţeles că nu. De unde ţi-a venit o idee ca asta?

— Nimeni nu e nemulţumit de Hari? Poate că este prea arogant, prea sâcâitor, prea absorbit de sine însuşi, prea grăbit să adune singur roadele? Nu există nimeni care să îl invidieze pentru că este în fruntea Proiectului de atâta vreme?

— N-am auzit pe nimeni să spună un astfel de lucru despre Hari.

— Mă îndoiesc că cineva ar spune astfel de lucruri de faţă cu tine. Dar îţi mulţumesc, Yugo, pentru că mi-ai fost de ajutor şi mi-ai acordat din timpul tău.

Amaryl o privi cum pleacă. Se simţea uşor neliniştit, dar apoi se întoarse la munca sa, lăsând celelalte probleme deoparte.

20

Unul dintre modurile (nu foarte multe, de altfel) pe care le avea Hari Seldon la dispoziţie pentru a se sustrage o vreme de la munca sa era să viziteze apartamentul lui Raych, aflat în imediata vecinătate a domeniilor Universităţii. De fiecare dată îşi simţea inima umplându-i-se de dragoste pentru fiul său adoptiv. Avea şi de ce. Raych fusese bun, capabil şi credincios… dar în afară de acestea

era calitatea lui de a inspira celorlalţi sentimente de dragoste şi încredere.

Hari observase acest lucru pe când Raych era un vagabond de doisprezece ani care, nu se ştie cum, reuşise să le cucerească inimile (inima lui şi a lui Dors, desigur). Îşi aduse aminte cum o influenţase Raych pe Rashelle, fostul Primar de Wye. Cum Joranum avusese încredere în Raych, ceea ce l-a condus spre autodistrugere. Raych reuşise să cucerească până şi inima minunatei Manella. Hari nu reuşea să înţeleagă această caracteristică deosebită pe care o avea Raych, dar se bucura de orice întâlnire pe care o avea cu fiul său adoptiv.

Pătrunse în apartament cu obişnuitul:

— Totul e bine pe aici?

Raych puse deoparte materialul holografic la care lucra şi se ridică să îl întâmpine:

— Totul e bine, tată.

— N-o aud pe Wanda.

— A ieşit la cumpărături cu maică-sa.

Seldon se aşeză şi privi binedispus la haosul materialului de documentare:

— Cum merge cartea?

— Cartea merge bine. *Eu* s-ar putea să nu îi supravieţuiesc, spuse el oftând. Dar bine că acum poate să iasă şi Sectoru' Dahl mai în drum, să se uite lumea la el. Nici unu' n-a scris vreodată o carte despre sectoru' ăsta. Po' să crezi aşa ceva?

Seldon remarcase că întotdeauna când Raych vorbea despre sectorul său natal, accentul dahlit devenea mai puternic.

— Dar tu ce mai faci, tată? întrebă Raych. Eşti fericit că s-a terminat sărbătoarea?

— Foarte. Am urât-o de la început până la sfârşit.

— Dar nimeni n-a observat asta.

— Ei, trebuia să port o mască, de convenienţă. Nu voiam să le stric celorlalţi petrecerea.

— Probabil că nu ţi-a plăcut când mama te-a urmărit prin domeniile Palatului. Toţi cei pe care-i cunosc vorbesc despre asta.

— Sigur că nu mi-a plăcut. Mama ta, Raych, este cea mai minunată persoană din lume, dar este greu să te înţelegi cu ea. Ar fi putut să-mi strice toate planurile.

— Ce planuri, tată?

Seldon se lăsă pe spate. Întotdeauna era o plăcere să vorbească cu cineva în care avea deplină încredere şi care nu ştia nimic despre psihoistorie. Nu o singură dată îşi încrucişase gândurile cu Raych şi reuşise să le îndrume într-o direcţie mult mai rezonabilă decât dacă şi le-ar fi ţinut îngrămădite în propriul său cap.

— Putem fi spionaţi? întrebă el.

— Niciodată.

— Bine. I-am sugerat generalului nişte idei interesante.

— Ce idei?

— Ei bine, am discutat un pic despre sistemul de taxe şi am arătat că, în efortul de a face ca taxele să afecteze în mod egal populaţia, acesta va deveni din ce în ce mai complex, mai greu de manevrat şi mai costisitor. Concluzia evidentă a fost că sistemul de taxe trebuie simplificat.

— Pare rezonabil.

— Până la un punct da, însă este posibil ca în urma micii noastre discuţii, Tennar să exagereze cu simplificarea. Vezi tu, sistemul de taxe îşi pierde din eficacitate la ambele extreme. Dacă este prea complicat, oamenii nu îl vor înţelege şi vor da bani pentru întreţinerea unei structuri supradimensionate şi costisitoare. Dacă este prea simplu, oamenii îl vor considera nedrept şi nemulţumirea lor va creşte. Cea mai simplă taxă este impozitul pe cap de locuitor, în care fiecare individ plăteşte aceeaşi sumă, dar nedreptatea care se face tratându-i pe bogaţi şi pe săraci în acelaşi mod este prea evidentă pentru a fi trecută cu vederea.

— Şi nu i-ai explicat asta generalului?

— Nu prea mi-a oferit ocazia.

— Crezi că generalul va încerca o taxă pe cap de locuitor?

— Cred că aşa intenţionează. Dacă face asta, veştile despre intenţiile sale vor scăpa cumva răspândindu-se repede, iar acest lucru este suficient pentru a da naştere la revolte şi la posibila înlăturare a guvernului.

— Intenţionat ai făcut asta, tată?

— Desigur.

Raych dădu din cap:

— Nu te prea înţeleg. În viaţa personală, eşti cel mai dulce şi mai bun om din Imperiu. Şi totuşi, poţi genera intenţionat o situaţie care va duce la revolte, reprimări, moarte. Se va produce mult rău, tată. La asta te-ai gândit?

Seldon se lăsă pe spate şi spuse cu tristeţe:

— Nu mă gândesc la nimic altceva, Raych. Când am început munca la psihoistorie, mi se părea un domeniu pur teoretic. Era ceva care nu putea fi deloc terminat şi, după toate probabilităţile, nu putea fi niciodată aplicat în practică. Dar au trecut anii, ştim din ce în ce mai mult şi este din ce în ce mai mare nevoie de ea.

— Pentru ca oamenii să moară?

— Nu, pentru ca să moară mai puţini oameni. Dacă analizele noastre psihoistorice sunt corecte, atunci junta nu poate supravieţui mai mult de câţiva ani, iar colapsul se poate produce în mai multe moduri. Toate variantele sunt sângeroase şi desperate. Metoda asta – păcăleala cu taxa – ar trebui să ducă la o soluţie mai bună şi mai umană decât toate celelalte dacă – repet – analizele noastre sunt corecte.

— Şi dacă nu sunt corecte?

— În cazul ăsta, nu ştim ce se va întâmpla. Totuşi, psihoistoria trebuie să ajungă în stadiul în care să poată fi folosită. Încercăm de câţiva ani să găsim o situaţie căreia să-i analizăm consecinţele cu un mare grad de credibilitate şi să descoperim acele consecinţe care sunt mai bune decât altele. Într-un fel, păcăleala cu taxa este primul mare experiment psihoistoric.

— Trebuie să recunosc că pare destul de simplu.

— Nu este. Habar nu ai cât de complexă este psihoistoria. Nimic nu este simplu. Taxa pe cap de locuitor a fost încercată în diferite momente ale istoriei. Nu s-a dovedit populară şi a dat mereu naştere la o formă sau alta de rezistenţă. Însă aproape niciodată nu s-a ajuns la înlăturarea brutală a guvernului. La urma urmelor, puterea de reprimare a guvernului poate fi foarte mare sau pot exista metode prin care oamenii să-şi exprime în mod paşnic nemulţumirea şi totul să se rezolve. Dacă taxa pe cap de locuitor ar fi fatală, niciun guvern nu ar încerca-o. Tocmai pentru că nu este fatală a fost încercată de mai multe ori. Situaţia pe Trantor însă nu este normală. Există anumite instabilităţi foarte clare în analiza psihoistorică şi care par să indice că resentimentul populaţiei va fi deosebit de puternic, iar reprimarea deosebit de slabă.

Raych părea neîncrezător:

— Sper că va merge, tată, dar nu crezi că generalul va spune că a făcut asta pentru că aşa l-a sfătuit psihoistoria să facă, trăgându-te astfel după el?

— Presupun că a înregistrat mica noastră întâlnire, dar dacă o face publică se va vedea clar că eu l-am sfătuit insistent să mai aştepte până îi pot face o analiză completă a situaţiei, pregătindu-i un raport… iar el a refuzat să aştepte.

— Mama ce crede despre toate astea?

— N-am discutat cu ea, spuse Seldon. Deocamdată a luat-o pe altă tangentă decât mine.

— Serios?

— Da. Încearcă să adulmece o conspiraţie profundă în Proiect… îndreptată împotriva mea! Crede probabil că există oameni în Proiect care ar dori să scape de mine.

Oftă, după care spuse din nou:

— Eu sunt unul dintre ei, cred. Aş vrea să nu mai fiu directorul Proiectului şi să las problemele administrative ale psihoistoriei pe seama altora.

— Pe mama o frământă visul Wandei, spuse Raych. Ştii cum este ea atunci când apare problema protecţiei tale.

Sunt sigur că un vis despre moartea ta ar face-o să creadă că există o conspiraţie care încearcă să te ucidă.

— Sper din toată inima să nu existe aşa ceva.

Amândoi râseră, amuzaţi de idee.

21

Micul Laborator de Electro-Clarificare era, din cine ştie ce motive, menţinut la o temperatură mai joasă decât cea normală şi Dors Venabili se întrebă într-o doară de ce. Luă loc în linişte, şi aşteptă ca singura ocupantă la laboratorului să termine ceea ce avea de făcut.

Dors o privi cu atenţie pe femeie. Zveltă, cu o figură prelungă. Nu foarte atrăgătoare, din cauza buzelor subţiri şi a fălcilor late, însă în ochii ei căprui strălucea o privire inteligentă. Plăcuţa strălucitoare de identificare aşezată pe birou spunea: CINDA MONAY.

Se întoarse în cele din urmă spre Dors şi spuse:

— Îmi cer scuze, Dr. Venabili, dar sunt unele proceduri care nu pot fi întrerupte nici măcar pentru soţia directorului.

— Aş fi fost dezamăgită dacă ai fi neglijat procedurile din cauza mea. Mi s-au spus lucruri excelente despre dumneata.

— Mă bucur să aud. Cine m-a lăudat?

— Destui, spuse Dors. Înţeleg că eşti unul dintre cei mai proeminenţi nematematicieni din acest Proiect.

Monay se strâmbă:

— Există o anume tendinţă de a ne separa pe noi de aristocraţia matematicienilor. Eu zic că dacă sunt importantă, atunci sunt un membru important în Proiect. Nu contează că nu sunt matematician.

— Mi se pare corect… De câtă vreme lucrezi la Proiect?

— De doi ani şi jumătate. Înainte de asta, am absolvit fizica radiaţiei la Streeling şi în acelaşi timp am lucrat doi ani la Proiect, ca asistent.

— Ai făcut treabă bună la Proiect, după câte înţeleg.

— Am fost promovată de două ori, Dr. Venabili.

— Ai avut de înfruntat vreo dificultate aici, Dr. Monay?… Ceea ce îmi vei spune va rămâne confidenţial.

— Munca este grea, desigur, dar dacă vă referiţi la dificultăţi sociale răspunsul este nu. Cel puţin, nimic deosebit faţă de ceea ce te aştepţi să găseşti într-un proiect mare şi complex.

— Şi ce înţelegi prin asta?

— Conflicte ocazionale, certuri. Suntem cu toţii oameni.

— Dar nimic serios?

Monay dădu din cap:

— Nimic serios.

— Din câte înţeleg eu, Dr. Monay, spuse Dors, ai fost responsabilă cu proiectarea unui echipament important în folosirea Primului Radiant. Care face posibilă stocarea unui plus de informaţii.

Monay zâmbi deodată, radioasă:

— Aţi aflat despre asta?… Da, Electro-Clarificatorul. După ce a fost proiectat, Profesorul Seldon a înfiinţat acest mic laborator. M-a pus să mă ocup şi de alte lucrări în această direcţie.

— Sunt uimită că o realizare atât de importantă nu te-a adus în cele mai înalte eşaloane ale Proiectului.

— Ei bine, spuse Monay părând puţin stânjenită, nu vreau să pară că tot meritul a fost al meu. De fapt, munca mea nu a fost decât cea a unui tehnician – un tehnician foarte îndemânatic şi creativ, îmi place să cred. Dar, asta este.

— Şi cine a lucrat cu dumneata?

— Nu ştiţi? Tamwile Elar. El a pus la punct teoria care a făcut posibilă crearea echipamentului. Eu am proiectat şi construit instrumentul *fizic*.

— Asta înseamnă că el a cules toate roadele?

— Nu, nu. Să nu credeţi aşa ceva. Dr. Elar nu este genul ăsta de om. Mi-a recunoscut meritele. De fapt, a fost ideea lui să denumească echipamentul după numele noastre, dar nu s-a putut.

— De ce?

— Ei bine, ştiţi, asta este regula Profesorului Seldon. Toate realizările trebuie să primească denumiri funcţionale, şi nu personale… pentru a evita invidiile. Aşa că echipamentul a fost denumit Electro-Clarificator. Însă atunci când lucrăm împreună, Dr. Venabili, el identifică echipamentul cu numele noastre şi trebuie să recunosc că sună nemaipomenit. Poate că într-o zi, realizările din cadrul Proiectului vor purta numele celor care le aparţin. Sper să fie aşa.

— Şi eu sper, spuse Dors cu politeţe. După cum spui dumneata, Dr. Elar este o persoană foarte cumsecade.

— Este. Este, spuse Monay cu convingere. Este o plăcere să lucrezi cu el. În momentul de faţă, lucrez la o nouă versiune a echipamentului, mult mai puternică, pe care nu o înţeleg prea bine… Vreau să spun, nu înţeleg în ce scop va fi folosită. Totuşi, el este şeful meu aici.

— Şi faci progrese?

— Într-adevăr. De fapt, i-am şi dat Doctorului Elar un prototip pe care intenţionează să-l testeze. Dacă funcţionează, vom merge mai departe.

— Sună promiţător, fu de acord Dors. Ce crezi că se va întâmpla dacă Profesorul Seldon îşi va da demisia din postul de director al Proiectului? Dacă va dori să se retragă?

Monay părea surprinsă:

— Profesorul intenţionează să se retragă?

— Din câte ştiu eu, nu. Ţi-am prezentat o situaţie ipotetică. Să presupunem că se retrage. Cine crezi că va fi succesorul firesc? Din cele ce mi-ai spus, cred că ai prefera ca Dr. Elar să fie noul director.

— Da, într-adevăr, răspunse Monay după o scurtă ezitare. Este de departe cel mai strălucit om dintre cei noi şi cred că ar putea conduce Proiectul în cel mai bun mod posibil. Totuşi, este tânăr. Sunt foarte multe fosile – ştiţi la cine mă refer – care nu ar aprecia să fie date la o parte de nişte tinerei.

— Te gândeşti la o fosilă anume? Ţine cont, ceea ce discutăm este confidenţial.

— Sunt multe fosile, dar mă gândesc în special la Dr. Amaryl. El este moştenitorul cel mai probabil.

— Da, înţeleg ce vrei să spui.

Dors se ridică:

— Îţi mulţumesc foarte mult pentru ajutorul oferit. Te las să te întorci la munca ta.

Plecă, gândindu-se la Electro-Clarificator. Şi la Amaryl.

22

— Iată-te din nou, Dors, spuse Amaryl.

— Îmi pare rău, Yugo. E a doua oară că te deranjez săptămâna asta. De fapt, tu nu te vezi prea des cu nimeni, nu-i aşa?

— Nu îi încurajez pe oameni să-mi facă vizite, spuse Amaryl. Nu. De obicei mă întrerup, îmi rup firul gândurilor… Nu mă refer la tine, Dors. Voi sunteţi o excepţie, tu şi Hari. Nu există zi în care să nu-mi aduc aminte ce aţi făcut pentru mine.

Dors flutură din mână:

— Las-o baltă, Yugo. Ai muncit din greu pentru Hari şi picul de bunăvoinţă pe care l-am avut faţă de tine a fost răsplătit cu vârf şi îndesat. Cum merge Proiectul? Hari nu vorbeşte niciodată de el… în orice caz, nu cu mine.

Amaryl se lumină la faţă şi trupul său păru să primească o infuzie de vitalitate:

— Foarte bine. Foarte bine. E greu să vorbeşti despre el fără a te folosi de matematici, dar progresele care s-au făcut în ultimii doi ani sunt uimitoare… mai mult decât orice s-a făcut înainte. E ca şi cum, după ce am muncit din greu cu ciocanul, zidul tare al dificultăţilor a început să se destrame.

— Am auzit că noile ecuaţii inventate de Dr. Elar au ajutat mult.

— Ecuaţiile ahaotice. Da. Enorm.

— Şi Electro-Clarificatorul a fost de ajutor, de asemenea. Am vorbit cu femeia care l-a proiectat.

— Cinda Monay?
— Da. Despre ea este vorba.
— O femeie foarte inteligentă. Suntem norocoşi că o avem printre noi.
— Spune-mi, Yugo… Lucrezi aproape tot timpul la Primul Radiant, nu-i aşa?
— Lucrez la el aproape fără întrerupere. Da.
— Şi îl studiezi folosind Electro-Clarificatorul.
— Desigur.
— Nu te-ai gândit niciodată să-ţi iei o vacanţă, Yugo?
Amaryl holbă ochii la ea, clipind încet:
— O vacanţă?
— Da. Sunt sigură că ai auzit de acest cuvânt. Ştii ce este o vacanţă.
— Pentru ce să-mi iau o vacanţă?
— Pentru că îmi pari îngrozitor de obosit.
— Din când în când. Dar nu vreau să las lucrul.
— Te simţi mai obosit acum decât de obicei?
— Puţin. Îmbătrânesc, Dors.
— Nu ai decât patruzeci şi nouă de ani.
— Da, dar sunt totuşi mai bătrân decât înainte.
— Bine, s-o lăsăm baltă. Spune-mi, Yugo… ca să schimbăm subiectul… cum se descurcă Hari cu munca lui? Eşti cu el de atâta vreme! Nimeni nu îl cunoaşte mai bine decât tine. Nici măcar eu. Cel puţin, în privinţa muncii sale.
— Se descurcă foarte bine, Dors. Nu văd nicio schimbare la el. Are în continuare cel mai rapid şi mai strălucit creier de pe aici. Vârsta nu are niciun efect asupra lui… cel puţin până acum.
— Mă bucur să aud asta. Mă tem însă că părerea lui despre sine este mai proastă. Nu-şi suportă bine vârsta. Am avut dificultăţi în a-l convinge să-şi sărbătorească ziua de naştere. Apropo, ai fost la festivităţi? Nu te-am văzut.
— Am fost un pic. Dar ştii, petrecerile de genul ăsta nu sunt pentru mine.
— Crezi că Hari a obosit? Nu mă refer la inteligenţă, ci la capacităţile fizice. După părerea ta, a obosit… a obosit prea mult pentru a mai suporta responsabilităţile pe care le are?

Amaryl părea uimit:

— Nu m-am gândit niciodată la asta. Nu mi-l imaginez obosind.

— Totuşi, s-ar putea să fi obosit. Cred că din când în când îşi doreşte să renunţe la post şi să pună în locul lui un bărbat mai tânăr.

Amaryl se lăsă pe spate şi puse jos stylusul grafic cu care se jucase de când intrase Dors:

— Ce?! Este ridicol! Imposibil!

— Eşti sigur?

— Absolut. Sunt sigur că nu ar lua în considerare un astfel de lucru înainte să discute cu mine. Şi până acum nu a discutat.

— Fii rezonabil, Yugo. Hari este extenuat. Încearcă să nu o arate, dar este. Dacă se hotărăşte să se retragă? Ce s-ar alege de Proiect? Ce se va alege de psihoistorie?

Amaryl miji ochii:

— Glumeşti, Dors?

— Nu. Încerc să privesc în viitor.

— Sunt sigur că dacă Hari s-ar retrage, eu l-aş urma în funcţie. El şi cu mine am condus ani întregi Proiectul, înainte ca altcineva să ni se alăture. El şi cu mine. Nimeni altcineva. În afară de el, nimeni nu cunoaşte Proiectul mai bine ca mine. Sunt uimit că nu ai considerat normal ca eu să fiu succesorul, Dors.

— Eu nu m-am îndoit niciodată, şi nimeni altcineva nu a făcut-o, dar chiar vrei să fii? Poate că ştii totul despre psihoistorie, dar vrei să te arunci în politica şi complexitatea unui Proiect vast abandonându-ţi astfel propria muncă? Hari s-a epuizat încercând să facă lucrurile să meargă bine. Poţi face tu aşa ceva?

— Da. Pot, şi nu am de gând să mai discut despre asta… Ascultă, Dors. Ai venit aici să mă previi că Hari încearcă să scape de mine?

— Bineînţeles că nu! spuse Dors. Cum poţi crede aşa ceva despre Hari? L-ai văzut vreodată trădându-şi un prieten?

— Foarte bine, atunci. Să abandonăm subiectul. Uite ce e, Dors, dacă nu te superi, am nişte treabă de făcut.

Îi întoarse brusc spatele şi se aplecă din nou asupra muncii sale.

— Desigur, spuse ea, nu am vrut să-ţi răpesc atât de mult timp din munca ta.

Plecă încruntată.

23

— Intră, mamă, spuse Raych. Ai pârtie liberă. Manella şi Wanda au plecat la plimbare.

Dors intră, privi în stânga şi în dreapta din pură obişnuinţă, apoi se aşeză în cel mai apropiat scaun.

— Mulţumesc, spuse ea.

Stătu o vreme acolo, arătând de parcă purta pe umeri întreaga greutate a Imperiului.

Raych aşteptă, apoi spuse:

— N-am avut până acum ocazia să te întreb despre fantastica ta pătrundere pe domeniile Palatului. Nu orice tip are o mamă în stare de aşa ceva.

— Nu vreau să vorbesc despre asta, Raych.

— Bine atunci, spune-mi… Nu eşti tu genul care să te trădezi prin expresia facială, dar acum arăţi dărâmată. De ce?

— Pentru că mă simt aşa cum ai spus, dărâmată. De fapt, sunt prost dispusă pentru că am pe cap lucruri teribil de importante, dar despre care este inutil să vorbesc cu tatăl tău. Este cel mai minunat om din lume, dar foarte greu te poţi înţelege cu el. Din punctul lui de vedere, nu se întâmplă nimic deosebit. Tratează totul ca pe nişte temeri iraţionale legate de viaţa lui… nici nu vrea să audă despre încercările mele de a-l proteja.

— Haide mamă, dar atunci când este vorba de tata parcă ai totuşi temeri iraţionale. Dacă ţi se pare că se petrece ceva rău, probabil că te înşeli.

— Mulţumesc. Ai vorbit exact ca şi el. Mă simt frustrată!

— Ei bine, mamă, atunci descarcă-te. Spune-mi ce gândeşti. De la început.

— Totul a început cu visul Wandei.

— Visul Wandei! Mamă! Poate că ar fi mai bine să te opreşti chiar acum. Sunt sigur că dacă începi cu asta, tata nici n-o să vrea să asculte. Fii rezonabilă. Un copil are un vis, iar tu faci din asta o tragedie. Este ridicol.

— Raych, nu cred că a fost un vis. Cred că a avut *impresia* că a avut un vis în care apăreau doi bărbaţi vorbind despre moartea bunicului ei.

— Estimarea ta este puţin cam exagerată. Ce şanse ar avea să fie adevărată?

— Să presupunem că este adevărată. Singura frază de care şi-a adus aminte a fost „moartea-limonadă”. Pentru ce să viseze aşa ceva? Este mult mai probabil să fi auzit alte cuvinte, pe care le-a interpretat greşit. În acest caz, care să fi fost cuvintele pronunţate cu adevărat?

— Habar n-am, spuse neîncrezător Raych.

Lui Dors nu-i scăpă tonul din vocea lui Raych:

— Crezi că este o invenţie de-a mea. Totuşi, dacă se întâmplă să fie adevărată, aş putea descoperi o conspiraţie împotriva lui Hari.

— Există conspiraţii în Proiect? Mi se pare tot atât de imposibil ca şi descoperirea unei semnificaţii a viselor.

— Orice mare proiect este plin de mânii, fricţiuni, invidii de tot felul.

— Sigur. Sigur. Dar atunci nu apar decât cuvinte urâte, grimase, zvonuri… Nici pe departe o conspiraţie. Nu este deci vorba de a-l omorî pe tata.

— Este o mică diferenţă în intensitate. O mică diferenţă… poate.

— Niciodată n-o să-l faci pe tata să creadă aşa ceva. De fapt, nici pe *mine* n-o să mă faci să cred.

Raych traversa rapid camera dintr-o parte într-alta:

— Ai încercat să adulmeci o astfel de conspiraţie, nu-i aşa?

Dors încuviinţă.

— Şi ai dat greş, continuă el.

Dors încuviinţă.

— Mamă, nu te-ai gândit că ai dat greş tocmai din cauză că nu este vorba de nicio conspiraţie?

Dors dădu din cap:

— Dacă nu am reuşit până acum, asta nu înseamnă că nu există o conspiraţie. Sunt foarte convinsă.

Raych râse:

— Mamă, ceea ce-mi spui este foarte banal. M-aş fi aşteptat din partea ta la ceva mai mult decât: „Sunt foarte convinsă.”

— Există o expresie care, după părerea mea, poate fi interpretată greşit şi transformată în „limonadă”. Este vorba de „nespecialist”[4].

— Nespecialist? Cum adică?

— Nespecialist. Matematicienii îi consideră pe ceilalţi care lucrează la Proiect drept „nespecialişti”.

— Şi?

— Să presupunem, accentuă ferm Dors, că cineva a vorbit despre „moartea-prin-nespecialist”, referindu-se la un mod de a-l omorî pe Hari în care unul sau mai mulţi nematematicieni ar juca un rol esenţial. Wanda a avut probabil impresia că aude „moartea-limonadă”, din cauză că, la fel ca tine, n-a auzit niciodată fraza „moartea-prin-nespecialist”, şi îi place deosebit de mult limonada.

— Vrei să-mi spui că din câte locuri există pe-aici, oamenii aia s-au oprit tocmai în biroul tatei?... Apropo, câţi erau?

— Wanda a vorbit de doi. Sentimentul meu este că unul dintre ei era colonelul Hender Linn din juntă, că i s-a prezentat Primul Radiant, şi că a avut loc o discuţie referitoare la eliminarea lui Hari.

— Mamă, ceea ce spui începe să aibă din ce în ce mai puţin sens. Colonelul Linn şi încă un bărbat în biroul tatei,

[4] Layman – nespecialist (în lb. engleză). „Layman-aided death” (crimă executată cu ajutorul unor nespecialişti) şi „Lemonade death” (moartea-limonadă) au o pronunţie frapant de asemănătoare *(n.t.)*

vorbind despre crimă, şi nedându-şi seama că în fotoliu se afla o fetiţă care îi ascultă? Asta vrei să spui?

— Mai mult sau mai puţin.

— În acest caz, dacă a vorbit despre nespecialişti, celălalt era probabil un matematician.

— Aşa se pare.

— Mi se pare de-a dreptul imposibil. Dar chiar dacă ar fi adevărat, care anume dintre matematicieni să fie? Mai mult de cincizeci lucrează la Proiect.

— Nu i-am întrebat pe toţi. Am întrebat câţiva matematicieni, şi de asemenea câţiva nespecialişti, însă nu am dat de niciun fir. Desigur, nu pot pune întrebări prea făţişe.

— Pe scurt, nimeni dintre cei cu care ai vorbit nu ţi-a dat vreo informaţie din care să tragi concluzia că ar exista o conspiraţie?

— Aşa e.

— Nu mă surprinde. Nu ţi-au oferit pentru că…

— Ştiu ce vrei să spui, Raych. Crezi că oamenii vor ceda şi vor mărturisi că există o conspiraţie doar pentru că le pun nişte întrebări inofensive? Eu nu am cum scoate informaţiile cu forţa din cineva. Îţi imaginezi cât de mult s-ar supăra tatăl tău dacă l-aş deranja pe unul dintre preţioşii săi matematicieni?

Apoi, cu o abruptă schimbare a tonului:

— Raych, ai vorbit cu Yugo Amaryl în ultima vreme?

— Nu, în ultima vreme nu prea. Nu este o creatură foarte sociabilă, ştii bine asta. Dacă ai scoate psihoistoria afară din el, s-ar prăbuşi într-o mică grămadă de piele.

Dors se strâmbă auzind expresia, apoi spuse:

— Am vorbit de două ori cu el în ultima vreme şi mi se pare un pic absent. Nu doar obosit. Ca şi cum nu şi-ar da seama ce se întâmplă în jurul lui.

— Da. Ăsta-i Yugo.

— Dar nu ţi se pare că în ultima vreme tendinţa asta a lui se accentuează?

Raych se gândi puţin:

— Probabil. Îmbătrâneşte, ştii. Cu toţii îmbătrânim… cu excepţia ta, mamă.

— Vrei să spui că Yugo a trecut pragul şi a devenit puţin instabil, Raych?

— Cine? Yugo? Nimic nu-l poate destabiliza pe el. Lasă-l în pace cu psihoistoria lui şi ai să-l vezi mormăind încet pentru sine însuşi, tot restul vieţii.

— Nu cred. Este ceva care îl interesează… şi chiar foarte mult. Este vorba de succesiune.

— Ce succesiune?

— I-am spus că într-o zi tatăl tău s-ar putea să vrea să se retragă şi se pare că Yugo este hotărât – foarte hotărât – să-i fie succesor.

— Nu mă surprinde. Toată lumea este de acord, cred, că Yugo este succesorul firesc. Cred că şi tata este de acord.

— Dar mie nu mi se pare că s-a comportat normal în privinţa asta. A avut senzaţia că eu am venit acolo pentru a-i spune că Hari avea de gând să-l treacă pe linia moartă, înlocuindu-l cu altcineva. Îţi poţi imagina aşa ceva din partea lui Hari?

— Mă surprinde…

Raych se întrerupse şi îi acordă mamei sale o privire lungă. Apoi continuă:

— Mamă, vrei să-mi spui că este posibil ca Yugo să fie în centrul acestei conspiraţii de care îmi vorbeşti? Că vrea să scape de tata şi să conducă el Proiectul?

— Ar fi chiar atât de imposibil?

— Da, mamă. Absolut imposibil. Dacă este ceva în neregulă cu Yugo, atunci aceasta este suprasolicitarea la care se supune muncind. Se holbează la ecuaţiile alea sau ce or fi, zi şi noapte… Mi se pare şi normal să „deraieze”.

Dors se ridică în picioare, brusc:

— Ai dreptate.

Raych tresări, apoi spuse:

— Ce s-a întâmplat?

— Ceea ce ai spus. Mi-ai dat o idee nouă. Una esenţială, cred.

Se întoarse fără un cuvânt, părăsind încăperea.

24

Dors Venabili îşi manifestă dezaprobarea cu voce tare, spunându-i lui Hari Seldon:

— Ai petrecut patru zile la Biblioteca Galactică, complet neprotejat, şi din nou ai reuşit să pleci fără mine.

Soţul şi soţia priveau fiecare imaginea celuilalt, înfăţişată pe ecranele holografice. Hari tocmai se întorsese dintr-o călătorie de cercetare la Biblioteca Galactică, în Sectorul Imperial. O apelase pe Dors din biroul său de la Proiect pentru a-i da de ştire că se reîntorsese în Streeling. Chiar şi atunci când îşi manifesta mânia, Dors era minunată. Îşi dori să întindă mâna şi să o mângâie pe obraz.

— Dors, spuse el cu o notă împăciuitoare în voce, nu am plecat singur. M-au însoţit câţiva oameni, iar Biblioteca Galactică este cel mai sigur loc pentru intelectuali, chiar şi în aceste zile tulburi. Va trebui să merg din ce în ce mai des la Bibliotecă.

— Vei continua să faci asta fără să-mi spui şi mie?

— Dors, eu nu pot trăi cu aceste viziuni ale tale. Şi nici nu vreau să alergi peste tot după mine deranjându-i pe Bibliotecari. Ei nu fac parte din juntă. Dar sunt sincer convins că eu – noi – ar trebui să ne luăm un apartament pe undeva, prin apropiere.

Dors se încruntă, dădu din cap, apoi schimbă subiectul:

— Ştii că am avut două discuţii cu Yugo, în ultima vreme?

— Bun. Mă bucur că ai făcut-o. Are nevoie de un contact cu lumea exterioară.

— Da, are nevoie, pentru că se întâmplă ceva în neregulă cu el. Nu mai este acelaşi Yugo pe care-l cunoşteam. A devenit nedecis, distant şi – destul de ciudat – pasionat de o singură idee, după câte îmi dau eu seama: este hotărât să-ţi succeadă după ce te vei retrage.

— Ar fi ceva normal… dacă îmi va supravieţui.

— Nu crezi că-ţi va supravieţui?

— Ei bine, este cu unsprezece ani mai tânăr decât mine, dar vicisitudinile vieţii…

— Deci recunoşti şi tu că e ceva în neregulă cu Yugo. Arată şi se comportă ca şi cum ar fi mai bătrân decât tine, deşi este mai tânăr. Iar asta a avut loc într-o perioadă destul de recentă. Este bolnav?

— Fizic? Nu cred. A făcut examinări periodice. Recunosc, totuşi, că pare epuizat. Am încercat să-l conving să-şi ia o vacanţă câteva luni – un an întreg, dacă vrea. I-am sugerat chiar să plece de pe Trantor pentru o vreme, să stea cât mai departe de Proiect. N-ar fi nicio problemă să-i finanţăm o şedere pe Getorin – care este o lume balneară, plăcută, la nu foarte mulţi ani-lumină depărtare.

Dors scutură nerăbdătoare din cap:

— Şi, desigur, nu a vrut. I-am sugerat şi eu să-şi ia o vacanţă dar s-a comportat ca şi cum n-ar fi ştiut ce *înseamnă* acest cuvânt. A refuzat foarte categoric.

— Deci ce putem face? întrebă Seldon.

— Să ne gândim puţin, spuse Dors. Yugo a lucrat un sfert de secol la Proiect şi se pare că şi-a menţinut vigoarea fără nicio problemă, şi acum, deodată, s-a şubrezit. Nu poate fi vorba despre vârstă. Nu are nici cincizeci de ani.

— Vrei să insinuezi ceva?

— Da. De câtă vreme folosiţi tu şi cu Yugo Electro-Clarificatorul?

— De vreo doi ani… poate puţin mai mult.

— Bănuiesc că Electro-Clarificatorul este folosit de oricine, când lucrează la Primul Radiant.

— Exact.

— Adică în cea mai mare parte a timpului de către tine şi Yugo.

— Da.

— Şi Yugo mai mult decât tine?

— Da. Yugo se concentrează cu înverşunare asupra Primului Radiant şi asupra ecuaţiilor sale. Eu, din nefericire, trebuie să-mi petrec cea mai mare parte a timpului rezolvând probleme administrative.

— Ce efect are Electro-Clarificatorul asupra trupului uman?

Seldon părea surprins:

— Nu ştiu să aibă vreun efect.

— În acest caz, Hari, explică-mi ceva. Electro-Clarificatorul funcţionează de mai bine de doi ani, iar în perioada asta ai devenit evident mai obosit, excentric, şi un pic… independent. De ce?

— Îmbătrânesc, Dors.

— Prostii! Cine ţi-a băgat în cap că şaizeci de ani înseamnă o senilizare definitivă? Te foloseşti de vârsta ta ca de un sprijin, ca de un scut, iar eu vreau să încetezi. Yugo, deşi este mai tânăr, a fost expus Electro-Clarificatorului o perioadă mai mare decât tine şi, ca rezultat, este mai obosit, mai aiurit, şi – după părerea mea – mult mai alienat decât tine. Se preocupă cu o înverşunare aproape copilărească de succesiune. Tu nu vezi nimic semnificativ în asta?

— Vârsta şi suprasolicitarea. *Astea* sunt semnificative.

— Nu, este Electro-Clarificatorul. A avut asupra voastră un efect pe termen lung.

Seldon spuse, după o pauză:

— Nu te pot contrazice, Dors, dar nu-mi dau seama cum ar fi posibil. Electro-Clarificatorul este un echipament care produce un câmp electronic neobişnuit, dar este vorba despre un câmp de genul cărora la care oamenii sunt permanent expuşi. Nu poate face rău mai mult decât altele… În orice caz, nu putem renunţa la utilizarea lui. Fără el nu putem avansa cu Proiectul.

— Hari, îţi voi cere acum ceva şi te rog să fii cooperant. Să nu mai pleci nicăieri în afara Proiectului fără să-mi spui şi mie. Să nu mai faci nimic neobişnuit fără să-mi spui mie. Înţelegi?

— Dors, cum crezi că pot fi de acord cu tine? E ca şi cum m-ai băga într-o cămaşă de forţă.

— Doar pentru o vreme. Câteva zile. O săptămână.

— Şi ce se va întâmpla în câteva zile sau într-o săptămână?

— Ai încredere în mine, spuse Dors. Voi lămuri totul.

25

Hari Seldon ciocăni uşor, într-un cod de-al lor, şi Yugo Amaryl ridică privirea:

— Hari, ce frumos din partea ta că ai dat pe-aici.

— Ar trebui să o fac mai des. Pe vremuri eram mai tot timpul împreună. Acum trebuie să am grijă de sute de oameni – aici, acolo, peste tot – şi ei s-au interpus între mine şi tine. Ai auzit noutăţile?

— Ce noutăţi?

— Junta va introduce taxa pe cap de locuitor – una destul de substanţială. Se va anunţa mâine la Holoviziune. Deocamdată se va aplica doar în Trantor. Provincia va trebui să mai aştepte. Sunt un pic dezamăgit. Sperasem că va fi introdusă în întreg Imperiul deodată, dar se pare că l-am subapreciat pe general în privinţa prudenţei.

— Trantor va fi suficient, spuse Amaryl. Provincia va afla că nu peste mult timp îi va veni şi ei rândul.

— Acum va trebui să aşteptăm.

— Imediat ce va fi anunţată ştirea, oamenii vor protesta. Vor începe răzmeriţele, chiar înainte de aplicarea efectivă a taxei.

— Eşti sigur?

Amaryl puse imediat în funcţiune Primul Radiant şi mări porţiunea care se referea la subiectul lor:

— Priveşte tu însuţi, Hari. Nu văd cum am putea interpreta greşit. Asta este previziunea pentru circumstanţele care există în acest moment. Dacă nu se întâmplă, înseamnă că tot ceea ce am făcut până acum în domeniul psihoistoriei este greşit. Refuz să cred aşa ceva.

— Acum parcă am mai multă încredere, spuse Seldon zâmbind. Cum te mai simţi, Yugo?

— Destul de bine. Suficient de bine… Apropo, cum te mai simţi tu? Am auzit nişte zvonuri cum că ai de gând să-ţi dai demisia. Chiar şi Dors mi-a vorbit despre asta.

— Nu o lua în seamă pe Dors. De câteva zile spune tot felul de lucruri. Are o idee fixă în cap, cu un fel de pericol care mă ameninţă din interiorul Proiectului.

— Ce fel de pericol?

— Mai bine nu întreba. A luat-o razna şi, ca de obicei, a devenit incontrolabilă.

— Vezi cât de avantajat sunt eu, din cauză ca nu am pe nimeni? spuse Amaryl. Dacă-ţi dai demisia, Hari, care sunt planurile tale pentru viitor?

— Vei prelua tu conducerea, spuse Seldon. Ce alte planuri aş putea avea?

Amaryl zâmbi.

26

În mica sală de conferinţe aflată în clădirea principală, Tamwile Elar o asculta pe Dors Venabili cu o privire din ce în ce mai derutată. Însă în final se lăsă pradă mâniei, izbucnind:

— Imposibil!

Îşi frecă bărbia, apoi continuă, prudent:

— Nu vreau să te jignesc, Dr. Venabili, dar sugestiile tale sunt ridic… greşite. Nimeni nu crede că în Proiectul de Psihoistorie există sentimente atât de periculoase încât să-ţi justifice bănuielile. Aş fi la curent. Să nu mai crezi aşa ceva.

— Ba cred, spuse încăpăţânată Dors, şi pot găsi dovezi în sprijinul celor spuse de mine.

— Nu ştiu cum să spun fără a te jigni, Dr. Venabili, spuse Elar. Însă dacă o persoană este suficient de ingenioasă şi hotărâtă să dovedească ceva, poate găsi toate dovezile de care are nevoie… sau, cel puţin, ceea ce crede că sunt dovezi.

— Crezi că sunt paranoică?

— Cred că în grija ta faţă de Maestru eşti, să spunem, puţin prea zeloasă.

Dors făcu o pauză şi reflectă la cele spuse de Elar:

— Ai dreptate că o persoană cu suficientă ingeniozitate poate găsi dovezi oriunde. Aş putea să te acuz şi pe tine, de exemplu.

Elar făcu ochii mari, privind-o profund uimit:

— Pe mine? Aş vrea să aud ce acuzaţii ai putea avea împotriva mea.

— Foarte bine. Vei auzi. Petrecerea cu ocazia zilei de naştere a fost ideea ta, nu-i aşa?

— M-am gândit la ea, da, spuse Elar, dar sunt sigur că au făcut-o şi alţii. Maestrul se plângea tot timpul că îmbătrâneşte, şi părea o ocazie firească pentru a-l înveseli.

— Sunt sigură că şi alţii s-au gândit, dar de fapt tu ai făcut presiuni şi până la urmă ai molipsit-o pe nora mea. Ea s-a ocupat de detalii, iar tu ai convins-o că se putea organiza o petrecere grandioasă. Nu-i aşa?

— Nu ştiu dacă am avut vreo influenţă asupra ei, dar chiar dacă aş fi avut, ce vezi rău în asta?

— Nimic în sine, dar faptul că a fost o petrecere atât de mare, amplă şi prelungită, nu a trezit oamenilor din juntă bănuieli vizavi de Hari? Adică Hari este prea popular şi ar putea reprezenta un pericol pentru ei.

— Nimeni nu ar putea crede că am avut aşa ceva în minte.

— Nu făceam decât să scot în evidenţă o posibilitate, spuse Dors. Organizând petrecerea, ai insistat ca birourile centrale să fie golite…

— Temporar. Din motive evidente.

— … şi ai insistat ca ele să fie complet neocupate o vreme. În acea perioadă nimeni nu a muncit… în afară de Amaryl.

— M-am gândit că n-ar fi rău ca Maestrul să facă o pauză înaintea petrecerii. Nu ai motive să te plângi din cauza asta.

— Însă astfel puteai discuta cu alţi oameni în birourile goale, în perfectă intimitate. Birourile sunt, desigur, bine protejate.

— Am discutat acolo… cu nora ta, cu organizatori, furnizori şi alţi comercianţi. Era absolut necesar, nu crezi?

— Şi dacă unul dintre cei cu care ai discutat era membru al juntei?

Elar arăta ca şi cum Dors îl lovise în plin:

— Mă simt foarte jignit, Dr. Venabili. Drept cine mă iei?

Dors nu răspunse direct. Spuse:

— Ai discutat cu Dr. Seldon despre apropiata întâlnire cu generalul şi l-ai presat să îi iei tu locul şi să-ţi asumi riscurile. Rezultatul a fost, desigur, că Dr. Seldon a insistat cu vehemenţă să-l întâlnească el însuşi pe general. Deci se poate presupune că *ai vrut* să reacţioneze astfel.

Elar râse scurt şi nervos:

— Cu tot respectul, asta *chiar* că sună a paranoia, Doctore.

Dors continuă:

— Iar după aceea ai fost, nu-i aşa, primul care a sugerat ca un grup dintre noi să meargă la Hotelul Sfârşitul Cupolei.

— Da, şi îmi aduc aminte că tu însăţi ai apreciat propunerea.

— Probabil că ideea ta a avut ca scop să pună în dificultate junta, dându-i încă un exemplu al popularităţii lui Hari. Şi poate că ai dorit să mă tentezi să pătrund pe domeniile Palatului.

Neîncrederea lui Elar făcuse loc mâniei:

— Cum te-aş fi putut opri? Te hotărâseşi deja asupra acestui lucru.

Dors nu îl luă în seamă:

— Şi, desigur, ai sperat că, intrând pe domeniile Palatului, voi provoca suficient scandal pentru a creşte nemulţumirile juntei referitoare la Hari.

— Dar pentru ce, Dr. Venabili? Pentru ce să fi făcut asta?

— S-ar putea spune că ţi-ai dorit să scapi de Dr. Seldon şi să-i iei locul ca director al Proiectului.

— Cum poţi crede aşa ceva despre mine? Nu vorbeşti serios! Probabil vrei să îmi arăţi ce poate face o minte ingenioasă şi hotărâtă în a găsi false dovezi.

— Să vorbim despre altceva. Am spus că aveai posibilitatea să foloseşti birourile goale pentru discuţii

particulare şi că această discuţie ai purtat-o cu un membru al juntei.

— Nici măcar nu merită să neg.

— Însă cineva v-a auzit. O fetiţă intrase deja în birou, se cuibărise în fotoliu, şi v-a auzit conversaţia.

— Ce a auzit? se încruntă Elar.

— A spus că erau doi bărbaţi care vorbeau despre moarte. Nu este decât o fetiţă şi nu poate repeta totul în detaliu, dar două cuvinte i-au atras atenţia, şi acestea erau „moartea-limonadă”.

— Acum ai deviat de la fantezie la – sper să mă scuzi – nebunie. Ce poate însemna „moartea-limonadă”, şi ce legătură ar putea avea cu mine?

— Primul meu impuls a fost să iau totul literal. Fata respectivă este topită după limonadă, iar la petrecere se servea limonadă din belşug. Însă nimeni nu a otrăvit limonada.

— Îţi sunt recunoscător că nu ai împins absurdul chiar atât de departe.

— Apoi mi-am dat seama că fata a auzit altceva, însă necunoscând foarte bine cuvintele şi plăcându-i mult respectiva răcoritoare, a tradus cu „limonadă”.

— Şi ai descoperit tu cuvântul distorsionat? pufni Elar.

— O vreme am avut impresia că ar putea fi „moartea-prin-nespecialist”.

— Ce înseamnă asta?

— O asasinare înfăptuită cu ajutorul nespecialiştilor – nematematicienilor.

Dors se opri încruntându-se. Duse mâna la piept.

Elar spuse, brusc îngrijorat:

— S-a întâmplat ceva, Dr. Venabili?

— Nu, spuse Dors părând să se scuture de indispoziţie.

Timp de câteva momente nu mai spuse nimic, iar Elar îşi drese vocea. Figura sa nu mai păstra expresia amuzată:

— Declaraţiile tale, Dr. Venabili, devin din ce în ce mai ridicole şi… ei bine, nu-mi pasă dacă te vei simţi jignită, dar m-am săturat să le aud. Ce-ar fi să le punem capăt?

— Aproape că am ajuns la final, Dr. Elar. Chestia cu nespecialiştii s-ar putea să fie într-adevăr ridicolă, aşa cum ai spus. Şi eu am ajuns la aceeaşi concluzie... Eşti unul dintre cei care a contribuit la construcţia Electro-Clarificatorului, nu-i aşa?

Elar păru că devine mai ţeapăn, spunând cu o urmă de mândrie:

— Contribuţia mea a fost esenţială.

— Însă a mai contribuit şi altcineva. Înţeleg că a fost proiectat de Cinda Monay.

— O proiectantă. A respectat instrucţiunile mele.

— O *nespecialistă*. Electro-Clarificatorul este un echipament proiectat de un *nespecialist*.

Elar îşi înfrână o izbucnire violentă şi spuse:

— Nu cred că doresc să aud încă o dată fraza asta. Deci, repet, ce-ar fi să punem capăt discuţiei?

Dar Dors îşi continuă presiunea, ca şi cum nu auzise cererea celuilalt:

— Deşi acum nu-i recunoşti niciun merit, nu aşa te-ai comportat în prezenţa ei – pentru a o stimula în muncă, presupun. Ea a spus că i-ai recunoscut meritele şi îţi era foarte recunoscătoare din cauza asta. A spus chiar că, deşi nu asta este denumirea oficială, ai dat echipamentului numele vostru.

— Nu-i adevărat. Echipamentul se numeşte Electro-Clarificator.

— Iar ea a spus că era în curs de a aduce îmbunătăţiri, de a creşte amplificarea şi aşa mai departe... şi că ai prototipul unei versiuni îmbunătăţite, pentru a-l testa.

— Ce legătură are asta cu subiectul discuţiei noastre?

— Dr. Seldon şi Dr. Amaryl au lucrat cu Electro-Clarificatorul şi amândoi s-au şubrezit. Yugo, care lucrează mai mult cu el, a suferit mai mult.

— Electro-Clarificatorul nu poate face un astfel de rău, în niciun caz.

Dors îşi duse mâna la frunte făcând o grimasă. Apoi spuse:

— Iar acum ai un Electro-Clarificator îmbunătăţit, care le-ar putea face mai mult rău, i-ar putea omorî mai repede.

— Ce prostie!

— Să luăm în considerare numele echipamentului. Aşa cum spune femeia care l-a proiectat, doar tu foloseşti acest nume: Clarificatorul Elar-Monay.

— Nu-mi aduc aminte să fi folosit o astfel de frază, spuse stânjenit Elar.

— Sunt sigură că ai folosit-o. Şi noua versiune de Clarificator Elar-Monay, mai puternică, ar putea fi folosită pentru a ucide. Vina nu o va purta nimeni – va fi doar un trist accident, datorat unui echipament insuficient testat. Va fi „moartea Elar-Monay”. Fetiţa a interpretat „moartea-limonadă”[5].

Mâna lui Dors căzu într-o parte.

Elar spuse încet:

— Nu te simţi bine, Dr. Venabili?

— Mă simt perfect. Am sau nu dreptate?

— Ascultă, cuvântul care a fost transformat în limonadă nu are nicio importanţă. Cine ştie ce o fi auzit fetiţa? Totul se învârte în jurul caracterului ucigător al Electro-Clarificatorului. Dă-mă în judecată sau du-mă în faţa unui consiliu de experţi – câţi vrei tu – ca să investigheze efectul Electro-Clarificatorului, chiar şi al celui nou, asupra fiinţelor umane. Vor descoperi că nu are vreun efect semnificativ.

— Nu cred, murmură Venabili.

Mâinile îi erau acum puse pe frunte, şi îşi ţinea ochii închişi. Se clătina uşor.

— Este clar că nu te simţi bine, Dr. Venabili, spuse Elar. Asta înseamnă că acum pot vorbi eu. Îmi dai voie?

Dors deschise ochii şi privi fără să spună nimic.

— Am să iau tăcerea ta drept consimţământ, Doctore. La ce mi-ar folosi să încerc să scap de Dr. Seldon şi de Dr. Amaryl, pentru a deveni director? Ai împiedica orice tentativă de asasinare, aşa cum crezi că faci acum. În cazul improbabil în care planul mi-ar reuşi şi aş scăpa de aceşti

[5] „Elar-Monay death” (moartea Elar-Monay) are o pronunţie vag asemănătoare cu „lemonade death” *(n.t.)*

doi iluştri bărbaţi, m-ai face bucăţi după aceea. Eşti o femeie foarte neobişnuită – incredibil de puternică şi rapidă – iar atâta timp cât tu trăieşti, Maestrul este în siguranţă.

— Da, spuse Dors privindu-l încruntată.

— Am spus asta oamenilor din juntă… De ce să nu îmi ceară părerea în problemele legate de Proiect? Îi interesează foarte mult psihoistoria, aşa cum este şi firesc. Le-a fost greu să creadă ceea ce le-am povestit despre tine… până când nu ai năvălit pe domeniile Palatului. Asta i-a convins, poţi fi sigură, şi au fost de acord cu planul meu.

— Aha. Acum recunoşti, spuse slab Dors.

— Ţi-am spus că Electro-Clarificatorul nu poate face rău fiinţei umane. Nu poate. Amaryl şi preţiosul tău Hari *îmbătrânesc*, deşi refuzi să accepţi acest lucru. Ei şi? Ei sunt în regulă – absolut umani. Câmpul electromagnetic nu are vreun efect semnificativ asupra ţesuturilor organice. Însă pot avea efecte nedorite asupra echipamentelor electromagnetice şi, dacă ne putem imagina o fiinţă umană făcută din metal şi piese electronice, ar putea avea efect asupra ei. Legendele ne povestesc despre fiinţe umane artificiale. Mycogenienii şi-au bazat religia pe acestea, numindu-le „roboţi”. Dacă ar exista vreun robot, ne putem imagina că ar fi mult mai puternic şi mai rapid decât oricare altă fiinţă umană obişnuită. Că ar avea proprietăţi pe care se pare că le posezi tu, Dr. Venabili. Iar un astfel de robot ar putea fi, într-adevăr, oprit, avariat, şi chiar distrus, de către un Electro-Clarificator puternic. Ca acesta pe care îl am aici, de exemplu, şi care a funcţionat la putere redusă încă de la începerea conversaţiei noastre. De aceea nu te simţi bine, Dr. Venabili. Ţi se întâmplă pentru prima oară în existenţa ta, sunt sigur.

Dors nu spuse nimic, privindu-l ţintă pe bărbat. Încet, se cufundă în fotoliu.

Elar zâmbi şi continuă:

— Desigur, dacă rezolvăm problema în ceea ce te priveşte, cu Maestrul şi cu Amaryl nu vom avea nicio dificultate. De fapt, fără tine Maestrul s-ar putea prăbuşi imediat, dându-şi demisia din cauza durerii. Amaryl are o

minte de copil. Nu va fi nevoie să îi ucidem. Cum este, Dr. Venabili, să fii demascată după toţi aceşti ani? Trebuie să recunosc, te-ai priceput foarte bine să-ţi disimulezi adevărata natură. Este aproape surprinzător că nimeni nu a descoperit adevărul până acum. Însă eu sunt un matematician strălucit… un observator, un gânditor, un deducţionist. Nici eu nu mi-aş fi dat seama dacă n-ar fi existat fanaticul tău devotament faţă de Maestru şi ocazionalele izbucniri de putere supraomenească pe care le deţii… Spune adio existenţei tale, Dr. Venabili. Tot ce am de făcut acum este să rotesc butonul, iar tu vei deveni *istorie*.

Dors păru să se adune şi se ridică încet din fotoliu, murmurând:

— S-ar putea să fiu mai bine protejată decât ţi-ai închipuit.

Apoi, cu un icnet, se aruncă asupra lui Elar.

Elar holbă ochii, strigă strident şi se dădu pe spate.

Apoi Dors se aplecă deasupra lui, lovind puternic cu mâna. Tăişul palmei lovi ceafa, sfărâmându-i vertebrele şi rupându-i măduva. Elar căzu mort pe podea.

Dors se îndreptă cu un efort şi merse, împleticindu-se, spre uşă. Trebuia să-l găsească pe Hari. El trebuia să afle ce se întâmplase.

27

Hari Seldon se ridică îngrozit din fotoliu. Nu o mai văzuse niciodată pe Dors astfel: cu faţa schimonosită, trupul încovoiat, clătinându-se ca şi cum ar fi fost beată.

— Dors! Ce s-a întâmplat?

Alergă până la ea şi o apucă de încheietură, exact în momentul în care trupul ei cedă şi se prăbuşi în braţele sale. O ridică (era mai grea decât o femeie obişnuită de aceeaşi talie, dar lui Seldon nu îi stătea mintea la aşa ceva) şi o aşeză pe canapea.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el.

Ea îi spuse, trăgându-şi din greu răsuflarea, pierzându-şi din când în când vocea, în timp ce el îi legăna capul refuzând să creadă că ceea ce se întâmpla acum era realitate.

— Elar a murit, spuse ea. În cele din urmă, am omorât o fiinţă umană... Pentru prima oară... Asta înrăutăţeşte lucrurile.

— Cât de grav eşti rănită, Dors?

— Grav. Elar a pornit echipamentul – la maxim – când m-am năpustit asupra lui.

— Poţi fi reparată.

— Cum? Nu există nimeni – pe Trantor – care să ştie cum. Am nevoie de Daneel.

Daneel. Demerzel. Undeva, în adâncul sufletului său, Hari ştiuse dintotdeauna. Prietenul său – un robot – i-a dat un protector – un robot – pentru a se asigura că psihoistoria şi nucleele Fundaţiilor vor avea şansa de a prinde rădăcină. Singura problemă era că Hari se îndrăgostise de protectorul său – un *robot*. Acum totul se explica. Toate îndoielile şi întrebările primeau răspuns. Şi totuşi, acum asta nu mai avea absolut nicio importanţă. Nu conta decât Dors.

— Nu putem lăsa să se întâmple aşa ceva.

— Trebuie.

Pleoapele lui Dors tremurară, apoi îl privi pe Seldon cu ochii larg deschişi:

— Trebuie. Am încercat să te salvez dar am eşuat... punct vital... cine te va proteja de acum încolo?

Seldon nu reuşea să o vadă clar. Avea o problemă la ochi:

— Nu-ţi face probleme din cauza mea, Dors. Tu eşti... Tu eşti...

— Nu. Tu, Hari. Spune-i Manellei... Manellei... că acum o iert. Ea a făcut mai bine decât mine. Explică-i Wandei. Tu şi cu Raych... aveţi grjă unul de altul.

— Nu, nu, nu, spuse Seldon legănându-se cuprins de durere. Nu se poate. Rezistă, Dors. Te rog. Te rog, dragostea mea.

Dors scutură încet capul, iar zâmbetul era de-abia o umbră:

— Adio, Hari, iubitule. Să-ţi aduci mereu aminte… ce ai făcut pentru mine.

— N-am făcut nimic pentru tine.

— M-ai iubit şi dragostea ta m-a făcut… umană.

Hari o privea fix, însă Dors îşi încetase funcţionarea.

Yugo Amaryl năvăli ca o furtună în biroul lui Seldon:

— Hari, au început răzmeriţele, mai curând şi mai puternic decât ne aştep…

Apoi se holbă la Seldon, la Dors, şi şopti:

— Ce s-a întâmplat?

Seldon ridică spre el o privire în agonie:

— Răzmeriţe! Ce-mi pasă mie acum de răzmeriţe?… Crezi că mă mai poate interesa *ceva* acum?

Partea a patra –
Wanda Seldon

SELDON, WANDA – ... În ultimii ani ai vieţii sale, Hari Seldon s-a ataşat foarte mult (unii spun chiar că a devenit dependent) de nepoata sa, Wanda. Rămasă orfană în adolescenţă, Wanda Seldon s-a dedicat Proiectului de Psihoistorie al bunicului ei, umplând golul lăsat de Yugo Amaryl...

Munca Wandei Seldon rămâne în mare măsură un mister, deoarece aceasta a avut loc într-o deplină izolare. Singurele persoane cărora li s-a permis accesul la cercetarea ei au fost Hari şi un tânăr pe nume Stettin Palver (al cărui descendent, Preem, va contribui patru sute de ani mai târziu la renaşterea Trantorului după Marele Jaf (300 E.F.))...

Deşi mare parte din contribuţia Wandei Seldon la Fundaţie este necunoscută, nu încape îndoială că această contribuţie a fost de cea mai mare importanţă...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

1

Hari Seldon intră în Biblioteca Galactică (şchiopătând uşor, aşa cum făcea din ce în ce mai des în ultima vreme) şi se îndreptă spre skittere, micuţele vehicule care alunecau de-a lungul interminabilelor coridoare ale complexei clădiri.

Se opri însă, remarcând trei bărbaţi aşezaţi într-unul dintre compartimentele galactografice. Galactograful le prezenta Galaxia în toate cele trei dimensiuni. Reprezentarea era foarte sugestivă, lumile rotindu-se în jurul centrului şi în jurul propriilor axe de rotaţie.

De acolo de unde stătea, Seldon putea vedea că Provincia Anacreon, situată la periferie, era marcată cu un roşu strălucitor. Provincia ocupa un volum destul de mare, însă era slab populată cu stele. Anacreon nu era

remarcabilă nici prin bogăţie, nici prin cultură. Era însă remarcabilă prin distanţa faţă de Trantor: zece mii de parseci.

Seldon, acţionând din impuls, luă loc la consola unui computer în apropierea celor trei, porni un program care să ia mult timp. Instinctul îi spunea că un astfel de interes în Anacreon era de natură politică – poziţia sa în cadrul Galaxiei făcea din Anacreon una dintre posesiunile incerte ale regimului Imperial. Seldon rămase cu ochii fixaţi pe ecran, însă urechile îi erau larg deschise pentru a auzi discuţia care se purta lângă el. În mod normal, în Bibliotecă nu se auzeau discuţii politice.

Seldon nu cunoştea pe nici unul dintre cei trei bărbaţi. Nimic surprinzător. Mulţi oameni frecventau Biblioteca, şi pe majoritatea îi cunoştea din vedere – cu unii chiar discutase – însă Biblioteca era deschisă pentru toţi cetăţenii. Nu se făceau discriminări. Oricine putea intra şi se putea folosi de informaţii. (O perioadă de timp limitată, însă. Doar o minoritate din care făcea parte şi Seldon avea permisiunea să „prindă rădăcini” în Bibliotecă. Lui Seldon i se pusese la dispoziţie un birou personal sigilat şi avea acces neîngrădit la băncile de informaţii ale Bibliotecii.)

Unul dintre bărbaţi (Seldon îl porecli Nas Coroiat, din motive evidente) vorbi cu o voce înceată dar încordată.

— S-o lăsăm baltă, spuse el. S-o lăsăm baltă. Ne costă o grămadă ca să facem faţă şi, chiar dacă momentan reuşim, nu va ţine decât atâta vreme cât armata se află acolo. Nu poate rămâne la nesfârşit şi, imediat ce va pleca, situaţia va fi din nou ca înainte.

Seldon ştia despre ce vorbeau. De-abia cu trei zile în urmă TrantorVision difuzase ştirea că guvernul Imperial hotărâse o demonstraţie de forţă pentru a-l aduce la ordine pe neastâmpăratul Guvernator al Anacreonului. Analiza psihoistorică a lui Seldon arătase că asta era o procedură inutilă, dar guvernul nu era de obicei dispus să asculte de el atunci când îi erau stârnite sentimentele. Seldon zâmbi uşor încruntat atunci când auzi că Nas Coroiat spunea ceea

ce spusese şi el – iar tânărul o făcuse fără ajutorul vreunei informaţii psihoistorice.

Nas Coroiat continuă:

— Dacă lăsăm Anacreonul în pace, ce avem de pierdut? Rămâne tot acolo, la periferia Galaxiei. Nu se poate muta în Andromeda, nu-i aşa? Deci va fi obligat să continue comerţul cu noi şi viaţa merge mai departe. Ce importanţă are dacă dau sau nu onorul Împăratului?

Al doilea bărbat, pe care Seldon îl poreclise Cheliuţă, din motive şi mai evidente, spuse:

— Numai că toată afacerea asta nu se produce în neant. Dacă Anacreon se duce, atunci se vor duce şi alte provincii de la periferie. Imperiul se va sfărâma.

— Şi ce dacă? şopti cu violenţă Nas Coroiat. Oricum, Imperiul nu se mai poate administra în mod eficient. Este prea mare. Să lase periferia să se desprindă, şi să aibă grijă de el însuşi… dacă mai poate. Suburbiile vor fi cu atât mai puternice şi mai prospere. Periferia nu trebuie să ne aparţină din punct de vedere politic; va fi în continuare a noastră, din punct de vedere economic.

Acum interveni al treilea bărbat (Obraji Roşii), spunând:

— Aş vrea să ai dreptate, dar nu aşa se vor petrece lucrurile. Dacă provinciile de la periferie îşi vor câştiga independenţa, primul lucru pe care-l va face fiecare va fi să îşi crească puterea, în detrimentul vecinilor. Va fi război, vor fi conflicte şi fiecare dintre guvernatori va sfârşi prin a visa să ajungă Împărat. Va fi ca în zilele de demult, de dinaintea Regatului Trantor… o epocă întunecată care va dura mii de ani.

— Lucrurile nu vor sta *chiar aşa* de rău, spuse Cheliuţă. Imperiul se poate sfărâma, însă se va reface rapid după ce oamenii vor descoperi că dezintegrarea înseamnă doar război şi sărăcie. Vor privi înapoi spre epoca de aur a Imperiului intact şi totul va fi din nou bine. Doar nu suntem barbari. Vom găsi noi o cale de rezolvare.

— Categoric, spuse Nas Coroiat. Trebuie să ne aducem aminte că Imperiul a înfruntat criză după criză şi a răzbit în timp.

Dar Obraji Roşii dădu din cap spunând:

— Asta nu este o simplă criză. Este ceva mult mai rău. Imperiul s-a deteriorat, timp de generaţii. Blestematul deceniu al juntei a distrus economia, iar de la căderea juntei şi ridicarea acestui nou Împărat, Imperiul a fost atât de slab încât guvernatorii de la periferie nu trebuie să facă nimic. Imperiul se va prăbuşi sub propria greutate.

— Dar jurământul de credinţă dat Împăratului… începu Nas Coroiat.

— Ce jurământ? spuse Obraji Roşii. Ani întregi am stat fără Împărat, după asasinarea lui Cleon, şi nimeni nu s-a sinchisit din cale-afară. Împăratul ăsta nou este doar o marionetă. Nu poate face nimic. Nimeni nu poate face nimic. Asta nu este o criză. Este *sfârşitul*.

Ceilalţi doi îl priviră încruntaţi pe Obraji Roşii.

— Chiar crezi asta? întrebă Cheliuţă. Crezi că guvernul Imperial va sta cu mâinile în sân lăsând totul să se întâmple de la sine?

— Da! Ca şi voi doi, nu va crede că aşa ceva se întâmplă. Adică nu va crede decât atunci când va fi prea târziu.

— Şi ce-ai vrea să facă dacă ar crede? întrebă Cheliuţă.

Obraji Roşii privi în Galactograf ca şi cum acolo ar fi putut afla răspunsul:

— Nu ştiu. Situaţia se prezintă cam aşa: eu voi muri odată şi-odată; până atunci, lucrurile nu vor sta prea rău. După aceea, situaţia devenind mai grea, îşi vor face alţii probleme. Eu voi fi oale şi ulcele. Zilele de odinioară au pierit pentru totdeauna. Apropo, nu sunt singurul care crede acest lucru. Aţi auzit de cineva pe nume Hari Seldon?

— Da, spuse prompt Nas Coroiat. Nu a fost Prim Ministru sub Cleon?

— Ba da, spuse Obraji Roşii. Este un fel de om de ştiinţă. L-am auzit ţinând un discurs acum câteva luni. M-am simţit mai bine ştiind că nu sunt *singurul* care crede că Imperiul se destramă. A spus…

— A spus el că totul va începe să clocotească şi ne vom cufunda într-o permanentă eră de întuneric? interveni Cheliuţă.

— Nu, spuse Obraji Roşii. Este un tip foarte prudent. Spune că *s-ar putea* să se întâmple, însă se înşeală. Se va întâmpla *sigur*.

Seldon auzise destul. Se îndreptă şchiopătând spre masa la care stăteau cei trei bărbaţi şi îl atinse pe Obraji Roşii.

— Domnule, spuse el, pot vorbi cu dumneata un moment?

Obraji Roşii tresări, ridică privirea, apoi spuse:

— Hei, dumneata nu eşti cumva Profesorul Seldon?

— Ba da, dintotdeauna, spuse Seldon.

Îi înmână bărbatului o carte de vizită care purta fotografia sa:

— Aş dori să ne întâlnim aici, în biroul meu de la Bibliotecă, la ora 4 p.m., poimâine. Crezi că se poate?

— Trebuie să muncesc.

— Pretinzi că eşti bolnav. Este important.

— Păi, domnule, nu sunt prea sigur.

— Fă-o, spuse Seldon. Dacă intri în vreo încurcătură din cauza asta, rezolv eu. Şi între timp, domnilor, vă deranjează dacă studiez şi eu preţ de câteva momente modelul Galactic? De mult timp nu m-am mai uitat la aşa ceva.

Ei aprobară muteşte, aparent stingheriţi de prezenţa unui fost Prim Ministru. Unul câte unul, bărbaţii păşiră înapoi şi îi permiseră lui Seldon accesul la comenzile Galactografului.

Degetul lui Seldon se întinse spre comenzi şi roşul care marcase Provincia Anacreon dispăru. Galaxia era o roată strălucitoare formată din ceaţă. În spatele sferei strălucitoare din centru se afla gaura neagră Galactică.

Nu se puteau distinge stelele individuale decât dacă se mărea imaginea, însă Seldon dorea să vadă totul ca întreg… să arunce o privire Imperiului care se destrăma.

Apăsă un contact şi pe imaginea Galactică apărură o serie de puncte galbene. Acestea reprezentau planetele

locuibile – douăzeci şi cinci de milioane. La periferia Galaxiei, acestea erau puncte izolate într-o ceaţă subţire, însă spre centru se aglomerau. Exista o centură solidă galbenă (dar care dacă ar fi fost mărită s-ar fi putut vedea că este formată din puncte izolate) în jurul sferei luminoase din centru. Sfera din centru rămăsese, desigur, albă şi nemarcată. Nicio planetă locuibilă nu putea exista în mijlocul energiilor turbulente ale miezului Galaxiei.

În ciuda marii densităţi a galbenului, Seldon ştia că, dintre toate stelele, mai puţin de una din zece mii avea planete locuibile. Acest lucru era o realitate, în ciuda tehnologiilor de transformare şi de terraformare a planetelor. Oricât de mult avansase tehnologia, era imposibil să transformi majoritatea lumilor din Galaxie în ceva pe care omul să poată umbla în siguranţă fără protecţia unui costum de cosmonaut.

Seldon închise un alt contact. Punctele galbene dispărură, însă o mică regiune strălucea în albastru: Trantor şi diferitele lumi care depindeau direct de el. Era cât se putea de aproape de nucleul central, rămânând totuşi departe de influenţa distrugătoare a acestuia. De obicei era denumit „centrul Galaxiei”, ceea ce de fapt nu era adevărat, în sens strict. Rămâneai impresionat de dimensiunea extrem de mică a planetei Trantor în comparaţie cu vasta întindere a Galaxiei. Totuşi, aici era concentrată cea mai mare parte a bogăţiilor, culturii şi autorităţii cunoscute vreodată de omenire.

Dar chiar şi el era sortit distrugerii.

Ca şi cum bărbaţii de lângă el puteau citi gândurile (sau poate că îi interpretau expresia tristă a feţei), Cheliuţă întrebă domol:

— Este adevărat că Imperiul se va prăbuşi?

Seldon replică pe acelaşi ton:

— S-ar putea. S-ar putea. Orice se poate întâmpla.

Se ridică, zâmbi bărbaţilor şi plecă, dar gândurile sale urlau: Se va prăbuşi! Se va prăbuşi!

2

Seldon oftă urcând într-unul din skitterele aliniate unul lângă altul în sala spaţioasă. Fusese o vreme, de-abia cu câţiva ani în urmă, când se mândrea că putea merge de-a lungul interminabilelor coridoare ale Bibliotecii, spunându-şi în sinea sa că deşi trecuse de şaizeci de ani încă se mai putea descurca.

Dar acum, la şaptezeci de ani, picioarele îl lăsau prea repede, şi era obligat să ia un skitter. Tinerii le foloseau din cauză că îi scutea de multe probleme, însă Seldon o făcea pentru că era obligat… asta era diferenţa.

După ce apăsă pe butonul care definea destinaţia, închise un contact şi skitterul se ridică foarte puţin, abia câţiva milimetri de la podea. O luă din loc cu o viteză domoală, foarte lin, foarte silenţios, iar Seldon se lăsă pe spate privind pereţii coridoarelor, celelalte skittere şi trecătorii ocazionali.

Depăşi câţiva Bibliotecari. Şi acum, după atâta vreme, zâmbea atunci când îi vedea. Ei constituiau cea mai veche breaslă din Imperiu, şi se agăţau de nişte obiceiuri demodate datând de câteva milenii…

Îmbrăcămintea lor era mătăsoasă, alburie, semănând cu o togă, îngustându-se la gât şi căzând de acolo în valuri.

În privinţa bărbaţilor, Trantorul oscila între păstrarea părului de pe faţă şi eliminarea lui. Majoritatea trantorienilor se bărbiereau. Puţini făceau excepţie. (Dintre aceştia făceau parte şi dahliţii, cu mustăţile lor stufoase.)

Bibliotecarii însă, respectau obiceiul străvechi de a purta *barbă*. Fiecare Bibliotecar purta o barbă scurtă şi îngrijită, mergând de la o ureche la cealaltă, însă lăsând descoperită buza superioară. Asta îi făcea să se deosebească de ceilalţi, şi îl făcea pe Seldon (care era bine bărbierit) să se simtă stingherit atunci când se afla în mijlocul lor.

Însă caracteristica cea mai definitorie pentru ei era calota pe care o purta fiecare (probabil chiar şi atunci când dormeau). Pătrată, era făcută din catifea, în patru părţi care

se uneau deasupra cu un nasture. Calotele erau de o nesfârşită varietate de culori şi, după câte se pare, fiecare culoare avea o semnificaţie. Dacă erai la curent cu iniţierea Bibliotecarilor, îţi puteai da seama de vechimea în serviciu a unui anume Bibliotecar, domeniul de specialitate, gradul de realizare şi aşa mai departe. Asta ajuta la păstrarea ordinii în breasla lor. Fiecare Bibliotecar îşi putea da seama, aruncând o singură privire la calota altuia, dacă era cazul să fie respectuos (şi în ce măsură) sau arogant (şi în ce măsură).

Biblioteca Galactică era clădirea cea mai mare de pe Trantor (şi, probabil, din Galaxie), mult mai mare decât chiar Palatul Imperial. Pe vremuri strălucise în splendoare. Însă, ca şi Imperiul, pălise şi se ofilise. Era ca o matroană bătrână purtând încă bijuteriile din tinereţe, însă pe un corp veşted şi scofâlcit.

Skitterul se opri în faţa uşii bogat ornamentate a biroului Bibliotecarului Şef. Seldon ieşi din el.

Las Zenow zâmbi:

— Bine ai venit, prietene, spuse el cu vocea sa ascuţită.

(Seldon se întrebă dacă nu cumva cântase în tinereţe ca tenor, însă nu îndrăzni să întrebe. Bibliotecarul Şef era întotdeauna plin de demnitate şi întrebarea ar fi putut părea jignitoare.)

— Salutări, spuse Seldon.

Zenow avea o barbă gri, mai mult spre alb, şi purta o calotă de un alb pur. Seldon înţelegea *asta* fără a avea nevoie de explicaţii. Era un caz de ostentaţie pe dos. Absenţa totală a culorii reprezenta poziţia cea mai înaltă.

Zenow îşi frecă bucuros mâinile:

— Te-am chemat, Hari, pentru că am veşti bune pentru tine... Am găsit-o!

— Las, vrei să spui...

— Da, o lume adecvată. Doreai una îndepărtată. Cred că am găsit-o pe cea ideală.

Zâmbetul său se lăţi:

— Bizuie-te pe Bibliotecă, Hari. Putem găsi orice.

— Nici nu mă îndoiesc, Las. Dă-mi detalii despre această lume.

— Păi, mai întâi hai să-ţi arăt unde se află.

O secţiune a peretelui alunecă în lături, luminile din cameră păliră şi Galaxia apăru în trei dimensiuni, rotindu-se uşor. Din nou, Provincia Anacreon era marcată cu roşu. Seldon putea aproape să jure că episodul cu cei trei bărbaţi fusese o repetiţie pentru cazul de faţă.

Şi apoi, un punct albastru strălucitor apăru în partea cea mai îndepărtată a provinciei.

— Uite-o, spuse Zenow. Este o lume ideală. Mărime potrivită, apă în cantitate bine proporţionată, atmosferă cu oxigen, vegetaţie... Viaţă marină din abundenţă. Stă acolo, doar să o culegi. Nu este nevoie de transformări sau de terraformare... sau, dacă este cazul, acestea se pot face şi în timpul în care planeta este ocupată.

— Las, este o lume neocupată? întrebă Seldon.

— Absolut neocupată. Nu e nimeni pe ea.

— Dar de ce... dacă este atât de adecvată vieţii umane? Presupun că a fost explorată, din moment ce ai toate detaliile despre ea. De ce nu a fost colonizată?

— A fost explorată, dar numai de sonde fără om la bord. Iar colonizarea nu a fost făcută... probabil din cauză că era prea departe. Planeta orbitează în jurul unei stele care este mai departe de gaura neagră centrală decât orice altă stea cu planete locuibile... mult mai departe. Prea departe. Prea departe pentru Colonişti, însă nu prea departe pentru tine. Aşa ai spus: „Cu cât mai departe, cu atât mai bine.”

— Da, spuse Seldon dând din cap. Continui să spun acelaşi lucru. Are vreun nume, sau vreo combinaţie din litere şi numere?

— Crezi sau nu, *are* un nume. Cei care au trimis sondele au denumit-o Terminus, un cuvânt arhaic care înseamnă „sfârşitul liniei”. Ceea ce şi este.

— Această planetă face parte din teritoriul Provinciei Anacreon? întrebă Seldon.

— Nu chiar, spuse Zenow. Dacă vei privi linia roşie şi umbra roşie, vei observa că punctul albastru al

Terminusului este puţin în afara lor… ca să fiu precis, cu cincizeci de ani-lumină în afară. Terminusul nu aparţine nimănui; de fapt, nici măcar nu face parte din Imperiu.

— Ai dreptate, Las. Seamănă, într-adevăr, cu lumea ideală pe care o căutam.

— Desigur, spuse Zenow gânditor, după ce vei ocupa Terminusul, Guvernatorul Anacreonului va pretinde că este sub jurisdicţia sa.

— Este posibil, spuse Seldon, dar ne vom ocupa de această problemă atunci când va fi cazul.

Zenow îşi frecă din nou mâinile:

— Ce idee magnifică! Să iniţiezi un proiect uriaş pe o lume complet nouă, foarte îndepărtată şi complet izolată, astfel încât an de an, deceniu după deceniu, va fi completată o enormă Enciclopedie a cunoştinţelor umane. Un rezumat a ceea ce se află în această Bibliotecă. Dacă aş fi puţin mai tânăr, mi-aş dori foarte mult să mă alătur expediţiei.

Seldon spuse cu tristeţe:

— Eşti cu aproape douăzeci de ani mai tânăr decât mine.

(Aproape toată lumea este mai tânără decât mine, gândi el cu şi mai mare tristeţe.)

— A, da, spuse Zenow, am auzit că ai împlinit de curând şaptezeci de ani. Sper că ai sărbătorit şi te-ai bucurat aşa cum se cuvine.

Seldon se zgribuli:

— Eu nu-mi sărbătoresc zilele de naştere.

— Ba da, cum să nu. Îmi aduc aminte de faimoasa întâmplare de la a şaizecea aniversare.

Seldon simţi durerea de parcă pierderea a ceea ce avusese mai drag pe lume se produsese ieri.

— Te rog, să nu mai vorbim despre asta, spuse el.

Zenow spuse, încurcat:

— Scuză-mă. Vom vorbi despre altceva… Dacă Terminus este într-adevăr lumea pe care o doreşti, bănuiesc că munca ta la preliminariile Proiectului

Enciclopediei se va dubla ca intensitate. După cum ştii, Biblioteca va fi bucuroasă să te ajute în toate privinţele.

— Sunt sigur de asta, Las, şi recunoştinţa mea este enormă. Într-adevăr, vom continua munca.

Se ridică, incapabil încă să zâmbească după lovitura primită. Spuse:

— Acum trebuie să merg să-mi continui munca.

Plecând, se simţi, ca întotdeauna, mustrat de conştiinţă pentru minciunile spuse. Las Zenow nu avea nici cea mai mică idee despre adevăratele intenţii ale lui Seldon.

3

Hari Seldon privi camera confortabilă repartizată drept birou la Biblioteca Galactică. Ca şi restul Bibliotecii, avea un aer vag de decădere, un fel de oboseală… ca ceva care stătuse prea mult în acelaşi loc. Seldon ştia că ar putea rămâne aici timp de secole – cu anumite reparaţii judocios făcute – ba chiar milenii.

Cum ajunsese aici?

Încă o dată, ca de multe alte ori, îşi tatonă trecutul, trimiţând tentaculele minţii de-a lungul întregii sale vieţi. Era un semn de bătrâneţe, fără îndoială. Era atât de mult trecut, atât de puţin viitor, încât mintea întorcea spatele umbrelor neclare din faţă pentru a contempla certitudinea a ceea ce se petrecuse în trecut.

Fusese acea schimbare. Timp de aproape treizeci de ani psihoistoria evoluase în ceea ce putea fi considerat linie dreaptă – o evoluţie dureros de înceată, dar totuşi în linie dreaptă, înainte. Apoi, cu şase ani în urmă, se produsese un viraj la nouăzeci de grade… total neaşteptat.

Iar Seldon ştia exact cum se întâmplase, cum se înlănţuiseră evenimentele pentru a face totul posibil.

Totul pornise de la Wanda, nepoata sa. Hari închise ochii şi se aşeză în fotoliul său, pentru a rememora evenimentele petrecute cu şase ani în urmă.

Wanda avea doisprezece ani şi se simţea abandonată. Manella născuse încă o fetiţă, Bellis, şi pentru o vreme nu avusese altă preocupare decât bebeluşul.

Tatăl ei, Raych, terminându-şi cartea despre sectorul său natal, Dahl, descoperi că avusese un oarecare succes, iar el devenise o oarecare celebritate. Era chemat să vorbească despre subiectul cărţii, şi acceptase cu promptitudine, deoarece era foarte preocupat de subiect şi, după cum îi spunea lui Hari cu un zâmbet, „Atunci când vorbesc despre Dahl, nu trebuie să-mi ascund accentul dahlit. De fapt, publicul chiar asta aşteaptă de la mine."

În consecinţă, era plecat de acasă foarte multă vreme. Iar când nu era, dorea să vadă bebeluşul.

Cât despre Dors… Dors dispăruse… iar pentru Hari Seldon această rană era mereu proaspătă, mereu dureroasă. Şi reacţionase într-o manieră nefericită; pentru el, visul Wandei fusese cauza ce dusese la desfăşurarea evenimentelor soldate cu pierderea lui Dors.

Wanda nu avusese nicio legătură, desigur… Seldon ştia asta foarte bine. Totuşi se îndepărtă de ea, dezamăgind-o şi el în criza pe care o suferea din cauza naşterii noului bebeluş.

Şi Wanda se ducea, neconsolată, la singura persoană care întotdeauna păruse fericită să o vadă, singura persoană pe care putea conta întotdeauna. Această persoană era Yugo Amaryl, al doilea după Hari Seldon la contribuţia în domeniul psihoistoriei şi primul în ceea ce privea devotamentul pentru psihoistorie. Hari îi avusese pe Dors şi pe Raych, însă psihoistoria era viaţa lui Yugo; nu avea soţie, nu avea copii. Şi totuşi, ori de câte ori Wanda venea la el, ceva înlăuntrul fiinţei sale o recunoştea că este copil şi simţea vag – preţ de un singur moment – un sentiment de pierdere care părea să se aline doar atunci când îi arăta copilului afecţiune. De fapt, el o trata pe Wanda mai degrabă ca pe un adult nematurizat, dar Wandei îi plăcea.

Cu şase ani în urmă, Wanda intrase în biroul lui Yugo…

Yugo ridică privirea şi se uită la ea cu ochii lui ca de bufniţă (fuseseră recondiţionaţi). Ca de obicei, avu nevoie de câteva momente pentru a o recunoaşte.

Apoi spuse:

— Ia te uită, este draga mea prietenă Wanda… Dar pentru ce arăţi atât de tristă? O tânără atât de atrăgătoare ca tine nu ar trebui să fie niciodată tristă.

Şi Wanda, cu buza de jos tremurând, spuse:

— Nimeni nu mă iubeşte.

— Ei, haide, nu este adevărat.

— Toată lumea îl iubeşte pe bebeluşul cel nou. Nimănui nu îi mai pasă de mine.

— Eu te iubesc, Wanda.

— Ei bine, unchiule Yugo, în cazul ăsta, eşti singurul.

Şi cu toate că nu i se mai putea aşeza pe genunchi, aşa cum făcea pe când era mai mică, îşi puse capul pe umărul lui şi plânse.

Amaryl, habar neavând ce trebuia să facă, nu reuşi decât să o strângă în braţe spunând:

— Nu plânge. Nu plânge.

Şi, din pură simpatie, din cauză că în viaţa lui avusese atât de puţine lucruri după care să plângă, descoperi că şi pe obrajii lui curgeau lacrimi.

Apoi spuse, cu o energie subită:

— Wanda, ai vrea să vezi ceva drăguţ?

— Ce? îşi trase nasul Wanda.

În toată viaţa lui, din întreg Universul, Amaryl nu cunoscuse decât un singur lucru drăguţ. Spuse:

— Ai văzut vreodată Primul Radiant?

— Nu. Ce este?

— Bunicul tău şi cu mine îl folosim în munca noastră. Vezi? Este chiar aici.

Arătă spre cubul negru de pe biroul său. Wanda îl privi, gata să izbucnească iar în plâns.

— Nu este drăguţ, spuse ea.

— Acum nu este, fu de acord Amaryl. Dar stai să vezi ce se întâmplă atunci când îl acţionez.

Camera se întunecă umplându-se cu puncte de lumină şi fire strălucitoare de diferite culori:

— Vezi? Acum îl pot mări şi toate punctele devin simboluri matematice.

Zis şi făcut. Parcă toate se năpustiră spre ei. În aer se aflau semne de tot felul, litere, numere, săgeţi, şi forme pe care Wanda nu le mai văzuse până atunci.

— Nu-i aşa că-i drăguţ? întrebă Amaryl.

— Ba da, spuse Wanda privind cu atenţie la ecuaţiile care (ea nu ştia asta) reprezentau posibile evoluţii viitoare. Nu-mi place partea aia, totuşi. Cred că este greşită.

Arătă spre o ecuaţie colorată, în stânga ei.

— Greşită? De ce spui că este greşită? întrebă Amaryl încruntându-se.

— Pentru că nu este… drăguţă. Eu aş face-o altfel.

Amaryl îşi drese glasul:

— Bine, am să încerc s-o repar.

Se apropie de ecuaţia respectivă, privind-o în felul lui, ca o bufniţă.

— Îţi mulţumesc foarte mult, unchiule Yugo, spuse Wanda, pentru că mi-ai arătat luminiţele tale drăguţe. Poate că într-o zi am să înţeleg ce înseamnă.

— În regulă, spuse Amaryl. Sper că te simţi mai bine.

— Un pic, mulţumesc, spuse ea.

După ce îl gratulă cu un zâmbet dintre cele mai scurte, părăsi camera.

Amaryl rămase locului oarecum nemulţumit. Nu-i plăceau criticile aduse Primului Radiant… nici măcar dacă veneau din partea unui copil de doisprezece ani care nu ştia prea multe.

Şi, stând acolo, nici nu-i trecea prin minte că acel moment marca o adevărată revoluţie în psihoistorie.

4

În acea după-amiază, Amaryl se duse să-l vadă pe Hari Seldon, în biroul acestuia de la Universitatea Streeling.

Faptul era neobişnuit, deoarece Amaryl nu-şi părăsise aproape niciodată biroul propriu, nici măcar pentru a vorbi cu un coleg, pe culoar.

— Hari, spuse Amaryl părând încruntat şi nedumerit. S-a întâmplat ceva foarte ciudat. Foarte… special.

Seldon îl privi pe Amaryl cu cea mai profundă compătimire. Nu avea decât cincizeci şi trei de ani dar arăta mult mai bătrân, încovoiat, epuizat… parcă devenise transparent. La insistenţele celorlalţi, se supusese unor examinări, iar doctorii îi recomandaseră, cu toţii, să lase munca o perioadă de timp (unii îi propuseseră să o lase de tot) şi să se *odihnească*. Doar asta, spuseseră doctorii, îi mai putea ameliora sănătatea. Altfel… Seldon dăduse din cap: „Dacă-l desparţi de munca lui, va muri imediat… şi în plus, va muri nefericit. Nu avem de ales."

Seldon îşi dădu seama că, dus pe gânduri, nu auzise ce-i spusese Amaryl.

— Îmi pare rău, Yugo, spuse el. Sunt cam distrat. Mai spune o dată.

— Îţi spuneam că s-a întâmplat ceva foarte ciudat, repetă Amaryl. Foarte special.

— Ce anume, Yugo?

— Wanda. A intrat să mă vadă… foarte tristă, întoarsă pe dos.

— De ce?

— Din cauza bebeluşului.

— Aha.

În vocea lui Seldon se făcuse simţită o urmă de vinovăţie.

— Aşa mi-a spus, continuă Amaryl, şi mi-a plâns pe umăr… De fapt, am plâns şi eu puţin. Apoi m-am gândit să o înveselesc arătându-i Primul Radiant.

Ajuns în acest punct, Amaryl ezită, ca şi cum şi-ar fi ales cu grijă următoarele cuvinte.

— Zi-i mai departe, Yugo. Ce s-a întâmplat?

— Ei bine, ea se uita la luminiţe, iar eu i-am mărit o porţiune, Secţiunea 42R254. Eşti la curent cu ea?

Seldon zâmbi:

— Nu, Yugo. Nu am memorat ecuaţiile tot atât de bine ca şi tine.

— Păi să ştii că ar fi trebuit s-o faci, spuse Yugo cu severitate. Cum poţi face treabă ca lumea dacă… Dar asta nu contează. Vreau să spun că Wanda a arătat spre o porţiune din ecuaţie şi a spus că nu era bună. Nu era *drăguţă*.

— Ei şi? Fiecare cu aprecierea lui.

— Da, desigur, dar m-am mai uitat la ea o perioadă şi, Hari, *era* ceva în neregulă. Programarea era eronată în acea porţiune. Partea spre care arătase Wanda, *exact* partea aia, nu era bună. Şi, serios, chiar că nu arăta bine.

Seldon se ridică în picioare, ţeapăn, încruntat:

— Fă-mă să înţeleg, Yugo. A arătat cu degetul spre ceva la întâmplare, a spus că nu era bine şi avea *dreptate*?

— Da. A arătat cu degetul, dar nu la întâmplare; a arătat precis, cu intenţie.

— Dar este imposibil.

— Dar s-a întâmplat. Am fost de faţă.

— Nu spun că nu s-a întâmplat. Spun că a fost o coincidenţă extraordinară.

— Serios? Tu, deşi ştii atâtea despre psihoistorie, crezi că poţi arunca o privire la un set de ecuaţii şi apoi să-mi spui că o porţiune nu este bună?

— Foarte bine, Yugo, spuse Seldon, cum ai ajuns să măreşti exact acea porţiune a ecuaţiilor? Ce te-a făcut să alegi *acea* porţiune pentru mărire?

Amaryl ridică din umeri:

— Asta a fost o coincidenţă… dacă vrei s-o consideri aşa. Pur şi simplu m-am jucat cu comenzile.

— Asta nu poate fi coincidenţă, murmură Seldon.

Rămase pierdut în gânduri câteva momente, apoi puse întrebarea care a dat elan revoluţiei psihoistorice începută de Wanda.

— Yugo, spuse el, aveai vreo bănuială anterioară referitoare la ecuaţiile alea? Aveai vreun motiv să crezi că era ceva în neregulă cu ele?

Amaryl îşi făcu de lucru cu centura, părând puţin stânjenit:

— Da, cred că da. Vezi tu…

— *Crezi* că da?

— Sunt sigur că da. Mi-am adus aminte că atunci când le-am creat – este o secţiune nouă, ştii – degetele parcă mi s-au împotmolit pe programator. Atunci arătau cum trebuie, dar cred că în sinea mea am fost tot timpul îngrijorat. Mi-aduc aminte cum m-am gândit că nu arătau în regulă, dar aveam alte lucruri de făcut şi le-am lăsat baltă. Dar când Wanda a arătat exact spre porţiunea de care eram eu îngrijorat, m-am hotărât să verific… Altfel, aş fi luat ce mi-a spus Wanda drept o copilărie.

— Şi ai ales chiar acel fragment de ecuaţii pentru a-l arăta Wandei. Ca şi cum îţi bântuia subconştientul.

— Cine ştie? dădu Amaryl din umeri.

— Şi chiar înainte de asta aţi fost foarte aproape unul de altul, strângându-vă în braţe, plângând amândoi.

Amaryl dădu din nou din umeri, părând şi mai stânjenit.

— Cred că ştiu ce s-a întâmplat, Yugo, spuse Seldon. Wanda ţi-a citit gândurile.

Amaryl sări de parcă fusese muşcat:

— Este imposibil!

Seldon spuse încet:

— Am cunoscut pe cineva care avea puteri mentale neobişnuite, exact de acelaşi fel…

Şi se gândi cu tristeţe la Eto Demerzel sau, aşa cum îl cunoştea în secret, Daneel.

— … numai că, într-un fel, el era *mai mult* decât uman. Capacitatea lui de a citi minţile, de a simţi gândurile altora, de a convinge oamenii să acţioneze într-un anume fel… era o capacitate *mentală*. Cred că Wanda are şi ea o capacitate asemănătoare.

— Nu pot crede aşa ceva, spuse cu încăpăţânare Amaryl.

— Eu pot, spuse Seldon, dar nu ştiu ce să fac în legătură cu ea.

Auzea vag în sinea sa tumultul unei revoluţii în cercetarea psihoistorică… dar vag.

5

— Tată, spuse Raych oarecum îngrijorat, arăţi obosit.

— E şi normal, spuse Hari Seldon, chiar sunt obosit. Dar tu, cum te simţi?

Raych avea acum patruzeci şi patru de ani, îi apăruseră fire albe de păr, dar mustaţa rămăsese deasă şi neagră, foarte „dahlită”. Seldon se întrebă dacă şi-o vopsea, dar găsi că nu era nimerit să întrebe cu voce tare.

— Ai terminat cu conferinţele? făcu Seldon.

— Da, pentru o vreme. Nu mult. Mă bucur că sunt acasă cu bebeluşul, Manella, Wanda… şi cu tine, tată.

— Mulţumesc. Dar am nişte veşti pentru tine, Raych. S-a terminat cu conferinţele. Am nevoie de tine aici.

Raych se încruntă:

— Pentru ce?

În două ocazii diferite fusese trimis să îndeplinească misiuni delicate, însă asta se petrecuse demult, pe vremea ameninţării Joranumite. Din câte ştia el, lucrurile se liniştiseră acum, mai ales după răsturnarea juntei şi instalarea unui Împărat-marionetă.

— Este vorba despre Wanda, spuse Seldon.

— Wanda? Ce s-a întâmplat cu Wanda?

— Nu s-a întâmplat nimic rău, dar va trebui să-i facem o analiză completă a genelor… şi ţie, şi Manellei… poate chiar şi bebeluşului.

— Lui Bellis? Ce se întâmplă?

Seldon şovăi, apoi spuse:

— Raych, ştii desigur că mama ta şi cu mine am avut impresia că aveai ceva deosebit, ceva care inspira afecţiune şi încredere.

— Ştiu că aşa gândeaţi. Aşa spuneai ori de câte ori încercai să mă convingi să fac ceva dificil. Dar, ca să fiu sincer, eu n-am simţit niciodată asta.

— Nu, m-ai cucerit pe mine şi… pe Dors.

(Deşi trecuseră atâţia ani de la distrugerea ei, încă mai avea greutăţi în a-i pronunţa numele.)

— Ai cucerit-o pe Rashelle din Wye, continuă el. L-ai cucerit pe Jo-Jo Joranum. Ai cucerit-o pe Manella. Cum îţi explici toate astea?

— Inteligenţă şi farmec, spuse Raych zâmbind.

— Nu te-ai gândit că ai fost în contact cu mintea lor… noastră?

— Nu, nu mi-a trecut niciodată prin gând. Iar acum, că-mi spui asta, mi se pare de-a dreptul ridicol… Cu tot respectul, tată, desigur.

— Şi dacă-ţi spun că Wanda a citit mintea lui Yugo într-un moment de criză?

— Coincidenţă sau imaginaţie, aşa aş spune.

— Raych, am cunoscut odată pe cineva care putea manevra minţile altor oameni tot atât de uşor pe cât poţi tu purta o conversaţie.

— Cine era acela?

— Nu-ţi pot vorbi despre el. Totuşi, crede-mă pe cuvânt.

— Păi…, spuse Raych neîncrezător.

— Am fost la Biblioteca Galactică să mă documentez în domeniul ăsta. Există o poveste curioasă, veche de aproximativ douăzeci de mii de ani, deci se pierde în ceţurile originilor călătoriilor hiperspaţiale. Este vorba despre o tânără, nu mai în vârstă decât Wanda, care putea comunica cu o întreagă planetă ce înconjura un soare numit Nemesis.

— Un basm, mai mult ca sigur.

— Sigur. Şi, pe deaspura, incomplet. Dar asemănarea cu Wanda este uimitoare.

— Tată, spuse Raych, ce gânduri ai?

— Nu sunt sigur, Raych. Am nevoie să aflu totul despre genele ei şi va trebui să găsesc alţii ca Wanda. Ştiu că se nasc copii – nu des, ci foarte rar şi întâmplător – cu astfel de capacităţi mentale. Însă acest lucru îi conduce în general spre necazuri şi încearcă să-şi mascheze capacităţile. Pe măsură ce cresc, îşi îngroapă capacitatea şi talentul tot mai

adânc, dintr-un fel de instinct de conservare. Sunt sigur că în Imperiu, sau chiar în Trantor, care are o populaţie de patruzeci de miliarde, trebuie să existe cineva cu capacităţi asemănătoare Wandei. Dacă ştiu ce anume zestre genetică trebuie să găsesc, îi pot verifica pe aceia care cred că sunt potriviţi.

— Şi ce faci după ce îi găseşti, tată?

— Am senzaţia că ei sunt ceea ce îmi trebuie pentru evoluţia viitoare a psihoistoriei.

— Iar Wanda este primul exemplu de acest gen pe care îl cunoşti, spuse Raych. Intenţionezi să faci din ea un psihoistoric?

— Poate.

— Ca pe Yugo?... Tată, nu!

— De ce nu?

— Pentru că vreau să crească precum un copil normal şi să devină o femeie normală. Nu te las s-o aşezi în faţa Primului Radiant, făcând din ea un monument viu ridicat matematicilor psihoistoriei.

— Poate nu se va ajunge acolo, Raych, spuse Seldon, dar trebuie să-i aflu zestrea genetică. Ştii că de mii de ani s-a sugerat ca fiecărei fiinţe umane să i se analizeze şi să i se înregistreze zestrea genetică. Doar costul mare a împiedicat aplicarea în practică a acestei sugestii; nimeni nu se îndoieşte de utilitatea ei. Sunt sigur că şi tu vezi avantajele. Trebuie s-o facem, fie şi pentru a şti care sunt tendinţele Wandei spre diverse tulburări psihologice. Dacă am fi cunoscut zestrea genetică a lui Yugo, acum nu ar mai fi fost pe moarte. Sunt sigur că putem face analiza genetică fără niciun pericol pentru Wanda.

— Bine, tată, dar ne oprim aici. Manella va fi mult mai fermă în problema asta decât mine.

— Foarte bine, spuse Seldon. Dar ţine minte, nu mai faci turnee cu conferinţe. Am nevoie de tine acasă.

— Mai vedem, spuse Raych şi plecă.

Seldon rămase locului, în impas. Eto Demerzel, singura persoană despre care ştia că putea manevra minţile, ar fi

ştiut ce să facă. Dors, cu ştiinţa ei ne-umană, poate că ar fi ştiut ce să facă.

Însă el... Avea o vagă viziune despre o nouă psihoistorie... dar nimic mai mult.

6

N-a fost uşor să se obţină o analiză completă a genelor Wandei. În primul rând, numărul biofizicienilor care aveau posibilitatea să facă acest lucru scăzuse dramatic, iar aceştia erau întotdeauna ocupaţi.

Iar Seldon nu putea discuta deschis despre problema lui. Simţea că este absolut esenţial ca adevăratul motiv pentru interesul manifestat în legătură cu capacităţile mentale ale Wandei să fie ţinut departe de curiozitatea Galaxiei.

Şi, dacă mai era nevoie de încă o dificultate, iat-o: procesul era infernal de scump.

Seldon dădu din cap şi-i spuse lui Mian Endelecki, biofizicianul la care venise în consultaţie:

— De ce este atât de scump, Dr. Endelecki? Nu sunt expert în acest domeniu, dar ştiu foarte bine că întregul proces este computerizat şi că imediat ce obţii un eşantion din celulele pielii, genomul poate fi complet reconstituit şi analizat în câteva zile.

— Este adevărat. Dar să obţii o moleculă de acid dezoxiribonucleic cu miliarde de nucleotide, cu toate purinele şi pirimidinele, este cel mai simplu lucru în acest proces; cel mai simplu lucru, Profesore Seldon. După aceea trebuie să o studiezi pe fiecare şi să o compari cu standardul. Trebuie să ţineţi cont că deşi avem unele modele de genomuri complete, acestea reprezintă o fracţiune extrem de mică în raport cu numărul genomurilor existente, deci nu ştim cu adevărat cât de standard sunt.

— De ce atât de puţine? întrebă Seldon.

— Din mai multe motive. Costul, în primul rând. Puţini oameni sunt dispuşi să dea banii pentru aşa ceva, dacă nu

au un motiv puternic să bănuiască o neregulă la genomul lor. Şi dacă nu au un motiv puternic, ezită să se supună analizei temându-se că se *va găsi* ceva în neregulă. Deci sunteţi sigur că doriţi să aflaţi genomul nepoatei dumneavoastră?

— Da. Este deosebit de important.

— De ce? Manifestă semnele vreunei anomalii metabolice?

— Nu. Mai degrabă, invers… dacă aş cunoaşte antonimul cuvântului „anomalie”. O consider foarte deosebită şi vreau să ştiu ce anume o face atât de deosebită.

— Deosebită în ce sens?

— Din punct de vedere mental, dar îmi este imposibil să intru în detalii, din moment ce nu înţeleg totul în întregime. Poate că voi înţelege după ce îi veţi analiza genomul.

— Ce vârstă are?

— Doisprezece. În curând va împlini treisprezece.

— În acest caz, voi avea nevoie de un acord al părinţilor ei.

Seldon îşi drese vocea:

— S-ar putea să fie mai greu. Eu sunt bunicul ei. Acordul meu nu este suficient?

— Pentru mine, desigur. Însă, vedeţi, trebuie să respect legea. Nu vreau să-mi pierd autorizaţia.

A fost nevoie ca Seldon să îl abordeze iarăşi pe Raych, care a protestat din nou că el şi soţia sa, Manella, doreau ca Wanda să ducă o viaţă normală, de fată normală. Dacă genomul ei se va dovedi anormal? Ce se va alege de ea? Va fi tăiată, înţepată, testată, ca un specimen de laborator? Ce avea de gând Hari? În devoţiunea lui fanatică faţă de Proiectul de Psihoistorie, o va împinge pe Wanda într-o viaţă fără joacă, fără copilărie, izolând-o de alţi tineri de vârsta ei? Însă Seldon a fost insistent:

— Crede-mă, Raych. N-aş face niciodată ceva care să îi dăuneze Wandei. Dar lucrul acesta trebuie făcut. Trebuie să-i aflu genomul. Dacă este aşa cum bănuiesc eu, am putea schimba calea psihoistoriei, viitorul Galaxiei!

Deci Raych a fost convins, iar el a reuşit, cine ştie cum, să obţină consimţământul Manellei. Şi, împreună, cei trei adulţi intrară cu Wanda în biroul Doctorului Endelecki.

Mian Endelecki îi întâmpină în uşă. Părul ei era de un alb strălucitor, însă faţa nu trăda deloc trecerea anilor.

O privi pe fată, care intrase cu o expresie de curiozitate pe faţă însă fără a da vreun semn de teamă. Apoi îşi întoarse privirea spre cei trei adulţi care o însoţiseră. Spuse, zâmbind:

— Mama, tatăl şi bunicul… am dreptate?

— Absolută dreptate, răspunse Seldon.

Raych avea o înfăţişare abătută, iar Manella, bosumflată şi cu ochii puţin roşii, părea obosită.

— Wanda, începu Doctorul. Aşa te cheamă, nu?

— Da, doamnă, spuse Wanda cu o voce clară.

— Am să-ţi spun acum ce vom face. Eşti dreptace, nu-i aşa?

— Da, doamnă.

— Foarte bine, atunci. Voi da cu un spray anestezic peste o mică suprafaţă a antebraţului tău stâng. Vei simţi ca o briză rece. Nimic altceva. După care am să-ţi zgârii puţin pielea… foarte puţin. Nu va fi nici durere, nici sânge. Nu-ţi va rămâne semn. După ce termin, voi da puţin cu un spray dezinfectant. Totul va dura câteva minute. Ce zici, eşti de acord?

— Sigur, spuse Wanda întinzând braţul.

După ce totul se termină, Dr. Endelecki spuse:

— Voi pune eşantionul sub microscop, voi alege o celulă bună, şi voi pune la lucru analizorul computerizat de gene. Acesta va înregistra toate nucleotidele, până la ultima, însă sunt miliarde de nucleotide. Probabil că procesul va dura cea mai mare parte a zilei. Totul se face automat, desigur, aşa că nu voi sta aici uitându-mă cum se face. De fapt, nici dumneavoastră nu are rost să rămâneţi. După pregătirea genomului, analizarea lui va lua şi mai mult timp. Dacă doriţi o analiză completă, s-ar putea să dureze două săptămâni. Iată motivul pentru care costă atât de scump.

Munca este grea şi durează mult. Vă voi chema eu atunci când totul va fi gata.

Se întoarse, ca şi cum le făcuse celorlalţi semn să plece, manevrând aparatele strălucitoare de pe masa din faţa ei.

— Dacă daţi peste ceva neobişnuit, spuse Seldon, mă anunţaţi imediat? Adică, dacă găsiţi ceva interesant chiar în prima oră, nu mai aşteptaţi până se termină toată analiza. Nu mă faceţi să aştept.

— Şansele de a descoperi ceva în prima oră sunt foarte reduse, dar vă promit, Profesore Seldon, că voi lua imediat legătura cu dumneavoastră în caz că se va dovedi necesar.

Manella o apucă pe Wanda de braţ şi ieşi cu ea în pas victorios, Raych veni în urma lor târându-şi picioarele, iar Seldon, şchiopătând, spuse:

— Este mai important decât credeţi, Dr. Endelecki.

Dr. Endelecki încuviinţă şi spuse:

— Oricare ar fi motivele, Profesore, voi face tot ce-mi stă în putinţă.

Seldon plecă, strângând puternic din buze. De ce crezuse oare că genomul va fi identificat în cinci minute şi că o scurtă privire asupra lui, timp de încă cinci minute, i-ar oferi un răspuns? Nu-şi putea răspunde. Acum va trebui să aştepte săptămâni, fără să ştie care va fi rezultatul.

Scrâşni din dinţi. A Doua Fundaţie, cel mai nou copil al său, copilul mental, va fi înfiinţată vreodată sau era doar o iluzie?

7

Hari Seldon intră în biroul Dr. Endelecki cu un zâmbet nervos pe faţă:

— Ai spus două săptămâni, Doctore. A trecut mai mult de o lună.

Dr. Endelecki aprobă cu o mişcare a capului:

— Îmi pare rău, Profesore Seldon, dar aţi dorit să obţineţi totul cu foarte mare exactitate, iar eu chiar asta am încercat să fac.

Expresia de nelinişte nu dispăruse de pe figura lui Seldon:

— Şi? Ce aţi descoperit?

— Aproximativ o sută de gene defecte.

— Ce?! Gene defecte. Vorbiţi serios, Doctore?

— Foarte serios. De ce nu? Nu există genomuri care să nu aibă cel puţin o sută de gene defecte; de obicei sunt mai multe. Să ştiţi că nu e chiar atât de rău precum sună.

— Eu n-am de unde să ştiu. Dumneata te pricepi mai bine.

Dr. Endelecki oftă şi se mişcă în scaun:

— Nu ştiţi nimic despre genetică, nu-i aşa, Profesore?

— Nu, nu ştiu. Nimeni nu le poate şti pe toate.

— Aveţi perfectă dreptate. Nici eu nu cunosc nimic despre… cum îi spuneţi?… psihoistoria dumneavoastră.

Ridică din umeri, apoi continuă:

— Dacă aţi dori să-mi explicaţi ceva în legătură cu psihoistoria, ar trebui să o luaţi de la început şi este probabil ca nici aşa să nu înţeleg nimic. Acum, revenind la genetică…

— Da?…

— O genă imperfectă nu înseamnă de obicei nimic. Există gene imperfecte… atât de imperfecte şi atât de importante încât produc dereglări teribile. Însă sunt foarte rare. Majoritatea genelor imperfecte pur şi simplu nu funcţionează cu o acurateţe absolută. Sunt ca nişte roţi uşor dezechilibrate. Vehicolul continuă să meargă. Tremurând uşor, dar merge.

— Asta are Wanda?

— Da. Mai mult sau mai puţin. La urma urmelor, dacă toate genele ar fi perfecte toţi am arăta exact la fel, ne-am comporta în exact acelaşi mod. Oamenii sunt diferiţi din cauza diferenţelor la nivelul genelor.

— Dar situaţia nu se va înrăutăţi pe măsură ce avansează în vârsta?

— Ba da. Cu toţi avem probleme pe măsură ce îmbătrânim. Am observat că şchiopătaţi. Din ce cauză?

— M-a atins sciatica, murmură Seldon.

— Aţi avut-o toată viaţa?

— Bineînţeles că nu.

— Ei bine, unele dintre genele dumneavoastră au mers din ce în ce mai rău cu trecerea timpului şi asta este cauza pentru care şchiopătaţi.

— Ce se va întâmpla cu Wanda în timp?

— Nu ştiu. Nu pot face predicţii pentru viitor, Profesore; cred că ăsta este domeniul dumneavoastră. Totuşi, dacă ar fi să risc o estimare, aş spune că Wanda nu va avea nimic neobişnuit – cel puţin, din punct de vedere genetic.

— Sunteţi sigură? întrebă Seldon.

— Va trebui să mă credeţi pe cuvânt. Aţi dorit să aflaţi despre genomul Wandei, şi aţi acceptat riscul de a descoperi lucruri pe care poate ar fi fost mai bine să nu le ştiţi. Însă eu vă spun că, după părerea mea, nu va păţi nimic rău.

— Genele imperfecte… n-ar trebui să le punem la punct? Le putem pune la punct?

— Nu. În primul rând, ar costa foarte mult. În al doilea rând, există şanse ca ele să se deregleze din nou. Şi, în sfârşit, oamenii se opun acestui lucru.

— De ce?

— Pentru că sunt în general împotriva ştiinţei. Ar trebui să ştiţi asta mai bine ca oricine, Profesore. Mă tem că, mai ales după moartea lui Cleon, misticismul a câştigat teren. Oamenii nu cred în repararea genelor pe cale ştiinţifică. Ar prefera să rezolve lucrurile prin pase magnetice sau prin cine ştie ce alte procedee. Ca să fiu sinceră, mie îmi este greu să-mi continui munca. Finanţarea lasă de dorit.

Seldon dădu din cap:

— Vă înţeleg foarte bine situaţia. Psihoistoria o explică, dar, sincer să fiu, nu credeam că lucrurile se vor înrăutăţi atât de rapid. M-am implicat prea mult în propria mea muncă pentru a mai vedea dificultăţile din jurul meu.

Oftă, după care continuă:

— Am văzut Imperiul Galactic decăzând uşor timp de treizeci de ani… dar acum începe să se prăbuşească mult mai repede şi nu văd cum pot opri acest lucru.

— Încercaţi?

Dr. Endelecki părea amuzată.

— Da, spuse Seldon.

— Vă urez succes. Referitor la sciatică… ştiţi, acum cincizeci de ani v-aţi fi putut vindeca. Acum însă nu se mai poate.

— De ce nu?

— Păi, echipamentele folosite au dispărut; oamenii care puteau lucra cu ele se ocupă acum de altele. Medicina este în declin.

— Ca şi toate celelalte, murmură Seldon pentru sine. Dar să ne întoarcem la Wanda. Am senzaţia că este o tânără foarte deosebită, cu un creier care diferă de al majorităţii oamenilor. Ce spun genele despre creierul ei?

Dr. Endelecki se lăsă pe spate în scaun:

— Profesore Seldon, ştiţi câte gene sunt implicate în funcţionarea creierului? Vă reamintesc că, dintre toate funcţiile trupului uman, funcţia creierului este cea mai complexă. De fapt, din câte ştim noi, nu există în Univers ceva mai complex decât creierul uman. Aşa că să nu vă surprindă dacă vă spun că mii de gene contribuie la buna funcţionare a creierului.

— Mii?

— Exact. Şi este imposibil să verifici toate aceste gene pentru a vedea dacă au ceva deosebit. Vă cred pe cuvânt în privinţa Wandei. Este o fată neobişnuită, cu un creier neobişnuit, dar în genele ei nu văd nimic care să-mi spună ceva despre creierul ei… decât, desigur, că este normal.

— Aţi putea găsi alţi oameni ale căror gene legate de funcţionarea creierului sunt la fel ca ale Wandei, dând o structură asemănătoare a creierului?

— Mă îndoiesc foarte mult. Chiar dacă ar exista un alt creier foarte asemănător cu creierul ei, ar exista totuşi diferenţe enorme la nivelul genelor. N-are niciun rost să căutăm asemănări… Spuneţi-mi, Profesore, ce anume vă face să credeţi că creierul Wandei are ceva neobişnuit?

Seldon dădu din cap:

— Îmi pare rău. Nu pot discuta despre asta.

— În acest caz, sunt *sigură* că nu vă pot ajuta cu nimic. Cum aţi ajuns să descoperiţi că creierul ei are ceva neobişnuit?... Despre asta puteţi discuta?

— Din întâmplare, murmură Seldon. Din pură întâmplare.

— În acest caz, dacă vreţi să găsiţi alte creiere ca ale ei, va trebui să va bazaţi tot pe întâmplare. Altceva nu se poate face.

Liniştea se interpuse între cei doi. În cele din urmă, Seldon o rupse:

— Mai aveţi să-mi spuneţi ceva?

— Mă tem că nu. Decât că vă voi trimite nota de plată.

Seldon se ridică, făcând un efort. Sciatica îl supăra foarte rău.

— Ei bine, spuse el, vă mulţumesc, Doctore. Trimiteţi-mi nota de plată şi eu o voi onora.

Părăsi biroul întrebându-se ce să facă în continuare.

8

Ca orice alt intelectual, Hari Seldon avusese acces liber la Biblioteca Galactică. În majoritatea cazurilor se folosise de reţeaua de computere, care îi permitea accesul la informaţii fără a se deplasa la Bibliotecă. Dar din când în când o vizitase, mai mult pentru a scăpa de presiunile Proiectului de Psihoistorie decât din alte motive. Şi, în ultimii doi ani, de când îşi formulase planul de a găsi şi alţi oameni asemănători Wandei, păstrase un birou acolo astfel încât să aibă un acces prompt la oricare dintre vastele bănci de informaţii ale Bibliotecii. Închiriase chiar şi un mic apartament într-un sector învecinat, sub cupolă, astfel încât să poată merge până la Bibliotecă atunci când cercetarea din ce în ce mai complexă îl împiedica să se întoarcă în Sectorul Streeling.

Acum însă planul său căpătase noi dimensiuni şi dorea să se întâlnească cu Las Zenow. Era pentru prima oară când îl întâlnea faţă în faţă.

Nu era uşor de aranjat o audienţă personală la Bibliotecarul Şef al Bibliotecii Galactice. Se spunea destul de des că atunci când Împăratul dorea să-l consulte pe Bibliotecarul Şef, trebuia să meargă el însuşi până la Bibliotecă şi să aştepte la rând.

Însă Seldon nu avu nicio greutate. Zenow îl cunoştea bine, deşi nu îl văzuse niciodată pe Hari Seldon în persoană.

— Am onoarea, domnule Prim Ministru, îl întâmpină el.

Seldon zâmbi:

— Cred că ştiţi că nu mai deţin acest post de şaisprezece ani.

— Onoarea titlului încă vă aparţine. În plus, domnule, aţi avut un rol important în înlăturarea conducerii brutale a juntei. În mai multe ocazii, junta a violat legea sfântă a neutralităţii Bibliotecii.

(Aha, se gândi Seldon, *asta* explică promptitudinea cu care am fost primit.)

— Zvonuri, spuse el cu voce tare.

Zenow nu putu rezista tentaţiei de a arunca o privire rapidă bandei orare de la încheietură:

— Spuneţi-mi, ce pot face pentru dumneavoastră?

— Domnule Bibliotecar Şef, începu Seldon, nu am venit să vă cer un lucru uşor. Doresc mai mult spaţiu la Bibliotecă. Doresc să aduc aici o parte dintre asociaţii mei. Doresc să pot lucra aici la un program lung şi complex, de cea mai mare importanţă.

Faţa lui Las Zenow căpătă o expresie de nefericire:

— Îmi cereţi mult. Îmi puteţi oferi detalii despre importanţa acestui program?

— Da. Imperiul se află într-un proces de dezintegrare.

Pauză. Apoi Zenow spuse:

— Am auzit de cercetările în psihoistorie. Mi s-a spus că noua dumneavoastră ştiinţă promite să facă previziuni. Acum îmi vorbiţi cumva despre predicţiile psihoistorice?

— Nu, încă nu am atins stadiul la care pot vorbi despre viitor cu certitudine. Dar nu aveţi nevoie de psihoistorie pentru a observa că Imperiul se dezintegrează. Aveţi destule dovezi evidente în jurul dumneavoastră.

Zenow oftă:

— Munca mea aici mă consumă teribil, Profesore Seldon. Când dau peste probleme politice şi sociale, sunt neştiutor ca un copil.

— Dacă doriţi, puteţi consulta informaţiile aflate în Bibliotecă. Chiar aici în birou… este plin de informaţii din întreg Imperiul Galactic.

— Mă tem că eu sunt ultimul care ţine pasul cu noutăţile, spuse Zenow zâmbind cu tristeţe. Ştiţi vechiul proverb: Copilul cizmarului nu are pantofi. Totuşi, am impresia că Imperiul se reface. Avem din nou un Împărat.

— Doar cu numele, domnule Bibliotecar Şef. În majoritatea provinciilor numele Împăratului este menţionat doar de convenienţă, din când în când, însă el nu mai joacă niciun rol în ceea ce se întâmplă pe acolo. Provinciile au control asupra propriilor lor programe şi, mai important, au control asupra forţelor armate locale, scăpând de sub autoritatea Împăratului. Dacă Împăratul ar încerca să-şi exercite autoritatea în altă parte decât în Suburbii, nu ar reuşi. Bănuiesc că nu vor trece mai mult de douăzeci de ani până când unele dintre Provinciile de la periferie îşi vor declara independenţa.

Zenow oftă din nou:

— Dacă aveţi dreptate, Imperiul cunoaşte vremuri mai grele ca niciodată. Dar ce legătură are asta cu dorinţa dumneavoastră de a avea mai mult spaţiu şi de a aduce câţiva oameni aici, la Bibliotecă?

— Dacă Imperiul se dezintegrează, Biblioteca Galactică s-ar putea să nu scape distrugerilor generalizate.

— O, aşa ceva nu se poate, spuse cu aprindere Zenow. Au mai fost şi înainte vremuri grele, şi toţi au înţeles că Biblioteca Galactică de pe Trantor, ca tezaur al întregii cunoaşteri umane, trebuie să rămână neatinsă. Imunitatea ei se va păstra şi în viitor.

— S-ar putea să nu. Dumneavoastră înşivă aţi spus că junta a violat neutralitatea.

— Nu foarte grav.

— Data viitoare s-ar putea să fie grav, şi nu putem admite ca acest tezaur al întregii cunoaşteri umane să fie distrus.

— Veţi împiedica acest lucru prin prezenţa dumneavoastră numeroasă?

— Nu. Însă proiectul care mă interesează o va face. Vreau să creez o mare Enciclopedie, care să conţină toate informaţiile de care are nevoie omenirea pentru a se reface, în caz că răul se întâmplă… o Enciclopedia Galactica, dacă doriţi. Nu avem nevoie de tot ceea ce conţine Biblioteca. Multe dintre aceste informaţii sunt neimportante. Bibliotecile provinciale împrăştiate prin Galaxie ar putea fi distruse şi ele şi, dacă nu ar păţi acest lucru, majoritatea datelor se obţin printr-o legătură computerizată cu Biblioteca Galactică. Deci, intenţia mea este să creez ceva total independent şi care să conţină, într-o formă cât mai concisă toate informaţiile esenţiale de care are nevoie omenirea.

— Dar dacă şi această Enciclopedie va fi distrusă?

— Sper că nu va fi. Intenţionez să găsesc o lume îndepărtată, la periferia Galaxiei, unde să-i pot trimite pe Enciclopedişti ca să lucreze în linişte. Însă, până când voi găsi un asemenea loc, vreau ca nucleul grupului să lucreze aici şi să se folosească de facilităţile oferite de Bibliotecă.

Zenow făcu o grimasă:

— Înţeleg ce vreţi să spuneţi, Profesore Seldon, dar nu sunt sigur că se poate aranja.

— De ce nu, domnule Bibliotecar Şef?

— Faptul că sunt Bibliotecar Şef nu face din mine un monarh absolut. Există un Consiliu destul de numeros – un fel de legislativ – şi vă rog să nu credeţi că pot promova cu succes Proiectul dumneavoastră cu Enciclopedia.

— Sunt uluit.

— Nu e cazul. Nu sunt un Bibliotecar Şef foarte popular. Consiliul se luptă de câţiva ani pentru limitarea accesului în Bibliotecă. Eu m-am opus. I-a iritat faptul că v-am permis acel mic birou.

— Acces limitat?

— Exact. Ideea este că dacă cineva are nevoie de o informaţie, trebuie să comunice unui Bibliotecar, iar Bibliotecarul îi va face rost de informaţie. Consiliul nu doreşte ca oamenii să intre liber în Bibliotecă şi să lucreze singuri la computere. Spun că preţul necesar menţinerii în bune condiţii a computerelor şi a celorlalte echipamente din Bibliotecă a devenit prea mare.

— Dar este imposibil. Tradiţia, de milenii, este ca Biblioteca Galactică să fie deschisă.

— Într-adevăr, dar în ultimii ani fondurile alocate Bibliotecii Galactice au fost reduse de câteva ori. A devenit foarte dificil să menţinem echipamentele în stare bună.

Seldon îşi frecă bărbia:

— Dar dacă fondurile scad, bănuiesc că sunteţi obligaţi să micşoraţi salariile şi să concediaţi oamenii… sau, cel puţin, să nu mai angajaţi alţii.

— Aveţi perfectă dreptate.

— Şi în acest caz, cum veţi reuşi să creşteţi sarcinile unei forţe de muncă restrânse, cerându-le oamenilor dumneavoastră să obţină toate informaţiile de care are nevoie publicul?

— Ideea este că nu vom găsi toate informaţiile de care are nevoie publicul, ci doar pe acelea considerate de *noi* importante.

— Astfel încât nu numai că renunţaţi la ideea de Bibliotecă deschisă, ci chiar la ideea de Bibliotecă.

— Mă tem că da.

— Nu pot crede că vreun Bibliotecar ar vrea aşa ceva.

— Nu-l cunoaşteţi pe Gennaro Mummery, Profesore Seldon.

La privirea nedumerită a lui Seldon, Zenow continuă:

— „Cine este acesta?” vă întrebaţi. Liderul acelei părţi din Consiliu care doreşte închiderea Bibliotecii. O foarte mare parte din Consiliu este de partea lui. Dacă vă permit dumneavoastră şi colegilor să intraţi în Bibliotecă, constituind o forţă independentă, unii dintre membrii Consiliului, care poate nu sunt de partea lui Mummery dar care nu suportă să vadă vreo porţiune a Bibliotecii

controlată de altcineva în afară de Bibliotecari, s-ar putea să voteze în favoarea lui. Iar în acest caz voi fi obligat să demisionez din funcţia de Bibliotecar Şef.

— Ascultaţi, spuse Seldon cu o subită energie. Toată chestia asta cu închiderea Bibliotecii, cu a o face mai puţin accesibilă, cu refuzul informaţiilor – toată problema asta cu scăderea fondurilor – este ea însăşi un semn al dezintegrării Imperiului. Nu sunteţi de acord cu mine?

— Dacă puneţi problema în felul acesta, s-ar putea să aveţi dreptate.

— Atunci, lăsaţi-mă să vorbesc eu Consiliului. Lăsaţi-mă să le explic ce ne rezervă viitorul şi ce doresc eu să fac. Probabil că i-aş putea convinge, aşa cum sper că v-am convins pe dumneavoastră.

Zenow stătu un moment pe gânduri:

— Aş fi dispus să vă dau o şansă, dar vă avertizez că planul dumneavoastră s-ar putea să nu meargă.

— Trebuie să-mi asum riscul. Vă rog să faceţi dumneavoastră toate demersurile necesare, şi să mă anunţaţi atunci când mă pot înfăţişa în faţa Consiliului.

Seldon îl părăsi pe Zenow într-o dispoziţie destul de stingherită. Tot ceea ce-i spusese Bibliotecarului Şef era adevărat… dar banal. Adevăratul motiv pentru care avea nevoie de accesul în Bibliotecă rămăsese nedivulgat.

În sinea sa, nici el nu era sigur că acel acces îi va folosi la ceva.

9

Hari Seldon stătea pe marginea patului lui Yugo Amaryl… liniştit, trist. Yugo era complet terminat. Medicii nu îl mai puteau ajuta cu nimic, chiar dacă ar fi consimţit să primească vreun ajutor. Dar nu era cazul.

Nu avea decât cincizeci şi cinci de ani. Seldon avea şaizeci şi şase, şi totuşi era în formă bună, cu excepţia acceselor de sciatică – sau ce o fi fost – care îl obligau să şchiopăteze din când în când.

Amaryl deschise ochii:

— Tot mai eşti aici, Hari?

Seldon dădu din cap:

— Nu plec de lângă tine.

— Până când voi muri?

— Da.

Apoi, într-un acces de durere, spuse:

— Pentru ce ai făcut asta, Yugo? Dacă ai fi dus o viaţă normală ai mai fi avut de trăit încă douăzeci sau treizeci de ani.

Amaryl zâmbi slab:

— Să trăiesc normal? Adică să-mi iau timp liber? Să mă duc în vacanţă? Să mă distrez cu tot felul de nimicuri?

— Da. Da.

— Fie aş fi tânjit să mă întorc la munca mea, fie m-aş fi deprins cu pierderea timpului şi, în cei douăzeci sau treizeci de ani în plus de care vorbeşti, n-aş fi făcut cine ştie ce. Uită-te la tine.

— Ce-i cu mine?

— Timp de zece ani cât ai fost Prim Ministru, cât te-ai ocupat de ştiinţă?

— Aproape un sfert din timp l-am dedicat psihoistoriei, spuse domol Seldon.

— Exagerezi. Dacă n-aş fi fost eu să trag ca un rob, evoluţia psihoistoriei s-ar fi încetinit şi s-ar fi oprit în cele din urmă.

Seldon dădu din cap:

— Ai dreptate, Yugo. Pentru asta îţi sunt recunoscător.

— Şi înainte, şi după, când ţi-ai petrecut cel puţin jumătate din timp cu treburi administrative, cine duce – a dus – greul trebii? Ei? Poţi să-mi spui?

— Tu, Yugo.

— Exact.

Yugo închise din nou ochii.

— Şi totuşi, spuse Seldon, totdeauna ţi-ai dorit să preiei sarcinile administrative dacă mi-ai fi supravieţuit.

— Nu! Am vrut să conduc Proiectul pentru a-l face să meargă în direcţia bună, dar aş fi pus pe alţii să se ocupe de sarcinile administrative.

Amaryl aţipi, însă tresări, deschise ochii şi îl privi ţintă pe Seldon. Spuse:

— Ce se va întâmpla cu psihoistoria după ce voi muri? Te-ai gândit la asta?

— Da, m-am gândit. Şi vreau să-ţi vorbesc în legătură cu asta. S-ar putea să-ţi facă plăcere, Yugo. Cred că se va petrece o revoluţie în psihoistorie.

Amaryl se încruntă uşor:

— În ce sens? Nu-mi prea place cum sună.

— Ascultă. A fost ideea ta. Cu câţiva ani în urma mi-ai spus că trebuiesc înfiinţate două Fundaţii. Separate şi astfel dispuse încât să reprezinte nucleele unui eventual Al Doilea Imperiu Galactic. Îţi aduci aminte? A fost ideea ta.

— Ecuaţiile psihoistorice…

— Ştiu. Ele mi-au sugerat ideea. De asta mă ocup acum, Yugo. Am reuşit să fac rost de un birou în Biblioteca Galactică…

— Biblioteca Galactică, spuse Amaryl încruntându-se şi mai tare. Nu-mi plac tipii ăia. O ceată de idioţi înfumuraţi.

— Yugo, Bibliotecarul Şef, Las Zenow, nu este un tip chiar atât de rău.

— Te-ai întâlnit vreodată cu un Bibliotecar numit Mummery, Gennaro Mummery?

— Nu, dar am auzit de el.

— O fiinţă umană mizerabilă. Am avut o ceartă odată, când a spus că am deranjat nu ştiu ce lucru. Nu făcusem aşa ceva şi m-am supărat foarte tare, Hari. Dintr-o dată, parcă mă întorsesem în Dahl… Dar despre cultura dahlită se poate spune că este o cloacă de invective. I-am zis câteva şi i-am mai spus că punea beţe în roate psihoistoriei şi că va fi cunoscut în istorie ca un ticălos. De fapt, am spus altceva decât „ticălos”.

Amaryl chicoti slab:

— L-am lăsat fără grai.

Brusc, Seldon îşi dădu seama de unde venea animozitatea lui Mummery faţă de cei din afară şi faţă de psihoistorie… dar nu spuse nimic.

— Ideea este că ai vrut două Fundaţii, astfel încât dacă una eşuează, celalaltă să continue. Dar am mers mai departe.

— În ce sens?

— Îţi aduci aminte că Wanda ţi-a putut citi mintea, acum doi ani, descoperind că era ceva în neregulă cu o anumită porţiune a ecuaţiilor din Primul Radiant?

— Da, desigur.

— Ei bine, vom găsi şi alţii ca ea. Vom avea o Fundaţie care va consta în cea mai mare parte din fizicieni, care vor păstra cunoştinţele umanităţii şi vor servi ca nucleu pentru Al Doilea Imperiu. Şi va fi o A Doua Fundaţie, constituită doar din psihoistorici – mentalişti, fiinţe care pot influenţa minţile – lucrând cu psihoistoria în diverse moduri, făcând-o să evolueze mult mai repede. Ei vor face reglajul fin de-a lungul timpului. Înţelegi? Mereu în umbră, supraveghind. Ei vor fi gardienii Imperiului.

— Minunat! spuse Amaryl. Minunat! Ai văzut ce bine mi-am ales momentul pentru a muri? Acum nu aş mai fi avut nimic de făcut.

— Nu spune asta, Yugo.

— Nu mai face atâta caz, Hari. Sunt prea obosit. Îţi mulţumesc… îţi mulţumesc… pentru că mi-ai spus…

Vocea îi slăbea din ce în ce mai mult.

— … despre revoluţie. Mă simt fericit… fericit… feri…

Acestea fură ultimele cuvinte ale lui Amaryl.

Seldon se aplecă deasupra patului. Lacrimi îi ţâşniră din ochi şi se rostogoliră pe obraz.

Dispăruse încă un prieten. Demerzel, Cleon, Dors şi acum Yugo… lăsându-l mai pustiu şi mai singur pe măsură ce îmbătrânea.

Iar revoluţia care îl făcuse pe Amaryl să moară fericit s-ar putea să nu se înfăptuiască niciodată. Putea căpăta accesul în Biblioteca Galactică? Putea găsi şi alţi oameni ca Wanda? Cât va dura asta?

Avea şaizeci şi şase de ani. Dacă ar fi putut porni această revoluţie la treizeci şi doi de ani, când sosise pentru prima oară pe Trantor…

Acum s-ar putea să fie prea târziu.

10

Gennaro Mummery îl făcea să aştepte. Era o impoliteţe intenţionată, chiar insolenţă, însă Hari Seldon îşi păstră calmul.

La urma urmelor, avea mare nevoie de Mummery şi dacă şi-ar fi manifestat nemulţumirea faţă de Bibliotecar, nu avea decât de pierdut. Mummery s-ar arăta chiar încântat de furia lui Seldon.

Aşa că îşi păstră cumpătul şi aşteptă. În cele din urmă, Mummery intră. Seldon îl mai văzuse şi înainte – dar numai de la distanţă. Aceasta era prima ocazie când se întâlneau singuri.

Mummery era scund şi îndesat, cu o figură rotundă încadrată de o barbă micuţă şi neagră. Avea un zâmbet pe faţă, însă Seldon bănuia că era un zâmbet lipit, fără nicio însemnătate. Îi scotea în evidenţă dinţii îngălbeniţi. Calota lui Mummery era, inevitabil, gălbuie, cu o linie maro şerpuind în jurul ei.

Seldon simţi o undă de greaţă. Avu sentimentul că Mummery îi va displăcea, chiar dacă nu ar fi avut niciun motiv.

Fără alte introduceri, Mummery spuse:

— Ei bine, Profesore, ce pot face pentru dumneavoastră?

Privi banda orară de pe perete, dar nu-şi ceru scuze pentru că întârziase.

— Domnule, spuse Seldon, aş dori să vă rog să puneţi capăt opoziţiei dumneavoastră faţă de prezenţa mea aici, la Bibliotecă.

Mummery desfăcu braţele:

— Sunteţi aici de doi ani. Despre ce opoziţie vorbiţi?

— Până acum, acea parte a Consiliului reprezentată de dumneavoastră nu a reuşit să obţină mai multe voturi decât Bibliotecarul Şef, însă luna viitoare se va ţine o altă întrunire, iar Las Zenow mi-a spus că nu este sigur pe rezultat.

Mummery ridică din umeri:

— Şi eu sunt nesigur... Contractul dumneavoastră – dacă îi putem spune aşa – va fi poate reînnoit.

— Am nevoie de mai mult, domnule Bibliotecar Mummery. Vreau să aduc cu mine câţiva colegi. Proiectul în care sunt implicat – stabilirea a ceea ce este nevoie pentru eventuala pregătire a unei Enciclopedii foarte speciale – nu îl pot duce la capăt de unul singur.

— Colegii dumneavoastră pot lucra oriunde doresc. Pe Trantor este loc destul.

— Trebuie să lucrăm în Bibliotecă. Domnule, eu sunt un om bătrân şi timpul nu mai are răbdare cu mine.

— Cine se poate opune trecerii timpului? Nu cred însă că vă vom permite să aduceţi aici colegii dumneavoastră. Aţi ajuns pe muchie de cuţit, Profesore?

(Da, într-adevăr, gândi Seldon, dar nu spuse nimic.)

— Până acum, spuse Mummery, nu am reuşit să vă împiedic accesul în Bibliotecă, Profesore. Până acum. Dar cred că pot continua să vă ţin departe de colegii dumneavoastră.

Seldon îşi dădu seama că nu ajungea nicăieri astfel. Se decise să vorbească ceva mai sincer:

— Domnule Bibliotecar Mummery, sunt sigur că animozitatea dumneavoastră faţă de mine nu este ceva personal. Sunt sigur că înţelegeţi importanţa muncii pe care o fac.

— Vă referiţi la psihoistorie. Haideţi, munciţi la ea de peste treizeci de ani. Ce rezultate aţi dat?

— Tocmai aici este problema. S-ar putea să obţin acum un rezultat.

— Atunci, dacă este să dea vreun rezultat, să îl dea la Universitatea Streeling. De ce trebuie să fie la Biblioteca Galactică?

— Domnule Bibliotecar Mummery. Ascultaţi-mă. Doriţi să interziceţi publicului accesul în Bibliotecă. Vreţi să încălcaţi o lungă tradiţie. Aveţi inimă să faceţi aşa ceva?

— Nu de inimă avem nevoie. Avem nevoie de finanţare. Sunt sigur că Bibliotecarul Şef v-a plâns pe umăr, povestindu-vă despre durerile noastre. Finanţarea este la pământ, salariile au fost reduse. Ce putem face? Trebuie să reducem serviciile făcute populaţiei, iar în aceste condiţii este clar că nu avem cum vă suporta pe dumneavoastră şi pe colegi. Nu avem cum să vă oferim birouri şi echipamente.

— Aţi prezentat această situaţie Împăratului?

— Profesore, vă faceţi iluzii. Psihoistoria nu vă spune că Imperiul se degradează? Am auzit că vi se spune Corbul Seldon şi asta cred că are legătură cu o pasăre legendară prevestitoare de nenorociri.

— Este adevărat că vom avea de înfruntat vremuri grele.

— Şi credeţi că Biblioteca poate rămâne imună la aceste vremuri grele? Profesore, Biblioteca este viaţa mea şi doresc ca ea să-şi continue existenţa, dar asta nu se poate decât dacă reuşim să găsim o modalitate de creştere a finanţării… Şi veniţi aici pretinzând o Bibliotecă deschisă în beneficiul dumneavoastră. Nu ţine, Profesore. Pur şi simplu nu ţine.

Seldon spuse cu desperare:

— Şi dacă găsesc eu credite pentru Bibliotecă?

— Serios? Cum?

— Dacă vorbesc cu Împăratul? Am fost Prim Ministru, pe vremuri. Mă va primi şi mă va asculta.

Mummery râse:

— Şi credeţi că veţi obţine credite de la el?

— Dacă reuşesc, dacă finanţarea dumneavoastră va creşte, îmi pot aduce colegii?

— Aduceţi mai întâi creditele, spuse Mummery, şi vom vedea după aceea. Dar nu cred că veţi reuşi.

Părea foarte sigur pe sine, şi Seldon se întrebă cât de des şi cât de inutil apelase Biblioteca Galactică la Împărat

până atunci? Ce şanse avea ca apelul său să dea vreun rezultat?

11

Împăratul Agis XIV nu avea vreun drept legitim pentru a purta acest nume. Îl adoptase după ce se urcase pe tron, în mod deliberat, pentru a se conecta cu Agisii care domniseră cu două mii de ani în urmă, majoritatea cu multă pricepere – în special Agis VI, care domnise patruzeci şi doi de ani, şi care menţinuse ordinea într-un Imperiu prosper, cu o mână fermă dar binevoitoare.

Agis XIV nu semăna deloc cu cei de la care împrumutase numele – dacă ne luăm după înregistrările holografice. Dar, ca să fim sinceri, Agis XIV nu semăna deloc nici cu holograma oficială prezentată publicului.

În legătură cu asta, Hari Seldon se gândi, cu un acces de nostalgie, că Împăratul Cleon, cu toate slăbiciunile şi lipsurile, arăta totuşi ca un Împărat.

Agis XIV nu avea înfăţişare de Împărat. Seldon nu îl văzuse niciodată de aproape, iar cele câteva holograme pe care le văzuse erau jignitor de inexacte. Cel care făcuse hologramele Imperiale îşi cunoştea meseria şi se descurcase bine, gândi Seldon strâmbând din nas.

Agis XIV era scund, cu o figură deloc atrăgătoare, cu ochi ieşiţi din orbite şi care nu păreau luminaţi de inteligenţă. Singurul său merit era ca se înrudea de departe cu Cleon.

Totuşi, trebuie să recunoaştem că nu încerca să joace rolul Împăratului atotputernic. Se spune că îi plăcea mai degrabă să fie numit „Cetăţeanul Împărat” şi doar protocolul Imperial şi protestele înverşunate ale Gărzii Imperiale îl împiedicau să iasă din zona deschisă şi să se plimbe pe aleile Trantorului. După toate aparenţele, continua povestea, îşi dorea să dea mâna personal cu cetăţenii şi să le audă cu urechile lui plângerile.

(O bilă albă pentru el, gândi Seldon, chiar dacă nu va ajunge vreodată să-şi îndeplinească dorinţele.)

Agis XIV avea o voce clară şi atrăgătoare, deloc potrivită cu înfăţişarea sa.

— Un ex-Prim Ministru are, desigur, privilegiile sale, spuse el, deşi sunt uimit de curajul de care am dat dovadă acceptând să mă întâlnesc cu tine.

Vorbele sale dovedeau umor şi Seldon îşi dădu seama deodată că omul din faţa sa era totuşi inteligent.

— Curaj, Sire?

— Da, desigur. Nu ţi se spune Corbul Seldon?

— Ieri am auzit pentru prima oară această expresie, Sire.

— Probabil că se face referire la psihoistoria ta, care se pare că preveşteşte Prăbuşirea Imperiului.

— Sire, ea nu face decât o estimare probabilistică…

— Se face legătura între tine şi o pasăre mitică, aducătoare de nenorociri. Şi cred că pe bună dreptate.

— Sper că nu, Sire.

— Haide, haide. Datele sunt grăitoare. Eto Demerzel, fostul Prim Ministru al lui Cleon, a fost impresionat de munca ta şi iată ce a păţit… a fost obligat să-şi părăsească postul şi să ia drumul exilului. Împăratul Cleon însuşi a fost impresionat de munca ta şi… a fost asasinat. Junta militară a fost impresionată de munca ta şi… a fost măturată. Joranumiţii au fost impresionaţi de munca ta şi, fii atent, au fost distruşi. Iar acum, Corbul Seldon a venit să mă vadă pe mine. La ce să mă aştept?

— La nimic rău, Sire.

— Cred şi eu, deoarece spre deosebire de ceilalţi, pe mine nu mă interesează munca ta. Acum spune-mi pentru ce ai venit aici.

Ascultă cu atenţie, fără să întrerupă, în timp ce Seldon explica importanţa înfiinţării unui Proiect destinat elaborării unei enciclopedii care să păstreze cunoştinţele umane în caz că avea să se întâmple cel mai rău lucru posibil.

— Da, da, spuse în final Agis XIV. Deci eşti într-adevăr convins că Imperiul se va prăbuşi.

— Probabilitatea este foarte mare, Sire. Ar fi o imprudenţă să nu se ţină cont de o astfel de posibilitate. Doresc să împiedic acest lucru… sau, dacă se va întâmpla, măcar să-i atenuez efectele.

— Corbul Seldon, dacă vei continua să-ţi bagi nasul în problemele astea, sunt convins că Imperiul se va prăbuşi *sigur*, şi nimic nu îl va mai putea ajuta.

— Nu este aşa, Sire. Vă cer permisiunea de a lucra.

— O ai, dar tot nu înţeleg ce doreşti de la mine. Pentru ce mi-ai spus povestea asta cu enciclopedia?

— Pentru că doresc să lucrez în Biblioteca Galactică, Sire. Sau, mai precis, aş dori ca alţii să lucreze cu mine.

— Te asigur că nu-ţi voi sta în cale.

— Nu este suficient, Sire. Am nevoie de ajutorul vostru.

— În ce sens, domnule ex-Prim Ministru?

— Fonduri. Biblioteca trebuie să primească fonduri, altfel va închide uşile publicului dându-mă şi pe mine afară.

— Credite!

În vocea Împăratului se făcu simţită o notă de uimire:

— Ai venit la mine pentru credite?

— Da, Sire.

Agis XIV se ridică oarecum agitat. Seldon se ridică şi el imediat, însă Agis îi făcu semn să rămână aşezat:

— Stai jos. Nu mă trata ca pe un Împărat. Eu nu sunt un Împărat. Nu mi-am dorit să ajung în situaţia asta, dar m-au obligat. Eram cel mai aproape de familia Imperială, şi mi-au împuiat urechile că Imperiul avea nevoie de un Împărat. Aşa că toată lumea se foloseşte de mine. Credite! Te aştepţi să am credite! Vorbeşti despre dezintegrarea Imperiului. Cum crezi că are loc dezintegrarea? Te gândeşti la revolte? La război civil? La dezordini, aici şi acolo? Nu. Gândeşte-te la *credite*. Îţi dai seama că nu pot aduna taxele de la jumătate din provinciile Imperiului? Toate fac în continuare parte din Imperiu – „Trăiască Imperiul!” – „Toată cinstea noastră Împăratului!” – dar nu plătesc nimic, iar eu nu am forţele necesare pentru a colecta taxele. Şi dacă nu pot face rost de credite de la ei, asta înseamnă că de fapt nu prea fac parte din Imperiu, nu-i aşa? Credite! Imperiul

trece printr-un deficit cronic de dimenisuni îngrozitoare. Nu pot plăti nimic. Crezi că am suficiente fonduri pentru a întreţine domeniile Palatului? De-abia pot face faţă. Trebuie să fac compromisuri. Trebuie să las Palatul să decadă. Trebuie să-i las pe servitori să poarte haine ponosite. Profesore Seldon, dacă vrei credite, nu te pot ajuta. De unde să găsesc fonduri pentru Bibliotecă? Ar trebui să zică mersi că reuşesc să storc în fiecare an câte ceva pentru ei.

Împăratul termină, întinzând mâinile, cu palmele în sus, ca pentru a sugera goliciunea vistieriei Imperiale.

Hari Seldon era copleşit.

— Totuşi, Sire, spuse el, chiar dacă vă lipsesc creditele, aveţi prestigiul Imperial. Nu puteţi ordona Bibliotecii să-mi lase biroul şi să permită accesul colegilor mei pentru a mă ajuta în munca de o importanţă vitală?

Agis XIV se aşeză din nou, ca şi când, dacă subiectul nu mai erau creditele, îşi pierduse starea de agitaţie.

— Îţi dai seama, spuse el, că, printr-o lungă tradiţie Biblioteca Galactică este independentă de Imperiu, cel puţin în privinţa administrării. Îşi face singură regulile încă de pe vremea lui Agis VI, tizul meu…

Zâmbi, după care continuă:

— … care a încercat să obţină controlul asupra serviciului de informaţii a Bibliotecii. Nu a reuşit. Dacă marele Agis VI a dat greş, crezi că pot reuşi eu?

— Nu vă cer să folosiţi forţa, Sire. Doar să faceţi o sugestie politicoasă. Sunt sigur că dacă nu este implicată nicio funcţie vitală a Bibliotecii, vor fi încântaţi să satisfacă dorinţa Împăratului.

— Profesore Seldon, cunoşti foarte puţin Biblioteca. Nu trebuie decât să-mi exprim o dorinţă, oricât de politicos şi blând, pentru a fi sigur că vor face exact contrariul. Sunt foarte sensibili la cel mai mic semn al imixtiunii Imperiale.

— Şi atunci, ce să fac? întrebă Seldon.

— Păi uite, îţi spun eu. Mi-a venit o idee. Eu fac parte din public, şi pot vizita Biblioteca, dacă doresc. Este amplasată pe domeniile Palatului, deci nu voi viola protocolul dacă fac o vizită acolo. Vei veni cu mine şi ne

vom purta ostentativ ca doi prieteni buni. N-am să le cer nimic, dar dacă suntem remarcaţi umblând braţ la braţ, atunci probabil că unii dintre membrii preţiosului lor Consiliu vor fi mai amabili faţă de tine… Cu altceva nu te pot ajuta.

Şi foarte dezamăgitul Seldon se întrebă dacă va fi suficient.

12

Las Zenow spuse cu o urmă de admiraţie în voce:

— Nu ştiam că eşti prieten atât de bun cu Împăratul, Profesore Seldon.

— De ce nu? Este un tip foarte democrat pentru un Împărat şi l-a interesat experienţa mea de Prim Ministru de pe vremea lui Cleon.

— Trebuie să spun că asta a făcut o adâncă impresie asupra noastră. De mulţi ani nu am mai avut un Împărat prin sălile noastre. În general, atunci când Împăratul are nevoie de ceva de prin Bibliotecă…

— Îmi închipui. Cere şi i se aduce, ca o dovadă de politeţe.

— A fost odată o sugestie, spuse Zenow pus pe bârfe, ca Împăratul să fie dotat cu un set complet de echipamente computerizate în palatul său, conectate direct la sistemul Bibliotecii, astfel încât să nu trebuiască să aştepte atunci când are nevoie de ceva. Asta a fost pe vremurile bune, când creditele nu lipseau, dar s-a votat împotrivă.

— Serios?

— Da, aproape întreg Consiliul a fost de acord că amestecul Împăratului în Bibliotecă ar fi prea mare şi că asta ar ameninţa independenţa noastră faţă de guvern.

— Şi acest Consiliu, care nu este dispus să cedeze nimic Împăratului, este de acord să mă lase să rămân în Bibliotecă?

— În momentul de faţă, da. Există sentimentul – iar eu am făcut tot posibilul pentru a-l încuraja – că dacă nu

suntem politicoşi faţă de un prieten intim al Împăratului, există şansa ca fondurile să ne fie tăiate complet, aşa că…

— Deci aici vorbesc creditele… sau, mai bine zis, speranţa în credite.

— Aşa se pare.

— Îmi pot aduce colegii?

Zenow spuse, stânjenit:

— Mă tem că nu. Împăratul a fost la braţ doar cu tine… nu şi cu colegii tăi. Îmi pare rău, Profesore.

Seldon dădu din umeri şi fu înghiţit de un val de adâncă melancolie. Deci, nu avea cum să-şi aducă vreun coleg. O vreme sperase să găsească alţii ca Wanda şi nu reuşise. La rândul lui, avea nevoie de fonduri pentru a continua o cercetare adecvată. Şi nu avea nimic.

13

Trantor, lumea-oraş, capitala Imperiului, se schimbase considerabil faţă de ziua în care Hari coborâse din hipernava ce îl adusese de pe Helicon, lumea sa natală, acum treizeci şi opt de ani. Sau poate că era doar ceaţa din memoria unui bătrân, care făcea din Trantorul de odinioară o citadelă atât de strălucitoare în imaginaţia sa? se întrebă Hari. Sau poate că fusese exuberanţa tinereţii… cum să nu fii impresionat tu, un tânăr din Provincie, de turnurile scânteietoare, de cupolele strălucitoare, de masele de oameni grăbite, pline de culoare, care păreau să se agite zi şi noapte prin Trantor?

Acum, se gândi el cu tristeţe, aleile erau aproape pustii, chiar şi în lumina plină a miezului zilei. Bande de cuţitari şi vagabonzi controlau diversele zone ale oraşului, luptând între ele pentru câştigarea teritoriului. Forţele de securitate scăzuseră; cei care rămăseseră aveau toate degetele ocupate cu înregistrarea plângerilor la biroul central. Desigur, ofiţerii de securitate erau trimişi atunci când se făceau auzite apeluri desperate, însă apăreau la faţa locului doar *după* ce crima fusese comisă… nici măcar nu mai

pretindeau că protejează cetăţenii. Fiecare ieşea din casă pe propriul său risc… şi era un risc destul de mare. Totuşi, Hari Seldon îşi asuma acel risc, sub forma unei plimbări zilnice, ca şi cum ar fi sfidat forţele care îi distrugeau mult iubitul Imperiu, distrugându-l şi pe el.

Deci Hari Seldon se plimba, şchiopătând şi gânditor.

Nimic nu mergea. Nimic. Nu fusese în stare să identifice structura genetică ce o făcea deosebită pe Wanda… şi fără asta era incapabil să identifice alte persoane ca ea.

Capacitatea Wandei de a citi minţile se ascuţise considerabil în cei şase ani de când descoperise greşeala în Prim Radiantul lui Yugo Amaryl. Wanda era deosebită în mai multe aspecte. Era ca şi cum, odată ce îşi dăduse seama că posibilităţile ei mentale o deosebeau de restul lumii, era hotărâtă să le înţeleagă, să-şi stăpânească energiile, să le direcţioneze. Trecuse de adolescenţă, se maturizase, renunţase la răsfăţul copilăresc care o făcea atât de dragă în ochii lui Hari, devenindu-i în acelaşi timp şi mai dragă prin hotărârea ei de a-l ajuta în muncă folosindu-şi puterile „darului” ei. Pentru că Hari Seldon îi povestise Wandei despre planul unei A Doua Fundaţii, iar ea se angajase alături de el la realizarea acestui scop.

Totuşi, astăzi Seldon era într-o pasă proastă. Ajunsese la concluzia că puterea mentală a Wandei nu avea să îl conducă nicăieri. Nu avea credite cu care să-şi continue munca… nu avea credite cu care să descopere alţi oameni asemănători ei… nu avea credite cu care să-şi plătească oamenii care lucrau la Proiectul de Psihoistorie de la Universitatea Streeling, nu avea credite cu care să înceapă importantul Proiect de Enciclopedie de la Biblioteca Galactică.

Ce să facă?

Îşi continuă drumul spre Biblioteca Galactică. I-ar fi fost mai comod să ia un gravi-taxi, dar dorea să meargă pe jos… chiar dacă şchiopăta. Avea nevoie de timp pentru gândire.

Auzi un strigăt – „Uite-l!” – dar nu îi acordă atenţie.

Îl auzi din nou: „Uite-l! Psihoistoria!”

Cuvântul îl forţă să ridice privirea… Psihoistorie?

Se trezi înconjurat de un grup de tineri.

Automat, se lipi cu spatele de perete şi ridică bastonul:

— Ce vreţi?

Aceştia râseră:

— Credite, babalâcule. Ai credite?

— Poate, dar pentru ce vreţi credite de la mine? Aţi spus „Psihoistorie!”. Ştiţi cine sunt?

— Sigur, eşti Corbul Seldon, spuse tânărul cel mai apropiat de el.

Părea foarte bine dispus.

— Eşti un nemernic! strigă altul.

— Şi ce veţi face dacă nu vă dau creditele?

— Te vom bate, spuse şeful lor, după care le vom lua singuri.

— Şi dacă vă dau creditele?

— Te vom bate oricum!

Râseră cu toţii.

Hari Seldon ridică şi mai sus bastonul:

— Să nu prind pe vreunul că se apropie.

Acum reuşi să-i numere. Erau opt.

Simţi o uşoară senzaţie de sufocare. Pe vremuri, când îi avusese alături pe Dors şi pe Raych, fuseseră atacaţi de zece golani şi nu avuseseră nicio problemă. Însă pe atunci nu avea decât treizeci şi doi de ani, iar Dors… era Dors.

Acum situaţia era cu totul alta. Îşi agită bastonul.

Şeful golanilor spuse:

— Hei, babalâcul are de gând să ne atace. Ce ne facem?

Seldon aruncă o privire rapidă în jur. Nu se zărea niciun ofiţer de securitate. Încă un indiciu al deteriorării societăţii. Se iviră unul sau doi trecători, dar nu avea rost să le ceri ajutor. Aceştia măriră pasul şi ocoliră locul cu pricina, pe departe. Nimeni nu avea de gând să-şi rişte pielea într-o încăierare.

— Primul care se apropie se alege cu capul spart, spuse Seldon.

— Ai lasă-mă?

Şeful făcu un pas rapid în faţă şi apucă bastonul. După o scurtă rezistenţă, bastonul fu smuls din strânsoarea lui Seldon. Şeful îl aruncă în lateral:

— Ia să te văd acum, babalâcule!

Seldon se lipi şi mai tare de perete. Nu mai avea decât să aştepte loviturile. Golanii se strânseră în jurul lui. Fiecare îşi dorea să lovească o dată sau de două ori. Ridică braţele pentru a se apăra. Încă mai ştia Twist... într-un fel. Dacă ar fi avut de înfruntat doar unul sau doi, şi-ar fi putut răsuci corpul, evitând loviturile, lovind la rândul lui. Dar nu avea ce face împotriva a opt indivizi...

Încercă totuşi, mişcându-se rapid într-o parte, să evite loviturile, dar piciorul drept, cel cu sciatica, se înmuie sub greutate. Căzu, şi ştia că rămăsese fără nicio scăpare.

Apoi auzi o voce tunătoare:

— Ce se întâmplă aici? Înapoi, golanilor! Înapoi sau vă omor pe toţi!

Şeful spuse:

— Ia te uită! Încă un babalâc!

— Nu chiar atât de babalâc, spuse noul venit.

Cu dosul palmei îl pocni peste faţă pe şef, umplându-l de sânge.

Seldon spuse, surprins:

— Raych, tu eşti?

Raych întinse braţul spre el:

— Nu te amesteca, tată. Ridică-te şi dă-te la o parte.

Şeful, frecându-şi obrazul, spuse:

— Ai s-o păţeşti pentru asta.

— Nu, nu cred, spuse Raych.

Scoase un cuţit dahlit, lung şi sclipitor. Mai scoase încă unul. Avea câte un cuţit în fiecare mână.

Seldon spuse, slab:

— Tot mai porţi cuţite, Raych?

— Mereu, spuse Raych. Nimic nu mă va putea opri.

— Am să te opresc eu, spuse şeful scoţând la iveală un blaster.

Mai repede ca gândul, unul dintre cuţitele lui Raych pluti prin aer şi se înfipse în gâtul şefului. Acesta scoase un icnet

puternic, apoi un horcăit, şi căzu. Ceilalţi şapte priveau înlemniţi.

Raych se apropie şi spuse:

— Vreau să-mi recuperez cuţitul.

Îl scoase din gâtlejul golanului, ştergându-l de cămaşa acestuia. Se apleca spre mâna mortului şi culese blasterul.

Aruncă blasterul într-unul dintre largile sale buzunare.

— Nu-mi place să folosesc blasterul, nemernicilor, spuse el, din cauză că din când în când nu nimeresc ţinta. Însă niciodată nu ratez atunci când arunc cu cuţitul. Niciodată! Golanul ăsta este mort. Aţi mai rămas şapte. Mai staţi pe-aici sau vă căraţi?

— Pe el! strigă unul dintre golani.

Toţi şapte se repeziră asupra lui Raych, care făcu un pas în spate. Un cuţit fulgeră, apoi altul. Doi dintre golani se opriră, fiecare cu câte un cuţit înfipt un abdomen.

— Daţi-mi înapoi cuţitele, spuse Raych.

Îşi scoase cuţitele printr-o mişcare laterală care tăie şi mai mult în carne, apoi le şterse.

— Ăştia doi mai trăiesc încă, dar nu pentru multă vreme. Deci, aţi mai rămas cinci în picioare. Atacaţi din nou, sau vă căraţi?

Golanii se întoarseră, dând să fugă. Raych strigă în urma lor:

— Ridicaţi-vă mortul şi răniţii. Nu am nevoie de ei.

Golanii aruncară în grabă trupurile pe umeri, apoi se întoarseră scurt şi dispărură.

Raych se apleca pentru a ridica bastonul lui Seldon:

— Poţi merge, tată?

— Nu prea bine, spuse Seldon. Mi-am sucit piciorul.

— Bine, atunci urcă în maşina mea. Ia spune-mi, ce făceai pe aici, mergând pe jos?

— De ce să nu merg pe jos? Nu mi s-a mai întâmplat niciodată nimic.

— Aha, deci ai aşteptat până să ţi se întâmple ceva. Intră în maşină şi te duc până la Streeling.

Programă automobilul în linişte, apoi spuse:

— Ce păcat că nu o mai avem pe Dors cu noi. Mama i-ar fi atacat cu mâinile goale şi i-ar fi omorât pe toţi opt în cinci minute.

Seldon simţi cum lacrimile îi irită pleoapele:

— Ştiu, Raych, ştiu. Crezi că există zi în care să nu-i simt lipsa?

— Îmi pare rău, spuse Raych încet.

— De unde ai aflat că eram în încurcătură? întrebă Seldon.

— Wanda mi-a spus. Mi-a spus că erau oameni răi care te aşteptau, mi-a spus unde se află, iar eu am plecat imediat.

— Nu te-ai îndoit de spusele ei?

— Deloc. Acum ştim destule despre ea pentru a nu ne mai îndoi că are un fel de contact cu mintea ta şi cu lucrurile din jurul tău.

— Ţi-a spus şi câţi oameni mă atacau?

— Nu. Mi-a spus: „Destul de mulţi.”

— Deci ai venit singur, Raych, nu-i aşa?

— Nu mai aveam timp să chem securitatea, tată. De altfel, unul ca mine a fost suficient.

— Da, într-adevăr. Mulţumesc, Raych.

14

Acum erau din nou în Streeling, şi piciorul lui Seldon se afla înfăşurat într-o perniţă.

Raych îl privi cu o înfăţişare întunecată.

— Tată, începu el, de acum înainte să nu mai mergi prin Trantor de unul singur.

Seldon se încruntă:

— De ce, din cauza incidentului?

— A fost un incident destul de grav. Este clar că nu-ţi mai poţi purta singur de grijă. Ai şaptezeci de ani şi, într-o urgenţă, nu te mai poţi baza pe piciorul drept. Ai duşmani…

— Duşmani!

— Da, într-adevăr. Şi o ştii foarte bine. Şobolanii ăia de canal nu umblau după un oarecare. Nu căutau pur şi simplu o persoană neajutorată pentru a o jefui. Atunci când te-au identificat au strigat „Psihoistorie!”. Şi ţi-au spus că eşti un nemernic. Din ce cauză?

— Nu ştiu de ce.

— Din cauză că trăieşti într-o lume a ta, tată, şi nu mai ştii ce se întâmplă pe Trantor. Crezi că trantorienii nu sunt la curent că lumea lor se duce rapid pe tobogan? Crezi că ei nu ştiu că psihoistoria ta a prezis acest lucru cu mulţi ani înainte? Nu îţi dai seama că aruncă toată vina pe aducătorul mesajului? Dacă lucrurile merg rău – şi *merg* rău – mulţi sunt de părerea că tu porţi întreaga responsabilitate.

— Nu pot să cred una ca asta.

— De ce crezi că un grup de Bibliotecari doreşte să te vadă plecat din Bibliotecă? N-ar vrea să fie pe-acolo atunci când va năvăli mulţimea să te linşeze. Aşa că... trebuie să ai grijă de tine. Nu poţi ieşi singur. Va trebui să merg eu cu tine, sau să-ţi iei gărzi de corp. Altfel nu se poate, tată.

Seldon arăta teribil de nefericit.

Raych se mai înmuie şi spuse:

— Dar nu pentru multă vreme, tată. Am o nouă slujbă.

Seldon ridică privirea:

— O slujbă nouă? Ce fel?

— Voi preda cursuri la o Universitate.

— Ce Universitate?

— Cea din Santanni.

Buzele lui Seldon tremurară:

— Santanni! Este la nouă mii de parseci depărtare de Trantor. Este o lume din Provincie, de cealaltă parte a Galaxiei.

— Exact. Pentru asta şi vreau să mă duc acolo. Tată, toată viaţa am stat pe Trantor şi m-am săturat de el. Nu există lume în întreg Imperiul care să se deterioreze atât de rapid şi de drastic ca Trantorul. A devenit o cloacă a crimelor şi nimeni nu ne asigură protecţia. Economia şchioapătă, tehnologia se prăbuşeşte. Pe de altă parte,

Santanni este o lume decentă, încă viguroasă, şi vreau să merg acolo pentru a-mi construi o nouă viaţă împreună cu Manella, cu Wanda şi cu Bellis. Plecăm cu toţii acolo peste două luni.

— Toţi!

— Împreună cu tine, tată. Împreună cu tine. Nu te vom lăsa pe Trantor. Mergi cu noi pe Santanni.

Seldon dădu din cap:

— Imposibil, Raych. Ştii foarte bine asta.

— De ce este imposibil?

— Ştii de ce. Proiectul. Psihoistoria mea. Vrei să-mi abandonez munca de o viaţă?

— De ce nu? Ea te-a abandonat pe tine.

— Vorbeşti aiurea.

— Ba nu. Unde ai să ajungi cu ea? Nu mai ai credite. Nici nu poţi face rost. Nu a mai rămas pe Trantor vreo persoană dispusă să te ajute.

— De aproape patruzeci de ani…

— Da, recunosc. Dar, după toţi aceşti ani, ai *ratat*, tată. Nu e nicio crimă să ratezi. Ţi-ai dat toată silinţa şi ai ajuns atât de departe, dar trăieşti într-o economie care se deteriorează, într-un Imperiu care se prăbuşeşte. În cele din urmă, te trezeşti oprit de chiar lucrul pe care l-ai prezis de atâta vreme. Aşa că…

— Nu. Nu mă voi opri. Într-un fel sau altul, voi merge mai departe.

— Hai să-ţi spun ceva, tată. Dacă eşti chiar atât de încăpăţânt, atunci ia-ţi şi psihoistoria cu tine. Ia-o pe Santanni. Acolo ar putea exista suficiente credite – şi entuziasm – care să te sprijine.

— Şi cei care au lucrat pentru mine cu atâta devotament?

— Prostii, tată. Te-au *părăsit* pentru că nu îi mai poţi plăti. Te ancorezi de locul ăsta pentru restul vieţii tale, dar vei rămâne singur… Haide, tată, fii rezonabil. Crezi că-mi face plăcere să-ţi vorbesc în felul ăsta? Ceea ce ai prezis tu s-a întâmplat în cele din urmă, şi asta tocmai din cauză că nimeni nu a vrut – sau nu a avut *curajul* – să te ajute. Hai să

fim sinceri unul cu altul. Când mergi pe străzile Trantorului şi eşti atacat pentru niciun alt motiv decât că eşti Hari Seldon, nu crezi că e cazul să fim puţin sinceri?

— Lasă-mă cu adevărul. Nu am intenţia să plec de pe Trantor.

Raych dădu din cap:

— Eram sigur că ai să te încăpăţânezi, tată. Ai două luni să-ţi schimbi decizia. Mai gândeşte-te, bine?

15

De multă vreme nu mai zâmbise Hari Seldon. Îşi conducea Proiectul la fel ca întotdeauna: grăbindu-se să vadă psihoistoria progresând, făcând planuri pentru Fundaţie, studiind Primul Radiant.

Dar nu apucase să zâmbească. Nu făcuse decât să muncească neobosit, fără a avea sentimentul unui succes iminent. Totul dădea senzaţia unui *eşec* iminent.

Acum, în timp ce stătea în biroul său de la Universitatea Streeling, intră Wanda. Ridică privirea spre ea şi inima i se umplu de căldură. Wanda fusese întotdeauna deosebită. Seldon nu-şi putea aminti vreo ocazie în care el şi ceilalţi să nu-i accepte vorbele altfel decât cu obişnuitul entuziasm; întotdeauna fusese parcă la fel. Pe vremuri, îi salvase viaţa cu informaţia ei ciudată despre „moartea-limonadă”.

Deşi Dr. Endelecki susţinuse că genomul Wandei era perfect normal în toate privinţele, Seldon era în continuare convins că nepoata sa poseda capacităţi mentale mult peste cele ale oamenilor obişnuiţi. Şi era la fel de sigur că oameni la fel ca ea existau în Galaxie... ba chiar şi pe Trantor. Dacă i-ar putea găsi pe aceşti mentalişti, ce avânt ar lua Fundaţiile! Potenţialul unei asemenea realizări măreţe, concentrat în minunata sa nepoată! Seldon o privi, încadrată în uşă, şi simţi că inima i se rupe de durere. În câteva zile, avea să plece.

Cum ar putea suporta? Era o fată atât de frumoasă! Avea optsprezece ani. Păr lung şi blond, o faţă puţin cam

lată dar mereu dispusă să zâmbească. Zâmbea şi acum, iar Seldon gândi: De ce nu? Se îndreaptă spre Santanni şi spre o nouă viaţă.

— Ei bine, Wanda, spuse el, mai avem doar câteva zile.

— Nu, bunicule, nu cred.

El o privi nedumerit:

— Ce spui?

Wanda se apropie de el şi îl îmbrăţişă:

— Nu plec.

— Părinţii tăi s-au răzgândit?

— Nu, ei vor merge.

— Şi tu nu? De ce? Unde mergi?

— Voi rămâne aici, bunicule. Împreună cu tine.

Îl strânse puternic în braţe:

— Sărmanul bunic!

— Dar nu înţeleg. De ce? Îţi dau ei voie?

— Te referi la mama şi la tata? Nu chiar. Discutăm despre asta de săptămâni întregi, dar am avut câştig de cauză. De ce nu, bunicule? Ei vor merge pe Santanni şi se vor avea unul pe altul… şi, în plus, o au pe mica Bellis. Dar dacă eu merg cu ei şi te las pe tine aici, nu vei avea pe nimeni. Nu cred că aş putea suporta aşa ceva.

— Cum i-ai convins să fie de acord?

— Ei, ştii tu… am forţat puţin.

— Cum adică?

— Cu mintea. Pot vedea ce este în mintea ta şi în a lor şi, pe măsură ce trece timpul, pot vedea din ce în ce mai clar. Îi pot forţa să facă ce vreau eu.

— Cum?

— Nu ştiu. Dar după o vreme s-au săturat şi n-au mai rezistat. Sunt dispuşi să mă lase să fac cum vreau eu. Aşa că voi rămâne cu tine.

Seldon ridică privirea spre ea, cu dragoste:

— Este minunat, Wanda. Dar Bellis…

— Nu-ţi face griji în privinţa lui Bellis. Nu are o minte ca a mea.

— Eşti sigură?

Seldon îşi frământa cu dinţii buza inferioară.

— Foarte sigură. În plus, mama şi tata trebuie să rămână şi ei cu cineva, nu?

Seldon ar fi vrut să se bucure, dar nu o putea face deschis. Mai erau Raych şi Manella. Cum rămânea cu ei?

— Wanda, spuse el, dar părinţii tăi? Poţi fii atât de insensibilă faţă de ei?

— Nu sunt insensibilă. Ei mă înţeleg. Îşi dau seama că trebuie să stau cu tine.

— Cum ai reuşit asta?

— Am forţat, spuse simplu Wanda, şi în cele din urmă au ajuns să vadă lucrurile la fel ca mine.

— Poţi face aşa ceva?

— N-a fost uşor.

— Şi ai făcut-o din cauză că…

Seldon se întrerupse.

— Din cauză că te iubesc, spuse Wanda. Bineînţeles. Şi din cauză că…

— Da?

— Trebuie să învăţ psihoistoria. Ştiu deja destule lucruri despre ea.

— Cum?

— Din mintea ta. Din mintea celor care lucrează la Proiect, mai ales de la unchiul Yugo înainte de a muri. Dar până acum nu am dat decât peste zdrenţe şi bucăţele. Vreau un Prim Radiant propriu.

Faţa i se luminase şi vorbele îi ieşeau repede din gură, pline de pasiune:

— Vreau să studiez în amănunt psihoistoria. Bunicule, tu eşti foarte bătrân şi obosit. Eu sunt tânără şi plină de avânt. Vreau să învăţ cât pot, ca să pot continua după…

— Ei bine, spuse Seldon, ar fi minunat – dacă ai putea – însă nu mai avem fonduri. Te învăţ tot ce pot, dar… nu mai putem face nimic.

— Vom vedea, bunicule. Vom vedea.

16

Raych, Manella, şi micuţa Bellis aşteptau la cosmoport. Hipernava se pregătea pentru decolare şi cei trei îşi verificaseră deja bagajele.

— Tată, vino cu noi, spuse Raych.

— Nu pot, spuse Seldon.

— Dacă te răzgândeşti, să ştii că întotdeauna vei fi binevenit la noi.

— Ştiu, Raych, ştiu. Am fost împreună aproape patruzeci de ani… şi au fost ani buni. Dors şi cu mine am avut noroc că am dat peste tine.

— Nu, eu am fost norocos, spuse Raych şi ochii i se umplură de lacrimi. Să nu crezi că există vreo zi în care să nu mă gândesc la mama.

— Da, spuse Seldon privind în lateral şi arătând foarte nefericit.

Wanda se juca cu Bellis. Se auzi chemarea care îi îndemna pe toţi pasagerii să urce în hipernavă.

Aşa şi făcură, după o ultimă şi plină de lacrimi îmbrăţişare între Wanda şi părinţii ei. Raych privi înapoi pentru a-i face cu mâna lui Seldon şi încercă să-şi planteze pe faţă un zâmbet fals.

Seldon îi făcu şi el cu mâna, în timp ce cealaltă mână se întinse aproape orbeşte să o cuprindă pe Wanda pe după umeri.

Ea era singura care rămăsese. Unul câte unul, pe parcursul lungii sale vieţi, îşi pierduse prietenii şi pe cei dragi. Demerzel plecase, pentru a nu mai reveni niciodată; Împăratul Cleon murise; iubita sa Dors dispăruse; credinciosul său prieten, Yugo Amaryl, murise. Iar acum, Raych, singurul fiu, pleca şi el.

Rămăsese doar cu Wanda.

17

Hari Seldon spuse:

— Este minunat afară… o seară foarte frumoasă. Ţinând cont că trăim sub cupolă, ai zice că în fiecare seară am putea avea o vreme ca aceasta.

Wanda spuse, indiferentă:

— Ne-am sătura repede, bunicule, dacă ar fi mereu frumos afară. O mică schimbare este binevenită.

— Pentru tine, Wanda, pentru că eşti tânără. Tu ai multe, multe seri înaintea ta. Eu nu mai am. Vreau să am mai multe seri frumoase.

— Haide, bunicule, nu eşti bătrân. Piciorul nu s-a şubrezit chiar atât de tare, iar mintea îţi este la fel de ascuţită ca întotdeauna. *Ştiu* asta.

— Sigur. Zi-i mai departe. Fă-mă să mă simt bine.

Apoi spuse, cu un aer de nemulţumire:

— Vreau să fac o plimbare pe jos. Vreau să ies din apartamentul ăsta strâmt, să fac o plimbare până la Bibliotecă şi să mă bucur de seara asta frumoasă.

— Ce vrei să faci la Bibliotecă?

— În momentul ăsta, nimic. Vreau să mă plimb… Dar…

— Da. Dar?

— I-am promis lui Raych că n-am să mă plimb prin Trantor fără o gardă de corp.

— Raych nu este aici.

— Ştiu, murmură Seldon, dar promisiunea e promisiune.

— Nu a spus cine anume trebuie să fie gardă de corp, nu-i aşa? Hai să mergem la plimbare, iar eu voi fi garda ta de corp.

— Tu? zâmbi Seldon.

— Da, eu. De-aici încolo îmi ofer serviciile. Pregăteşte-te şi hai să mergem la plimbare.

Seldon era amuzat. Stătea în cumpănă dacă să meargă fără baston, mai ales că în ultima vreme piciorul îl duruse ceva mai puţin, dar, pe de altă parte, avea un baston nou, unul cu măciulie de plumb. Era mai greu şi mai rezistent decât bastonul vechi şi, dacă nu avea altă gardă de corp în afară de Wanda, se gândi ca era mai bine să-şi ia totuşi noul baston.

Plimbarea se vădea încântătoare şi Seldon era teribil de fericit că cedase tentaţiei… însă starea asta nu dură decât până la un punct.

Ridică bastonul cu un amestec de mânie şi resemnare, spunând:

— Priveşte acolo!

Wanda ridică ochii. Cupola strălucea, ca întotdeauna seara, pentru a crea senzaţia unui amurg timpuriu. Desigur, se întuneca pe măsură ce noaptea avansa.

Însă Seldon arăta spre o bandă întunecată de-a lungul cupolei. O secţiune a luminilor se stinsese.

— Când am venit prima oară pe Trantor, spuse Seldon, aşa ceva era de neconceput. Oamenii aveau mereu grijă de lumini. Oraşul *lucra*, însă acum decade în toate aspectele astea minore, şi ce mă îngrijorează cel mai mult este că nimănui nu-i pasă. De ce nu se fac plângeri la Palatul Imperial? De ce nu se fac marşuri de protest? E ca şi cum trantorienii se aşteaptă ca oraşul să decadă complet şi sunt supăraţi pe mine din cauză că le arăt realitatea.

Wanda spuse încet:

— Bunicule, sunt doi bărbaţi în spatele nostru.

Intraseră în zona de umbră de sub porţiunea din cupolă cu luminile stinse. Seldon întrebă:

— Se plimbă pur şi simplu?

— Nu.

Wanda nu le aruncă nicio privire. Nici nu avea nevoie:

— Te urmăresc pe tine.

— Îi poţi opri… îi poţi forţa?

— Încerc, dar sunt foarte hotărâţi. Este ca şi cum… ca şi cum aş vrea să împing un zid.

— Cât de departe sunt de mine?

— Cam la trei metri.

— Se apropie?

— Da, bunicule.

— Atunci să-mi spui când au ajuns la un metru în spatele meu.

Mâna îi alunecă pe baston până ajunse la capătul subţire, lăsând măciulia să atârne liberă.

— *Acum*, bunicule, şuieră Wanda.

Seldon se întoarse, rotind bastonul. Acesta căzu cu putere pe umărul unuia dintre bărbaţii din spatele său, care se prăbuşi cu un strigăt, chircindu-se pe pavaj.

— Unde-i celălalt individ? întrebă Seldon.

— A luat-o la fugă.

Seldon coborî privirea spre bărbatul prăvălit şi îi puse piciorul în piept.

— Caută-l prin buzunare, Wanda. Cineva l-a plătit să facă asta şi aş vrea să-i găsesc cartea de credit… poate reuşesc să-mi dau seama de unde au venit.

După care adăugă, îngrijorat:

— Am vrut să-l lovesc în cap.

— L-ai fi omorât, bunicule.

Seldon aprobă:

— Da, exact asta am şi vrut să fac. Îmi este ruşine acum. Am avut noroc că am ratat.

O voce aspră se făcu auzită:

— Ce s-a întâmplat?

O siluetă în uniformă veni în fugă, transpirând:

— Hei, tu, dă-mi bastonul.

— Domnule Ofiţer, începu calm Seldon.

— Îmi spui mai târziu povestea. Trebuie să chemăm o ambulanţă pentru acest sărman om.

— *Sărman om*, făcu mânios Seldon. Avea de gând să mă atace. Am acţionat în auto-apărare.

— Am văzut ce s-a întâmplat, spuse ofiţerul de securitate. Omul asta n-a ridicat niciun deget la tine. Tu te-ai întors şi l-ai lovit fără să te provoace nimeni. Asta nu e auto-apărare. Este atac şi vătămare.

— Domnule ofiţer, vă spun că…

— Nu-mi spune nimic. O să spui judecătorului.

Wanda vorbi cu o voce dulce şi suavă:

— Domnule ofiţer, dacă vreţi să ne ascultaţi…

— Dumneata, domnişoară, ar fi mai bine să mergi acasă, spuse ofiţerul.

Wanda se încrâncenă:

— În niciun caz, domnule ofiţer. Acolo unde merge bunicul meu, merg şi eu.

Ochii ei străluciră şi ofiţerul de securitate bălmăji:

— Bine, atunci vino şi dumneata.

18

Seldon era turbat de furie:

— În întreaga mea viaţă nu am mai fost arestat. Acum două luni m-au atacat opt oameni. I-am respins cu ajutorul fiului meu, dar a fost acolo vreun ofiţer de securitate? S-a oprit vreun om să mă ajute? Nu. De data aceasta, am fost mai bine pregătit şi l-am lovit pe omul care intenţiona să mă atace. A fost pe-acolo un ofiţer de securitate? Sigur. Mi-a pus cătuşele. Erau şi oameni de faţă, amuzându-se văzând un bătrân arestat pentru atac şi vătămare. În ce fel de lume trăim?

Civ Novker, avocatul lui Seldon, oftă şi spuse calm:

— Într-o lume coruptă, dar nu-ţi face griji. Nu vei păţi nimic. Te scot pe cauţiune şi ne vom întoarce la proces, în faţa unui juriu care în cea mai parte are vârsta ta. Cel mai rău lucru pe care-l poţi păţi este să primeşti câteva cuvinte dure din partea judecătorului. Vârsta şi reputaţia ta…

— Lasă-mă cu reputaţia mea, spuse Seldon încă furios. Sunt psihoistoric şi, în aceste vremuri, *ăsta* este un cuvânt urât. Ar fi cu toţii bucuroşi să mă vadă în închisoare.

— Nu, nu vor fi, spuse Novker. Or fi câteva capete pătrate care au ceva împotriva ta, dar mă voi îngriji ca nici unul dintre ele să nu ajungă în juriu.

— Chiar este nevoie să-l trecem pe bunicul prin toate astea? interveni Wanda. Nu mai este un om tânăr. Nu ne putem prezenta doar în faţa magistratului, fără să ne mai complicăm cu un proces?

Avocatul se întoarse spre ea:

— Ba da, se poate face. Dar numai dacă suntem nebuni. Magistraţii sunt oameni orbiţi de putere, iritabili, care mai

degrabă ar arunca un om în puşcărie decât să stea să-l asculte. Nimeni nu se prezintă în faţa unui magistrat.

— Cred că ar trebui totuşi s-o facem, spuse Wanda.

— Nu, Wanda, cred că ar trebui să-l ascultăm pe Civ…, începu Seldon.

Însă nu termină bine că simţi o agitaţie în abdomen. Era „împunsătura” Wandei. Spuse:

— Bine… dacă insişti.

— Degeaba insistă, spuse avocatul. Nu-ţi dau eu voie.

— Bunicul este clientul tău, spuse Wanda. Dacă aşa vrea el, trebuie să-l asculţi.

— Aş putea refuza să-l reprezint.

— Foarte bine atunci, spuse Wanda. Pleacă. Vom merge singuri în faţa magistratului.

Novker se răzgândi şi spuse:

— Bine… dacă eşti atât de încăpăţânată. L-am reprezentat ani întregi pe Hari şi nu îl voi abandona tocmai acum. Însă te avertizez, există riscul să capete o condamnare la închisoare şi va trebui să mă fac luntre şi punte să i-o suspend… în caz că voi reuşi.

— Eu nu mă tem, spuse Wanda.

Seldon îşi muşcă buza şi avocatul se întoarse spre el:

— Tu ce spui? Ai de gând să accepţi varianta Wandei şi să te expui riscului?

Seldon stătu puţin pe gânduri, apoi admise, spre marea surpriză a avocatului:

— Da. Da, accept varianta ei.

19

Magistratul îl privi morocănos pe Seldon, în timp ce acesta îşi depăna păţania.

— Ce vă face să credeţi că acest om avea intenţia să vă atace şi să vă lovească? V-a ameninţat fizic în vreun fel?

— Nepoata mea şi-a dat seama că se apropia, şi era foarte sigură că avea de gând să mă atace.

— Domnule, asta nu ajunge. Mai aveţi ceva de spus înainte să dau verdictul?

— Hei, staţi puţin, spuse indignat Seldon. Nu vă pripiţi cu verdictul. Am fost asaltat acum câteva săptămâni de opt bărbaţi pe care i-am alungat cu ajutorul fiului meu. Deci, vedeţi, am motive sa cred că puteam fi atacat din nou.

Magistratul răsfoi prin hârtiile din faţa sa:

— Atacat de opt bărbaţi. Aţi raportat?

— Nu era niciun ofiţer de securitate prin preajmă. Nici unul.

— Nu ocoliţi răspunsul. Aţi raportat?

— Nu, domnule.

— De ce nu?

— În primul rând, mi-era teamă că voi intra într-o procedură legală care îmi va consuma foarte mult timp. Din moment ce am alungat opt oameni şi rămăseserăm nevătămaţi, ni s-a părut inutil să mai căutăm şi alte necazuri.

— Cum aţi reuşit să alungaţi *opt* bărbaţi… doar dumneavoastră împreună cu fiul?

Seldon şovăi:

— Fiul meu este acum în Santanni, dincolo de controlul trantorian. Deci vă pot mărturisi că avea cuţite dahlite asupra lui şi este expert în folosirea lor. A omorât un bărbat şi a rănit grav alţi doi. Restul au fugit, luând cu ei mortul şi răniţii.

— Dar nu aţi raportat moartea unui om şi rănirea altor doi?

— Nu, domnule. Din acelaşi motiv ca şi mai înainte. Am fost în legitimă apărare. Totuşi, dacă puteţi identifica mortul şi cei doi răniţi, veţi primi confirmarea că am fost atacaţi.

— Să identificăm un mort şi doi răniţi fără nume, fără semnalmente? Vă daţi seama că în fiecare zi sunt omorâţi aproape două mii de oameni aici, pe Trantor? Asta *numai* din răni de cuţit. Dacă aceste lucruri nu ne sunt raportate pe loc, nu mai avem ce face. Povestea dumneavoastră cum că aţi mai fost atacat, nu ţine. Trebuie să avem în vedere

doar evenimentele actuale, care *au fost* raportate şi care au avut ca martor un ofiţer de securitate. Deci, să revenim la situaţia de faţă. De ce credeţi că individul avea de gând să vă atace? Doar din cauză că s-a întâmplat să treceţi pe-acolo? Din cauză că păreaţi bătrân şi fără apărare? Sau dădeaţi impresia că aveaţi asupra dumneavoastră o mare sumă de credite? Ce credeţi?

— Cred că din cauza a ceea ce sunt, domnule magistrat.

Magistratul privi în hârtii:

— Sunteţi Hari Seldon, profesor şi om de ştiinţă. Pentru ce să fie acesta un motiv special de agresiune?

— Din cauza părerilor mele.

— Părerile dumneavoastră. Ei bine…

Magistratul răsfoi neatent câteva hârtii. Se opri deodată, ridicând privirea şi fixându-l pe Seldon:

— Staţi… Hari Seldon.

Faţa sa dădea impresia că îl recunoştea pe bărbatul din faţă:

— Sunteţi individul cu psihoistoria, nu-i aşa?

— Da, domnule magistrat.

— Îmi pare rău. Nu ştiu nimic altceva despre ea decât numele şi faptul că preziceţi peste tot sfârşitul Imperiului, sau cam aşa ceva.

— Nu chiar, domnule magistrat. Însă părerile mele au devenit impopulare din cauză că se dovedesc adevărate. Din acest motiv sunt lichele care mă atacă sau, mai precis, care *sunt plătiţi* să mă atace.

Magistratul îl privi fix pe Seldon, apoi îl chemă înăuntru pe ofiţerul care îl arestase:

— L-ai verificat pe omul rănit? Are cazier?

Ofiţerul de securitate îşi drese glasul:

— Da, domnule. A fost arestat de mai multe ori. Atac, vătămări.

— Aha, deci este un recidivist, nu-i aşa? Profesorul are cazier?

— Nu, domnule.

— Deci avem un bătrân nevinovat care s-a luptat cu un golan notoriu… iar tu îl arestezi pe bătrânul nevinovat. Aşa este?

Ofiţerul de securitate nu scoase niciun cuvânt.

— Puteţi pleca, Profesore, spuse magistratul.

— Mulţumesc, domnule. Îmi pot recupera bastonul?

Magistratul pocni din degete spre ofiţer, care înapoie bastonul.

— Încă un lucru, Profesore, spuse magistratul. Dacă vă veţi folosi încă o dată de bastonul acela, aveţi grijă să fiţi sigur că puteţi dovedi starea de legitimă apărare. Altfel…

— Da, domnule.

Şi Hari Seldon părăsi birourile magistratului, sprijinindu-se puternic în baston, cu capul sus.

20

Wanda plângea amarnic, cu faţa udă de lacrimi, ochii roşii, obrajii umflaţi.

Hari Seldon se apleca deasupra ei, bătând-o uşor pe spate, neştiind prea bine cum să o liniştească.

— Bunicule, sunt o ratată mizerabilă. Credeam că pot forţa oamenii… şi puteam, într-adevăr, atunci când nu aveau cine ştie ce împotrivă, aşa cum a fost cazul cu mama şi cu tata… dar chiar şi atunci aveam nevoie de mult timp. Am alcătuit un sistem de notare, de la unu la zece, în care apreciam puterea mentală de „forţare”. Numai că m-am supraapreciat. Am presupus că meritam nota zece, în cel mai rău caz nouă. Dar acum îmi dau seama că merit, în cel mai *bun* caz, şapte.

Plânsul Wandei încetă. Îşi mai trăgea nasul din când în când, în timp ce Hari o mângâia:

— De obicei… de obicei… nu am probleme. Dacă mă concentrez, pot auzi gândurile oamenilor şi atunci când vreau le pot forţa. Dar bătăuşii ăia! Îi puteam auzi foarte bine însă nu îi puteam forţa deloc.

— După părerea mea, te-ai descurcat foarte bine, Wanda.

— *Nu*. Mi-am făcut ilu… iluzii. Am crezut că indivizii se vor apropia de tine iar eu, cu un efort puternic, îi voi trimite să zboare. Pentru asta am vrut să fiu garda ta de corp. Pentru asta m-am oferit să fiu gar… garda ta de corp. Numai că mă înşelam. Tipii ăia doi s-au apropiat iar eu n-am putut face nimic.

— Ba da, ai făcut. L-ai făcut pe primul să ezite. Asta mi-a dat ocazia să mă întorc şi să-l pocnesc.

— Nu, nu. Eu n-am avut niciun amestec aici. N-am făcut decât să te avertizez că era acolo, iar tu ai făcut restul.

— Al doilea bărbat a fugit.

— Din cauză că l-ai pocnit pe primul. Eu n-am avut niciun merit.

Izbucni din nou într-un plânset plin de frustrare:

— După aia, cu magistratul. Am insistat pe varianta cu magistratul. Credeam că-l voi forţa şi el te va elibera imediat.

— M-a eliberat, practic imediat.

— Nu. Te-a trecut printr-o rutină mizerabilă şi s-a luminat de-abia după ce şi-a dat seama cine eşti. Eu n-am avut niciun merit. Te-aş fi putut băga într-un necaz mult mai mare.

— Nu, Wanda, refuz să accept aşa ceva. Dacă „împunsăturile” tale nu au mers aşa cum te-ai aşteptat tu, asta s-a datorat faptului că ai lucrat în condiţii de urgenţă. Nu aveai ce face. Dar, Wanda, hai să-ţi spun ceva… am o idee.

Sesizând entuziasmul din vocea lui, Wanda ridică privirea:

— Ce fel de idee, bunicule?

— Îţi spun imediat. Îţi dai probabil seama că avem nevoie de credite. Psihoistoria nu poate continua fără ele, iar eu nu pot îndura gândul că se va alege praful după atâţia ani de muncă grea.

— Nici eu nu pot îndura. Dar cum să facem rost de credite?

— Ei bine, am să cer din nou o audienţă la Împărat. L-am mai văzut deja o dată, este un om cumsecade şi îmi place. Nu se scaldă în bogăţii. Totuşi, dacă te iau cu mine şi îl forţezi – cu atenţie – s-ar putea să găsească o sursă de finanţare, undeva, permiţându-mi astfel să mai avansez puţin.

— Chiar crezi că va merge, bunicule?

— Fără tine, în niciun caz. Dar cu tine… cine ştie? Haide, nu crezi că merită să încercăm?

Wanda zâmbi:

— Ştii că aş face orice mi-ai cere, bunicule. În plus, asta este singura ta speranţă.

21

Întâlnirea cu Împăratul nu fu greu de aranjat. Ochii lui Agis scânteiară întâmpinându-l pe Hari Seldon.

— Bine ai venit, bătrâne prieten, spuse el. Ai venit să-mi aduci ghinion?

— Sper că nu, spuse Seldon.

Agis îşi desfăcu mantia pompoasă pe care o purta şi, cu un icnet plictisit, o aruncă în colţul camerei spunând:

— *Tu* să stai acolo.

Îl privi pe Seldon şi dădu din cap:

— Urăsc mantia asta. Este grea ca păcatul şi caldă ca focul. Mereu trebuie să o port stând drept şi nemişcat, ca o statuie. Este pur şi simplu oribil. Cleon era născut pentru ea şi ştia să o poarte. Eu nu. A fost ghinionul meu să fiu văr de-al treilea cu el, din partea mamei, şi m-au făcut Împărat. Aş fi foarte fericit să vând postul pe o sumă foarte mică. Te interesează, Hari?

— Nu, nu, spuse Seldon râzând. Nici prin cap nu-mi trece, aşa că luaţi-vă speranţele de la mine.

— Dar spune-mi, cine este această tânără nemaipomenit de frumoasă pe care ai adus-o astăzi cu tine?

Wanda roşi, iar Împăratul spuse cu blândeţe:

— Nu trebuie să te simţi stânjenită, draga mea. Unul dintre avantajele Împăratului este acela că poate spune orice doreşte. Nimeni nu poate protesta. Nu poate spune decât „Sire”. Totuşi, de la voi nu vreau să-mi spuneţi „Sire”. Urăsc cuvântul ăsta. Spuneţi-mi Agis. Nici ăsta nu este numele meu natural, dar trebuie să mă obişnuiesc cu el. Deci… spune-mi ce faci, Hari. Ce ţi s-a mai întâmplat de la ultima noastră întâlnire?

Seldon spuse, pe scurt:

— Am fost atacat de două ori.

Agis nu ştia dacă era o glumă sau nu.

— De două ori? Vorbeşti serios?

Figura Împăratului se întunecă, în timp ce Seldon îi povestea păţaniile:

— Presupun că nu era prin preajmă niciun ofiţer de securitate atunci când te-au atacat cei opt oameni.

— Nici măcar unul.

Împăratul se ridică din fotoliu, făcându-le semn celorlalţi doi să rămână aşezaţi. Umbla încoace şi încolo, ca şi cum încerca să-şi stăpânească mânia. Apoi se întoarse şi se opri în faţa lui Seldon.

— Timp de mii de ani, începu el, ori de câte ori se întâmpla ceva de genul ăsta, oamenii spuneau: „De ce nu facem petiţie la Împărat?” sau „De ce nu face Împăratul ceva?” Şi în cele din urmă Împăratul *putea* face ceva, şi *făcea* ceva, chiar dacă nu era întotdeauna lucrul cel mai inteligent. Dar eu… Hari, sunt neputincios. Absolut neputincios. Da, există aşa-numita Comisie a Siguranţei Publice, dar ăştia par mai preocupaţi de siguranţa *mea* decât de cea a publicului. Este de mirare că am reuşit să ne întâlnim, pentru că tu nu eşti deloc bine văzut de către Comisie. Nu pot face *nimic*, în nicio privinţă. Ştii ce s-a întâmplat cu situaţia Împăratului de când a căzut junta şi a fost reinstituită – ha! – puterea Imperială?

— Cred că da.

— Pun pariu că nu ştii… totul. Acum avem democraţie. Ştii ce este democraţia?

— Desigur.

Agis se încruntă. Spuse:

— Probabil o consideri un lucru bun.

— Cred că *poate* fi un lucru bun.

— Ei uite, aici e-aici. Nu este. A întors pur şi simplu Imperiul cu fundul în sus. Să presupunem că vreau să iasă pe străzile Trantorului mai mulţi ofiţeri. Pe vremuri, aş fi luat o foaie de hârtie pregătită de Secretarul Imperial, aş fi semnat-o frumos, cu înflorituri… şi ar fi fost mai mulţi ofiţeri pe străzi. Acum nu pot face aşa ceva. Trebuie să fac o propunere Legislativului. Acolo sunt şapte mii cinci sute de oameni care, imediat ce vin cu o sugestie, încep să măcăne ca nişte gâşte. În primul rând, de unde facem rost de credite? Nu se poate creşte numărul ofiţerilor cu – să spunem – zece mii, fără a avea zece mii de salarii în plus. Apoi, chiar dacă eşti de acord cu o asemenea chestie, cine îi selectează pe noii ofiţeri de securitate? Cine îi comandă? Cei din Legislativ strigă unul la altul, se ceartă, tună şi fulgeră, iar în final… nu se face nimic. Hari, nu aş putea face nici măcar un lucru aproape neînsemnat, cum ar fi repararea luminilor din cupolă, de care ai pomenit. Cât va costa? Cine se ocupă? O, luminile vor fi reparate, dar s-ar putea să dureze câteva luni. *Asta*-i democraţia.

— Din câte îmi aduc eu aminte, spuse Seldon, Împăratul Cleon se plângea şi el mereu că nu putea să facă ceea ce dorea.

— Împăratul Cleon, spuse Agis, avea doi Prim Miniştri de prima mână – Eto Demerzel şi tu – iar amândoi v-aţi străduit să-l împiedicaţi pe Cleon să facă vreo nebunie. Eu am şapte mii cinci sute de Prim Miniştri şi toţi sunt nebuni, de la primul până la ultimul. Dar, Hari, sunt sigur că nu ai venit la mine pentru a te plânge de atacuri.

— Nu, într-adevăr. Am venit pentru altceva, mult mai rău. Sire… Agis… am nevoie de credite.

Agis îl privi ţintă:

— După toate câte ţi-am spus, Hari? Nu am credite… O, da, sunt credite, pentru a face lucrurile să meargă cât de cât pe domeniile Palatului, dar pentru ca să le capăt trebuie să mă confrunt cu cei şapte mii cinci sute de legislatori ai

mei. Dacă tu crezi că pot merge la ei şi să le spun „Vreau credite pentru prietenul meu, Hari Seldon” şi voi primi măcar un sfert din cât cer în mai puţin de doi ani, înseamnă că eşti nebun. Aşa ceva nu se va întâmpla niciodată.

Ridică din umeri, apoi spuse cu ceva mai multă blândeţe:

— Să nu mă înţelegi greşit, Hari. Aş vrea să te ajut, dacă aş putea. Mi-ar plăcea să te ajut, mai ales de dragul nepoatei tale. Când mă uit la ea, simt că ţi-aş da toate creditele de care ai nevoie… dar nu se poate.

— Agis, spuse Seldon, dacă nu fac rost de credite psihoistoria se va duce pe apa sâmbetei… după aproape patruzeci de ani.

— După aproape patruzeci de ani nu a dat niciun rezultat, aşa că pentru ce îţi mai faci griji?

— Acum sunt cu mâinile legate. Am fost atacat tocmai din cauză că sunt psihoistoric. Oamenii mă consideră un profet al distrugerii.

Împăratul dădu din cap:

— Aduci ghinion, Corbul Seldon. Ţi-am spus asta şi mai devreme.

Seldon se ridică în picioare, deprimat:

— Deci, s-a zis cu mine.

Wanda se ridică şi ea, lângă Seldon. Îl privi fix pe Împărat.

Hari se întoarse să plece, dar Împăratul spuse:

— Stai. Aşteaptă. Mi-am adus aminte de o mică strofă pe care am învăţat-o mai demult:

„Răul cutreieră ţara
Căutându-şi prada
Acolo unde se adună bogăţiile
Şi oamenii decad.”

— Ce înseamnă asta? întrebă Seldon descurajat.

— Înseamnă că Imperiul se deteriorează continuu şi se fărâmă, dar asta nu împiedică anumiţi oameni să se îmbogăţească. Ce-ar fi să ceri ajutor la unul dintre bogaţii

noştri întreprinzători? Ei n-au legislatori şi pot, dacă doresc, să semneze un cec.

Seldon căscă ochii:

— Da, am să încerc.

22

— Domnule Bindris, spuse Hari Seldon întinzând mâna pentru a o strânge pe a celuilalt. Sunt atât de bucuros că am posbilitatea să vă întâlnesc! A fost drăguţ din partea dumneavoastră că aţi acceptat această întrevedere.

— De ce nu? spuse Terep Bindris pe un ton jovial. Vă cunosc bine. Sau, mai bine zis, sunt la curent *despre* dumneavoastră.

— Sunt plăcut impresionat. Înţeleg deci că aţi auzit de psihoistorie.

— Da, desigur, care persoană inteligentă nu a auzit? Nu că aş *înţelege* ceva despre ea, desigur. Şi cine este această tânără domnişoară pe care aţi adus-o cu dumneavoastră?

— Este nepoata mea, Wanda.

— Este o domnişoară foarte frumoasă, spuse Bindris cu un zâmbet fermecător. Nu ştiu de ce, dar simt că m-aş face ca plastilina în mâinile ei.

— Cred că exageraţi, domnule, spuse Wanda.

— Nu, am vorbit serios. Acum, vă rog, luaţi loc şi spuneţi-mi ce pot face pentru dumneavoastră.

Făcu un gest larg cu braţele, arătându-le că se puteau aşeza pe două fotolii pufoase, cu mult brocart, în faţa biroului la care stătea el. Fotoliile, ca şi biroul ornamentat, uşile sculptate şi impunătoare care se deschiseseră alunecând fără zgomot la semnalul lor de sosire, şi podeaua din obsidian strălucitor, erau de cea mai bună calitate. Dar, cu toate că în jurul lui decorul era impresionant – şi impunător – Bindris nu dădea aceeaşi impresie. Bărbatul cordial nu ar fi fost luat, la o primă vedere, drept unul dintre cei mai puternici oameni ai Trantorului în domeniul finanţelor.

— Suntem aici, domnule, la sugestia Împăratului.

— Împăratului?

— Da, el nu ne-a putut fi de ajutor. Însă s-a gândit că un om de talia dumneavoastră ar putea. Problema, desigur, sunt creditele.

Bindris se întunecă la faţă.

— Credite? spuse el. Nu înţeleg.

— Ei bine, spuse Seldon, timp de aproape patruzeci de ani Proiectul de Psihoistorie a fost finanţat de guvern. Însă vremurile s-au schimbat şi Imperiul nu mai este ceea ce era.

— Da, ştiu asta.

— Împăratul nu are creditele pentru a ne sprijini sau, chiar dacă le-ar avea, dorinţa sa nu ar reuşi să treacă de Legislativ. Deci mi-a recomandat să contactez oameni de afaceri care în primul rând au credite şi în al doilea rând pot semna un cec.

O pauză lungă, după care Bindris spuse:

— Mă tem că Împăratul nu cunoaşte nimic despre afaceri… Câte credite doriţi?

— Domnule Bindris, aici este vorba de o lucrare enormă. Am nevoie de câteva milioane.

— Câteva *milioane*!

— Da, domnule.

Bindris se încruntă:

— Este vorba despre un împrumut? Când credeţi că veţi putea restitui creditele?

— Păi, domnule Bindris, sincer să fiu, nu ştiu dacă îi voi putea returna vreodată. Eu sunt în căutarea unui cadou.

— Chiar dacă aş vrea să vă dau creditele – şi, credeţi-mă, dintr-un motiv care acum îmi scapă aş dori foarte mult – nu aş putea. Împăratul poate că are Legislativul, dar eu am Consiliul. Nu pot face un astfel de cadou fără permisiunea Consiliului, iar ei nu vor accepta niciodată aşa ceva.

— De ce nu? Firma dumneavostră este nemaipomenit de bogată. Câteva milioane nu ar însemna nimic.

— Sună corect ceea ce spuneţi, fu de acord Bindris, însă mă tem că în acest moment firma este în declin. Nu îndeajuns de puternic pentru a ne băga într-un necaz serios, dar suficient pentru a ne răpi liniştea. Dacă Imperiul este în declin, la fel se întâmplă cu toate componentele sale. Nu vă putem oferi câteva milioane… Sincer, îmi pare rău.

Seldon se cufundă în tăcere, iar Bindris părea nefericit. În cele din urmă, dădu din cap şi spuse:

— Ascultaţi, Profesore Seldon, serios că mi-aş dori foarte mult să vă ajut, mai ales de dragul tinerei domnişoare care vă însoţeşte. Numai că nu pot… Totuşi, nu suntem singura firmă pe Trantor. Încercaţi şi la altele. S-ar putea ca în altă parte să aveţi ceva mai mult noroc.

— Bine, spuse Seldon ridicându-se în picioare cu un efort, vom încerca.

23

Ochii Wandei erau plini de lacrimi, însă sentimentul oglindit în ei nu era tristeţe, ci furie.

— Bunicule, spuse ea, nu înţeleg. Am fost la patru firme diferite. Fiecare a fost mai grosolană şi mai obraznică decât cea de dinainte. A patra ne-a dat pur şi simplu pe uşă afară. Şi de atunci nimeni nu ne mai lasă să intrăm.

— Nu este niciun mister, Wanda, spuse blând Seldon. Când am fost la Bindris, el nu ştia pentru ce veniserăm noi acolo şi s-a comportat foarte prietenos până când i-am cerut un cadou de câteva milioane de credite. Apoi s-a „răcit”. Bănuiesc că vestea despre dorinţa noastră s-a răspândit repede, şi de fiecare dată am fost întâmpinaţi cu mai puţină amabilitate. Acum oamenii nu ne vor mai primi deloc. Nu ne vor da creditele de care avem nevoie, aşa că ce rost să-şi mai piardă timpul cu noi?

Mânia Wandei se întoarse asupra propriei persoane:

— Iar eu, ce-am făcut? Am stat degeaba. N-am făcut nimic.

— Eu n-aş spune asta, făcu Seldon. Bindris a fost impresionat de tine. Voia într-adevăr să-mi dea creditele, în foarte mare măsură din cauza ta. L-ai forţat şi ai fi putut realiza ceva.

— Da, dar n-a fost suficient. De altfel, pe el nu îl interesa decât că sunt drăguţă.

— Nu drăguţă, murmură Seldon. Frumoasă. Minunată.

— Deci, bunicule, ce facem acum? întrebă Wanda. După atâţia ani, psihoistoria se va duce de râpă.

— Bănuiesc că, într-un fel, era inevitabil, spuse Seldon. Timp de aproape patruzeci de ani am profeţit prăbuşirea Imperiului iar acum, când se întâmplă, psihoistoria merge împreună cu el.

— Dar psihoistoria ar salva Imperiul, măcar în parte.

— Ştiu că l-ar salva, dar nu am ce face.

— Şi ai s-o laşi să piară?

Seldon dădu din cap:

— Am să încerc să împiedic acest lucru, dar nu ştiu cum voi proceda.

— Am să mă mai antrenez, spuse Wanda. Trebuie să existe o modalitate prin care să-mi cresc forţa de „convingere”, ca să-i fac pe oameni să acţioneze aşa cum vreau eu.

— Aş vrea să poţi reuşi.

— Tu ce-ai de gând să faci, bunicule?

— Păi, nu cine ştie ce. Acum două zile, când mergeam spre Bibliotecarul Şef, m-am întâlnit cu trei oameni în Bibliotecă. Nu ştiu din ce motiv, unul dintre ei m-a impresionat foarte mult. L-am rugat să vină să mă vadă, iar el a fost de acord. Întâlnirea va avea loc în această după-amiază, în biroul meu.

— Vrei să-l convingi să lucreze pentru tine?

— Aş vrea… dacă aş avea suficiente credite pentru a-l plăti. Însă o discuţie cu el nu are ce să strice. La urma urmelor, ce am de pierdut?

24

Tânărul sosi precis la 4 O.T.S. (Ora Trantoriană Standard) şi Seldon zâmbi. Îi plăceau oamenii punctuali. Puse mâinile pe birou, gata pentru a se ridica în picioare, însă tânărul spuse:

— Vă rog Profesore, ştiu că aveţi probleme cu un picior. Nu este nevoie să vă ridicaţi.

— Mulţumesc, tinere, spuse Seldon. Totuşi, asta nu înseamnă că nu te poţi aşeza. Te rog.

Tânărul îşi scoase jacheta şi se aşeză.

— Te rog să mă scuzi, spuse Seldon, atunci când ne-am întâlnit şi am stabilit această întâlnire, am neglijat să mă interesez de numele dumitale… care este…?

— Stettin Palver, spuse tânărul.

— A, Palver! Palver! Numele mi se pare cunoscut.

— E normal, Profesore. Bunicul meu se lăuda adesea că v-a cunoscut.

— Bunicul tău. Desigur. Joramis Palver. Era cu doi ani mai tânăr decât mine, după câte îmi aduc aminte. Am încercat să-l fac să ni se alăture în Proiectul de Psihoistorie, dar m-a refuzat. A spus că nu avea nicio şansă să înveţe suficientă matematică pentru a reuşi. Păcat! Apropo, ce mai face Joramis?

Palver spuse solemn:

— Mă tem că Joramis ne-a părăsit, aşa cum fac de obicei oamenii mai în vârstă. A murit.

Seldon se strâmbă. Cu doi ani mai tânăr decât el… şi murise. Un vechi prieten de care se înstrăinase în asemenea măsură încât nici nu aflase de moartea lui.

Seldon rămase nemişcat un timp şi murmură în final:

— Îmi pare rău.

Tânărul ridică din umeri:

— A avut o viaţă frumoasă.

— Dar tu, tinere, unde ai învăţat?

— Universitatea Langano.

Seldon se încruntă:

— Langano? Opreşte-mă dacă greşesc, dar nu se află pe Trantor, nu-i aşa?

— Nu. Am vrut să încerc o altă lume. Universităţile de pe Trantor, după cum bine ştiţi, sunt supraaglomerate. Am vrut să găsesc un loc unde să studiez în pace.

— Şi ce ai studiat?

— Nu cine ştie ce. Istoria. Nu e genul de lucru care să-ţi promită o slujbă bună.

(Încă o grimasă, chiar mai urâtă decât prima. Dors Venabili fusese istoric.)

— Dar ai revenit pe Trantor, spuse Seldon. Pentru ce?

— Credite. Slujbă.

— Ca istoric?

Palver râse:

— Nicio şansă. Conduc un vehicul care împinge şi cară. Nu este o ocupaţie prea intelectuală.

Seldon îl privi pe Palver cu un acces de invidie. Conturul braţelor şi pieptului lui Palver ieşeau în evidenţă prin materialul fin al cămăşii. Era musculos. Seldon nu avusese niciodată atâţia muşchi.

— Presupun că atunci când ai fost la Universitate, spuse Seldon, făceai parte dintr-o echipă de box.

— Cine, eu? Niciodată. Eu sunt Twister.

— Twister!

Lui Seldon îi crescu buna dispoziţie:

— Eşti din Helicon?

Palver spuse cu un oarecare dispreţ:

— Nu trebuie să vii din Helicon pentru a fi un Twister bun.

Nu, gândi Seldon, dar de acolo vin cei mai buni.

Totuşi, nu spuse nimic.

— Ei bine, bunicul tău n-a vrut să mi se alăture, spuse el. Dar tu?

— La psihoistorie?

— Te-am auzit vorbind colegilor tăi atunci când ne-am întâlnit pentru prima oară şi mi s-a părut că vorbeai foarte inteligent despre psihoistorie. Deci, ai dori să mi te alături?

— După cum am spus, Profesore, am o slujbă.

— Împins şi cărat. Haide, haide.

— Sunt bine plătit.

— Creditele nu sunt totul.

— Totuşi, au importanţă. Pe de altă parte, dumneavoastră nu mă puteţi plăti cine ştie ce. Sunt sigur că sunteţi în pană de credite.

— De ce spui asta?

— E o presupunere… Greşesc?

Seldon strânse puternic buzele, apoi spuse:

— Nu, nu greşeşti. Îmi pare rău. Presupun că asta pune capăt micii noastre întâlniri.

— Staţi, staţi, staţi.

Palver ridică mâinile:

— Vă rog, nu mă luaţi prea repede. Să mai discutăm despre psihoistorie. Dacă lucrez pentru dumneavoastră voi învăţa psihoistoria, am dreptate?

— Desigur.

— În acest caz, poate mă răzgândesc. Să facem un târg. Mă învăţaţi câtă psihoistorie puteţi, mă plătiţi în măsura posibilităţilor, şi mă descurc eu cumva. Ce spuneţi?

— Minunat, spuse Seldon bucuros. Sună foarte bine. Acum, a mai rămas un lucru.

— Da?

— Da. În ultimele săptămâni, am fost atacat de două ori. Prima dată mi-a sărit în ajutor fiul meu, dar acum a plecat pe Santanni. A doua oară m-am folosit de bastonul cu măciulie de plumb. A mers, dar am fost târât în faţa unui magistrat şi acuzat de atac şi vătămare…

— Pentru ce aţi fost atacat? exclamă Palver.

— Nu sunt o persoană foarte populară. Am profeţit Prăbuşirea Imperiului şi acum, când se întâmplă, sunt acuzat că eu sunt vinovatul.

— Înţeleg. Bun, şi care este legătura cu acel ultim lucru de care aţi pomenit?

— Vreau să fii garda mea de corp. Eşti tânăr, puternic, şi, mai presus de toate, eşti Twister. Exact ceea ce am nevoie.

— S-a făcut, spuse Palver zâmbind.

25

— Uite acolo, spuse Seldon.

Făceau o plimbare, seara devreme, într-unul dintre sectoarele rezidenţiale ale Trantorului, lângă Streeling. Bătrânul arată spre gunoaie… diverse resturi aruncate din maşinile care treceau sau de trecătorii neglijenţi.

— Pe vremuri, continuă Seldon, n-ai fi văzut gunoaie ca astea. Ofiţerii de securitate erau vigilenţi şi echipele de curăţenie îşi făceau conştiincios meseria. Dar, cel mai important, nimeni nu s-ar fi *gândit* să arunce mizeriile în felul ăsta. Trantor era casa noastră; ne mândream cu ea. Acum…

Dădu din cap cu tristeţe, resemnat, şi oftă:

— … este…

Se întrerupse dintr-o dată:

— Hei, tu de colo, tinere!

Seldon strigase la un tânăr prost îmbrăcat, care mai avea câteva momente până să treacă pe lângă ei, mergând în sens opus. Mesteca o prăjitură pe care abia o băgase în gură; ambalajul îl aruncase neglijent pe jos.

— Ridică mizeria aia şi pune-o unde trebuie, îl admonestă Seldon.

— Ridic-o tu, mârâi tânărul.

După care se întoarse şi plecă.

— Încă un semn al deteriorării societăţii, aşa cum prezice psihoistoria dumneavoastră, Profesore Seldon, spuse Palver.

— Da, Stettin. Pretutindeni în jurul nostru Imperiul se prăbuşeşte, bucată cu bucată. De fapt, a căzut deja… nu mai este cale de întoarcere. Apatia, decăderea, lăcomia, toate au jucat un rol în distrugerea cândva-gloriosului Imperiu. Şi ce îi va lua locul? Păi…

În acest moment, Seldon se întrerupse văzând figura lui Palver. Tânărul părea că ascultă cu atenţie… dar nu vorbele lui Seldon. Capul său era înclinat într-o parte, iar faţa avea o privire pierdută. Era ca şi cum se străduia să audă un sunet pe care nimeni nu îl putea auzi în afară de el însuşi.

Reveni dintr-o dată la realitate. Cu o privire foarte atentă în jurul lor, Palver îl apucă de braţ pe Seldon:

— Hari, repede, trebuie să plecăm. Vin…

Apoi liniştea serii fu spartă de sunetul aspru al unor paşi care se apropiau în grabă. Seldon şi Palver se repeziră să plece, dar era prea târziu; o bandă de haimanale le sărise în spate. Însă Hari Seldon era pregătit. Roti imediat bastonul. Văzând aceasta, cei trei atacatori – doi băieţi şi o fată, toţi adolescenţi – râseră.

— Aha, babalâcule, deci vrei să ne faci viaţa grea? râse şeful grupului. Auzi, eu şi cu pretenii mei te punem la pământ în două secunde. O să te…

Dintr-o dată, se trezi pe asfalt, victimă a unei lovituri de Twist, perfect plasată în abdomen. Ceilalţi doi golani care rămăseseră în picioare se aplecară puţin, pregătindu-se să atace. Dar Palver era mai rapid. Şi ei fură doborâţi înainte să-şi dea seama ce anume îi lovise.

După care totul se sfârşi… aproape tot atât de repede precum începuse. Seldon se dădu într-o parte, sprijinindu-se cu toată greutatea în baston, încă tremurând la gândul că scăpase ca prin urechile acului. Palver, gâfâind uşor în urma efortului, supraveghea scena. Cei trei atacatori rămăseseră întinşi în nesimţire pe alee, sub cupola care se întuneca.

— Haide, să plecăm repede de aici! stărui Palver.

Numai că de această dată nu fugeau de atacatori.

— Stettin, nu putem pleca, protestă Seldon.

Arătă spre cei trei bătăuşi:

— Sunt copii. Poate că sunt pe moarte. Cum putem pleca pur şi simplu? Este inuman – asta este – şi în toţi aceşti ani m-am luptat să protejez ceea ce este mai bun în oameni.

Lovi în pământ cu bastonul pentru a fi mai convingător. Ochii îi străluceau.

— Prostii, replică Palver. Inuman este modul în care bătăuşi ca ăştia atacă oameni nevinovaţi ca tine. Crezi că ei ţi-ar fi dat o şansă? Ţi-ar fi înfipt imediat un cuţit în pântece pentru a-ţi fura ultimul credit. După care ţi-ar fi tras un şut

înainte de a fugi! Îşi vor reveni destul de curând şi se vor furişa pe undeva să-şi lingă rănile. Sau îi va descoperi cineva şi va anunţa biroul central. Dar, Hari, *gândeşte-te*. După ce s-a întâmplat ultima oară, implicarea într-o altă încăierare te va distruge. Te rog, Hari, trebuie să fugim!

Cu aceasta, Palver îl apucă pe Seldon de braţ iar acesta, după o ultimă privire în spate, se lăsă dus.

Pe măsură ce paşii lui Seldon şi Palver se pierdeau rapid în depărtare, o altă siluetă îşi făcu apariţia din locul în care se ascunsese, în spatele unor copaci. Râzând în sinea sa, tânărul cu ochi ursuzi murmură:

— Crezi că-mi spui tu mie ce e bine şi ce e rău, Profesore?

Cu acestea, se întoarse pe călcâie şi plecă să anunţe ofiţerii de securitate.

26

— Ordine! Să fie ordine! zbieră judecătorul Tejan Popjens Lih.

Audierea publică a Profesorului Corbul Seldon şi a tânărului său asociat, Stettin Palver, crease agitaţie în Trantor. Iată-l pe omul care prezisese Prăbuşirea Imperiului, care îi sfătuia pe ceilalţi să se întoarcă din nou la epoca de aur a politeţii şi ordinii… iată-l pe acela care, aşa cum spuneau martori *oculari*, ordonase lovirea brutală a trei tineri trantorieni, aparent fără nicio provocare. A, da, promitea să fie o audiere spectaculoasă, care urma să ducă, fără îndoială, la un proces şi mai spectaculos.

Judecătorul apăsă un contact aflat pe scaunul său şi un gong puternic se făcu auzit pe deasupra sălii aglomerate.

— Să *fie* ordine! repetă ea gloatei care acum se potolise. Dacă va fi nevoie, evacuez sala. Este un avertisment. Să nu se mai repete.

Judecătorul făcea o impresie puternică în roba sa purpurie. Originară din Lystena, o lume din Provincie, tenul lui Lih avea o uşoară tentă albăstrie, care se accentua

atunci când era neliniştită şi devenea practic roşu atunci când era furioasă. Se spunea că, în ciuda atâtor ani petrecuţi în magistratură şi cu toată reputaţia ei de a avea un discernământ deosebit şi o bună poziţie (era considerată unul dintre cei mai apreciaţi reprezentanţi ai legii Imperiale), Lih se *mândrea* cu combinaţia de culori pe care o oferea şi cu felul în care robele ei purpurii se asortau la culoarea uşor turcoaz a pielii.

Oricum, Lih avea reputaţia că îi pedepsea aspru pe cei care încălcau legea Imperială; era unul dintre puţinii judecători care mai respectau cu stricteţe Codul Civil.

— Am auzit de dumneavoastră, Profesore Seldon, şi despre teoriile privind iminenta noastră prăbuşire. Am discutat cu magistratul care de curând a audiat un alt caz în care aţi fost implicat; când aţi lovit un om cu măciulia de plumb a bastonului. Cu acea ocazie aţi pretins – la fel ca şi acum – că aţi fost victima unui atac. Raţionamentul dumneavoastră a avut ca punct de plecare, cred, un incident anterior neraportat, în care pretindeţi că aţi fost atacat de *opt* golani. Profesore Seldon, aţi reuşit să-l convingeţi pe stimatul meu coleg invocând legitima apărare, deşi un martor ocular a raportat cu totul altceva. De data aceasta va trebui să fiţi mult mai convingător.

Cei trei golani care îi reclamaseră pe Seldon şi pe Palver râseră înfundat, în banca acuzării. Astăzi aveau o înfăţişare mult diferită faţă de cea din noaptea atacului. Băieţii purtau salopete sport, lejere; tânăra purta o vestă cu pliuri. Una peste alta, dacă nu te uitai la ei (sau nu îi ascultai) cu prea mare atenţie, cei trei ofereau o imagine destul de respectabilă a tineretului trantorian.

Avocatul lui Seldon, Civ Novker (care îl reprezenta de asemenea şi pe Palver) se apropie de podium:

— Stimate judecător, clientul meu este un membru de marcă al comunităţii trantoriene. A fost un bun Prim Ministru de reputaţie interstelară. Este o cunoştinţă personală a Împăratului nostru, Agis XIV. La ce i-ar folosi Profesorului Seldon să atace tineri nevinovaţi? Este unul dintre cei care susţin cu voce tare stimularea creativităţii

intelectuale a tinerilor trantorieni… Proiectul său de Psihoistorie are în componenţă numeroşi studenţi voluntari; este un membru foarte iubit al catedrei de la Universitatea Streeling. *Mai mult*…

Şi aici Novker făcu o pauză, plimbându-şi privirea peste mulţimea înghesuită în sală, ca şi cum ar fi spus: „Staţi să auziţi asta… vă va fi *ruşine* că v-aţi îndoit vreodată de veridicitatea spuselor clientului meu.”

— … Profesorul Seldon este una dintre puţinele persoane particulare admise oficial în Biblioteca Galactică. I s-a permis accesul neîngrădit la facilităţile Bibliotecii, pentru a lucra la ceea ce dânsul numeşte Enciclopedia Galactica, un adevărat imn adus civilizaţiei Imperiale. Vă întreb, deci, cum poate fi pus acest om într-o situaţie atât de penibilă?

Cu un gest teatral, Novker arătă înspre Seldon, care stătea pe banca acuzaţilor împreună cu Stettin Palver. Obrajii lui Hari se îmbujoraseră din cauza laudelor aduse (la urma urmelor, în ultima vreme, numele lui era subiect de batjocură şi nu de aplauze), iar mâna îi tremura uşor pe mânerul încrustat al bastonului său solid.

Judecătorul Lih coborî privirea spre Seldon, deloc impresionată:

— Într-adevăr, domnule consilier, la ce i-ar folosi? Mi-am pus şi eu exact aceeaşi întrebare. Am făcut multe nopţi albe, frământându-mi creierii pentru a găsi un motiv plauzibil. Pentru ce un om de talia Profesorului Seldon să comită un atac neprovocat, când critică cel mai vehement şi deschis aşa-zisa „prăbuşire” o ordinii civile. Şi apoi, m-am luminat dintr-o dată. Probabil nemulţumit că *nu* este crezut, Profesorul Seldon vrea să *dovedească* lumilor că predicţiile sale se vor împlini cu adevărat. La urma urmelor, avem aici un bărbat care şi-a petrecut o întreagă carieră prezicând Prăbuşirea Imperiului. Însă dovezile sale cele mai concludente nu sunt decât câteva becuri arse în cupolă, o perturbare întâmplătoare a transportului public, oprirea finanţării într-un loc sau altul… nimic dramatic. Însă un atac… sau două, sau trei… asta da, *iată* ceva convingător.

Lih se lăsă pe spate, cu braţele încrucişate la piept şi cu o expresie mulţumită pe faţă. Seldon se ridică în picioare, sprijinindu-se de tăblia mesei. Cu un mare efort, se apropie de podium, dându-l la o parte pe avocatul său, mergând cu capul sus sub privirea de oţel a judecătorului.

— Onorat judecător, vă rog să-mi permiteţi să spun câteva cuvinte în apărarea mea.

— Desigur, Profesore Seldon. La urma urmelor, acesta nu este un proces ci doar o audiere, pentru a se expune toate declaraţiile şi faptele în legătură cu cazul. După aceea decidem dacă să continuăm sau nu cu un proces. Eu nu am prezentat decât o interpretare posibilă; sunt foarte curioasă să ascult ce aveţi de spus.

Seldon îşi drese vocea înainte de a începe:

— Mi-am închinat întreaga viaţă Imperiului. I-am slujit cu oredinţă pe Împăraţi. Psihoistoria mea nu este un vestitor al distrugerii, ci doreşte să ofere o soluţie pentru revigorare. Cu ajutorul ei putem fi *pregătiţi* pentru evoluţiile viitoare ale civilizaţiei. Dacă, aşa cum cred eu, Imperiul îşi continuă declinul, psihoistoria ne va ajuta să construim bucăţică cu bucăţică o civilizaţie nouă, mai bună, bazată pe ceea ce este bun din cea veche. Iubesc lumile, iubesc oamenii, iubesc *Imperiul*... ce m-ar determina să contribui la fărădelegile care îi şubrezesc puterea pe zi ce trece? Mai mult de atât nu pot spune. Trebuie să mă credeţi. Eu, un om al intelectului, al ecuaţiilor, al ştiinţei... vă vorbesc acum din inimă.

Seldon se întoarse şi merse încet înapoi, până la banca pe care trebuia să stea împreună cu Palver. Înainte de a se aşeza, o căută din ochi pe Wanda, care stătea la galeria spectatorilor. Ea îi zâmbi discret făcându-i în acelaşi timp cu ochiul.

— Din inimă sau nu, Profesore Seldon, decizia acasta îmi va cere mult timp de gândire. I-am audiat pe acuzatorii dumneavoastră; v-am audiat pe dumneavoastră şi pe domnul Palver. Mai am nevoie de declaraţia uneia dintre părţile implicate. Aş dori să-l audiez pe Rial Nevas, care s-a prezentat de bună voie, ca martor ocular la acest incident.

În timp ce Nevas se apropia de podium, Seldon şi Palver se priviră unul pe altul alarmaţi. Era băiatul pe care îl admonestase Hari, imediat înaintea atacului.

Lih îi puse băiatului o întrebare:

— Domnule Nevas, eşti bun să descrii exact ceea ce ai văzut în noaptea respectivă?

— Păi, începu Nevas fixându-l pe Seldon cu privirea sa plictisită, eu mergeam, îmi vedeam de treaba mea, când i-am zărit pe aceştia doi…

Se întoarse şi arătă cu degetul înspre Seldon şi Palver:

— … pe cealaltă parte a trotuarului, mergând înspre mine. După aia i-am văzut pe acei trei tineri.

(Arătă din nou cu degetul, de data aceasta spre cei trei care stăteau pe banca acuzării.)

— Cei doi mai în vârstă, continuă el, mergeau în spatele tinerilor. Ei nu m-au văzut pe mine pentru că eram pe cealaltă parte a trotuarului şi, în plus, se concentraseră asupra victimelor, după care… *zdrang!* Dintr-o dată bătrânul îi pocneşte cu băţul, cel tânăr sare pe ei, îi loveşte, şi înainte să-mi dau seama ce se întâmplă, erau cu toţii la pământ. După aia bătrânul şi cu colegul lui au întins-o, uite-aşa. Nici nu-mi venea să cred.

— Este o minciună! explodă Seldon. Tinere, ţine cont că te joci cu vieţile noastre!

Nevas întoarse privirea spre Seldon, impasibil.

— Doamnă judecător, imploră Seldon, nu vă daţi seama că spune minciuni? Eu îmi aduc aminte de acest băiat. L-am certat pentru că a aruncat gunoiul pe jos, cu doar câteva minute înainte de a fi atacaţi. I-am spus lui Stettin că asta este încă o dovadă a prăbuşirii societăţii noastre, a apatiei cetăţenilor, a…

— Suficient, Profesore Seldon, porunci judecătorul. Încă o ieşire necontrolată ca aceasta şi vă voi evacua din sală.

Îşi întoarse din nou atenţia asupra martorului:

— Domnule Nevas, ce ai făcut în timpul desfăşurării evenimentului pe care l-ai descris?

— Eu… ăăh… m-am ascuns. După nişte copaci. M-am ascuns. Mi-a fost frică şi m-am ascuns. După ce au plecat, am fugit să chem ofiţerii de securitate.

Nevas începuse să transpire şi îşi băgă degetul după gulerul strâmt al salopetei. Începu să se agite, schimbându-şi greutatea de pe un picior pe altul. Îşi dădea seama, stingherit, de ochii mulţimii fixaţi asupra lui; încercă să nu se uite la audienţă, dar de fiecare dată când o făcea, se trezea atras de privirea fermă a unei fete blonde şi drăguţe care stătea în primul rând. Era ca şi cum fata îi punea o întrebare, îl obliga să răspundă, dorea ca el să vorbească.

— Domnule Nevas, ce ai de spus referitor la declaraţia Profesorului Seldon care zice că el şi cu domnul Palver te-au întâlnit înaintea atacului şi că profesorul a schimbat chiar câteva cuvinte cu tine?

— Păi… ăăh… nu… vedeţi… este aşa cum am spus… Eu mergeam, şi…

De data aceasta, Nevas privi înspre banca lui Seldon; Seldon îl privea pe tânăr cu tristeţe, ca şi cum îşi dădea seama că totul era pierdut. Dar colegul lui Seldon, Stettin Palver, îi aruncă lui Nevas o privire fierbinte, şi acesta tresări la cuvintele auzite: *Spune adevărul!* Era ca şi cum Palver vorbise, dar buzele lui Palver nu se mişcaseră. Apoi, zăpăcit, Nevas roti capul în direcţia fetei blonde; crezu că o aude spunând: *Spune adevărul!* Dar buzele ei nu se mişcaseră.

— Domnule Nevas, domnule Nevas!

Vocea judecătorului dădu iama în gândurile aiurite ale băiatului:

— Domnule Nevas, dacă Profesorul Seldon şi domnul Palver veneau *spre* dumneata, *în spatele* celor trei acuzatori, cum se face că i-ai remarcat *mai întâi* pe Seldon şi Palver? Aşa ai spus în declaraţia dumitale, nu?

Nevas privi răvăşit mulţimea adunată în sală. Nu putea scăpa de ochi şi toţi ochii ţipau la el: *Spune adevărul!*

Privind din nou spre Hari Seldon, Rial Nevas spuse simplu:

— Îmi pare rău.

După care, spre uimirea întregii asistenţe, băiatul de paisprezece ani începu să plângă.

27

Era o zi minunată, nici prea caldă, nici prea rece, nici prea strălucitoare, nici prea întunecată. Deşi bugetul pentru întreţinerea zonelor publice se tăiase cu mulţi ani în urmă, cei câţiva copaci care se aliniau de-a lungul treptelor ce duceau la Biblioteca Galactică reuşeau să împrumute acelei dimineţi o notă de voioşie. (Biblioteca fiind construită în stil clasic, avea în faţă una dintre cele mai mari alei cu trepte din Galaxie. Însă majoritatea vizitatorilor Bibliotecii preferau să intre pe şina cu pernă de aer.) Seldon îşi pusese mari speranţe în această zi.

De când el şi cu Stettin Palver fuseseră găsiţi nevinovaţi de toate acuzaţiile aduse în recentul caz de atac şi vătămare, se simţea alt om. Deşi experienţa îi provocase o durere sufletească, faptul că fusese publică slujise cauzei. Judecătorul Tejan Popjens Lih, care era considerată unul dintre cei mai puternici judecători de pe Trantor, dacă nu *cel* mai puternic, fusese foarte elocventă în discursul ei, ţinut a doua zi după mărturia emoţionantă a lui Rial Nevas.

„Când ajungem la o astfel de răscruce în societatea noastră «civilizată»,” spusese ea, „şi anume ca un om de talia Profesorului Hari Seldon să fie pus să îndure umilinţa, abuzul şi minciunile concetăţenilor săi doar din cauză că este cine este şi susţine ceea ce susţine, înseamnă că Imperiul cunoaşte o zi neagră. Recunosc că şi eu, la rândul meu, m-am lăsat înşelată… la început. «De ce *nu* ar apela Profesorul Seldon la astfel de şmecherii», am gândit eu, «pentru a încerca să-şi dovedească ipotezele?» Dar, după cum mi-am dat seama, greşeam amarnic.” Aici, fruntea judecătoarei se încreţi şi un albastru închis începu să-i urce dinspre gât înspre obraji. „Pentru că îi atribuiam Profesorului Seldon motive meschine, născute în societatea noastră, o societate în care cinstea, decenţa, şi bunăvoinţa

mai degrabă îl duc pe om la pierzanie. O societate în care se pare că omul, doar pentru a supravieţui, trebuie să apeleze la necinste şi la înşelăciune. Cât de mult ne-am îndepărtat de la principiile noastre de bază! Cetăţeni ai Trantorului, de data aceasta am fost norocoşi. Îi datorăm recunoştinţă Profesorului Hari Seldon pentru că ne-a arătat cine suntem noi cu adevărat; haideţi să judecăm cu inima exemplul său şi să nu ne mai lăsăm dominaţi de forţele cele mai josnice ale naturii noastre umane!"

În urma audierii, Împăratul îi trimisese un holo-disc de felicitare. În el îşi exprima speranţa că poate acum Seldon va găsi noi surse de finanţare pentru Proiectul său.

Hari Seldon deschise uşa vehiculului, făcând-o să alunece în sus. Se gândi la starea actuală a Proiectului de Psihoistorie. Bunul său prieten – fostul Bibliotecar Şef Las Zenow – se retrăsese. Zenow fusese un susţinător al lui Seldon şi al muncii sale. Însă adesea mâinile lui Zenow fuseseră legate de Consiliul Bibliotecarilor. Dar, îl asigurase el pe Seldon, amabilul Tryma Acarnio, noul Bibliotecar Şef, avea vederi progresiste şi era bine văzut printre diversele facţiuni ale Consiliului.

„Hari, prietene", spusese Zenow înainte de a părăsi Trantorul pentru a pleca spre lumea sa natală, Wencory, „Acarnio este un om bun, o persoană deosebit de inteligentă şi cu o minte deschisă. Sunt sigur că va face tot posibilul pentru a te ajuta. I-am lăsat întregul dosar referitor la tine şi la Enciclopedia ta; ştiu că va fi la fel de entuziasmat ca şi mine când îşi va da seama ce contribuţie imensă aduce la progresul omenirii. Ai grijă, prietene… îmi voi aminti cu drag de tine."

Deci, astăzi, Seldon avea să aibă prima întâlnire oficială cu noul Bibliotecar Şef. Era bine dispus datorită asigurărilor pe care i le lăsase Las Zenow şi abia aştepta să-şi împărtăşească planurile de viitor ale Proiectului Enciclopediei.

Când intră în biroul Bibliotecarului Şef, Hari îl găsi pe Tryma Acarnio stând în picioare. Deja îşi pusese amprenta asupra locului; Zenow umpluse fiecare ungher, fiecare nişă

a camerei cu holo-discuri şi tridijurnale din diferite sectoare trantoriene, iar în aer se rotea o colecţie de vizi-globuri reprezentând diferite lumi ale Imperiului; Acarnio eliminase munţii de date şi de imagini pe care Zenow prefera să le aibă la vârful degetelor. Acum, un mare holo-ecran domina unul dintre pereţi. Cu ajutorul lui, gândi Seldon, Acarnio putea examina orice publicaţie scrisă sau video pe care o dorea.

Acarnio era scund şi îndesat. Privirea sa avea un uşor strabism – dintr-o corecţie de cornee, operaţie din copilărie care nu reuşise – însă trăda o inteligenţă deosebită şi o atenţie constantă faţă de tot ceea ce se întâmpla în jurul lui.

— Profesore Seldon! Intraţi. Luaţi loc.

Acarnio arată spre un fotoliu cu spătar drept, de partea cealaltă a biroului:

— A fost o întâmplare foarte fericită că aţi solicitat această întâlnire. Vedeţi, şi eu aveam de gând să iau legătura cu dumneavoastră imediat ce aş fi terminat cu instalarea.

Seldon dădu din cap, încântat că noul Bibliotecar Şef îl considerase printre priorităţi, din moment ce plănuise să se întâlnească cu el încă din primele zile ale instalării sale.

— Dar, pentru început, Profesore, spuneţi-mi pentru ce doreaţi să ne întâlnim, înainte sa ne îndreptăm atenţia spre grijile mele ceva mai prozaice.

Seldon îşi drese vocea şi se aplecă spre Acarnio:

— Domnule Bibliotecar Şef, fără îndoială că Las Zenow v-a povestit despre munca mea aici şi despre ideea Enciclopediei Galactice. Las era entuziasmat şi m-a ajutat foarte mult, oferindu-mi aici un birou particular şi acces neîngrădit la vastele resurse ale Bibliotecii. De fapt, chiar el a localizat sediul definitiv al Proiectului Enciclopediei, o lume îndepărtată din Provincie, lumită Terminus. Însă Las nu mi-a putut oferi tot ce mi-am dorit. Pentru a menţine Proiectul în termenele prevăzute, trebuie să obţin spaţiu pentru câţiva dintre colegii mei. Este o sarcină istovitoare, fie şi numai dacă ţinem cont de adunarea informaţiilor,

copierea şi transferarea lor pe Terminus, înainte de a ne începe munca propriu-zisă la editarea Enciclopediei. Las nu era în termeni buni cu Consiliul, după cum bine ştiţi. Însă cu dumneavoastră lucrurile stau altfel. Deci, domnule Bibliotecar Şef, am venit să vă rog: veţi binevoi să acordaţi şi colegilor mei privilegiile de care mă bucur eu aici, pentru a ne putea continua munca de o importanţă vitală?

În acest moment, Hari se opri, aproape fără răsuflare. Era sigur că discursul său, pe care-l repetase de nenumărate ori în noaptea anterioară, îşi va face efectul dorit. Aşteptă, încrezător în răspunsul lui Acarnio.

— Profesore Seldon…, începu Acarnio.

Zâmbetul plin de speranţă al lui Seldon se stinse. Distingea în vocea Bibliotecarului Şef o nuanţă la care nu se aşteptase.

— … stimatul meu predecesor mi-a oferit – cu foarte multe detalii – o explicaţie a muncii dumneavoastră de la Bibliotecă. Era entuziasmat de cercetare şi sprijinea ideea introducerii colegilor dumneavoastră. La fel şi eu, Profesore Seldon…

Seldon ridică brusc privirea, sesizând pauza pe care o făcuse Acarnio.

— … la început. Mă pregătisem să convoc o adunare specială a Consiliului pentru a propune ca un număr de birouri să vă fie oferite dumneavoastră şi colegilor Enciclopedişti. Dar, Profesore Seldon, acum totul s-a schimbat.

— S-a schimbat! De ce?

— Profesore Seldon, de-abia aţi fost acuzat de atac şi vătămare, într-un caz care a căpătat mare notorietate.

— Dar am fost achitat, interveni Seldon. Nu s-a ajuns niciodată la proces.

— Totuşi, Profesore, ultima dumneavoastră apariţie în public a dat o… cum să spun?… *tentă* de proastă reputaţie. A, da, aţi fost achitat de toate acuzaţiile. Dar pentru a se obţine această achitare, au fost prezentate lumii numele dumneavoastră, trecutul, convingerile şi munca. Şi chiar dacă un judecător progresist şi just v-a declarat nevinovat,

ce ne facem cu milioanele – poate miliardele – de cetăţeni obişnuiţi care nu văd în dumneavoastră un psihoistoric zbătându-se să menţină gloria civilizaţiei sale, ci un dement care ţipă că marele şi puternicul Imperiu se va prăbuşi? Dumneavoastră, prin chiar natura muncii pe care o depuneţi, ameninţaţi structura Imperiului. Nu mă refer la uriaşul, anonimul, inexpresivul, monoliticul Imperiu. Nu, mă refer la inima şi la sufletul Imperiului… la oamenii săi. Când spuneţi că Imperiul decade, le spuneţi că *ei* decad. Iar asta, dragul meu Profesor, cetăţeanul obişnuit nu poate accepta. Seldon, vreţi sau nu, vă place sau nu, aţi devenit un subiect de batjocură.

— Scuzaţi-mă, domnule Bibliotecar Şef, dar eu de câţiva ani sunt, în unele cercuri, subiect de batjocură.

— În anumite cercuri. Dar acest ultim incident – şi şedinţa publică în care a fost rezolvat – v-a făcut subiect de ridiculizare nu doar aici, pe Trantor, ci în toate lumile. Şi, Profesore, dacă oferindu-vă un birou aprobăm tacit munca dumneavoastră, atunci, prin deducţie logică, Biblioteca devine de asemenea subiect de ridiculizare în toate lumile. Oricât de puternic cred eu, ca *persoană*, în teoria şi Enciclopedia dumneavoastră, ca Bibliotecar Şef al Bibliotecii Galactice de pe Trantor trebuie să mă gândesc în primul rând la Bibliotecă. În consecinţă, Profesore Seldon, cererea dumneavoastră de a vă aduce aici colegii este respinsă.

Hari Seldon se prăbuşi pe spate în scaun, ca lovit.

— Mai mult, continuă Acarnio, vă aduc la cunoştinţă că vi se suspendă pe o perioadă de două săptămâni – începând chiar din acest moment – toate privilegiile pe care le aveţi la Bibliotecă. Consiliul se va aduna într-o şedinţă specială. În două săptămâni vă vom anunţa dacă legătura dumneavoastră cu noi se va întrerupe sau nu.

Acarnio se opri şi, punând palmele pe suprafaţa lucioasă şi imaculată a biroului, se ridică în picioare:

— Asta a fost tot, Profesore Seldon… deocamdată.

Hari Seldon se ridică şi el, deşi mişcarea lui nu fu tot atât de continuă şi de rapidă ca cea a lui Tryma Acarnio.

— M-aş putea adresa Consiliului? întrebă el. Poate că dacă le-aş explica importanţa vitală a psihoistoriei şi Enciclopediei…

— Mă tem că nu, Profesore, spuse blând Acarnio.

În acest moment, Seldon reuşi să întrevadă scurt bărbatul despre care vorbise Las Zenow. Dar, aproape imediat, birocratul de gheaţă puse din nou stăpânire pe Acarnio. Seldon fu condus spre uşă.

Uşa se deschise şi Acarnio spuse:

— Două săptămâni, Profesore. Până atunci…

Hari intră în skitterul care îl aştepta, şi uşa se închise.

Acum ce fac? se întrebă desperat Seldon. Acesta să fie sfârşitul muncii mele?

28

— Wanda dragă, ce faci tu aici? întrebă Hari Seldon intrând în biroul nepoatei sale.

Camera fusese biroul strălucitului matematician Yugo Amaryl, a cărui moarte sărăcise Proiectul de Psihoistorie. Din fericire, în ultimii ani Wanda preluase treptat rolul lui Yugo, continuând îmbunătăţirea şi perfecţionarea Primului Radiant.

— Ei bine, lucrez la o ecuaţie din Secţiunea 33A2D17. Vezi, am recalibrat această secţiune…

Arătă spre o pată strălucitoare de culoare violet suspendată în aer, în faţa ei:

— … luând în considerare constanta standard şi… Iată! Exact aşa cum mă aşteptam… cred.

Se dădu un pas înapoi frecându-se la ochi.

— Ce este asta, Wanda?

Hari se dădu mai aproape pentru a studia ecuaţia:

— Ia te uită, seamănă cu ecuaţia Terminusului şi totuşi… Wanda, asta este *inversa* ecuaţiei Terminus, nu-i aşa?

— Da, bunicule. Vezi, numerele nu se potriveau chiar aşa cum trebuie în ecuaţia Terminus… uite.

Atinse un contact de pe un panou aflat în perete şi o altă pată colorată puternic în roşu prinse viaţă în cealaltă parte a camerei. Seldon şi Wanda se deplasară până acolo pentru a o cerceta:

— Vezi cum se potrivesc acum perfect, bunicule? Mi-au trebuit câteva săptămâni să o corectez.

— Cum ai reuşit?

Hari admira logica şi eleganţa ecuaţiei.

— La început, m-am concentrat doar asupra ei. Dar după aceea mi-am dat seama că nu puteam să introduc pur şi simplu ecuaţia în Primul Radiant, după care să mă aştept să o rearanjeze aşa cum trebuie. Dacă pui ceva aici înseamnă să scoţi ceva din altă parte. Greutatea are nevoie de contragreutate.

— Cred că conceptul la care te referi este ceea ce anticii numeau „*yin* şi *yang*”.

— Da. *Yin* şi *yang*. Deci, înţelegi, pentru a perfecţiona *yin*-ul Terminusului, trebuia să-i descopăr *yang*-ul. Ceea ce am şi făcut, uite aici.

Se întoarse la pata violet, aflată în cealaltă parte a sferei Primului Radiant:

— Şi odată ajustate cifrele de aici, ecuaţia Terminus şi-a găsit imediat locul. Armonie!

Wanda arăta mulţumită de ea însăşi, de parcă ar fi rezolvat toate problemele Imperiului.

— Fascinant, Wanda, şi mai târziu va trebui să-mi spui cum crezi tu că va ajuta asta Proiectul… Dar trebuie să mergem la holo-ecran. Am primit un mesaj urgent din Santanni, acum câteva minute. Tatăl tău vrea să-l sunăm imediat.

Zâmbetul Wandei se topi. Ultimele reportaje de pe Santanni spuneau că acolo aveau loc lupte. Reducerea fondurilor Imperiale se făcea simţită în primul rând printre cetăţenii din Provincii. Aveau un acces limitat la Suburbii, care erau mai bogate şi mai bine populate şi le era din ce în ce mai greu să-şi vândă produsele proprii pentru importuri absolut necesare. Hipernavele Imperiale care veneau şi plecau de pe Santanni se împuţinau, iar acea lume

îndepărtată se simţea izolată de restul Imperiului. Pe toată planeta izbucniseră focare de rebeliune.

— Bunicule, sper că totul este în regulă, spuse Wanda.

În vocea ei se făcea simţită teama.

— Nu-ţi face griji, dragă. La urma urmelor, nimic nu li s-a întâmplat, din moment ce Raych ne-a putut trimite un mesaj.

Se aşezară în faţa holo-ecranului. Seldon formă un cod la tastatură după care aşteptară câteva secunde pentru stabilirea conexiunilor intragalactice. Încet, ecranul păru să se afunde în perete, ca şi cum se formase un tunel… şi din tunel, la început ca prin ceaţă, apăru figura familiară a unui bărbat îndesat şi bine făcut. Pe măsură ce conexiunea se îmbunătăţea, trăsăturile omului deveniră mai clare. Atunci când Seldon şi Wanda reuşiră să distingă mustaţa dahlită a lui Raych, figura prinse viaţă.

— Tată! Wanda! spuse holograma tridimensională a lui Raych proiectată din Santanni în Trantor. Ascultaţi, nu am prea mult timp.

Tresări, ca şi cum fusese întrerupt de un zgomot puternic:

— Lucrurile s-au cam înrăutăţit pe-aici. Guvernul a căzut şi puterea a fost preluată de un consiliu provizoriu. Vă imaginaţi că e o zăpăceală cumplită. De-abia am reuşit să le îmbarc pe Manella şi pe Bellis spre Anacreon. Le-am spus să ia legătura cu voi de acolo. Numele navei este *Arcadia VII*. Să o fi văzut pe Manella, tată. S-a înfuriat cumplit din cauză că a trebuit să plece. N-am reuşit s-o conving decât după ce i-am spus că e spre binele lui Bellis. Ştiu ce credeţi. Sigur că ar fi trebuit să plec cu ele… dacă aş fi putut. Dar nu era spaţiu suficient. Să fi văzut prin ce am trecut eu până să le îmbarc pe *ele*.

Raych scoase la iveală unul dintre zâmbetele sale, care plăceau atât de mult lui Seldon şi Wandei, apoi continuă:

— De altfel, din moment ce sunt aici trebuie să ajut la păzirea Universităţii… aici este un loc pentru învăţat, pentru creat, şi nu pentru distrus. Îţi spun, dacă vreunul

dintre rebelii ăia santannieni cu creierul aburit se apropie de echipa noastră…

— Raych, interveni Hari, cât de gravă este situaţia? Se dau lupte în apropierea voastră?

— Tată, eşti în pericol? întrebă Wanda.

Aşteptară câteva secunde pentru ca mesajul lor să călătorească cei nouă mii de parseci care îi despărţeau de Raych, prin Galaxie.

— N-n-n-am reuşit să disting prea bine ce aţi spus, răspunse holograma. Pe aici se duc nişte mici încăierări. De fapt, este chiar palpitant.

Raych zâmbi din nou:

— Acum trebuie să întrerup. Nu uitaţi, interesaţi-vă de *Arcadia VII* care se îndreaptă spre Anacreon. Am să vă cer relaţii imediat ce rezolv aici. Nu uitaţi, eu…

Transmisia se întrerupse şi holograma dispăru. Tunelul din holo-ecran se contractă în sine însuşi, şi după scurtă vreme Wanda şi Seldon se treziră fixând un perete alb.

— Bunicule, spuse Wanda, ce crezi că voia să spună?

— N-am nicio idee, dragă. Însă ştiu un lucru, şi anume că tatăl tău este în stare să-şi poarte singur de grijă. Mi-e milă de orice rebel care va încasa loviturile lui Raych!… Haide, să ne întoarcem la acea ecuaţie, şi după câteva ore vom întreba de *Arcadia VII*.

* * *

— Comandante, nu ai nicio idee ce s-a întâmplat cu nava? Hari Seldon era din nou angajat într-o conversaţie intragalactică, dar de data aceasta cu un comandant militar a cărui navă se afla staţionată pe Anacreon. Pentru această comunicaţie, Seldon se folosea de vizi-ecran… mai puţin fidel decât un holo-ecran, dar mult mai simplu.

— Vă spun că nu am primit nicio cerere din partea acelei hipernave pentru a intra în atmosfera Anacreonului. Desigur, comunicaţiile cu Santanni au fost întrerupte câteva ore. De fapt, au fost sporadice în ultima săptămână. Este posibil ca nava să fi încercat să ia legătura cu noi pe un canal diferit. Dar mă îndoiesc că s-a întâmplat aşa ceva.

Nu, este mult mai probabil ca *Arcadia VII* să-şi fi schimbat destinaţia. Voreg, poate, sau Sarip. Aţi încercat una din lumile astea, Profesore?

— Nu, spuse nervos Seldon, dar nu văd motivul pentru care nava, dacă se îndrepta spre Anacreon, să nu meargă spre Anacreon. Comandante, este vital să pot localiza nava.

— Desigur, se aventură comandantul, este posibil ca *Arcadia VII* să nu fi reuşit. Să treacă, vreau să spun. Se dau multe lupte. Rebelilor ălora nu le pasă în cine trag. Ţintesc cu laserele lor şi pretind că trag în Împăratul Agis. Vă spun, Profesore, aici, la Periferie, se duce un cu totul alt joc.

— Pe acea navă se află nora mea împreună cu fiica ei, comandante, spuse Seldon.

— O, îmi pare rău, Profesore, spuse comandantul. Voi lua legătura cu dumneavoastră imediat ce aud ceva despre ele.

Dezamăgit, Hari închise contactul vizi-ecranului. Cât de obosit sunt, gândi el. Dar nu mă surprinde… ştiam de aproape patruzeci de ani că aici se va ajunge.

Chicoti cu amărăciune în sinea sa. Probabil comandantul acela avusese impresia că îl şoca, impresionându-l cu detalii picante despre viaţa la „periferie”. Dar Seldon ştia totul despre periferie. Pe măsură ce periferia va intra în agitaţie, întregul ansamblu se va destrăma ca un tricotaj, până la capăt: Trantor.

Auzi un bâzâit uşor. Era semnalul de la uşă:

— Da?

— Bunicule, spuse Wanda intrând în birou, mi-e frică.

— De ce, dragă? întrebă îngrijorat Seldon.

Încă nu voia să-i spună ce aflase – sau, mai degrabă, ce *nu* aflase – de la comandantul de pe Anacreon.

— De obicei, deşi sunt atât de departe, îi *simt*… îi simt aici, spuse ea arătând spre cap, şi aici, spuse arătând spre inimă. Dar acum, astăzi, nu-i simt. Îi simt mai slab, ca şi cum se sting, ca becurile din cupolă. Şi vreau să opresc acest lucru. Vreau să-i trag înapoi, dar nu pot.

— Wanda, cred că este doar imaginaţia ta, din cauza grijilor pe care ţi le faci din cauza rebeliunii. Ştii că revolte

apar mereu, pretutindeni în Imperiu… mici erupţii care eliberează tensiunile. Haide, ştii că există prea puţine şanse ca Raych, Manella, şi Bellis, să păţească ceva. Tatăl tău ne poate chema oricând ca să ne spună că este bine; mama ta şi cu Bellis vor ateriza pe Anacreon şi se vor bucura de o mică vacanţă. *Noi* suntem de compătimit… suntem înfundaţi aici, până la urechi, în munca noastră! Aşa că, iubito, du-te şi te bagă în pat şi să ai numai gânduri frumoase… Îţi promit că mâine, sub cupola însorită, lucrurile vor părea mult mai roz.

— Bine, bunicule, spuse Wanda care nu părea pe deplin convinsă. Dar mâine… dacă nu primim nicio veste… va trebui să… să…

— Wanda, ce altceva putem face decât să aşteptăm? o întrebă cu blândeţe Hari.

Wanda se întoarse şi plecă. Greutatea grijilor ei parcă o apăsa pe umeri. Hari o privi cum pleacă, după care permise propriilor griji să iasă la suprafaţă.

Trecuseră trei zile de la convorbirea cu Raych. De atunci… nimic. Iar astăzi, comandantul naval de pe Anacreon spusese că nu auzise nimic despre vreo navă numită *Arcadia VII*.

Hari încercase mai devreme să ia legătura cu Raych pe Santanni, dar toate reţelele de comunicaţie cu Santanni erau distruse. Ca şi cum Santanni – şi *Arcadia VII* – se rupseseră pur şi simplu de Imperiu, ca o petală de floare.

Seldon ştia ce trebuia să facă acum. Imperiul era poate la pământ, dar nu pierise. Puterea sa, dacă era bine mânuită, putea fi încă uluitoare. Seldon trimise un mesaj urgent spre Împăratul Agis XIV.

29

— Ce surpriză… prietenul meu Hari!

Figura lui Agis îi zâmbi lui Seldon prin holo-ecran:

— Mă bucur să primesc veşti de la tine, deşi de obicei apelezi la audienţele personale, care sunt mai protocolare. Haide, mi-ai trezit interesul. Care este urgenţa?

— Sire, începu Seldon, fiul meu, Raych, împreună cu soţia şi fiica, trăiesc pe Santanni.

— A, Santanni, spuse Împăratul şi zâmbetul îi pieri. O adunătură de nemernici pe care dacă...

— Sire, vă rog, îl întrerupse Seldon uimindu-l pe Împărat cu încălcarea flagrantă a protocolului Imperial. Fiul meu a reuşit să le urce pe Manella şi pe Bellis într-o hipernavă, *Arcadia VII*, cu destinaţia Anacreon. Însă el a trebuit să rămână. Asta s-a întâmplat acum trei zile. Nava nu a aterizat pe Anacreon. Iar fiul meu parcă a dispărut. Apelurile către Santanni au rămas fără răspuns, iar acum liniile de comunicaţie au fost distruse. Vă rog, Sire, mă puteţi ajuta?

— Hari, după cum ştii, toate legăturile dintre Santanni şi Trantor au fost avariate. Totuşi, păstrez o influenţă în anumite sectoare din Santanni. Cu alte cuvinte, mi-au rămas câţiva loiali care nu au fost descoperiţi. Deşi nu pot lua direct legătura cu vreunul dintre oamenii mei operativi de acolo, îţi pot arăta toate rapoartele pe care le primesc. Ele sunt, desigur, strict confidenţiale, dar având în vedere situaţia ta şi relaţia noastră îţi voi permite accesul la acele informaţii care te-ar putea interesa. Aştept un raport ce trebuie să apară până într-o oră. Dacă vrei, voi lua din nou legătura cu tine după ce soseşte. Între timp, voi pune pe unul dintre funcţionarii mei să parcurgă toate rapoartele primite din Santanni în ultimele trei zile şi să caute ceva referitor la Raych, Manella, sau Bellis Seldon.

— Vă mulţumesc, Sire. Aveţi umila mea recunoştinţă.

Hari Seldon înclină capul, în timp ce imaginea Împăratului dispărea de pe holo-ecran.

Şaizeci de minute mai târziu, Hari Seldon stătea tot la birou, aşteptând veşti de la Împărat. Ultima oră fusese una dintre cele mai grele din viaţa sa. Mai grele nu fuseseră decât orele de după distrugerea lui Dors.

Faptul că nu ştia îl ucidea pur şi simplu. Îşi făcuse o carieră din *a şti* – viitorul, ca şi prezentul. Iar acum nu avea nicio idee despre trei dintre fiinţele pe care le iubea cel mai mult.

Holo-ecranul bâzâi uşor şi Hari, ca răspuns, apăsă un contact. Agis îşi făcu apariţia.

— Hari, începu Împăratul.

Din tenta de tristeţe a vocii Împăratului, Hari ştia că această veste avea să fie proastă.

— Fiul meu, spuse Hari.

— Da, răspunse Împăratul. Raych a fost omorât, ieri dimineaţă, într-un bombardament asupra Universităţii Santanni. Am aflat că Raych ştia de bombardament, dar a refuzat să-şi părăsească postul. Ştii, un mare număr dintre rebeli erau studenţi şi Raych a crezut că dacă ei ar afla de prezenţa lui acolo, atunci nu ar mai... Dar ura a învins raţiunea. Vezi tu, Universitatea este o Universitate *Imperială*. Rebelii au senzaţia că trebuie să distrugă toate lucrurile Imperiale, pentru ca apoi să reconstruiască altele. Idioţii! De ce...

Agis se opri aici, dându-şi seama că lui Seldon nu-i păsa de Universitatea Santanni sau de planurile rebelilor... cel puţin, nu acum.

— Hari, dacă asta te face să te simţi mai bine, află că fiul tău a murit încercând să apere cunoaşterea. Nu pentru Imperiu a luptat şi murit Raych, ci pentru umanitatea însăşi.

Seldon ridică privirea, cu ochii plini de lacrimi. Întrebă cu o voce de-abia auzită:

— Şi Manella, şi micuţa Bellis? Cu ele ce s-a întâmplat? Aţi dat de *Arcadia VII*?

— Căutarea n-a dat niciun rezultat, Hari. *Arcadia VII* a plecat de pe Santanni, aşa cum ţi s-a spus. Dar se pare că a dispărut. Poate a fost deturnată de rebeli, sau poate a făcut o întoarcere de urgenţă... în momentul ăsta, nu ştim nimic.

Seldon dădu din cap:

— Îţi mulţumesc, Agis. Deşi mi-ai adus veşti tragice, cel puţin mi le-ai adus. Era mai rău dacă nu ştiam. Eşti un adevărat prieten.

— Acum prietene, spuse Împăratul, te las… împreună cu amintirile tale.

Imaginea lui Agis dispăru. Hari încrucişă braţele pe birou, puse capul jos, şi plânse.

30

Wanda Seldon îşi potrivi centura salopetei, strângând-o în jurul taliei. Apucând o lopăţică de mână, atacă unele buruieni care crescuseră în mica grădină de flori a Clădirii de Psihoistorie de la Streeling. În general, Wanda îşi petrecea cea mai mare parte a timpului în biroul său, lucrând cu Primul Radiant. Îşi găsea o consolare în statistica lui precisă şi elegantă; ecuaţiile statornice erau cumva liniştitoare, în acest Imperiu care înnebunise. Dar atunci când gândurile la iubitul său tată, la mama, la sora sa deveneau prea greu de suportat, când nici chiar munca de cercetare nu o puteau face să-şi ia mintea de la oribilele pierderi pe care le suferise de curând, Wanda ieşea invariabil aici, afară, săpând pământul, ca şi când ajutând câteva plante să trăiască, îşi alina întrucâtva durerea.

De la moartea tatălui său, acum o lună, şi de la dispariţia Manellei şi a lui Bellis, Wanda, care întotdeauna fusese subţirică, pierduse şi mai mult în greutate. Iar Hari Seldon, care acum câteva luni ar fi fost îngrijorat de pierderea poftei de mâncare a nepoatei sale, nici nu observa acest lucru, cufundat în propria sa durere.

Hari şi Wanda Seldon suferiseră o profundă schimbare… ca şi cei câţiva membri rămaşi la Proiectul de Psihoistorie. Hari părea că se dăduse bătut. Acum îşi petrecea cea mai mare parte a timpului aşezat în fotoliu, la solariu, privind domeniile Universităţii, încălzit de becurile strălucitoare de deasupra. Din când în când, membri ai Proiectului îi spuneau Wandei că garda lui de corp, un om pe nume Stettin Palver, încerca să-l convingă să facă o plimbare afară, sub cupolă, sau să poarte o discuţie despre viitor.

Wanda se retrase şi mai adânc în studiul fascinantelor ecuaţii ale Primului Radiant, pentru a cărui formă finală bunicul său muncise din greu atât de mult timp; şi avea dreptate: Enciclopediştii trebuie să se stabilească pe Terminus; ei vor fi Fundaţia.

Iar Secţiunea 33A2D17, ei bine, în ea se putea vedea ceea ce Seldon numise A Doua, sau Secreta Fundaţie. Dar cum? Fără interesul activ al lui Seldon, Wanda nu ştia cum să meargă mai departe. Iar durerea provocată de pierderea familiei era atât de adâncă încât parcă nu avea puterea să încerce de una singură.

Membrii Proiectului, cele aproximativ cincizeci de suflete care munceau din greu, îşi continuară munca în măsura posibilităţilor. Majoritatea erau Enciclopedişti, cercetând materialele de referinţă necesare pentru a le copia şi cataloga în vederea eventualei mutări pe Terminus... atunci când şi *dacă* vor obţine acces deplin la Biblioteca Galactică. În acest moment, nu lucrau decât din devotament. Profesorul Seldon îşi pierduse biroul particular la Bibliotecă, astfel încât şansele ca alţi membri ai Proiectului să primească o aprobare specială erau foarte reduse.

Restul membrilor Proiectului erau analişti istorici şi matematicieni. Istoricii interpretau acţiunile şi evenimentele trecute şi prezente ale omenirii, transmiţând rezultatele matematicienilor care, la rândul lor, puneau diferitele piese în marea Ecuaţie Psihoistorică. Era o muncă migăloasă şi istovitoare.

Mulţi plecaseră, pentru că recompensele erau mici... psihoistoricii erau ţinta multor glume şi răutăţi pe Trantor, iar fondurile limitate îl obligaseră pe Seldon să micşoreze drastic plăţile. Dar prezenţa permanentă şi reconfortantă a lui Hari Seldon reuşise – până acum – să depăşească dificultăţile cu care se confrunta Proiectul. Într-adevăr, cei care rămăseseră făcuseră asta din respect şi devotament pentru Profesorul Seldon.

Acum, gândi Wanda Seldon cu amărăciune, ce motiv ar mai avea ca să mai rămână? O adiere uşoară îi aruncă o

şuviţă din părul blond peste ochi; o împinse înapoi, absentă, şi continuă cu săpatul.

— Domnişoară Seldon, îmi puteţi acorda un moment din timpul dumneavoastră?

Wanda se întoarse şi ridică privirea. Un tânăr – ea aprecie că se apropia de treizeci de ani – stătea pe aleea pietruită, lângă ea. Îl simţi imediat: puternic şi deosebit de inteligent. Bunicul ei făcuse o alegere înţeleaptă. Se ridică pentru a-i vorbi.

— V-am recunoscut. Sunteţi garda de corp a bunicului meu. Stettin Palver, nu-i aşa?

— Da, aveţi dreptate, domnişoară Seldon, spuse Palver îmbujorându-se uşor ca şi cum era încântat că o fată atât de frumoasă îl remarcase. Domnişoară Seldon, aş dori să vorbim despre bunicul dumneavoastră. Sunt foarte îngrijorat din cauza lui. Trebuie să facem ceva.

— Ce să facem, domnule Palver? Eu nu ştiu ce să fac. De când tatăl meu…

Înghiţi greu, ca şi cum îi era dificil să vorbească:

— … a murit, iar mama şi sora mea au dispărut, nu pot face decât să-l dau jos din pat dimineaţa. Ca să-ţi spun adevărul, şi eu sunt foarte afectată. Înţelegi, nu?

Îl privi în ochi şi îşi dădu seama că o înţelegea.

— Domnişoară Seldon, spuse încet Palver, îmi pare teribil de rău pentru pierderile suferite. Dar dumneavoastră şi cu Profesorul Seldon sunteţi *în viaţă* şi trebuie să continuaţi munca la psihoistorie. Profesorul pare că s-a dat bătut. Speram că poate dumneavoastră… noi… am putea face ceva pentru a-i reda speranţa. Ştiţi, un motiv pentru a merge mai departe.

Ah, domnule Palver, gândi Wanda, *poate că bunicul are dreptate. Mă întreb dacă există într-adevăr vreun motiv pentru care să continuăm.*

Însă spuse:

— Îmi pare rău, domnule Palver, dar nu-mi trece nimic prin cap.

Arătă spre pământ cu lopăţica:

— Iar acum, după cum vedeţi, trebuie să mă întorc la buruienile astea enervante.

— Nu cred că bunicul dumneavoastră are dreptate. Cred că există un motiv care să ne facă să mergem mai departe. Trebuie doar să-l descoperim.

Cuvintele o loviră în plin. De unde ştia el ce gândise? Doar dacă nu cumva…

— Puteţi manevra minţile, nu-i aşa? întrebă ea ţinându-şi răsuflarea de parcă i-ar fi fost frică să audă răspunsul lui Palver.

— Da, pot, răspunse tânărul. Cred că dintotdeauna am putut. Nu îmi amintesc să fi existat o vreme când *nu* am putut. Jumătate din timp nici măcar nu sunt conştient de puterea mea… însă aflu ce gândesc oamenii… sau ce au gândit. Uneori primesc *străfulgerări* care provin de la o altă persoană. Însă întotdeauna se află în mulţime şi nu-mi pot da seama cine este. Dar ştiu că mai sunt oameni ca mine… ca noi… în jurul nostru.

Wanda îl prinse emoţionată de mână. Unealta ei de grădinărit zăcea neluată în seamă.

— Vă daţi seama ce înseamnă asta? Pentru bunicul, pentru psihoistorie? Unul ca noi, de unul singur, nu poate face prea mult, dar amândoi, împreună…

Wanda porni spre Clădirea Psihoistoriei, lăsându-l pe Palver locului, pe aleea pietruită. Aproape de intrare se opri şi se întoarse. *Haide, domnule Palver, trebuie să-i spunem bunicului*, spuse ea fără să deschidă gura. *Da, cred că asta trebuie să facem*, răspunse Palver îndreptându-se spre ea.

31

— Vrei să-mi spui că am căutat în întreg Trantorul o persoană care să aibă puterile tale, şi că această persoană a fost în toate aceste luni aici lângă noi, şi n-am ştiut?

Lui Hari Seldon nu-i venea să creadă. Moţăia în solariu, când Wanda şi Palver îl scuturaseră pentru a-l trezi şi a-i împărtăşi nemaipomenita veste.

— Da, bunicule. Gândeşte-te. Nu am mai avut niciodată până acum ocazia să-l întâlnesc pe Stettin. Erai cu el în special atunci când *nu* te ocupai de Proiect, iar eu mi-am petrecut majoritatea timpului închisă în biroul meu, lucrând cu Primul Radiant. *Când* să ne fi întâlnit? De fapt, cu singura ocazie în care ne-am întâlnit, rezultatele au fost semnificative.

— Când a fost asta? întrebă Seldon scotocindu-şi prin memorie.

— Ultima ta audiere… în faţa judecătoarei Lih, răspunse imediat Wanda. Adu-ţi aminte de martorul ocular care a jurat că tu şi cu Palver i-aţi atacat pe cei trei golani. Adu-ţi aminte că s-a pierdut şi a spus adevărul… deşi nici el nu ştia de ce. Dar Stettin şi cu mine ne uniserăm forţele. Amândoi îl forţam pe Rial Nevas să fie sincer. În prima sa declaraţie, fusese foarte ferm; mă îndoiesc că vreunul dintre noi ar fi reuşit să-l forţeze de unul singur. Dar *împreună*…

Aruncă o privire rapidă spre Palver:

— … puterea noastră este uimitoare!

Hari Seldon cugetă la toate acestea, după care dădu să vorbească. Dar Wanda continuă:

— De fapt, avem de gând să petrecem toată după amiaza testându-ne capacităţile mentale, separat şi împreună. Din ceea ce am descoperit până acum, se pare că forţa lui Stettin este puţin mai slabă decât a mea… probabil cinci pe scara de notare. Dar cinciul său, combinat cu şaptele meu, dau adunate doisprezece! Gândeşte-te, bunicule. Fantastic!

— Nu vă daţi seama, Profesore? interveni şi Palver. Wanda şi cu mine suntem schimbarea pe care o căutaţi. Vă putem ajuta pentru a convinge lumea că psihoistoria este valabilă, putem descoperi alţii ca noi, putem ajuta la repunerea psihoistoriei pe drumul său firesc.

Hari Seldon îi privi pe cei doi tineri din faţa sa. Feţele lor străluceau de tinereţe, vigoare şi entuziasm. Îşi dădu seama că asta făcea bine inimii lui obosite. Poate că, la urma urmei, nu era totul pierdut. Nu crezuse că va

supravieţui ultimei tragedii, moartea fiului său şi dispariţia norei şi nepoatei, dar acum putea vedea că Raych supravieţuise prin Wanda. Iar în Wanda şi în Stettin, ştia asta, trăia viitorul Fundaţiei.

— Da, da, fu de acord Seldon dând puternic din cap. Haideţi, ajutaţi-mă. Trebuie să mă întorc la birou pentru a plănui următorul nostru pas.

32

— Profesore Seldon, intraţi, spuse Bibliotecarul Şef Tryma Acarnio cu o voce de gheaţă.

Hari Seldon, însoţit de Wanda şi Palver, intră în biroul impunător al Bibliotecarului Şef.

— Mulţumesc, domnule Bibliotecar Şef, spuse Seldon aşezându-se într-un scaun şi privindu-l pe Acarnio de celalată parte a biroului. Să vă prezint pe nepoata mea Wanda şi pe prietenul meu Stettin Palver. Wanda este o membră deosebit de valoroasă a Proiectului de Psihoistorie, specializată în domeniul matematicilor. Iar Stettin, ei bine, Stettin este pe cale să devină un expert în psihoistoria generală… atunci când nu mă protejează de pericole fizice.

Seldon râse bine dispus.

— Da, bine, totul este bine şi frumos, Profesore, spuse Acarnio iritat de buna dispoziţie a lui Seldon.

Se aşteptase ca profesorul să intre umil, cerşind încă o şansă de a avea acces la privilegiile speciale ale Bibliotecii.

— Dar nu înţeleg care este motivul pentru care doriţi să discutăm, continuă el. Vă daţi seama că poziţia noastră este fermă: Nu putem permite ca Biblioteca să se asocieze cu o persoană atât de nepopulară. Suntem, la urma urmelor, o Bibliotecă *publică* şi trebuie să ne preocupăm de sentimentele publicului.

Acarnio se lăsă pe spate… poate că *acum* va începe să se milogească.

— Îmi dau seama că nu am fost în stare să determin schimbarea hotărârii dumneavoastră. Totuşi, m-am gândit

că dacă aţi asculta doi membri tineri ai Proiectului – psihoistoricii de mâine – poate ca veţi sesiza mai bine rolul vital pe care Proiectul – şi Enciclopedia, în special – îl va juca în viitorul nostru. Vă rog să-i ascultaţi pe Wanda şi pe Stettin.

Acarnio aruncă o privire rece spre cei doi tineri care îl flancau pe Seldon:

— Foarte bine, spuse el privind ostentativ banda orară de pe perete. Cinci minute, nu mai mult. Am de condus o Bibliotecă.

— Domnule Bibliotecar Şef, începu Wanda, după cum v-a explicat bunicul meu, psihoistoria este o modalitate extrem de valoroasă pentru păstrarea civilizaţiei noastre. Da, *păstrarea*, repetă ea după ce văzu ochii lui Acarnio mărindu-se la auzul cuvântului. S-a pus un accent exagerat pe distrugerea Imperiului. În acest mod, valoarea psihoistoriei a fost trecută cu vederea. Deoarece cu ajutorul psihoistoriei, aşa cum putem prevedea inevitabilul declin al civilizaţiei noastre, putem descoperi modalităţi pentru păstrarea ei. În acest scop s-a pus problema creării Enciclopediei Galactice. Şi iată de ce avem nevoie de ajutorul dumneavoastră şi al importantei Biblioteci.

Acarnio nu reuşi să-şi înfrâneze zâmbetul. Tânăra aceasta avea un farmec incontestabil. Era atât de sinceră, vorbea atât de bine. O privi cum stătea în faţa lui, cu părul blond pieptănat la spate într-un stil mai degrabă auster şi pedagogic, care nu-i putea ascunde trăsăturile atrăgătoare ci dimpotrivă, le scotea în evidenţă. Ceea ce spunea ea începea să aibă mai mult sens. Poate că Wanda Seldon avea dreptate… poate că privise problema dintr-un unghi greşit. Dacă s-ar pune problema *păstrării*, şi nu cea a *distrugerii*…

— Domnule Bibliotecar Şef, începu Stettin Palver, această măreaţă Bibliotecă a rezistat timp de milenii. Ea, poate mai mult chiar decât Palatul Imperial, reprezintă imensa putere a Imperiului. Deoarece Palatul adăposteşte doar conducătorul Imperiului, însă Biblioteca este deopotrivă căminul cunoaşterii, culturii şi istoriei Imperiale.

Valoarea sa este incalculabilă. Nu ar fi rezonabil să pregătim un omagiu adus acestui uriaş rezervor de informaţii? Enciclopedia Galactica va fi chiar un astfel de omagiu… un sumar al întregii cunoaşteri conţinute între aceste ziduri. Gândiţi-vă!

Dintr-o dată, totul fu foarte clar în mintea lui Acarnio. Cum permisese Consiliului (şi în special acelui morocănos Gennaro Mummery) să anuleze privilegiile lui Seldon? Las Zenow, o persoană a cărui judecată era foarte stimată, susţinuse din tot sufletul Enciclopedia lui Seldon.

Îi privi din nou pe cei trei din faţa sa, care îi aşteptau decizia. Consiliul cu greu ar putea avea ceva împotriva membrilor Proiectului – dacă tinerii care se aflau acum în biroul său erau reprezentativi pentru genul de persoane cu care lucra Seldon.

Acarnio se ridică şi se plimbă în lungul camerei, cu fruntea plină de riduri, ca şi cum îşi organiza gândurile. Ridică o mică sferă dintr-un cristal de culoarea laptelui şi o cântări în palmă.

— Trantor, începu el gânditor, vârful de lance al Imperiului, centrul Galaxiei. De-a dreptul uimitor, dacă stai să te gândeşti… Probabil ne-am pripit judecându-l pe Profesorul Seldon. Acum, după ce Proiectul dumneavoastră, această Enciclopedia Galactica, mi-a fost prezentat într-o astfel de lumină…

Făcu un gest scurt cu capul în direcţia Wandei şi a lui Palver:

— … îmi dau seama cât de importantă este munca dumneavoastră aici. Şi, desigur, am să permit accesul câtorva dintre colegii dumneavoastră.

Seldon zâmbi recunoscător şi o strânse pe Wanda de mână.

— Şi nu recomand acest lucru doar pentru gloria Imperiului, continuă Acarnio aparent înfierbântat de idee (şi de auzul propriei sale voci). Sunteţi faimos, Profesore Seldon. Fie că sunteţi considerat şarlatan sau geniu, se pare că *toată* lumea are o părere despre dumneavoastră. Dacă un academician de talia dumneavoastră se aliază cu

Biblioteca Galactică, asta nu poate duce decât la creşterea prestigiului nostru ca bastion al preocupărilor intelectuale la cel mai înalt nivel. Deci, prezenţa dumneavoastră poate fi folosită pentru a creşte mult râvnitele fonduri menite să aducă la zi colecţiile noastre, să determine creşterea numerică a personalului şi, desigur, ţinerea deschisă a uşilor noastre pentru public... Perspectiva Enciclopediei Galactice – ce proiect monumental! Imaginaţi-vă reacţia când publicul va afla că Biblioteca Galactică este implicată într-un astfel de proiect menit să scoată în evidenţă splendoarea civilizaţiei – istoria noastră glorioasă, realizările noastre de marcă, culturile noastre măreţe. Şi dacă te gândeşti că eu, Bibliotecarul Şef Tryma Acarnio, sunt responsabil de iniţierea acestui mare Proiect...

Privi cu intensitate sfera de cristal, pierdut în vise.

— Da, Profesore Seldon, reveni el cu picioarele pe pământ. Dumneavoastră şi colegilor vi se va permite accesul şi vi se vor garanta privilegiile celor din Bibliotecă... împreună cu un număr de birouri în care să lucraţi.

Puse sfera de cristal înapoi pe masă şi se întoarse la birou.

— Desigur, s-ar putea să fie nevoie de ceva timp pentru a convinge Consiliul... dar am încredere că mă pot descurca. Lăsaţi că mă ocup eu.

Seldon, Wanda şi Palver se priviră triumfători. Zâmbete discrete le jucau la colţurile gurilor. Tryma Acarnio le făcu semn că pot pleca şi ei se conformară, lăsându-l pe Bibliotecarul Şef în fotoliu, visând la gloria şi la onoarea pe care le va câştiga Biblioteca sub conducerea sa.

— Uimitor, spuse Seldon după ce se instalară comod în automobilul lor. Dacă l-aţi fi văzut la ultima întâlnire... Spunea că „ameninţ structura de bază a Imperiului nostru”, sau cam aşa ceva. Iar astăzi, după câteva minute în compania voastră...

— N-a fost foarte greu, bunicule, spuse Wanda.

Apăsă un contact, introducând automobilul în trafic. Se dădu în spate, după ce pilotul automat preluă sarcinile;

Wanda îi dăduse coordonatele destinaţiei de la panoul de comandă.

— Este un om foarte egocentric. Nu a trebuit decât să pedalăm pe aspectele pozitive ale Enciclopediei, iar egoul lui a preluat totul din mers.

— Era câştigat pentru cauza noastră încă din momentul în care Wanda şi cu mine am intrat înăuntru, spuse Palver. Concentrându-ne amândoi asupra lui, a fost o nimica toată.

Palver se aplecă înainte şi o strânse afectuos pe Wanda de umăr. Ea îi zâmbi, se îndreptă şi îl bătu pe mână.

— Trebuie să îi alertez pe Enciclopedişti cât mai curând posibil, spuse Seldon. Deşi nu au mai rămas decât treizeci şi doi, sunt lucrători buni şi devotaţi. Îi voi instala la Bibliotecă, după care mă voi ocupa de următorul obstacol: creditele. Probabil că alianţa cu Biblioteca este exact ceea ce îmi trebuie pentru a convinge oamenii să ne finanţeze. Ia să vedem… îl voi suna din nou pe Terep Bindris şi vă voi lua cu mine. Era destul de amabil, cel puţin la prima întâlnire. Cum ne va putea rezista acum?

Automobilul se opri la marginea Clădirii Psihoistoriei de la Streeling. Portierele laterale se deschiseră alunecând, dar Seldon nu se grăbi să coboare. Se întoarse pentru a o privi pe Wanda.

— Wanda, ai văzut ce aţi fost în stare să faceţi cu Acarnio; sunt sigur că împreună aţi putea stoarce nişte credite de la câţiva sponsori. Ştiu că nu îţi place să părăseşti mult iubitul Prim Radiant, dar aceste vizite vă vor da o şansă să practicaţi, să vă şlefuiţi talentele, să vă daţi seama de ce sunteţi în stare.

— În regulă, bunicule, deşi sunt sigură că acum, după ce ai sprijinul Bibliotecii, rezistenţa la pretenţiile tale a mai scăzut.

— Mai există un motiv pentru care cred că voi doi ar fi bine să ieşiţi împreună… Stettin, ai spus că în anumite ocazii ai „simţit” o altă minte ca a ta, dar nu ai fost capabil să o identifici.

— Da, răspunse Palver. Am sesizat nişte fulgerări, dar de fiecare dată eram în mulţime. Şi, în cei douăzeci şi patru

de ani ai mei, nu-mi aduc aminte decât de vreo patru sau cinci fulgerări.

— Dar Stettin, spuse Seldon cu o voce joasă şi încordată, fiecare fulger era, potenţial, mintea unei alte persoane ca tine şi ca Wanda... un alt mentalist. Wanda nu a simţit niciodată aceste fulgerări pentru că, sincer să fiu, a fost toată viaţa ţinută la adăpost. În cele câteva ocazii în care s-a aflat în mulţime probabil că nu avea vreun mentalist prin apropiere. Iată un motiv – probabil cel mai important – pentru ca voi doi să ieşiţi afară... cu sau fără mine. Trebuie să descoperim alţi mentalişti. Voi amândoi sunteţi destul de puternici pentru a manevra o persoană. Dacă aţi fi mai mulţi şi v-aţi uni eforturile, aţi avea puterea de a mişca Imperiul!

Cu aceasta, Hari Seldon întinse picioarele afară şi se ridică ieşind din maşină. Wanda şi Palver îl priveau şchiopătând, îndreptându-se spre Clădirea de Psihoistorie, pe alee. Îşi dădeau doar foarte vag seama de imensa responsabilitate pe care Seldon le-o pusese pe umeri.

33

Era pe la mijlocul amiezii şi soarele Trantorului lucea pe stratul metalic care acoperea marea planetă. Hari Seldon stătea pe platforma observatorului de la Universitatea Streeling, şi-şi pusese mâna streaşină la ochi, încercând să-i protejeze de strălucirea puternică. Trecuseră ani de când nu mai ieşise de sub cupolă, cu excepţia vizitelor la Palat, dar acelea nu se puneau la socoteală; pe domeniile Imperiale te simţeai foarte *închis*.

Seldon nu îşi mai lua garda de corp cu el. În primul rând, Palver îşi petrecea majoritatea timpului cu Wanda fie lucrând la Primul Radiant, absorbiţi în cercetarea mentală, fie căutând alţii ca ei. Dar dacă ar fi dorit, Seldon ar fi putut găsi un alt tânăr – student la Universitate sau membru al Proiectului – pe post de gardă de corp.

Totuşi, ştia că acum nu mai avea nevoie de aşa ceva. De la mult mediatizata audiere şi de la restabilirea legăturilor cu Biblioteca Galactică, Comisia pentru Siguranţa Publică se interesa îndeaproape de el. Ştia că era urmărit; reuşise să-şi surprindă „umbra” de câteva ori în ultimele luni. De asemenea, nu avea nicio îndoială că locuinţa şi biroul îi fuseseră împănate cu dispozitive de ascultare, însă el punea în acţiune un dispozitiv de bruiere atunci când trebuia să poarte o discuţie importantă.

Nu ştia prea bine ce anume gândea Comisia despre el… probabil că nici ei nu ştiau deocamdată ce să creadă. Indiferent că-l credeau şarlatan sau profet, erau preocupaţi să ştie tot timpul unde se află… iar asta însemna că, până când Comisia nu-şi schimba atitudinea, nu trebuia să-şi mai facă probleme.

O adiere uşoară îi agită mantaua pe care şi-o înfăşurase peste salopetă, şi îi ciufuli cele câteva fire de păr alb rămase pe creştet. Se aplecă peste balustradă, privind în jos la pătura netedă de oţel. Sub acea pătură bâzâia maşinăria unei lumi imense şi complicate. Dacă cupola ar fi fost transparentă, s-ar fi văzut automobile grăbindu-se pe şosele, gravitaxiuri intrând într-o complicată reţea de tunele interconectate, hipernave spaţiale încărcând şi descărcând grânele, chimicalele şi produsele de preţ pentru şi dinspre fiecare lume a Imperiului.

Sub parura strălucitoare de metal, patruzeci de miliarde de persoane îşi duceau viaţa, cu durerile, bucuriile şi dramele vieţii umane. Era o imagine pe care o îndrăgea – această panoramă a realizărilor umane – şi i se sfâşia inima ştiind că peste câteva secole tot ceea ce se întindea acum sub privirile lui se va prăbuşi în ruine. Marea cupolă va fi spintecată şi distrusă, deformată, pentru a dezvălui imaginea dezolantă a ceea ce odată era sediul unei civilizaţii înfloritoare. Scutură capul cu tristeţe, deoarece ştia că nu mai putea face nimic pentru a împiedica această tragedie. Dar, deşi putea prevedea cupola ruinată, ştia de asemenea că pământul pustiit de ultimele bătălii ale

Imperiului va reînvia, iar Trantor se va reintegra ca membru vital în noul Imperiu. Planul avea grijă de acest lucru.

Se aşeză pe una dintre bănci. Piciorul îi palpita dureros; această plimbare îl solicitase prea mult. Dar voia să mai arunce încă o privire Trantorului, să simtă aerul proaspăt în jurul lui, şi să vadă imensul cer de deasupra.

Se gândi cu nostalgie la Wanda. Acum, rareori îşi mai vedea nepoata şi mereu era de faţă Stettin Palver. În cele trei luni de când se întâlniseră, Wanda şi Stettin păruseră de nedespărţit. Wanda îl asigurase că acest lucru era necesar pentru Proiect, dar Seldon bănuia că erau implicate şi alte sentimente, nu doar devotamentul pentru muncă.

Îşi aminti de primele zile pe care le petrecuse împreună cu Dors, de discuţiile pe care le purtau. Acelaşi lucru se putea vedea şi în felul în care cei doi tineri se priveau unul pe altul, cu o intensitate născută nu doar dintr-o stimulare intelectuală, ci şi dintr-o motivaţie sentimentală.

Mai mult, prin chiar natura lor, Wanda şi Palver păreau sa se simtă mai bine împreună decât cu alţi oameni, De fapt, Seldon descoperi că atunci când nimeni altcineva nu era prin preajmă, Wanda şi Palver nici măcar *nu vorbeau* unul cu altul; capacităţile lor mentale erau suficient de bine dezvoltate încât să nu mai aibă nevoie de *cuvinte* pentru a comunica.

Ceilalţi membri ai Proiectului nu ştiau de capacităţile deosebite ale Wandei şi ale lui Palver. Seldon apreciase că era bine să ţină secretă munca mentaliştilor, cel puţin până când rolul lor în cadrul Planului avea să fie definitiv hotărât. De fapt, Planul în sine era complet definit… dar numai în mintea sa. Mai avea nevoie de câteva piese care să intre la locul potrivit, apoi îi va putea pune la curent pe cei doi… poate şi pe alţii, dacă era necesar.

Se ridică încet, cu greu. Trebuia să se întoarcă înapoi la Streeling, peste o oră avea întâlnire cu Wanda şi Palver. Îi lăsaseră vorbă că aveau să-i facă o mare surpriză. Încă o piesă pentru marele joc, spera Seldon. Privi pentru ultima oară Trantorul de deasupra şi, înainte de a se întoarce la ascensorul gravitic, zâmbi şi spuse încet: „Fundaţia.”

34

Hari Seldon intră în biroul său pentru a descoperi că de fapt Wanda şi Palver sosiseră deja şi stăteau la masa de conferinţe, în capătul îndepărtat al camerei. Aşa cum se întâmpla de obicei când erau numai ei doi, camera era complet cufundată în tăcere.

Apoi se opri dintr-o dată, observând că împreună cu ei se afla încă un individ. Ce ciudat… din politeţe, Wanda şi Palver vorbeau normal atunci când se aflau în compania altor oameni. Dar nici unul dintre cei trei nu vorbea acum.

Seldon îl studie pe noul venit… un tip cu înfăţişare ciudată, de aproximativ treizeci şi cinci de ani, cu o privire mioapă, datorată probabil unor studii prea îndelungate. Dacă n-ar fi fost un anumit aspect al fălcilor, Seldon l-ar fi considerat poate un om slab de fire, dar evident că ar fi făcut o greşeală. Pe figura omului se puteau citi atât forţă cât şi bunătate. O fizionomie care inspiră încredere, aprecie Seldon.

— Bunicule, spuse Wanda ridicându-se cu graţie din scaun.

Seldon simţi cum îl doare inima privindu-şi nepoata. Se schimbase atât de mult în ultimele luni, de la pierderea familiei. În trecut, zâmbea şi râdea tot timpul; în ultima vreme, privirea ei senină era rareori luminată de un zâmbet. Dar – acum ca întotdeauna – era minunată şi acea frumuseţe nu era depăşită decât de intelectul ei extraordinar.

— Wanda, Palver, spuse Seldon.

Apoi, întorcându-se spre străin:

— Bună. Mă numesc Hari Seldon.

— Sunt deosebit de onorat să fac cunoştinţă cu dumneavoastră, Profesore, răspunse bărbatul. Mă numesc Bor Alurin.

Alurin îi strânse mâna.

— Bor este psiholog, Hari, spuse Palver, şi un mare admirator al muncii tale.

— Şi, mult mai important, bunicule, spuse Wanda, Bor este unul de-al nostru.

— Unul de-al vostru?

Privi întrebător de la unul la altul:

— Vreţi să spuneţi…?

Ochii lui Seldon scânteiau.

— Da, bunicule. Ieri, Stettin şi cu mine mergeam prin Sectorul Ery; ne învârteam, aşa cum ne-ai sugerat tu, căutând alţii ca noi. Şi dintr-o dată – *vuam!* – iată-l!

— I-am recunoscut pe loc structura gândurilor şi am început să căutăm primprejur încercând să stabilim o legătură, spuse Palver preluând povestea. Ne aflam într-o zonă comercială, aproape de cosmoport, aşa că aleile erau înţesate de cumpărători, turişti şi comercianţi din Provincie. Părea că nu avem nicio şansă, dar Wanda s-a oprit pur şi simplu şi a trimis un semnal: *Vino aici.* Din mulţime a apărut Bor. A venit până la noi şi a emis un *Da?*.

— Uimitor, spuse Seldon zâmbind spre nepoata sa. Şi, Doctore – Doctor, nu? – Alurin, ce impresie vă fac toate acestea?

— Ei bine, începu gânditor psihologul, sunt mulţumit. Întotdeauna m-am simţit diferit, iar acum ştiu pentru ce. Şi dacă vă pot fi de vreun ajutor, atunci…

Coborî privirea în jos, ca şi cum simţise că fusese prea îndrăzneţ:

— Wanda şi cu Stettin mi-au spus că aş putea ajuta în vreun fel la Proiectul dumneavoastră de Psihoistorie. Profesore, nimic nu mi-ar face mai mare plăcere.

— Da, da. Este foarte adevărat, Dr. Alurin. De fapt, cred că ai putea avea o importantă contribuţie la acest Proiect – dacă mi te alături. Desigur, va trebui să renunţi la tot ce faci acum, chiar dacă predai sau eşti practicant. Crezi că poţi?

— Sigur că da, Profesore, sigur. Poate că aş avea nevoie de puţin ajutor ca s-o conving pe nevastă-mea…

Chicoti uşor, privind timid spre ei:

— Dar se pare că în direcţia *asta* mă pot descurca.

— Deci a rămas stabilit spuse vioi Seldon. Te vei alătura Proiectului de Psihoistorie. Îţi promit, Dr. Alurin, ai luat o decizie pe care nu o vei regreta.

* * *

— Wanda, Stettin, spuse Seldon după plecarea lui Alurin. Acesta este un eveniment foarte promiţător. Cât de repede credeţi că puteţi descoperi alţi mentalişti?

— Bunicule, ne-a trebuit aproape o lună pentru a-l descoperi pe Bor… nu putem spune cu ce frecvenţă am putea descoperi alţii. Ca să-ţi spun adevărul, aceste „ieşiri” ne sustrag de la munca noastră cu Primul Radiant şi ne deranjează. Acum că-l am pe Stettin cu care să „vorbesc”, comunicarea verbală este uneori prea aspră, prea *tare*.

Zâmbetul lui Seldon se topi. Se temea de asta. Pe măsură ce Wanda şi Palver îşi perfecţionaseră capacităţile mentale, toleranţa lor pentru viaţa „obişnuită” se diminuase.

— Wanda, Stettin, cred că a venit timpul să vă spun mai multe despre ideea pe care a avut-o Yugo Amaryl cu câţiva ani în urmă, şi despre Planul pe care l-am elaborat eu pe baza acelei idei. Până acum nu am fost în stare să-l elaborez, pentru că nu aveam toate piesele aşezate la locul lor. După cum ştiţi, Yugo a intuit că trebuie create două Fundaţii – fiecare să fie o alternativă în cazul eşecului celeilalte. A fost o idee strălucită şi mi-aş fi dorit ca Yugo să trăiască să o vadă realizată.

Aici se opri, oftând cu regret.

— Dar să nu mă îndepărtez de la subiect… Acum şase ani, când am fost sigur că Wanda avea capacităţi mentale deosebite, mi-a venit ideea: nu numai că trebuie să existe *două* Fundaţii, dar natura lor trebuie să fie diferită. Una va fi alcătuită din oameni de ştiinţă îndreptaţi spre ştiinţele fizicii – Enciclopediştii vor fi primii dintre ei, stabilindu-se pe Terminus. A doua va fi alcătuită din adevăraţi psihoistorici; mentalişti… *voi*. Iată de ce eram atât de nerăbdător să mai găsiţi şi alţi oameni cu capacităţi asemănătoare vouă. Totuşi, există o condiţie: A Doua Fundaţie trebuie să

rămână secretă. Puterea sa va sta în izolare, în omniprezenţa şi omnipotenţa telepatică. Vedeţi voi, acum câţiva ani, când a fost clar că aveam nevoie de o gardă de corp, mi-am dat seama că A Doua Fundaţie trebuie să fie garda de corp a primei Fundaţii, puternică, tăcută, secretă. Psihoistoria nu este infailibilă… însă predicţiile sale sunt foarte probabile. Fundaţia, mai ales în perioada sa de început, va avea mulţi duşmani, aşa cum am eu astăzi. Wanda, tu şi cu Palver sunteţi pionierii celei de-A Doua Fundaţii, gardienii Fundaţiei de pe Terminus.

— Dar *tu*, bunicule? întrebă Wanda. Noi nu suntem decât doi… bine, trei, dacă-l punem la socoteală şi pe Bor. Pentru a proteja întreaga Fundaţie, am avea nevoie de…

— Sute? Mii? Găseşte câţi ai nevoie, nepoato! O poţi face. Ştii cum. Mai devreme, când povestea despre cum l-ai descoperit pe Dr. Alurin, Stettin a spus că te-ai oprit şi ai comunicat prezenţei mentale pe care o simţeai să *iasă*, iar el a venit la tine. Nu vezi? Tot timpul v-am presat să ieşiţi în mulţime. Dar este greu pentru voi, aproape dureros. Îmi dau acum seama că tu şi cu Palver trebuie să vă izolaţi pentru a forma nucleul celei de-A Doua Fundaţii. De acolo veţi arunca năvoadele voastre în oceanul omenirii.

— Bunicule, ce spui? şopti Wanda.

Se ridicase de pe scaunul ei şi îngenunchease lângă scaunul lui Seldon:

— Vrei să plec?

— Nu, Wanda, replică Seldon cu vocea sugrumată de emoţie. Nu vreau să pleci, dar altfel nu se poate. Tu şi cu Stettin trebuie să vă izolaţi de materialismul brutal de pe Trantor. Pe măsură ce capacităţile voastre mentale se vor amplifica, veţi atrage spre voi alţi mentalişti… tăcuta şi secreta Fundaţie va creşte. Vom lua legătura… din când în când, fireşte. Şi fiecare dintre noi are un Prim Radiant. Aţi sesizat, nu-i aşa, adevărul – şi absoluta necesitate – a celor ce v-am spus, nu-i aşa?

— Da, bunicule, spuse Wanda. Şi, mult mai important, *simt* măreţia Planului. Poţi fi liniştit; nu te vom dezamăgi.

— Ştiu că nu mă veţi dezamăgi, spuse obosit Seldon.

Cum putea face una ca asta… cum o putea îndepărta pe iubita sa nepoată? Era ultima legătură cu zilele cele mai fericite, cu Dors, Yugo, şi Raych. Ea era singurul Seldon din Galaxie, în afară de el.

— Îmi va fi teribil de dor de tine, Wanda, spuse Seldon.

Şi o lacrimă îşi croi drum peste obrajii lui brăzdaţi de riduri fine.

— Dar, bunicule, spuse Wanda ridicându-se împreună cu Palver şi pregătindu-se să plece. Unde vom merge? *Unde* este A Doua Fundaţie?

Seldon ridică privirea şi spuse:

— Primul Radiant ţi-a spus-o deja, Wanda.

Wanda îl privi nedumerită, căutând în memorie.

Seldon se întinse şi-şi prinse nepoata de mână:

— Atinge-mi mintea, Wanda. Este acolo.

Wanda deschise larg ochii după ce intră în mintea lui Seldon.

— Înţeleg, îi şopti ea.

Secţiunea 33A2D17: Sfârşitul Stelei.

Partea a cincea – Epilog

Sunt Hari Seldon. Fost Prim Ministru al Împăratului Cleon. Profesor Emerit de Psihoistorie la Universitatea Streeling, Trantor. Directorul Proiectului de Cercetare Psihoistorică. Editor Executiv al Enciclopediei Galactice. Creator al Fundaţiei.

Ştiu, totul sună foarte impresionant. Am făcut destul de multe în cei optzeci şi unu de ani ai mei şi sunt obosit. Privind înapoi la viaţa mea, mă întreb dacă aş fi putut face – şi dacă aş fi făcut – unele lucruri altfel. De exemplu: Am fost chiar atât de preocupat de marea mea realizare, psihoistoria, încât am neglijat oamenii şi evenimentele cu care m-am întâlnit de-a lungul vieţii?

Poate că am omis să fac unele ajustări minore aici sau acolo, care nu ar fi compromis absolut deloc viitorul omenirii, însă ar fi îmbunătăţit simţitor viaţa unor persoane dragi mie. Yugo, Raych… Mă întreb şi eu… Aş fi putut face ceva pentru a o salva pe iubita mea Dors?

Luna trecută am terminat de înregistrat hologramele Crizelor. Asistentul meu, Gaal Dornick, le-a dus pe Terminus pentru a supraveghea instalarea lor în Cripta Seldon. Va avea grijă ca Cripta să fie sigilată şi va lăsa instrucţiuni precise pentru cazurile în care va trebui deschisă, în timpul Crizelor.

Bineînţeles, atunci eu voi fi murit de mult.

Ce vor crede acei oameni din Fundaţie, când mă vor vedea (mai precis, când vor vedea holograma mea) în timpul Primei Crize, care va avea loc peste aproape cincizeci de ani? Vor discuta despre cât de bătrân arăt sau ce voce am sau cât de mărunt par, ghemuit în acest scaun cu rotile? Vor înţelege – aprecia – mesajul pe care l-am lăsat? Ei, dar ce rost are să fac speculaţii? După cum au spus strămoşii noştri, „Zarurile au fost aruncate”.

Am primit ieri veşti de la Gaal. Pe Terminus, totul merge bine. Bor Alurin şi membrii Proiectului „înfloresc” în exil. Nu e frumos, dar nu mă pot abţine să nu râd când îmi amintesc de expresia de auto-mulţumire de pe faţa acelui idiot pe nume Linge Chen, când a exilat Proiectul pe Terminus, cu doi ani în urmă. Deşi în cele din urmă exilul a fost reformulat, numindu-se Sprijin Imperial („O instituţie ştiinţifică sprijinită de stat şi aparţinând Augustei sale Maiestăţi, Împăratul”… Comisarul Şef ne voia plecaţi de pe Trantor şi din conştiinţa sa, dar nu suporta gândul să renunţe complet la control), am o mică satisfacţie ştiind că Las Zenow şi cu mine am ales Terminusul ca bază a Fundaţiei.

Singurul meu regret în ceea ce îl priveşte pe Linge Chen este că nu l-am putut salva pe Împăratul Agis. Acest Împărat a fost un om bun şi un conducător nobil, chiar dacă doar numele avea legătură cu descendenţa regală. Greşeala lui a fost că a crezut în titlul lui, iar Comisia de Siguranţă Publică nu tolera manifestarea independenţei Imperiale. Mă întreb adesea ce au făcut cu el… l-au exilat pe vreo lume îndepărtată din Provincie, sau a fost asasinat ca şi Cleon?

Copilul care şade azi pe tron este Împăratul-marionetă perfect. Ascultă de orice cuvânt pe care Linge Chen i-l şopteşte în ureche şi îşi dă aere de persoană importantă. Palatul şi obiceiurile vieţii Imperiale nu sunt pentru el decât nişte jucării, într-un imens joc fantastic.

Ce voi face acum? Gaal a plecat definitiv să se alăture grupului de pe Terminus şi am rămas singur-singurel. Mai

primesc din când în când veşti de la Wanda. Munca la Sfârşitul Stelei îşi urmează cursul; în ultima decadă, ea şi cu Stettin au adunat zeci de mentalişti. Puterea lor creşte mereu. Contingentul Sfârşitului Stelei – Fundaţia mea cea secretă – a fost cel care l-a determinat pe Linge Chen să trimită Enciclopediştii pe Terminus.

Mi-e dor de Wanda. Au trecut mulţi ani de când nu am mai văzut-o, n-am mai stat împreună cu ea în linişte, ţinându-ne de mâini. Când a plecat, deşi chiar eu i-am cerut asta, am crezut că mi se va rupe inima şi voi muri. Aceasta a fost probabil cea mai dificilă hotărâre pe care a trebuit s-o iau şi, cu toate că nu i-am spus niciodată, eram gata-gata să cedez tentaţiei. Dar pentru reuşita Fundaţiei, era necesar ca Wanda şi Stettin să plece pe Sfârşitul Stelei. Aşa a hotărât psihoistoria... deci probabil nu a fost de fapt decizia mea.

Vin în continuare zilnic aici, la biroul meu din Clădirea Psihoistoriei. Îmi aduc aminte de vremurile când era înţesată de oameni, zi şi noapte. Uneori mi se pare că le aud vocile, cele ale familiei mele dispărute, ale studenţilor, colegilor... dar birourile sunt goale şi mute. Coridoarele poartă ecoul zumzetului făcut de motorul scaunului cu rotile.

Poate că ar trebui să eliberez clădirea, să o returnez Universităţii, ca să fie cedată altui departament. Dar mi-e destul de greu să renunţ la acest loc. Sunt atâtea amintiri...

Acum nu mi-a mai rămas decât Primul Radiant. Acesta este aparatul cu ajutorul căruia psihoistoria poate fi evaluată... toate acestea în uimitorul cub negru. Stau aici, ţinându-l în mână şi îmi doresc să i-l pot arăta lui R. Daneel Olivaw...

Dar sunt singur şi nu trebuie decât să apăs pe un contact pentru a stinge luminile din birou. Mă las pe spate în scaunul meu cu rotile, Primul Radiant se activează şi ecuaţiile lui se împrăştie peste tot în jurul meu, într-o splendoare tridimensională. Pentru ochiul neexperimentat, aceste vârtejuri multicolore nu sunt decât amestecuri de

forme şi numere, dar pentru mine – şi pentru Yugo, Wanda, Gaal – acestea reprezintă psihoistoria, care prinde viaţă.

Ceea ce văd eu în faţa mea, în jurul meu, este viitorul omenirii. Treizeci de mii de ani de posibil haos, comprimaţi într-un singur mileniu…

Această porţiune, strălucind din ce în ce mai mult cu fiecare zi ce trece, este ecuaţia Terminusului. Iar acolo – deformate, imposibil de refăcut – sunt cifrele referitoare la Trantor… Dar acum văd… Da, radiind uşor, o uşoară licărire de speranţă… Sfârşitul Stelei.

Asta – *asta* – este munca mea de-o viaţă. Trecutul meu… Viitorul omenirii. Fundaţia. Atât de frumoasă, de vie. Şi nimic nu poate…

Dors!

SELDON, HARI – ... a murit la Universitatea Streeling, în anul 12.069 I.G. (1 E.F.). După toate aparenţele, Seldon a muncit până în ultimele sale clipe la ecuaţiile psihoistorice; a fost găsit prăbuşit peste birou, ţinând strâns în mână Primul Radiant...

Conform instrucţiunilor sale, instrumentul a fost înmânat lui Gaal Dornick, care cu puţin timp înainte emigrase pe Terminus...

Trupul lui Seldon a fost lansat în spaţiu, respectându-i-se dorinţa. Slujba oficială ţinută în memoria sa pe Trantor a fost simplă, deşi oamenii au participat în număr mare. Vechiul prieten al lui Seldon, fostul Prim Ministru Eto Demerzel, a participat la ceremonie. Demerzel nu mai fusese văzut de la dispariţia sa misterioasă, imediat după Conspiraţia Joranumită, în timpul domniei Împăratului Cleon I. Încercările Comisiei pentru Siguranţa Publică de a-l descoperi pe Demerzel în zilele care au urmat ceremoniei s-au dovedit lipsite de succes...

Wanda Seldon, nepoata lui Hari Seldon, nu a participat la ceremonie. S-a zvonit că, sfâşiată de durere, a refuzat orice apariţie în public. Începând cu această zi nu se mai ştie unde a locuit...

S-a spus că Hari Seldon a părăsit această viaţă aşa cum a trăit-o, pentru că a murit învăluit în viitorul pe care l-a creat...

ENCICLOPEDIA GALACTICA

Cuprins

Partea întâi – Eto Demerzel...5
Partea a doua – Cleon I...105
Partea a treia – Dors Venabili....................................197
Partea a patra – Wanda Seldon..................................291
Partea a cincea – Epilog..405

nautilus

Isaac Asimov

FUNDAȚIA RENĂSCUTĂ

PREMIILE HUGO ȘI NEBULA

IATĂ CARTEA PE CARE FANII LUI ISAAC ASIMOV AU AȘTEPTAT-O ANI ÎNTREGI : A ȘAPTEA ȘI ULTIMA A CICLULUI FUNDAȚIEI, CEA CARE, ÎNTORCÂNDU-SE ÎN TRECUT, ÎNCHIDE CERCUL ȘI ISTORISEȘTE PÂNĂ LA CAPĂT VIAȚA ÎNTEMEIETORULUI PSIHOISTORIEI, HARI SELDON. O CARTE DESPRE INTRIGILE ȘI PRIMEJDIILE PE CARE MARELE SAVANT LE-A ÎNFRUNTAT PENTRU A IMPUNE ȘI CONSOLIDA SINGURUL INSTRUMENT CAPABIL SĂ SALVEZE CIVILIZAȚIA UMANĂ — FUNDAȚIA, O CARTE DESPRE ADEVĂRATUL HARI SELDON, DINCOLO DE LEGENDA ȚESUTĂ ÎN VIITORUL PE CARE EL ÎNSUȘI L-A MODELAT.

NEMIRA

ISBN 973-9177-20-9

PREȚ 3922 + 78 T.L. = 4000 LEI